

Helsinki
Helsingfors

Talousarvio Budget 2021

Helsingin kaupungin
talousarvio 2021
ja taloussuunnitelma
2021–2023

**Kaupunginhallituksen ehdotus
Kaupunginvaltuusto 25.11.2020**

Helsingfors stads
budget 2021
och ekonomiplan
2021–2023

**Stadsstyrelsens förslag
Stadsfullmäktige 25.11.2020**

Helsinki
Helsingfors

Talousarvio Budget 2021

Helsingin kaupungin
talousarvio 2021
ja taloussuunnitelma
2021–2023

**Kaupunginhallituksen ehdotus
Kaupunginvaltuusto 25.11.2020**

Helsingfors stads
budget 2021
och ekonomiplan
2021–2023

**Stadsstyrelsens förslag
Stadsfullmäktige 25.11.2020**

Helsingin kaupungin talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2021–2023
Helsingfors stads budget 2021 och ekonomiplan 2021–2023

Helsingin kaupungin keskushallinnon julkaisuja

ISBN (painettu julkaisu)

ISBN (verkkajulkaisu)

ISSN-L -

ISSN - (painettu julkaisu)

ISSN - (verkkajulkaisu)

Sisällys – Innehåll

Pormestarin katsaus – Borgmästarens översikt.....	11
Yleisperustelut – Allmänna motiveringar.....	15
1 Johdanto – Inledning.....	15
2 Yleinen taloustilanne ja toimintaympäristö – Det allmänna ekonomiska läget och omvärlden.....	15
3 Helsingin kaupunkistrategia 2017–2021: Maailman toimivin kaupunki – Helsingfors stadsstrategi 2017–2021: Världens bäst fungerande stad	42
4 Kaupunkistrategian toimeenpano – Verkställande av stadsstrategin	56
5 Talousarvioehdotus 2021 – Budgetförslaget 2021.....	58
6 Helsinki-konsernin tytäryhteisöt ja konserniohjaus – Helsingforskoncernens dottersammanslutningar och koncernstyrning	73
7 Henkilöstö – Personal	86
8 Päättöehdotukset – Beslutsförslag.....	89
9 Talousarvion sitovuus – Budgetens bindande verkan	92
10 Selityksiä – Förklaringar	94
Käyttötalousosa – Driftsekonomidelen.....	101
1 Keskushallinto – Centralförvaltningen.....	101
1 10 01 Vaalien järjestäminen, keskusvaillautakunnan käytettäväksi – Ordnande av val, till centralvalnämndens disposition.....	102
1 20 Tarkastuslautakunta ja -virasto – Revisionsnämnden och -kontoret	103
1 30 Kaupunginhallitus – Stadsstyrelsen.....	108
1 30 01 Kaupunginhallituksen käyttövarat – Stadsstyrelsens dispositionsmedel	108
1 30 02 Kaupunginhallituksen avustukset – Stadsstyrelsens understöd.....	110
1 30 03 Valtionperinnöt – Arv som tillfallit staten	111
1 40 Kaupunginkanslia – Stadskansliet.....	112
1 40 01 Kaupunginkanslia – Stadskansliet	112
1 40 02 ICT yhteispalvelut – Gemensamma ICT-tjänster.....	127
1 50 Keskitetysti maksettavat menot – Utgifter som betalas centraliserat.....	128
1 50 01 Toimielinten toimintakustannukset, pormestarin ja kaupunginkanslian käytettäväksi – Kostnader för organens verksamhet, till borgmästarens och stadskansliets disposition	128
1 50 02 Keskitetysti maksettavat henkilöstömenot, kaupunginkanslian käytettäväksi – Personalutgifter som betalas centraliserat, till stadskansliets disposition	129
1 50 03 Maksuosuudet, korvaukset ja jäsenmaksut, kaupunginkanslian käytettäväksi – Betalningsandelar, ersättningar och medlemsavgifter, till stadskansliets disposition	131
1 50 04 Keskitetty hanketoiminta, kaupunginkanslian käytettäväksi – Centraliserad projektverksamhet, till stadskansliets disposition.....	132
1 50 05 Työmarkkinatuen kuntaosuus, kaupunginkanslian käytettäväksi – Arbetsmarknadsstödet kommunandel, till stadskansliets disposition	134

Palvelukeskusliikelaitos – Affärsverket servicecentralen.....	135
Rakentamispalveluliikelaitos – Affärsverket byggtjänsten	144
Taloushallintopalveluliikelaitos – Affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten.....	155
Työterveysliikelaitos – Affärsverket företagshälsan.....	164
2 Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala – Fostrans- och utbildningssektorn	173
3 Kaupunkiympäristön toimiala – Stadsmiljösektorn	201
3 10 01 Kaupunkirakenne – Stadsstruktur	222
3 10 02 Rakennukset – Byggnader	226
3 10 03 Asuntotuotanto – Bostadsproduktion.....	228
3 10 04 HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet – Betalningsandelar till Samkommunerna HRT och HRM	230
3 10 05 Pelastuslaitos - Räddningsverket	231
3 10 06 Tuki HKL-liikelaitokselle – Stöd till affärsverket HST.....	239
Liikenneliikelaitos (HKL) – Trafikaffärsverket (HST).....	241
4 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala – Kultur- och fritidssektorn	255
4 10 01 Kulttuuri ja vapaa-aika – Kultur och fritid	255
4 10 02 Kulttuurin laitosavustukset – Understöd till kulturanläggningar.....	271
4 10 03 Liikunnan laitosavustukset – Understöd till idrottsanläggningar	271
5 Sosiaali- ja terveystoimiala – Social- och hälsovårds sektorn	275
5 10 01 Sosiaali- ja terveystalpalvelut – Social- och hälsovårdstjänster	275
5 10 02 Toimeentulotuki – Utkomststöd	301
5 10 03 Vastaanottokeskukset ja valtion korvaamat maahanmuuttopalvelut – Flyktingförläggningar och invandringstjänster som staten ersätter.....	302
5 10 04 Apotti – Apotti.....	303
5 10 05 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri – Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt.....	304
7 Tuloslaskelmaosa – Resultaträkningsdelen.....	307
Helsingin kaupungin tuloslaskelma 2019–2023 – Helsingfors stads resultaträkning 2019–2023.....	307
Helsingin kaupungin vuoden 2021 tuloslaskelma eriteltynä – Helsingfors stads resultaträkning 2021 specificerad	308
7 01 Toiminnan rahoitus – Finansiering av verksamheten	309
7 02 Rahoitus- ja sijoitustoiminta – Finansierings- och investeringsverksamhet.....	311
7 03 Rahastointi – Fondering	315
7 05 Poistoerot – Avskrivningsdifferenser	316
8 Investointiosa – Investeringsdelen	319
8 01 Kiinteä omaisuus – Fast egendom	320
8 02 Rakennukset – Byggnader	326
8 03 Kadut ja liikenneväylät – Gator och trafikleder	330
8 04 Puistot ja liikunta-alueet – Parker och idrottsområden	339
8 05 Irtaimen omaisuuden perushankinta – Grundanskaffning av lös egendom.....	343
8 06 Arvopaperit – Värdepapper	345
8 07 Muu pääomatalous – Övrig kapitalhushållning.....	346

9 Rahoitusosa – Finansieringsdelen	349
Helsingin kaupungin rahoituslaskelma 2019–2023 – Helsingfors stads finansieringskalkyl 2019–2023	349
Helsingin kaupungin vuoden 2021 rahoituslaskelma eriteltynä – Helsingfors stads finansieringskalkyl 2021 specificerad	350
9 01 Pitkävaihteinen rahoitus – Långfristig finansiering.....	351
Rahastot – Fonder	357
Talousarvion liitteet – Bilagor till budgeten.....	367
1. Vuoden 2021 talousarvioon sisältyvät avustusmäärärahat ja avustuksenluonteiset korvausmäärärahat – Understödsanslag och understödmässiga ersättningsanslag i 2021 års budget.....	367
2. Vuoden 2021 talousarvioon sisältyvien jäsenmaksujen erittely – Specifikation av medlemsavgifterna i 2021 års budget	369
3. Konserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja -säätiöt – Dottersammanslutningar och -stiftelser inom koncernen	372
4. Investointiohjelma vuosiksi 2021–2030 – Investeringsprogram för åren 2021–2030	374
5. Talonrakennushankkeiden rakentamishjelma vuosiksi 2021–2030	379
5. Byggnadsprogram för husbyggnadsprojekt för åren 2021-2030	385
6. Katujen ja liikenneväylien rakentamishjelma vuosiksi 2021-2023 (Vähintään 1,0 milj. euron hankkeet)	391
6. Byggprogram för gator och trafikleder 2021-2023 (Projekt värda minst 1,0 mn euro).....	394
7. Puistojen ja liikunta-alueiden rakentamishjelma vuosiksi 2021-2023 (Vähintään 1,0 milj. euron hankkeet).....	397
7. Byggprogram för parker och idrottsområden 2021-2023 (Projekt värda minst 1,0 mn euro)	398
8. Vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevat uudis- ja peruskorjaushankkeet vuosina 2021–2023 – Hyres- och aktieobjekt, planerade nybyggnads- och ombyggnadsprojekt under åren 2021–2023.....	399
9. HKL -liikelaikoksen investoinnit 2021-2030 – Investeringar vid affärsverket HST 2021-2030	402
10. Ottolainat – Upptagna lån.....	404

Talousarvio
Budget

Taloussuunnitelma
Ekonomiplan

Pormestarin katsaus – Borgmästarens översikt

Helsinki laatii vuoden 2021 talousarviota poikkeuksellisen epävarmuuden keskellä. Valtiovarainministeriö ennustaa Suomen bruttokansantuotteen supistuvan 4,5 prosenttia vuonna 2020. Ensi vuonna bkt:n ennustetaan kasvavan 2,6 prosenttia. Koronaepidemian pitkittyessä talouden elpymiseen liittyy merkittäviä uhkakuvia.

Helsingissä on ollut lokakuuhun mennessä yli 40 prosenttia koko maan koronatartunnoista ja puolet koronakuolemista. Koronavirusepidemia on aiheuttamassa Helsingin kaupungin talouteen tuoreimman arvion mukaan 67 miljoonan euron loven vuonna 2020. Ensi vuonna epidemian talousvaikutuksen arvioidaan olevan yli 260 miljoonaa euroa. Arvioissa on huomioitu valtion kompensatiot kunnille ja kuntayhtymille.

Työttömyyden kehitys ratkaisee talouskriisin syvyyden ja keston. Helsingin työttömyysaste oli 14 prosenttia lokakuussa 2020. Erityisesti nuorten työllisyystilanne on heikentynyt. Helsingissä alle 25-vuotiaiden työttömien määrä yli tuplaantui elokuussa viime vuoden elokuun tilanteeseen verrattuna.

Helsingin kaupungin talous on erityisen riippuvainen verotuloista. Helsingin palkkasumma on heikentynyt huhtikuun ja elokuun välillä maan keskiarvoa enemmän sekä Vantaata lukuun ottamatta muita suurimpia kaupunkeja nopeammin. Vaikka kunnallisverokertymän ennustetaan kasvavan myös tänä vuonna, on kasvu aiempia vuosia hitaampaa. Yhteisöveron ennakoidaan jäävän useaksi vuodeksi aiempaa alemmalle tasolle. Kaupungin verotuloihin liittyy tulevana vuosina huomattavaa epävarmuutta.

Helsingin talous oli kriisin alkaessa aiempien vuosien vastuullisen taloudenpidon ansiosta vahva. Taloudelliseen äkkijarrutukseen ei ole tarvetta. Helsingin kaupungin lainakanta pienentyi vuosina 2015-2019 yhteensä 570 miljoonalla eurolla, vaikka samaan aikaan väkiluku kasvoi 25 000 uudella helsinkiläisellä.

Kaupungin vuosikate ja tulos heikkenevät ensi vuonna, mutta tilanne on silti muuta kuntakenttää myönteisempi. Helsingin on mahdollista laatia vaikeassa taloudellisessa tilanteessa elvyttävä budjetti. Talousarvioehdotuksessa investointien kokonaismäärä on 881 miljoonaa euroa, mikä on edellisvuosien toteutuneita investointitasoja enemmän.

Talousarvioehdotuksen lähtökohtana on, että kaupungin lainakanta korkeintaan kaksinkertaistuu vuoden 2024 loppuun mennessä. Velkaantuminen olisi tälläkin vauhdilla nopeampaa kuin kuntasektorilla keskimäärin ja Helsinki velkaantuisi suhteellisesti nopeammin kuin Suomen valtio.

Suunnitteilla olevan sote-uudistuksen myötä sote-palvelujen rahoitus tulisi olemaan nykyistä rahoitusta selvästi alhaisempi. Uudistuksen tavoitteeksi on asetettu valtakunnallinen yhdenvertaisuus palvelujen saatavuudessa. On todennäköistä, ettei tämä tarkoittaisi Helsingin palvelutason ulottamista koko maahan, vaan päinvastoin.

Helsingfors upprättar budgeten för år 2021 under exceptionellt osäkra omständigheter. Finansministeriet förutspår att Finlands bruttonationalprodukt minskar med 4,5 procent år 2020. Nästa år förutspås den öka med 2,6 procent. Om coronaepidemin drar ut på tiden är den ekonomiska återhämtningen förknippad med stora hotbilder.

Fram till oktober har 40 procent av landets alla coronasmittfall och hälften av coronadödsfallen registrerats i Helsingfors. Coronavirusepidemin orsakar enligt den senaste beräkningen ett hål på 67 miljoner euro i Helsingfors stads ekonomi år 2020. Nästa år beräknas de ekonomiska effekterna av epidemin bli över 260 miljoner euro. Beräkningarna är gjorda med beaktande av statens kompensationer till kommunerna och samkommunerna.

Utvecklingen i arbetslösheten är avgörande för hur djup och långvarig den ekonomiska krisen blir. Arbetslöshetsgraden i Helsingfors var 14 procent i oktober 2020. I synnerhet sysselsättningen bland de unga har försämrats. Antalet arbetslösa ungdomar under 25 år i Helsingfors mer än fördubblades i augusti jämfört med läget ett år tidigare.

Helsingfors stads ekonomi är speciellt beroende av skatteinkomsterna. Lönesumman har mellan april och augusti försvagats mer i Helsingfors än i hela landet i snitt och snabbare än i de andra stora städerna, fränsett Vanda. Kommunalskatteintäkterna förutspås visserligen öka också i år, men ökningen är långsammare än tidigare år. Samfundsskatten väntas under flera år stanna på en lägre nivå. Till stadens skatteinkomster hänför sig en betydande osäkerhet under de kommande åren.

Helsingfors ekonomi var stark när krisen började tack vare en ansvarsfull hushållning under tidigare år. Det finns inget behov av någon ekonomisk tvärbromsning. Helsingfors stads länestock minskade åren 2015-2019 med sammanlagt 570 miljoner euro, trots att staden under samma tid växte med 25 000 nya helsingforsare.

Stadens årsbidrag och resultat försvagas nästa år, men läget är ändå positivare än på kommunfältet i övrigt. Det är möjligt för Helsingfors att i det svåra ekonomiska läget utarbeta en stimulerande budget. Budgetförslaget omfattar investeringar på sammanlagt 881 miljoner euro, vilket är mer jämfört med de investeringsnivåer som realiserats under de föregående åren.

Utgångspunkten för budgetförslaget är att stadens länestock högst fördubblas fram till utgången av 2024. Skuldsättningen är också med den här takten snabbare än i genomsnitt i kommunsektorn, och Helsingfors skulle relativt sett skuldsätta sig snabbare än finska staten.

I och med den planerade vårdreformen kommer finansieringen för vårdtjänster att vara klart lägre än den nuvarande finansieringen. Målet med reformen är riksomfattande jämlikhet i tillgången till service. Det är sannolikt att detta inte skulle innebära att Helsingfors servicenivå utsträcks till hela landet, utan tvärtom.

Kasvava Helsinki tarvitsee vahvaa taloutta ja tulopohjaa, jotta voimme rahoittaa kasvun vaatimat investoinnit ja vastata esimerkiksi ikääntymisen aiheuttamiin haasteisiin. Koronakriisin akuutin hoitamisen keskellä Helsingin on luotava edellytyksiä uudelle kasvulle, vahvistettava kaupungin digitaalista kyvykkyyttä ja parannettava oman toimintansa tuottavuutta. Vuoden 2021 talousarvio luo pohjan sille, missä kunnossa luovutamme kaupungin talouden tulevalle valtuustolle. Koronan jälkeen tulee uusia kriisejä. Vastuullisuutta tarvitaan edelleen.

Det växande Helsingfors behöver en stark ekonomi och ett stadigt inkomstunderlag, så att vi kan finansiera de investeringar som tillväxten kräver och svara mot de utmaningar som exempelvis den åldrande befolkningen för med sig. Mitt i det akuta arbetet med att sköta coronakrisen måste Helsingfors skapa förutsättningar för ny tillväxt, stärka stadens digitala förmåga och förbättra produktiviteten i sin egen verksamhet. Budgeten för år 2021 skapar en grund för i hårdant skick vi överläter stadens ekonomi till nästa fullmäktige. Efter coronan kommer det nya kriser. Ansvarstagande behövs fortfarande.

Yleisperustelut

**Allmänna
motiveringar**

Yleisperustelut – Allmänna motiveringar

1 Johdanto – Inledning

1 Johdanto

Kaupunkistrategia on ollut lähtökohtana valmisteltaessa talousarvioehdotusta 2021 ja on lähtökohta valtuustokauden talousarvioille ja -suunnitelmille sekä toimenpiteille. Keskushallinnon, toimialojen, liikelaitosten ja tytäryhteisöjen tulee toteuttaa kaupunkistrategian linjauksia toiminnassaan. Kaupunginhallitus päätti 17.8.2020 vuoden 2021 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja talous-suunnitelmaehdotuksen laatimisohteet.

Vuoden 2021 talousarvioehdotus perustuu lauta- ja johtokuntien tekemiin talousarvioehdotuksiin. Talousarvioehdotuksessa on otettu huomioon kaupunkistrategian tavoitteet, toiminnalliset muutokset ja väestönkasvu sekä viimeisin vuoden 2020 talouden ja toiminnan ennuste.

1 Inledning

Stadsstrategin har varit utgångspunkt vid beredningen av förslaget till budget för år 2021 och är utgångspunkt för andra budgetar, ekonomiplaner och åtgärder under fullmäktigeperioden. Centralförvaltningen, sektorerna, affärsverken och dottersammanslutningarna ska förverkliga riktlinjerna i stadsstrategin i sin verksamhet. Stadsstyrelsen fattade 17.8.2020 beslut om ramen för förslaget till budget för år 2021 och anvisningar för arbetet på förslaget till budget och ekonomiplan.

Förslaget till budget för år 2021 baserar sig på nämndernas och direktionernas budgetförslag. Budgetförslaget beaktar målen i stadsstrategin, de funktionella ändringarna, befolkningsstillväxten och den senaste prognosen för stadens ekonomi och verksamhet år 2020.

2 Yleinen taloustilanne ja toimintaympäristö – Det allmänna ekonomiska läget och omvärlden

2.1 Yleinen talouskehitys

Maailman talous

Maailmanlaajuisen koronaepidemian leviäminen ja sen hillitsemiseksi tehdyt rajoitustoimet ovat olleet maailmantaloudelle ennennäkemätön sokki. Koronaviruksen leviämisessä on yhä suuria alueellisia eroja, ja rajoitustoimia on purettu ja toisinaan myös uudelleen kiristetty eri mittakaavassa eri maissa. Tästä syystä myös taloudet eri puolella maailmaa toipuvat vaurioista eri aikaan ja eri tahtiin, ja ennusteita tulevasta talouskasvusta leimaa poikkeuksellisen suuri epävarmuus. Mikäli toiselta maailmanlaajuiselta epidemia-aalloilta ja laajamittaisilta talouksien sulkemisilta vältytään, maailmantalouden odotetaan supistuvan vuonna 2020 noin viisi prosenttia.

Koronaepidemian aiheuttamat taloudelliset vaikutukset ovat jo olleet huomattavat vuoden 2020 ensimmäisellä puoliskolla. Useimmat taloudet ovat supistuneet vuoden toisella neljänneksellä selvästi ensimmäistä neljänestä enemmän. Ennakkotietojen mukaan bruttokansantuote supistui vuoden toisella neljänneksellä euroalueella 15 prosenttia ja EU:ssa 14 prosenttia vuodentakaisesta. Euroopan maiden väliset erot ovat kuitenkin huomattavia. Erityisen suuria pudotukset olivat Espanjassa (22 prosenttia vuodentakaisesta), Ranskassa (19 prosenttia) ja Italiassa (18 prosenttia). Saksan talous supistui sekin selvästi, noin 11 prosenttia vuodentakaisesta. Ruotsissa talouden pudotus oli hieman maltillisempi, vajaat kahdeksan prosenttia.

Euroalueen bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan vuonna 2020 noin kahdeksan prosenttia. Euroopan talouksien jo käynnistyneen elpymisen odotetaan jatkuvan patoutuneen kysynnän purkautumisen, julkisen kulutuksen ja erilaisten tukitoimien vetämänä. Talouden toipuminen tulee kuitenkin olemaan eriaikaista, ja suurimmassa osassa Eurooppaa talouden ei odoteta palautuvan epidemiaa edeltäneelle tasolle

2.1 Den allmänna ekonomiska utvecklingen

Världsekonomin

Spridningen av den globala koronaepidemin och de begränsningsåtgärder som vidtagits för att stävja den har varit en aldrig tidigare skådad chock för världsekonomin. Det finns fortfarande stora regionala skillnader när det gäller spridningen av coronaviruset, och begränsningsåtgärderna har avskaffats och ibland också på nytt skärpts i olika skala i olika länder. Därför återhämtar sig också ekonomierna på olika håll i världen från skadorna vid olika tidpunkter och i olika takt, och prognoserna för den kommande ekonomiska tillväxten präglas av exceptionellt stor osäkerhet. Om man undviker en andra global epidemi och storskaliga nedstängningar i ekonomierna, väntas världsekonomin minska med cirka 5 procent år 2020.

De ekonomiska konsekvenserna av koronaepidemin har redan varit betydande under första halvåret 2020. De flesta ekonomier har under andra kvartalet minskat betydligt mer än under det första kvartalet, och enligt preliminära uppgifter minskade BNP med 15 procent under andra kvartalet i euroområdet och med 14 procent i EU från året innan. Skillnaderna mellan de europeiska länderna är dock betydande. Särskilt stora var minskningarna i Spanien (22 procent jämfört med året innan), Frankrike (19 procent) och Italien (18 procent). Tysklands ekonomi minskade också betydligt, med cirka 11 procent från ett år tidigare. I Sverige var nedgången i ekonomin något måttligare, knappt 8 procent.

Euroområdets bruttonationalprodukt beräknas minska med ca 8 procent år 2020. Den återhämtning som redan har inletts i de europeiska ekonomierna förväntas fortsätta på grund av att den uppdämda efterfrågan lossar, med den offentliga konsumtionen och olika stödåtgärder i spetsen. Ekonomin kommer dock att återhämta sig vid olika tidpunkter, och i största delen av Europa förväntas ekonomin inte återgå till den nivå som rådde före

edes vuoden 2021 loppuun mennessä. Epidemian kulkuun liittyvien, lähinnä alasuuntaisten riskien lisäksi uhkia alueen talouskasvulle muodostavat epävarmuus EU:n ja Ison-Britannian tulevasta kauppasuhteesta sekä protektionistiset maailmankauppaa haittaavat toimet.

Yhdysvalloissa bruttokansantuote supistui vuoden 2020 toisella neljänneksellä yhdeksän prosenttia vuodentakaisesta. Kaiken kaikkiaan Yhdysvaltain talouden ennustetaan supistuvan tänä vuonna seitsemän-kahdeksan prosenttia. Sen sijaan Kiina, jossa epidemian pahin vaihe ajoittui vuoden ensimmäiselle neljännekselle, raportoi reilun kolmen prosentin talouden kasvusta vuoden toisella neljänneksellä verrattuna vuodentakaiseen. Kiinan talouden odotetaan kasvavan vuonna 2020 noin prosentin.

Lähteet: IMF, OECD, Euroopan komissio, Yhdysvaltain kauppaministeriö, Saksan, Ruotsin ja Kiinan tilastoviranomaiset

Suomen talous

Suomen talouskasvu oli jo ennen koronaviruksen leviämistä hidastumassa, mutta epidemia sysäsi talouden poikkeuksellisen syvään pudotukseen. Ennakkotietojen mukaan vuoden 2020 toisella neljänneksellä bruttokansantuote supistui 6,4 prosenttia vuodentakaisesta ja 4,5 prosenttia edeltävästä neljänneksestä. Vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä bruttokansantuote supistui vuoden takaisesta 1,3 prosenttia ja edellisestä neljänneksestä 1,9 prosenttia. Verrattuna muuhun euroalueeseen Suomen talous on kuitenkin pärjännyt vuoden alkupuoliskolla verrattain hyvin.

Vientivetoisen Suomen talouden kehitys riippuu vahvasti sen keskeisten kauppakumppanien toipumisesta. Suomen vienti ja tuonti onkin maailmankaupan hyytymisen myötä laskenut huomattavasti. Tavarakauppa on supistunut laaja-alaisesti, mutta erityisen paljon on hiipunut öljytuotteiden sekä koneiden ja laitteiden kaupan arvo. Myös matkailuun ja kuljetukseen liittyvien palveluiden kauppa on laskenut. Yli puolet Suomen keskeisistä vientiyrityksistä pelkää vientinsä laskevan huomattavasti loppuvuoden aikana.

Koronakriisi on vaikuttanut Suomessa toimiviin yrityksiin hyvin eri tavoin eri toimialoilla. Ensimmäisessä aallossa erityisen paljon ovat kärsineet palvelualat, ja pudotus teollisuudessaakin on ollut selvä. Teollisuuden uudet tilaukset ovat laskeneet yhtäjaksoisesti jo useita kuukausia, ja vielä alkuvuodesta 2020 hyvin vetänyt rakentaminen on sekin alkanut näyttää hidastumisen merkkejä. Myönnettyjen rakennuslupien määrä on ollut Suomessa laskusuunnassa jo pitemmän aikaa. Sen sijaan esimerkiksi päivittäistavarakauppa ja jotkin erikoiskaupat ovat pärjänneet verrattain hyvin ja monissa näiden toimialojen yrityksissä verkkokaupan osuus kasvoi selvästi.

Vaikka yritysten luottamus on kaiken kaikkiaan jonkin verran elpynyt kevään 2020 pohjalukemista, on se edelleen alhaisella tasolla. Niin teollisuusyritysten, rakennusalan kuin palvelualan luottamusindikaattorit olivat syyskuussa selvästi pitkän aikavälin keskiarvojen alapuolella, eivätkä juuri muuttuneet elokuun tilanteesta. Vähittäiskaupassakin luottamus kääntyi syyskuussa uudestaan laskuun ja painui pitkän aikavälin keskiarvonsa alapuolelle.

Yksityinen kulutus on rajoitustoimien purkamisen myötä toipunut verrattain hyvin, kun kotitaloudet ovat purkaneet alkuvuonna

epidemin ensi före utgången av 2021. Förutom de risker som är förknippade med epidemins förlopp och som främst är nedåtgående utgör osäkerheten om EU:s och Storbritanniens framtida handelsförbindelser samt protektionistiska åtgärder som försvarar världshandeln ett hot mot regionens ekonomiska tillväxt.

I Förenta staterna minskade bruttonationalprodukten under andra kvartalet 2020 med 9 procent jämfört med året innan. Sammantaget förutspås den amerikanska ekonomin minska med 7–8 procent i år. Kina, där epidemiens värsta fas inföll under årets första kvartal, rapporterade däremot om en ekonomisk tillväxt på drygt 3 procent under årets andra kvartal jämfört med ett år tidigare. Kinas ekonomi väntas växa med cirka 1 procent år 2020.

Källor: IMF, OECD, Europeiska kommissionen, Förenta staternas handelsministerium, Tysklands, Sveriges och Kinas statistikmyndigheter

Finlands ekonomi

Redan innan coronaviruset började sprida sig höll den ekonomiska tillväxten i Finland på att avta, men epidemin ledde till en exceptionellt djup nedgång i ekonomin. Enligt preliminära uppgifter minskade bruttonationalprodukten under andra kvartalet 2020 med 6,4 procent från fjolåret och med 4,5 procent jämfört med föregående kvartal. Under första kvartalet 2020 minskade bruttonationalprodukten med 1,3 procent från fjolåret och med 1,9 procent från föregående kvartal. Jämfört med det övriga euroområdet har Finlands ekonomi dock klarat sig relativt bra under årets första hälft.

Utvecklingen av den exportdrivna ekonomin i Finland är starkt beroende av att de viktigaste handelspartnerna återhämtar sig. Finlands export och import har minskat betydligt i och med världshandelns kollaps. Varuhandeln har minskat på bred front, men särskilt värdet av handeln med oljeprodukter samt maskiner och anordningar har sjunkit. Också handeln med tjänster i anslutning till turism och transport har minskat. Över hälften av de viktigaste exportföretagen i Finland fruktar att exporten kommer att minska betydligt under resten av året.

Coronakrisen har påverkat företag som är verksamma i Finland på mycket olika sätt inom olika branscher. I den första vågen har servicebranscherna drabbats särskilt hårt, och även inom industrin har nedgången varit uppenbar. Industrins nya beställningar har minskat oavbrutet redan i flera månader, och byggbranschen, som ännu i början av 2020 var livlig, har också börjat visa tecken på en nedgång. Antalet beviljade bygglov har i Finland redan en längre tid gått i nedåtgående riktning. Däremot har t.ex. dagligvaruhandeln och vissa specialbutiker klarat sig relativt bra, och i många företag inom dessa branscher ökade andelen näthandel helt klart.

Även om företagets förtroende på det hela taget har återhämtat sig något från bottennoteringarna våren 2020 är det fortfarande på en låg nivå. I september låg förtroendeindikatorerna för både industri-, bygg- och tjänstesektorn klart under sina långsiktiga medeltal, och de förändrades knappt alls jämfört med situationen i augusti. Också inom detaljhandeln vände förtroendet åter nedåt i september och sjönk under det långsiktiga genomsnittet.

I och med att begränsningsåtgärderna avskaffades har den privata konsumtionen återhämtat sig relativt väl när hushållen

kertyneitä säästöjään. Myös kuluttajien luottamus koheni kesällä 2020 selvästi kevään pohjalukemista, mutta kääntyi syksyn alkaessa jälleen laskuun. Kuluttajien odotukset Suomen taluskehityksestä ja oman talouden lähitulevaisuudesta olivat syyskuussa heikot. Myös odotukset yleisen työttömyystilanteen kehityksestä ja omakohtaisesta työttömyyden uhasta synkkenivät aiemmasta.

Työmarkkinoilla talouden vaikeudet ovat tähän mennessä näkyneet ennen kaikkea mittavina lomautuksina. Erityisen kovaa kevään palvelualoihin kohdistuneet rajoitustoimet iskivät nuorten työllisyyteen. Lomautetuista monet ovat kuitenkin päässeet kesän 2020 mittaan palaamaan töihin ja lomautettujen kokonaismäärä on supistunut kevään huippulukemista. Lomautettuja ja työttömiä työnhakijoita on kuitenkin yhä runsaasti, ja työllisten määrä on vähentynyt yhtäjaksoisesti jo useita kuukausia. Myös työllisyysasteen pitemmän aikavälin trendi on laskussa ja työttömyysasteen trendi nousussa. Vaikka pelättyä yritysten konkurssiaaltoa ei ole vielä näkynyt, useat suuret yritykset ovat jo ilmoittaneet laajoista irtisanomisista. Työllisyyttä ennakoivat indikaattorit viittaavat siihen, että työmarkkinoiden syksystä voi tulla vaikea.

Ennusteisiin Suomen talouden kehityksestä liittyy suurta epävarmuutta, ja toipumisen odotetaan olevan eri toimialoilla eritahtista ja eriaikaista. Alkusyksystä 2020 julkaistut ennusteet vuosien 2020 ja 2021 talouden kehityksestä ovat kuitenkin olleet keväisiä ennusteita valoisampia. Suomen bruttokansantuotteen odotetaan supistuvan vuonna 2020 neljästä viiteen prosenttia, ja kääntyvän kahden-kolmen prosentin kasvuun vuonna 2021. Synkemmissä skenaarioissa, joissa epidemia ei pysy hallinnassa ja uudet rajoitustoimet ovat mittavia, talouden pudotus olisi kuitenkin selvästi suurempi ja toipuminen siitä verkkaisempaa.

Kotitalouksien ja yritysten epävarmat näkymät aiheuttavat luottamuspulaa ja jarruttavat yksityisen kulutuksen ja investointien toipumista. Sama epävarmuus painaa myös maailmantaloutta ja -kauppaa. Vaikka Suomen päävientimarkkinat ovat jo hivenen piristyneet, vientimarkkinoiden kysyntä ja vienti vähenevät tänä vuonna huomattavasti. Työmarkkinoilla epävarmuuden pitkittyminen uhkaa johtaa lomautusten vaihtumiseen työttömyyteen. Työmarkkinat toipunevat hitaasti lähivuosina ja sekä työllisten määrä että työllisyysaste jäänevät selvästi pienemmiksi kuin ennen epidemiaa. Talouden elpymistä kuitenkin tukee julkisten kulutusmenojen ja investointien kasvu.

Lähteet: Suomen virallinen tilasto, Keskuskauppakamarin kysely Kauppakamarin Vientiyrittäjäverkostolle, EK:n luottamusindikaattori, Tulli, Työ- ja elinkeinoministeriö; Suomen Pankin, Etlan, PTT:n ja Valtiovarainministeriön ennusteet

Kuntien taloudellinen tilanne

Kuntatalouden näkymät ovat syksyllä 2020 poikkeuksellisen haastavat. Tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalous jatkoi heikkenemistään vuonna 2019. Lisäksi yleinen taloudellinen kehitys kääntyi hienoiseen laskuun jo vuoden 2019 loppupuoliskolla ja vuoden 2020 alussa Suomeen levinnyt koronaviruspandemia ja sitä seuranneet hallituksen asettamat rajoitustoimet vaikuttivat voimakkaasti koko julkiseen talouteen ja kuntatalouteen sen osana. Hallitus on tukenut kuntia useilla toimilla vuoden 2020 aikana akuutista kriisistä selviämiseen.

har börjat använda av sina besparingar i början av året. Även konsumenternas förtroende förbättrades klart sommaren 2020, men vände nedåt igen när hösten började. Konsumenternas förväntningar på den ekonomiska utvecklingen i Finland och den närmaste framtiden för den egna ekonomin var svaga i september. Också förväntningarna på utvecklingen i den allmänna arbetslöshetssituationen och det individuella hotet om arbetslöshet blev dystrare än tidigare.

På arbetsmarknaden har de ekonomiska svårigheterna hittills framträtt framför allt genom omfattande permitteringar. De begränsningsåtgärder som riktades särskilt hårt mot vårens servicebranscher drabbade sysselsättningen bland unga. Många permitterade har dock fått återgå till arbetet under sommaren 2020 och det totala antalet permitterade har minskat jämfört med vårens toppnivå. Antalet permitterade och arbetslösa arbetssökande är dock fortfarande stort, och antalet sysselsatta har minskat utan avbrott redan i flera månader. Också trenden på längre sikt i sysselsättningsgraden håller på att minska och trenden i arbetslöshetsgraden kommer att stiga. Även om någon fruktad våg av företagskonkurser ännu inte har synts till, har flera stora företag redan aviserat omfattande uppsägningar. De indikatorer som förutser sysselsättningen tyder på att hösten på arbetsmarknaden kan bli svår.

Prognoserna för den ekonomiska utvecklingen i Finland är förknippade med stor osäkerhet, och återhämtningen väntas ske i olika takt och vid olika tidpunkter inom olika branscher. Prognoserna för den ekonomiska utvecklingen 2020 och 2021, som publicerades i början av hösten 2020, har dock varit ljusare än prognoserna från våren. Finlands bruttonationalprodukt väntas minska med 4–5 procent år 2020 och börja öka med 2–3 procent år 2021. I mörkare scenarier, där epidemin inte hålls under kontroll och de nya begränsningsåtgärderna är omfattande, är dock den ekonomiska nedgången klart större och återhämtningen från den långsammare.

Hushållens och företagens osäkra utsikter skapar brist på förtroende och bromsar återhämtningen av den privata konsumtionen och investeringarna. Samma osäkerhet tynger också världsekonomin och världshandeln. Även om Finlands huvudsakliga exportmarknader redan har återhämtat sig en aning, minskar efterfrågan och exporten på exportmarknaderna avsevärt i år. På arbetsmarknaden hotar den förlängda osäkerheten att leda till att permitteringarna byts ut mot arbetslöshet. Arbetsmarknaden tros återhämta sig långsamt under de närmaste åren, och både antalet sysselsatta och sysselsättningsgraden antas bli klart mindre än före epidemin. Den ekonomiska återhämtningen stöds dock av de ökade offentliga konsumtionsutgifterna och investeringarna.

Källor: Finlands officiella statistik, Centralhandelskammarens enkät till handelskammarens exportföretagsnätverk, EK:s förtroendeindikator, Tullen, Arbets- och näringsministeriet, Finlands Banks, Etlan, PTT:s och finansministeriets prognoser

Kommunernas ekonomiska situation

Utsikterna för den kommunala ekonomin är exceptionellt utmanande hösten 2020. Enligt bokslutsuppgifterna fortsatte den kommunala ekonomin att försämrans 2019. Dessutom vände den allmänna ekonomiska utvecklingen något nedåt redan under andra hälften av 2019, och coronaviruspandemin som spred sig till Finland i början av 2020 och de begränsande åtgärder som regeringen har vidtagit till följd av den påverkade kraftigt hela den offentliga ekonomin och den kommunala ekonomin som en del av den. Regeringen har understött kommunerna genom flera

Tukitoimet ovat kohentaneet kuntatalouden tilaa merkittävästi vuonna 2020. Kuntatalouden haasteena on kuitenkin sopeutuminen kohti koronaviruksen jälkeistä aikaa ja kohti normaalia rahoitusuraa.

Kuntatalouden suurin ongelma koronaviruksen tuomien lisähaasteiden lisäksi on jo pitkään jatkunut tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epäsuhta. Ikäihmistien määrän kasvu on jo monen vuoden ajan lisännyt palvelutarvetta ja sote-menoja, ja tämä kehitys tulee jatkumaan alkavalla vuosikymmenellä. Samanaikaisesti työikäisen väestön määrän pieneneminen heikentää veropohjaa. Demografinen muutos lisäksi eriyttää erikokoisten ja olosuhteiltaan erilaisten kuntien talouskehitystä.

Vuoden 2019 tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalouden toimintakate heikkeni noin 1,3 mrd. euroa ja vuosikate noin 0,3 mrd. euroa. Vaikka kuntien talouden keskeiset tunnusluvut heikkenivät, verorahoituksessa oli kuitenkin myönteistä kehitystä. Kuntatalouden lainakanta jatkoi kasvuaan 2,5 mrd. eurolla yhteensä 21,9 mrd. euroon. Myös kuntakonserniin vuosikate heikkeni edelleen ja lainakanta kasvoi selvästi.

Koronaviruksen vaikeutti kuntien tilannetta entisestään vuonna 2020. Tilanne vaikutti kevään aikana voimakkaasti kuntien tehtäväkenttään, palvelujen tarpeeseen ja kysyntään sekä niiden tuottamisen tapaan. Samanaikaisesti kuntien verotulot putosivat, myynti- ja maksutulot vähenivät sekä sosiaali- ja terveydenhuollon menot kasvoivat kuntien ja sairaanhoitopiirien valmistautuessa koronapotilaiden hoitoon. Myös kiireetöntä hoitoa lykättiin osittain kuntien ja kuntayhtymien, osittain asiakkaiden toimesta.

Koronapandemian vaikutukset yksittäisiin kuntiin ovat olleet hyvinkin erilaisia johtuen muun muassa kuntien erilaisista tulorakenteista, elinkeinorakenteista, palvelurakenteista, koronatapausten määrästä ja maantieteellisestä sijainnista. Työllisyyden ja yritystoiminnan näkökulmasta pandemian alkuvaiheessa keväällä 2020 vaikutukset kohdistuivat erityisesti kuntiin, joiden elinkeinorakenteessa palvelu-, logistiikka-, tapahtuma- ja matkailualan merkitys on suuri, toisin sanoen suuriin kaupunkeihin sekä pienempiin matkailusta riippuvaisiin kuntiin.

Valtio on tukenut kotitalouksia, yrityksiä ja kuntia suoraan useilla toimenpiteillä vuoden 2020 aikana annetuissa lisätalousarvioissa. Tukitoimenpiteillä pyrittiin turvaamaan työllisyyden, taloudellisen toimeliaisuuden sekä peruspalvelujen järjestämisen edellytykset kaikissa kunnissa sekä huolehtimaan kunnille suunnatun tuen osalta siitä, että tuki kohdistuisi mahdollisimman hyvin juuri niihin kuntiin ja tehtäviin, joihin koronaviruksen vaikutti voimakkaimmin.

Mittaluokaltaan merkittävin kuntiin kohdistuva toimenpide oli vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa osoitettu, toisiaan täydentävistä toimenpiteistä muodostunut kuntien tukipaketti. Tukipaketin toimet kohdentuivat pääosin vuoteen 2020 ja se oli yhteensä noin 1,4 mrd. euroa.

Syksyn 2020 budjettiriihen yhteydessä hallitus päätti osoittaa kunnille lisätukea syksyn 2020 lisätalousarviossa.

Ätgärder under 2020 för att de ska klara av den akuta krisen. Stödåtgärderna har förbättrat den kommunala ekonomins tillstånd betydligt år 2020. Den kommunala ekonomins utmaning är dock att anpassa sig till tiden efter räntekrisen och till ett normalt finansieringsscenario.

Utöver de extra utmaningar som räntekrisen medför har det största problemet inom den kommunala ekonomin varit den långvariga strukturella obalansen i inkomst- och utgiftsutvecklingen. Det ökade antalet äldre har redan i många år ökat servicebehovet och social- och hälsovårdsutgifterna, och denna utveckling kommer att fortsätta under det kommande årtiondet. Att befolkningen i arbetsför ålder minskar försvagar samtidigt skattebasen. Den demografiska förändringen särskiljer dessutom den ekonomiska utvecklingen i kommuner av olika storlek och med olika förhållanden.

Enligt bokslutsuppgifterna för 2019 försvagades den kommunala ekonomins verksamhetsbidrag med ca 1,3 miljarder euro och årsbidraget med ca 0,3 miljarder euro. Även om de centrala nyckeltalen för kommunernas ekonomi försvagades, fanns det en positiv utveckling inom skattefinansieringen. Länestocken inom den kommunala ekonomin fortsatte att öka med 2,5 miljarder euro till sammanlagt 21,9 miljarder euro. Även kommunkoncernernas årsbidrag försvagades ytterligare och länestocken ökade klart.

Räntekrisen försvårade kommunernas situation ytterligare år 2020. Situationen påverkade under våren kraftigt kommunernas arbetsfält, behovet av och efterfrågan på tjänster samt sättet att producera dem. Samtidigt minskade kommunernas skatteinkomster, likaså försäljnings- och avgiftsinkomsterna, medan utgifterna för social- och hälsovården ökade när kommunerna och sjukvårdsdistrikten beredde sig på behandling av coronapatienter. Även den icke-brådskande vården sköts upp delvis av kommunerna och samkommunerna, delvis av kunderna.

Konsekvenserna av coronapandemin för enskilda kommuner har varit mycket olika bl.a. på grund av kommunernas olika inkomststrukturer, näringsstrukturer, servicestrukturer, antalet coronafall och deras geografiska läge. Ur sysselsättnings- och företagsverksamhetens synvinkel gällde konsekvenserna i början av pandemin våren 2020 särskilt kommuner i vars näringsstruktur service-, logistik-, evenemangs- och turistbranschen har stor betydelse, dvs. stora städer samt mindre kommuner som är beroende av turismen.

Staten har understött hushåll, företag och kommuner direkt genom flera åtgärder i tilläggsbudgetarna för 2020. Syftet med stödåtgärderna var att trygga förutsättningarna för arbete, ekonomisk aktivitet och ordnande av basservice i alla kommuner samt att i fråga om stödet till kommunerna se till att stödet så väl som möjligt riktas till just de kommuner och uppgifter som drabbats hårdast av coronaviruskrisen.

Den till storleksklassen mest betydande åtgärd som riktades till kommunerna var det stödpaket för kommunerna som anvisades i den fjärde tilläggsbudgeten för 2020 och som bestod av åtgärder som kompletterar varandra. Åtgärderna i stödpaketet riktades huvudsakligen till år 2020 och uppgick till sammanlagt ca 1,4 miljarder euro.

I samband med budgetmanglingen hösten 2020 beslutade regeringen anvisa kommunerna tilläggsstöd i tilläggsbudgeten

Peruspalvelujen valtionosuuksia korotetaan vielä 400 milj. eurolla ja sairaanhoitopiirien valtionavustusta 200 milj. eurolla. Lisäksi syksyn lisätalousarviossa osoitetaan 355 milj. euroa koronavirukseen liittyvien välittömien kustannusten, kuten testauksen, täysimääräiseen korvaamiseen. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille korvataan erikseen rajatetauksen edellyttämästä testauskapasiteetin nostosta ja analyysitoiminnasta aiheutuvat kustannukset enintään 200 milj. euroon asti.

Vuoden 2020 kuntatalouden tulos ja rahoitusasema ovatkin muodostumassa selvästi kevään 2020 kuntatalousohjelmassa esitettyä vahvemmaksi. Vahvistumisen taustalla ovat merkittävimpiä tekijänä hallituksen kuntataloutta vahvistavat tukitoimet peruspalvelujen järjestämisen turvaamiseksi ja kuntatalouden aktiviteetin ylläpitämiseksi. Myös verotulojen kehitys on ollut keväällä ennustettua parempaa. Tukitoimien ansiosta kuntatalous vahvistuu selvästi poikkeuksellisen heikkoon viime vuoteen verrattuna, mutta toiminnan ja investointien rahavirta pysyy silti negatiivisena ollen noin -0,8 mrd. euroa.

Valtio turvaa peruspalvelujen järjestämistä jatkamalla kuntatalouden tukitoimia vuonna 2021. Peruspalvelujen valtionosuuksiin osoitetaan 300 milj. euron lisäys, josta 20 milj. euroa kohdistetaan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen, ja yhteisöveron jako-osuuden korotusta jatketaan vielä vuonna 2021.

Koronavirustilanteeseen välittömästi liittyvät kustannukset esimerkiksi testaukseen, jäljittämiseen ja potilaiden hoitoon liittyen korvataan kunnille täysimääräisesti. Tähän varataan vuonna 2021 yhteensä 1,66 mrd. euroa.

Ensi vuonna jatketaan peruspalveluiden kehittämistä pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti. Kuntien uusiin tai laajeneviin tehtäviin ja velvoitteisiin osoitetaan valtion toimesta täysimääräinen rahoitus, jolloin uudistusten toteuttaminen ei vaikuta kuntataloutta heikentävästi

Oppivelvollisuusikä korotetaan 18 vuoteen, mikä laajentaa oikeutta saada maksutonta opetusta. Hankkeeseen kohdennetaan lisärahoitusta 22 milj. euroa vuonna 2021. Lisäksi oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja perusopetuksessa ja toisella asteella vahvistetaan. Vanhuspalvelujen hoitohenkilöstön vähimmäismitoituksen nostamiseen kohdennetaan 53 milj. euroa vuonna 2021, ja lisäksi siihen liittyen lähihoitajien koulutuksen lisäämiseen osoitetaan 20 milj. euroa. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakia uudistetaan, minkä arvioidaan vähentävän maksutuloja 17 milj. eurolla vuonna 2021. Kuntien valtionosuuksiin tehdään vastaava lisäys. Varhaiskasvatuksen kehittämiseen kohdennetaan 15 milj. euroa. Varhaiskasvatusmaksuja alennetaan, mikä vähentää kuntien maksutuloja vuositasolla 70 milj. eurolla. Muutos tulee voimaan 1.8.2021, joten maksutulojen alenema on vuonna 2021 vain 30 milj. euroa. Maksutulojen menetys kompensoidaan korottamalla kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pysyvästi kahdella prosenttiyksiköllä.

Vuonna 2021 kuntataloutta vahvistavat erityisesti valtionosuuksien määräaikainen 300 milj. euron korotus ja yhteisöveron jako-osuuden korotuksen jatkaminen vuodelle 2021. Suuri osa kuntataloutta vahvistavista toimista on määräaikaisia, mutta hallitus päätti budjettiriihen yhteydessä käynnistää myös kuntapolitiikan tulevaisuuden suuntaviivojen valmistelutyön.

för hösten 2020. Statsandelarna för basservicen höjs med ytterligare 400 miljoner euro och statsunderstödet för sjukvårdsdistrikten med 200 miljoner euro. Dessutom anvisas i höstens tilläggsbudget 355 miljoner euro för full ersättning av direkta kostnader i anslutning till coronaviruset, såsom testning. Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt ersätts separat för kostnaderna för den höjning av testkapaciteten och den analysverksamhet som gränskontrollen förutsätter upp till högst 200 miljoner euro.

Resultatet och saldota i den kommunala ekonomin 2020 håller således på att bli klart starkare än vad som föreslogs i kommunekonomiprogrammet våren 2020. Bakgrunden till detta är regeringens stödåtgärder som stärker den kommunala ekonomin för att trygga ordnandet av basservicen och upprätthålla den kommunala ekonomins aktivitet. Även skatteinkomsternas utveckling har varit bättre än vad som förutspåddes i våras. Tack vare stödåtgärderna stärks den kommunala ekonomin klart jämfört med det exceptionellt svaga året, men kassaflödet från verksamheten och investeringarna förblir ändå negativt och uppgår till ca -0,8 miljarder euro.

Staten tryggar ordnandet av basservicen genom att fortsätta stödåtgärderna inom den kommunala ekonomin 2021. För statsandelarna för basservicen anvisas ett tillägg på 300 miljoner euro, varav 20 miljoner euro anvisas för höjning av statsandelen enligt prövning, och höjningen av utdelningen av samfundsskatten fortsätter ännu 2021.

De kostnader som direkt hänför sig till coronavirussituationen, t.ex. i anslutning till testning, spårning och vård av patienter, ersätts till fullt belopp till kommunerna. För detta reserveras 2021 sammanlagt 1,66 miljarder euro.

Nästa år fortsätter utvecklandet av basservicen i enlighet med statsminister Sanna Marins regeringsprogram. Staten anvisar full finansiering för kommunernas nya eller utvidgade uppgifter och skyldigheter, varvid genomförandet av reformerna inte försämrar den kommunala ekonomin.

Läropliktsåldern höjs till 18 år, vilket ökar rätten att få avgiftsfri undervisning. För projektet anvisas tilläggsfinansiering på 22 miljoner euro 2021. Dessutom stärks elev- och studerandevårdens tjänster inom den grundläggande utbildningen och på andra stadiet. För en höjning av minimidimensioneringen av vårdpersonalen inom äldreomsorgen anvisas 53 miljoner euro 2021, och därtill anvisas 20 miljoner euro för ökad utbildning av närvårdare. Lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården revideras, vilket beräknas minska avgiftsinkomsterna med 17 miljoner euro 2021. Motsvarande ökning görs i kommunernas statsandelar. För utveckling av småbarnspedagogiken anvisas 15 miljoner euro. Avgifterna för småbarnspedagogik sänks, vilket minskar kommunernas avgiftsinkomster med 70 miljoner euro på årsnivå. Ändringen träder i kraft 1.8.2021, vilket innebär att avgiftsinkomsterna minskar med endast 30 miljoner euro 2021. Förlusten av avgiftsinkomster kompenseras genom att kommunernas andel av intäkterna från samfundsskatten permanent höjs med två procentenheter.

År 2021 stärks den kommunala ekonomin i synnerhet av en temporär höjning av statsandelarna med 300 miljoner euro och en förlängning av den förhöjda utdelningen av samfundsskatten till 2021. En stor del av åtgärderna för att stärka den kommunala ekonomin är tidsbegränsade, men regeringen beslutade i samband med budgetmänglingen att också inleda beredningen av de framtida riktlinjerna för den kommunala politiken.

2.2 Taloudellinen kehitys Helsingin seudulla

Tuotanto ja suhdannenäkymät

Tuotanto

Helsingin seudun suhdannekehitys oli vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä suotuisaa. Suhdannekehitystä kuvaava liikevaihdon ennakkokuvaaja kasvoi edelliseen vuoteen nähden 1,3 prosenttia. Kasvu oli erityisen vahvaa rakentamisessa, informaatio- ja viestinnän alalla sekä liike-elämän palveluissa. Rakentamisen ennakkollinen liikevaihto kasvoi 15,7 prosenttia edelliseen vuoteen nähden. Informaatio- ja viestinnän alalla kasvua oli 4,6 prosenttia ja liike-elämän palveluissa 3,0 prosenttia. Muilla toimialoilla liikevaihdon kehitys oli negatiivinen tai samalla tasolla vuoden takaiseen nähden. Eniten laskua oli kuljetuksen ja varastoinnin alalla, jossa liikevaihto laski vuoden takaiseen nähden 7,6 prosenttia. Myös majoitus- ja ravitsemustoiminnan alalla liikevaihto laski roimasti vuoden takaiseen nähden, 7,0 prosenttia.

Vuoden 2020 toisella neljänneksellä tuotantoluvut kääntyivät laskuun. Helsingin seudun tuotanto laski huhti-kesäkuussa arvion mukaan 4,5 prosenttia viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon nähden. Kehitys oli vuotta aiemmin suotuisampaa, jolloin kasvua oli 2,7 prosenttia. Tuotannon laskuun vaikuttivat eniten yleisten talousnäkömyönten heikentyminen sekä koronaepidemian aiheuttamat negatiiviset talousvaikutukset. Koko maan tuotanto väheni 6,4 prosenttia vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä.

Koronaepidemian johdosta tuotannon odotetaan vähenevän vuonna 2020, mutta palaavan kasvu-uralle vuonna 2021. Tähän liittyy kuitenkin lukuisia kansainvälisiin toimitusketjuihin liittyviä epävarmuuksia. Epidemian tuoma epävarmuus on laaja-alaista ja vaikuttaa talouden kaikille sektoreille. Suomen tuotannon tasoon vaikuttaa myös maailmantalouden kehitys, jonka oletetaan olevan negatiivinen. Erityisesti palvelualat, mutta myös teollisuus ovat kärsineet niin Helsingin kuin koko Suomen tasolla koronaepidemian aiheuttamista talousvaikutuksista.

Lähde: Tilastokeskus, Tuotannon suhdannekuvaaja, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Yritysten suhdannenäkymät Uudellamaalla

Yritysten suhdannenäkymät alkoivat heikentyä jo vuoden 2019 puolella, mutta vasta koronakriisin myötä ne lähtivät jyrkkään laskuun. Heti kriisin aluksi heikkeni varsinkin palvelualan yritysten tilanne, mutta myös teollisuuden suhdannenäkymät ovat heikentyneet. Koronaepidemian helpottaminen ja sitä seurannut rajoitusten asteittainen purkaminen vuoden 2020 alkukesän aikana ovat parantaneet erityisesti palvelualojen suhdannenäkymiä. Teollisuuden näkymät ovat kuitenkin edelleen heikot, sillä tilaukset ovat vähentyneet jo kuukausia ja tuotanto on jo laskusuunnassa. Rakennusalaalla näkymiä heikentää jo aiemmin alkanut kysynnän heikkeneminen.

Uudellamaalla talouden palautumisen odotetaan alkavan palvelualoilta sitä mukaa kun coronatilanne helpottaa. Teollisuusyritysten osalta tilanteen kääntymisen paremmaksi vaatii suhdannetilanteen muuttumista ja viennin elpymistä, mikä

2.2 Den ekonomiska utvecklingen i Helsingforsregionen

Produktion och konjunkturutsikter

Produktion

Helsingforsregionens konjunkturutveckling var gynnsam under första kvartalet 2020. Den förhandsindikator för omsättningen som beskriver konjunkturutvecklingen ökade med 1,3 procent jämfört med året innan. Tillväxten var särskilt stark inom byggbranschen, informations- och kommunikationsbranschen och affärslivstjänsterna. Den preliminära omsättningen för byggandet ökade med 15,7 procent jämfört med året innan. Inom informations- och kommunikationsbranschen var tillväxten 4,6 procent och inom företagstjänsterna 3,0 procent. Inom andra branscher var utvecklingen i omsättningen negativ eller på samma nivå som för ett år sedan. Mest minskade omsättningen inom transport och lagring, där omsättningen sjönk med 7,6 procent jämfört med året innan. Även inom hotell- och restaurangbranschen sjönk omsättningen betydligt jämfört med för ett år sedan, med 7,0 procent.

Under andra kvartalet 2020 vände produktionssiffrorna nedåt. Produktionen i Helsingforsregionen sjönk enligt uppskattning med 4,5 procent i april-juni jämfört med motsvarande period i fjol. Utvecklingen var ett år tidigare gynnsammare, då tillväxten var 2,7 procent. Att produktionen minskade berodde främst på att de svagare allmänna ekonomiska utsikterna och på de negativa ekonomiska konsekvenserna av koronaepidemin. Produktionen i hela landet minskade med 6,4 procent under första kvartalet 2020.

På grund av koronaepidemin väntas produktionen minska år 2020, men återgå till tillväxt år 2021. Detta är dock förknippat med många osäkerhetsfaktorer i samband med de internationella leveranskedjorna. Den osäkerhet som epidemin ger upphov till är omfattande och påverkar alla sektorer inom ekonomin. Nivån på Finlands produktion påverkas också av den globala ekonomins utveckling, som antas vara negativ. I synnerhet servicebranscherna, men också industrin, har lidit av de ekonomiska konsekvenserna av koronaepidemin såväl i Helsingfors som i hela Finland.

Källa: Statistikcentralen, konjunkturindikator för produktionen, Konjunktur tjänsten för kunder

Företagens konjunkturutsikter i Nyland

Företagens konjunkturutsikter började försvagas redan 2019, men först i och med coronakrisen började de sjunka kraftigt. Genast i början av krisen försämrades i synnerhet situationen för företagen inom servicebranschen, men också industrins konjunkturutsikter har försämrats. Att koronaepidemin lättade och restriktionerna därmed gradvis minskades under början av sommaren 2020 har förbättrat särskilt servicebranschernas konjunkturutsikter. Utsikterna för industrin är dock fortfarande svaga, eftersom beställningarna har minskat redan i månader och produktionen redan håller på att minska. Inom byggbranschen försvagas utsikterna av försämringen i efterfrågan, som började redan tidigare.

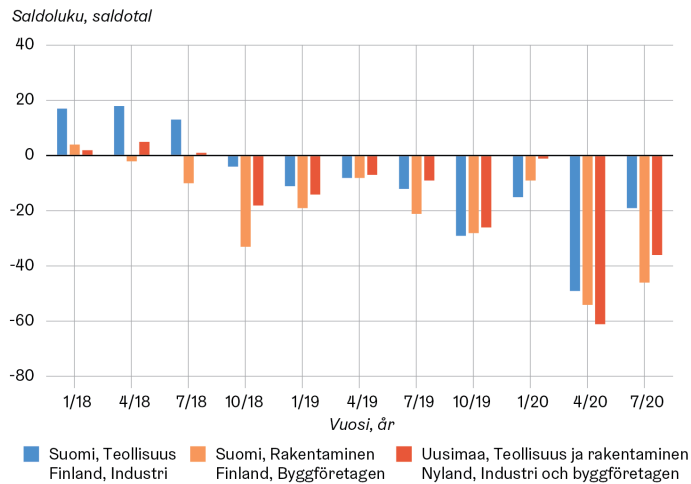
I Nyland väntas återhämtningen av ekonomin börja inom servicebranscherna i takt med att coronaläget lättar. När det gäller industriföretag kräver en bättre situation att konjunkturläget förändras och exporten återhämtar sig, vilket kan dröja till långt

voi kestää pitkälle vuoteen 2021, ellei hieman pidempäänkin. Helsingin talousnäkyymiin vaikuttaa merkittävästi Suomen talouden jälkisykliysuus. Useisiin verrokkimaihin verrattuna palvelusektorin suhteellisen pieni osuus vaikutti siihen, että talouskriisin ensimmäinen aalto oli suhteellisen pieni. Toisessa aallossa palautuminen edellyttää keskeisten vientimarkkinoiden toipumista matalasuhteesta ja koronan aiheuttamista ongelmista. Myös rakennusalan yritykset arvioivat tilanteensa heikentyneen kesän aikana. Hiljentymisen näkyy eritoten uudisasuntorakentamisessa. Helsingin seudulla rakennusalan hiipumisen voidaan kuitenkin olettaa olevan vähäisempää kuin koko maassa. Tuotanto on vähentynyt vain hieman ja rakennuslupiakin on haettu lähes samaan tahtiin kuin edellisellä vuonna. Matala korkotaso tukee yhä rakennussektorin tuotantoa.

Uudenmaan teollisuuden ja rakennusalan yritysten arviot tämänhetkisestä tilanteesta heikkenivät kevään ja alkukesän 2020 aikana (kuvio 1). Tulevaisuutta koskevat odotukset kääntyivät kuitenkin heinäkuussa hieman aiempaa paremmiksi. Uusin suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku (lasketaan positiivisten ja negatiivisten odotusten erotuksesta) oli heinäkuussa -36, kun se huhtikuussa oli -61). Tuotanto supistui toisen vuosineljänneksen aikana, vaikkakin hieman lievemmin kuin keväällä ennakoitiin. Tuotannon odotetaan vähentyvän edelleen syksyn lähestyessä. Myös tilauskanta on pienentynyt.

in på år 2021, om inte ännu längre. Helsingfors ekonomiska utsikter påverkas i hög grad av att den finländska ekonomin är eftercyklisk. Jämfört med flera jämförelseländer bidrog tjänstesektorns relativt låga andel till att den första vågen av den ekonomiska krisen var relativt liten. I den andra vågen förutsätter återhämtningen att de centrala exportmarknaderna återhämtar sig från lågkonjunkturen och de problem som coronan orsakar. Också företagen inom byggbranschen bedömer att deras situation försämrats under sommaren. Tystheten syns i synnerhet i byggandet av nya bostäder. I Helsingforsregionen kan man dock anta att avmattningen inom byggbranschen är mindre än i hela landet. Produktionen har minskat endast en aning och även bygglov har sökts i nästan samma takt som föregående år. Den låga räntenivån stöder fortfarande produktionen i byggsektorn.

De bedömningar av nuläget som företagen inom industrin och byggbranschen i Nyland gjorde försvagades under våren och början av sommaren 2020 (figur 1). Förväntningarna på framtiden vände dock i juli till något bättre än tidigare. Det senaste saldotalet som beskriver konjunkturutsikterna (beräknas utifrån skillnaden mellan positiva och negativa förväntningar) var i juli -36, jämfört med -61 i april. Produktionen minskade under det andra kvartalet, även om den var något lindrigare än vad som förutspåddes i våras. Produktionen väntas minska ytterligare i och med att hösten närmar sig. Också orderstocken har minskat.

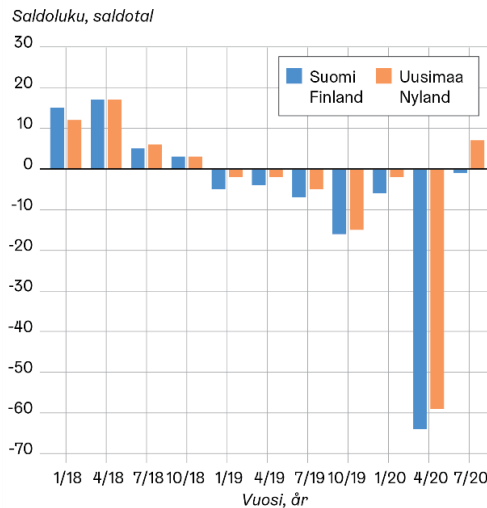
Kuvio 1. Teollisuuden ja rakentamisen suhdannenäkymät Uudellamaalla ja Suomessa. Lähde: EK Suhdannebarometri.

Figur 1. Konjunkturutsikterna för industrin och byggandet i Nyland och Finland. Källa: EK Konjunkturbarometern.

Uudellamaalla palvelualojen myynti kehittyi heikosti kesällä 2020. Tämä johtui osittain voimassa olleista rajoituksista ja osittain kuluttajien varovaisesta käyttäytymisestä. Nyt palvelualojen yritykset arvioivat pahimman olevan jo ohi, ja palvelualojen yritysten tulevaisuutta koskevat odotukset eli suhdannenäkymät palautuivat osin jopa myönteisiksi loppukesästä (kuvio 2). Niitä kuvaava saldoluku oli heinäkuussa jo +7, kun se oli kuluvan vuoden huhtikuussa -59. Uudellamaalla palveluyritysten suhdanneodotukset ovat hieman koko maan keskiarvoa myönteisemmät.

I Nyland utvecklades försäljningen inom servicebranscherna dåligt sommaren 2020. Detta berodde delvis på gällande restriktioner och delvis på konsumenternas försiktiga beteende. Nu bedömer företagen inom servicebranscherna att det värsta redan är över, och förväntningarna på framtiden för företagen inom servicebranscherna, dvs. konjunkturutsikterna, återgick delvis till att vara positiva i slutet av sommaren (figur 2). Det saldotal som beskriver dem var i juli +7, när det i april i år var -59. I Nyland är serviceföretagens konjunkturförväntningar något positivare än genomsnittet i hela landet.

Kuvio 2. Palveluyritysten suhdannenäkymät Uudellamaalla ja Suomessa. Lähde: EK. Suhdannebarometri.

Figur 2. Serviceföretagens konjunkturutsikter i Nyland och Finland. Källa: EK. Konjunkturbarometern.

Helsingin elinkeinorakenne ja yritystoiminta

Elinkeino ja yritystoiminta

Kansallisessa mittakaavassa Helsingin elinkeinorakenne on hyvin palvelualavaltainen. Vuonna 2018 Helsingissä toimi noin 47 300 yritystä, joista 88 prosenttia oli palvelusektorilla. Vastaava osuus palvelusektorin yritysten työllistämästä henkilöstömäärästä oli 84 prosenttia. Liikevaihdon osalta palvelusektorin osuus jää hieman pienemmäksi, 63 prosenttiin, jalostussektorin osuuden noustessa liikevaihdossa 37 prosenttiin. Vaikka Helsingissä on suhteellisen vähän jalostussektorin yrityksiä, ne tuottavat määräänsä nähden suhteellisen suuren osa yritysten liikevaihdosta. Helsingin elinkeinotoiminta on siis huomattavasti palveluvaltaisempaa muuhun maahan ja muuhun pääkaupunkiseutuun verrattuna.

Talouden kehittyminen ja kilpailukyvyn parantuminen edellyttävät yrityskannan uudistumista. Vuonna 2019 Helsingissä aloitettiin 7 528 yritystä ja kasvua edelliseen vuoteen nähden oli 10,8 prosenttia. Yritysten määrä kasvoi nopeammin kuin Helsingin väestö. Suurin osa yrityksistä, miltei 25 prosenttia, perustettiin ammatillisen, tieteellisen ja teknillisen toiminnan alalle. Tämän jälkeen eniten yrityksiä perustettiin informaatio ja viestinnän, kuljetuksen ja varastoinnin sekä taiteen, viihteen ja virkistyksen toimialoille. Yrityksiä lopetettiin vuonna 2019 huomattavasti vähemmän kuin vuonna 2018. Yrityskanta siis uudistui kohtuullisen voimakkaasti vuonna 2019 ja ripeämmin kuin vuonna 2018. Yrityskanta kasvoi kaikilla toimialoilla, mikä edesauttoi Helsingin elinvoimaisuuden ja yritystoiminnan kehittymistä.

Myönteinen kehitys jatkui vuoden 2020 ensimmäisellä neljänneksellä, jolloin Helsingissä aloitti 2 321 yritystä ja aloittaneiden yritysten määrä kasvoi 13,2 prosenttia vuoden takaiseen nähden. Alkuvuoden 2020 voimakas kasvu kohdistui kiinteistöalalle. Samanaikaisesti uusien yritysten määrä kuitenkin väheni monella toimialalla, eniten taiteen, viihteen ja virkistyksen toimialalla sekä muun palvelutoiminnan aloilla.

Koronaepidemia on heijastunut monella tavoin yritystoimintaan sekä yritysten toimintaedellytyksiin vuoden 2020 aikana. Vaikka epidemian vaikutukset ja sen tuoma epävarmuus on toistaiseksi jäänyt vireille pantujen konkurssien osalta pelättyä vähäisemmäksi, on selvää, että epidemia on vähentänyt

Näringsstrukturen och företagsverksamheten i Helsingfors

Närings- och företagsverksamhet

I nationell skala är näringsstrukturen i Helsingfors mycket servicedominerad. År 2018 var cirka 47 300 företag verksamma i Helsingfors, av vilka 88 procent var verksamma inom servicesektorn. Motsvarande andel för personalen i företag inom servicesektorn var 84 procent. När det gäller omsättningen blir servicesektorns andel något mindre, 63 procent, medan förädlingssektorns andel av omsättningen stiger till 37 procent. Även om det i Helsingfors finns relativt få företag inom förädlingssektorn, står de för en relativt stor andel av företagets omsättning i förhållande till volymen. Näringsverksamheten i Helsingfors är alltså betydligt mer servicedominerad jämfört med det övriga landet och den övriga huvudstadsregionen.

Den ekonomiska utvecklingen och förbättringen av konkurrenskraften förutsätter att företagsbeståndet förnyas. År 2019 startades 7 528 företag i Helsingfors, och tillväxten jämfört med föregående år var 10,8 procent. Antalet företag ökade snabbare än Helsingfors befolkning. Största delen av företagen, nästan 25 procent, bildades inom yrkesmässig, vetenskaplig och teknisk verksamhet. Därefter bildades flest företag inom sektorerna för information och kommunikation, transport och lagring samt konst, underhållning och rekreation. År 2019 upphörde betydligt färre företag än år 2018. Företagsbeståndet förnyades alltså relativt kraftigt 2019 och snabbare än 2018. Företagsbeståndet ökade inom alla branscher, vilket bidrog till att utveckla livskraften och företagsverksamheten i Helsingfors.

Den positiva utvecklingen fortsatte under första kvartalet 2020, då 2 321 företag inledde sin verksamhet i Helsingfors och antalet nystartade företag ökade med 13,2 procent jämfört med ett år tidigare. Den kraftigaste tillväxten i början av 2020 gällde fastighetsbranschen. Samtidigt minskade antalet nya företag dock inom många branscher, mest inom konst, underhållning och rekreation samt inom annan serviceverksamhet.

Koronaepidemin har på många sätt återspeglats i företagsverksamheten och företagets verksamhetsförutsättningar under 2020. Även om effekterna av epidemin och den osäkerhet som den ger upphov till hittills har varit mindre än befarat i fråga om de konkurser som inletts, är

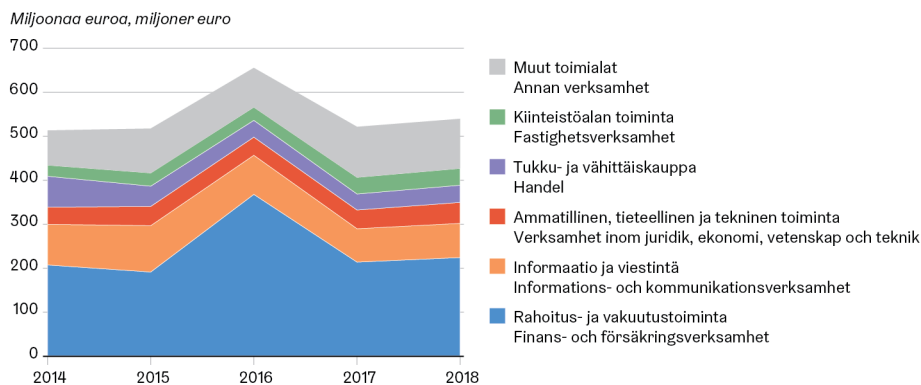
potentiaalisten aloittavien yritysten määrää. Samalla monet yritykset ovat joutuneet lomauttamaan tai jopa irtisanomaan työntekijöitään. Lisäksi yritykset ovat joutuneet vähentämään investointeja sekä innovaatiotoimintaa, mikä on omiaan heikentämään työllisyysnäkömiä. On odotettavissa, että lähitulevaisuudessa yritystoiminnan elinvoimaisuus näyttää heikentymisen merkkejä, mikä vaikuttaa sekä verotuksen että työllisyyden kautta saataviin tuloihin. Elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä lisäävien toimenpiteiden kautta on mahdollista paikata mahdollisia menetyksiä. Osaavan työvoiman saatavuus kriisistä nopeasti palautuvilla tai jopa siitä hyötäneillä toimialoilla on kriittistä (esim. ohjelmistokehitys).

Lähde: Tilastokeskus, Aloittaneet ja lopettaneet yritykset, Vireille pannut konkurssit

Yhteisöverot

Yhteisöverotulot muodostavat Helsingin kaupungin budjetista arviolta reilu kymmenen prosenttia. Helsingissä toimivat yritykset maksoivat vuonna 2018 lähes 540 miljoonaa euroa yhteisöveroa¹, mikä oli 3,5 prosenttia enemmän kuin vuonna 2017. Yhteisöveroa maksoi 19 851 yritystä, kun vastaava luku oli 20 060 vuonna 2017. Helsinkiin maksetut yhteisöverot muodostivat huomattavan suuren osan (32,9 prosenttia) koko maan yhteisöveroista.

Rahoitus- ja vakuutustoiminnan yritykset maksoivat 41,5 prosenttia kaikista yhteisöveroista Helsingissä. Korkeimmillaan tämä osuus oli vuonna 2016, jolloin ne maksoivat 56,1 prosenttia kaikista yhteisöveroista (kuvio 3). Seuraavaksi eniten yhteisöveroa maksoivat informaatio ja viestintäalan, ammatillisen, tieteellisen ja teknisen toiminnan, tukku- ja vähittäiskaupan sekä kiinteistöalan yritykset. Yritykset, jotka toimivat yhteisöveromaksun perusteella viidellä suurimmalla toimialalla, maksoivat 79,1 prosenttia kaikista yhteisöveroista vuonna 2018. Yhteisöverojen huippuvuosi oli 2016, jolloin yritykset maksoivat 655,5 miljoonaa euroa yhteisöveroa.

Kuvio 3. Yhteisöverotuotto toimialoittain Helsingissä vuosina 2013–2018. Lähde: Verohallinto, Yhteisöverot

det klart att epidemin har minskat antalet potentiella nystartade företag. Samtidigt har många företag varit tvungna att permittera eller till och med säga upp anställda. Dessutom har de varit tvungna att minska investeringarna och innovationsverksamheten, vilket kan försämra sysselsättningsutsikterna. Det kan förväntas att företagsverksamhetens livskraft inom den närmaste framtiden visar tecken på att försämrats, vilket inverkar på de inkomster som fås via både beskattningen och sysselsättningen. Genom åtgärder som ökar livskraften och konkurrenskraften är det möjligt att kompensera för eventuella förluster. Tillgången på kunnig arbetskraft inom branscher som snabbt återhämtar sig från krisen eller rent av har dragit nytta av den är kritisk (t.ex. programvaruutveckling).

Källa: Statistikcentralen, nya och nedlagda företag, anhängiggjorda konkurser

Samfundsskatt

Intäkterna från samfundsskatten utgör uppskattningsvis drygt tio procent av Helsingfors stads budget. Företagen i Helsingfors betalade 2018 nästan 540 miljoner euro i samfundsskatt¹, vilket var 3,5 procent mer än 2017. Samfundsskatt betalades av 19 851 företag, medan motsvarande siffra var 20 060 år 2017. Den samfundsskatt som betalades till Helsingfors utgjorde en betydande del (32,9 procent) av samfundsskatten i hela landet.

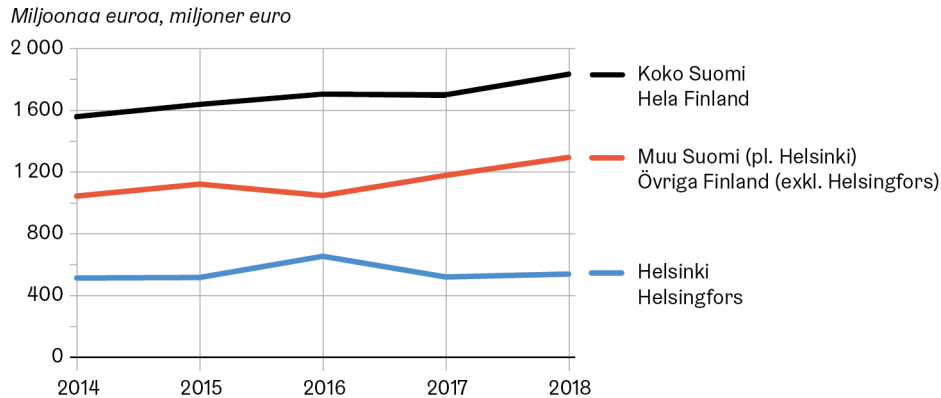
Företagen inom finans- och försäkringsverksamheten betalade 41,5 procent av all samfundsskatt i Helsingfors. Som högst var denna andel 2016, då de betalade 56,1 procent av all samfundsskatt (figur 3). Näst mest betalades samfundsskatt av företag inom information och kommunikation, yrkesmässig, vetenskaplig och teknisk verksamhet, parti- och detaljhandel samt fastighetsbranschen. Företag som är verksamma inom de fem största branscherna på basis av samfundsskatteavgiften betalade 79,1 procent av all samfundsskatt 2018. Toppåret för samfundsskatten var 2016, då företagen betalade 655,5 miljoner euro i samfundsskatt.

Figur 3. Intäkterna av samfundsskatten branschvis i Helsingfors 2013–2018. Källa: Skatteförvaltningen, Samfundsskatter

¹ Alle viiden toimipaikan tiedot on rajattu salassapitosäännösten johdosta pois. Yhteisöveron määrät on otettu verontilitystietojen pohjatiedoista, joten veron määränä on se, jonka kunta saa yhteisöveron jako-osuuslaskennassa hyväkseen ns. laskentaeränä, käytännössä noin 30 prosenttia yhteisön koko yhteisöveron määrästä.

¹ Uppgifterna för verksamhetsställen med färre än fem anställda har utelämnats på grund av sekretessbestämmelserna. Beloppen för samfundsskatten har tagits från basuppgifterna om de redovisade skatterna, så skattebeloppet är det belopp som kommunen vid utdelningen av samfundsskatten får i form av en kalkyleringspost, i praktiken ca 30 procent av sammanslutningens totala samfundsskatt.

Koko maassa yritykset maksoivat 1,8 miljardia euroa yhteisöveroa vuonna 2018 ja kasvua vuoteen 2017 oli roimasti, peräti kahdeksan prosenttiyksikköä (kuvio 4). Vaikka Helsingissä maksettujen yhteisöverojen määrä on kasvussa, on kasvu ollut muualla Suomessa huomattavasti nopeampaa. Muualla Suomessa yhteisöverojen määrä kasvoi vuonna 2018 edelliseen vuoteen nähden kymmenen prosenttiyksikköä. Vuosien 2014–2018 välisenä aikana Helsinkiin maksetut yhteisöverot kasvoivat 5,2 prosenttiyksikköä, kun taas Helsingin ulkopuolisessa Suomessa kasvua oli peräti 24 prosenttiyksikköä.

Kuvio 4. Helsingissä, Helsingin ulkopuolisessa Suomessa sekä koko Suomessa maksetut yhteisöverot vuosina 2014–2018. Lähde: Verohallinto, Yhteisöverot

Keväällä 2020 alkanut koronaepidemia on tuonut epävarmuutta Helsingin yhteisöverokehitykseen, sillä epidemia on vaikuttanut monen Helsingin kannalta keskeisen toimialan yritystoimintaan. Yritystoiminnan kannattavuuden muutokset heijastuvat suoraan yhteisöverokertymään ja voivat vähentää Helsingin saamaa yhteisöveroa.

Lähde: Verohallinto, Yhteisöverot

Työmarkkinakehitys Helsingissä

Työpaikkojen määrän muutos

Helsingin ja pääkaupunkiseudun työpaikkojen määrä kasvoi vuodesta 2017 vuoteen 2019 Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen ennakkotietojen mukaan 4,3 prosenttia koko maan kasvun jäädessä 3,7 prosenttiin.

Vuoden 2020 toisella vuosineljänneksellä tilanne työmarkkinoilla muuttui täydellisesti koronaepidemian seurauksena. Pääkaupunkiseudun työpaikkamäärä putosi ennakkotiedon mukaan vajaat 2 prosenttia ja koko maan pudotus oli 3 prosenttia.

Helsinkiäisten tekemien työtuntien määrä pieneni vuoden 2020 huhti–kesäkuussa 9 prosentilla ja pääkaupunkiseudulla asuvilla pudotus oli 7 prosenttia edellisvuoden vastaavasta neljänneksestä. Koko maan tasolla tehtyjen työtuntien määrä väheni 6 prosentilla vuoden takaisesta. Lomautukset ja osa-aikainen työ korvasivat kokoaikatyötä, siksi vähennys näkyy rajummin tehdyissä työtunneissa kuin työpaikkojen määrässä.

Seudullisen työpaikkaprojektion mukaan työpaikkojen määrän ennustetaan kasvavan vuosina 2019–2022 Helsingissä noin 2,9 prosenttia ja koko pääkaupunkiseudulla noin 3,8 prosenttia. Projektiio perustuu pitkän aikavälin keskiarvoon

I hela landet betalade företagen 1,8 miljarder euro i samfundsskatt 2018 och tillväxten fram till 2017 var stor, hela åtta procentenheter (figur 4). Även om beloppet av den samfundsskatt som betalats i Helsingfors ökar, har ökningen varit betydligt snabbare på andra håll i Finland. På andra håll i Finland ökade beloppet av samfundsskatten med tio procentenheter 2018 jämfört med året innan. Under perioden 2014–2018 ökade samfundsskatten till Helsingfors med 5,2 procentenheter, medan ökningen i Finland utanför Helsingfors var hela 24 procentenheter.

Figur 4. Samfundsskatt som betalats i Helsingfors, i Finland utanför Helsingfors och i hela Finland åren 2014–2018. Källa: Skatteförvaltningen, Samfundsskatter

Den koronaepidemi som började våren 2020 har skapat osäkerhet i fråga om utvecklingen av samfundsskatten i Helsingfors, eftersom epidemin har påverkat företagsverksamheten inom många branscher som är centrala för Helsingfors. Förändringarna i företagsverksamhetens lönsamhet återspeglas direkt i intäkterna av samfundsskatten och kan minska samfundsskatten till Helsingfors.

Källa: Skatteförvaltningen, Samfundsskatter

Utvecklingen på arbetsmarknaden i Helsingfors

Förändring i antalet jobb

Enligt preliminära uppgifter i Statistikcentralens arbetskraftsundersökning ökade antalet jobb i Helsingfors och huvudstadsregionen från 2017 till 2019 med 4,3 procent, medan tillväxten i hela landet stannade vid 3,7 procent.

Under andra kvartalet 2020 förändrades situationen på arbetsmarknaden fullständigt till följd av koronaepidemin. Enligt preliminära uppgifter sjönk antalet jobb i huvudstadsregionen med knappt 2 procent och i hela landet med 3 procent.

Antalet arbetstimmar som utförs av helsingforsare minskade med 9 procent i april–juni 2020 och för dem som bor i huvudstadsregionen var minskningen 7 procent jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Antalet arbetade timmar på riksnivå minskade med 6 procent från året innan. Permitteringar och deltidsarbete ersatte heltidsarbete, och därför syns minskningen starkare i arbetade timmar än i antalet jobb.

Enligt en regional jobbprojektion förutspås antalet arbetstillfällen åren 2019–2022 öka med ca 2,9 procent i Helsingfors och ca 3,8 procent i hela huvudstadsregionen. Projektionen baserar sig på medelvärdet för jobbutvecklingen på lång sikt och på prognoser

työpaikkakehityksestä sekä Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen (ETLA) ja Pellervon tutkimuslaitoksen ennusteisiin.

Työpaikkakasvu keskittyy ennusteen mukaan Uudellamaalla ennen kaikkea informaatio-, liike-elämän palveluiden, julkisen hallinnon ja peruspalvelujen toimialoille. Muilla aloilla työpaikkamäärän ennustetaan pysyvän ennallaan.

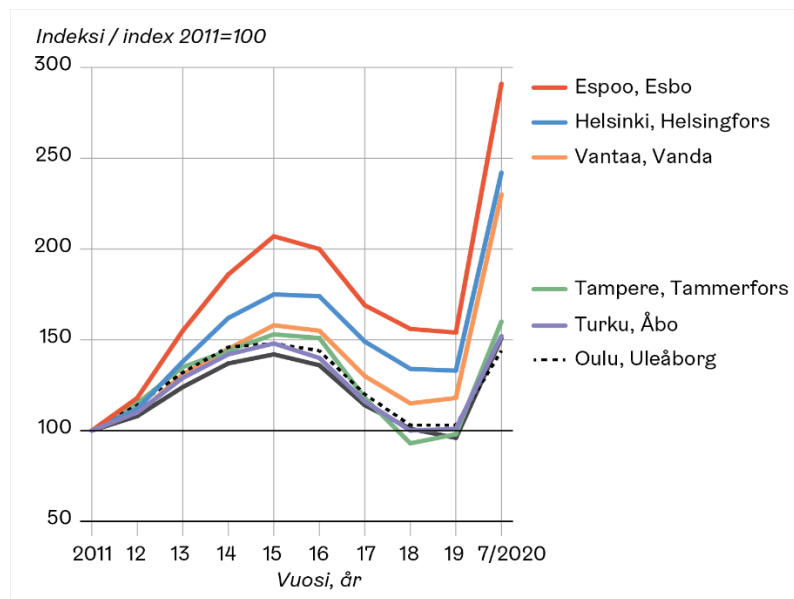
Työllisyys

Työllisten määrä kasvoi Helsingissä 3 prosenttia ja pääkaupunkiseudulla 5 prosenttia vuodesta 2017 vuoteen 2019 Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen ennakkotiedon mukaan. Vuoden 2020 ensimmäisellä puoliskolla työllisten määrä pieneni pääkaupunkiseudulla ja koko maassa prosentilla.

Vuoden 2020 kesällä Helsingin työllisyysaste oli pudonnut yhden prosenttiyksikön vuoden takaisesta koronakriisin seurauksena. Koko maassa pudotus oli kaksi prosenttiyksikköä. Helsingin työllisyysaste oli vuoden 2020 toisella vuosineljänneksellä 73,8 prosenttia. Työllisyysaste kertoo 15–64 -vuotiaiden työllisten osuuden saman ikäisestä väestöstä. Työvoiman ulkopuolella olevien työikäisten määrä kasvoi edellisvuodesta.

Työttömyys

Työttömyys väheni Helsingissä usean vuoden ajan, mutta työttömien määrä jäi silti korkeaksi verrattuna vuonna 2008 alkanutta taantumaa edeltävään aikaan. Vuodesta 2017 vuoteen 2019 työttömien määrä pieneni Helsingissä 11 prosentilla. Vuoden 2019 lopussa työttömien määrä ei enää laskenut ja vuoden 2020 alussa työttömiä oli saman verran kuin vuotta aiemmin. Koronaepidemiaan liittyvät rajoitukset vuoden 2020 toisella vuosineljänneksellä kaksinkertaistivat työttömien määrän. Suurista kaupungeista vain Espoossa työttömien määrä on kasvanut Helsinkiä voimakkaammin (kuvio 5). Tosin Espoon työttömyysaste on edelleen suurten kaupunkien pienin. Työttömiin työnhakijoihin lasketaan varsinaiset työttömät ja kokoaikaisesti lomautetut.

Kuvio 5. Työttömien määrän kehitys suurissa kaupungeissa ja koko maassa 2011–2019 ja vuoden 2020 heinäkuussa, indeksi v. 2011=100.

från Näringslivets forskningsinstitut (Etila) och Pellervos forskningsinstitut.

Ökningen i antalet jobb koncentrerar sig enligt prognosen i Nyland främst på näringsgrenarna informationstjänster, tjänster för affärlivet, offentlig förvaltning och basservice. I de övriga branscherna förutspås antalet jobb förbli oförändrat.

Sysselsättning

Antalet personer som har arbete ökade med 3 procent i Helsingfors och 5 procent i huvudstadsregionen från 2017 till 2019 enligt preliminära uppgifter i Statistikcentralens arbetskraftsundersökning. Under första hälften av 2020 sjönk antalet personer som har arbete med 1 procent i huvudstadsregionen och i hela landet.

Sommaren 2020 hade sysselsättningsgraden i Helsingfors sjunkit med en procentenhet från året innan som en följd av coronakrisen. I hela landet var minskningen två procentenheter. Sysselsättningsgraden i Helsingfors var 73,8 procent under andra kvartalet 2020. Sysselsättningsgraden anger en hur stor del av 15–64-åringarna som har arbete. Antalet personer i arbetsför ålder som står utanför arbetskraften ökade från föregående år.

Arbetslöshet

Arbetslösheten minskade i Helsingfors under flera år, men antalet arbetslösa förblev ändå stort jämfört med tiden före den recession som började 2008. Från 2017 till 2019 minskade antalet arbetslösa i Helsingfors med 11 procent. I slutet av 2019 minskade antalet arbetslösa inte längre, och i början av 2020 fanns det lika många arbetslösa som ett år tidigare. Restriktionerna med anledning av coronaepidemin under andra kvartalet 2020 fördubblade antalet arbetslösa. Bland de stora städerna är det bara i Esbo som antalet arbetslösa har ökat kraftigare än i Helsingfors (figur 5). Arbetslöshetsgraden i Esbo är visserligen fortfarande den minsta i de stora städerna. Till arbetslösa arbetssökande räknas egentliga arbetslösa och heltidspermitterade.

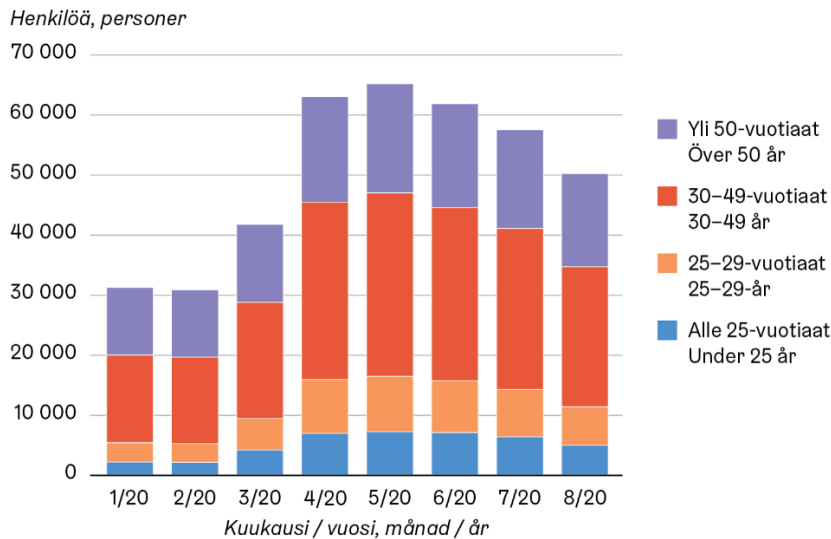
Figur 5. Utveckling i antalet arbetslösa i de stora städerna och i hela landet 2011–2019 och i juli 2020, index år 2011=100.

Työttömien työnhakijoiden määrä nousi keväällä 2020 Helsingissä korkeimmillaan yli 65 000:en, ja lomautettujen osuus tästä oli 40 prosenttia. Myös kokonaan vailla työtä olevien määrä kasvoi. Loppukesästä yhä useampi lomautettu pääsi palaamaan töihin ja myös työttömien määrän kasvu pysähtyi. Elokuun 2020 lopussa Helsingin työttömyysaste oli 14,3 prosenttia ja työttömiä työnhakijoita oli kaikkiaan 50 200. Kokonaan työttömien määrä oli kasvanut vuoden takaisesta noin 8 200 hengellä ja lomautettuja oli 10 800. Vuotta aiemmin työttömyysaste oli 9,2 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvussa ja elokuussa 2020 Helsingissä oli 13 000 yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä ollutta henkilöä.

Lomautukset ja työttömyyden kasvu ovat kohdistuneet erityisen voimakkaasti palvelu- ja myyntialoilla työskenteleviin ja tätä kautta nuoriin. Lisäksi vastavalmistuneiden on ollut hankalaa löytää työtä. Nuorten työttömien määrä on kaksinkertaistunut vuoden takaisesta. Elokuussa 2020 Helsingissä oli yli 11 400 alle 30-vuotiaista työtöntä, 30–49-vuotiaita työttömiä oli lähes 23 300 ja yli 50-vuotiaita työttömiä 15 500 (kuvi 6).

Avoimien työpaikkojen määrät ovat vähentyneet rajusti vuoden takaisesta. Elokuussa 2020 Helsingissä oli tarjolla 7 600 TE-toimistoon ilmoitettua avointa työpaikkaa, mikä oli 30 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Vuoden 2020 syyskuun loppupuolella lomautettujen määrä on vähentynyt noin 10 000:een ja kaikkien työttömien työnhakijoiden määrä 49 000:een TEM:n Ura-asiakastietojärjestelmän tietojen mukaan. Kokonaan työttömien määrä on vähentynyt hieman koronakriisin aikaisista korkeimmista määristä, mutta kasvanut selvästi vuoden takaisesta. Ennakollinen työttömyysaste oli Helsingissä syyskuun 2020 lopussa 14,0 prosenttia.

Kuvio 6. Työttömät työnhakijat ikäryhmittäin Helsingissä vuonna 2020.

Lähteet: Tilastokeskuksen työvoimatutkimus, työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastot, Ura-asiakastietojärjestelmä

Kuluttajien luottamus talouteen

Antalet arbetslösa arbetssökande ökade våren 2020 som högst till över 65 000 i Helsingfors, och andelen permitterade var 40 procent av dessa. Också antalet personer som helt saknar arbete ökade. I slutet av sommaren fick allt fler permitterade återgå till arbetet och också ökningen i antalet arbetslösa stannade upp. I slutet av augusti 2020 var arbetslöshetsgraden i Helsingfors 14,3 procent och antalet arbetslösa arbetssökande var sammanlagt 50 200. Antalet helt arbetslösa hade ökat med cirka 8 200 personer från ett år tidigare, och antalet permitterade var 10 800. Året innan var arbetslöshetsgraden 9,2 procent. Antalet långtidsarbetslösa ökar och i augusti 2020 fanns det i Helsingfors 13 000 personer som varit arbetslösa utan avbrott i över ett år.

Permitteringarna och den ökade arbetslösheten har särskilt gällt dem som arbetar inom service- och försäljningsbranscherna och därigenom de unga. Dessutom har det varit svårt för nyutexaminerade att hitta arbete. Antalet unga arbetslösa har fördubblats sedan ett år tillbaka. I augusti 2020 fanns det i Helsingfors fler än 11 400 arbetslösa under 30 år, nästan 23 300 arbetslösa i ålderna 30–49 år och 15 500 arbetslösa över 50 år (figur 6).

Antalet lediga jobb har minskat kraftigt på ett år. I augusti 2020 fanns det i Helsingfors 7 600 lediga jobb som anmälts till arbets- och näringsbyrån, vilket var 30 procent färre än ett år tidigare.

I slutet av september 2020 har antalet permitterade minskat till cirka 10 000 och antalet arbetslösa arbetssökande till 49 000 enligt uppgifterna i arbets- och näringsministeriets kundinformationssystem URA. Antalet helt arbetslösa har minskat något från det högsta antalet under coronakrisen, men har ökat betydligt jämfört med siffrorna för ett år sedan. Den preliminära arbetslöshetsgraden i Helsingfors var 14,0 procent i slutet av september 2020.

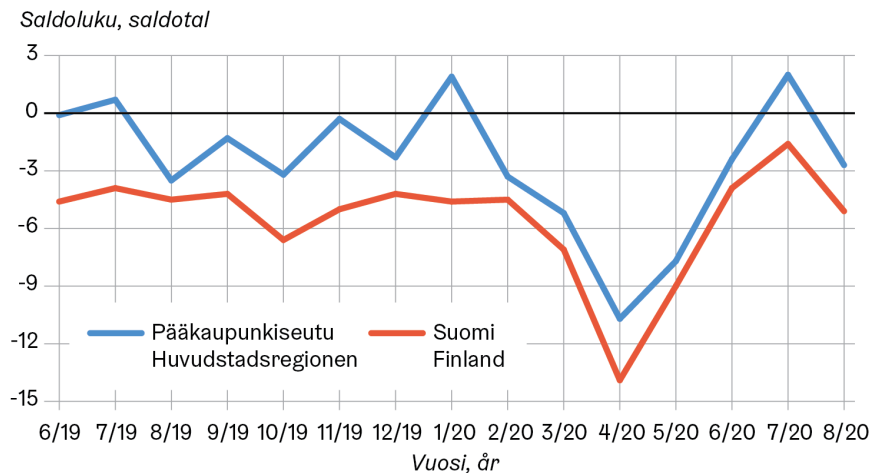
Figur 6. Arbetslösa arbetssökande enligt åldersgrupp i Helsingfors 2020.

Källor: Statistikcentralens arbetskraftsundersökning, arbets- och näringsministeriets arbetsförmedlingsstatistik, kundinformationssystemet URA

Konsumenternas förtroende för ekonomin

Suomen talouskasvu alkoi heiketä vuoden 2019 aikana, mutta kuluttajien luottamus alkoi heiketä vasta helmikuussa 2020 ja laski huhtikuussa hyvin alas. Pahimman shokin jälkeen luottamus talouteen on kuitenkin palautunut melko neutraalille tasolle kesän 2020 aikana. Heinä- ja elokuussa lukemat olivat samalla tasolla kuin vuotta aiemmin. Syyskuussa tilanne pysyy pääkaupunkiseudulla vakaana.

Kuluttajien luottamusindikaattori osoittaa kuluttajien odotusten olevan pääkaupunkiseudulla hieman paremmat kuin koko maassa keskimäärin (kuvio 7). Kuluttajien luottamusindikaattori kuvaa kuluttajien odotuksia heidän oman taloutensa ja koko maan talouden tilasta 12 kuukauden kuluttua kyselyn toteuttamisesta. Indikaattori yhdistää siis vastaajan omaa taloutta ja Suomen taloutta koskevat odotukset samaan kokonaisuuteen.

Kuvio 7. Kuluttajien luottamusindikaattori Pääkaupunkiseudulla ja Suomessa. Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri.

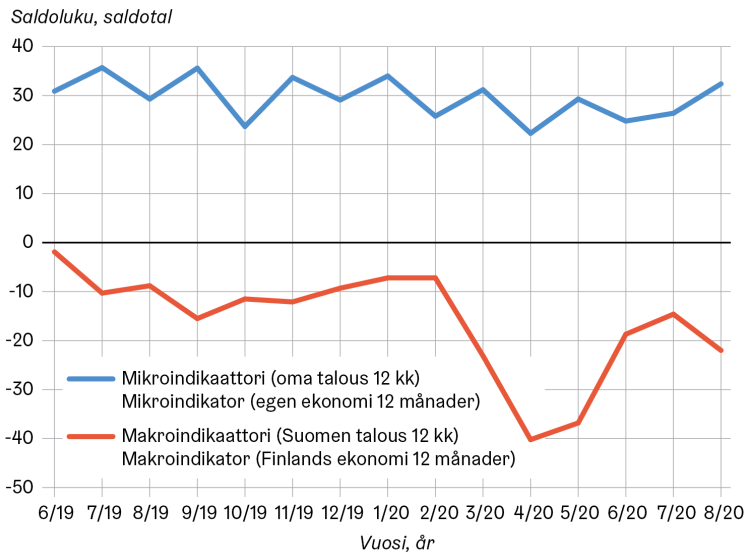
Kun luottamusindikaattorin lukemat kuvataan niin, että erotetaan toisistaan kuluttajien omaa taloutta (mikroindikaattori) ja Suomen taloutta koskevat arviot (makroindikaattori), näkymä on hieman toisenlainen. Suuri osa kuluttajista uskoo oman taloustilanteensa paranevan seuraavan 12 kuukauden aikana, mutta samalla he arvelevat Suomen talouden tilanteen heikkenevän (kuvio 8). Usein kuluttajien arviot nimenomaan koko maan tilanteen kehityksestä ovat vähintäänkin suuntaa antavia. Koko taloutta koskevat arviot ovat elokuussa 2020 jo paremmat kuin huhtikuun pohjalukemissa, mutta ne ovat edelleen selvästi negatiiviset.

Den ekonomiska tillväxten i Finland började försämrans under 2019, men konsumenternas förtroende började försvagas först i februari 2020 och sjönk mycket lågt i april. Efter den värsta chocken har förtroendet för ekonomin dock återgått till en ganska neutral nivå under sommaren 2020. I juli och augusti låg siffrorna på samma nivå som ett år tidigare. I september förblir läget stabilt i huvudstadsregionen.

Konsumenternas förtroendeindikator visar att konsumenterna har något bättre förväntningar i huvudstadsregionen än i hela landet i genomsnitt (figur 7). Konsumenternas förtroendeindikator beskriver konsumenternas förväntningar på läget för deras egen ekonomi och hela landets ekonomi 12 månader efter det att enkäten genomfördes. Indikatorn sammanför alltså svarandens förväntningar på den egna ekonomin och på Finlands ekonomi till en helhet.

Figur 7. Konsumenternas förtroendeindikator i huvudstadsregionen och i Finland. Källa: Statistikcentralen, konsumentbarometern.

När siffrorna i förtroendeindikatorn beskrivs så att man skiljer mellan konsumenternas egen ekonomi (mikroindikator) och uppskattningarna av Finlands ekonomi (makroindikator), är utsikterna något annorlunda. En stor del av konsumenterna tror att det egna ekonomiska läget kommer att förbättras under de kommande tolv månaderna, men de tror samtidigt att det ekonomiska läget i Finland kommer att försämrans (figur 8). Ofta är konsumenternas bedömningar av hur uttryckligen situationen i hela landet utvecklas sådana att de åtminstone visar trenden. De bedömningar som gäller hela ekonomin är redan i augusti 2020 bättre än bottennoteringarna från april, men de är fortfarande klart negativa.

Kuvio 8. Kuluttajien luottamusindikaattori pääkaupunkiseudulla - kuluttajaa itseään koskeva mikroindikaattori ja Suomen taloutta koskeva makroindikaattori erikseen

Lähde: Tilastokeskus. Kuluttajabarometri.

2.3 Väestökehitys Helsingissä

Väestökehitys vuosina 2019–2020

Väestökehitys vuonna 2019

Helsingin väkiluku oli vuoden 2019 lopussa 653 835. Väestön määrä kasvoi 5 793 asukkaalla (0,9 %) vuonna 2019, mikä oli 1 023 enemmän kuin edellisvuonna. Väkiluku on kasvanut 2010-luvulla keskimäärin 7 000 henkeä vuodessa. Helsingin väestökehitykselle on tyypillistä suuret vaihtelut, jotka johtuvat muun muassa talouden suhdanteisiin, asuntomarkkinoihin sekä maahanmuuttoon liittyvistä muutoksista. Erityisen suuria vaihtelut ovat muuttoliikkeessä.

Muuttoliikkeeseen verrattuna luonnollinen väestönkasvu oli pitkään hyvin vakaata. Syntyneiden määrä kasvoi Helsingissä vuoteen 2015 saakka, mutta alkoi sen jälkeen laskea. Vuonna 2019 syntyneiden määrä väheni edelleen jonkin verran edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2019 syntyneiden määrä oli noin 10 prosenttia matalampi kuin huippuvuonna 2015, ja syntyvyyttä kuvaava kokonaishedelmällisyysluku oli enää 1,11, kun se oli vuosina 2000–2015 keskimäärin 1,33. Kuolleiden määrässä ei ole tapahtunut suuria muutoksia.

Helsingin väestönkasvu nopeutui vuonna 2019 ulkomaisen muuttovoiton seurauksena. Muuttovoitto kasvoi lähelle huippuvuosien 2006–2014 tasoa. Tulijoita ulkomailta oli enemmän kuin 2010-luvulla keskimäärin. Muuttajista suuri osa tuli Venäjältä ja Aasian maista, mutta edelleen huomattava osa muuttaneista, etenkin Afrikan ja Lähi-idän maiden kansalaisista, tuli Helsinkiin muualta Suomesta.

Helsingin seudun ulkopuolisesta Suomesta saatu muuttovoitto pysyi vuonna 2019 edellisvuoden tasolla. Sen sijaan Helsingille tyypillinen muuttotappio naapurikuntiin kasvoi vuonna 2019 edelleen edellisvuodesta, ja Helsingistä muutettiin aikaisempaa enemmän sekä Espooseen että Vantaalle.

Figur 8. Konsumenternas förtroendeindikator i huvudstadsregionen – mikroindikator för konsumenten själv och makroindikator för Finlands ekonomi separat

Källa: Statistikcentralen. Konsumentbarometern.

2.3 Befolkningsutvecklingen i Helsingfors

Befolkningsutveckling åren 2019–2020

Befolkningsutveckling år 2019

Vid utgången av år 2019 var Helsingfors folkmängd 653 835. Befolkningen ökade med 5 793 invånare (0,9 %) år 2019, vilket är 1 023 fler än året innan. Folkmängden ökade under 2010-talet med i genomsnitt 7 000 invånare om året. För befolkningsutvecklingen i Helsingfors är det typiskt med stora variationer, som beror bland annat på de ekonomiska konjunkturerna, bostadsmarknaden och förändringar i invandringen. Speciellt stora är variationerna i flyttrörelsen.

Jämfört med flyttrörelsen var den naturliga folkökningen länge mycket stabil. Antalet födda ökade i Helsingfors ända till år 2015, men började därefter sjunka. Antalet födda år 2019 minskade ytterligare något jämfört med året innan. År 2019 var antalet födda ungefär 10 procent lägre än toppåret 2015, och det totala fertilitetsstalet, som beskriver nativiteten, uppgick till bara 1,11 mot i genomsnitt 1,33 åren 2000–2015. I antalet döda har det inte skett några stora förändringar.

Helsingfors befolkningstillväxt försnabbades 2019 till följd av inflyttningsöverskottet i förhållande till utlandet. Inflyttningsöverskottet ökade nästan till nivån under toppåren 2006–2014. Antalet personer som kom från utlandet var större än i genomsnitt under 2010-talet. En stor del av invandrarna kom från Ryssland och asiatiska länder, men en betydande del av invandrarna, i synnerhet medborgare från länder i Afrika och Mellanöstern, kom till Helsingfors från andra delar av Finland.

Inflyttningsöverskottet i Helsingforsregionen i förhållande till det övriga Finland förblev 2019 på samma nivå som året innan. Det för Helsingfors typiska utflyttningsöverskottet i förhållande till grannkommunerna ökade 2019 ytterligare från föregående år, och från Helsingfors flyttade fler än tidigare till både Esbo och Vanda.

Väestötilastot osoittavat, että väestö keskittyy yhä enemmän kaupunkiseutuihin ja kaupunkiseuduille, joista erityisesti Helsingin seudun ennustetaan jatkavan kasvuaan myös tulevina vuosikymmeninä. Suomen kuuden suurimman kaupungin väestö on kasvanut tasaisesti viiden viimeisen vuoden aikana. Vuosien 2015–2019 keskimääräinen kasvuprosentti oli Helsingissä, Turussa ja Oulussa 1,0 prosenttia, Tampereella 1,3 prosenttia, Espoossa 1,8 prosenttia ja Vantaalla 2,1 prosenttia (taulukko 1).

Vuonna 2019 koko Suomen väkiluku kasvoi 7 373 hengellä, kun kuuden suurimman kaupungin yhteenlaskettu väestönkasvu oli lähes 24 000 henkeä. Väestömäärä kasvoi kaikkiaan 54 Suomen kunnassa yhteensä 32 470 asukkaalla, kun taas väestö väheni 256 kunnassa (-25 097 asukasta).

vuosi	Helsinki			Espoo			Vantaa		
	väkiluku	muutos	%	väkiluku	muutos	%	väkiluku	muutos	%
2015	628 208	7 493	1,2	269 802	4 259	1,6	214 605	3 802	1,8
2016	635 181	6 973	1,1	274 583	4 781	1,8	219 341	4 736	2,2
2017	643 272	8 091	1,3	279 044	4 461	1,6	223 027	3 686	1,7
2018	648 042	4 770	0,7	283 632	4 588	1,6	228 166	5 139	2,3
2019	653 835	5 793	0,9	289 731	6 099	2,2	233 775	5 609	2,5

vuosi	Tampere			Turku			Oulu		
	väkiluku	muutos	%	väkiluku	muutos	%	väkiluku	muutos	%
2015	225 118	2 114	0,9	185 908	2 084	1,1	198 525	2 234	1,1
2016	228 274	3 156	1,4	187 604	1 696	0,9	200 526	2 001	1,0
2017	231 853	3 579	1,6	189 669	2 065	1,1	201 810	1 284	0,6
2018	235 239	3 386	1,5	191 331	1 662	0,9	203 567	1 757	0,9
2019	238 140	2 901	1,2	192 962	1 631	0,9	205 489	1 922	0,9

Taulukko 1. Suomen kuuden suurimman kaupungin väestö vuosina 2015–2019. Lähde: Tilastokeskus.

Väestökehitys alkuvuonna 2020

Väestönmuutosten ennakkotietojen mukaan Helsingin väestö on kasvanut alkuvuonna 2020 aikaisempaa hitaammin. Elokuun loppuun mennessä asukasmäärä on lisääntynyt 3 135 henkeä. Edellisvuonna samaan aikaan kirjattiin lisäystä 4 225. Syntyneitä oli 301 ja kuolleita 98 edellisvuotta enemmän. Syntyneiden enemmisyys, 924 henkeä, oli 203 henkeä suurempi kuin vastaavana ajanjaksona vuosi sitten.

Väestönkasvun hidastuminen alkuvuonna 2020 on seurausta muuttoliikkeen muutoksista. Tammi-elokuussa 2020 Helsingin muuttovoitto oli 2 275 henkeä, kun edellisvuonna samaan aikaan se oli 3 531 henkeä. Helsinkiin muutti 49 henkeä enemmän ja Helsingistä muutti pois 1 305 henkeä enemmän edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Kotimainen muuttovoitto oli vain 193 henkeä, koska lähtömuutto muualle Suomeen kasvoi tulomuuttoa enemmän. Muuttovoitto seudun ulkopuolisesta Suomesta pieneni alkuvuonna huomattavasti. Toisaalta muuttotappio muulle pääkaupunkiseudulle, etenkin Espooseen pieneni edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Myös ulkomainen muuttoliike väheni ja ulkomailta saatiin muuttovoittoa 2 082 henkeä, mikä oli 286 henkeä vähemmän kuin tammi-elokuussa 2019.

Befolkningsstatistiken visar att befolkningen i allt högre grad koncentreras till städerna och stadsregionerna, och speciellt för Helsingforsregionen förutspås det en fortsatt tillväxt också under de kommande årtiondena. Befolkningen i de sex största städerna i Finland har ökat stadigt under de senaste fem åren. Den genomsnittliga tillväxtprocenten 2015–2019 var 1,0 procent i Helsingfors, Åbo och Uleåborg, 1,3 procent i Tammerfors, 1,8 procent i Esbo och 2,1 procent i Vanda (tabell 1).

År 2019 ökade hela Finlands folkmängd med 7 373 personer, medan de sex största städerna hade en sammanlagd befolkningsstillväxt på nästan 24 000 personer. Folkmängden ökade i 54 kommuner i Finland med sammanlagt 32 470 invånare, medan den minskade i 256 kommuner (sammanlagt – 25 097 invånare).

Tabell 1. Befolkningen i Finlands sex största städer 2015–2019. Källa: Statistikcentralen.

Befolkningsutveckling i början av 2020

Enligt förhandsuppgifter om befolkningsförändringar har befolkningen i Helsingfors i början av 2020 ökat långsammare än tidigare. Fram till utgången av juni hade folkmängden ökat med 3 135 invånare. Under fjolåret registrerades en ökning på 4 225 invånare under samma tid. Antalet födda var 301 fler och antalet döda 98 fler än året innan. Födelseöverskottet, 924 personer, var 203 personer större än under motsvarande period ett år tidigare.

Den långsammare befolkningsstillväxten i början av 2020 är en följd av förändringar i migrationen. I januari–augusti 2020 var inflyttningsöverskottet i Helsingfors 2 275 personer, medan det under samma tid i fjol var 3 531 personer. Jämfört med motsvarande tidsperiod ett år tidigare flyttade 49 fler till Helsingfors och 1 305 fler från Helsingfors. Inflyttningsöverskottet i förhållande till det övriga landet var bara 193 personer, eftersom utflyttningen till andra orter i Finland ökade mer än inflyttningen. Inflyttningsöverskottet i förhållande till Finland utanför huvudstadsregionen minskade betydligt under början av året. Å andra sidan minskade utflyttningsöverskottet i förhållande till den övriga huvudstadsregionen, i synnerhet Esbo, jämfört med motsvarande tidsperiod föregående år. Också den utländska migrationen minskade och inflyttningsöverskottet i förhållande till utlandet blev 2 082 personer, vilket var 286 färre än i januari–augusti 2019.

Alkuvuosi 2020 oli koronaepidemian aiheuttamien rajoitustoimenpiteiden vuoksi poikkeuksellista aikaa, ja se näkyi selvästi Helsingin väestökehityksessä erityisesti maaliskuussa. Ennen rajoitustoimenpiteitä, tammi-helmikuussa, Helsingin väestönkasvu oli edellisvuosia nopeampaa. Kasvu kuitenkin pysähtyi yhteiskunnan sulkeutuessa maaliskuuhuhtikuussa ja lähti taas nopeutumaan touko-elokuussa. Elokuun väestönkasvu sekä kotimainen ja ulkomainen muuttovoitto oli viime vuosien keskimääräisellä tasolla, tosin ennakkotiedoissa on nyt paljon kirjaamisviivettä.

Lähde: Tilastokeskus, väestörakenteen ja väestömuutosten vuositilastot sekä väestön ennakkotilasto.

Helsingin väestöennuste vuosille 2020–2023

Helsingin väkiluvun ennustetaan olevan vuoden 2020 lopussa 658 696. Uuden väestöennusteen mukaan väkiluku kasvaa vuoden 2020 aikana 4 861 asukkaalla eli 0,7 prosenttia. Arvioitu kasvu on 1 947 asukasta pienempi kuin viime vuoden ennusteessa. Vuosina 2021–2023 kasvun ennustetaan jatkuvan vuotta 2020 korkeampana, palautuen vuosien 2017–2019 keskimääräiselle tasolle. Ennustettu väestönkasvu on 6 116 asukasta (0,9 %) vuonna 2021, 6 360 asukasta (1,0 %) vuonna 2022 ja 6 389 asukasta (1,0 %) vuonna 2023. Helsingin vuotuisen väestönkasvun ennustetaan siis olevan keskimäärin 5 930 henkeä vuosina 2020–2023, mikä on noin 500 asukasta vähemmän kuin edellisen neljän vuoden aika keskimäärin (vuosina 2016–2019).

Koronaepidemian aiheuttaman epävarmuuden takia tulevan väestökehityksen ennustaminen on vuonna 2020 poikkeuksellisen vaikeaa. Uusi väestöennuste perustuu oletukseen, että koronaepidemian vaikutukset jäävät lyhytaikaisiksi, ja muuttoliike palautuu jo vuonna 2021 lähemmäs aikaisempaa tasoa. Helsingin seudun sisäisten muuttojen osalta oletuksena on, että vuonna 2020 Helsingin muuttotappio naapurikuntiin pienenee edellisvuodesta ja sen jälkeen kasvaa vuosien 2018–2019 keskimääräiselle tasolle. Seudun ulkopuolisen Suomen muuttojen osalta oletuksena on, että vuonna 2020 sekä tulo- että lähtömuutto vähenevät selvästi, koska nuorille tyypilliset työpaikat Helsingissä ja Helsingin seudulla vähenevät koronaepidemian taloudellisten vaikutusten seurauksena. Muuttoliikkeen oletetaan kuitenkin palautuvan ensi vuonna.

Ulkomaalaisten muuttojen oletetaan vähenevän tänä vuonna huomattavasti, mutta palautuvan jo ensi vuonna aikaisemmalle tasolle.

Väestöennuste ikäryhmittäin

Varhaiskasvatusikäisten, 1–6 -vuotiaiden, määrä väheni vuonna 2019 ja sen ennustetaan vähenevän vuoden 2020 aikana 627 lapsella. Vuonna 2021 ikäryhmän ennustetaan pienenevän 296 lapsella, ja vuosina 2022 ja 2023 vielä 491 ja 92 lapsella.

Peruskouluikäisten, 7–15 -vuotiaiden, määrän sen sijaan ennustetaan kasvavan vuoden 2020 aikana 1 461 hengellä ja 1 386 hengellä vuonna 2021. Vuonna 2022 peruskouluikäisten määrän odotetaan kasvavan 1 198 hengellä ja vuonna 2023 kasvun oletetaan olevan 1 021 henkeä.

Början av 2020 var en exceptionell tid med begränsningsåtgärder på grund av coronaepidemin, och det syntes tydligt i befolkningsutvecklingen i Helsingfors särskilt i mars–april. Före begränsningsåtgärder, i januari–februari, var befolkningstillväxten i Helsingfors snabbare än under de föregående åren. Tillväxten stannade dock upp när samhället stängdes ned i mars–april och började igen accelerera i maj–augusti. Befolkningsökningen i augusti samt inflyttningsöverskottet i förhållande till det övriga Finland och utlandet låg på den genomsnittliga nivån för de senaste åren, även om det nu finns mycket dröjsmål med registreringen i förhandsuppgifterna.

Källa: Statistikcentralen, årsstatistik över befolkningsstruktur och befolkningsförändringar samt förhandsuppgifterna om befolkningen.

Helsingfors befolkningsprognos för åren 2020–2023

I slutet av år 2020 förutspås Helsingfors folkmängd vara 658 696. Enligt den nya befolkningsprognosen ökar folkmängden år 2020 med 4 861 invånare, dvs. med 0,7 procent. Den beräknade ökningen är 1 947 invånare mindre än i fjolårets prognos. Åren 2021–2023 förutspås tillväxten fortsätta högre än år 2020 och åter nå upp till den genomsnittliga nivån för åren 2017–2019. Befolkningsökningen förutspås bli 6 116 invånare (0,9 %) år 2021, 6 360 invånare (1,0 %) år 2022 och 6 389 invånare (1,0 %) år 2023. Den årliga befolkningstillväxten i Helsingfors beräknas vara i genomsnitt 5 930 personer åren 2020–2023, vilket är ca 500 färre jämfört med genomsnittet under de senaste fyra åren (2016–2019).

På grund av den osäkerhet som coronaepidemin orsakar är det exceptionellt svårt att förutse den framtida befolkningsutvecklingen år 2020. Den nya befolkningsprognosen baserar sig på antagandet att effekterna av coronaepidemin blir kortvariga, och migrationen kommer att återhämta sig redan 2021 så att den närmar sig den tidigare nivån. När det gäller interna flyttningar inom Helsingforsregionen är antagandet att Helsingfors utflyttningsöverskott i förhållande till grannkommunerna minskar 2020 jämfört med året innan och därefter ökar till den genomsnittliga nivån 2018–2019. När det gäller flyttningar till Finland utanför regionen antas det att både in- och utflyttningen minskar betydligt år 2020, eftersom de jobb som är typiska för unga i Helsingfors och Helsingforsregionen blir färre till följd av de ekonomiska konsekvenserna av coronaepidemin. Migrationen antas dock återhämta sig nästa år.

Det antas att utlänningars flyttningar minskar betydligt i år, men att de redan nästa år återgår till den tidigare nivån.

Befolkningsprognos enligt åldersgrupp

Antalet barn i åldern för småbarnspedagogik, dvs. 1–6 år, minskade år 2019 och förutspås minska år 2020 med 627. År 2021 förutspås åldersgruppen minska med 296 barn, och åren 2022 och 2023 med ytterligare 491 och 92 barn.

Antalet barn i grundskoleåldern, dvs. 7–15 år, förutspås däremot öka år 2020 med 1 461 och år 2021 med 1 386. År 2022 väntas antalet barn i grundskoleåldern öka med 1 198 och år 2023 med 1 021.

Toisen asteen opiskelijoiden ikäluokan, eli 16–18 -vuotiaiden, määrän ennustetaan kasvavan vuoden 2020 aikana 253 hengellä ja vuonna 2021 kasvua arvioidaan olevan 540 henkeä. Vuosina 2022 ja 2023 kasvuksi arvioidaan 381 ja 464 henkeä.

Työikäisten, 19–64 -vuotiaiden, määrän ennustetaan kasvavan 1 335 asukkaalla vuonna 2020. Vuosina 2021–2023 keskimääräisen kasvun odotetaan olevan 2 750 per vuosi.

Yli 65-vuotiaiden määrän ennustetaan kasvavan 2 180 hengellä vuonna 2020 ja vuosina 2021–2023 kasvu on ennusteen mukaan keskimäärin 2 100 henkeä. 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa 2 596 hengellä vuonna 2020. Vuosina 2021–2022 kasvua ennustetaan yli 2 900 henkeä vuodessa. Vuonna 2023 ikäryhmän kasvuksi ennustetaan 2 647 henkeä.

Väestöennuste Helsingin osa-alueille

Lähivuosina Helsingin väestönkasvu painottuu suurimmille projektialueille. Vuosina 2020–2023 väestönkasvun ennustetaan olevan suurinta Kalasataman ja Sompasaaren alueella (yhteensä +5 100), Jätkäsaarella (+4 200 asukasta), Kruunuvuorenrannassa (+2 900) ja Maunulanpuistossa (+2 000) (kuviot 9 ja 10). Myös Keski-Pasilan ja Kuninkaantammen osa-alueiden ennustetaan kasvavan yli 1 500 asukkaalla seuraavan neljän vuoden aikana. Myös varhaiskasvatustasojen lasten määrä kasvaa tyypillisesti uusilla alueilla, vaikka koko kaupungin tasolla määrän ennustetaan laskevan (kuviot 11 ja 12).

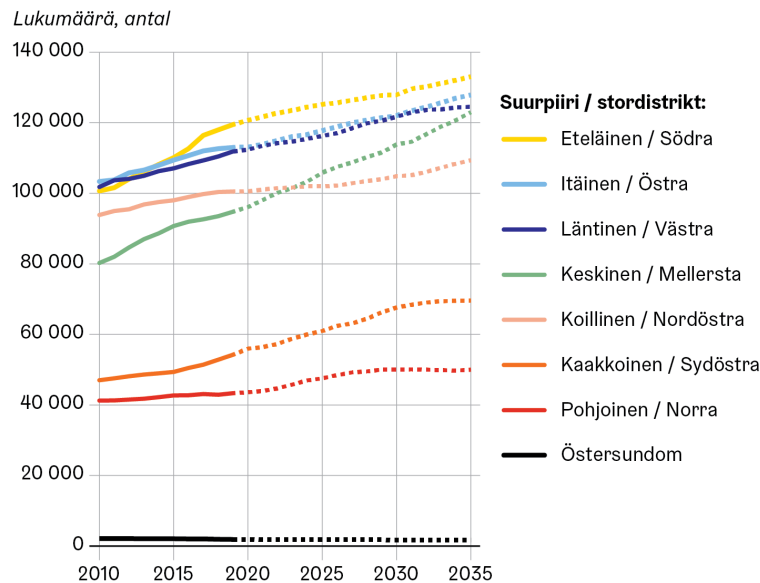
Årsklassen med studerande på andra stadiet, dvs. 16–18-åringarna, förutspås öka år 2020 med 253 personer och år 2021 med 540 personer. Åren 2022 och 2023 beräknas ökningen bli 381 och 464 personer.

Antalet personer i arbetsför ålder, dvs. 19–64 år, förutspås öka med 1 335 år 2020. Åren 2021–2022 väntas den genomsnittliga ökningen bli 2 750 per år.

Antalet 65 år fyllda förutspås öka med 2 180 år 2020, och åren 2021–2023 är ökningen enligt prognosen i genomsnitt 2 100 personer. Antalet 75 år fyllda ökar med 2 596 år 2020. Under åren 2021–2022 beräknas ökningen bli 2 900 personer om året. År 2023 förutspås en ökning på 2 647 personer i åldersgruppen.

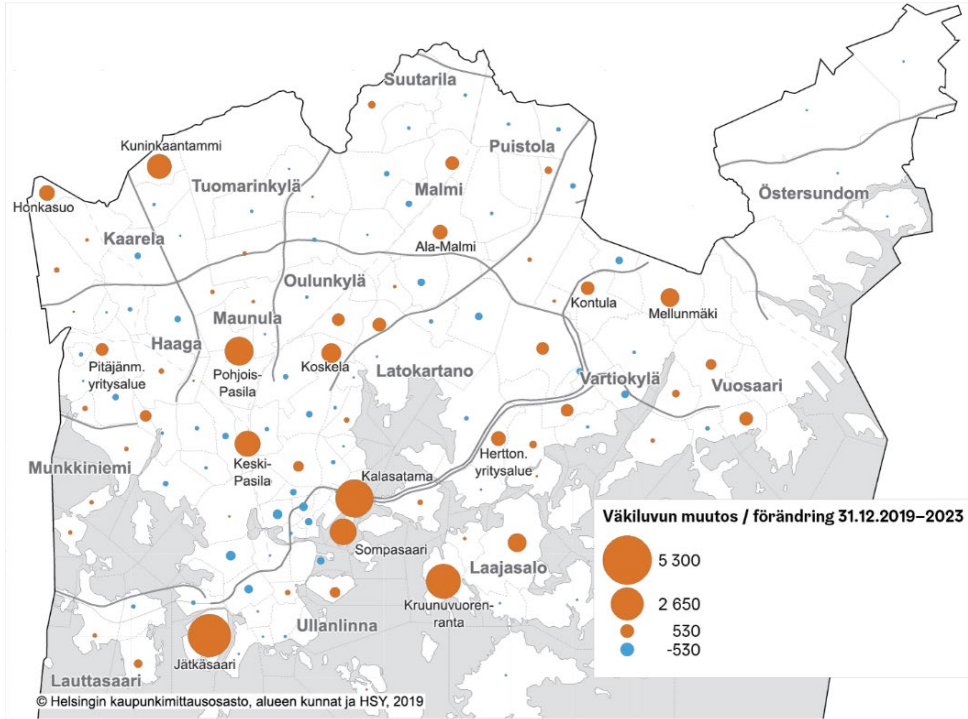
Befolkningsprognos för Helsingfors delområden

Under de närmaste åren sker befolkningstillväxten i Helsingfors främst i de största projektområdena. Åren 2020–2023 förutspås befolkningstillväxten vara störst i Fiskehamns- och Sumparnområdet (sammanlagt +5 100), på Busholmen (+4 200), i Kronbergsstranden (+2 900) och i Månsasparken (+2 000) (figuren 9 och 10). Också delområdena Mellersta Böle och Kungseken förutspås växa med över 1 500 invånare under de följande fyra åren. Typiskt är också att antalet barn i åldern för småbarnspedagogik ökar i de nya områdena, trots att antalet på hela stadens nivå enligt prognoserna sjunker (figuren 11 och 12).

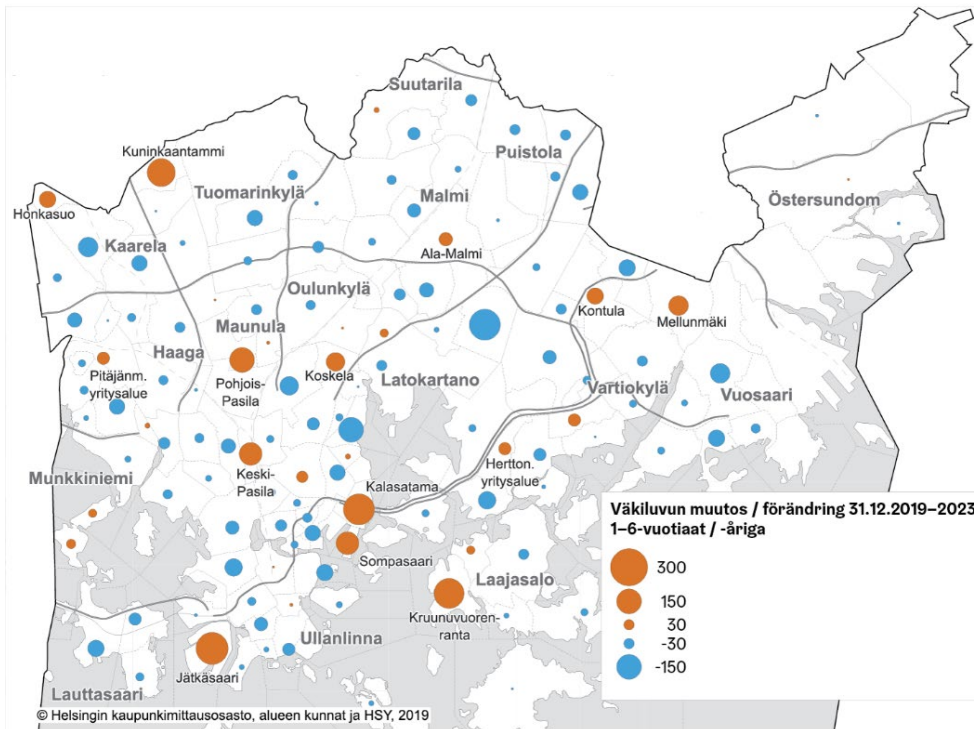
Kuvio 9. Väestöennuste suurpiireittäin Helsingissä 31.12.2019–2035.

Figur 9. Befolkningsprognos för Helsingfors enligt stordistrikt 31.12.2019–2035.

Kuvio 10. Väkiluvun muutos Helsingissä osa-alueittain 31.12.2019–2023.

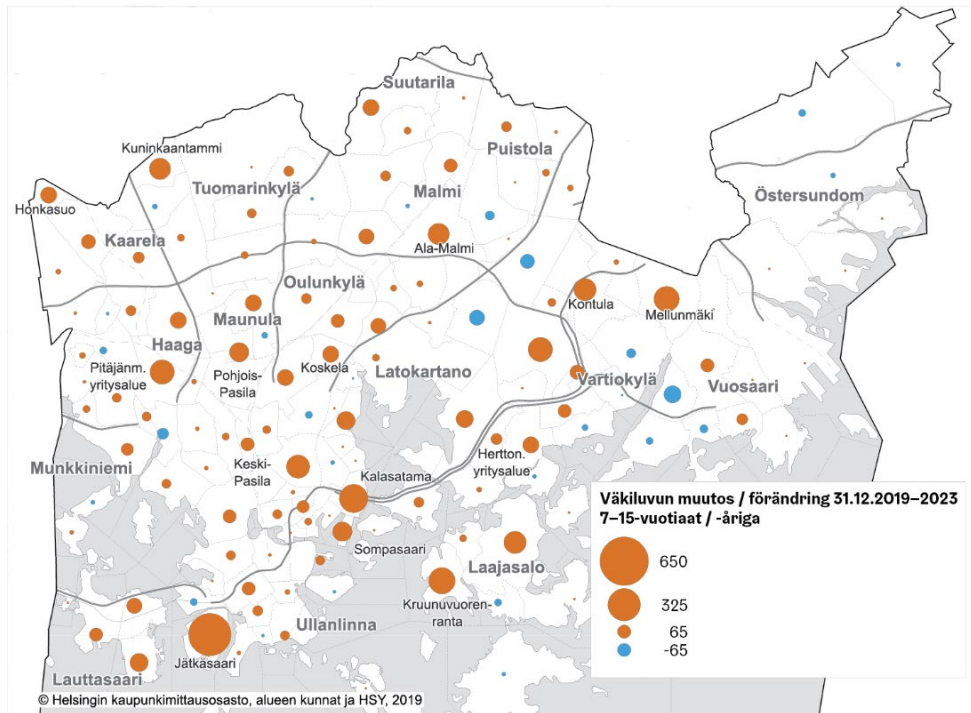
Figur 10. Förändring i folkmängden enligt delområde i Helsingfors 31.12.2019–2023.

Kuvio 11. Väkiluvun muutos, varhaiskasvatusikäiset, 1–6-vuotiaat osa-alueittain 31.12.2019–2023.

Figur 11. Förändring i folkmängden, barn i åldern för småbarnspedagogik, 1–6-åringar, enligt delområde 31.12.2019–2023.

Kuvio 12. Väkiluvun muutos, peruskouluikäiset, 7–15 -vuotiaat osa-alueittain 31.12.2019–2023.

Lähde: Helsingin kaupunginkanslia, Helsingin väestöennuste 31.12.2019–2060.

Helsingin ulkomaalaistaustainen väestö ja sen kehitys

Ulkomaalaistaustaisia helsinkiläisiä oli vuoden 2019 lopussa 107 671 (kuvio 13). Tämä oli 16,5 prosenttia kaupungin koko väestöstä. Ulkomaalaistaustaisista 81 prosenttia (87 553 henkeä) oli syntynyt ulkomailla eli kuului ulkomaalaistaustaisten ensimmäiseen sukupolveen. 19 prosenttia (20 118) oli syntynyt Suomessa eli kuului ulkomaalaistaustaisten toiseen sukupolveen.

Ulkomaalaistaustaisten määrä kasvoi 4 259 hengellä eli 4,1 prosenttia vuonna 2019. Kasvuprosentti oli edellisvuotta korkeampi, mutta matalampi kuin vuosina 2015–2017. Noin kolme neljäsosaa kaupungin väestönkasvusta tuli ulkomaalaistaustaisista.

Vuoden 2019 lopussa 106 059 helsinkiläisellä oli rekisteröity äidinkielenä jokin muu kieli kuin suomi, ruotsi tai saame. Kaikista helsinkiläisistä heidän osuutensa oli 16,2 prosenttia. Vieraskielisten määrä kasvoi vuoden aikana 4 234 hengellä eli 4,2 prosenttia. Vieraskielisiä on Helsingissä hieman vähemmän kuin ulkomaalaistaustaisia. Esimerkiksi ruotsalaista syntyperää olevat ruotsin- ja suomenkieliset tilastoidaan ulkomaalaistaustaisina, mutta ei vieraskielisinä.

Vuonna 2018 laaditun Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennusteen mukaan vieraskielisten määrä ja osuus väestöstä kasvavat edelleen nopeasti. Helsingissä vieraskielisten määrän arvioidaan kasvavan yli 21 000 henkilöllä vuosien 2020–2023 aikana, jolloin vuoden 2023 lopussa vieraskielisiä olisi yli 127 000.

Figur 12. Förändring i folkmängden, barn i grundskoleåldern, 7–15-åringar, enligt delområde i Helsingfors 31.12.2019–2023.

Källa: Helsingfors stadskansli, Helsingfors befolkningsprognos 31.12.2019–2060.

Befolkning med utländsk bakgrund i Helsingfors och dess utveckling

Vid utgången av år 2019 fanns det 107 671 helsingforsare med utländsk bakgrund (figur 13). Detta är 16,5 procent av stadens hela befolkning. Av dem med utländsk bakgrund var 81 procent (87 553 personer) födda utomlands, dvs. de hörde till första generationens invandrare. De som är födda i Finland, och därmed hör till andra generationens invandrare, utgjorde 19 procent (20 118 personer).

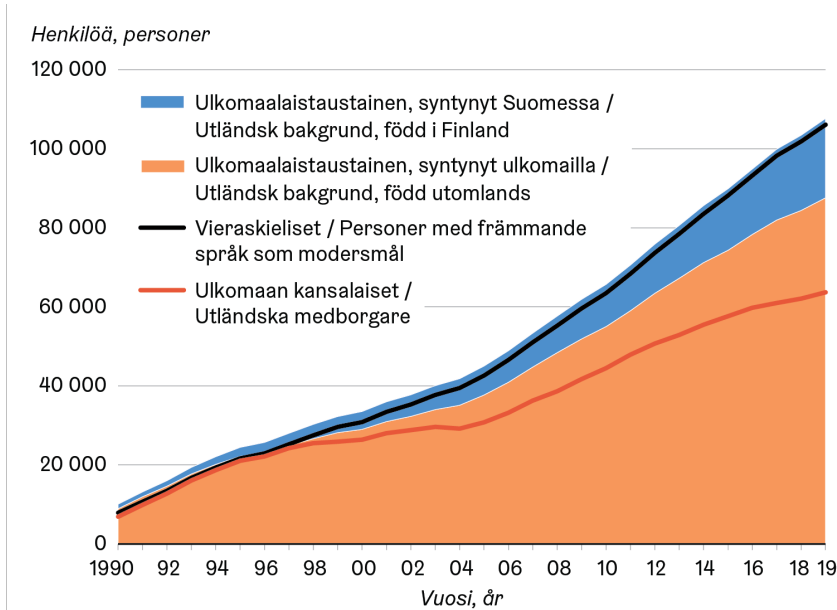
Antalet personer med utländsk bakgrund ökade med 4 259, dvs. 4,1 procent, år 2019. Tillväxtprocenten var högre än året innan, men lägre än åren 2015–2017. Ungefär tre fjärdedelar av stadens befolkningstillväxt hänförde sig till personer med utländsk bakgrund.

Vid utgången av 2019 hade 106 059 helsingforsare ett annat registrerat modersmål än finska, svenska eller samiska. Deras andel utgjorde 16,2 procent av alla helsingforsare. Antalet invånare med främmande modersmål ökade på ett år med 4 234, dvs 4,2 procent. Det fanns något färre invånare med främmande modersmål än invånare med utländsk bakgrund i Helsingfors. Exempelvis räknas de svensk- och finskspråkiga som är födda i Sverige i statistiken som invånare med utländsk bakgrund, men inte som invånare med främmande modersmål.

Enligt en prognos från 2018 om befolkningen med främmande modersmål i Helsingforsregionen ökar antalet invånare med främmande modersmål alltjämt snabbt, likaså deras andel av befolkningen. I Helsingfors beräknas invånarna med främmande modersmål öka med över 21 000 personer under åren 2020–2023 så att de vid utgången av år 2023 uppgår till över 127 000.

Koronaepidemian vaikutusta ulkomaalaistausten määrän kehitykseen lähivuosina on vaikea arvioida. Oletettavasti erilaiset rajoitukset vähentävät ulkomaista muuttoliikettä vielä ainakin ensi vuonna ja mahdollisesti pitempäänkin. Myös turvapaikan hakijoiden määrä on vähentynyt oleellisesti. Vuonna 2020 Suomeen on tullut vain 700 uutta hakemusta, puolet viime vuonna vastaavana aikana tehdyistä.

Viidentoista viime vuoden aikana virolaiset ovat muodostaneet Suomeen suuntautuneesta työperusteisesta maahanmuutosta selvästi suurimman ryhmän. Koska virolaisten muuttoliike Helsingin seudulle on hiipunut, kaupungilla on tarve seurata työperusteisen muuttoliikkeen kehitystä ja pyrkiä vaikuttamaan kaupungin intressien mukaisten tavoitteiden saavuttamiseen.

Kuvio 13. Ulkomaalaistaustaiset, vieraskieliset ja ulkomaan kansalaiset Helsingissä vuoden lopussa 1991–2019.

Lähteet: Tilastokeskus, väestörakenteen vuositilasto; Helsingin kaupunginkanslia, Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2018–2035 ja Maahanmuuttovirasto

2.4 Tulokehitys, toimeentulo ja hyvinvointierot Helsingissä

Tulotason kehitys ja toimeentulo

Tulokehitys

Verohallinnon ennakkotietojen mukaan helsinkiläisten tulonsaajien keskimääräiset ansiotulot vuonna 2019 olivat 34 400 euroa (+3,4 % vuodesta 2018), ja mediaaniansiotulot 28 700 euroa (+4,4 % vuodesta 2018). Helsinkiläisten tulonsaajien ansiotulot kasvoivat sekä keskiarvolla että mediaanilla mitattuna enemmän kuin muissa kuusikkokunnissa. Ansiotuloilla tarkoitetaan verotettavia ennakonpidätyksen alaisia ansiotuloja, jotka sisältävät palkkatulot, eläketulot, työttömyyskorvaukset ja muut sosiaalietuudet.

Det är svårt att bedöma hur coronaepidemin påverkar utvecklingen i antalet personer med utländsk bakgrund under de närmaste åren. Antagligen minskar olika begränsningar den utländska migrationen åtminstone ännu nästa år och eventuellt också längre. Också antalet asylsökande har minskat väsentligt. År 2020 har det kommit bara 700 nya ansökningar till Finland, hälften av antalet ansökningar under motsvarande tid i fjol.

Under de senaste femton åren har esterna utgjort den klart största gruppen inom arbetskraftsinvandringen till Finland. Eftersom den estniska migrationen till Helsingforsregionen har avmattats, har staden behov att följa hur arbetskraftsmigrationen utvecklas och försöka påverka möjligheterna att nå de mål som ligger i stadens intresse.

Figur 13. Invånare med utländsk bakgrund, främmande modersmål och utländskt medborgarskap i Helsingfors 1.1.1991–2019.

Källor: Statistikcentralen, årsstatistiken över befolkningsstrukturen; Helsingfors stadskansli, prognos över befolkningen med ett främmande språk som modersmål i Helsingforsregionen 2018–2035 och Migrationsverket

2.4 Inkomstutveckling, utkomst och välfärdsskillnader i Helsingfors

Utveckling av inkomstnivån samt utkomst

Inkomstutveckling

Enligt förhandsuppgifter från Skatteförvaltningen var helsingforsarnas förvärvsinkomster år 2019 till 34 400 euro i genomsnitt (+3,4 % jämfört med 2018) och förvärvsinkomsternas median var 28 700 euro (+4,4 % jämfört med 2018) Helsingforsarnas förvärvsinkomster ökade såväl i genomsnitt som mätt enligt medianen, mer än i de övriga sextettkommunerna. Med förvärvsinkomster avses beskattningsbara förvärvsinkomster på vilka det verkställs förskottsnehållning. De omfattar löneinkomster, pensionsinkomster, arbetslöshetsersättningar och andra socialförmåner.

Helsingkiläisten keskimääräiset ansiotulot olivat 19 prosenttia ja mediaanitulot 17 prosenttia korkeammat kuin koko maassa keskimäärin. Helsingkiläisten ansiotulot olivat kuusikkokunnista toiseksi korkeimmat Espoon jälkeen. Mediaaniansiotuloilla mitattuna Helsinki nousi vuonna 2019 Vantaan ohii.

Ansiotulojen summan vuosikasvu oli vuonna 2019 Helsingissä 3,9 prosenttia ja koko maassa 3,1 prosenttia. Muissa kuusikkokunnissa ansiotulojen summan suhteellinen kasvu oli hieman Helsinkiä nopeampaa (esim. Espoossa 4,0 ja Vantaalla 5,2 prosenttia). Helsingin ansiotulojen summan muita hitaamman kasvun selittää tulonsaajien lukumäärän nopeampi kasvu muissa kuusikkokunnissa. Esimerkiksi Vantaalla tulonsaajien määrä kasvoi vuodessa 3,2 prosenttia, mutta Helsingissä vain vajaan puoli prosenttia.

Ansiotulot ovat kasvaneet nopeimmin ylimmissä tuloiluokissa. Kun alimman tuloneljänneksen nimelliset ansiotulot ovat nousseet kuudessa vuodessa yhteensä 5,6 prosenttia, on ylimässä tuloneljänneksessä kasvua kertynyt yli 10 prosenttia. Euromääräisesti ero on kasvanut vielä selvemmin. Tulojen kasvuvauhdin ero näkyy selvästi myös alueellisissa tarkasteluissa. Hyvätuloisten kaupunginosien tulotaso kasvaa suhteellisesti mitattuna nopeammin kuin pienituloisten kaupunginosien.

Lähde: Verohallinto, ennakkotiedot ennakonpidätyksen alaisista ansiotuloista.

Pienituloisuus ja toimeentulovaikeudet

Helsingissä asui vuoden 2018 lopussa 73 400 pienituloista henkilöä. Asuntokuntaväestön pienituloisuusriski eli pienituloisissa asutokunnissa asuvien prosenttiosuus oli 11,7. Pienituloisten osuus on pysynyt viime vuosina Helsingissä vakaana. Noin 6 prosentilla asuntoväestöstä pienituloisuus oli pitkiä vuosia eli he olivat kuuluneet pienituloisiin kotitalouksiin tilastovuoden lisäksi kahtena vuotena kolmen edellisvuoden aikana. Pienituloisia ja pitkiä vuosia pienituloisia on suhteellisesti eniten nuorten aikuisten ikäryhmissä sekä vanhimpien naisten keskuudessa. Helsingissä niin pienituloisten kuin pitkiä vuosia pienituloisten osuus on ollut reilun prosenttiyksikön verran pienempi kuin koko maassa keskimäärin.

Pienituloisuudesta kertoo myös perusturvan varassa eläminen. Helsingiläisistä noin 6 prosenttia eli vuonna 2018 kokonaan (yli 90 % bruttotuloista) perusturvan varassa ja vajaat 3 prosenttia oli elänyt kokonaan perusturvan varassa yhtäjaksoisesti neljä vuotta. Helsingissä kokonaan perusturvan varassa elävien osuus on yli prosenttiyksikön suurempi kuin koko maassa keskimäärin.

Toimeentulovaikeudet koskettavat myös muita kuin pienituloisiksi käytettävissä olevien tulojen tai perusturvan varassa elämisen perusteella lukeutuvia henkilöitä. Noin 28 prosenttia helsinkiläisistä koki vuonna 2018, että tulojen kattaminen menoilla oli vähintäänkin hankalaa, ja peräti lähes joka viides kaupunkilainen on joutunut tinkimään ruuasta, lääkkeistä tai lääkärikäynneistä rahan puutteen vuoksi.

Koronaepidemia on vaikeuttanut entisestään monen helsinkiläisen taloudellista tilannetta ja saattanut taloudelliseen ahdkoon myös aiemmin pärjänneitä. Esimerkiksi yleisen asumistuen ja perustoimeentulotuen saajien lukumäärät ovat olleet koronaepidemian aikana selvästi suuremmat kuin vuotta aikaisemmin. Yleistä asumistukea saavien ruokakuntien määrä kääntyi elokuussa ensimmäistä kertaa koronaepidemian aikana laskuun, mutta edelleen tuen saajia on yli kymmenen prosenttia

Den genomsnittliga förvärvsinkomsten för Helsingfors var 19 procent och medianinkomsterna 17 procent högre än genomsnittet i hela landet. Helsingforsarnas förvärvsinkomster var de näst högsta, efter Esbo, bland sextettkommunerna. Helsingfors gick förbi Vanda i medianinkomst 2019.

Beloppet av förvärvsinkomster ökade år 2019 med 3,9 procent per år i Helsingfors och med 3,1 procent i hela landet. I de övriga sextettkommunerna var den relativa ökningen av beloppet något snabbare än i Helsingfors (t.ex. i Esbo 4,0 procent och Vanda 5,2 procent). Summan av förvärvsinkomster ökar långsammare i Helsingfors eftersom antalet inkomsttagare inte har ökat lika snabbt som i de andra sextettkommunerna. Till exempel ökade antalet inkomsttagare i Vanda med 3,2 procent under ett år, men i Helsingfors med endast knappt en halv procent.

Förvärvsinkomsterna har ökat snabbast i de högsta inkomstklasserna. De nominella förvärvsinkomsterna i den lägsta inkomstkvartilen har ökat totalt 5,6 procent på sex år medan ökningen i den högsta inkomstkvartilen har varit mer än 10 procent. Ökningen är ännu större mätt i euro. Skillnaderna i tillväxttakten framgår också tydligt av de granskningarna per område. Inkomstnivån ökar relativt sett snabbare i välbärgade stadsdelar än i de stadsdelar där det bor låginkomsttagare.

Källa: Skatteförvaltningen, förhandsuppgifter om förvärvsinkomster på vilka förskottsintehållning verkställs.

Låga inkomster och svårigheter med utkomsten

I slutet av år 2018 bodde det 73 400 låginkomsttagare i Helsingfors. Risken för låga inkomster bland hushållen, dvs. den procentuella andelen invånare i hushåll med låga inkomster, var 11,7. Under de senaste åren har andelen låginkomsttagare varit stabil i Helsingfors. Ungefär 6 procent av dem med bostad hade haft låg inkomst en längre tid, dvs. de hade varit låginkomsthushåll under två år plus det statistiska året under de tre senaste åren. Låginkomsttagare och långvariga låginkomsttagare förekommer förhållandevis mest bland unga vuxna och bland äldre kvinnor. Andelen låginkomsttagare samt långvariga låginkomsttagare har varit mer än en procentenhet mindre än i hela landet i genomsnitt.

De som lever på grundskydd är också låginkomsttagare. Sex procent av helsingforsarna levde under 2018 helt på grundskyddet (90 procent av bruttointkomsterna) och närmare tre procent hade levt helt på grundskyddet oavbrutet i fyra år. De som helt och hållet är beroende av grundskyddet i Helsingfors är mer än en procentenhet större än i hela landet i genomsnitt.

Utkomstsvårigheterna gäller också andra personer än dem som räknas till låginkomsttagare eller lever på grundskyddet. Cirka 28 procent av helsingforsborna upplevde 2018 att det var minst sagt svårt att få inkomster och utgifter att gå ihop, och nästan var femte stadsbo har varit tvungen att avstå från mat, mediciner eller läkarbesök på grund av brist på pengar.

Coronaepidemin har ytterligare förvärrat den ekonomiska situationen för många av stadens invånare och har också orsakat ekonomiska problem för sådana som tidigare klarat sig bra. Till exempel var antalet mottagare av allmänt bostadsbidrag och grundläggande utkomststöd under coronaepidemin betydligt högre än ett år tidigare. Antalet hushåll som fick allmänt bostadsbidrag sjönk för första gången under coronaepidemin, men de som fick stöd är fortfarande mer än tio procent fler än ett

enemmän kuin vuotta aiemmin. Useissa tutkimuksissa on havaittu yhteys alhaisen tulotason ja huono-osaisuuden välillä. Jatkuva eläminen pienten tulojen varassa kuluttaa ihmisen voimavaroja ja vähentää hyvinvointia. Pitkittyessään taloudelliset vaikeudet lisäävät syrjäytymisen riskiä. Koronan sosiaalisia- ja terveydellisiä vaikutuksia tulee jatkossa seurata jatkuvasti päivittyvällä tilannekuvalla.

Lähde: Tilastokeskus, tulojakotilasto; Kela, Kelasto-tietokanta; THL, Finsote-tutkimus.

Hyvinvointi, velkaantuminen ja asumiseen käytetyt tulot

Asumiseen käytetyt tulot

Asumiskustannukset vievät helsinkiläisten käytettävissä olevista rahatuloista keskimäärin noin 20 prosenttia. Erot eri tuloluokkien välillä ovat kuitenkin huomattavat. Ylimmässä tulokvintilissä (eniten ansaitsevassa viidenneksessä tulonsaajista) asumiskustannuksiin käytetään kahdeksan prosenttia kotitalouksien käytettävissä olevista tuloista, kun alimmassa tulokvintilissä vastaava osuus nousee 42 prosenttiin. Todelliset asumiskustannukset jakautuvat kuitenkin tasaisemmin. Kun huomioon otetaan asumisen tuet ja asuntolainojen korkovähennykset, käyttää vähiten ansaitseva viidennes enää 27 prosenttia tuloistaan asumiseen. Asumisen tuet vaikuttavat eniten pienituloisimpien kotitalouksien nettomääräisiin asumiskustannuksiin. Asumiskustannuksiin lasketaan kotitalouden varsinaisen asunnon käyttömenot kuten vuokrat ja vesimaksut, taloyhtiöiden hoitovastikkeet, asuntolainojen korot ja kiinteistöverot.

Tuloihin suhteutetut asumiskustannukset eli asumiskustannusten tulo-osuudet ovat muuttuneet vuosina 2002–2017 melko vähän. Helsingissä nettomääräiset asumiskustannusten tulo-osuudet ovat vaihdelleet 17 ja 20 prosentin välillä vuosina 2002–2017. Pienimmillään osuudet olivat juuri vuosina 2002 ja 2017, ja huipputasollaan ne olivat vuonna 2008 (19,8 %). Muualla maassa muutos on ollut samansuuntainen, eli asumiskustannusten osuus tuloista on vaihdellut suunnilleen samaan tahtiin kuin Helsingissä, vaikkakin alemmalla tasolla (noin 15 %). Yksi merkittävimmistä asumiskustannusten vakautteen vaikuttaneista tekijöistä on ollut matala korkotaso, joka on pitänyt asumiskustannukset melko alhaisina, vaikka asuntolainakanta on kasvanut jo pitkään.

Lähde: Tilastokeskus. Asuntokuntien tulot.

Helsingkiläisten velkaantuminen

Asuntolainojen ja muiden velkojen määrä asukasta kohden vuonna 2019 oli Helsingissä 29 100 euroa, josta asuntolainojen osuus oli 21 100 euroa. Nämä luvut ovat noin 30 prosenttia korkeammat kuin Turussa, Tampereella ja Oulussa, hieman korkeammat kuin Vantaalla ja kymmenkunta prosenttia alemmat kuin Espoossa. Helsingkiläiset ovat kuitenkin velkaantuneet viime vuosina nopeasti. Asuntolainojen yhteen laskettu euromäärä on kasvanut neljässä vuodessa (2015–2019) yhteensä 22,0 prosenttia, kun asuntolainakanta on kasvanut samalla aikavälillä muissa kuusiokunnissa noin 3–15 prosenttia ja koko maassa 3,3 prosenttia. Tulotasoon suhteutettuna kaikkien velkojen kokonaismäärä on kuitenkin edelleen melko lähellä koko maan tasoa. Helsingkiläisten ansiotulot ovat laskutavasta riippuen 17–19 prosenttia koko maan keskiarvoa korkeammat ja lainakanta on 26,5 prosenttia korkeampi kuin koko maassa keskimäärin.

Lähde: Tilastokeskus. Velkaantumistilasto, asuntokuntien velat.

år tidigare. I flera studier har man observerat ett samband mellan låga inkomstnivåer och att vara illa utsatt. Att ständigt leva med låga inkomster tär på människornas resurser och gör att de mår sämre. Om de ekonomiska svårigheterna blir långvariga ökar risken för utslagning. De sociala och hälsomässiga konsekvenserna av coronan bör i framtiden följas upp med en lägesbild som kontinuerligt uppdateras.

Källa: Statistikcentralen, FPA:s statistikdatabas Kelasto, THL, Finsote-undersökningen.

Välfärd, skuldsättning och inkomster använda för boende

Inkomster använda för boende

Boendekostnaderna slukar i genomsnitt omkring 20 procent av helsingforsarnas disponibla inkomster. Skillnaderna mellan de olika inkomstklasserna är dock avsevärda. I den högsta inkomstkventilen (den största femtedelen av inkomstagarna) används 8 procent av hushållens tillgängliga inkomster till boendet, medan motsvarande andel i den lägsta inkomstkventilen stiger till 42 procent. De faktiska boendekostnaderna fördelas dock mer jämnt. Då man beaktar olika bostadsstöd och räntebidrag på bolån använder den femtedel som förtjänar minst endast 27 procent av sin inkomst för boendet. Bostadsbidragen påverkar mest nettobeloppet av boendekostnaderna för hushållen med lägst inkomst. Till boendekostnaderna räknas driftskostnaderna för hushållets egentliga bostad såsom hyror och vattenavgifter, husbolagens vederlag, räntor på bostadslån och fastighetsskatter.

I relation till inkomsterna har boendekostnaderna, dvs. inkomstandelen av boendekostnaderna, förändrats rätt lite under åren 2002–2017. I Helsingfors har inkomstandelen av boendekostnaderna varierat mellan 17 och 20 procent netto under åren 2002–2017. Andelen var minst just åren 2002 och 2017 och den högsta nivån nåddes 2008 (19,8 %). Riktningen har varit densamma i resten av landet, alltså boendekostnadernas andel av inkomsten har varierat ungefär på samma sätt som i Helsingfors, även om nivån varit lägre (ca 15 %). Den låga räntenivån är en av de mer betydande faktorerna som påverkat boendekostnaderna och den har hållit boendekostnaderna rätt låga, trots att bolånen ökat redan en längre tid.

Källa: Statistikcentralen. Hushållens inkomster.

Helsingforsarnas skuldsättning

Mängden bostadslån och övriga skulder år 2019 uppgick till 29 100 euro i Helsingfors per invånare, varav bolånen utgjorde 21 100 euro. Dessa siffror är ungefär 30 procent högre än i Åbo, Tammerfors och Åbo, något högre än i Vanda och ett tiotal procent lägre än i Esbo. Under de senaste åren har helsingforsarna dock skuldsatt sig i rask takt. Det sammanlagda beloppet för bolån har ökat med 22,0 procent under fyra år (2015–2019), medan bolånebeloppet under samma period har ökat med cirka 3–15 procent i de övriga sextettkommunerna och 3,3 procent i hela landet. I förhållande till inkomstnivån ligger det totala beloppet av alla skulder relativt nära den nationella nivån. Beroende på hur man räknar är helsingforsarnas förvärsinkomster 17–19 procent högre än i landet i genomsnitt och länestocken är 26,5 procent högre än genomsnittet i hela landet.

Källa: Statistikcentralen. Skuldsättningsstatistik, hushållens skulder.

Hyvinvointi ja hyvinvointierot

Suurin osa helsinkiläisistä näyttää erilaisten hyvinvointimittareiden valossa pärjäävän hyvin ja voivan erinomaisesti. Koettu terveys on keskimäärin parempi kuin koko maassa, ja 70 prosenttia 20 vuotta täyttäneistä helsinkiläisistä kokeekin terveydentilansa hyväksi. Elämänlaatunsa kokee hyväksi yli 60 prosenttia, ja työikäisistä 82 prosenttia uskoi jaksavansa työskennellä vanhuuseläkeikään asti.

Helsingissä asuvilla on kuitenkin väestöryhmittäin huomattavia eroja niin terveyden ja hyvinvoinnin kuin koulutus- ja tulotason ja työllisyyden suhteen. Helsinki on monen ilmiön suhteen varsin polarisoitunut kaupunki, josta löytyy koko Suomen mittapuulla mitaten niin parhaiten pärjääviä kuin huono-osaisimpia. Huolena on, että koronaepidemia kasvattaa väestöryhmien välisiä eroja, sillä poikkeusolot ovat hankaloittaneet erityisesti niiden tilannetta, jotka olivat jo ennen epidemian alkua heikossa asemassa kuten apua tarvitsevat lapset ja ikääntyneet, heikossa työmarkkina-asemassa olevat, mielenterveys- ja päihdekuntoutujat sekä taloudellisesti heikoilla olevat.

Vaikka koronaviruksen aiheuttamat kuolemantapaukset ovat ainakin toistaiseksi jääneet niin koko maassa kuin Helsingissä melko vähäisiksi, epidemialla on ollut muita terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä vaikutuksia. Epidemia on lisännyt yksinäisyyden kokemista, aiheuttanut taloudellisia huolia sekä vaikeuttanut elämänhallintaa ja arkirytmisiä. Lisäksi sosiaali- ja terveystalouden tarjontaa vähennettiin epidemiahuipun aikana ja esimerkiksi ei-kiireellisiä leikkauksia siirrettiin sekä toisaalta osa ihmisistä – etenkin iäkkäät – ei uskaltanut terveysasemille, jolloin vakavienkin perussairauksien seuranta ja hoito saattoivat jäädä väliin. Palvelujärjestelmään on kertynyt epidemian aikana paineita, joiden purkaminen tulee kuormittamaan sitä myöhemmin.

2.5 Asuntomarkkinat ja asuntotuotanto Helsingissä

Asuntojen hintakehitys

Vanhon osakeasuntojen keskimääräiset hinnat ja niiden nousuvauhti on ollut Helsingissä muuta maata korkeampi (kuvio 14). Vuoden 2020 toisella neljänneksellä asuntojen keskineliöhinta oli 4 412 euroa. Viimeisen kymmenen vuoden aikana Helsingin keskineliöhinta on noussut 25,3 prosenttia eli 903 euroa. Muissa pääkaupunkiseudun kunnissa asuntojen hintakehitys on ollut vastaavana aikana huomattavasti maltillisempaa. Espoon ja Kauniaisten alueella asuntojen keskineliöhinta on noussut samassa ajassa 13,5 prosenttia (422 euroa) ja Vantaalla 9 prosenttia (225 euroa). Vuoden 2020 toisella neljänneksellä Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Espoon ja Kauniaisten asuntojen keskineliöhinta oli 3 553 euroa ja Vantaalla se oli 2 737 euroa. Pääkaupunkiseudun ulkopuolella suurimmista kaupungeista asuntojen keskineliöhinnat ovat nousseet nopeammin Turussa (17,5 prosenttia) ja Tampereella (15,4 prosenttia), kun taas Oulussa (8,9 prosenttia) hiukan hitaammin kuin Vantaalla. Asuntojen keskineliöhinnat jäivät näissä kuitenkin pääkaupunkiseudun tasosta vuoden 2020 toisella neljänneksellä ollen Turussa 2 177 euroa, Tampereella 2 520 euroa ja Oulussa 1 812 euroa.

Välfärd och skillnader i välfärden

Största delen av helsingforsborna ser i ljuset av olika välfärdsåtgärder ut att ha det bra och må utmärkt. I genomsnitt är den upplevda hälsan bättre än i hela landet, och 70 procent av dem som fyllt 20 år upplever att deras hälsotillstånd är bra. Mer än 60 procent anser att deras livskvalitet är god och 82 procent av den arbetsföra befolkningen tror att de orkar jobba fram till ålderspensionen.

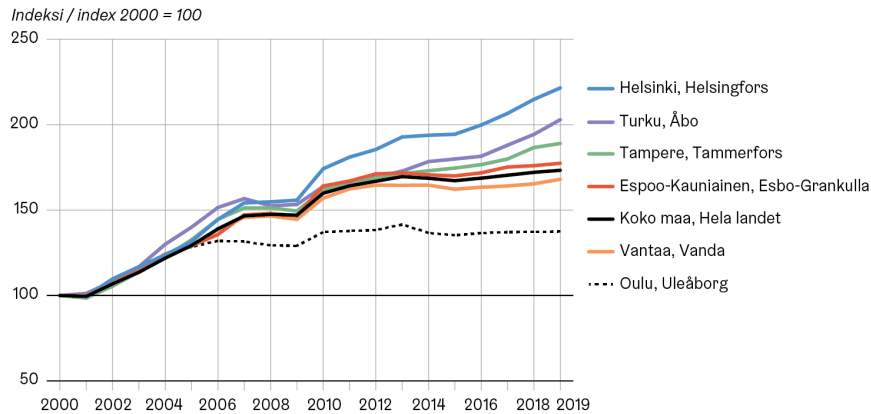
Ändå finns det betydande skillnader mellan befolkningsgrupperna i såväl hälsa och välfärd som utbildnings- och inkomstnivå samt sysselsättning. Helsingfors är i många avseenden en starkt polariserad stad – enligt finländska förhållanden bor där sådana som har det allra bäst och sådana som har det allra sämst ställt. Det finns en oro för att coronapandemin ökar skillnaderna mellan befolkningsgrupperna, eftersom undantagsförhållandena har försvårat situationen särskilt för dem som redan tidigare var i en mer utsatt position, såsom hjälpbehövande barn och äldre, svårt sysselsatta, personer inom rehabilitering på grund av mentala problem eller missbrukarproblem samt dem med svag ekonomi.

Även om dödsfallen på grund av coronaviruset, åtminstone hittills, har varit ganska få i hela landet och i Helsingfors, har epidemin haft andra konsekvenser för hälsa och välfärd. Epidemin har lett till en ökad ensamhetskänsla, orsakat ekonomisk oro och försvårat hanteringen och rytmen i vardagen. Dessutom minskades utbudet av social- och hälsovårdstjänster under epidemins höjdpunkt, till exempel genom att icke-akuta operationer flyttades, medan en del människor – särskilt äldre – inte vågade besöka hälsostationerna, vilket ledde till att uppföljning och vård av även allvarliga sjukdomar kunde utebli. Under epidemin har servicesystemet blivit utsatt för press, och att senare avhjälpa detta kommer att vara belastande.

2.5 Bostadsmarknaden och bostadsproduktionen i Helsingfors

Bostädernas prisutveckling

De genomsnittliga priserna på gamla aktielägenheter och prisstegringen för dessa har varit högre i Helsingfors än i landet i övrigt (figur 14). Under andra kvartalet 2020 var snittpriset på bostäder 4 412 euro per kvadratmeter. Under de senaste tio åren har snittpriset i Helsingfors stigit med 25,3 procent, dvs. 903 euro per kvadratmeter. Bostädernas prisutveckling har varit betydligt mer moderat i de övriga kommunerna i huvudstadsregionen under samma period. I Esbo och Grankulla har medelpriset på bostäder ökat med 13,5 procent (422 euro) och i Vanda med 9 procent (225 euro). Enligt förhandsuppgifter från Statistikcentralen för andra kvartalet 2020 var det genomsnittliga bostadspriset i Esbo och Grankulla 3 553 euro och i Vanda 2 737 euro per kvadratmeter. Utanför huvudstadsregionen har bostadspriserna i de största städerna ökat mest i Åbo (17,5 %) och Tammerfors (15,4 %), medan de i Uleåborg (8,9 %) har ökat något långsammare än i Vanda. De genomsnittliga priserna på bostäder blev dock lägre än nivån i huvudstadsregionen under andra kvartalet 2020 med 2 177 euro i Åbo, 2 520 euro i Tammerfors och 1 812 euro i Uleåborg.

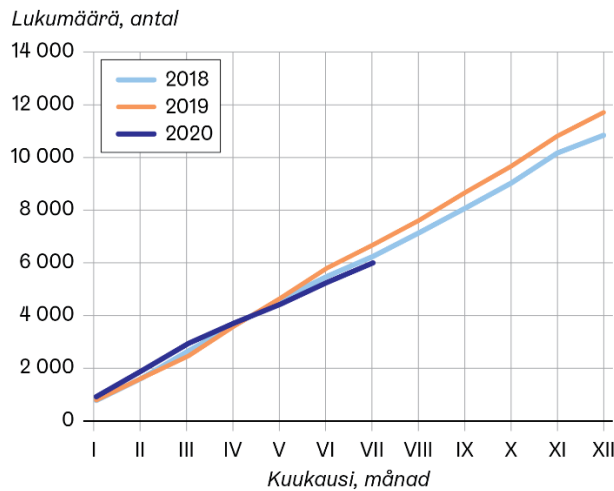

Kuvio 14. Asuntojen hintakehitys 2000-luvulla, indeksi 2000=100. Lähde: Tilastokeskus.

Figur 14. Bostädernas prisutveckling under 2000-talet, index 2000=100. Källa: Statistikcentralen.

Koronaepidemian vaikutukset asuntomarkkinaan niin Helsingissä kuin muualla Suomessakin näyttävät toistaiseksi jäävän lyhytaikaiseksi. Tilastokeskuksen ennakkotietojen perusteella asuntokauppojen määrä laski kevään 2020 aikana, mutta tilanne näyttää elpyneen lähelle epidemiaa edeltävää aikaa vuoden toisella neljänneksellä (kuvio 15). Asuntokauppojen kumulatiivinen kasvu vuonna 2020 jää hiukan vuoden 2018 tasosta Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan. Vilkas alkuvuosi asuntokaupoilla näyttää paikkaavan kauppamäärien tiputusta, eikä se näin ollen näytä vaikuttaneen asuntojen hintakehitykseen.

Koronaepidemins effekter på bostadsmarknaden, både i Helsingfors och i övriga Finland, ser tills vidare ut att bli kortvariga. Enligt preliminära uppgifter från Statistikcentralen minskade antalet bostadsköp under våren 2020, men situationen tycks under årets andra kvartal ha återhämtat sig så att den nästan motsvarar tiden före epidemin (figur 15). Den kumulativa ökningen i antalet bostadsaffärer år 2020 kommer att ligga något under nivån för 2018 enligt Statistikcentralens preliminära uppgifter. Den livliga bostadsmarknaden i början av året ser ut att täcka det lägre antalet affärer och verkar således inte ha några följder för bostädernas prisutveckling.

Kuvio 15. Asuntokauppojen määrä Helsingissä 2018–2019, 2020 ennakkotieto. Lähde: Tilastokeskus.

Figur 15. Antalet bostadsaffärer i Helsingfors 2018–2019, preliminär uppgift 2020. Källa: Statistikcentralen.

Asuntojen keskineliöhinta nousi vuoden 2020 toisella neljänneksellä. Mikäli epidemian leviäminen pysyy syksyn ajan rauhallisena, voidaan olettaa, ettei sillä ole vaikutusta Helsingin asuntomarkkinaan. Jos kuitenkin koronaepidemian niin sanotulla toisella aallolla on merkittäviä ja pidempiaikaisia työmarkkinavaikutuksia, voidaan olettaa myös asuntokaupan hiljentyvän ja sen myötä asuntojen hintojen laskevan. Helsingissä asuntojen hintojen lasku tapahtunee kuitenkin tässäkin tapauksessa hitaammin ja muutos on pienempi kuin muualla Suomessa johtuen asuntojen kovemmasta kysynnästä.

Bostädernas genomsnittliga kvadratmeterpris ökade under andra kvartalet 2020. Om smittspridningen hålls rimlig under hösten kan man anta att epidemin inte har konsekvenser för bostadsmarknaden i Helsingfors. Men om coronaepidemins så kallade andra våg medför betydande och långsiktiga konsekvenser på arbetsmarknaden, kan man förvänta sig att också bostadsmarknaden mattas av och att bostadspriserna därmed sjunker. I Helsingfors kommer priserna på bostäder dock att sjunka långsammare även i detta fall och förändringen kommer att vara mindre än någon annanstans i Finland på grund av en högre efterfrågan på bostäder.

Suomen Pankin tietojen mukaan asuntolainojen järjestelyissä nähtiin keväällä merkittävä piikki huhtikuussa 2020. Tämä jäi kuitenkin lyhytaikaiseksi ilmiöksi ja asuntolainojen järjestelyjen

Enligt uppgifter från Finlands Bank sågs en märkbar topp i april 2020 i arrangemangen av bolån. Detta blev dock ett kortvarigt fenomen och i maj sjönk antalet lånearrangemang till samma nivå som

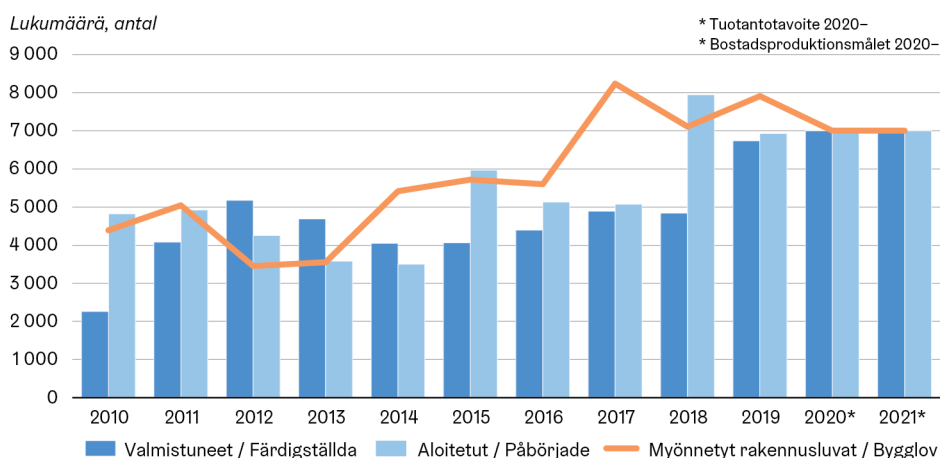
määrä laski toukokuussa edellisen vuoden tasolle. Henkilökohtaisten asuntolainojen sijaan talouden heilahteluille herkempiä ovat suuret taloyhtiölainat. Maksukyvyyn heikkeneminen taloyhtiölainojen suhteen saattaa hidastaa suunniteltujen remonttien toteutumista sekä uusien asuntojen rakentamista.

Asuntorakentaminen

Asuntorakentaminen jatkuu Helsingissä vilkkaana, mutta tilastoissa on mahdollisesti merkkejä myös lievistä asuntotuotannon hidastumisesta. Alkusyksyyn 2020 mennessä asuntoja valmistui enemmän kuin kahden edellisvuoden vastaavilla ajanjaksoilla, mutta erityisesti myönnettyjen lupien määrässä jäätiin edellisvuosien tasosta. Rakennuslupia myönnettiin noin tuhannelle asunnolle vähemmän kuin kahtena edellisvuonna keskimäärin, ja rakenteilla olevien asuntojen määrä laski hetkellisesti kesän jälkeen. Vielä on kuitenkin liian varhaista arvioida, johtuivatko muutokset normaalista vaihtelusta rakentamisen suhdanteissa vai esimerkiksi koronaepidemian aiheuttamasta hiljenemisestä.

Pidemmän aikavälin tarkastelussa Helsingin asuntorakentaminen on silti yhä korkealla tasolla (kuviot 16), ja syksyllä 2017 hyväksytyssä kaupunkistrategiassa ja kesällä 2016 hyväksytyssä Kotikaupunkina Helsinki -ohjelmassa (AM-ohjelma) asuntotuotantotavoite on asetettu 7 000 asuntoon vuodesta 2019 eteenpäin. Vuosille 2020–2035 tehdyn rakentamissuunnitelman mukaan tavoitteen mukaisen asuntotuotannon määrän on arvioitu olevan mahdollista myös tulevina vuosina. Ennuste perustuu asemakaavoituksen, tontinluovutuksen ja rakentamiskelpoisuuden luomiin edellytyksiin.

Noin 85 prosenttia seuraavan viiden vuoden asuntotuotannon tuottavista asemakaavoista on lainvoimaisia ja kaupungin rakennuttajille varaamia asuntotontteja on merkittävä määrä. Korkealla asuntotuotannon tasolla pyritään sekä vastaamaan väestönkasvuun, että omalta osaltaan hillitsemään asuntojen vuokrien ja hintojen nousua. AM-ohjelman hallintamuotojakauma (sääntelemätön omistus ja vuokra, välimuoto, ARA-vuokra) ja sen mukaiset tontinluovutukset sekä maankäyttösopimukset turvaavat säännellyn tuotannon toteutumisen ja sitä kautta kohtuuhintaisemman asumisen Helsingissä.

Kuvio 16. Toteutunut asuntotuotanto 2010–2019 ja tavoite 2020–2021.

föregående år. Husbolagens stora lån är mer konjunktorkänsliga än privata bolån. En försämrad betalningsförmåga i fråga om huslån kan därför leda till att planerade renoveringar och byggandet av nya bostäder skjuts upp.

Bostadsbyggande

Det byggs fortfarande mycket bostäder i Helsingfors, men i statistiken kan man eventuellt se tecken på en svag avmattning i bostadsproduktionen. I början av hösten 2020 färdigställdes fler bostäder än under motsvarande perioder under de två föregående åren, men i synnerhet var antalet beviljade lov på en lägre nivå än föregående år. Bygglov beviljades för cirka 1 000 färre bostäder än genomsnittet under de två föregående åren, och antalet bostäder som håller på att byggas minskade tillfälligt efter sommaren. Det är dock fortfarande för tidigt att bedöma om förändringarna beror på normala förändringar i byggkonjunkturerna eller till exempel på att koronaepidemin dämpat läget.

På lång sikt är bostadsbyggandet i Helsingfors fortfarande på en hög nivå (figur 16) och enligt stadsstrategin, som godkändes hösten 2017, och i programmet Hemstad Helsingfors (BM-programmet), som godkändes sommaren 2016, är bostadsproduktionsmålet 7 000 bostäder från och med 2019. Enligt byggprognosen för 2020–2035 uppskattas det att bostadsproduktionen kan hållas på den målsatta nivån även under de kommande åren. Prognosen grundar sig på förutsättningarna för detaljplaner, tomtöverlåtelse och byggarbetet.

Ungefär 85 procent av de detaljplaner som medger bostadsproduktion under de följande fem åren har vunnit laga kraft, och staden har reserverat ett betydande antal bostadstomter för byggherrarna. Genom att hålla bostadsproduktionen på en hög nivå strävar staden efter att bemöta befolkningstillväxten samt även bidra till att dämpa prishöjningen på hyror och bostäder. Fördelningen mellan upplåtelseformer som avses i BM-programmet (oreglerade ägar- och hyresbostäder, bostäder av mellanformstyp, Arahysesbostäder) och tomtöverlåtelse och markanvändningsavtal i enlighet med programmet tryggar att den reglerade produktionen förverkligas och säkrar därigenom också boende till rimligare priser i Helsingfors.

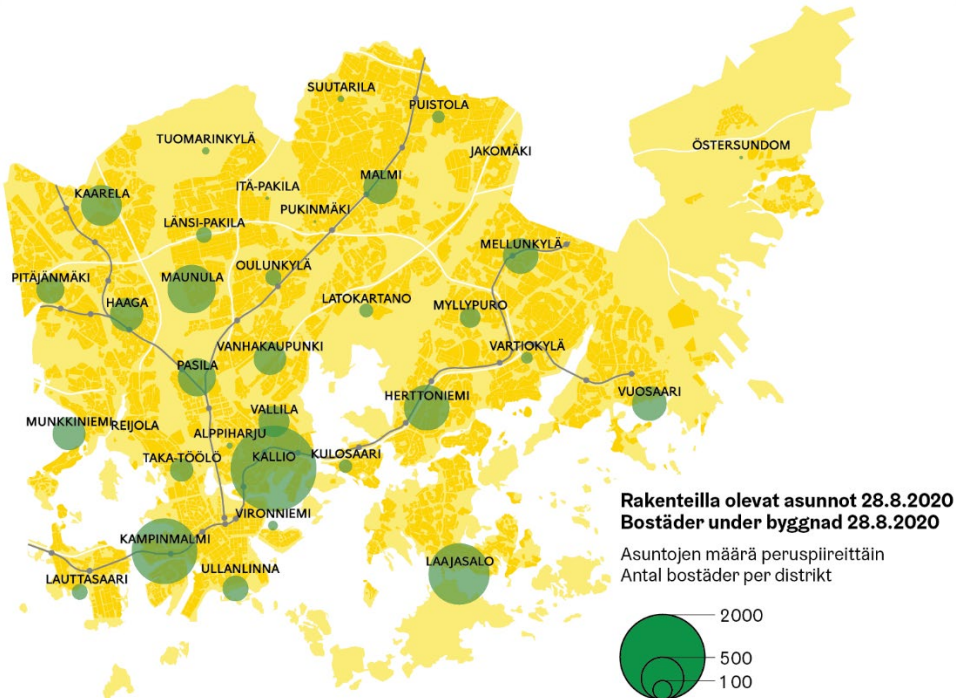
Figur 16. Utfallet för bostadsproduktionen 2010–2019 och mål för 2020–2021.

Rakentaminen jatkuu voimakkaana niin projektialueilla kuin täydennysrakentamisena. Syksyllä 2020 eniten asuntoja on rakenteilla Kalasataman ja Länsisataman projektialueilla (kuvio 17). Asuntotuotanto on vilkasta myös muilla suurilla projektialueilla, kuten Pasilassa ja Kruunuvuorenrannassa.

Täydennysrakentamista tapahtuu eri puolilla Helsinkiä. Täydentävää asuntotuotantoa on eniten tällä hetkellä Herttoniemessä ja Laajasalossa, mutta sitä on käynnissä runsaasti myös Vuosaarissa ja Malmilla, sekä keskustassa. Täydennysrakentamisella voidaan tukea asuinalueiden elinvoimaisuutta, kehittymistä ja keskinäistä tasapainoa.

Byggnaden fortsätter kraftigt både i projektområdena samt som kompletteringsbyggnaden. Hösten 2020 höll man på att bygga flest bostäder i projektområdena Fiskehamnen och Västra hamnen (figur 17). Bostadsproduktionen pågår aktivt även på andra stora projektområden, såsom Böle och Kronbergsstranden.

Kompletteringsbyggnaden sker på olika håll i Helsingfors. Mest kompletteringsbyggnaden pågår för närvarande i Herttonäs och på Degerö, men även en hel del i Nordsjö och Malm samt i centrum. Genom kompletteringsbyggnaden kan man stärka bostadsområdenas livskraft, utveckling och ömsesidiga balans.

Kuvio 17. 28.8.2020 rakenteilla olevat asunnot peruspiireittäin. Lähde: Helsingin kuntarekisteri.

Figur 17. Bostäder som håller på att byggas enligt distrikt, 28.8.2020. Källa: Helsingfors kommunregister

Uudet asuntotuotantoalueet ovat sijainniltaan urbaaneja ja siten asuntotuotanto on hyvin kerrostalovoittoista. Valmistuvista asunnoista lähes 90 prosenttia tulee jatkossakin kerrostaloihin. Asuntojen hallintamodoissa sääntelemättömän vuokra- ja omistustuotannon osuus on viime vuosina ollut tavoitetta korkeampi. Kaupungin oman tuotannon merkitys on korostunut sekä ARA-vuokra-asuntojen että välimuodon asuntojen tuotannossa. Myös asuntotonttien varaukset kaupungin maalta ohjaavat tuotantoa tavoitteen mukaiseen suuntaan.

De nya bostadsproduktionsområdena har ett urbant läge och bostadsproduktionen är följaktligen mycket flervåningshusbetonad. Av de färdigställda bostäderna kommer nästan 90 procent att byggas i flervåningshus också i fortsättningen. I fråga om bostädernas upplåtelseformer har andelen oreglerade hyres- och ägarbostäder som produceras varit större än målsättningen under de senaste åren. Stadens egen produktion har blivit allt viktigare både för ARA-hyresbostäder och för bostäder med hybridfinansiering. Också reserveringen av bostadstomter på stadens mark styr produktionen i den riktning som anges i målet.

Kiinteistövero

Maan hallituksen valmisteleva lainsäädäntöuudistus, jonka mukaan kiinteistövero uudistuu, viivästyy vuodella ja uudistuu vuoden 2023 verotuksessa. Uudistus viivästyy suunnitellusta, sillä uudistuksia varten tarvitaan lisää tietopohjaa ja analyysiä kiinteistöveron vaikutuksista, ja jotta vaaditut tietojärjestelmämuutokset saadaan toteutettua.

Uudistuksen tavoitteena on huomioida aiempaa paremmin maapohjien ja rakennusten käyvät verotusarvot, jotka ovat jäljessä yleisestä kustannus- ja hintakehityksestä nykyisessä

Fastighetsskatt

Landets regering bereder en lagstiftningsreform, enligt vilken fastighetsbeskattningen ska revideras, men den fördröjs med ett år och gäller först 2023 års beskattning. Att reformen försenas beror på att man behöver ett större dataunderlag och analys av fastighetsbeskattningens konsekvenser för reformen och för att kunna genomföra de nödvändiga ändringarna av datasystemen.

Syftet med reformen är att bättre beakta de verkliga taxeringsvärdena för tomtmark och byggnader, eftersom de släpar efter den allmänna kostnads- och prisutvecklingen i det

järjestelmässä. Verotusarvot nousevat keskimäärin noin kaksinkertaiseksi ja nousu vaihtelee rakennustyypeittäin sekä alueittain rakennuskustannusten kehityksen mukaan uudessa järjestelmässä. Maapohjien verotusarvot nousevat vastaavasti keskimäärin kaksinkertaisiksi nykytasosta koko maassa. Maapohjien verotusarvojen muutoksiin liittyy huomattavasti suurempi vaihtelu kuin rakennusten verotusarvojen muutoksiin.

Helsingiläisten asuntojen hintakehitys on ollut nopeampaa kuin muualla Suomessa. Käytössä olevan kiinteistöverojärjestelmän käyvät arvot ovatkin todennäköisesti jääneet jälkeen eniten Helsingissä. Niinpä uuden maapohjan arvottamisjärjestelmän suurin korotuspaine kohdistuu Helsinkiin. Maan arvo ja sen kehitys vaihtelevat paljon Helsingin sisällä, mistä johtuen kiinteistöveron korotukset kohdistuvat erisuuruuksina eri alueille. Helsingin kalleimmilla alueilla maapohjan arvottamisjärjestelmän käyvät arvot ovat jääneet jälkeen eniten ja korotukset kohdistuvat niihin.

Vaikka asuntojen hintojen nousu onkin ollut Helsingissä muuta maata suurempaa, on asukasta kohden laskettu kiinteistöverokertymä kasvanut hitaammin kuin kuusikkokunnissa. Tätä selittää Helsingin muista kaupungeista poikkeava maapolitiikka. Helsingissä tontinluovutus perustuu pitkälti maanvuokraukseen, eikä vuokratonteilla sijaitsevista kohteista makseta kiinteistövero.

Kiinteistöverojärjestelmän muutokset maapohjan ja rakennusten arvottamisperusteissa nostavat Helsingin kiinteistöverotuottoja, mikäli kiinteistöveroasteessa ei tehdä muutoksia. Maan arvo on aliarvioitu nykyisessä järjestelmässä, minkä vuoksi suurimmat korotukset Helsingissä kohdistuvat järjestelmä uudistuksessa maapohjaan.

nuvarande systemet. Beskattningsvärdena kommer närmast att fördubblas i genomsnitt och ökningarna varierar beroende på byggnadstyp och region i enlighet med hur byggkostnaderna utvecklas i det nya systemet. Tomtmarkens beskattningsvärde kommer i genomsnitt att fördubblas från den nuvarande nivån i hela landet. Förändringarna i beskattningsvärdet på tomtmark varierar betydligt mer än byggnadernas beskattningsvärden.

Prisutvecklingen på bostäder i Helsingfors har varit snabbare än i andra delar av Finland. I det gällande systemet för fastighetsbeskattning har de verkliga värdena troligen mest släpat efter i Helsingfors. Det största ökningstrycket i det nya systemet för värdering av mark är därför i Helsingfors. Värdet på mark samt dess utveckling varierar mycket inom Helsingfors, vilket gör att ökningen av fastighetsskatten kommer att variera i de olika områdena. I de dyraste områdena i Helsingfors släpar de verkliga värdena mest efter och höjningarna gäller dessa.

Även om bostadspriserna i Helsingfors har ökat mer än i resten av landet, har fastighetsskatteuppbörden per invånare ökat långsammare än i sextettkommunerna. Detta förklarar varför Helsingfors markpolitik är annorlunda än övriga städer. I Helsingfors är tomtöverlåtelsen till stor del baserad på arrende och fastighetsskatt betalas inte för objekt på arrendetomter.

Ändringarna i principerna för värdering av mark och byggnader höjer Helsingfors fastighetsskatteintäkter om man inte gör ändringar i fastighetsskattesatsen. I det nuvarande systemet är marken undervärderad, vilket resulterar i att de största höjningarna i Helsingfors i reformen kommer att gälla värdet på mark.

3 Helsingin kaupunkistrategia 2017–2021: Maailman toimivin kaupunki – Helsingfors stadsstrategi 2017–2021: Världens bäst fungerande stad

Maailman toimivin kaupunki

Helsinki on hyvää elämää varten

Helsingin visiona on olla maailman toimivin kaupunki. Tällä se luo parhaat urbaanin elämän edellytykset asukkaalleen ja vierailijoilleen. Kaupungin strategisena tavoitteena on tehdä jatkuvasti kaikki hieman paremmin, jotta helsinkiläisten elämä olisi mukavampaa ja vaivattomampaa. Helsinki haluaa olla päivä päivältä parempi.

Kaupungin perustehtävä on järjestää asukkaalleen laadukkaita palveluja ja luoda edellytyksiä virikkeelliselle ja hauskalle elämälle. Helsinki on hyvä koti ja maan pääkaupunkina kaikkien suomalaisten yhteinen olohuone. Kansainvälisesti orientoituneena metropolina Helsinki palvelee myös muualta tulevia.

Toimiva kaupunki näkyy konkreettisina tekoina, valintoina ja arkea helpottavina asioina ihmisten jokapäiväisessä elämässä. Toimiva kaupunki tarkoittaa sitä, että päiväkodit löytyvät läheltä, kouluun uskaltaa kävellä, ikäihmisten palvelut ovat helposti saatavilla ja tietyt hoidetaan tavalla, joka häiritsee kaupunkilaisten arkea mahdollisimman vähän.

Toimivassa kaupungissa on paljon vahvuuksia ja vähän heikkouksia. Toimivuus rakentuu tasa-arvolle, yhdenvertaisuudelle, vahvalle sosiaaliselle koheesiolle ja avoimelle osallistavalle toimintatavalle. Jokainen tuntee olonsa turvallisiksi Helsingissä. Toimivaa kaupunkia rakennetaan luottamuksen varaan. Turvallisuus ja kaupunkilaisten keskinäinen luottamus ja yhteenkuuluvuuden tunne on kaupungin kilpailuvaltti. Kaupunki on kaikkia varten. Kaupunkia rakennetaan yhdessä.

Toimiva kaupunki on Helsingille reitti edistyksellisen arjen luomiseen. Helsinki on turvallinen ja viihtyisä, sujuva, helppo ja välittävä. Helsinki on asukas- ja käyttäjälähtöinen kaupunki. Jokaisella helsinkiläisellä – niin nuorella, ikääntyneellä kuin toimintarajoitteisella – on mahdollisuus elää kokemusrikasta ja laadukasta elämää ja saada siihen tarvittava tuki ja palvelut kaikissa elämän vaiheissa. Toimiva kaupunki on erityisesti ikääntyneiden sekä tukea ja apua tarvitsevien etu.

Yritysten ja osaajien arvostus hyvin organisoitua, luotettavaa ja ennakoitavaa toimintaympäristöä kohtaan kasvaa, kun globaalit ongelmat kärjistyvät. Hyvin toimiva kaupunki on myös parasta elinkeinopolitiikkaa.

Världens bäst fungerande stad

Helsingfors är för ett gott liv

Helsingfors vision är att vara världens bäst fungerande stad. Så skapar den de bästa förutsättningarna för ett urbant liv för sina invånare och besökare. Stadens strategiska mål är att hela tiden göra allting en aning bättre så att helsingforsarnas liv är trivsammare och behagligare. Helsingfors vill vara bättre varje dag.

Stadens grunduppgift är att ordna högklassiga tjänster för sina invånare och skapa förutsättningar för ett stimulerande och trevligt liv. Helsingfors är ett bra hem och som landets huvudstad ett gemensamt vardagsrum för alla finländare. Som en internationellt orienterad metropol betjänar Helsingfors också de som kommer någon annanstans ifrån.

Den fungerande staden syns som konkreta gärningar, val och saker som underlättar vardagen i människornas alldagliga liv. Den fungerande staden betyder att daghemmen finns nära, att man vågar promenera till skolan, att tjänsterna för de äldre är lätt tillgängliga och vägarbetena sköts på ett sätt som stör stadsbornas vardag så lite som möjligt.

I den fungerande staden finns många styrkor och få svagheter. Funktionaliteten grundar sig på jämställdhet, likabehandling, stark social kohesion och ett öppet handlingssätt som oppmuntrar till deltagande. Varje människa känner sig trygg i Helsingfors. Den fungerande staden bygger på förtroende. Trygghet och stadsbornas ömsesidiga förtroende och samhörighetskänsla är stadens konkurrensfördel. Staden finns till för alla. Staden byggs tillsammans.

För Helsingfors är den fungerande staden ett sätt att skapa en framåtblickande vardag. Helsingfors är tryggt och trivsamt, smidigt, enkelt och hänsynsfullt. Helsingfors är en invånar- och användarorienterad stad. Varje helsingforsare – såväl den unga, den äldre som den funktionshindrade – har en möjlighet att leva ett upplevelserikt och bra liv och få det behövliga stödet och tjänster i alla skeden i livet. Den fungerande staden är en fördel särskilt för äldre och de som behöver stöd och hjälp.

Företagens och experternas uppskattning för en välorganiserad, pålitlig och förutsägbar omvärld ökar då de globala problemen spetsas till. En väl fungerande stad är också den bästa näringspolitiken.

Elävä ja kiehtovasti omaperäinen kaupunki

Helsinki on yhdistelmä rationaalista toimivuutta ja omaperäistä rosoisuutta. Helsinki on moderni, dynaaminen ja elävä kaupunki. Helsinki luo maailmanluokan mahdollisuuksia itsensä toteuttamiselle ja hausalle elämälle yhdistäen ne turvallisiin, luotettaviin ja toimiviin puitteisiin.

Helsinki on omaperäinen kontrastien kaupunki. Avoin, osallistava ja omintakeinen kulttuurimme synnyttää jatkuvasti uutta ja odottamatonta. Nämä yhdistettynä kaupungin toimivuuteen ja luotettavuuteen, maailmanluokan koulutukseen ja kulttuuritarjontaan, korkeaan teknologiseen osaamiseen, avoimen datan esimerkilliseen hyödyntämiseen sekä designin kokonaisvaltaiseen ymmärtämiseen luovat edellytyksiä niin virikkeelliseen arkeen kuin merkityksellisten ratkaisujen hakemiseen globaaleihin haasteisiin.

Helsinki edistää suvaitsevaisuutta ja monimuotoisuutta, lisää kansainvälisyyttään ja luo edellytyksiä mielenkiintoisten kohteiden ja tapahtumien synnylle. Elävä kaksikielisyys on Helsingin rikkaus. Helsinki vauhdittaa toteuttamiskelpoisten suurhankkeiden etenemistä ja panostaa kulttuurin ja urheilun suur tapahtumien sekä kongressien houkutteluun ja luomiseen. Helsinki panostaa matkailun edistämiseen ja kannustaa kaikkia kaupungin vetovoimaisuutta edistävien ideoiden kehittelyyn.

Helsingin tavoitteena on olla Euroopan kiehtovimpia sijaintipaikkoja uutta luovalle startup-toiminnalle ja houkuttelevin osaamiskeskittymä yrityksille ja yksilöille, jotka haluavat tehdä maailmasta paremman paikan. Helsinki on riittävän iso, jotta siellä voi kehittää ja testata systemaattisesti merkittäviä innovaatioita, ja riittävän pieni, jotta se on myös käytännössä mahdollista. Helsinki on samaan aikaan luotettava ja luova, spontaani ja järjestäytyneet. Kaupunkilaisten ja yritysten luomat jakamistalouden uudet toimintamallit monimuotoistavat kaupunkia yhteisöllisesti ja taloudellisesti.

Elinkeinopolitiikan tavoitteena on, että yksityisen sektorin työpaikkamäärä kasvaa pitkällä aikavälillä vähintään yhtä nopeasti kuin asukasluku. Maria 01 alueen kehittämistä Pohjois-Euroopan suurimmaksi kasvuyrityskampukseksi jatketaan ja Meilahden kampuksen asemaa kansainvälisesti merkittävänä terveysalan innovaatio- ja liiketoimintaympäristönä vahvistetaan. Koko kaupunkia kehitetään alustana kokeiluille ja uutta luovalle elinkeinotoiminnalle.

Hallitulla rytminmuutoksella nopeampaan ja ketterämpään toimintakulttuuriin

Helsinki on vakaa ja vastuullinen, turvallinen ja luotettava, mutta samalla dynaaminen ja vahvasti ajassa elävä. Kaupungin jatkuva omien toimintamallien kehittäminen ja ketterä uusiutuminen ovat vahvin tae kaupungin palvelulupausten lunastamiseksi, vireään kaupunkielämän ylläpitämiseksi ja kaupungin kansainvälisen vetovoiman vahvistamiseksi.

Kaupunki mieltää kaikessa toiminnassaan olevansa perusluonteeltaan palvelutehtävissä. Helsingillä on maanläheinen, käytännöllinen näkökulma. Tyytyväiset asukkaat ja asiakkaat lisäävät myös kaupungin henkilöstön työtyytyväisyyttä ja ovat samalla paras keino kanavoida kaikkien helsinkiläisten into ja luovuus yhteiseksi eduksi. Asukas- ja käyttäjätyytyväisyys on kaupungin tuloksellisuuden keskeisimpiä mittareita.

En levande stad med fascinerande originalitet

Helsingfors är en kombination av rationell funktionalitet och originell grovhet. Helsingfors är en modern, dynamisk och levande stad. Helsingfors skapar möjligheter i världsklass för självförverkligande och ett roligt liv genom att kombinera dem till trygga, pålitliga och fungerande omständigheter.

Helsingfors är en originell stad av kontraster. Vår öppna och egenartade kultur som uppmuntrar till deltagande skapar ständigt något nytt och oväntat. De här kombinerat med stadens funktionalitet och pålitlighet, utbildning och kulturutbud i världsklass, högklassiga teknologiska kunskaper, föredömliga utnyttjande av öppna data och helhetsbetonade förstående av design skapar förutsättningar både för en stimulerande vardag och för sökande av betydelsefulla lösningar på globala utmaningar.

Helsingfors främjar tolerans och diversitet, ökar sin internationalitet och skapar förutsättningar för tillkomsten av intressanta objekt och evenemang. En levande tvåspråkighet är Helsingfors rikedom. Helsingfors påskyndar förverkligandet av genomförbara storprojekt och satsar på att locka och skapa konferenser och storevenemang inom kultur och idrott. Helsingfors satsar på främjande av turism och uppmuntrar alla till att ta fram idéer som gagnar stadens attraktivitet.

Helsingfors mål är att vara bland Europas mest fascinerande lokaliseringplatser för nyskapande uppstartsverksamhet och det mest lockande kunskapsklustret för företag och individer som vill göra världen till en bättre plats. Helsingfors är tillräckligt stort för systematisk utveckling och testning av betydande innovationer, och tillräckligt litet för att detta ska vara möjligt också i praktiken. Helsingfors är samtidigt pålitligt och kreativt, spontant och organiserat. Delningsekonomins nya verksamhetsmodeller som stadsborna och företagen skapat gör staden gemenskapligt och ekonomiskt mångformigare.

Målet för näringspolitiken är att arbetstillfällena inom den privata sektorn på lång sikt ökar minst lika snabbt som invånarantalet. Arbetet för att utveckla Maria 01 till norra Europas största campus för tillväxtföretag fortsätter och Mejlanscampus ställning som en internationellt betydande innovations- och affärsverksamhetsmiljö i hälsobranschen stärks. Hela staden utvecklas som en plattform för experiment och nyskapande näringsverksamhet.

En kontrollerad rytmväxling för en snabbare och smidigare verksamhetskultur

Helsingfors är stabilt och ansvarsfullt, tryggt och pålitligt, men samtidigt dynamiskt och kraftigt tidsenligt. Stadens kontinuerliga utveckling och smidiga förnyelse av de egna verksamhetsmodellerna är den starkaste garantin för att uppfylla stadens servicelöften, upprätthålla ett aktivt stadsliv och stärka stadens internationella attraktivitet.

Staden uppfattar att den i all verksamhet till sin grundkaraktär fungerar i ett serviceuppdrag. Helsingfors har ett jordnära, pragmatiskt perspektiv. Nöjda invånare och kunder ökar också arbetstillfredsställelsen bland stadens anställda och är samtidigt det bästa sättet att kanalisera alla helsingforsares entusiasm och kreativitet till en gemensam fördel. Invånar- och brukarömdheten är en av de viktigaste mätarna för stadens resultat.

Helsinki pyrkii hahmottamaan paremmin globaalia murrosta. Helsinki lisää henkilöstönsä ymmärrystä tekoälystä ja muista maailmaa muuttavista teknologioista sekä niistä mahdollisuuksista, mitä tämä kehitys avaa kaupungille, käynnistämällä johtaville viranhaltijoille sekä keskeisissä suunnittelutehtävissä oleville työntekijöilleen räätälöidyn tekoäly- ja teknologiakoulutuksen. Helsingin tavoitteena on olla maailman parhaiten digitalisaatiota hyödyntävä kaupunki maailmassa.

Helsinki nopeuttaa omaa päätöksenteko-, ennakointi- ja reagoitakykyään ja pyrkii hallittuun rytmimuutokseen omissa tekemisissään. Päätöksentekomalleja ja palveluprosesseja tehostetaan ja byrokratiaa kevennetään.

Helsinki on ensisijaisesti paikka ja yhteisö, ei virkakoneisto. Kaupunki on omaleimaisten kaupunginosiensä summa, asukkaidensa, yrittäjiensä ja vierailijoidensa muodostama urbaanisti yhteisöllinen kokonaisuus.

Helsinki ymmärtää roolinsa yhä enemmän edellytysten luoja ja mahdollistajana. Helsinki luo aktiivisesti kumppanuuksia kansalaisjärjestöjen ja kaikkien kaupungin kehittämisestä ja elävöittämisestä kiinnostuneiden kanssa. Helsinki on paitsi palveluorganisaatio myös alusta ja maailman edistyskellin julkisen sektorin ekosysteemi. Helsinki kehittää digitaalisia ratkaisuja, jotka tekevät helpoksi seurata ja osallistua itseä kiinnostaviin ja koskeviin asioihin riippumatta siitä ovatko ne kaupungin vai muiden tekemiä. Helsingin toimintamalli perustuu mahdollisimman suureen avoimuuteen ja läpinäkyvyyteen. Helsinki on maailman johtava kaupunki julkisen tiedon avaamisessa ja sen hyödyntämisessä.

Kaupungin maineen tärkein sisältö ja tärkeimmät tekijät ovat helsinkiläiset itse. Kaupunki ei koskaan ole valmis, mutta sitä rakennetaan joka päivä yhdessä. Terve kanssakaupunkilaisia kunnioittava paikallisyhteisö on osa kaupungin identiteettiä.

Helsinki vahvistaa asemaansa osallisuuden ja avoimuuden kansainvälisenä edelläkävijänä. Jokaisella helsinkiläisellä on oikeus kokea itsensä helsinkiläiseksi ja tehdä vaikuttavia tekoja yhteisönsä hyväksi. Helsingissä on helppo toimia toisten hyväksi. Tavoitteena on, että asukkaat ja yritykset luottavat kaupungin toimintaan, että heidän todellinen vaikutuksensa toimintaan vahvistuu ja että modernit osallisuuskäytännöt parantavat väestöryhmien välistä ymmärrystä, yhdenvertaisuutta ja palvelujen laatua. Sukupuolten tasa-arvo on läpäisevä periaate kaikessa kaupungin toiminnassa. Sen edistämiseksi käynnistetään tutkimuspohjainen hanke, jossa valituille palveluille toteutetaan sukupuolivaikutusten arviointi.

Kaupunki edesauttaa dialogia sekä aktivoi heikommassa asemassa olevia osallistumaan. Asiakas on aina osallinen omissa palveluissaan.

Muotoilu on Helsingille kansainvälisesti merkittävä erottautumistekijä. Helsinki vahvistaa kansainvälistä profiiliaan muotoilun suurkaupunkina. Design, digitaalisuus ja dialogi yhdistäen rakennetaan helsinkiläisille hyvän kaupungin käyttökokemusta.

Kaupunki varmistaa tuoreen organisaatiomuutoksen tavoitteiden, erityisesti asukaslähtöisyyden, osallisuuden ja kustannustehokkuuden toteutumisen sekä kaupunkikokonaisuuden ohjattavuuden paranemisen.

Helsingfors strävar att bättre gestalta de globala omvälvningarna. Helsingfors förbättrar sina anställdas förståelse för artificiell intelligens och andra teknologier som förändrar världen, och för de möjligheter som den här utvecklingen öppnar för staden, genom att starta en skräddarsydd utbildning om artificiell intelligens och teknologi för sina ledande tjänsteinnehavare och för anställda med centrala planeringsuppgifter. Helsingfors har som mål att vara världens bästa stad på att utnyttja digitaliseringen.

Helsingfors snabbar upp sin egen förmåga att fatta beslut, förutse och reagera och strävar efter en kontrollerad rytmväxling i sin egen verksamhet. Modellerna för beslutsfattandet och serviceprocesserna effektiviseras och byråkratin lättas upp.

Helsingfors är i första hand en plats och en gemenskap, inte en tjänsteapparat. Staden är summan av sina särpräglade stadsdelar, en urbant gemenskaplig helhet som formas av dess invånare, företagare och besökare.

Helsingfors uppfattar sin roll allt mer som skapare av förutsättningar och möjliggörare. Helsingfors skapar aktivt partnerskap med medborgarorganisationer och med alla som är intresserade av att utveckla Helsingfors och göra staden levande. Helsingfors är en tjänsteorganisation, men också en plattform och ett ekosystem för världens mest avancerade offentliga sektor. Helsingfors utvecklar digitala lösningar som gör det lätt att följa och delta i ärenden som intresserar och gäller en själv, oberoende om de har tagits fram av staden eller av andra. Helsingfors verksamhetsmodell grundar sig på så omfattande öppenhet och transparens som möjligt. Helsingfors är världens ledande stad i öppnande av offentlig information och i dess utnyttjande.

Det viktigaste innehållet i och de viktigaste skaparna av stadens rykte är helsingforsarna själva. Staden är aldrig färdig, men den byggs varje dag tillsammans. En sund lokalstolthet med respekt för medinvånarna är en del av stadens identitet.

Helsingfors stärker sin ställning som en internationell föregångare inom delaktighet och öppenhet. Varje helsingforsare har rätt att uppleva sig själv som helsingforsare och göra verkningfulla gärningar för sin gemenskap. I Helsingfors är det enkelt att fungera till förmån för andra. Målet är att invånarna och företagen litar på stadens verksamhet, att deras verkliga inflytande på verksamheten förstärks och att modern delaktighetspraxis förbättrar förståelsen mellan olika befolkningsgrupper, likabehandlingen och tjänsternas kvalitet. Jämställdheten mellan könen är en genomgående princip i all stadens verksamhet. För att främja den inleds ett forskningsbaserat projekt inom vilket man genomför en könkonsekvensanalys för ett antal utvalda tjänster.

Staden bidrar till att skapa dialog och aktiverar deltagandet bland dem som har det sämre ställt. Kunden är alltid delaktig i sin egen tjänst.

Formgivning är en internationellt betydande profileringsfaktor för Helsingfors. Helsingfors stärker sin internationella profil som en storstad då det gäller formgivning. Genom att kombinera design, digitalisering och dialog byggs den goda stadens användarupplevelse för helsingforsarna.

Staden säkerställer målen för den färskas organisationsreformen, särskilt förverkligandet av invånarorienteringen, delaktigheten och kostnadseffektiviteten samt förbättrandet av stadshelhetens styrbarhet. En prioritet för fullmäktigeperioden är att säkerställa

Valtuustokauden painopisteenä on toimialamuutoksen hyötyjen varmistaminen ja kaupungin johtamistavan uudistaminen. Kaupunkia johdetaan ja henkilöstöpolitiikkaa toteutetaan eettisesti, vastuullisesti ja kestävästi.

Helsinki on hyvä työpaikka, jossa tavoitteena on erinomainen ihmisten johtaminen. Kaupunki panostaa valtuustokaudella johtamistyön parantamiseen ja viestinnän kehittämiseen.

Kaupunkikonsernin omistajapolitiikassa kaupungin omistamisen ja määräysvallan tulee lähtökohtaisesti tukea ja palvella palvelujen järjestämistä, kaupungin taloutta tai muuten kaupungin yhteiskunnallisia tavoitteita. Kehitetään avoimuutta ja osallisuutta koko kaupunkikonsernissa. Omistajuudella ja määräysvallalla tulee saavuttaa taloudellista ja/tai toiminnallista hyötyä pitkällä aikavälillä. Toimintaympäristön muuttuessa ja palvelutuotannon vaihtoehtojen lisääntyessä kaupungin oman organisaation ja kaupunkikonsernin rakennetta tarkastellaan avoimesti sen varmistamiseksi, että kaupungin toimintojen ja palvelujen kokonaisuus on järjestetty tarkoituksenmukaisesti.

Kestävän kasvun turvaaminen kaupungin keskeisin tehtävä

Helsingin väestö on lisääntynyt keskimäärin yli prosentin vuosivauhtia yli kymmenen vuoden ajan. Sama tahti näyttää jatkuvan myös tulevaisuudessa. Helsingin kasvu kertoo kaupungin vetovoimasta ja siitä, että ihmiset haluavat asua täällä. Kasvu on Helsingille myönteinen asia, mutta myös resurssseja edellyttävä haaste. Väestöryhmien välisen ja alueiden välisen eriytymisen hillitseminen on korkealla kaupungin agendalla. Sosiaalisen koheesion ylläpitäminen on hyvän ja kilpailukykyisen kaupungin eilnehto myös jatkossa. Kokonaisvaltaisen taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen kestävyuden varmistaminen on kasvavan kaupungin tärkeimpiä tavoitteita. Kokonaisuutta seurataan ja raportoidaan mittaristolla kaupungin toiminnan ja talouden suunnittelurytmiin kytkettynä.

Eriarvoistumista vähentää erityisesti laadukas opetus ja varhaiskasvatus. Siksi Helsinki tavoittelee varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostamista. Tulokselliseksi osoitettua myönteisen erityiskohtelun rahoitusta lisätään maltillisesti ja suunnataan lisäksi ammatilliseen koulutukseen ja lukioon. Helsingin jokaisen koulun on oltava niin hyvä, että vanhemmat valitsevat mielellään lähikoulun.

Kasvu velvoittaa kaupunkia. Tarvitsemme riittävästi työpaikkoja, asuntoja, päiväkotia, kouluja, kirjastoja, liikuntapaikkoja ja terveydenhuollon palveluita. Liikenteen on toimittava. Niistä, joita elämä on kolhinut, on pidettävä huolta. Kaupunkiin mahtuu laaja kirjo ihmisten kohtaloita.

Kasvava Helsinki tarvitsee toimia tasavertaisten mahdollisuuksien rakentamiseksi, mikä tarkoittaa ennen kaikkea investointeja koulutukseen. Helsingissä on myös paljon ihmisiä, joiden elämässä on lyhytaikaisia tai pitkäaikaisia vaikeita ongelmia: sosiaalipolitiikkamme on inhimillistä, mahdollisimman ajoissa toimivaa ja pitkäjänteistä. Kaupunki edistää sitä, että mahdollisimman moni pääsee kiinni työelämään ja oman sekä perheensä asioiden omaehtoiseen järjestämiseen. Maahanmuuttajien osaamisen hyödyntäminen työmarkkinoilla ja laajemmin yhteiskunnassa on onnistuneen kotoutumisen edellytys.

Kaupunkien asukkaiden todellisuuden eriytyminen on maailmalla yksi suurimmista kaupunkien haasteista. Kaupunginosien

nyttöinä av sektorändringen och att reformera stadens ledarskapsätt. Förverkligandet av staden ledarskap och personalpolitik sker på ett etiskt, ansvarsfullt och hållbart sätt.

Helsingfors är en bra arbetsplats, där målet är utmärkt människoleaderskap. Staden satsar under fullmäktigeperioden på att förbättra ledarskapsarbetet och utveckla kommunikationen.

I stadskoncernens ägarpolitik är utgångspunkten att stadens ägarskap och bestämmande inflytande stöder och betjänar ordnandet av tjänster, stadens ekonomi eller stadens samhällliga mål i övrigt. Öppenheten och delaktigheten utvecklas i hela stadskoncernen. Med hjälp av ägarskap och bestämmande inflytande ska staden uppnå ekonomiska och/eller verksamhetsmässiga fördelar på lång sikt. Då omvärlden ändras och alternativen inom serviceproduktionen ökar granskas strukturerna för stadens egen organisation och stadskoncernen öppet för att säkra att stadens helhet av funktioner och tjänster har organiserats ändamålsenligt.

Tryggande av hållbar tillväxt stadens mest centrala uppgift

Helsingfors befolkning har ökat i genomsnitt med över en procent per år, i över tio års tid. Samma takt verkar fortsätta också i framtiden. Att Helsingfors växer tyder på att staden är attraktiv och att människor vill bo här. Tillväxten är en positiv sak för Helsingfors, men också en utmaning som kräver resurser. Att stävja differentieringen mellan olika befolkningsgrupper och områden ligger högt på stadens agenda. Att upprätthålla den sociala koheSIONEN är också i fortsättningen ett levnadsvillkor för en bra och konkurrenskraftig stad. Att säkra en helhetsbetonad ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet hör till de viktigaste målen för den växande staden. Helheten följs upp och rapporteras med hjälp av mätare och med koppling till planeringsrytmen för stadens verksamhet och ekonomi.

Differentieringen kan minska särskilt genom högklassig undervisning och småbarnspedagogik. Helsingfors strävar därför att öka deltagandet inom småbarnspedagogiken. Finansieringen för den bevisligen resultatrika positiva särbehandlingen ökar måttligt och riktas dessutom till den yrkesinriktade utbildningen och gymnasieutbildningen. Varje skola i Helsingfors ska vara så bra att föräldrarna gärna väljer närskolan.

Tillväxten förpliktar staden. Vi behöver tillräckligt många arbetstillfällen, bostäder, daghem, skolor, bibliotek, motionsplatser och hälsovårdstjänster. Trafiken måste fungera. Vi måste ta hand om dem som hamnat snett i livet. I staden ryms en brokig mångfald av människöden.

Det växande Helsingfors behöver åtgärder för att bygga likvärdiga möjligheter, vilket innebär framför allt investeringar i utbildningen. I Helsingfors finns också många människor vars liv präglas av kortvariga eller långvariga svåra problem: vår socialpolitik är human, långsiktig och fungerar i ett så tidigt skede som möjligt. Staden främjar tanken om att så många som möjligt kan komma in i arbetslivet och ordna sina och sin familjs ärenden på egna villkor. Utnyttjandet av invandrarnas kunskaper på arbetsmarknaden och även bredare i samhället är en förutsättning för en lyckad integration.

Differentieringen av verkligheten hos städernas invånare är en av de största utmaningarna för städerna i världen. Stadsdelarnas

eriytyminen tulotason ja hyvinvoinnin osalta otetaan Helsingissä vakavasti. Helsinki on kansainvälisessä vertailussa onnistunut hillitsemään eriytymistä paremmin kuin useimmat verokkikaupunkimme. Helsinki tavoittelee jatkossakin asemaa segregaatoin ehkäisyn eurooppalaisena huippuesimerkinä ja mahdollistaa kaupungin osien tasavertaisuuden ja hyvinvoinnin.

Toimivat asuntomarkkinat ovat tärkeässä roolissa kasvun haasteeseen vastaamisessa. Tavoitteena on rakentaa vuosittain 6 000 asuntoa valtuustokauden alussa (2017–2018) ja 7 000 asuntoa valtuustokauden jälkipuoliskolla (2019–2021). Helsinki panostaa kohtuuhintaiseen vuokra-asuntotuotantoon AM-ohjelman mukaisesti ja selvittää aktiivisesti toimenpiteitä asumisen hinnan nousun hillitsemiseksi.

Helsinki huolehtii asuntotuotannon edellytyksistä kaavoittamalla vuosittain 600 000–700 000 kerrosneliometriä asuinkerrosalaa ja luovuttamalla riittävän määrän tontteja. Kaupunki hillitsee rakentamisen kustannuksia ja tiivistää kaupunkirakennetta siirtymällä kilpailukykyään ja saavutettavuuttaan vaarantamatta asteittain kohti alueellista ja markkinaehtoista pysäköintijärjestelmää uusista asuinalueista aloittaen.

Helsingissä suunnitellaan liikenneinvestoinnit ja maankäyttö aina yhdessä. Liikenneinvestoinneilla huolehditaan koko liikennejärjestelmän toimivuudesta. Kestävien liikennemuotojen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan. Samalla huolehditaan kaikkien liikennemuotojen kehittämisestä ja elinkeinoelämän edellyttämän liikenteen kilpailukyky turvataan. Yleiskaavan toteuttamisen suunnittelu aloitetaan Vihdintien bulevardista. Alueen pikaratikan suunnittelu etenee päätösvaiheeseen valtuustokauden aikana. Tuusulanväylän bulevardin suunnittelua viedään eteenpäin. Malmin pikaratikan toteuttamisen edellytykset selvitetään. Keskustan raitiotieverkko ja Kalasataman raitiotiesuunnitelman toteutus etenee. Helsinkiin rakentuvien uusien aluekokonaisuuksien ohella tehostetaan täydennysrakentamista.

Pidämme jokaisen nuoren mukana ja ehkäisemme syrjäytymistä

Nuorten syrjäytymiskierre, erityisesti koulutuksesta ja työstä, on yhteiskuntamme vakavimpia ongelmia ja huolestuttava seuraus metropolialueilla korostuvasta polarisoitumiskehityksestä. Ongelman lievittäminen on tärkeää sekä inhimilliseltä että taloudelliselta kannalta ja kaupungin turvallisuuden, viihtyisyyden kuin elinkeinopoliittisten intressien edistämiseksi.

Helsinki käynnistää laajan ja kokonaisvaltaisen hankkeen yhdessä kumppaneiden kanssa systeemisten ratkaisujen löytämiseksi nuorten syrjäytymishaasteeseen. Projektin aikana selvitetään erityisesti ylisukupolvista syrjäytymistä ja sen pohjalta otetaan käyttöön keinoja syrjäytymisen katkaisemiseen. Autetaan vaikeasti työllistyvien ja vajaatyökykyisten ihmisten työllistymistä. Erityistä huomiota kiinnitetään vieraskielisten nuorten selkeästi muita suurempaan suhteelliseen osuuteen koulutuksen ja työn ulkopuolella olevista nuorista. Ohjaamot toimintamallia jatketaan.

Helsingissä vahvistetaan lasten ja nuorten palveluketjua perustasolla, kuten lähineuvolassa, päiväkodissa, perheneuvolassa, kouluterveydenhuollossa, koulussa,

differentiering i fråga om inkomstnivå och välmående tas på allvar i Helsingfors. Helsingfors har enligt internationella jämförelser lyckats stävja differentieringen bättre än många av våra referensstäder. Helsingfors vill också i fortsättningen vara ett europeiskt toppexempel på förebyggande av segregation och möjliggöra stadsdelarnas jämlikhet och välfärd.

En fungerande bostadsmarknad spelar en viktig roll i mötandet av utmaningen som den växande staden ställer. Målet är att årligen bygga 6 000 bostäder i början av fullmäktigeperioden (2017–2018) och 7 000 bostäder under den senare halvan av fullmäktigeperioden (2019–2021). Helsingfors satsar i enlighet med BM-programmet på rimligt prissatt hyresbostadsproduktion och utreder aktivt åtgärder för att hålla tillbaka ökningen av priset på boende.

Helsingfors värnar om bostadsproduktionens förutsättningar genom att årligen planlägga 600 000–700 000 kvadratmeter bostadsvåningsyta och överlåta ett tillräckligt antal tomter. Staden stävjar kostnaderna för byggandet och förtätar stadsstrukturen, utan att äventyra sin konkurrenskraft och tillgänglighet, genom att stegvis övergå till ett lokalt och marknadsbaserat parkeringssystem med början i nya bostadsområden.

I Helsingfors planeras trafikinvesteringarna och markanvändningen alltid tillsammans. Med trafikinvesteringar tryggas hela trafiksystemets funktionalitet. Färdsätsandelen för hållbara trafikformer ökas. Samtidigt sköts utvecklingen av alla trafikformer och säkerställs den konkurrenskraft inom trafiken som näringslivet kräver. Planeringen av förverkligandet av generalplanen inleds med Vichtisvägens boulevard som första mål. Planeringen av snabbspårvägen i området avancerar till beslutsfattandet under fullmäktigeperioden. Planeringen av Tusbyledens boulevard förs vidare. Förutsättningarna för att bygga en snabbspårväg i Malm utreds. Förverkligandet av spårvägsnätet i centrum och spårvägsplanen för Fiskehamnen avancerar. Utöver de nya områdeshelheterna som byggs i Helsingfors effektiviserar också kompletteringsbyggandet.

Vi tar hand om varje ungdom och förebygger utslagning

Den onda utslagningscirkeln bland unga, särskilt då det gäller utbildning och arbete, är ett av de allvarigaste problemen i vårt samhälle och en oroväckande följd av polariseringsutvecklingen som märks särskilt i metropolområden. Att lindra problemet är viktigt både ur ett mänskligt och ett ekonomiskt perspektiv och dessutom för att främja stadens trygghet, trivsel och näringspolitiska intressen.

Helsingfors inleder ett omfattande och helhetsbetonat projekt tillsammans med sina partner för att finna lösningar på utslagningsutmaningen bland unga. Under projektet utreds framför allt generationsöverskridande utslagning och utgående från det tas i bruk metoder för att bryta utslagningen. De som har svårt att finna sysselsättning och de med nedsatt arbetsförmåga får hjälp med att finna sysselsättning. Särskild uppmärksamhet fästs vid situationen för unga med främmande språk som modersmål, vars proportionella andel bland unga som står utanför utbildningen och arbetet är betydligt större än i övriga grupper. Verksamhetsmodellen Navigatorm fortsätter.

I Helsingfors stärks servicekedjan för barn och unga på basnivån, såsom närrådgivningen, daghemmet, familjerådgivningen, skolhälsovården, skolan, ungdomsarbetet, hälsovårdstjänsterna

nuorisotyössä, terveyspalveluissa ja lastensuojelussa. Neuvoloiden, päiväkotien ja koulujen sekä vapaa-ajan mahdollisuuksien korkea laatu kaikkialla kaupungissa on edellytys tasavertaiselle hyvälle elämälle. Helsinki käyttää tarvittaessa myönteistä erityiskohtelua. Huolehditaan erityistä tukea tarvitsevien opetuksesta järjestämällä sairaalakoululle asianmukaiset tilat.

Helsingin päämäärä on, että jokaisella lapsella ja nuorella on harrastus, nuoret luottavat Helsingin tulevaisuuteen asuinpaikkana ja voivat vaikuttaa sen toimintaan.

Eriarvoisuuden vähentäminen on Helsingissä lapsia ja nuoria laajempi tavoite. Päämääränä on tavoittaa aikaisemmin apua ja tukea tarvitsevat kaupunkilaiset – erityisesti heidät, jotka tarvitsevat paljon tukea tai hoitoa. Sosioekonomisia ja alueellisia terveys- ja hyvinvointieroja kavennetaan tietoon ja vaikuttavuuteen perustuvilla menetelmillä. Kaupunki tunnistaa syrjäytymisen ehkäisylle keskeisiä ryhmiä myös työikäisten ja ikääntyvien ikäryhmissä ja räätälöi heille yksilöllisiä ja parempia palvelukokonaisuuksia. Etsivään työhön sekä yksinäisyyden ehkäisyyn panostetaan. Hyvinvointieroja ja eriytymiskehitystä sekä niihin kohdistuvia kaupungin toimenpiteitä toteutetaan ja seurataan kaupunkitasoisena kokonaisuutena.

Tasavertaisten mahdollisuuksien luomiseksi kaupunki varmistaa, että sen tiloja on helppoa ja turvallista käyttää koulutus-, kansalais- ja kulttuuritoimintaan. Julkisten alueiden ja tyhjiä tilojen tilapäistä käyttöä kulttuuri- ja kansalaistoimintaan helpotetaan ja kaupunki pyrkii edistämään myös vajaakäytössä olevien muiden kuin kaupungin omistuksessa olevien tilojen käyttöä. Keskustakirjasto Oodi ja Jätkäsaaren liikuntatila Bunkkeri toteutetaan tavalla, joka ei vaaranna lähipalveluja.

Helsinki edistää asukkaidensa mielenterveyttä, toimijuutta ja päihteettömyyttä sekä vahvistaa ikääntyneiden toimintakykyä ja osallistumista Stadin ikäohjelman mukaisesti. Helsinki torjuu asunottomuutta aktiivisesti.

Helsinkiiläiset ovat osaamistaan, koulutustaan ja kykyjään vastaavissa töissä. Kaupungin työllisyyttä edistäviä palveluita suunnataan erityisesti niihin ryhmiin, joissa osallistuminen työmarkkinoille on vähäisintä. Kaupunki panostaa erityisesti toisen polven maahanmuuttajien koulutuksen, työllistymisen ja osallisuuden edistämiseen. Lähtömaiden tutkintojen tunnistaminen ja tunnustaminen on joustavaa ja maahanmuuttajien osaaminen on mahdollisimman hyvin työmarkkinoiden käytössä. Yrittäjyyttä tuetaan yhtenä vaihtoehtona työllistymiseen.

och barnskyddet. En hög kvalitet på rådgivningsbyråer, daghem och skolor samt fritidsmöjligheter överallt i staden är en förutsättning för ett likvärdigt gott liv. Helsingfors utnyttjar vid behov positiv särbehandling. Undervisningen av personer med speciella behov beaktas med ändamålsenliga lokaler för en sjukhusskola.

Helsingfors har som mål att varje barn och ungdom har en hobby, att de unga litar på Helsingfors som boplats i framtiden och att de kan påverka dess verksamhet.

I Helsingfors är minskandet av olikvärdigheten ett mål som omfattar mer än barn och unga. Målet är att tidigare nå ut till de stadsbor som behöver hjälp och stöd – särskilt till dem som behöver mycket stöd eller vård. Socioekonomiska och lokala hälso- och välfärdsskillnader reduceras med hjälp av metoder som grundar sig på kunskaper och effektivitet. Även bland människor i arbetsför ålder och äldre identifierar staden sådana grupper som är centrala för förebyggande av utslagning och för dem skraddarsys individuella och bättre servicehelheter. Satsningar görs på uppsökande arbete och förebyggande av ensamhet. Välfärdsskillnaderna och differentieringsutvecklingen och stadens åtgärder som riktas till dem förverkligas och följs upp som en helhet på stadsnivån.

För att skapa likvärdiga möjligheter säkerställs att stadens lokaler är enkla och trygga att använda för utbildnings-, medborgar- och kulturverksamhet. Tillfällig användning av allmänna områden och tomma lokaler för kultur- och medborgarverksamhet underlättas och staden strävar också att främja användningen av sådana underutnyttjade lokaler som staden inte äger. Centrumbiblioteket Ode och Busholmens idrottslokal Bunkern byggs på ett sätt som inte äventyrar närservicen.

Helsingfors främjar den mentala hälsan, aktörskapet och alkohol- och drogfriheten hos sina invånare och stärker funktionsförmågan och deltagandet bland de äldre enligt Stadens seniorprogram. Helsingfors fungerar aktivt för att förebygga bostadslöshet.

Helsingforsarna arbetar med uppgifter som motsvarar deras kunskaper, utbildning och förmåga. Stadens tjänster som främjar sysselsättningen riktas särskilt till de grupper i vilka deltagandet på arbetsmarknaden är det minsta. Staden satsar framför allt på främjandet av utbildningen, sysselsättningen och delaktigheten för invandrare i andra generationen. Att känna igen och erkänna examina som avlagts i ursprungslandet är flexibelt och invandranas kunskaper utnyttjas så väl som möjligt på arbetsmarknaden. Företagsamhet stöds som ett alternativ för att finna sysselsättning.

Kansainvälinen, elävä ja kiehtova tapahtumien Helsinki

Helsinki on elävä ja monikulttuurinen, liberaalin demokratian ja suvaitsevaisuuden vahva edistäjä. Kasvavassa Helsingissä on moniarvoisuutta salliva kulttuuri, joka mahdollistaa eri väestöryhmien kohtaamiset. Kaupunki kukoistaa ja kehittyy ilmapiirissä, jota leimaa uuden oppiminen, avoimuus, toisten kuuleminen ja huomioiminen, ja jossa toisille annetaan tilaa ja otetaan heidät mukaan.

Helsingissä on paljon mahdollisuuksia eri lähtökohdista tulevien ja eri elämäntilanteissa olevien ihmisten tasavertaiseen kohtaamiseen ja yhteiseen tekemiseen. Huippulaatuinen ja helposti saavutettava kulttuuri sekä urheilutapahtumat tuovat ihmisiä yhteen ja lisäävät keskinäistä ymmärrystä. Tasavertainen ja toista kunnioittava kohtelu on edellytys sille, että kaupungin kasvu ja muutos näyttäytyvät kaikille myönteisenä asiana.

Kaupungille kansainvälisyys on arvo sinänsä, mutta myös elinkeinopolitiikan keskeinen tavoite. Helsingin kasvu luo mahdollisuuksia uusien työpaikkojen synnylle. Viihtyisä kaupunki, jonka asukkaat ovat korkeasti koulutettuja, houkuttelee ulkomaisia yrityksiä, investointeja ja matkailijoita. Helsingin vetovoiman vahvistaminen edellyttää kaupungin määrätietoista kansainvälistämistä. Työperäistä maahanmuuttoa ja sen osuutta kokonaisuudessaan pyritään kasvattamaan.

Korkeatasoinen koulutus on kansainvälisille osaajille tärkeä syy valita Helsinki asuinpaikakseen. Englanninkielisen koulutuksen ja varhaiskasvatuksen paikkamäärä kaksinkertaistetaan. Helsingiläisten kielitaitoa monipuolistetaan lisäämällä kielikylypy- ja kielirikasteista opetusta ja kasvatusta. Ensimmäisen vieraan tai toisen kotimaisen kielen opetus aloitetaan kaupungissa jo ensimmäiseltä luokalta. Kiinan kielen opetusta laajennetaan. Helsinkiin luodaan yhteistyössä Pohjoismaiden verkostojen kanssa yhteinen konsepti "Nordiska skolan".

Helsinki on monipuolinen ja kansainvälisesti vetovoimainen kulttuuri-, urheilu- ja tapahtumakaupunki. Tavoitteena on saada kaupunkiin uusia omaleimaisia vierailukohteita. Baanan ja Töölönlahden alueesta tehdään tasokas ja kansainvälisesti tunnettu kulttuurin ja vapaa-ajan keskittymä. Suvilahden alueen kehittäminen kansainvälisesti erottuvaksi, pysyväksi tapahtuma-alueeksi selvitetään. Kehittyvää museoverkostoa pyritään edelleen vahvistamaan. Helsinki keventää lupa- ja järjestelykäytäntöjään siten, että kaupungissa on helppo järjestää erilaisia tapahtumia.

Vetovoimainen keskusta on Helsingin käyntikortti ja elinehto. Helsingin keskusta on elinvoimainen kaupallisia palveluja, tapahtumia, viihtymistä ja kansalaistoimintaa kokoava vetovoimainen paikka. Keskustan elinvoimaisuutta kehitetään yhteistyössä alueen elinkeinoelämän toimijoiden kanssa.

Kaupunki selvittää ydinkeskustan viihtyisyyttä ja toiminnallisuutta edistävän kävelykeskustan merkittävemmän laajentamisen sekä keskustan läpiajoliikennettä ja satamien raskasta liikennettä katutilassa vähentävän maanalaisen kokoojakadun edellytykset. Toteutuessaan kokoojakatu rahoitetaan isolta osin tienkäyttömaksuin. Olympiaterminaalilta Kauppatorille ulottuvaa rantavyöhykettä kehitetään tavoitteena keskustan elinvoimaisuutta tukevan toiminnallisuuden aikaansaaminen.

Ett internationellt, levande och fascinerande evenemangens Helsingfors

Helsingfors är levande och multikulturellt, en stark främjare av liberal demokrati och tolerans. Det växande Helsingfors präglas av en kultur som tolererar pluralism, vilket möjliggör möten mellan olika befolkningsgrupper. Staden blomstrar och utvecklas i en atmosfär som präglas av inläring av nytt, öppenhet, lyssnande och beaktande av andra, och där andra ges utrymme och inkluderas.

I Helsingfors finns många möjligheter för ett jämlikt mötande av människor från olika bakgrunder och i olika livssituationer och för gemensamma aktiviteter med dem. Lättillgänglig kultur av toppkvalitet och sportevenemang för samman människor och ökar den ömsesidiga förståelsen. Jämlik behandling som respekterar den andra är en förutsättning för att stadens tillväxt och förändring ska visa sig som en positiv sak för alla.

Internationalitet är ett värde i sig för staden, men också ett viktigt mål för näringspolitiken. Då Helsingfors växer uppstår också möjligheter till nya arbetstillfällen. En trivsamt stad vars invånare är högt utbildade lockar utländska företag, investeringar och turister. Förstärkandet av Helsingfors attraktivitet förutsätter att staden internationaliseras på ett målmedvetet sätt. Avsikten är att öka arbetskraftsinvandringen och dess andel av den totala invandringen.

Högklassig utbildning är en viktig orsak för internationella experter att välja Helsingfors som boplat. Antalet platser inom den engelskspråkiga utbildningen och småbarnspedagogiken fördubblas. Helsingforsarnas språkkunskaper görs mångsidigare genom en ökning av språkbildning och språkberikad utbildning och fostran. Undervisningen i det första främmande språket eller det andra inhemska språket inleds i staden redan från och med första årskursen. Undervisningen i kinesiska utvidgas. I samverkan med Nordiska nätverk skapas det gemensamma konceptet "Nordiska skolan" i Helsingfors.

Helsingfors är en mångsidig och internationellt attraktiv kultur-, idrotts- och evenemangsstad. Målet är att få nya originella besöksobjekt till staden. Området kring Banan och Tölviken görs till ett högklassigt och internationellt känt centrum för kultur och fritid. Utvecklandet av Södervik till ett internationellt framstående, permanent evenemangsområde utreds. Museinätverket utvecklas och stärks fortsättningsvis. Helsingfors lättar på sina tillstånds- och arrangemangsförfaranden så att det är enkelt att ordna olika slags evenemang i staden.

Ett attraktivt centrum är Helsingfors visitkort och livsvillkor. Helsingfors centrum är en livskraftig, attraktiv plats som samlar kommersiella tjänster, evenemang, trivsel och medborgarverksamhet. Livskraften i centrum utvecklas i samverkan med näringslivets aktörer i området.

Staden utreder förutsättningarna för en betydande utvidgning av promenadcentrum, som främjar trivseln och funktionaliteten i stadskärnan, samt en underjordisk matargata, som minskar genomfartstrafiken i centrum och den tunga trafiken till och från hamnarna i gaturummet. Om matargatan byggs finansieras den till en stor del med vägavgifter. Strandzonen från Olympiaterminalen till Salutorget utvecklas med målet att åstadkomma en funktionell helhet som stöder livskraften i centrum.

Uudistuvat palvelut

Helsinki kehittää yhteensovitettuja, vaikuttavia ja ihmiskasvoisia palveluja yhdessä kaupunkilaisten kanssa. Kaupunki panostaa esteettömiin sähköisiin palveluihin sekä digitalisaation, tekoälyn ja robotisaation hyödyntämiseen. Sähköiset palvelut ovat ensisijaisia, ja ne ovat käytettävissä viikonpäivästä tai kellonajasta riippumatta. Palvelujen uudistamista jatketaan ja huolehditaan saavutettavuudesta, monialaisesta osaamisesta, yhden luukun periaatteen vahvistamisesta ja erilaisten asukasta lähellä olevien työmuotojen kehittämistä. Kaupunki tarjoaa palveluita ja viestii niistä molemmilla kansalliskielillä.

Helsingissä otetaan käyttöön sähköinen asiointi mahdollisimman laajasti ja kerätään systemaattisesti palautetta sähköisesti. Henkilöstön hyvinvointiin ja osallistumiseen palveluiden uudistamisessa panostetaan.

Helsinki on maailman vaikuttavin paikka oppia

Helsingissä hyödynnetään koko kaupunkia kaikenikäisten oppimisen tilana. Digitaalinen teknologia rikastuttaa oppimista ja mahdollistaa ajasta ja paikasta riippumattoman oppimisen. Kumppanuusverkostot korkeakoulujen, yritysten, kolmannen sektorin ja kaupungin eri toimijoiden kesken monipuolistavat ja laajentavat opiskelua. Jotta kaikilla helsinkiläisillä oppijoilla olisi tasavertaiset mahdollisuudet tutustua kotikaupunkiinsa, selvitetään mahdollisuutta vapauttaa koululuokat joukkoliikennemaksuista. Helsinki varmistaa, että kaikilla kuntalaisilla on mahdollisuus hankkia ja vahvistaa tietoyhteiskunnan edellyttämiä taitoja.

Helsinkiin rakennetaan älykoulun toimintamalli, jossa innovoidaan ja toteutetaan tulevaisuuden pedagogisia ratkaisuja. Data-analytiikka mahdollistaa oppimisen yksilöllisen etenemisen. Digitaaliset palvelut parantavat kasvatukseen ja koulutukseen hakeutumista ja siirtymistä koulutuksen nivelvaiheissa.

Helsingissä panostetaan fyysisiin oppimisympäristöihin, jotka edistävät työelämässä ja tietoyhteiskunnassa tarvittavien taitojen oppimista. Myllypuroon ammattikorkeakoulu Metropolian yhteyteen muodostetaan kansainvälisesti kiinnostava rakennusalan kampus, jossa koulutetaan ammattikorkeakoulutason ja toisen asteen ammattilaisia. Mäkelänrinteen opiskelun, urheilun ja asumisen yhdistävää Urhea-kampuksen rakentamista edistetään.

Kasvatus ja koulutus lisäävät kaupungin kilpailukykyä ja luovat elinvoimaa ja sivistystä. Ennakointiin perustuva ammatillinen koulutus luo hyvät edellytykset työttömien ja maahanmuuttajien työllistymiselle. Helsingissä laaditaan maahanmuuttajien osaamistason kohottamiseksi maahanmuuttajien kasvatuksen ja koulutuksen kehittämissuunnitelma, joka ulottuu varhaiskasvatuksesta aikuiskoulutukseen. Osaamiskeskuksen toimintamallia kehitetään ja sille pyritään saamaan myös valtion rahoitusta. Turvapaikan saaneille luodaan nopea polku kotimaisen kielen opetukseen. Kaupunki huolehtii riittävästä lasten suomi tai ruotsi toisena kielenä -opetuksesta.

Helsingistä luodaan elinikäisen oppimisen innovatiivinen kokeilukaupunki. Yhteistyö johtavien suomalaisten ja kansainvälisten yliopistojen, kulttuurilaitosten, kehittäjien sekä yritysten kanssa edistää uuden kokeiluekosysteemin rakentamista.

Tjänsterna förnyas

Helsingfors utvecklar samordnade, effektiva tjänster med mänskligt ansikte tillsammans med stadsborna. Staden satsar på tillgängliga elektroniska tjänster och utnyttjande av digitalisering, artificiell intelligens och robotisering. De elektroniska tjänsterna ges prioritet och de kan användas oberoende av veckodag eller klockslag. Förnyandet av tjänsterna fortsätter och dessutom ses det till att närheten, de branschövergripande kunskaperna och samserviceprincipen stärks och att olika slags arbetsformer nära invånaren utvecklas. Staden erbjuder tjänster och kommunicerar om dem på båda nationalspråken.

I Helsingfors tas e-tjänster i bruk i så stor omfattning som möjligt och elektronisk respons samlas in systematiskt. Satsningar görs på personalens välmående och delaktighet i förnyandet av tjänster.

Helsingfors är världens mest verkningsfulla läroplats

I Helsingfors utnyttjas hela staden som ett rum för inläring i alla åldrar. Den digitala teknologin berikar inläringen och möjliggör inläring som är oberoende av tid och plats. Partnernetverken mellan olika aktörer på högskolor, företag, tredje sektorn och staden gör studierna mångsidigare och mera omfattande. För att alla lärande individer i Helsingfors ska ha likvärdiga möjligheter att bekanta sig med sin hemstad, utreds möjligheten att befria skolklasser från kollektivtrafikavgifter. Helsingfors säkrar att alla kommuninvånare har en möjlighet att skaffa och stärka de kunskaper som informationssamhället förutsätter.

I Helsingfors byggs en verksamhetsmodell för en smartskola för innovation och förverkligande av framtidens pedagogiska lösningar. Dataanalys möjliggör individuella framsteg i inläringen. De digitala tjänsterna förbättrar uppsökandet av fostran och utbildning och övergången mellan utbildningens etappmål.

I Helsingfors görs satsningar på fysiska inlärmingsmiljöer som främjar inläringen av kunskaper som behövs i arbetslivet och informationssamhället. I anslutning till yrkeshögskolan Metropolia i Kvarnbäcken bildas ett internationellt intressant campus i byggbranschen, där det utbildas proffs på yrkeshögskolenivån och på andra stadiet. Byggnaden av Backasbrinkens Urhea-campus som kombinerar studier, idrott och boende främjas.

Fostran och utbildning ökar stadens konkurrenskraft och skapar livskraft och bildning. Yrkesutbildning som grundar sig på framförhållning skapar goda förutsättningar för arbetslösa och invandrare att finna sysselsättning. För att höja invandranas kunskapsnivå utarbetas en utvecklingsplan för fostran och utbildning för invandrare, som sträcker sig från småbarnspedagogik till vuxenutbildning. Verksamhetsmodellen för kompetenscentrum utvecklas och ett mål är att också få statlig finansiering för projektet. För dem som beviljats asyl skapas en snabb stig till undervisning i ett inhemskt språk. Staden ser till att det finns tillräcklig undervisning för barn i finska eller svenska som andra språk.

Helsingfors görs till en innovativ experimentstad för livslångt lärande. Samverkan med ledande inhemska och internationella universitet, kulturinstitutioner, utvecklare och företag främjar byggandet av ett nytt experimentekosystem.

Helsinki on erinomainen kaupunki opiskella ja tehdä tiedettä. Korkeakouluopiskelijat ovat tärkeä osa tulevaisuuden Helsingin vetovoimaisuutta ja elinvoimaisuutta. Kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä pääkaupunkiseudun yliopistojen, korkeakoulujen ja opiskelijaverkoston kanssa edistääkseen kansainvälisen tason opetuksen ja tutkimuksen edellytyksiä sekä kaupungin strategisia päämääriä.

Helsinkiiläisillä on tasa-arvoiset koulutusmahdollisuudet. Suomen- ja ruotsinkielinen varhaiskasvatus ja perusopetus ovat vetovoimaisia lähipalveluita. Helsingissä säilytetään subjektiivinen päivähoito-oikeus ja varhaiskasvatuksen henkilöstömitoitus nykyisellä tasolla. Varhaiskasvatuksen maksuttomuutta edistetään siten, että se on maksutonta viiden vuoden iästä alkaen vähintään neljä tuntia päivässä. Valtuustokauden aikana valmistellaan päätökset maksuttomuuden ulottamisesta myös nuorempiin ikäryhmiin. Varhaiskasvatuksessa panostetaan laatuun, työntekijöiden pysyvyyteen ja turvalliseen arkeen. Helsingin kouluissa aloitetaan kunnianhimoinen kiusaamisen vastainen ohjelma.

Helsingissä toteutuu koulutustakuu: perusopetuksen jälkeen kaikki saavat opiskelupaikan lukiossa tai ammatillisesta koulutuksesta. Helsingin tavoitteena on, että toisen asteen läpäisyaste myös paranee selvästi. Kaupungissa huolehditaan siitä, että koulutus tavoittaa paremmin ilman toisen asteen tutkintoa olevat nuoret aikuiset. Vapaa sivistystyö järjestää toimintaa asiakaslähtöisesti muuttuvien sivistystarpeiden mukaan. Jokaisella helsinkiiläisellä on mahdollisuus saavuttaa potentiaalinsa oppimisessa. Pedagogiikka ja oppimisen tuki tasoittavat oppimisen eroja ottamalla huomioon tukea tarvitsevien ja hyvin edistyvien tarpeet.

Helsingissä lapsilla ja nuorilla on turvalliset ja terveelliset oppimisympäristöt. Helsinki tekee aktiivista yhteistyötä valtiovallan, muiden suurempien kaupunkien, korkeakoulujen ja tutkijoiden sekä rakennusalan kanssa toimivien ratkaisujen löytämiseksi julkisten tilojen ja erityisesti koulujen sisäilmaongelmiin. Kaupunki laatii kiinteistöstrategian, jossa linjataan kaupungin kiinteistöjen suunnittelua, rakennuttamista, rakentamista, ylläpitoa ja omistamista. Strategia sisältää suunnitelman sisäilmaongelmista kärsivien koulujen, päiväkotien ja leikkipuistojen rakennusten korjaamisesta tai korvaamisesta uusilla rakennuksilla. Tavoitteena on kiinteistökannan laadun parantamisen, laaturiskien hallinnan parantamisen mm. elinkaarimallilla ja sisäilmaongelmien vähentämisen ohella tilatehokkuuden edistäminen ja tyhjiksi jääneiden arvorakennusten parempi hyödyntäminen.

Helsingfors är en utmärkt stad för studier och vetenskap. Högskolestuderande är en viktig del av Helsingfors framtida attraktivitet och vitalitet. Staden utför ett tätt samarbete med universitetet, högskolorna och studentnätverket i huvudstadsregionen för att främja förutsättningarna för undervisning och forskning på internationell nivå och stadens strategiska mål.

Helsingforsarna har likvärdiga utbildningsmöjligheter. Småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen på finska och svenska är attraktiv närservice. I Helsingfors bevaras den subjektiva rätten till dagvård och personaldimensioneringen inom småbarnspedagogiken hålls på den nuvarande nivån. Avgiftsfriheten inom småbarnspedagogiken främjas så att den gäller dem som fyllt fem år i minst fyra timmar per dag. Under fullmäktigeperioden bereds beslut om utvidgande av avgiftsfriheten också till yngre åldersgrupper. I småbarnspedagogiken satsas på kvalitet, en trygg vardag och att de anställda stannar kvar. I Helsingfors skolor inleds ett ambitiöst antimobbingsprogram.

I Helsingfors förverkligas utbildningsgarantin: efter den grundläggande utbildningen får alla en studieplats inom gymnasie- eller yrkesutbildningen. Helsingfors mål är att fullföljandegraden inom utbildningen på andra stadiet förbättras avsevärt. I staden ses det till att utbildningen bättre når unga vuxna utan examen på andra stadiet. Det fria bildningsarbetet ordnar kundorienterad verksamhet utifrån de växlande bildningsbehoven. Varje helsingforsare har en möjlighet att uppnå sin potential inom inläringen. Pedagogiken och inläringens stöd utjämnar skillnader i inläringen genom att beakta behoven hos de som behöver stöd och de som avancerar väl.

I Helsingfors har barn och unga trygga och sunda inlärmingsmiljöer. Helsingfors för ett aktivt samarbete med staten, andra större städer, högskolor och forskare och byggbranschen för att hitta fungerande lösningar för att lösa problem med inomhusluften i offentliga lokaler och särskilt skolor. Staden tar fram en fastighetsstrategi med riktlinjer för planering, byggherreverksamhet, byggande, underhåll och ägande av stadens fastigheter. I strategin ingår en plan för ombyggnad eller ersättande av skol-, daghems- och lekparcsbyggnader som lider av problem med inomhusluften. Syftet är att förbättra kvaliteten på fastighetsbeståndet, att förbättra hanteringen av kvalitetsrisker bl.a. med livscykelmodellen och att minska problemen med inomhusluften, men också att främja lokaleffektiviteten och att bättre utnyttja värdebyggnader som blivit tomma.

Liikkuva ja terveellinen kaupunki kaikille

Liikkumattomuus on yksi merkittävimmistä hyvinvointia murentavista tekijöistä. Vain noin neljännes väestöstä liikkuu terveytensä kannalta riittävästi. Helsinki luo kaupunkiin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen yhteistyörakenteet ja nostaa liikkumisen lisäämisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisenä pilottihankkeeksi.

Liikkumista edistetään yhä laaja-alaisemmin kaupungin tuottamilla palveluilla. Kaupunkiympäristöä sekä liikunta- ja kulttuuritarjontaa kehitetään liikkumiseen ja arkiaktiivisuuteen kannustavaksi tasapuolisesti eri kaupunginosissa. Lapsia ja nuoria liikutetaan yhä enemmän kiinteänä osana heidän arkeaan varhaiskasvatuksessa ja kouluissa. Kaupunkia suunnitellaan ja rakennetaan tavalla, joka ottaa erilaiset käyttäjät huomioon. Väestöryhmien erot tunnistetaan ja palveluja kohdennetaan erityistä tukea tarvitseville ja korkean riskin kohderyhmille. Helsinki houkuttelee aktiivisesti ikäihmisiä liikkeelle, niin liikunnan kuin kulttuurin pariin. Kuntalaisten liikkeelle lähtemisen tukena hyödynnetään kaupungin markkinointiviestintäkampanjaa.

Terveyden edistämiseksi Helsingissä lisätään kaupunkilaisten toimintakykyä ja mahdollisuuksia turvalliseen itse- ja omahoitoon ja kotona asumiseen. Helsingissä vahvistetaan kotihoitoa ja sen asiakkaiden ja työntekijöiden hyvinvointia sekä pyritään ennaltaehkäisemään akuutteja tilanteita. Erityistä huomiota kiinnitetään toimintarajoitteisten kuten ikääntyneiden mahdollisuuksiin elää kokemusrikasta elämää. Ikääntyneiden palveluja kehitetään kokonaisuutena varhaisesta tuesta elämän loppuvaiheeseen asti. Ympäri vuorokautiseen hoitoon pääsy turvataan silloin, kun hoidon turvaaminen kotona ei ole enää mahdollista. Palvelujen saatavuutta ja laatua arvioidaan säännöllisesti.

Helsinki rakentaa sote-palveluja, jotka helsinkiläiset haluavat valita. Riippumatta sote-uudistuksen etenemisestä Helsinki kehittää palveluita ja niiden saatavuutta. Yhden luukun periaatetta vahvistetaan ja hoitoon pääsyä edistetään oikea-aikaisen avun saamiseksi. Aukioloaikoja laajennetaan ja työmuotoja uudistetaan niin, että palvelujen tuloksellisuus ja asiakaskokemus paranevat. Terveyskeskusten maksuttomuus säilytetään. Kaikkein haavoittuvimpien ihmisryhmien tarpeisiin ja palveluihin kiinnitetään erityistä huomiota.

Helsinki osallistuu aktiivisesti maakunta- ja sote -muutoksen valmisteluun ja varmistaa että suuren kaupungin kysymykset huomioidaan uudistuksessa. Helsinki turvaa palvelujen jatkuvuuden järjestämisvastuun siirtyessä maakunnille ja yhteensovittaa kaupungin ja HUS:n erikoissairaanhoidon palvelut. Kaupungissa tunnistetaan uusia palvelujen yhdyspintoja sekä varmistetaan palveluiden saumaton toimivuus helsinkiläisille kaupungin toimialojen, maakunnan ja muiden toimijoiden välillä. Helsinki huolehtii kaupunkilaisille tärkeiden järjestöjen matalan kynnyksen sosiaali- ja terveyspalvelujen toimintaedellytyksistä sote-uudistuksessa.

En hälsosam stad i rörelse för alla

Örörlighet är en av de mest betydande faktorerna som bryter ner välfärden. Endast en fjärdedel av befolkningen rör sig tillräckligt med tanke på sin hälsa. Helsingfors skapar samarbetsstrukturer för främjande av hälsa och välfärd i staden och framhåver ökad av rörligheten till ett pilotprojekt inom hälsa och välfärd.

Rörligheten främjas allt mångsidigare med hjälp av tjänster som staden producerar. Stads miljön och idrotts- och kulturutbudet utvecklas så att det uppmuntrar till motion och vardagsaktivitet jämlikt i olika stadsdelar. Rörelse görs allt mera till en fast del av vardagen för barn och unga inom småbarns pedagogiken och i skolorna. Staden planeras och byggs på ett sätt som beaktar olika slags användare. Skillnader mellan befolkningsgrupper identifieras och tjänster riktas till personer som behöver särskilt stöd och till målgrupper med hög risk. Helsingfors lockar aktivt de äldre att röra på sig, både till motion och till kultur. Stadens marknadskommunikationskampanj utnyttjas som stöd för att få kommuninvånarna att röra på sig.

För att främja hälsan i Helsingfors ökas stadsbornas funktionsförmåga och möjligheter till trygg själv- och egenvård och hemmaboende. I Helsingfors stärks hemvården och välbefinnandet hos dess kunder och anställda och finns en strävan att förebygga akuta situationer. Särskild uppmärksamhet fästs vid möjligheterna för personer med funktionsnedsättning, såsom äldre personer, att leva ett upplevelserikt liv. Tjänsterna för äldre utvecklas som en helhet från tidigt stöd till livets slutskede. Tillgången till dygnetruntvård tryggas då det inte längre är möjligt att trygga vården hemma. Tjänsternas tillgänglighet och kvalitet utvärderas regelbundet.

Helsingfors bygger social- och hälsovårdstjänster som helsingforsarna vill välja. Oberoende av hur vårdreformen avancerar utvecklar Helsingfors tjänsterna och tillgången till dem. Samserviceprincipen stärks och tillgången till vård främjas för hjälp i rätt tid. Öppettiderna utvidgas och arbetsformerna förnyas så att tjänsternas resultat och kundupplevelsen förbättras. Hälsostationernas avgiftsfrihet bevaras. Särskild uppmärksamhet fästs vid behoven hos och tjänsterna för de allra mest sårbara människogrupperna.

Helsingfors deltar aktivt i beredningen av landskaps- och vårdreformen och säkrar att den stora stadens angelägenheter beaktas i reformen. Helsingfors tryggar tjänsternas kontinuitet då organiseringsansvaret flyttas till landskapen och samordnar stadens och HNS:s specialsjukvårdstjänster. I staden identifieras de nya tjänsternas förbindelseytor och säkras att tjänsterna fungerar enhetligt för helsingforsarna mellan stadens sektorer, landskapen och övriga aktörer. I vårdreformen värnar Helsingfors om verksamhetsförutsättningarna för de för stadsborna viktiga social- och hälsovårdstjänsterna med låg tröskel.

Elävät, omaleimaiset ja turvalliset kaupunginosat

Helsinki on kaupunki, jossa kaikki kaupunginosat ovat eläviä, viihtyisiä ja omaleimaisia ja asukkaat tuntevat kaupunginosan omakseen. Helsingissä rakennetaan monipuolisia ja elinvoimaisia kaupunginosia kasvattamalla asukkaiden vaikutusvaltaa elinympäristönsä asioihin. Kaupunki investoi sekä infrastruktuuriin että ihmisiin eri puolilla kaupunkia. Helsinki tukee asukkaiden ja yhteisöjen alueellista oma-aloitteisuutta ja yhteistoimintaa. Asukkaiden vaikutusmahdollisuuksista huolehditaan ja demokraattinen ohjaus varmistetaan kaupungin vuokra-asunnoissa. Täydennysrakentaminen auttaa kehittämään niin julkisia kuin yksityisiä palveluita.

Tiivis ja toiminnallisesti sekoittunut kaupunkirakenne luo pohjan urbaanille elämälle. Helsingin kaikissa kaupunginosissa on edellytykset hyvälle arjelle, toimivalle liikenteelle, monipuolisille lähipalveluille ja elinkeinoille. Varmistetaan suurten aluerakentamishankkeiden, sekä Raide-Jokerin että muiden raideyhteyksien kannattavuus riittävällä maankäytön tehokkuudella. Asuntotarjonta on monipuolista, sekä uusille että täydennysrakennettaville asuinalueille rakennetaan kaikkia hallintamuotoja Helsingin kaupungin vuokra-asunnoista vapaarahoitteisiin omistusasuntoihin. Tavoitteena on, että Helsingin alueiden välinen eriytyminen vähenee ja kaupunginosien väliset hyvinvointierot kaventuvat.

Helsinki on viihtyisä kaupunki, jossa kiinnostava kaupunkitila luo edellytykset kohtaamisille ja hyvinvoinnille. Arkkitehtuuri on mielenkiintoista, moninaista ja korkeatasoista, ja rakentamisen korkea laatu luo kaupungille vahvan identiteetin ja imagon.

Helsingin tulee olla Suomen paras kaupunki yrityksille. Urbaani ympäristö tarjoaa hyvän kasvualustan yritysten innovaatiotoiminnalle ja vetovoimaisen asuinympäristön työvoimalle. Helsinki luo mahdollisuuksia kasvulle kaavoittamalla riittävästi ja ketterästi tarvittavia työpaikka-alueita. Helsinki tukee yritysekosysteemejä ja -klustereita tarjoamalla monipuolisia sijaintimahdollisuuksia hyvin saavutettavilla alueilla. Helsinki arvioi miten se voi omassa hankintatoimessaan paremmin edistää innovatiivista yrittäjyyttä. Teollisuuskadun akselia kehitetään merkittävänä työpaikka-alueena ja keskustan laajenemisalueena.

Kaupungissa kehitetään aktiivisesti liike-elämän logistiikan edellytyksiä. Liikennejärjestelmän vähäpäästöisyys etenee ja terveydelle haitalliset päästöt vähenevät selvästi.

Helsinki on kokonaisvaltaisesti toimivan älykkään liikennejärjestelmän edelläkävijä. Liikennesektorin on teknologian kehittämisen ja jakamistalouden vahvistumisen sekä päästövähenemistavoitteiden takia nopeimmin muuttuvia sektoreita. Helsinki on vahvasti mukana tässä kehityksessä elinkeinoelämän, valtion ja HSL-alueen muiden kuntien kanssa. Kaupunki edistää kysyntäohjattuun liikennejärjestelmään siirtymistä. Kaupunki toimii testialustana liikennekaaren mahdollistamien uusien älykkään liikkumisen palveluiden (mm. Mobility as a Service) kaupallistamiseksi ja tulevaisuuden teknologioiden edistämiseksi.

Helsinki vaalii arvokasta luontoaan ja toimii kaupunkiluonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi. Viher- ja sinialueiden ekologinen laatu, saavutettavuus ja terveysvaikutukset turvataan. Luonnonsuojeluohjelmaa toteutetaan ja metsäverkostoa vahvistetaan. Helsingin vesistöjen, sekä

Levande, särpräglade och trygga stadsdelar

Helsingfors är en stad där alla stadsdelar är levande, trivsamma och särpräglade och där invånarna känner sig hemma. I Helsingfors byggs mångsidiga och livskraftiga stadsdelar genom att öka invånarnas inflytande i ärenden som gäller deras livsmiljö. Staden investerar både i infrastruktur och i människor på olika håll i staden. Helsingfors stöder invånarnas och sammanslutningarnas lokala initiativrikedom och samverkan. Invånarnas påverkansmöjligheter värnas om och den demokratiska styrningen säkras i stadens hyresbostäder. Kompletteringsbyggandet hjälper att utveckla både offentliga och privata tjänster.

En tät och funktionellt blandad stadsstruktur skapar grunden för ett urbant liv. I alla stadsdelar i Helsingfors finns förutsättningar för en bra vardag, fungerande trafik, mångsidig närservice och näringsgrenar. Lönsamheten för stora områdesbyggnadsprojekt, Jokerbanan och andra spårförbindelser säkerställs genom en tillräcklig effektivitet i markanvändningen. Bostadsutbudet är mångsidigt och alla besittningsformer, från Helsingfors stads hyresbostäder till fritt finansierade ägarbostäder, byggs både i nya bostadsområden och i områden med kompletteringsbyggande. Målet är att differentieringen mellan de olika områdena i Helsingfors minskar och välfärdsskillnaderna mellan stadsdelarna reduceras.

Helsingfors är en trivsam stad där det intressanta stadsrummet skapar förutsättningar för möten och välfärd. Arkitekturen är intressant, varierande och högklassig och byggandets kvalitet skapar en stark identitet och profil för staden.

Helsingfors ska vara Finlands bästa stad för företag. Den urbana miljön erbjuder ett gott växtunderlag för företagens innovationsverksamhet och en attraktiv boendemiljö för arbetskraften. Helsingfors skapar tillväxtmöjligheter genom att i tillräcklig utsträckning och smidigt planlägga behövliga arbetsplatsområden. Helsingfors stöder företagsekosystem och -kluster genom att erbjuda mångsidiga lokaliseringalternativ i lättillgängliga områden. Helsingfors bedömer hur staden i sin egen upphandlingsverksamhet kan främja innovativ företagsamhet på ett bättre sätt. Industrigatans axel utvecklas som ett betydande arbetsplatsområde och ett utvidgningsområde för centrum.

I staden utvecklas förutsättningarna för näringslivets logistik aktivt. Trafiksystemets utveckling mot lägre utsläpp avancerar och de hälsovådliga utsläppen minskar betydligt.

Helsingfors är en föregångare i fråga om ett helhetsbetonat, fungerande smart trafiksystem. Trafiksektorn är tack vare den teknologiska utvecklingen och den starkare delningsekonomi samt målen för minskningen av utsläpp en sektor som präglas av snabb förändring. Helsingfors deltar starkt i den här utvecklingen tillsammans med näringslivet, staten och de övriga kommunerna i HRT-området. Staden främjar övergången till ett trafiksystem som styrs enligt efterfrågan. Staden fungerar som en testplattform för kommersialiseringen av de nya smarttrafiktjänster (bl.a. Mobility as a Service) som trafikbalken möjliggör och för främjandet av framtidens teknologier.

Helsingfors värnar om sin värdefulla natur och agerar för att öka diversiteten i stadsnaturen. Den ekologiska kvaliteten, tillgängligheten och hälsokonsekvenserna i fråga om grön- och blåområden tryggas. Naturskyddsprogrammet förverkligas och skogs nätverket stärks. Läget för Helsingfors vattendrag, både

pienvesien että rannikkovesien tilaa parannetaan ja kiinnitetään huomiota vaelluskalakantojen elpymiseen. Metsissä ja metsäisillä alueilla suunnitelmallinen monimuotoisuuden lisääminen on hoidon keskeisin tavoite. Hulevesien kustannustehokkaan hallinnan edistämiseksi viherpinta-alaa lisätään kaupunkirakenteessa. Kaupungin puistojen monimuotoisuutta lisätään. Kansallinen kaupunkipuisto – hankkeesta tehdään päätös kuluvaan valtuustokauden aikana, tekeillä olevan selvityksen valmistuttua.

Helsingin merellinen sijainti on osa kaupungin perusluonnetta ja -olemusta. Merellisyyttä ei ole hyödynnetty riittävästi kaupungin vetovoimatekijänä. Lähisaariston avaamista edelleen yleiseen käyttöön jatketaan. Helsinkiläisten virkistysmahdollisuuksien edistämiseksi, matkailupalvelujen kehittämiseksi ja kaupungin yleisen vetovoiman vahvistamiseksi laaditaan merellinen strategia, jossa haetaan keinoja mm. merellisten kohteiden saavutettavuuden parantamiseen, saariston palvelujen kehittämiseen ja merellisten tapahtumien edistämiseen. Helsingin saaristosta tehdään entistäkin houkuttelevampi matkailu- ja virkistyskohde. Helsinkiin luodaan saaristoa hyödyntävä, kansainvälinen julkisen taiteen biennale.

Modernia ilmastovastuuta

Helsinki korostaa toiminnassaan ekologisia arvoja ja pyrkii mukaan maailman johtavien kaupunkien C40-ilmastoverkostoon. Helsinki erottautuu globaalin vastuun paikallisen toteuttamisen kansainvälisesti verkottuneena edelläkävijänä.

Helsinki ottaa vastuunsa ilmastomuutoksen torjunnassa vakavasti ja torjuu ilmastomuutosta kunnianhimoisesti. Helsinki asettaa tavoitteeksi 60 prosentin päästövähennystavoitteen vuodelle 2030 ja aikaistaa hiilineutraalisuustavoitteen vuodesta 2050 vuoteen 2035. Helsinki varautuu valtion mahdolliseen päätökseen hiilen käytön kieltämisestä energiatuotannossa. Tähän Helsinki tarvitsee valtion johdonmukaista tukea korvaavan energijärjestelmän osan kehittämiseksi. Hiilineutraalisuustavoite määritellään tavalla, joka vastaa yleistä käytäntöä Suomessa.

Rakennusten energiatehokkuutta parannetaan sekä uudisrakentamisessa että vanhan rakennuskannan korjaamisessa. Helsingin energiatehokkuusnormit ovat kansallista vähimmäistasoa kunnianhimoisemmat. Uusiutuva energia ja energiatehokkuus pyritään yhdistämään Helsingissä optimaalisella tavalla paitsi yksittäisissä rakennuksissa myös alueellisesti. Liikenteen päästövähennyksiä toteutetaan koko Helsingin liikennejärjestelmässä niin pyöräilyn ja kävelyn suosiota lisäämällä kuin sähköautojen, sähköbussien ja raidejoukkoliikenteen osuutta nostamalla. Helsingissä luodaan edellytykset sähköautojen määrän voimakkaalle kasvulle mahdollistamalla sähköautojen julkisen latausinfra rakentaminen markkinaehtoisesti. Uusiutuvaa energiaa lisätään niin pienessä kuin suuremmassa mittakaavassa.

Päästövähennyksiä ja kiertotalouden hankkeita toteutetaan Helsingissä yhteistyössä yritysmaailman ja kaupunkilaisten kanssa. Helsinki haluaa toimia yhä aktiivisemmin alustana mielenkiintoisille ja tuloksellisille innovaatioille, jotka tuottavat myös uusia vientimahdollisuuksia.

Päästövähennysten toteuttamisesta laaditaan vuoden 2018 helmikuun loppuun mennessä aikataulutettu toimenpideohjelma. Kaupungin ilmastotyöryhmän raportti ja Helenin hyväksytty kehitysohjelma toimivat pohjana työlle.

smävatten och kustvatten, förbättras och uppmärksamhet fåsts vid vandringsfiskbeståndens återhämtning. I skogar och skogsområden är en systematisk ökning av diversiteten det viktigaste målet för värden. För att främja effektiv hantering av dagvatten ökas grönytan i stadsstrukturen. Diversiteten i stadens parker ökas. Ett beslut om projektet Nationalstadsparken fattas under den pågående fullmäktigeperioden efter att den pågående utredningen färdigställts.

Helsingfors havsnära läge är en del av staden grundkaraktär och -väsen. Havsnärheten har inte utnyttjats i tillräcklig grad som en attraktivitetsfaktor för staden. Öppnandet av den närliggande skärgården för allmänheten fortsätter. För att främja helsingforsarnas rekreativsmöjligheter, utveckla turisttjänsterna och stärka stadens allmänna attraktivitet utarbetas en strategi för den havsnära staden. I den söks metoder bl.a. för att förbättra tillgängligheten till stadens havsnära mål, utveckla tjänsterna i skärgården och främja evenemang vid havet. Helsingfors skärgård görs till ett allt mer lockande turist- och rekreativsmål. I Helsingfors skapas en internationell biennial för offentlig konst som utnyttjar skärgården.

Modernt klimatansvar

Helsingfors betonar ekologiska värden i sin verksamhet och har som mål att bli medlem i klimatnätverket C40, som består av världens ledande städer. Helsingfors framträder som en internationellt nätverkad föregångare inom lokalt förverkligande av globalt ansvar.

Helsingfors tar sitt ansvar i bekämpningen av klimatförändringen på allvar och bekämpar klimatförändringen på ett ambitiöst sätt. Helsingfors ställer som mål att minska utsläppen med 60 procent före utgången av år 2030 och tidigarelägga kolneutralitetsmålet från år 2050 till år 2035. Helsingfors förbereder sig för ett eventuellt beslut om förbud att använda kol i energiproduktionen. Här behöver Helsingfors statens konsekventa stöd för att utveckla en ersättande del i energisystemet. Målet att vara kolneutralt definieras på ett sätt som motsvarar allmän praxis i Finland.

Byggnadernas energieffektivitet förbättras både i nybyggandet och i renoveringen av det gamla byggnadsbeståndet. Helsingfors energieffektivitetsnormer är ambitiösare än den nationella miniminivån. Målet är att förnybar energi och energieffektivitet kombineras i Helsingfors på ett optimalt sätt, såväl i separata byggnader som lokalt. Trafikens utsläppsminskningar förverkligas i hela trafiksystemet i Helsingfors, både genom att öka gång- och cykeltrafikens popularitet och genom att höja andelen elbilar, elbussar och spårvägstrafik. I Helsingfors skapas förutsättningar för en kraftig ökning i antalet elbilar genom att möjliggöra byggandet av offentlig laddningsinfrastruktur för elbilar på marknadsvillkor. Förnybar energi ökas i såväl liten som större skala.

Utsläppsminskningar och projekt som gäller cirkulär ekonomi förverkligas i Helsingfors i samverkan med företagsvärlden och stadsborna. Helsingfors vill fungera allt aktivare som en plattform för intressanta och framgångsrika innovationer som också skapar nya exportmöjligheter.

Ett schemalagt åtgärdsprogram om genomförandet av utsläppsminskningarna tas fram före februari 2018. Rapporten av stadens klimatarbetsgrupp och Helens godkända utvecklingsprogram fungerar som grund för arbetet.

Vastuullinen taloudenpito hyvinvoivan kaupungin perusta

Kaupungin taloutta hoidetaan vastuullisesti, kestävästi ja tuottavasti, jotta kuntalaisten palvelut voidaan turvata pitkällä aikavälillä ja kaupunki on kilpailukykyinen sijaintipaikka yrityksille.

Suunnitteilla oleva maakuntauudistus aiheuttaa kaupungin tulevien vuosien talouteen poikkeuksellista epävarmuutta. Helsingiltä maakunnille siirtyvien verotulojen ja menojen jälkeen kaupungin verorahoitus suhteessa kasvavan kaupungin investointitarpeeseen alenisi merkittävästi. Kaupungin kunnallisverokertymästä poistuisi noin kaksi kolmannesta. Nykyinen lainakanta jäisi kuitenkin kaupungin vastuulle eli suhteellinen velkaantuneisuus kasvaa olennaisesti. Valtionrahoituksen suhteellinen merkitys kaupungin tulo-rahoituksessa olisi nykyistä suurempi, mikä lisää osaltaan rahoituksellista epävarmuutta.

Kasvavan kaupungin investointikyvystä on huolehdittava kaikissa oloissa. Uusiin haasteisiin varaudutaan mitoittamalla kokonaisinvestoinnit tasolle, joka kyetään rahoittamaan strategiakaudella tulo-rahoituksella siten, ettei lainakanta asukasta kohden kasva. Valtuustokauden alkupuolella tehdään maapolitiinen tarkastelu siten, että maanmyynnin lähtökohtana ovat elinkeinopolitiiset ja muut kaupungin strategiset tavoitteet.

Helsingissä rahoituksen lähtökohtana on kuntalaisten verotuksen vakaus ja ennustettavuus. Vahva työllisyys on vakaan kaupunkitalouden perusta. Verotulojen kehityksessä tavoitteena on työllisyysasteen vahvistaminen, mikä näkyy helsinkiläisten verotettavien ansiotulojen/asukas nopeampana nousuna muihin Helsingin seudun kuntiin verrattuna. Tavoitteena on, että Helsingin kuntakohtainen yhteisöveron jako-osuus nousee yli 30 % tasolle valtuustokaudella.

Helsinki kantaa oman vastuunsa julkisen talouden tasapainottamisesta ja huolehtii kaupungin kokonaistuottavuuden parantamisesta. Kasvavan kaupungin tarpeet ja kustannustason muutos otetaan huomioon toimintamenojen kokonaismitoituksessa, kohdennettuna erityisesti peruspalveluihin, joissa väestönkasvu suorimmin lisää kustannuksia. Organisaatiouudistuksen mahdollistama toimintojen tehostuminen hyödynnetään siten, että kokonaistuottavuuden 0,5 % vuotuisella nousulla katetaan osa väestönlisäyksen aiheuttamasta toimintamenojen lisäystarpeesta. Kokonaistuottavuuden parantamista tehdään johtamiseen panostaen ja hyvässä yhteistyössä henkilöstön kanssa palvelujen laadusta huolehtien. Palvelujen kilpailukykyä huolehditaan niitä uudistamalla. Helsinki tavoittelee yksikkökustannuksissa muiden suurten kaupunkien keskiarvoa.

Investointeja ohjaa vaikuttavuus ja oikea-aikaisuus. Investointitaso mitoitetaan mahdollistaen kaupungin kilpailukykyyn, asuntopoliittisten tavoitteiden ja liikennejärjestelmän edellyttämät investoinnit. Merkittävimpien uusien alueiden toteuttamisen aikatauluista tehdään päätös strategiakauden aikana.

Kaupungin palvelutilojen korjausinvestointien tasoa nostetaan tulevan kiinteistöstrategian mukaisesti tehokkaan tilaverkon käyttökelpoisuuden turvaamiseksi. Painopisteinä ovat tilojen

Ansvarsfull ekonomi som grund för den välmående staden

Stadens ekonomi sköts ansvarsfullt, hållbart och produktivt, så att kommuninvånarnas tjänster kan tryggas på lång sikt och staden är en konkurrenskraftig lokaliseringsplats för företag.

Den planerade landskapsreformen orsakar exceptionell osäkerhet i stadens ekonomi under de kommande åren. Efter skatteinkomsterna och utgifterna som överförs från Helsingfors till landskapen minskar stadens skattefinansiering avsevärt i förhållande till den växande stadens investeringsbehov. Cirka två tredjedelar av stadens kommunala beskattningsutfall försvinner. Staden ansvarar dock fortsättningsvis för det nuvarande lånebeståndet, vilket betyder att den proportionella skuldsättningen ökar väsentligt. Den statliga finansieringens proportionella betydelse för stadens interna finansiering är större än den är nu, vilket i sig ökar den finansiella osäkerheten.

Den växande stadens investeringsförmåga ska tryggas under alla omständigheter. De nya utmaningarna möts genom att totalinvesteringarna dimensioneras till en nivå som kan finansieras under strategiperioden med intern finansiering så att lånebeståndet per invånare inte ökar. I början av fullmäktigeperioden utförs en markpolitisk granskning där utgångspunkten för markförsäljningen ligger i de näringspolitiska målen och stadens övriga strategiska mål.

I Helsingfors ligger finansieringens utgångspunkt i stabiliteten och förutsägbarheten av kommuninvånarens beskattning. En stark sysselsättning utgör grunden för en stabil stadsekonomi. Målet för utvecklingen av skatteinkomsterna är att sysselsättningsgraden stärks, vilket syns i helsingforsarnas beskattningsbara förvärsinkomster/invånare som ökar snabbare än i de andra kommunerna i Helsingforsregionen. Målet är att Helsingfors kommuns specifika utdelning av samfundsskatten stiger till över 30 % under fullmäktigeperioden.

Helsingfors tar sitt eget ansvar för balanseringen av den offentliga ekonomin och ser till att stadens totalproduktivitet förbättras. Den växande stadens behov och förändringen i kostnadsnivån beaktas i totaldimensioneringen av omkostnaderna som riktas särskilt till basservicen där befolkningstillväxten mest direkt ökar kostnaderna. Effektiviseringen av funktionerna som organisationsreformen möjliggör utnyttjas så att den årliga ökningen på 0,5 % i totalproduktiviteten används för att täcka en del av ökningen i omkostnaderna som befolkningsökningen orsakar. Totalproduktiviteten förbättras genom satsningar på ledarskapet och i god samverkan med de anställda och så att kvaliteten på tjänsterna tas i beaktande. Tjänsternas konkurrenskraft bevaras genom att de förnyas. I fråga om kostnader per enhet söker Helsingfors uppnå medelvärdet för övriga stora städer.

Investeringarna styrs av effektivitet och rättidighet. Investeringsnivån dimensioneras så att stadens konkurrenskraft, bostadspolitiska mål och de investeringar som trafiksystemet förutsätter kan förverkligas. Under strategiperioden fattas beslut om tidsscheman för byggande av de viktigaste nya områdena.

Nivån för reparationsinvesteringar i stadens servicelokaler höjs enligt den kommande fastighetsstrategin för att trygga en effektiv användbarhet av lokalnätverket. Prioriteter är lokalernas trygghet och hälsosamhet. Investeringar orsakade av reparationer som gäller

turvallisuus ja terveellisyys. Sisäilmakorjauksista aiheutuvat investoinnit eivät nosta tiloista perittävää käypää vuokraa.

Kaupunki harjoittaa vastuullista henkilöstöpolitiikkaa ja panostaa hyvään johtajuuteen. Helsinki ei irtisano vakainaista henkilöstöä tuotannollisista tai taloudellisista syistä. Sote- ja maakuntauudistuksen toteutuessa lähtökohtana on, että henkilöstöä siirtyy maakuntaan myös hallinnosta ja tukipalveluista maakuntaan siirtyviä tehtäviä vastaavasti.

Helsinki vahvistaa ja monipuolistaa edunvalvontaansa

Globaali kilpailu on kasvavassa määrin kaupunkien ja kaupunkiseutujen välistä kilpailua valtioiden välisen kilpailun sijaan. Kaupungistuminen globaalina megatrendinä jatkuu. Helsingin ennakoitu vahva kasvu kasvattaa jatkossa maan ainoan metropolin roolia koko maan hyvinvoinnin turvaajana. Valtion vastuu Helsingistä kasvaa samoin kuin Helsingin vastuu koko maasta.

Helsinki erilaistuu suhteessa muuhun maahan. Helsinki kansainvälistyy ja monimuotoistuu muuta maata nopeammin. Esimerkiksi asumismuodot ja -ihanteet, liikkumiseen ja vapaa-ajan viettoon liittyvät tavat, tottumukset ja mieltymykset erkaantuvat yhä vahvemmin. Urbanin elämäntavan yleistyminen muokkaa myös arvo- ja asennemaailmaa ja kasvattaa henkistä eroa muuhun Suomeen. Tarve maan eri osien keskinäisen ymmärryksen lisäämiselle ja haitallisten jännitteiden loiventamiselle korostuu.

Kaupunki pyrkii yleisen ymmärryksen lisäämiseen maan ainoan metropolin erityisestä luonteesta. Helsingin menestyminen on koko Suomen etu. Helsinki tavoittelee valtion kanssa toimivaa ja pitkäjänteistä yhteistyötä, joka on verrattavissa muiden eurooppalaisten pääkaupunkien ja valtioiden yhteistyöhön. Kasvavien kaupunkiseutujen näkökulmat koskevat Suomessa muitakin seutuja, ja kaupunkipolitiikka on koko Suomen hyvinvoinnin kannalta keskeistä. Helsinki vahvistaa omaa kansallista edunvalvontaansa, edistää modernin kaupunkipoliittisen agendan luomista ja luo entistä aktiivisemmin kumppanuuksia pääkaupunkiseudun sekä muiden suurien suomalaisten kaupunkien kanssa.

Helsinki vahvistaa kansainvälistä toimintaansa kärkinään erityisesti digitalisaatio ja ilmastonmuutoksen torjunta, jotka yhdistävät kaikkia johtavia kaupunkeja, ovat voimakkaimpia globaaleja muutostekijöitä ja siten luontevia kansainvälisen toiminnan profiloitumisalueita. Kaupunkidiplomatiaa hyödynnetään elinkeinopoliittisten intressien edistämiseksi Aasiassa ja erityisesti Kiinassa. Helsinki priorisoi Pekingiä kumppanikaupunkina ja edistää stopover-konseptia yhdessä valtion ja matkailualan kanssa. Kaksoiskaupunkikonseptia Tallinnan kanssa kehitetään, pohjoismaista yhteistyötä edistetään ja kaupunkisuhteita venäläisiin kaupunkeihin vahvistetaan.

Ollakseen vielä vahvemmin hyödyksi koko maan suotuisalle kehitykselle Helsinki kohottaa omaa tavoitetasoaan maailman johtavien kaupunkien välisissä vertailuissa. Kaupunki valitsee muutaman laadukkaan kansainvälisen vertailun ja rankingin, seuraa näitä systemaattisesti ja pyrkii parantamaan sijoitustaan. Helsinki mieltää asemansa kaikkien suomalaisten yhteisenä pääkaupunkina. Kaupunki lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta vahvistavaa vuorovaikutusta maan muiden osien kanssa.

inomhusluften höjer inte den gängse hyra som uppbärs för lokalerna.

Staden utövar ansvarsfull personalpolitik och satsar på gott ledarskap. Helsingfors säger inte upp fast anställd personal av produktionsmässiga eller ekonomiska orsaker. Då vård- och landskapsreformen genomförs är utgångspunkten att personal flyttas till landskapet också från förvaltningen och stödtjänsterna, motsvarande de uppgifter som flyttas till landskapet.

Helsingfors stärker och diversifierar sin intressebevakning

Den globala konkurrensen är i ökande grad konkurrens mellan städer och stadsregioner i stället för konkurrens mellan stater. Urbaniseringen som en global megatrend fortsätter. Helsingfors prognostiserade starka tillväxt ökar i fortsättningen landets enda metropolis roll som bevarare av välfärden i hela landet. Statens ansvar för Helsingfors ökar, likaså Helsingfors ansvar för hela landet.

Helsingfors differentieras i förhållande till det övriga landet. Helsingfors internationaliserar och diversifieras snabbare än det övriga landet. Exempelvis boendeformerna och -idealen, vanorna i fråga om motion och fritid, sederna och preferenserna skiljer sig allt starkare. Att den urbana livsstilen blir vanligare omformar också värderingarna och attityderna och ökar den mentala skillnaden i jämförelse med övriga Finland. Behovet av att öka den ömsesidiga förståelsen mellan olika delar av landet och utjämna skadliga spänningar betonas.

Staden strävar att öka den allmänna förståelsen för landets enda metropol och dess speciella karaktär. Att Helsingfors är framgångsrikt är en fördel för hela Finland. Helsingfors eftersträvar ett fungerande och långsiktigt samarbete med staten, som kan jämföras med samarbetet som finns mellan andra europeiska huvudstäder och stater. De växande stadsregionernas perspektiv gäller också andra regioner i Finland och stadspolitikerna är viktig med tanke på välfärden i hela Finland. Helsingfors stärker sin egen nationella intressebevakning, främjar skapandet av en modern stadspolitisk agenda och fungerar allt aktivare för att skapa partnerskap mellan huvudstadsregionen och andra stora finska städer.

Helsingfors främjar sin internationella verksamhet, där digitaliseringen och bekämpningen av klimatförändringen utgör de särskilda spetsarna. De här frågorna förenar alla ledande städer, är bland de starkaste globala förändringsfaktorerna och därför även naturliga profileringsområden inom den internationella verksamheten. Stadsdiplomati utnyttjas för främjande av näringspolitiska intressen i Asien och särskilt Kina. Helsingfors prioriterar Peking som partnerstad och främjar konceptet stopover tillsammans med staten och turistbranschen. Tvillingstadskonceptet med Tallinn utvecklas, det nordiska samarbetet främjas och stadsrelationerna till ryska städer stärks.

För att vara till ännu större nytta för en gynnsam utveckling i hela landet ökar Helsingfors sin målnivå i jämförelserna mellan världens ledande städer. Staden väljer några högklassiga internationella jämförelser och rankingar, observerar dem systematiskt och strävar att förbättra sin placering. Helsingfors uppfattar sin ställning som gemensam huvudstad för alla finländare. Staden ökar växelverkan som stärker samhörighetskänslan med de övriga delarna av landet.

4 Kaupunkistrategian toimeenpano – Verkställande av stadsstrategin

Helsingin kaupunkistrategia on kaupungin keskeisin toimintaa ohjaava asiakirja ja johtamisen väline. Kaupunkistrategia on ollut lähtökohtana valmisteltaessa talousarvioehdotusta 2021 ja on lähtökohta valtuustokauden talousarvioille ja -suunnitelmille sekä toimenpiteille. Keskushallinnon, toimialojen, liikelaitosten ja tytäryhteisöjen tulee toteuttaa kaupunkistrategian linjauksia toiminnassaan.

Kaupunkistrategian toteutumista raportoidaan osana talouden ja toiminnan seuranta. Tätä tukemaan strategian onnistumista seurataan jatkuvasti ajantasaiseen tietoon ja mittareihin pohjautuen.

Kaupunkistrategia linjaa pitkän aikavälin painopisteet ja tavoitteet. Voimassa olevassa kaupunkistrategiassa korostuvat toimintakulttuurin muutos – hallitulla rytmimuutoksella nopeampaan ja ketterämpään toimintakulttuuriin. Kaupunkistrategian tavoitteet ohjaavat resurssien ja tekemisen kohdistamista talousarvion ja taloussuunnitelman sekä toimialojen tulosbudjetin ja toimintasuunnitelmien kautta. Lautaja johtokuntien tulee toteuttaa kaupunkistrategian tavoitteita toimintasuunnitelmaa ja tulosbudjettia hyväksyessään.

Kaupunkistrategian pohjalta on käynnistetty kaupunkiyhteisiä, kaupungin johtoryhmän johtamia hankkeita. Lisäksi kaupunkistrategiasta on tunnistettu toimialojen välisen yhteissuunnittelun kautta useammalle toimialalle tai kaikille toimialoille yhteisiä teemoja. Sekä kaupunkiyhteiset hankkeet että tunnistetut yhteissuunnittelun teemat tulee huomioida talousarvion ja/tai tulosbudjettien/toimintasuunnitelmien tavoitteissa, toimenpiteissä ja toiminnan mittauksessa.

Helsingin kaupungin hallintosäännön mukaan toimialalautakunta valvoo, että toimialan toiminta on kaupunkistrategian ja talousarvion sekä kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien tavoitteiden mukaista.

Hallintosäännön mukaan johtavien viranhaltijoiden tehtävänä on suunnitella, seurata ja valvoa johtamansa hallinnollisen kokonaisuuden toimintaa sekä vastata sen tuloksellisuudesta ja tavoitteiden saavuttamisesta. Johtavien viranhaltijoiden tehtävänä on myös johtamansa hallinnollisen kokonaisuuden strateginen ohjaus sekä suorituskyvyn ja toiminnan tuloksellisuuden kehittäminen ja ylläpito.

Kaupunginhallitus hyväksyi 12.3.2018 kaupunkistrategian kaupunkitason mittarit. Kaupunginhallitus hyväksyi 18.03.2019 kehitettävät mittarit osaksi kaupunkistrategian mittareita.

Kaupunginhallituksen päätösten mukaisesti toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee ottaa mittarit huomioon strategiakauden talousarvioiden tavoitteita, toimenpiteitä ja toiminnan mittausta valmisteltaessa.

Toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee huolehtia mittareiden toteuttamisesta ja seurannasta sekä raportoida mittarit osana talouden ja toiminnan seuranta vuonna 2021.

Helsingfors stadsstrategi är stadens mest centrala dokument som styr verksamheten och ledarskapsverktyg. Stadsstrategin har varit utgångspunkt vid beredningen av förslaget till budget för år 2021 och är utgångspunkt för andra budgetar, ekonomiplaner och åtgärder under fullmäktigeperioden. Centralförvaltningen, sektorerna, affärsverken och dottersammanslutningarna ska förverkliga riktlinjerna i stadsstrategin i sin verksamhet.

Hur stadsstrategin genomförs rapporteras som en del av uppföljningen av ekonomin och verksamheten. Som stöd för detta följs det kontinuerligt hur strategin har lyckats utgående från aktuella uppgifter och mätare.

Stadsstrategin anger riktlinjerna för prioriteringarna och målen på lång sikt. I den gällande stadsstrategin betonas en ändring av verksamhetskulturen – en kontrollerad rytmväxling för en snabbare och smidigare verksamhetskultur. Målen i stadsstrategin styr inriktningen av resurser och åtgärder via budgeten och ekonomiplanen och via sektorernas resultatbudget och verksamhetsplaner. Nämnderna och direktionerna ska genomföra målen i stadsstrategin då de godkänner verksamhetsplan och resultatbudget.

Utifrån stadsstrategin har för hela staden gemensamma projekt inletts under ledning av stadens ledningsgrupp. I stadsstrategin har dessutom via gemensam planering mellan sektorerna identifierats gemensamma teman för flera eller alla sektorer. Både de för hela staden gemensamma projekten och de identifierade temana för gemensam planering bör beaktas i målen, åtgärderna och verksamhetsmätningen för budgeten och/eller resultatbudgetarna/verksamhetsplanerna.

Enligt Helsingfors stads förvaltningsstadga övervakar sektornämnderna att verksamheten i sektorn följer stadsstrategin och budgeten och de av stadsfullmäktige och stadsstyrelsen uppställda målen.

Enligt förvaltningsstadgan har de ledande tjänsteinnehavarna till uppgift att planera, följa och övervaka verksamheten i den förvaltningshelhet de leder och att svara för att den är resultatrik och för att målen uppnås. De ledande tjänsteinnehavarna har också till uppgift att sköta den strategiska styrningen av den förvaltningshelhet de leder och att utveckla och upprätthålla dess prestationsförmåga och verksamhetsresultat.

Stadsstyrelsen godkände 12.3.2018 stadsstrategins mätare på stadsnivå. Stadsstyrelsen godkände 18.3.2019 mätare som ska utvecklas till en del av mätarna i stadsstrategin.

Enligt stadsstyrelsens beslut ska sektorerna, förvaltningarna och affärsverken beakta mätarna vid beredningen av målen, åtgärderna och verksamhetsmätningen i budgetarna under strategiperioden.

Sektorerna, förvaltningarna och affärsverken ska svara för genomförandet och uppföljningen av mätarna och rapportera mätarna som en del av uppföljningen av ekonomin och verksamheten år 2021.

Vuonna 2021 alkuvuodesta viimeistellään strategiakauden 2017-21 tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden arviointi. Kevään aikana tärkeimpiin trendeihin ja muutosajureihin, toimintaympäristöön, palveluihin, taloudelliseen tilanteeseen sekä kaupunkilaisten, yritysten ja henkilöstön näkemyksiin liittyvää tietopohjaa jalostetaan strategiatyön tueksi sekä kaupungin päätöksentekijöiden jatkuvaan hyödyntämiseen. Uuden strategian valmistelu käynnistetään uuden valtuuston kanssa heti valtuustokauden alkaessa kesäkuussa 2021.

I början av år 2021 slutförs bedömningen av resultatet och effektiviteten under strategiperioden 2017–2021. Det kunskapsunderlag som hänför sig till de viktigaste trenderna och förändringsdrivarna, till omvärlden, till tjänsterna, till det ekonomiska läget och till stadsbornas, företagens och personalens visioner förädlas under våren så att det är till stöd för strategiarbetet och till kontinuerlig nytta för stadens beslutsfattare. Arbetet på en ny strategi inleds med det nya fullmäktige genast när fullmäktigeperioden börjar i juni 2021.

5 Talousarvioehdotus 2021 – Budgetförslaget 2021

5.1 Talousarvioehdotuksen 2021 taustaa ja tunnuslukuja

Helsingillä on edessään merkittäviä haasteita lähivuosina talouden ja toiminnan sopeuttamisessa yhtäältä koronaepidemian aiheuttamaan talouden notkahtamiseen ja toisaalta suunnitteilla olevan sote-uudistuksen jälkeiseen toimintaympäristöön. Helsinki on hoitanut talouttaan vastuullisesti, minkä ansiosta pandemian alkaessa kaupungin talous on vahva eikä taloudelliseen äkkijarrutukseen ollut koronavirusepidemian alkaessa tarvetta.

Koronaepidemian vaikutus kaupungin talouteen on kuitenkin niin merkittävä, että kaupunki joutuu rahoittamaan investointejaan taloussuunnitelmakaudella viime vuosia olennaisesti suuremmalta osin lainarahoituksella. Korona aiheuttaa talouteen poikkeuksellista epävarmuutta ja näkymä erityisesti pidemmän aikavälin talouskehitykseen on epäselvä.

Samaan aikaan kun toisaalta on tarve osana vuoden 2021 talousarviota tehdä kohdennettuja panostuksia talouden mahdollisimman pikaisen elpymisen tukemiseksi, tarvitaan tuottavuutta ja taloudellisuutta parantavien toimenpiteiden käynnistämistä talouden vakauttamiseksi keskipitkällä aikavälillä kasvavan kaupungin suunniteltujen investointien toteuttamiseen ja palvelujen ylläpitämiseen jatkossakin.

Kaupunkistrategia on ollut lähtökohtana valtuustokauden talousarvioille ja -suunnitelmille ja myös talousarvioehdotukselle 2021. Toimialat, keskushallinto, liikelaitokset ja tytäryhteisöt toteuttavat kaupunkistrategian linjauksia toiminnassaan. Taloussuunnitelma 2021–2023 muodostaa lähtökohdan vuonna 2021 alkavan valtuustokauden kaupunkistrategian valmistelulle.

Kaupunginhallitus päätti 17.8.2020 vuoden 2021 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen laatimisohteet.

Vuoden 2021 talousarvioehdotus perustuu toimialojen lautakuntien ja liikelaitosten johtokuntien tekemiin talousarvioehdotuksiin. Talousarvioehdotuksessa on otettu huomioon kaupunkistrategian tavoitteet, toiminnalliset muutokset, vuoden 2020 talouden ja toiminnan ennusteet sekä kaupungin lähivuosien tulopohjan näkymä.

Koronaepidemian aiheuttamien toimintamenojen kasvun sekä verotulojen kasvun hidastumisen myötä kaupungin vuosikate ja tulos heikkenevät vuoden 2021 talousarviossa aiempiin vuosiin verrattuna. Taloussuunnitelmakaudella 2021–2023 investointeja joudutaan rahoittamaan merkittävilta osin lainarahoituksella.

Kaupungin lainakanta kasvaa 180 miljoonalla eurolla vuonna 2021 ja keskimäärin 340 miljoonalla eurolla vuosina 2022–2023. Talousarvion 2021 lähtökohtana on, että lainakanta korkeintaan kaksinkertaistuu vuodesta 2019 vuoteen 2024 mennessä. Tavoitteena tulee jatkossa olla kaupungin talouden tasapainottaminen velkaantumisen katkaisemiseksi ja lainakannan asteittainen vähentäminen.

Aiempien vuosien vastuullisen taloudenpidon ansiosta kaupunkistrategian 2017–2021 tavoite, jonka mukaan lainakanta asukasta kohden ei strategiakaudella kasva, on

5.1 Bakgrund och nyckeltal i budgetförslaget 2021

Helsingfors står inför stora utmaningar under de närmaste åren när det gäller att anpassa ekonomin och verksamheten dels till den ekonomiska svacka som koronaepidemin orsakar, dels till verksamhetsmiljön efter den planerade social- och hälsovårdsreformen. Helsingfors har skött sin ekonomi ansvarsfullt, vilket har gjort att stadens ekonomi är stark när pandemin börjar och att det inte fanns något behov av en ekonomisk tvärbromsning när coronavirusepidemin började.

Koronaepidemin har dock en så betydande inverkan på stadens ekonomi att staden måste finansiera en väsentligt större del av sina investeringar genom lånefinansiering under ekonomiplanepreioden jämfört med de senaste åren. Coronan ger upphov till en exceptionell osäkerhet i ekonomin och utsikterna för den ekonomiska utvecklingen på lång sikt är oklara.

Samtidigt som det å ena sidan finns ett behov av att inom ramen för budgeten för 2021 göra riktade insatser för att stödja den ekonomiska återhämtningen så snabbt som möjligt, behövs det åtgärder som förbättrar produktiviteten och resurshushållningen i syfte att stabilisera ekonomin på medellång sikt så att den växande staden kan genomföra de planerade investeringarna och fortsätta att tillhandahålla tjänster.

Stadsstrategin har legat till grund för budgetarna och ekonomiplanerna under fullmäktigeperioden och för budgetförslaget 2021. Sektorerna, centralförvaltningen, affärsverken och dottersammanslutningarna förverkligar riktlinjerna i stadsstrategin i sin verksamhet. Ekonomiplanen 2021–2023 utgör utgångspunkten för beredningen av stadsstrategin för den fullmäktigeperiod som inleds 2021.

Stadsstyrelsen fattade 17.8.2020 beslut om ramen för förslaget till budget för år 2021 och anvisningar för arbetet på förslaget till budget och ekonomiplan.

Förslaget till budget för år 2021 baserar sig på budgetförslagen från sektornämnderna och affärsverkens direktörer. Budgetförslaget beaktar målen i stadsstrategin, de funktionella ändringarna, prognoserna för stadens ekonomi och verksamhet år 2020 och utsikterna för stadens inkomstunderlag de närmaste åren.

I och med att omkostnaderna till följd av coronavirusepidemin ökar och skatteintäkterna minskar försämras stadens årsbidrag och resultat i 2021 års budget jämfört med tidigare år. Under ekonomiplanepreioden 2021–2023 måste investeringarna till stor del finansieras med lån.

Stadens länestock ökar med 180 miljoner euro år 2021 och med i genomsnitt 340 miljoner euro åren 2022–2023. Utgångspunkten för budgeten 2021 är att länestocken högst kommer att fördubblas från 2019 till 2024. Målet ska i fortsättningen vara att balansera stadens ekonomi för att bryta skuldsättningen och gradvis minska länestocken.

Tack vare den ansvarsfulla hushållningen under tidigare år håller målet i stadsstrategin 2017–2021, enligt vilket länestocken per invånare inte ska öka under strategiperioden, enligt

talousarvioehdotuksen mukaan toteutumassa. Taloussuunnitelmakaudella lainakanta kasvaa siten, että vuoden 2023 lopussa lainakanta on noin 1,9 miljardia euroa eli noin 2 800 euroa/asukas.

Kaupungin tuloslaskelman mukaiset ulkoiset kokonaistoimintamenot vuonna 2021 kasvavat 3,66 % verrattuna vuoden 2020 talousarvioon.

Kaupunkistrategian mukaisesti toimintamenot kasvavat erityisesti peruspalveluissa, joissa väestönkasvu suurimmin lisää kustannuksia. Noin kaksi kolmasosaa kaupungin toimintamenoista on sidottu ikäryhmäkohtaisiin väestömääriin. Toimintamenojen kasvua on kohdennettu vastaavasti, ottaen huomioon ikäryhmäkohtaiset väestöennusteet. Väestöennusteen mukaan kasvu on voimakkainta ikääntyvien väestöryhmissä.

Lisäksi on huomioitu toiminnot, joihin kohdistuu koronaepidemian seurauksena erityisiä kustannuspaineita vuonna 2021. Koronasta aiheutuvia kustannuksia seurataan lautakunnissa talouden ja toiminnan seurannan yhteydessä. Lautakunnat esittävät tarvittaessa ylitysoikeuksia kaupunginhallitukselle ja kaupunginhallitus valtuustolle.

Kaupunkistrategian mukaan kaupungin toimintamenojen kasvun määrittävät väestönkasvu ja kustannustason muutos sekä 0,5 prosentin tuottavuuden parantaminen.

Väestönkasvu- ja väestömääräennuste, kunkin vuoden ensimmäisen päivän mukaisesti, on tuoreimpien ennusteiden mukaan:

2020	2021	2022	2023
653 835	658 696	664 812	671 172
0,89 %	0,74 %	0,93 %	0,96 %

Valtiovarainministeriön ennusteen 5.10.2020 mukaan toimintamenojen kustannustasoa kuvaavan peruspalvelujen hintaindeksin muutos on seuraava:

2020	2021	2022	2023
0,90 %	2,40 %	1,80 %	2,10 %

Investointitasoa on jouduttu tarkistamaan heikentyneen taloudellisen tilanteen vuoksi verrattuna taloussuunnitelmaan vuosille 2020–2022. Tästä huolimatta talousarvion investointitaso on korkeampi kuin edellisvuosien toteutuneet investoinnit. Taloussuunnitelmavuosien 2021–2023 kokonaisinvestointitaso on keskimäärin noin 908 miljoonaa euroa sisältäen liikelaitosten investoinnit.

Hallitusohjelman sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistuksessa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen koottaisiin kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille 1.1.2023 alkaen. Uudistus sisältäisi Uudenmaan erillisratkaisun, jossa Uudellemaalle perustettaisiin neljä hyvinvointialuetta ja Helsinki vastaisi kaupunkina sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestämisestä. Ensisijainen järjestämisvastuu olisi Uudenmaan hyvinvointialueilla ja Helsingillä. Uudenmaan alueella HUS-yhtymä vastaisi laissa säädettyistä tehtävistä koskien muun muassa vaativaa ja yliopistosairaalatehtävän edellyttämää erikoissairaanhoidtoa. Uudenmaan hyvinvointialueet, Helsinki ja

budgetförslaget på att uppnås. Under ekonomiplaneprioden ökar lånestocken så att den vid utgången av 2023 uppgår till cirka 1,9 miljarder euro, det vill säga cirka 2 800 euro/invånare.

De externa totala omkostnaderna i stadens resultaträkning ökar år 2021 med 3,66 procent jämfört med budgeten för år 2020.

I enlighet med stadsstrategin ökar omkostnaderna särskilt inom basservicen där befolkningstillväxten mest direkt ökar kostnaderna. Cirka två tredjedelar av stadens omkostnader är bundna till folkmängden per åldersgrupp. Ökningen av omkostnaderna har riktats på motsvarande sätt, med beaktande av befolkningsprognoserna för varje åldersgrupp. Enligt befolkningsprognosen är tillväxten kraftigast i de äldre befolkningsgrupperna.

Dessutom har man beaktat de verksamheter som utsätts för ett särskilt kostnadstryck år 2021 till följd av coronavirusepidemin. Nämnderna ger akt på de kostnader som coronan orsakar då de följer upp ekonomin och verksamheten. Nämnderna föreslår vid behov att stadsstyrelsen ska bevilja rätt till överskridningar, och stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige ska göra detta.

Enligt stadsstrategin är ökningen av stadens omkostnader beroende av befolkningsökningen och förändringen i kostnadsnivån samt av en ökning på 0,5 procent i produktiviteten.

De senaste prognoserna för befolkningstillväxten och folkmängden, enligt den första dagen varje år, är följande:

Enligt finansministeriets prognos 5.10.2020 är ökningen av förändringen i prisindexet för basservice, som beskriver kostnadsnivån för omkostnaderna, följande:

På grund av det försämrade ekonomiska läget har det varit nödvändigt att justera investeringsnivån jämfört med ekonomiplanen för 2020–2022. Trots detta är investeringsnivån i budgeten högre än de investeringar som genomförts de senaste åren. Investeringarna under ekonomiplaneprioden 2021–2023 uppgår till i genomsnitt cirka 908 miljoner euro och omfattar affärsverkens investeringar.

I regeringsprogrammets reform av social- och hälsovårdstjänsterna samlas ansvaret för att ordna social- och hälsojourer hos självstyrande områden som är större än kommuner från och med 1.1.2023. I reformen ska en samlösning för Nyland ingå, där fyra välfärdsregioner inrättas som tillsammans med Helsingfors stad ska ansvara för att organisera social- och hälsovården samt räddningsväsendet. Välfärdsregionerna i Nyland och Helsingfors stad har det primära organisationsansvaret. I Nyland ska HUS-koncernen svara för de funktioner inom krävande specialiserad sjukvård som det finns särskilda bestämmelser om i lag eller som

HUS laatisivat järjestämissopimuksen niiden sote-palvelujen järjestämisestä, joita ei erikseen lainsäädännöllä osoiteta HUS:lle. Sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistukseen valmistautuminen jatkuu sosiaali- ja terveystoimialalla lakiehdotusten edetessä tiiviinä vuonna 2021.

Jatkossa sote-tehtävien rahoitus siirtyisi kunnilta valtiolle, joka ohjaa rahoituksen hyvinvointialueille. Uudellamaalla sote-tehtävien rahoitus noudattaisi valtakunnallista mallia. HUS-yhtymän rahoitus määräytyisi perussopimuksen perusteella ja rahoitus tulisi alueen hyvinvointialueilta ja Helsingiltä valtion rahoituksesta.

Helsingissä tulisi eriyttää sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen talous muun kaupungin taloudesta talousarviossa ja tilinpäätöksessä.

Tämän hetkisen aikataulun mukaan uudistus tulisi voimaan 1.1.2023. Uudistus ei vaikuta vielä suoraan Helsingin kaupungin vuoden 2021 talousarvioon. Uudistuksen mukanaan tuomia merkittäviä muutoksia kuntien rahoitusmalliin ei ole huomioitu taloussuunnitelmassa 2021–2023.

Taulukko 1 – Tabell 1. Helsingin kaupungin talouden tunnuslukuja (sisältäen liikelaitokset ja itsenäisinä taseyksiköinä toimivat rahastot) – Nyckeltal för Helsingfors stads ekonomi (omfattar affärsverksamheten och fonder som utgör självständiga balansenheter)

Milj. €	Käyttö – Förbr 2019	Ennuste – Progn 2020	TA – BDG 2021	TS – EP 2022	TS – EP 2023
Vuosikate – Årsbidrag	741	640	523	566	535
Poistot – Avskrivningar	364	382	394	395	409
Tilikauden tulos – Räkenskapsperiodens resultat	377	261	129	171	126
Toiminnan ja investointien rahavirta – Kassaflöde från verksamheten och investeringar	-33	-329	-319	-327	-379
Lainakanta – Lånestock	1 014	1 023	1 203	1 540	1 882
Vuosikate % poistoista – Årsbidraget täcker avskrivningarna, %	204	168	133	143	131
Investointien tulorahoitus-% – Investeringar med internt tillförda medel, %	98	58	62	63	58

Kaupunkitasoiset talouden vakauttamisen toimenpiteet

Helsingillä on edessään merkittäviä haasteita lähivuosina talouden ja toiminnan sopeuttamisessa koronaviruksen aiheuttamaan talouden notkahtamiseen, sen aiheuttamiin sosiaalisiin seurauksiin sekä suunnitteilla olevan sote-uudistuksen jälkeiseen toimintaympäristöön. Helsinki on hoitanut talouttaan vastuullisesti, minkä ansiosta pandemian alkaessa kaupungin talous on vahva eikä taloudelliseen äkkijarrutukseen ollut koronavirusepidemian alkaessa tarvetta.

Epidemia kerryttää kaupungin palveluvelkaa ja heikentää kaupungin verotulopohjaa todennäköisesti useiksi vuosiksi. Vaikutus kaupungin talouteen on niin merkittävä, että kaupunki joutuu rahoittamaan investointejaan taloussuunnitelmakaudella viime vuosia olennaisesti suuremmalta osin lainarahoituksella. Korona aiheuttaa talouteen poikkeuksellista epävarmuutta ja näkymä erityisesti pidemmän aikavälin talouskehitykseen on epäselvä.

universitetssjukhusuppgiften förutsätter. Välfärdsregionerna i Nyland, Helsingfors och HUS ska enligt grundavtalet organisera de vårdtjänster som inte separat i lag föreskrivs åt HUS. Social- och hälsovårdssektorn förbereder sig alltså på social- och hälsovårdsreformen aktivt under 2021 medan lagförslagen framskrider.

I fortsättningen överförs finansieringen av social- och hälsovårdsuppgifterna från kommunerna till staten som styr finansieringen till välfärdsregionerna. I Nyland ska finansieringen av social- och hälsovårdsuppgifterna följa den riksomfattande modellen. HUS-koncernen ska finansieras utgående från grundavtalet, och medlen kommer från den statliga finansieringen för områdets välfärdsregioner och Helsingfors.

Helsingfors stad bör separera social- och hälsovårdstjänsternas samt räddningsväsendets ekonomi från stadens övriga ekonomi i budgeten och bokslutet.

Enligt nuvarande tidtabell träder reformen i kraft 1.1.2023. Reformen inverkar ännu inte direkt på Helsingfors stads budget för 2021. I ekonomiplanen 2021–2023 har man inte beaktat de betydande förändringar i kommunernas finansieringsmodell som reformen medför.

Åtgärder på stadsnivå för stabilisering av ekonomin

Helsingfors står inför stora utmaningar under de närmaste åren när det gäller att anpassa ekonomin och verksamheten till den ekonomiska svacka som coronakrisen orsakar, till de sociala konsekvenserna av denna och till verksamhetsmiljön efter den planerade social- och hälsovårdsreformen. Helsingfors har skött sin ekonomi ansvarsfullt, vilket har gjort att stadens ekonomi är stark när pandemin börjar och att det inte fanns något behov av en ekonomisk tvärbromsning när koronavirusepidemin började.

Epidemin ökar på stadens serviceskuld och försvagar stadens skatteintäktstunderlag sannolikt under flera år. Inverkan är så betydande på stadens ekonomi att staden måste finansiera en väsentligt större del av sina investeringar genom lånefinansiering under ekonomiplanepreioden jämfört med de senaste åren. Coronan ger upphov till en exceptionell osäkerhet i ekonomin och utsikterna för den ekonomiska utvecklingen på lång sikt är oklara.

Suunnitteilla olevan sote-uudistuksen myötä sote-palvelujen rahoitus tulee laskelmien mukaan olemaan nykyistä rahoitusta selvästi alhaisempi. Tämä tarkoittaa, että palvelujen kustannustason muutosta tulevan rahoituksen tasolle on pakko edistää. Helsingillä on entuudestaan kirittävää strategiataavoitteessaan lähentyä yksikkökustannuksissa muiden suurten kaupunkien keskiarvoa. Helsingin palvelutaso, palvelujen myöntämisen kriteerit ja toimipisteverkko ovat monelta osin muita suuria kaupunkeja parempia, mikä on ollut omiaan kasvattamaan myös kustannustasoa. Suunnitteilla olevan sote-uudistuksen tavoitteeksi on asetettu valtakunnallinen yhdenvertaisuus sote-palvelujen saatavuudessa. Nykyisen uudistuksen tavoitteiden valossa ja nykyisessä taloudellisessa tilanteessa ei näytä todennäköiseltä, että tämä tarkoittaisi Helsingin nykyisen palvelutason ulottamista koko maahan vaan päinvastoin.

Koronakriisin aiheuttamien seurauksien lisäksi toimintamenoihin kohdistuu tulevina vuosina paineita myös ikääntyneiden lukumäärän kasvusta ja kansallisista lakiuudistuksista, joita valtion korvaukset eivät aiempien uudistusten kokemusten valossa tule kattamaan täysimääräisesti.

Tässä tilanteessa vastuullinen taloudenpito tarkoittaa talouden tasapainottamista niin, että velkaantuminen saadaan pysäytettyä seuraavaan valtuustokautteen. Ainoastaan näin voidaan turvata kaupungin kasvun edellyttämä liikkumavara myös pitkällä aikavälillä. Kasvavassa kaupungissa investointitarve on tulevaisuudessaakin korkea. Talouden vakauttaminen edellyttää välttämättä kaupungin palvelutuotannon uudistamista ja tehostumista toimintamenojen kasvun hillitsemiseksi sekä uuden kasvun edellytysten vahvistamista. Tällä strategiakaudella tavoitteeksi asetettu toimintamenojen tuottavuustavoite 0,5 % ei ole toteutumassa ja tämä on osaltaan kasvattamassa tarvetta talouden tasapainottamiseen äkillisesti muuttuneessa tilanteessa.

Samaan aikaan kun toisaalta on tarve osana vuoden 2021 talousarviota tehdä kohdennettuja panostuksia talouden mahdollisimman pikaisen elpymisen tukemiseksi, tarvitaan tuottavuutta ja taloudellisuutta parantavien toimenpiteiden käynnistämistä talouden vakauttamiseksi keskipitkällä aikavälillä kasvavan kaupungin suunniteltujen investointien toteuttamiseen ja palvelujen ylläpitämiseksi.

Jotta velkaantuminen saadaan pysäytettyä seuraavaan valtuustokautteen ja mahdollistetaan velkojen takaisinmaksu jatkossa, tulee kaupungin käynnistää keskipitkän aikavälin toimenpiteitä kaupungin talouden vakauttamiseksi.

Koronan vaikutusten minimoimiseksi kaupungin tulee entistä tarkemmin kohdentaa resurssejaan kaikkein vaikuttavimpiin toimiin, joilla pitkällä aikavälillä vähennetään taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia.

Kaupunkiyhteisillä toimenpiteillä toteutetaan käyttötalouteen vaikuttavia linjauksia ja rakenteellisia uudistuksia. Tuottavuuden parantaminen edellyttää toiminnan tehostumista ja palvelujen kehittämistä kustannustehokkaammiksi kaikilla toiminnan alueilla sekä kaupungin sisäisten palvelutuottajien (liikelayokset) aktiivista osallistumista kehittämistyöhön. Nykyistä palveluverkkoa ja henkilöstötarpeita on tarkasteltava kriittisesti.

I och med den planerade vårdreformen kommer finansieringen för vårdtjänster enligt beräkningarna att vara klart lägre än den nuvarande finansieringen. Detta innebär att det är nödvändigt att främja en ändring av kostnadsnivån för tjänster till nivån för den framtida finansieringen. Helsingfors ligger sedan tidigare efter sitt strategiska mål om att kostnaderna per enhet ska närma sig medelvärdet för de andra stora städerna. Helsingfors servicenivå, kriterierna för att bevilja tjänster och nätverket av verksamhetsställen är i många avseenden bättre än i de andra stora städerna, vilket också har varit ägnat att höja kostnadsnivån. Målet för den planerade social- och hälsovårdsreformen är att det ska finnas en riksomfattande jämlikhet i tillgången till vårdtjänster. Mot bakgrund av målen för den nuvarande reformen och i det nuvarande ekonomiska läget förefaller det osannolikt att detta skulle innebära att den nuvarande servicenivån i Helsingfors utsträcks till hela landet, utan tvärtom.

Utöver konsekvenserna av coronakrisen kommer omkostnaderna under de kommande åren att utsättas för tryck också från det ökande antalet äldre och från nationella lagstiftningsreformer som, mot bakgrund av erfarenheterna från tidigare reformer, inte kommer att täckas fullt ut av ersättningsarna från staten.

I detta läge innebär en ansvarsfull hushållning att ekonomin balanseras så att det under nästa fullmäktigeperiod går att stoppa skuldsättningen. Endast på detta sätt går det att säkra det spelrum som krävs för stadens tillväxt även på lång sikt. I den växande staden kommer behovet av investeringar att vara stort även i framtiden. En stabilisering av ekonomin kräver oundvikligen att stadens tjänsteproduktion förnyas och effektiviseras för att ökningen i omkostnaderna ska stävjas och att förutsättningarna för ny tillväxt stärks. Det produktivetsmål på 0,5 % som satts upp för denna strategiperiod när det gäller omkostnaderna ser inte ut att nås, och detta bidrar till att öka behovet att balansera ekonomin i det plössligt förändrade läget.

Samtidigt som det å ena sidan finns ett behov av att inom ramen för budgeten för 2021 göra riktade insatser för att stödja den ekonomiska återhämtningen så snabbt som möjligt, behövs det åtgärder som förbättrar produktiviteten och resurshushållningen i syfte att stabilisera ekonomin på medellång sikt så att den växande staden kan genomföra de planerade investeringarna och tillhandahålla tjänster.

För att skuldsättningen ska stoppas under följande fullmäktigeperiod och skulderna kunna återbetalas i fortsättningen, bör staden vidta åtgärder på medellång sikt för att stabilisera sin ekonomi.

För att minimera effekterna av coronan bör staden noggrannare än hittills allokera resurser för de åtgärder som har allra störst genomslagskraft och som på lång sikt minskar de ekonomiska och sociala verkningarna.

Med åtgärder gemensamma för hela staden dras det upp riktlinjer och genomförs de strukturella reformer som påverkar driftsekonomin. För att förbättra produktiviteten krävs det att verksamheten effektiviseras och att tjänsterna utvecklas mer kostnadseffektivt inom alla verksamhetsområden och att stadens interna tjänsteproducenter (affärsverken) aktivt deltar i utvecklingsarbetet. Det nuvarande servicenätet och personalbehoven måste granskas kritiskt.

Talousarvion 2021 tuottavuuslinjaukset kohdistuvat koko toimintaan: digitalisaatioon, henkilöstöön, palveluverkkoon ja toimitiloihin sekä toiminnan kehittämiseen. Tuottavuutta parannetaan linjauksien kautta keskipitkällä aikavälillä, joten toimenpiteet ja niiden tuottamat taloudelliset vaikutukset kohdistuvat useammalle vuodelle. Toimenpiteet muodostavat tuottavuuden parantamisen kaupunkitasoisen keinovalikoiman, jota hyödynnetään soveltuvin osin eri konteksteissa. Tarkempia toimenpiteitä valmistellaan vuoden 2021 aikana ja niitä tuodaan tarpeen mukaan päätöksentekoon.

Digitalisaatioon kohdistuvat linjaukset ja toimenpiteet

Kaupungin strategian mukaisesti Helsinki haluaa olla maailman parhaiten digitalisaatiota hyödyntävä kaupunki. Digitalisaation mahdollistama tuottavuuden kasvu koostuu suorista rahallisista hyödyistä, tehokkuuden parantumisesta ja laadullisista hyödyistä. Merkittävä osa säästöistä koituu kuntalaisten hyödyksi. Digitalisaation kehittämishankkeet kohdistetaan tuottavuutta ja tehokkuutta parantaviin hankkeisiin aina kun se on mahdollista.

Kaupunkitasolla tuottavuutta parannetaan tuomalla yhteisiä alustoja nopeampaan ja tehokkaampaan digitaaliseen palvelukehitykseen. Uusimalla ja yhtenäistämällä julkaisu- ja asiointialustoja sekä yhtenäistämällä sovelluskehityksen käytäntöjä tavoitellaan suorien vuosikustannussäästöjen lisäksi tuottavuusparannusta rutiinomaisen työn vähenemisen kautta. Uudet digitaaliset palvelut ja alustat auttavat toimialoja, keskushallintoa ja liikelaitoksia automatisoimaan rutiinomaisia tehtäviä. Vuosina 2021–2022 tehtävällä työllä tavoitellaan erilaisten palvelupyynnöiden käsittelyn automatisoinnin kautta samanaikaisesti sekä laadunparannusta että merkittävää kustannustehokkuus- ja tuottavuusparannusta mm. kaupungin yhteisen robotiikka-alustan (RPA) ja chatbot-teknioiden avulla. Johdon tilannekuva (johdon työpöytä ja ennustemallit) mahdollistaa ennakkoinnin ja resurssien ja toimenpiteiden kohdentamisen sinne missä tarve on suurin.

Toimiva ja turvallinen digitaalinen perusta on kriittinen toimintojen jatkuvuuden ja työnteon turvaamiseksi myös poikkeusoloissa. Jatkossa uudet palvelut toteutetaan kustannustehokkaammin. Digitaalisen perustan investointi mahdollistaa kaupungin tietoliikenneverkkojen, palvelin- ja kapasiteettipalveluiden sekä ICT tuki- ja elinkaari palveluiden yhteisten toimintamallien kautta paitsi turvalliset myös laadukkaat kustannustehokkaat tietotekniikan peruspalvelut koko kaupungille. Digitaaliseen perusinfrastruktuuriin esim. tietoliikenneverkkojen tuomat säästöt yltävät vuosien ja jopa vuosikymmenten päähän, kun hallittu ja turvallinen tietoliikenneverkkokapasiteetti kasvaa ja riittää pitkälle tulevaisuuteen. Niiden edellytyksenä on investoinnit infrastruktuuriin, järjestelmiin ja koulutukseen.

Digitaalinen perusta -investointi mahdollistaa 2022 alkaen sekä suoria säästöjä että merkittävän potentiaalın työn tuottavuuden kehittämiseksi. Säästöjä saadaan esimerkiksi tietoliikennehankintojen sekä ulkoisten palvelujen harmonisoinnin ja kilpailuttamisen kautta saatavalla tehostumisella. Tuki- ja elinkaari palveluissa automatisoidaan palveluita, ennakoidaan ongelmien syntyä, lisätään itsepalveluita ja nopeutetaan näin tuen saamista sekä tehokkuutta. Työtapojen ja työkalujen harmonisointi parantaa laatua ja vähentää virheitä.

De riktlinjer för produktiviteten budgeten 2021 inriktas på hela verksamheten: digitalisering, personal, servicenätverk och lokaler samt utveckling av verksamheten. Produktiviteten förbättras på medellång sikt via riktlinjerna, vilket innebär att åtgärderna och deras ekonomiska effekter kommer att gälla flera år. Åtgärderna utgör ett urval av metoder på stadsnivå för att förbättra produktiviteten, vilket i tillämpliga delar utnyttjas i olika sammanhang. Närmare åtgärder bereds under 2021 och tas efter behov upp för beslut.

Riktlinjer och åtgärder för digitaliseringen

Helsingfors vill enligt stadsstrategin vara världens bästa stad på att utnyttja digitaliseringen. Den produktivitetsökning som digitaliseringen möjliggör består av direkt ekonomisk vinst, förbättrad effektivitet och kvalitativa fördelar. En avsevärd del av besparingarna gagnar kommuninvånarna. Projekten för utveckling av digitaliseringen hänförs alltid när det är möjligt till projekt som förbättrar produktiviteten och effektiviteten.

På stadsnivå förbättras produktiviteten genom att gemensamma plattformar införs för snabbare och effektivare digital serviceutveckling. Genom att modernisera och harmonisera publicerings- och kommunikationsplattformarna och genom att samordna tillämpningsutvecklingspraxis eftersträvas utöver direkta årliga kostnadsbesparingar även en produktivitetsförbättring i form av mindre rutinmässigt arbete. De nya digitala tjänsterna och plattformarna hjälper sektorerna, centralförvaltningen och affärsverken att automatisera rutinuppgifter. Arbetet åren 2021–2022 syftar samtidigt till både kvalitetsförbättring och betydande kostnads- och produktivitetsförbättringar genom automatisering av behandlingen av olika servicebegäranden, bl.a. genom stadens gemensamma robotplattform (RPA) och chattbottekniker. Ledningens lägesbild (ledningens skrivbord och prognosmodeller) gör det möjligt att vara proaktiv och att sätta in resurser och åtgärder där behovet är störst.

En fungerande och säker digital grund är avgörande för att säkerställa kontinuiteten i verksamheten och arbetet även under undantagsförhållanden. I fortsättningen genomförs nya tjänster kostnadseffektivare. Investeringen i en digital grund medger via stadens gemensamma verksamhetsmodeller för datakommunikationsnät, server- och kapacitetstjänster samt ICT-stöd- och livscykeljänster inte bara säkra utan också kostnadseffektiva grundläggande IT-tjänster av hög kvalitet för hela staden. Besparingarna från t.ex. datakommunikationsnäten för den digitala grundläggande infrastrukturen sträcker sig många år, rent av årtionden framåt, då den kontrollerade och säkra kapaciteten inom datakommunikationsnäten växer och räcker långt in i framtiden. En förutsättning för dessa är investeringar i infrastruktur, system och utbildning.

Investeringen i en digital grund möjliggör både direkta besparingar och en betydande potential för att förbättra arbetsproduktiviteten från och med 2022. Det blir besparingar t.ex. genom att datakommunikationsupphandlingarna liksom också de externa tjänsterna harmoniseras och konkurrensutsätts, vilket ökar effektiviteten. Stöd- och livscykeljänsterna automatiserar tjänster, förutser problem och ökar självbetjäningen, och därmed påskyndar de tillgången till stöd och förbättrar effektiviteten. En harmonisering av arbetsmetoderna och verktygen förbättrar kvaliteten och minskar felen.

Henkilöstöön liittyvät linjaukset ja toimenpiteet

Henkilöstöön kohdistuvat linjaukset ja toimenpiteet liittyvät henkilöstömäärän hallintaan ja HR-työn digitalisaatioon, etätöihin, erilaisiin vapaisiin, työhyvinvointiin ja palkitsemiseen.

Kaupunki edistää vapautuvien tehtävien täyttämättä jättämistä ja vakanssien lakkauttamista tehtävissä, joissa työn tekemisen tapojen muutos ja työn kehittäminen sen mahdollistaa. Kaupunki panostaa ennakoivaan henkilöstösuunnitteluun erityisesti aloilla, joilla henkilöstömäärän kehitykseen voidaan vaikuttaa esimerkiksi uudistamalla työnjakoja ja hyödyntämällä digitalisaatiota. Tarkoituksena on kannustaa työn tekemisen tehostamiseen ja aktiiviseen kehittämiseen. Osana ennakoivan henkilöstösuunnittelun toimenpidekokonaisuutta selvitetään mahdollisuutta luoda kannusteita, joita voisi hyödyntää esimerkiksi suoriteperusteisiin henkilökohtaisiin liisiin. HR-työn digitalisaation avulla HR-työn tehokkuus kasvaa vuodesta 2022 alkaen vaiheittain.

Kaupunki lisää etätöiden tekemistä tehtävissä, joissa ne on koettu mahdollisiksi. Lisäksi mahdollistetaan laajasti etänä osallistuminen kokouksiin. Kaikilla toimialoilla tehdään kartoitus tehtävistä, joissa etätö on säännöllisesti mahdollista. Etätöiden lisäämisellä tavoitellaan tilatarpeen vähentämistä ja etätöselvitykseen liitetään selvitys tilatarpeiden vähentämismahdollisuuksista.

Kaupunki kohdistaa vaikuttavia toimenpiteitä työhyvinvoinnin parantamiseksi, joilla voidaan parantaa työn laatua, ylläpitää työkykyä ja vähentää sairastavuutta. Erityisesti keskitytään toimenpiteisiin, jotka vähentävät sairauspoissalopäiviä.

Kaupunki kannustaa henkilöstöä vaihtamaan lomarahansa vapaaksi myös vuonna 2021. Lisäksi kaupunki suhtautuu myönteisesti lyhennettyyn työaikaan sekä palkattomiin virka- ja työvapaisiin aloilla, joilla ei ole työvoimapulaa. Vapaiden myöntäminen tuottavuustoimenpiteenä edellyttää, ettei siitä synny sijaistarvetta. Kaupunki selvittää mahdollisuuksia edistää työaikapankin käyttöönottoa, jotta ylittöiden ja muiden korvausten antaminen vapaana olisi mahdollista aloilla, joilla se ei aiheuta sijaistarvetta.

Helsinki jatkaa palkitsemisen menetelmien kehittämistä. Tulospalkkaus säilytetään ensi vuoden osalta. Tulospalkkiojärjestelmää kehitetään vuonna 2021 yhteistyössä henkilöstöjärjestöjen kanssa niin, että mahdollinen tulospalkkio maksetaan kaupunkitasoisesti. Kertaluonteisten palkkioiden taso säilytetään 1 % palkkasummasta vuonna 2021.

Kaupunki on kehittänyt aktiivisesti henkilöstön palkitsemista. Palkitsemisen painopistettä on siirretty kohti kertaluonteista palkitsemista, joka toteutuu lähempänä työyhteisöjen ja yksilöiden tavoitteissa onnistumista verrattuna tulospalkkiojärjestelmään. Kaupunkiyhteisessä tulospalkkiojärjestelmässä on tunnistettu monia haasteita. Tulospalkkion määrään ei vaikuta henkilön työpanos asetettujen tavoitteiden toteuttamisessa, vaan palkkio määräytyy ennalta määriteltyjen periaatteiden mukaisesti tasasuuruisena ja palkkojen suhteessa. Tavoitteiden toteutuessa ei ole välttämättä mahdollisuutta maksaa palkkiota lainkaan tai täysimääräisesti, jos rahoitusehto ei toteudu. Kertaluonteisten palkkioiden painopisteenä on toiminnan tehokkuutta ja tuottavuutta parantavat konkreettiset ideat ja toiminnan muutokset.

Riktlinjer och åtgärder för personalen

Riktlinjerna och åtgärderna för personalen hänför sig till hantering av personalstyrkan och digitalisering av HR-arbetet, distansarbete, olika ledigheter, arbetshälsa och belöningar.

Staden främjar att vakanser inte tillsätts och att anställningar dras in i fråga om uppgifter där det är möjligt att ändra arbetsvanorna och utveckla arbetet. Staden satsar på förutseende personalplanering, särskilt inom områden där personalutvecklingen kan påverkas t.ex. genom att arbetena omfördelas och digitaliseringen utnyttjas. Syftet är att uppmuntra till effektivisering och aktiv utveckling av arbetet. Som en del av åtgärdshelheten med förutseende personalplanering utreds möjligheten att skapa incitament som kan användas exempelvis för prestationsbaserade personliga tillägg. Genom digitaliseringen av HR-arbetet ökar HR-arbetets effektivitet gradvis från och med år 2022.

Staden ökar distansarbetet i de uppgifter där detta har upplevts vara möjligt. Dessutom görs det i stor utsträckning möjligt att delta i möten med fjärruppkoppling. I alla sektorer kartläggs de uppgifter som det är möjligt att regelbundet utföra som distansarbete. Genom att öka distansarbetet eftersträvas ett minskat lokalbehov, och till utredningen om distansarbetet fogas en utredning om möjligheterna att minska lokalbehovet.

Staden sätter in effektiva åtgärder för bättre arbetshälsa, med vilka det går att förbättra arbetets kvalitet, upprätthålla arbetsförmågan och minska sjukfrekvensen. Särskilt avseende fästs vid åtgärder som minskar antalet dagar med sjukfrånvaro.

Staden erbjuder personalen också år 2021 en möjlighet att byta semesterpenningen till ledighet. Dessutom förhåller sig staden positiv till förkortad arbetstid och till oavlönad tjänst- och arbetsledighet i uppgifter där det inte råder brist på arbetskraft. För att ledighet ska beviljas som en produktivitetåtgärd krävs att det inte uppstår något behov av vikarier. Staden utreder möjligheterna att främja införandet av en arbetstidsbank för att göra det möjligt att ta ut övertidsersättningar och andra ersättningar som ledighet där detta inte leder till att det behövs vikarier.

Helsingfors fortsätter med att utveckla premieringsmetoderna. Resultatlönen bibehålls i fråga om nästa år. Systemet med resultatpremier utvecklas under 2021 i samarbete med personalorganisationerna så att en eventuell resultatpremie betalas ut på stadsnivå. Nivån för premierna av engångskaraktär bibehålls vid 1 % av lönesumman år 2021.

Staden har aktivt utvecklat premieringen av personalen. Tyngdpunkten i premieringen har flyttats mot premier av engångskaraktär, vilket är närmare förknippat med hur arbetsgemenskaperna och enskilda anställda har lyckats nå sina mål jämfört med resultatpremieringsystemet. Systemet med resultatpremier på stadsnivå har visat sig vara förknippat med många utmaningar. Resultatpremiens belopp påverkas inte av personens arbetsinsats för att uppnå de uppställda målen, utan bestäms enligt på förhand fastställda principer till lika stora belopp och i proportion till lönerna. Om målen uppnås finns det nödvändigtvis inte möjlighet att betala premie över huvud taget eller till fullt belopp, om finansieringsvillkoret inte realiserar. Tyngdpunkten för engångspremierna läggs på konkreta idéer och verksamhetsändringar som förbättrar verksamhetens effektivitet och produktivitet.

Kaupunki jatkaa vuonna 2021 pidemmän aikavälin palkkakehityssuunnitelman toteuttamista turvatakseen osaavan työvoiman saatavuuden myös jatkossa.

Toimitiloihin ja palveluverkkoon kohdistuvat linjaukset ja toimenpiteet

Kaupunginhallitus hyväksyi 22.6.2020 Helsingin kaupungin toimintastrategian. Toimintastrategian toimenpiteet tukevat keskipitkällä aikavälillä tuottavuuden parantamista ja toimenpiteiden toteuttamista tulee tästä näkökulmasta priorisoida. Kaupunki luopuu tiloista, joita se ei tarvitse omassa käytössään tai, joiden omistamiselle ei ole muita strategisesti merkittäviä perusteita. Erityisesti panostetaan ulosvuokratuista tappiollisista kohteista luopumiseen. Linjauksella vähennetään korjausvelan määrää ja vapautetaan resursseja palvelutuotannon tilojen turvallisuuden ja terveellisuuden varmistamiseen. Etätöiden ja monipaikkaisen työn lisääntymisen myötä tarkastellaan mahdollisuutta luopua osasta kaupungin käytössä olevista toimistotiloista. Tämä mahdollistetaan luomalla tehtäviin, joissa etätö on mahdollista, tavoitteet etätöpäivistä viikkotasolla työntekijäkohtaisesti. Vuoden 2021 aikana laaditaan tarkastelu ulkoa vuokrattujen tilojen tarpeesta ja luopumismahdollisuudesta.

Vuoden 2021 aikana määritellään kaupunkitasoiset periaatteet toimialojen palveluverkkosuunnitteluun. Periaatteet sisältävät esimerkiksi kävijämääräisiä minimitasoja palvelujen järjestämiselle. Lisäksi vuoden 2021 aikana määritellään merkittävimpien palvelujen optimaaliset yksikkökoot ja tavoitteelliset saavutettavuudet toimialojen ja kanslian yhteistyönä. Periaatteilla tuetaan toimialojen palvelutarpeeseen ja optimaaliseen sijaintiin perustuvaa palveluverkkosuunnittelua. Lisäksi osana 2021 strategiatyötä kartoitetaan nykytila ja muodostetaan tahtotila kaupungin palveluiden digitalisoinnin vaikutuksista ja mahdollisuuksista palveluverkkoon. Kaupunkitasoisten periaatteiden määrittelyn jälkeen aloitetaan toimialakohtaisten palveluverkkosuunnitelmien laatiminen. Toimialakohtaisissa palveluverkkosuunnitelmissa edellytetään toimialarajat ylittäviä tarkasteluja synergiahyötyjen saavuttamiseksi.

Laaditaan vuoden 2021 aikana mittarit tilakannan tehokkaalle käytölle, jotta voidaan seurata tehokkuuden kehittymistä ja asettaa tilojen kautta tehostamistavoitteita esimerkiksi tilatyypeittäin. Määritellään vuoden 2021 aikana tilakäytön tehostamisen mittareille vuosittain päivittyvät ja talousarvioon kirjattavat tavoitearvot, joita hyödynnetään tulevien tilahankkeiden lähtökohdiksi.

Tilahankkeiden lähtökohdana on toimitilastrategian mukaisesti tilojen pitkäikäisyys. Uudisrakennukset (päiväkodit, koulut) toteutetaan muun muassa muuntojoustavina, jotta voidaan reagoida muuttuviin asiakasmääriin eri alueilla.

Toiminnan kehittämisen linjaukset ja toimenpiteet

Kaupunkitasolla laaditaan alkuvuodesta 2021 linjaukset koskien edustamista, koulutuksia ja virkamatkoja, joissa huomioidaan koronan myötä muuttunut toimintaympäristö (etätö) ja kaupungin strategisesti tärkeät osaamisalueet. Strategisesti tärkeät osaamisalueet kartoitetaan kaupunkitasolla ja työyksiköissä yksilökohtaisissa koulutussuunnitelmissa huomioidaan kaupunkitasoiset painotukset.

Koronan myötä itse- ja etäpalvelujen kehittäminen on saanut vahvan sysäyksen. Akuutissa kriisissä on keskitytty itse- ja

Staden fortsätter år 2021 med att förverkliga planen för löneutvecklingen på lång sikt i syfte att säkerställa tillgången till kompetent arbetskraft också härnäst.

Riktlinjer och åtgärder för lokalerna och servicenätet

Stadsstyrelsen godkände 22.6.2020 en lokalstrategi för Helsingfors stad. Åtgärderna i lokalstrategin bidrar på medellång sikt till att förbättra produktiviteten, och att de viktiga bör ur detta perspektiv prioriteras. Staden avstår från lokaler som den inte behöver för sitt eget bruk eller som det inte finns några andra strategiskt viktiga skäl att äga. Staden satsar i synnerhet på att avstå från uthyrda, olönsamma objekt. Riktlinjen innebär att det eftersatta underhållet minskar och att resurser frigörs för att säkerställa att tjänsteproduktionen har trygga och hälsosamma lokaler. I och med att det blir vanligare med distansarbete och arbete på flera platser undersöker staden möjligheten att avstå från en del av kontorslokaler i sin besittning. Detta möjliggörs genom att det för enskilda anställda ställs upp mål för antalet distansarbetsdagar per vecka. Under 2021 görs en granskning av behovet av externt förhyrda lokaler och möjligheten att avstå från sådana.

Under 2021 bestäms det principer på stadsnivå för planeringen av sektorernas servicenät. I principerna ingår exempelvis minimivärden för antalet besökare för att service ska anordnas. Dessutom fastställs under 2021 optimala enhetsstorlekar och tillgänglighetsmål för de viktigaste tjänsterna i samarbete mellan sektorerna och stadskansliet. Principerna stöder planeringen av servicenät baserat på behovet av tjänster inom sektorerna och på en optimal placering. Som en del av det strategiska arbetet 2021 kartläggs dessutom det nuvarande läget och skapas en ambition om effekterna av digitaliseringen av stadens tjänster och möjligheterna till ett servicenät. När principerna på stadsnivå har bestämts börjar arbetet på planerna för de enskilda sektorernas servicenät. Planerna för servicenätet vid de enskilda sektorerna förutsätter granskningar över sektorsgränserna i syfte att nå synergieffekter.

Under 2021 utarbetas mätare för effektiv användning av lokalbeståndet för att effektivitetens utveckling ska övervakas och effektivitetsmål fastställas via lokalerna, t.ex. per lokaltyp. För mätarna för effektivare lokalanvändning fastställs under 2021 målvärden, som uppdateras årligen och i budgeten och som används som utgångspunkt för framtida lokalprojekt.

Utgångspunkten för lokalprojekten är i enlighet med lokalstrategin att lokalerna ska ha en lång livslängd. Nybyggen (dagem, skolor) genomförs bland annat modifierbara så att det går att reagera då antalet kunder förändras i de olika områdena.

Riktlinjer och åtgärder för utveckling av verksamheten

På stadsnivå utarbetas i början av 2021 riktlinjer för representation, utbildning och tjänsteresor, där man beaktar verksamhetsmiljön som förändrats i och med hjälp av coronan (distansarbeten) och stadens strategiskt viktiga kompetensområden. De strategiskt viktiga kompetensområdena kartläggs på stadsnivå, och arbetsenheterna beaktar viktningarna på stadsnivå i de individuella utbildningsplanerna.

Självbetjäningen och distanstjänsterna har fått ett kraftigt uppsving i och med coronan. I den akuta krisen har staden

etäpalvelujen tarjoamiseen ensisijaisesti välttämättömissä palveluissa. Osana strategiatyötä vuoden 2021 aikana laaditaan selvitys kaupungin palveluista, joissa on mahdollista lisätä itsepalvelua sekä etäpalveluja. Samassa yhteydessä tarkastellaan palvelujen aukiolotuntien kävijämääriä ja tutkitaan mahdollisuudet lyhentää aukioloa tai muuttaa hiljaisempia aikoja itsepalveluksi.

Kaupunkistrategian mukaan Helsinki tavoittelee yksikkökustannuksissa muiden suurten kaupunkien keskiarvoa. Helsingin palvelutarjonnassa, palvelujen laadussa, kustannustasossa ja asiakasmaksuissa on eroja verrattuna naapurikaupunkeihin ja muihin suuriin kaupunkeihin.

Osana toiminnan kehittämistä tarkastellaan organisaatorakenteiden kehittämistarpeita, jatketaan toimialojen ydinprosessien virtaviivaistamista sekä lisätään aktiivisesti kaupunkilaisten tarpeita tehokkaasti palvelevaa integraatiota toimialojen sisällä ja välillä. Toimialoilla laaditaan palvelustrategisia linjauksia, joissa määritellään oman toiminnan ja ostopalveluiden suhdetta. Lisäksi selvitetään aktiivisesti osallisuuden ja vapaaehtoistoiminnan hyödyntämistä palvelutoiminnassa.

Helsingin palautuminen koronakriisistä

Koronakriisi vaikuttaa merkittävästi Helsingin talouteen, toimintaan ja kehitykseen. Vuoden 2021 aikana kaupungin tulee pystyä vastaamaan toimintaympäristön epävarmuuteen ja kriisistä palautumiseen sekä ehkäisemään koronaepidemian pitkän aikavälin taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia. Kriisin keskellä kaupungin on myös luotava edellytyksiä uudelle kasvulle esimerkiksi vahvistamalla digitalisaatioon liittyvää kyvykkyyttä ja toteuttamalla vaikuttavaa elinkeinopolitiikkaa.

Koronakriisin myötä kaupungin palvelujen käyttö ja tarve muuttuu samalla kun kaupungin talous kiristyy. Toimialoja ja keskushallintoa on tarpeen tukea kaupungin palvelujen palautumisessa mahdollisimman normaaliksi muuttuneessa tilanteessa ja käytettävissä olevin resurssein. Tunnistettuja keskittymisalueita ovat sosiaalinen hyvinvointi ja osallisuus, palvelujen saatavuus ja digitaalisuuden hyödyntäminen, työn ja opiskelun jatkuvuus, sekä kaupungin houkuttelevuus.

Konkreettisia toimia palautumisen tukemiseksi ovat mm. palvelujen saatavuuden kehittäminen digitaalisuuden keinoin ja vauhdittamalla digitalisaatio-ohjelman mukaisesti esimerkiksi etäpalveluja, analytiikkaa, pikaviestintää ja robotisaatiota sekä chatboteja.

Myös vuonna 2021 käynnistyvä työllisyyden kuntakokeilu on tärkeässä roolissa kaupungin palautumisessa, kun työvoima- ja yrityspalveluja kohdennetaan suurelle ja moninaiselle kohderyhmälle sekä tuetaan työmarkkinoiden kohtaantongelman parantamista. Nuorten aikuisten työhön ja opiskeluun tähtäävien palvelumallien konkretisointia on myös syytä vauhdittaa. Yrittäjyys nähdään vahvemmin yhtenä työllistymisen vaihtoehtona.

Koronakriisi on lisännyt alueiden, lasten, nuorten ja ikääntyneiden eriarvoistumista sekä kasvattanut palvelutarvetta. Kasvaneeseen palvelutarpeeseen tulee vastata entistä tiukemmassa taloustilanteessa muun muassa digitalisoimalla ja palvelutasoa mukauttamalla. Lisäksi alueellista eriytymiskehitystä torjutaan esimerkiksi vauhdittamalla tiedolla

fokuserat på att erbjuda självbetjäning och distanstjänster främst när det gäller nödvändig service. Som en del av strategiarbetet under 2021 görs det en utredning om de av stadens tjänster inom vilka det är möjligt att öka självbetjäningen och distanstjänsterna. I detta sammanhang granskas antalet besökare under de timmar servicen är öppen och utreds möjligheterna att förkorta öppettiderna eller införa självbetjäning under lugnare tider.

Enligt stadsstrategin söker Helsingfors i fråga om kostnader per enhet uppnå medelvärdet för övriga stora städer. I Helsingfors serviceutbud, kvaliteten på tjänsterna, kostnadsnivån och kundavgifterna finns det skillnader jämfört med grannstäderna och de övriga stora städerna.

Som en del av utvecklingen av verksamheten undersöker staden behovet av att utveckla organisationsstrukturerna, fortsätter med att strömlinjeforma kärnprocesserna vid sektorerna och ökar aktivt den integration inom och mellan sektorerna som effektivt tillgodoser stadsbornas behov. Sektorerna utarbetar servicestrategiska riktlinjer, som anger förhållandet mellan egen verksamhet och köpta tjänster. Dessutom utreds det aktivt hur delaktighet och frivillig verksamhet kan utnyttjas i serviceverksamheten.

Hur Helsingfors återhämtar sig från coronakrisen

Coronakrisen har en betydande inverkan på Helsingfors ekonomi, verksamhet och utveckling. Under 2021 bör staden kunna bemöta osäkerheten i omvärlden och återhämta sig från krisen liksom också förebygga de ekonomiska och sociala effekterna av koronaepidemin på lång sikt. Mitt i krisen måste staden också skapa förutsättningar för ny tillväxt exempelvis genom att stärka förmågan kring digitalisering och genomföra en verkningsfull näringspolitik.

I och med coronakrisen förändras användningen och behovet av stadens tjänster samtidigt som stadens ekonomi stramas åt. Det är behövt att stödja sektorerna och centralförvaltningen vid återhämtningen för att stadens tjänster så bra som möjligt ska återgå till det normala i det förändrade läget och med de tillgängliga resurserna. De identifierade fokusområdena är välfärd och delaktighet, tillgång till tjänster och utnyttjande av digitalisering, kontinuitet i arbete och studier samt stadens attraktionskraft.

Konkreta åtgärder som stöd för återhämtningen är bl.a. att utveckla tillgången till tjänster med hjälp av digitala metoder och att påskynda exempelvis distanstjänster, analys, snabbkommunikation, robotisering och chattbottar i enlighet med digitaliseringsprogrammet.

Också kommunförsöket med sysselsättning, som inleds 2021, spelar en viktig roll för att staden ska återhämta sig då det riktar arbetskrafts- och företags servicen till en stor och heterogen målgrupp och stöder en förbättring av matchningsproblemet på arbetsmarknaden. Det är också skäl att påskynda konkretiseringen av servicemodeller som syftar till arbete och studier för unga vuxna. Företagsamhet ses i högre grad som ett alternativ när det gäller sysselsättningen.

Coronakrisen har ökat differentieringen mellan områdena och med avseende på barnen, de unga och de äldre, och den har också ökat servicebehovet. Det ökade servicebehovet bör i det allt stramare ekonomiska läget bemötas bland annat med digitalisering och anpassning av servicenivån. Dessutom bekämpas differentieringsutvecklingen mellan området t.ex. så att ledningen genom information påskyndas då

johtamista kaupunki-uudistusalueiden kehittämisessä ja asuntotuotannon edellytysten turvaamisessa.

Kaupungin resurssien suuntaamisessa on tavoitteena hidastaa kriisistä johtuvaa eriarvoisuuskehityksen kiihtymistä erityisesti heikoimmassa asemassa ja syrjäytymisuhan alla oleville perheille, nuorille ja ikääntyneille. Tavoite on nuorten ja perheiden saavutettavuuden ja tavoitettavuuden parantaminen sekä uudet tavat mahdollistaa kaupunkilaisten harrastaminen ja liikkuminen.

Eriarvoistumisen torjumiseksi on myös tärkeää, että päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa varmistetaan, että lapset ja nuoret osallistuvat kasvatukseen ja koulutukseen ja oppimisvajeita ei synny. Lasten ja nuorten poissaoloja seurataan systemaattisesti sekä kohdennetaan tukitoimia erityisesti niille perheille, joiden lapsilla on pitkiä poissaoloja. Oppimisvajeiden paikkaamiseksi lisätään ja tehostetaan tukiopeutusta, osa-aikaista erityisopetusta, suomi toisena kielenä opetusta ja oppilaanohjausta, kartoitetaan kesken tai suorittamatta jääneet opinnot sekä päivitetään opintosuunnitelmat.

Yritysten ja yrittäjyyden palautumisen ja uudistumisen tueksi kehitetään mm. datalla ja tiedolla johtamista ja täten vauhditetaan kaupungin toimia, jotka kohdistuvat eniten kasvupotentiaalia omaavien elinkeinosektoreiden yrittäjyyden vauhdittamiseen sekä työmarkkinakäynnin palauttamiseen (esim. suurimmat työllistäjät, kasvavat elinkeinosektorit).

Elinkeinoelämän kasvun edellytyksiä edistetään panostamalla innovaatiovetoiseen kasvuun rakentaviin palveluihin ja edistämällä elinkeinotoimintaa muun muassa maankäytön keinoin esim. varmistamalla riittävä tonttitarjonta. Alat kuten ICT- ja ohjelmistoala sekä muun muassa terveydenhuoltoon liittyvät palvelut ja teknologia ovat kasvaneet koronakriisistä huolimatta. Helsingillä on luontaisia kilpailuetekijöitä teknologiayritysvetoinen kasvun keskuksena. Palauttavissa toimissa tavoitteena on varmistaa, että Helsingin kehitys vahvana startup-kaupunkina jatkuu. Kaupunki edistää innovaatioita, kasvuyrittäjyyttä sekä tarjoaa resurssejaan uuden toiminnan alustaksi. Uutta liiketoimintaa ja yrittäjyyttä suunnataan vahvemmin kestäviin ratkaisuihin. Lisäksi edistetään kansainvälisten osaajien ja työvoiman löytymistä yritysten tarpeisiin.

Koronakriisistä on erityisesti kärsinyt esimerkiksi matkailu- ja tapahtumatoiminta, jonka toimijoita tuetaan muun muassa yritysluotsitoiminnalla, kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan myöntämillä tuilla sekä tarjoamalla osaamista ja digitaalisia palveluja toimijakentän käyttöön. Uusia yrittäjyyttä tukevia palveluja käynnistetään sekä vauhditetaan Helsingin markkinointia maailman toimivampana ja turvallisen yritysten ja investointien sijoittumiskohteena.

Yritysten toimintaedellytysten palautumista ja kaupunkitilan houkuttelevuutta parannetaan myös kaupungin lupa-asioinnin ja sääntelyn sujuvoittamisella. Kaupunkitilan ja palvelujen uudenlaista hyödyntämistä yritysten ja yhteisöjen toiminnassa edistetään. Kaupunkitilojen varaamista helpotetaan.

Koronakriisin suorien ja välillisten taloudellisten vaikutusten jatkuva seuranta ja palvelutason, henkilöstön ja tilan käytön kohdistaminen vastaamaan muuttuvaa tilannetta on tärkeää.

stadsförnyelseområdena utvecklas och förutsättningarna för bostadsproduktion tryggas.

Målet för allokeringen av stadens resurser är att hindra att ojämlikhetsutvecklingen accelererar på grund av krisen i synnerhet när det gäller de familjer, unga och äldre som har det sämst ställt och som hotar att bli utslagna. Målet är en förbättring av ungdomars och familjers tillgänglighet och närbarhet samt nya sätt att göra det möjligt för stadsbor att ägna sig åt hobbyer och att röra på sig.

För att bekämpa ojämlikhet är det också viktigt att daghem, skolor och läroanstalter ser till att barn och ungdomar deltar i fostran och utbildningen och att det inte uppstår några inlärningsunderskott. Barn och ungdomars frånvaro övervakas systematiskt och stödåtgärder riktas särskilt till familjer med barn som har långa frånvaroperioder. För att avhjälpa inlärningsunderskotten ökas och effektiviserar stödundervisningen, specialundervisningen på deltid, undervisningen och elevhandledningen i finska som andra språk, kartläggs de studier som avbrutits eller inte slutförts och uppdateras studieplanerna.

Till stöd för återställandet och förnyelsen av företag och företagsamhet utvecklas bl.a. ledningen genom data och information och därmed påskyndas stadens åtgärder för att stimulera företagandet inom de sektorer som har störst tillväxtpotential och för att återställa efterfrågan på arbetsmarknaden (t.ex. de största sysselsättarna, de växande näringslivssektorena).

Förutsättningarna för ekonomisk tillväxt främjas genom att man investerar i tillväxtbyggande tjänster som drivs av innovation och främjar näringsverksamheten bland annat med hjälp av markanvändningen. Branscher såsom ICT- och mjukvarubranschen samt tjänster och teknik med anknytning till hälso- och sjukvård har ökat trots koronakrisen. Helsingfors har naturliga konkurrensfördelar som centrum för tillväxten driven av teknologiföretag. Målet för återhämtningsåtgärderna är att säkerställa att Helsingfors fortsätter att utvecklas som en stark uppstartsstad. Staden främjar innovationer och tillväxtföretagsamhet och erbjuder sina resurser som underlag för ny verksamhet. Ny affärsverksamhet och företagsamhet inriktas starkare på hållbara lösningar. Dessutom främjas tillgången till internationella experter och arbetskraft för företagets behov.

Coronakrisen har särskilt drabbat t.ex. turism- och evenemangsverksamheten, vars aktörer stöds bl.a. av företagslotsarnas verksamhet, bidrag från kultur- och fritidssektorn samt kompetens och digitala tjänster som erbjuds aktörsfältet. Nya tjänster som stöder företagsamheten inleds, och marknadsföringen av Helsingfors som världens bäst fungerande stad och som ett säkert objekt för företag och investeringar påskyndas.

Att företagets verksamhetsbetingelser återställs och att stadsrummet är lockande förbättras också genom smidigare hantering av tillstånd och reglering i staden. Möjligheterna att utnyttja stadsrummet och tjänsterna på ett nytt sätt i företagets och sammanslutningarnas verksamhet främjas. Att reservera lokaler i staden underlättas.

Det är viktigt att följa de direkta och indirekta ekonomiska verkningarna av coronakrisen och att anpassa servicenivån, personalen och lokalanvändningen till det förändrade läget. Att

Henkilöstön osaamisen ja johtamisen aktiivinen ja jatkuva kehittäminen on keskeistä muuttuvassa tilanteessa.

Talouden tasapainottamisessa hyödynnetään aktiivisesti yhteistyötä kansainvälisten ja kansallisten verkostojen ja muiden kaupunkien kanssa. Ulkopuolista rahoitusta, kuten EU:n elvytysrahastoa, hyödynnetään aktiivisesti ja näihin liittyviä toimia koordinoidaan yli kaupungin organisaatorajojen ja yhteistyössä laajan kumppaniverkoston kanssa.

Nopeasti muuttuvassa tilanteessa henkilöstön osaamisen ja resurssipoolien hyödyntämistä kehitetään edelleen kriisin tuomien muutosten edellyttämällä tavalla. Keskiössä on joustava resursointi ja osaamisen hyödyntäminen. Henkilöstön uudistumisesta ja jaksamisesta huolehditaan nopeilla ja kohdennetuilla toimilla sekä tuetaan nopeaa palautumista poikkeustilanteesta uuteen normaaliin.

Johtamisessa panostetaan ajantasaiseen tilannekuvaan, dataan ja tiedolla johtamiseen. Ajantasainen ja jaettu tilannekuva sekä päätöksenteko sekä nopeampi toimintakulttuuri korostuvat koronakriisistä palautumisessa

aktivt och kontinuerligt utveckla personalkompetensen och personalledningen är viktigt då läget förändras.

För att balansera ekonomin utnyttjas aktivt samarbete med nationella och internationella nätverk och med andra städer. Extern finansiering, t.ex. EU:s återhämtningsfond, utnyttjas aktivt och åtgärderna i samband med detta samordnas över stadens organisatoriska gränser och i samarbete med ett brett partnernetverk.

I den snabbt föränderliga situationen utvecklas alltjämt utnyttjandet av personalens kunskaper och av resursspooler i enlighet med de förändringar som krisen medför. Fokus ligger på flexibel resursfördelning och utnyttjande av kompetensen. Staden ser till att personalen förnyas och att de anställda orkar genom snabba och riktade åtgärder och stöder en snabb återhämtning från undantagsförhållandena till det nya normala.

I ledarskapet satsar staden på en uppdaterad lägesbild, på data och på ledning genom information. En aktuell och delad lägesbild samt beslutsfattande och en snabbare verksamhetskultur framhävs vid återhämtningen från coronakrisen.

5.2 Verotulot

5.2.1 Kunnallisvero

Vuoden 2021 talousarvio perustuu kunnallisveroprosenttiin 18,0 % ja tuotoksi vuonna 2021 arvioidaan 2 750 milj. euroa.

Tämä on 0,5 % vuoden 2020 ennustetta enemmän. Verohallinnon verokortti uudistus sekä tulorekisterin ilmoitusongelmat siirsivät verotilityksiä vuodelle 2020, mistä syystä vuoden 2020 kunnallisverotulon muutos muodostuu palkkasumman ja muun ansioverotulopohjan kehitykseen nähden korkeaksi.

Vuonna 2020 Helsingin verotulojen kehitys on ollut koronaepidemian talousvaikutusten seurauksena kaikki veromuodot huomioiden talousarviossa odotettua heikompa. Kunnallisverotulojen kehitys on ollut kuluvana vuonna pelättyä parempi, ja tämä myös on näkynyt myönteisesti viime kuukausien verotilityksissä. Talouden sulkutoimia on lievennetty suurelta osin, mutta koronavirusepidemian aiheuttama epävarmuus tuleviin verotuloihin on kuitenkin yhä ilmeinen. Vaikutukset näkyvät viiveellä kunnallisveron ja yhteisöveron heikompana tuottona. Osa tästä heikennyksestä tulisi työllisyyden, ja sitä kautta palkkasumman, aiemmin oletettua heikomman kehityksen ja yritysten oletettua heikomman kannattavuuden myötä.

Työllisyys supistuu vuonna 2020 runsaasti, myös palkkasumma kääntyy valtakunnallisessa ennusteessa (VM:n Taloudellinen katsaus 5.10.2020) kahden prosentin laskuun. Ansioiden nousun ja työllisyyden kasvun myötä palkkasumman ennakoidaan kääntyvän vuosina 2021 ja 2022 runsaan 2,5 prosentin vuosittaiseen nousuun. Palkkasumman kehitykseen vaikuttaa työllisyyden kehityksen lisäksi nimellisansioiden kehitys. Sopimuskorotusten ja nimellisansioiden nousuvauhti olisi ensi vuonna siten 2,5 %. Eräät tänä vuonna solmitut työehtosopimukset ulottuvat alkuvuoteen 2023 saakka.

Kunnallisveron tuoton arviot perustuvat valtion ja Kuntaliiton arvioihin kuntien yhteenlasketusta kunnallisveron tuoton kasvusta sekä kaupungin vuonna 2020 saamiin verotilityksiin. Tuottoarvion pohjana ovat valtiovarainministeriön lokakuussa 2020 esittämät suhdannenäkymät vuodelle 2021 sekä valtiovarainministeriön ehdotus valtion vuoden 2021 talousarvioksi.

5.2.2 Yhteisövero

Yhteisöveron tuotoksi Helsingissä vuonna 2020 arvioidaan lokakuussa tehdyn ennusteen mukaan 510 milj. euroa eli 90 milj. euroa talousarviota vähemmän.

Yhteisöveron tuotoksi vuonna 2021 arvioidaan 598 milj. euroa. Tämä on 17,3 % vuoden 2020 ennustetta enemmän. Arvio on tehty Helsingin kuntakohtaisen jako-osuuden 26,3 % tason pohjalta.

Yhteisöverokertymissä koronaviruksen vaikutus alkoi huhtikuun tilityksistä alkaen. Yritykset ovat alkukeväästä 2020 eli noin puolen vuoden ajan voineet hakea alennusta ennakoveroihin Verohallinnolta ilman erillistä selvitystä niiden tulokehityksestä. Tästä johtuen kuluvan vuoden ennakoita kertyy tavanomaista vähemmän suhteessa maksettavaan yhteisöveroon. Ensi vuonna verovuoden 2020 yhteisöveroja kertyy vastaavasti normaalia enemmän.

5.2 Skatteintäkter

5.2.1 Kommunalskatt

Budgeten för år 2021 baserar sig på en kommunalskattesats på 18,0 % och intäkterna år 2021 beräknas bli 2 750 miljoner euro.

Detta är 0,5 % mer än i prognosen för år 2020. Skatteförvaltningens skattekontorsreform och problemen med rapporteringar till inkomstregistret överförde skatteredovisningar till 2020, vilket ledde till att förändringen i intäkterna från kommunalskatten blir hög i förhållande till utvecklingen i lönesumman och den övriga inkomstskattebasen.

År 2020 har Helsingfors skatteintäkter till följd av coronaepidemin utvecklats svagare jämfört med det budgeterade beloppet då alla skatteformer beaktas. Kommunalskatteintäkterna har utvecklats bättre än befarat i år, och detta har också synts positivt i de senaste månadernas skatteredovisningar. De ekonomiska nedstängningsåtgärderna har till stor del mildrats, men den osäkerhet som coronavirusepidemin ger upphov till när det gäller framtida skatteintäkter är fortfarande uppenbar. Konsekvenserna syns med fördröjning som sämre intäkter från kommunalskatten och samfundsskatten. En del av denna försämring är följden av att sysselsättningen och därigenom lönesumman utvecklas svagare än väntat och av att företagens lönsamhet är sämre än förmodat.

Sysselsättningen minskar kraftigt år 2020, även lönesumman börjar sjunka, med två procent i den riksomfattande prognosen (finansministeriets ekonomiska översikt 5.10.2020). I och med att inkomsterna stiger och sysselsättningen ökar förutspås lönesumman åren 2021 och 2022 börja stiga med drygt 2,5 procent per år. Lönesummans utveckling påverkas förutom av sysselsättningsutvecklingen även av utvecklingen i de nominella inkomsterna. Avtalstilläggen och de nominella inkomsterna kommer således nästa år att öka med 2,5 %. Vissa kollektivavtal som ingicks i år sträcker sig till början av 2023.

De beräknade intäkterna från kommunalskatten baserar sig på statens och Kommunförbundets beräkningar över den sammanlagda tillväxten i kommunernas intäkter från kommunalskatten och på den redovisade skatt som staden fått år 2020. De beräknade intäkterna grundar sig på de konjunkturutsikter för år 2021 som finansministeriet presenterade i oktober 2020 och på ministeriets budgetproposition för 2021.

5.2.2 Samfundsskatt

Samfundsskatten beräknas i Helsingfors år 2020 inbringa 510 miljoner euro, 90 miljoner euro mindre än budgeterat. Detta enligt en prognos från oktober.

Intäkterna från samfundsskatten år 2021 beräknas uppgå till 598 miljoner euro. Detta är 17,3 % mer än i prognosen för år 2020. Beräkningen baserar sig på att Helsingfors andel av kommunernas utdelning är 26,3 %.

Intäkterna från samfundsskatten började påverkas av coronaviruset från och med redovisningarna i april. Företagen har sedan början av våren 2020, dvs. i cirka ett halvt år, kunnat ansöka om sänkt förskottsskatt hos Skatteförvaltningen utan någon separat utredning om deras inkomstutveckling. Av denna anledning inflyter det för innevarande år mindre förskott än vanligt i förhållande till den samfundsskatt som ska betalas. Nästa år inflyter det samfundsskatt för skatteåret 2020 i motsvarande grad mer än normalt.

Kuntien yhteisöverotilitysten arvioidaan kasvavan verovuosina 2020–2024 sekä osittain johtuen korotetuista yhteisöveron jako-osuuksista vuosille 2020 ja 2021 että veropohjan kasvunäkymiin perustuen. Kuntien yhteisöveron jako-osuuteen tehdään valtion toimesta koronaepidemiasta aiheutuvan yhteisöveropohjan heikkenemisen seurauksena 10 prosenttiyksikön määräaikainen korotus. Lisäksi kunnille kompensoidaan valtion päättämät varhaiskasvatusmaksujen alentamiset korottamalla yhteisöveron jako-osuutta pysyvästi 2 prosenttiyksiköllä verovuodesta 2021 eteenpäin.

Yhteisöveron tuoton arviot perustuvat valtion ja Kuntaliiton arvioihin kuntien yhteenlasketusta yhteisöveron tuoton kasvusta sekä kaupungin vuonna 2020 saamiin verotilityksiin. Tuottoarvion pohjana ovat valtiovarainministeriön lokakuussa 2020 esittämät suhdannenäkymät vuodelle 2021 sekä valtiovarainministeriön ehdotus valtion vuoden 2021 talousarvioksi.

5.2.3 Kiinteistövero

Kiinteistöveron tuotoksi vuonna 2021 on arvioitu 282 milj. euroa (vuoden 2020 tilitysarvio on 274 milj. euroa). Vuonna 2021 kiinteistöveroprosentit ehdotetaan Helsingissä pidettäväksi vuoden 2020 tasolla.

Kiinteistöverotuoton 2,9 prosentin nousu vuodelle 2021 johtuu pääosin kiinteistökannan kasvusta ja sitä kautta veropohjan ennakkodusta noususta. Lisäksi vuonna 2020 koronavirusepidemian taloudellisten vaikutusten lieventämiseksi toteutetun verotuksen maksujärjestelyjen ehtojen huojennuksen seurauksena kiinteistöverotulojen kertymää siirtyy koko maan tasolla vuodelta 2020 arviolta 9 milj. euroa vuosille 2021 ja 2022. Tällä tilitysten siirtymällä on myös Helsingin kiinteistöverotulojen jaksottumiseen pieni vaikutus.

Kommunernas samfundsskatteredovisningar beräknas öka under skatteåren 2020–2024, såväl på grund av samfundsskattens höjda utdelning för 2020 och 2021 som utifrån tillväxtutsikterna för skattebasen. Till följd av den försämrade samfundsskattebasen som coronaepidemin leder till höjs kommunernas utdelning av samfundsskatten temporärt med 10 procentenheter. Kommunerna kompenseras dessutom för de sänkningar i avgifterna för småbarnspedagogik som staten beslutat om genom en permanent höjning av samfundsskattens utdelning med 2 procentenheter från och med skatteåret 2021.

De beräknade intäkterna från samfundsskatten baserar sig på statens och Kommunförbundets beräkningar över den sammanlagda tillväxten i kommunernas intäkter från samfundsskatten och på den redovisade skatt som staden fått år 2020. De beräknade intäkterna grundar sig på de konjunkturutsikter för år 2021 som finansministeriet presenterade i oktober 2020 och på ministeriets budgetproposition för 2021.

5.2.3 Fastighetsskatt

Intäkterna från fastighetsskatten beräknas år 2021 uppgå till 282 miljoner euro (den beräknade redovisningen år 2020 är 274 miljoner euro). Det föreslås att fastighetsskatteprocentsatserna i Helsingfors år 2021 hålls på samma nivå som år 2020.

Ökningen i fastighetsskatteintäkterna på 2,9 procent 2021 beror i huvudsak på att fastighetsbeståndet växer ökat och skattebasen därigenom förutses öka. Till följd av den lindring av villkoren för betalningsarrangemang inom beskattningen som genomfördes 2020 i syfte att jämna ut koronavirusepidemins ekonomiska konsekvenser överförs dessutom uppskattningsvis 9 miljoner euro av de fastighetsskatteinkomster som inflyter på riksnivå från år 2020 till åren 2021 och 2022. Denna överföring av redovisningarna har också en liten inverkan på periodiseringen av Helsingfors fastighetsskatteinkomster.

5.3 Valtionosuudet

Vuonna 2020 valtionosuuksia arvioidaan elokuussa tehdyn ennusteen mukaan kertyvän Helsingille valtion koronaepidemian taloudellisista vaikutuksista kunnille maksettavat kompensatioerät huomioiden 417 milj. euroa.

Vuonna 2021 valtionosuuskertymän arvioidaan lokakuussa käytettävissä olevan tiedon perusteella laskevan vuoden 2020 tasolta 312 milj. euroon.

Vuonna 2020 kuntien uusiin tai laajeneviin tehtäviin ja velvoitteisiin osoitetaan valtion toimesta täysimääräinen rahoitus. Oppivelvollisuusikä korotetaan 18 vuoteen, mikä laajentaa oikeutta saada maksutonta opetusta. Hankkeeseen kohdennetaan koko maan tasolla lisärahoitusta 22 milj. euroa vuonna 2021. Lisäksi oppilas- ja opiskelijahuollon palveluja perusopetuksessa ja toisella asteella vahvistetaan. Vanhuspalvelujen hoitohenkilöstön vähimmäismitoituksen nostamiseen kohdennetaan 53 milj. euroa vuonna 2021, ja lisäksi siihen liittyen lähihoitajien koulutuksen lisäämiseen osoitetaan 20 milj. euroa. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakia uudistetaan, minkä arvioidaan vähentävän maksutuloja 17 milj. eurolla vuonna 2021. Kuntien valtionosuuksiin tehdään vastaava lisäys. Varhaiskasvatuksen kehittämiseen kohdennetaan 15 milj. euroa. Varhaiskasvatusmaksuja alennetaan, mikä vähentää kuntien maksutuloja vuositasolla 70 milj. eurolla. Muutos tulee voimaan 1.8.2021, joten maksutulojen alenema on vuonna 2021 vain 30 milj. euroa. Maksutulojen menetys kompensoidaan korottamalla kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pysyvästi kahdella prosenttiyksiköllä.

Lisäksi vuonna 2021 kuntien valtionosuuksiin kohdennetaan määräaikainen 300 milj. euron korotus.

Helsingin valtionosuuksiin sisältyvä verotulopohjan erojen tasaus on vuoden 2021 osalta ennakkotietojen mukaan -380 milj. euroa. vuonna 2020 vastaava luku oli -376 milj. euroa. Tasauksen kasvu on ollut viime vuosina vauhdikasta (2017 taso -289 milj. euroa) ja se on seurausta Helsingin verotulopohjan hyvästä kasvusta. Helsingin maan keskimääräistä paremmasta verotulokehityksestä laskennallisesti hieman yli 37 % (Helsingin tasausvähennysprosentti valtionosuusjärjestelmässä) siirtyy verotulotasausta saavien kuntien valtionosuuksia lisääväksi tekijäksi.

5.3 Statsandelar

Enligt en prognos som gjordes i augusti 2020 beräknas det inflyta 417 miljoner euro i statsandelar till Helsingfors, med beaktande av de kompensationsposter som staten betalas till kommunerna för de ekonomiska konsekvenserna av coronaepidemin.

År 2021 beräknas statsandelsintäkterna enligt de uppgifter som finns att tillgå i oktober sjunka från 2020 års nivå till 312 miljoner euro.

År 2020 anvisar staten full finansiering för kommunernas nya eller utvidgade uppgifter och skyldigheter. Läropliktsåldern höjs till 18 år, vilket ökar rätten att få avgiftsfri undervisning. För projektet anvisas på riksnivå en tilläggsfinansiering på 22 miljoner euro år 2021. Dessutom stärks elev- och studerandevårdens tjänster inom den grundläggande utbildningen och på andra stadiet. För en höjning av minimidimensioneringen av vårdpersonalen inom äldreomsorgen anvisas 53 miljoner euro 2021, och därtill anvisas 20 miljoner euro för ökad utbildning av närvårdare. Lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården revideras, vilket beräknas minska avgiftsinkomsterna med 17 miljoner euro 2021. Motsvarande ökning görs i kommunernas statsandelar. För utveckling av småbarnspedagogiken anvisas 15 miljoner euro. Avgifterna för småbarnspedagogik sänks, vilket minskar kommunernas avgiftsinkomster med 70 miljoner euro på årsnivå. Ändringen träder i kraft 1.8.2021, vilket innebär att avgiftsinkomsterna minskar med endast 30 miljoner euro 2021. Förlusten av avgiftsinkomster kompenseras genom att kommunernas andel av intäkterna från samfundsskatten permanent höjs med två procentenheter.

År 2021 höjs kommunernas statsandelar temporärt med 300 miljoner euro.

Den utjämning av skillnaderna i skatteintäktsunderlaget som hör till Helsingfors statsandelar uppgår år 2021 enligt förhandsuppgifter till -380 miljoner euro, då den år 2020 var -376 miljoner euro. Utjämningen har under de senaste åren ökat snabbt (2017 var den -289 miljoner euro), och ökningen är en följd av att Helsingfors skatteintäktsunderlag har vuxit stadigt. Av Helsingfors skatteintäktsutveckling, som är bättre än i landet i genomsnitt, överförs en andel över 37 % (Helsingfors utjämningsavdragsprocent i statsandelssystemet) till en faktor som ökar statsandelarna för kommunerna som får skatteinkomstutjämning.

Taulukko 2 – Tabell 2 Verotulot – Skatteinkomster

Milj. €	TP - BSL	TA - BDG	Ennuste - Prognos	TA - BDG	TA - BDG	TA/Ennuste	TS - EP	TS - EP
	2019	2020	2020	2021	2021/2020 %	BDG/Prognos %	2022	2023
Kunnallisvero - Kommunalskatt	2 632,9	2 740,0	2 736,0	2 750,0	0,4	5,3	2 860,0	2 940,0
Yhteistövero - Samfundsskatt	586,9	600,0	510,0	598,0	-0,3	17,3	520,0	500,0
Kiinteistövero - Fastighetsskatt	273,9	283,0	274,0	282,0	-0,4	2,9	290,0	295,0
Verotulot - Skatteintäkter	3 493,7	3 623,0	3 520,0	3 630,0	0,2	3,1	3 670,0	3 735,0
Valtionosuudet - Statsandelar	232,8	246,0	417,0	312,0	26,8	-25,2	342,0	350,0
Verotulot ja valtionosuudet yhteensä - Skatteintäkter och st	3 726,5	3 869,0	3 937,0	3 942,0	1,9	0,1	4 012,0	4 085,0

5.4 Investoinnit

Kaupungin investointimenot ovat yhteensä 881,5 milj. euroa, josta kaupungin (ilman liikelaitoksia) investointiosan menot ovat 641,8 milj. euroa. Liikelaitosten investoinnit ovat 239,3 milj. euroa ja osallisuusrahaston investoinnit 0,5 milj. euroa.

Kaupungin investointimenot kasvavat vuoden 2019 toteumaan verrattuna 101,1 milj. euroa (13 %).

Taloussuunnitelmakaudella vuonna 2022 kaupungin investointimenot ovat noin 921 milj. euroa ja vuonna 2023 arviolta 921 milj. euroa.

Investointiohjelmassa painotukset ovat kaupunkistrategian mukaisia. Rakennetun omaisuuden kunnosta huolehditaan ja rakennusten korjausvelkaa hillitään. Kaupungin kasvun edellytykset varmistetaan panostamalla asuntotuotantotavoitteen ja elinkeinoelämän edellyttämiin investointeihin ja palveluverkon kehittämiseen. Joukkoliikenneinvestointien osalta jatketaan Raide-Jokerin toteuttamista ja varaudutaan Kruunusillat-hankkeen rakentamisen alkamiseen.

Korjausrakentamisen lähtökohtana on toimitilojen, erityisesti koulurakennusten ja päiväkotien turvallisuuden terveellisyden ja käyttökelpoisuuden varmistaminen. Suunnitelmakaudella korjausvelan hillintään käytetään korvaava uudisrakentaminen mukaan lukien noin kolmasosa investointiosan menoista. Kasvavan palvelutilatarpeen tyydyttämiseksi tutkitaan toimitiloihin liittyvien suorien investointihankkeiden lisäksi myös muita hallintamutoja, kuten elinkaari- ja vuokrahankkeita sekä erilaisia muuntojoustavia määräaikaisia ratkaisuja. Korjausvelan pienentämiseksi jatketaan tilojen arvottamista ja luopumista niistä tiloista, joita kaupunki ei tarvitse omassa toiminnassaan.

Kaupunkistrategian mukaisesti merkittävän osan investoinneista muodostavat edellytysten luominen valtion ja Helsingin seudun kuntien välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimusluonnoksen 2020 – 2031 (MAL-sopimus) sekä valmisteilla olevan uuden asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman (AM-ohjelma) mukaisten asuntotuotantotavoitteiden saavuttamiselle. Seuraavien vuosien keskeisimmät kaavoitus- ja aluerakentamiskohteet ovat

5.4 Investeringar

Stadens investeringsutgifter är sammanlagt 881,5 miljoner euro, varav utgifterna för staden (utan affärsverken) i investeringsdelen är 641,8 miljoner euro. Affärsverkens investeringar uppgår till 239,3 miljoner euro och investeringsfondens investeringar till 0,5 miljoner euro.

Stadens investeringsutgifter sjunker jämfört med 2019 års budget med 101,1 miljoner euro (13 %).

Stadens investeringsutgifter under ekonomiplanepreioden är ca 921 miljoner euro år 2022 och uppskattningsvis 921 miljoner euro år 2023.

Investeringsprogrammet följer prioriteringarna stadsstrategin. Den byggda egendomens skick ses efter och det eftersatta underhållet när det gäller byggnader stävjas. Förutsättningarna för stadens tillväxt tryggas genom satsningar på bostadsproduktionsmålet och investeringar som näringslivet förutsätter och på utveckling av servicenätet. När det gäller investeringar i kollektivtrafiken fortsätter arbetena på Jokerbanan och en reservering har gjorts för byggstarten på projektet Kronbroarna.

Utgångspunkten för reparationsbyggandet är att säkerställa att lokalerna, speciellt skolhusen och daghemmen, är säkra, sunda och användbara. Under planperioden används inklusive nybyggnad ungefär en tredjedel av utgifterna i investeringsdelen för att stävja det eftersatta underhållet. För att tillgodose det ökade behovet av servicelokaler utreds utom direkta investeringsprojekt som hänför sig till verksamhetslokaler också andra besittningsformer, såsom livscykel- och hyresprojekt och olika visstidslösningar som medger flexibel omläggning. För att minska det eftersatta underhållet fortsätter man med att värdera lokalerna och avstå från sådana lokaler som staden inte behöver i sin egen verksamhet.

I enlighet med stadsstrategin har en betydande del av investeringarna att göra med att skapa förutsättningar för bostadsproduktionsmålen i utkastet till avtal om markanvändning, boende och trafik 2020–2031 (MBT-avtalet) mellan staten och kommunerna i Helsingforsregionen och i det nya genomförandeprogrammet för boende och härmed sammanhängande markanvändning (BM-programmet), som är under beredning. De viktigaste planläggnings- och

Kalasatama, Länsisatama, Kruunuvuorenranta, Pasila ja Kuninkaantammi. Lisäksi kaavoitus etenee Malmin alueella sekä Vihdintien ja Huopalahdentien bulevardikaupungin, Tuusulanbulevardin ja täydennysrakentamisena suurpiirien alueilla. Suunnitelmakaudella keskeisten projektialueiden ja täydennysrakentamisen edellyttämän esirakentamisen sekä katujen ja puistojen rakentamisen osuus investointiosan menoista on noin kolmasosa.

Liikelaitosten investoinnit muodostuvat käytännössä HKL-liikelaitoksen investoinneista, jotka ovat 234,3 milj. euroa. Vuoden 2021 suurin yksittäinen investointihanke on Raide-Jokerin infran rakentaminen 77,8 milj. euroa. Muita suuria investointikohteita ovat Raide-Jokerin varikko 25,1 milj. euroa, Kruunusillat-hanke 17,5 milj. euroa, uusien metrojunien hankinta 14,4 milj. euroa ja vanhojen metrojunien peruskorjaukset 10,7 milj. euroa.

Talousarvion liitteissä on esitetty kaupungin ja HKL-liikelaitoksen investointiohjelmat vuosiksi 2021–2030. Suunnitelmakauden jälkeisten vuosien 2024–2030 osalta investointiohjelmat ovat alustavia.

områdesbyggnadsobjekten under de följande åren är Fiskehamnen, Västra hamnen, Kronbergsstranden, Böle och Kungseken. Dessutom framskrider planläggningen i Malm och boulevardstaden vid Vichtisvägen och Hoplaksvägen, vid Tusbyboulevarden och som kompletteringsbyggande i stordistriktet. Den grundberedning som de viktigaste projektområdena och kompletteringsbyggandet förutsätter och byggandet av gator och parker utgör cirka en tredjedel av utgifterna i investeringsdelen under planperioden.

Affärsverkens investeringar består i praktiken av investeringarna vid affärsverket HST, vilka uppgår till 234,3 miljoner euro. Det största enskilda investeringsobjektet år 2021 är byggandet av infrastruktur för Jokerbanan, 77,8 miljoner euro. Andra stora investeringsobjekt är bl.a. en depå för Jokerbanan, 25,1 miljoner euro, projektet Kronbroarna, 17,5 miljoner euro, upphandling av nya metrotåg, 14,4 miljoner euro, och ombyggnad av gamla metrovagnar, 10,7 miljoner euro.

I bilagorna till budgeten anges stadens och affärsverkets HST:s investeringsprogram för åren 2021–2030. Investeringsprogrammen för åren 2024–2030 efter ekonomiplanepérioden är preliminära.

Taulukko 3 – Tabell 3 Investoinnit – Investeringar

	TP - BSL 2019	TA - BDG 2020	Ennuste 2020	TA - BDG 2021	TA - BDG 2021/2020 % -muutos	TA/Ennuste - BDG/Prognos % -muutos - förändr.%	TS - EP 2022	TS - EP 2023
Investointiosa - Investeringsdelen	639,9	820,9	912,0	641,8	-21,8	-29,6	654,6	679,3
Työterveysliikelaitos - Affärsverket företagshälsan	0,0	0,1	0,1	0,2	50,0	50,0	0,1	0,1
Liikenneliikelaitos - Trafikaffärsverket	138,2	216,8	218,5	234,3	8,1	7,3	258,0	236,1
Palvelukeskusliikelaitos - Affärsverket servicecentralen	0,3	0,6	0,5	0,4	-27,3	-20,0	0,4	0,4
Taloushallintopalveluliikelaitos - Affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten	0,2	0,6	0,3	0,4	-37,9	28,6	0,2	0,2
Rakentamispalveluliikelaitos - Affärsverket byggjtjänsten	1,7	3,6	4,6	4,0	9,7	-12,6	4,0	4,0
Liikelaitokset yhteensä - Affärsverken sammanlagt	140,4	221,7	224,0	239,3	7,9	6,8	262,7	240,8
Rahastot - Fonder		3,5	2,1	0,5	-87,1	-78,2	3,5	1,0
Kaikki yhteensä - Alla sammanlagt	780,4	1 046,1	1 138,0	881,5	-15,7	-22,5	920,8	921,1

6 Helsinki-konsernin tytäryhteisöt ja konserniohjaus – Helsingforskoncernens dottersammanslutningar och koncernstyrning

Kaupunkikonserni on omistus- ja hallintorakenne, jonka tarkoituksena on mahdollistaa siihen kuuluvien yksiköiden välinen yhteistyö, josta koituu hyötyä kaupungin asukkaille ja alueelle. Kaupunki emoyhteisönä vastaa kehityksen ohjaamisesta sekä järjestettävien palvelujen määrittelystä. Kaupunkikonsernia johdetaan ja kehitetään kaupungin ja sen määräysvallassa olevien yhteisöjen muodostamana kokonaisuutena kokonaistaloudellisesti. Helsingin kaupunkikonsernin muodostavat Helsingin kaupunki ja ne yhteisöt sekä säätiöt, joissa kaupungilla on määräysvalta. Helsingin kaupungilla oli suorassa omistuksessaan 67 tytäryhtiötä ja määräysvallassaan 12 tytär-säätiötä per 15.9.2020. Suurin osa tytäryhtiöistä on kaupungin sataprosenttisesti omistamia. Kaupunkikonserniin kuuluvat yhteisöt ja säätiöt on lueteltu liitteessä.

Kaupungin omistajapolitiikan lähtökohtana on kaupunkistrategia, konserniohje ja muut omistajapolitiikkaa koskevat päätökset. Kaupungin omistajapolitiikka on mahdollisimman avointa ja aktiivista toimintaa, jossa pyritään johdonmukaisiin ja ennustettaviin ratkaisuihin. Omistajapolitiikan tarkoituksena on liittää konserniin kuuluvat yhteisöt osaksi kaupungin strategista johtamista ja toimintaa sekä varmistaa kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden tehokas toteuttaminen.

Omistaminen ei ole kaupungin perustehtävä. Omistamisen ja määräysvallan tulee lähtökohtaisesti tukea ja palvella palveluiden järjestämistä, kaupungin taloutta tai muuten kaupungin yhteiskunnallisia tavoitteita. Kaupungin omistajuus on luonteeltaan strategista ja sillä tulee saavuttaa taloudellista ja/tai toiminnallista hyötyä pitkällä aikavälillä. Toimintaympäristön muuttuessa ja palvelutuotannon vaihtoehtojen lisääntyessä kaupungin oman organisaation ja kaupunkikonsernin rakennetta tarkastellaan avoimesti sen varmistamiseksi, että kaupungin toimintojen ja palvelujen kokonaisuus on järjestetty tarkoituksenmukaisesti.

Kaupungin nykyiset omistajapolitiittiset linjaukset eivät ole enää riittävän kattavat välittääkseen kaupungin omistajatahdon tytäryhteisöjen ja -säätiöiden hallituksille ja toimitusjohtajille. Omistajapolitiikan kehittämiseksi ja vahvistamiseksi kaupungin konserniohjauksessa on valmisteltu tytäryhteisökohtaista omistajastrategiaa kullekin kaupungin tytäryhteisölle. Tytäryhteisökohtaisissa omistajastrategioissa on tarkoitus tehdä omistukseen, strategiseen tahtotilaan sekä hallitukseen liittyviä linjauksia kunkin tytäryhteisön tai niiden muodostaman alikonsernin osalta. Näiden linjausten tavoitteena on osaltaan tukea kaupungille yhteisön omistamisesta muodostuvan omistaja-arvon positiivista kehittymistä.

Kaupunkikonserniin kuuluvia yhtiöitä ja säätiöitä käytetään täydentämään kaupungin palvelutuotantoa ja hoitamaan eräitä muita konsernin tehtäviä. Kaupunkikonserni tuottaa tytäryhteisömuodossa palveluja mm. seuraavilla toimialoilla: opetus, kulttuuri, sosiaalitoimi, terveystoimi, kiinteistöt, pysäköinti, liikunta, energia, elinkeino ja henkilöstö. Alueen elinvoimaisuutta tukevia yhteisöjä ovat mm. kehittämis- ja markkinointiyhtiöt. Kaupungilla on sen tehtäviä toteuttavissa tytäryhteisöissä ensisijaisesti omia julkisen palvelun tavoitteita, vaikka yleistavoitteena on, että toiminta on kustannustehokasta ja taloudellisesti kannattavaa.

Stadskonserni on en ägande- och förvaltningsstruktur vars ändamål är att möjliggöra sådan samordning och sådant samarbete mellan de därtill hörande enheterna som gagnar invånarna och staden som område. Staden som modersammanslutning är ansvarig när det gäller att styra stadens utveckling och bestämma vilka tjänster staden ska tillhandahålla. Stadskonsernen leds och utvecklas totalekonomiskt och som en helhet bestående av staden och av de sammanslutningar där staden har bestämmande inflytande. Helsingfors stadskonsern bildas av Helsingfors stad och av de sammanslutningar och stiftelser där staden har bestämmande inflytande. Helsingfors stad hade i sin direkta ägo 67 dotterbolag och bestämmande inflytande i 12 dotterstiftelser 15.9.2020. Staden äger största delen av dessa dotterbolag till hundra procent. Sammanslutningarna och stiftelserna inom stadskonsernen är förtecknade i en bilaga.

Utgångspunkten för stadens ägarpolitik är stadens strategiprogram, koncerndirektivet och de övriga beslut som gäller ägarpolitiken. Stadens ägarpolitik är så öppen och aktiv verksamhet som möjligt, där konsekventa och förutsägbara lösningar eftersträvas. Avsikten med ägarpolitiken är att ansluta sammanslutningar som hör till konsernen till en del av stadens strategiska ledarskap och verksamhet och att säkra att de mål som stadsfullmäktige har fastställt fullföljs effektivt.

Ägande hör inte till stadens grunduppgifter. Ägarskap och bestämmande inflytande stöder och betjänar ordnandet av tjänster, stadens ekonomi eller stadens samhällseliga mål i övrigt. Stadens ägarskap är till naturen strategiskt och med det ska staden uppnå ekonomiska och/eller verksamhetsmässiga fördelar på lång sikt. Då omvärlden ändras och alternativen inom serviceproduktionen ökar granskas strukturerna för stadens egen organisation och stadskonsernen öppet för att säkra att stadens helhet av funktioner och tjänster har organiserats ändamålsenligt.

Stadens nuvarande ägarpolitiska riktlinjer är inte längre tillräckligt täckande för att de ska förmedla stadens ägarvilja till dottersammanslutningarnas och -stiftelsernas styrelser och verkställande direktörer. För att ägarpolitiken ska utvecklas och stärkas har det inom stadens koncernstyrning beretts en separat ägarstrategi för var och en av stadens dottersammanslutningar. I ägarstrategierna för de enskilda dottersammanslutningarna är det meningen att dra upp riktlinjer som hänför sig till ägandet, den strategiska viljan och styrelsen i fråga om varje dottersammanslutning eller underkonsern som de bildar. Målet med dessa riktlinjer är att bidra till att stödja en positiv utveckling av det ägarvärde som staden får av att äga sammanslutningar.

Bolagen och stiftelserna inom stadskonsernen används för att komplettera stadens tjänsteproduktion och för att sköta vissa andra uppgifter inom konsernen. Staden producerar tjänster i form av dottersammanslutningar bl.a. på följande områden: undervisning, kultur, socialvårdsväsendet, hälsovårdsväsendet, fastigheter, parkering, idrott, energi, näringsliv och personal. Sammanslutningar och företag som främjar områdets livskraft är bl.a. utvecklings- och marknadsföringsbolagen. Staden har i de dottersammanslutningar som utför dess uppdrag i första hand egna mål för den offentliga servicen, även om det allmänna målet är att verksamheten ska vara kostnadseffektiv och ekonomiskt lönsam.

Kaupunkikonsernin talouden kannalta merkittävimmät tytäryhteisöt ovat Helen Oy / Helen-konserni, Helsingin kaupungin asunnot Oy ja Helsingin Satama Oy / Helsingin Satama -konserni. Muista edellä mainituista yhtiöistä poiketen Helsingin kaupungin asunnot Oy toimii omakustannuseriaa eikä tavoittele voittoa.

Kaupungin osingonjakoon liittyvänä tavoitteena keskeisten markkinaehtoisesti toimivien tytäryhteisöjensä osalta on, että yhtiöt jakavat suunnitelmakaudella noin puolet tuloksestaan osinkona. Kaupungin arvioidaan saavan vuonna 2021 osakeomistuksistaan osinkoa yhteensä noin 68 miljoonaa euroa. Maksettava osinkotavoite on eritelty tytäryhteisöille asetetuissa toiminnallisissa tavoitteissa. Vuonna 2020 osinkotulot ovat yhteensä noin 83 miljoonaa euroa.

Helsingin kaupunki on varannut talousarviossa 2021 määrärahoja seuraavien tytäryhteisöjen avustamiseen: Helsingin kaupungin 450-vuotistaiteilijatalosäätiö sr, Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö sr, Helsingin teatterisäätiö sr, Helsinki Stadion Oy, Helsinki-viikon säätiö sr, Jääkentäsäätiö sr, Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr, Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy, Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy, Stadion-säätiö sr, UMO-säätiö sr, Urheiluhallit Oy ja Vuosaaren Urheilutalo Oy. Avustukset on yksilöity liitteessä 1. Lisäksi määrärahassa Maksuosuudet, korvaukset ja jäsenmaksut, kaupunginkanslian käytettäväksi on varauduttu Helsingin Väylä Oy:lle maksettaviin rahoituskustannusosuuksiin sekä kaupungin elinkeinopolitiikan ja tapahtumatuotannon toteuttamiseen liittyvien avustusten maksamiseen kaupunkikonserniin kuuluville yhteisöille ja säätiöille.

Tytäryhteisöille asetettavat tulostavoitteet

Talousarviossa on asetettu tytäryhteisökohtaisia tulostavoitteita kaupungin avustusta saaville tytäryhteisöille sekä muille keskeisimmille tytäryhteisöille. Strategiaohjelmassa vuosille 2017–2021 konserniajattelu on painottunut aiempaa enemmän. Tulevissa tytäryhteisökohtaisissa omistajastrategioissa on tarkoituksenaan asettaa tytäryhteisöille pitemmän aikavälin tavoitteita ja määritellään mittarit niiden toteutumisen seurantaan varten.

De viktigaste dottersammanslutningarna med tanke på stadskoncernens ekonomi är Helen Ab/Helen-koncernen, Helsingfors stads bostäder Ab och Helsingfors Hamn Ab/koncernen Helsingfors Hamn. Med avvikelse från de övriga bolagen ovan fungerar Helsingfors stads bostäder Ab enligt självkostnadsprincipen och eftersträvar ingen vinst.

Ett av stadens mål med anknytning till utdelningen i fråga om de viktigaste av stadens dottersammanslutningar som verkar på marknadsvillkor är att bolagen under planperioden ska betala ungefär hälften av sitt resultat i form av dividender. Staden beräknas år 2021 få sammanlagt ca 68 miljoner euro i dividender för sitt aktieinnehav. Målet för dividender som betalas har specificerats i de funktionella mål som ställts för dottersammanslutningarna. År 2020 uppgår dividendinkomsterna till sammanlagt ca 83 miljoner euro.

Helsingfors stad har i budgeten 2021 reserverat anslag för understöd till följande dottersammanslutningar: Stiftelsen Helsingfors stads 450-årskonstnärshus sr, Stiftelsen för Helsingforsnejdens sommaruniversitet sr, Helsingfors teaterstiftelse sr, Helsinki Stadion Oy, Stiftelsen Helsingforsveckan sr, Isbanestiftelsen sr, Stiftelsen för Högholmens djurgård sr, Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy, Huvudstadsregionens Återanvändningscentral Ab, Stadionstiftelsen sr, UMO Stiftelsen sr, Urheiluhallit Oy och Vuosaaren Urheilutalo Oy. Understöden har specificerats i bilaga 1. I anslaget Betalningsandelar, ersättningar och medlemsavgifter, till stadskansliets disposition, ingår dessutom reserveringar för andelarna till Helsingforsleden Ab för finansieringskostnader och för understöd i anslutning till genomförandet av stadens näringspolitik och evenemangsproduktion till sammanslutningar och stiftelser som hör till stadskoncernen

Resultatmål för dottersammanslutningarna

I budgeten har det satts resultatmål för enskilda dottersammanslutningar, närmare bestämt för de dottersammanslutningar som får understöd av staden eller som i övrigt är mest centrala. I strategiprogrammet för åren 2017–2021 betonas koncerntänkandet mer än tidigare. I de planerade ägarstrategierna för de enskilda dottersammanslutningarna är det meningen att långsiktiga mål ska ställas upp för dottersammanslutningarna och mätare fastställas för uppföljning av målnuppfyllelsen.

Yhteisö – Sammanslutning	Kaupunginvaltuustolle raportoitavat tavoitteet – Mål som rapporteras till stadsfullmäktige *)	Konsernijaostolle raportoitavat tavoitteet – Mål som rapporteras till koncernsektionen **)
Finlandia-talo Oy - Finlandia-huset Ab	1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille yhtiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Bolaget fastställer för åtgärderna i åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare, målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -stiftelser) i anslutning till målen för åtgärdsprogrammet.	1. Asiakastytyväisyys vähintään vuoden 2019 tasolla. - Kundnöjdheten minst på 2019 års nivå.
	2. Yhtiö varautuu kiinteistön peruskorjaukseen. - Bolaget förbereder sig för en ombyggnad av fastigheten.	2. Sijoitetun pääoman tuotto on positiivinen. - Avkastningen på investerat kapital är positiv.
Forum Virium Helsinki Oy	1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille yhtiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Bolaget fastställer för åtgärderna i åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare, målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -stiftelser) i anslutning till målen för åtgärdsprogrammet.	1. Yhtiön vaikuttavuusmallin mukaisesti mitattuna, yhtiön toiminnan vaikuttavuus on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna. - Enligt bolagets effektivitetsmodellen har verksamhetens effektivitet ökat jämfört med året innan.
		2. Tulos on positiivinen kolmen vuoden tarkastelujaksolla. - Resultatet är positivt med en granskningsperiod på tre år.
Helen Oy - Helen Ab	1. Omistajan päätöksen mukaisen kehitysohjelman toteuttaminen. - Utvecklingsprogrammet genomförs i enlighet med ägarens beslut.	1. Yhtiö jakaa osinkoa vuonna 2021 vähintään 50 milj. euroa. - Bolaget delar ut minst 50 mn euro i dividender år 2021.
		2. Sijoitetun pääoman tuoton kolmen tilikauden keskiarvo vähintään 3,5 %. - Avkastningen på investerat kapital tre räkenskapsperioders medelvärde, minst 3,5 %.
Helsingin Asumisoikeus Oy	1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille yhtiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Bolaget fastställer för åtgärderna i åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare,	1. Yhtiön käyttövastiketaso pysyy kohtuuhintaisena ARAn yhtiökohtaisen keskikäyttövastikkeen vertailun perusteella. - Bolagets bruksvederlagsnivå förblir skälig utgående från en jämförelse av ARA:s bolagsspecifika genomsnittliga bruksvederlag.

Yhteisö – Sammanslutning	Kaupunginvaltuustolle raportoitavat tavoitteet – Mål som rapporteras till stadsfullmäktige *)	Konsernijaostolle raportoitavat tavoitteet – Mål som rapporteras till koncernsektionen **)
	<p>målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -stiftelser) i anslutning till målen för åtgärdsprogrammet.</p>	
		<p>2. Asiakastyytyväisyys säilyy vähintään edellisen vuoden tasolla. - Kundnöjdheten bevaras minst på föregående års nivå.</p>
<p>Helsingin kaupungin asunnot Oy</p>	<p>1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille yhtiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Bolaget fastställer för åtgärder i åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare, målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -stiftelser) i anslutning till målen för åtgärdsprogrammet.</p>	<p>1. Yhtiön vuokrataso pysyy kohtuuhintaisena siten, että yhtiön keskivuokran ja Tilastokeskuksen Helsingin markkinavuokran ero on vähintään 40 %. Ero lasketaan vertaamalla yhtiön keskivuokraa tuoreimpaan Tilastokeskuksen Helsingin markkinavuokraan. - Bolagets hyresnivå hålls på en skälig nivå så att skillnaden mellan bolagets genomsnittliga hyra och Statistikcentralens marknadshyra i Helsingfors är minst 40 %. Skillnaden räknas genom att bolagets genomsnittliga hyra jämförs med Statistikcentralens nyaste marknadshyra i Helsingfors.</p>
		<p>2. Asiakastyytyväisyys säilyy vähintään edellisen vuoden tasolla. - Kundnöjdheten bevaras minst på föregående års nivå.</p>
		<p>3. Kaikissa v. 2021 käynnistyvissä (investointipäätös) uudisrakennushankkeissa laskennallinen energiatehokkuus on luokkaa A ja jokaisessa käynnistyvässä suuressa peruskorjaushankkeessa (ARA-lainoitettut korjaushankkeet) laskennallinen energiatehokkuuden parannus on vähintään 25 %. Kaikki v. 2021 käynnistyvät uudisrakennushankkeet ja suuret peruskorjaushankkeet varustetaan aurinkopaneeleilla aina, kun se on teknisesti mahdollista. Lisäksi seurataan aiemmin valmistuneiden kohteiden todellisia energiankulutuksia. - I alla nybyggnadsprojekt som inleds år 2021 (investeringsbeslut) är den kalkylerade energieffektiviteten av klass A och i varje större renoveringsprojekt som inleds (ARA-finansierade reparationsprojekt) är den kalkylerade förbättringen av energieffektiviteten minst 25 %. Alla nybyggnadsprojekt och stora ombyggnadsprojekt som inleds år 2021 för ses med solpaneler alltid när det är tekniskt möjligt.</p>

Yhteisö – Sammanslutning	Kaupunginvaltuustolle raportoitavat tavoitteet – Mål som rapporteras till stadsfullmäktige *)	Konsernijaostolle raportoitavat tavoitteet – Mål som rapporteras till koncernsektionen **)
		Dessutom följs den faktiska energiförbrukningen i objekt som färdigställts tidigare.
Helsinki Marketing Oy Ltd	1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille yhtiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Bolaget fastställer för åtgärderna i åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare, målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -stiftelser) i anslutning till målen för åtgärdsprogrammet.	1. Yhtiön vaikuttavuusmallin mukaisesti mitattuna, yhtiön toiminnan vaikuttavuus on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna. - Enligt bolagets effektivitetsmodell har verksamhetens effektivitet ökat jämfört med året innan.
		2. Yhtiön tulos on positiivinen kolmen vuoden tarkastelujaksolla. - Bolagets resultat är positivt med en granskningsperiod på tre år.
Helsingin Satama Oy - Helsingfors Hamn Ab	1. Hiilineutraali Satama 2035 -ohjelman toimenpiteiden toteuttaminen. - Åtgärderna i programmet för en kolneutral hamn 2035 genomförs.	1. Yhtiön tulos vuonna 2021 on positiivinen. - Bolagets resultat år 2021 är positivt.
		2. Sijoitetun pääoman tuotto vähintään 1,7 %. - Avkastningen på investerat kapital minst 1,7 %.
		3. Vuosaaren väylän syvennyksen toteuttaminen. - Förverkligande av en fördjupning av Nordsjöleden.
		4. Yhtiön matkustajaliiketoiminnan tavoitteeksi "Matkustajatytyväisyys 4/5". - Bolagets mål för passagerarverksamheten är "Passagerartillfredsställelse 4/5".
Helsingin Seniorisäätiö sr - Seniorstiftelsen sr i Helsingfors	1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille säätiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Stiftelsen fastställer för	1. Säätiö tuottaa kilpailukykyisiä palveluja kaupungin linjausten mukaisesti tasavertaisena palveluntuottajana kaupungin oman palvelutuotannon rinnalla. - Stiftelsen producerar konkurrenskraftiga tjänster i enlighet med stadens riktlinjer som en jämlik tjänsteproducent vid sidan av stadens egen tjänsteproduktion.

Yhteisö – Sammanslutning	Kaupunginvaltuustolle raportoitavat tavoitteet – Mål som rapporteras till stadsfullmäktige *)	Konsernijaostolle raportoitavat tavoitteet – Mål som rapporteras till koncernsektionen **)
	<p>ätgårderna i ätgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare, målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -stiftelser) i anslutning till målen för ätgärdsprogrammet.</p>	<p>2. Asiakas- / omaistyytyväisyys vähintään vuoden 2019 tasolla. - Klient-/närståendetillfredsställelse minst på 2019 års nivå.</p> <p>3. Tulos on positiivinen vuonna 2021. - Resultatet är positivt år 2021.</p>
<p>Helsingin teatterisäätiö sr - Helsingfors teaterstiftelse sr</p>	<p>1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille säätiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Stiftelsen fastställer för ätgärderna i ätgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare, målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -stiftelser) i anslutning till målen för ätgärdsprogrammet.</p>	<p>1. Kulttuurisen ja sosiaalisen vaikuttavuuden lisääminen yhteistyössä kaupunkikonsernin kanssa. - Ökning av den kulturella och sociala genomslagskraften i samarbete med stadskoncernen.</p> <p>2. Toiminnan omarahoitusosuuden kasvattaminen. - Självfinansieringsandelen i verksamheten ökar.</p> <p>3. Asiakastyytyväisyys säilyy vähintään edellisen mittauksen tasolla. - Kundnöjdheten bevaras minst på nivån för föregående mätning.</p>
<p>Helsingin tapahtumasäätiö sr - Helsingfors evenemangsstiftelse</p>	<p>1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille säätiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Stiftelsen fastställer för ätgärderna i ätgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare, målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -stiftelser) i anslutning till målen för ätgärdsprogrammet.</p>	<p>1. Säätiön tapahtumia ja niiden kokonaisuutta kehitetään tavoitteena Helsingin aseman parantaminen monipuolisena, omaleimaisena ja kansainvälisesti vetovoimaisena tapahtumakaupunkina. Tapahtumien tuottamisessa ja kehittämisessä otetaan huomioon Helsingin tapahtumien tiekartta. - Stiftelsens evenemang och deras helhet utvecklas i syfte att förbättra Helsingfors ställning som en mångsidig, originell och internationellt attraktiv evenemangstad. I produktionen och utvecklingen av evenemangen beaktas färdplanen för evenemang i Helsingfors.</p> <p>2. Toiminnan omarahoitusosuuden kasvattaminen. - Självfinansieringsandelen i verksamheten ökar.</p>

Yhteisö – Sammanslutning	Kaupunginvaltuustolle raportoitavat tavoitteet – Mål som rapporteras till stadsfullmäktige *)	Konsernijaostolle raportoitavat tavoitteet – Mål som rapporteras till koncernsektionen **)
		3. Asiakastyytyväisyys säilyy vähintään edellisen mittauksen tasolla. - Kundnöjdheten bevaras minst på nivån för föregående mätning.
Jääkentäsäätiö sr - Isbanestiftelsen sr	1. Garden Helsinki -hankkeen mahdolliseen toteutumiseen varautuminen. - Beredskap att genomföra det eventuella projektet Garden Helsinki.	1. Liikunnallisen ja sosiaalisen vaikuttavuuden lisääminen yhteistyössä kaupunkikonsernin kanssa. - Ökning av den idrottsmässiga och sociala genomslagskraften i samarbete med stadskoncernen.
	2. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille säätiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Stiftelsen fastställer för åtgärder i åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare, målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -stiftelser) i anslutning till målen för åtgärdsprogrammet.	2. Jäähallikauden keskimääräinen jäänkäyttöasteen palauttaminen vähintään vuoden 2019 tasolle Garden Helsinki -hankkeen mahdollinen toteutuminen huomioon ottaen. - Att återställa den genomsnittliga isanvändningsgraden under ishallperioden till minst 2019 års nivå med beaktande av det eventuella genomförandet av projektet Garden Helsinki.
Kiinteistö Oy Auroranlinna - Fastighets Ab Auroraborg	1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille yhtiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Bolaget fastställer för åtgärder i åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare, målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -stiftelser) i anslutning till målen för åtgärdsprogrammet.	1. Yhtiön vuokra-asuntojen taloudellinen käyttöaste vähintään 97,0 %, huomioituna peruskorjauksessa olevien kiinteistöjen tyhjänä olo. - Den ekonomiska användningsgraden för bolagets hyresbostäder är minst 97,0 %, med beaktande av att fastigheter som byggs om är tomma.
		2. Asiakastyytyväisyys säilyy vähintään edellisen vuoden tasolla. - Kundnöjdheten bevaras minst på föregående års nivå.
Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat - Fastighets Ab Verksamhetslokalerna i Helsingfors	1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille yhtiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Bolaget fastställer för åtgärder i åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare, målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -	1. Kiinteistöjen ylläpitokustannusten (€/m ²) nousu enintään ylläpitokustannuksia kuvaavan indeksinousun suuruinen verrattuna kolmen vuoden keskiarvoon (vrt. Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksi). - Kostnadsstegringen inom fastighetsunderhållet högst lika stor som den indexstegring som beskriver underhållskostnaderna (jfr Statistikcentralens kostnadsindex för fastighetsunderhåll).

Yhteisö – Sammanslutning	Kaupunginvaltuustolle raportoitavat tavoitteet – Mål som rapporteras till stadsfullmäktige *)	Konsernijaostolle raportoitavat tavoitteet – Mål som rapporteras till koncernsektionen **)
	stiftelser) i anslutning till målen för åtgärdsprogrammet.	
		2. Myllypuron ja Roihupellon kampusten elinkaarihankkeiden toteutus yhdessä kaupungin kanssa. - Genomförande av livscykelprojekt för campus i Kvarnbäcken och Kasåker i samverkan med staden.
Kiinteistö Oy Kaapelitalo - Fastighets Ab Kabelhuset	1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille yhtiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Bolaget fastställer för åtgärderna i åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare, målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -stiftelser) i anslutning till målen för åtgärdsprogrammet.	1. Käyttökate vähintään 2 %. - Driftsbidrag minst 2 %.
	2. Tanssin talo -hankkeen valmistuminen. - Färdigställandet av projektet Dansens hus.	2. Tilojen vuokrausaste vähintään 95 %. - Uthyrningsgraden för lokalerna minst 95 %.
		3. Suvilahden alueen kehittäminen kaupunkistrategian mukaisesti. - Utveckling av Söderviksområdet i enlighet med stadsstrategin.
Korkeasaaren eläintarhan - Högholmens djurgårds stiftelse sr	1. Hiilineutraali Korkeasaari 2030 – ohjelman toimeenpano. - Genomförande av programmet Kolneutrala Högholmen 2030.	1. Kävijämäärä vähintään 500 000. - Antalet besökare minst 500 000.
		2. Toiminnan omarahoitusosuuden kasvattaminen. - Självfinansieringsandelen i verksamheten ökar.

Yhteisö – Sammanslutning	Kaupunginvaltuustolle raportoitavat tavoitteet – Mål som rapporteras till stadsfullmäktige *)	Konsernijaostolle raportoitavat tavoitteet – Mål som rapporteras till koncernsektionen **)
MetropoliLab Oy - MetropoliLab Oy	<p>1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille yhtiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Bolaget fastställer för åtgärderna i åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare, målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -stiftelser) i anslutning till målen för åtgärdsprogrammet.</p>	<p>1. Yhtiö varmistaa ja turvaa elintarvikkeiden, veden ja ympäristön tilan seurantaan tarvittavien laboratorioanalyysi- ja näytteenottopalveluiden saatavuuden pääkaupunkiseudulla kaikissa epidemia- ja muissa poikkeus- ja häiriötilanteissa sekä takaa näiden saatavuuden alueen yrittäjille, viranomaisille ja kuntalaisille. - Bolaget säkerställer och tryggar tillgången i huvudstadsregionen till sådana laboratorieanalys- och provtagningstjänster som behövs för uppföljningen av livsmedels-, vatten- och miljötillståndet i alla epidemisituationer och andra undantags- och störningssituationer och garanterar att sådana tjänster finns att tillgå för företagarna, myndigheterna och kommuninvånarna i området.</p> <p>2. Yhtiön tulos vuonna 2021 vähintään 0,3 milj. euroa. - Bolagets resultat år 2021 är minst 0,3 mn euro.</p> <p>3. Sijoitetun pääoman tuoton kolmen tilikauden keskiarvo vähintään 10 %. - Avkastningen på investerat kapital tre räkenskapsperioders medelvärde, minst 10 %.</p>
Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy	<p>1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille yhtiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Bolaget fastställer för åtgärderna i åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare, målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -stiftelser) i anslutning till målen för åtgärdsprogrammet.</p> <p>2. Yhteistyön lisääminen Urhea Akatemian ja Urhea-halli Oy:n kanssa - Ökat samarbete med Urhea Akademia och Urhea-halli Oy.</p>	<p>1. Liikunnallisen ja sosiaalisen vaikuttavuuden lisääminen yhteistyössä kaupunkikonsernin kanssa. - Ökning av den idrottsmässiga och sociala genomslagskraften i samarbete med stadskoncernen.</p> <p>2. Käyntikerrat/henkilötyövuodet kasvattaminen. - Ökning av antalet besök/årsverken.</p> <p>3. Asiakastytyväisyys vähintään vuoden 2019 tasolla. - Kundnöjdheten minst på 2019 års nivå.</p>
Niemikotisäätiö sr - Stiftelsen Uddhemmet sr	<p>1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille säätiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Stiftelsen fastställer för åtgärderna i åtgärdsprogrammet</p>	<p>1. Säätiö tuottaa kilpailukykyisiä palveluja kaupungin linjausten mukaisesti tasavertaisena palveluntuottajana kaupungin oman palvelutuotannon rinnalla. - Stiftelsen producerar konkurrenskraftiga tjänster i enlighet med stadens riktlinjer som en jämlik tjänsteproducent vid sidan av stadens egen tjänsteproduktion.</p>

Yhteisö – Sammanslutning	Kaupunginvaltuustolle raportoitavat tavoitteet – Mål som rapporteras till stadsfullmäktige *)	Konsernijaostolle raportoitavat tavoitteet – Mål som rapporteras till koncernsektionen **)
	<p>Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare, målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -stiftelser) i anslutning till målen för åtgärdsprogrammet.</p>	<p>2. Asiakastytyväisyys vähintään vuoden 2019 tasolla. - Kundnöjdheten minst på 2019 års nivå.</p> <p>3. Tulos on positiivinen vuonna 2021. - Resultatet är positivt år 2021.</p>
<p>Oulunkylän kuntoutuskeskus sr</p>	<p>1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille säätiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Stiftelsen fastställer för åtgärderna i åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare, målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -stiftelser) i anslutning till målen för åtgärdsprogrammet.</p>	<p>1. Säätiö tuottaa kilpailukyisiä palveluja kaupungin linjausten mukaisesti tasavertaisena palveluntuottajana kaupungin oman palvelutuotannon rinnalla. - Stiftelsen producerar konkurrenskraftiga tjänster i enlighet med stadens riktlinjer som en jämlik tjänsteproducent vid sidan av stadens egen tjänsteproduktion.</p> <p>2. Asiakastytyväisyys vähintään vuoden 2019 tasolla. - Kundnöjdheten minst på 2019 års nivå.</p> <p>3. Tulos on positiivinen vuonna 2021. - Resultatet är positivt år 2021.</p>
<p>Palmia Oy - Palmia Ab</p>	<p>1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille yhtiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Bolaget fastställer för åtgärderna i åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare, målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -stiftelser) i anslutning till målen för åtgärdsprogrammet.</p>	<p>1. Yhtiön tulos vuonna 2021 vähintään 0,5 milj. euroa. - Bolagets resultat år 2021 är minst 0,5 mn euro.</p> <p>2. Sijoitetun pääoman tuotto vuonna 2021 vähintään 5 %. - Avkastning på investerat kapital år 2021 minst 5 %.</p>

Yhteisö – Sammanslutning	Kaupunginvaltuustolle raportoitavat tavoitteet – Mål som rapporteras till stadsfullmäktige *)	Konsernijaostolle raportoitavat tavoitteet – Mål som rapporteras till koncernsektionen **)
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy - Huvudstadsregionens Återanvändningscentral Ab	1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille yhtiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Bolaget fastställer för åtgärderna i åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare, målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -stiftelser) i anslutning till målen för åtgärdsprogrammet.	1. Tulos on positiivinen vuonna 2021. - Resultatet är positivt år 2021.
		2. Vähintään 50 % työhönvalmennetuista löytää jatkopolun yhtiöstä eteenpäin. - Minst 50 % av de som deltar på arbetsträning finner en fortsättningsstig vidare från bolaget.
Seure Henkilöstöpalvelut Oy	1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille yhtiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Bolaget fastställer för åtgärderna i åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare, målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -stiftelser) i anslutning till målen för åtgärdsprogrammet.	1. Resurssikeskustoimintamallin kehittäminen niin että asiakkaat ovat ottaneet sen laajasti käyttöön oman henkilöstönsä ja Seuren henkilöstön kustannustehokasta ja tarkoituksenmukaista järjestämistä varten. - Utveckling av en resurscentralsmodell så att kunderna i stor utsträckning har tagit i bruk den för att ordna de egna anställda och Seures anställda på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.
		2. Kiinteät kulut ja poistot yhteensä yhtä täytettyä työvuoroa kohden alenevat 4 % vuodesta 2019. - De fasta kostnaderna och avskrivningarna per fullgjort arbetsskift minskar med 4 % jämfört med år 2019.
		3. Asiakastytyväisyys NPS-mittarilla on >35. - Kundnöjdheten enligt NPS-mätaren är > 35.
Stadion-säätiö sr - Stadionstiftelsen sr	1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille säätiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Stiftelsen fastställer för åtgärderna i åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare, målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -	1. Liikunnallisen ja sosiaalisen vaikuttavuuden lisääminen yhteistyössä kaupunkikonsernin kanssa ja kaupunkistrategian tapahtumallisuustavoitteiden edistäminen. - Ökning av den idrottsmässiga och sociala genomslagskraften i samarbete med stadskoncernen och främjande av evenemangsmålen i stadsstrategin.

Yhteisö – Sammanslutning	Kaupunginvaltuustolle raportoitavat tavoitteet – Mål som rapporteras till stadsfullmäktige *)	Konsernijaostolle raportoitavat tavoitteet – Mål som rapporteras till koncernsektionen **)
	stiftelser) i anslutning till målen för åtgärdsprogrammet.	
		2. Varsinaisen toiminnan kannattavuus, jossa säätiö kattaa tästä toiminnasta saatavilla tuloillaan sen aiheuttamat kulut. - Lönsamheten i den egentliga verksamheten, där stiftelsen med intäkter från denna verksamhet täcker de kostnader som den förorsakar.
UMO-säätiö sr - UMO-stiftelsen sr	1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille säätiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Stiftelsen fastställer för åtgärderna i åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare, målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -stiftelser) i anslutning till målen för åtgärdsprogrammet.	1. Kulttuurisen ja sosiaalisen vaikuttavuuden lisääminen yhteistyössä kaupunkikonsernin kanssa. - Ökning av den kulturella och sociala genomslagskraften i samarbete med stadskoncernen.
		2. Toiminnan omarahoitusosuuden kasvattaminen. - Självfinansieringsandelen i verksamheten ökar.
		3. Tulos on positiivinen kolmen vuoden tarkastelujaksolla. - Resultatet är positivt med en granskningsperiod på tre år.
Urheiluhallit Oy	1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille yhtiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Bolaget fastställer för åtgärderna i åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare, målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -stiftelser) i anslutning till målen för åtgärdsprogrammet.	1. Liikunnallisen ja sosiaalisen vaikuttavuuden lisääminen yhteistyössä kaupunkikonsernin kanssa. - Ökning av den idrottsmässiga och sociala genomslagskraften i samarbete med stadskoncernen.
	2. Yhteistyön lisääminen Urhea Akatemian ja Urhea-halli Oy:n kanssa. - Ökat samarbete med Urhea Akademia och Urhea-halli Oy.	2. Käyntikerrat/henkilötyövuodet kasvattaminen. - Ökning av antalet besök/årsverken.

Yhteisö – Sammanslutning	Kaupunginvaltuustolle raportoitavat tavoitteet – Mål som rapporteras till stadsfullmäktige *)	Konsernijaostolle raportoitavat tavoitteet – Mål som rapporteras till koncernsektionen **)
		3. Asiakastytyväisyys vähintään vuoden 2019 tasolla. - Kundnöjdheten minst på 2019 års nivå.
Vuosaaren Urheilutalo	1. Ekologisesti kestävä kehityksen turvaaminen. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteille yhtiö määrittelee mittarit, niiden tavoitetasot ja seurannan sekä tekee yhteistyötä kaupunkikonsernin (kaupunki, tytäryhteisöt ja -säätiöt) kanssa toimenpideohjelman tavoitteisiin liittyen. - Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling. Bolaget fastställer för åtgärderna i åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 mätare, målnivåer för dem och uppföljningen av dem och samarbetar med stadskoncernen (staden, dottersammanslutningar och -stiftelser) i anslutning till målen för åtgärdsprogrammet.	1. Liikunnallisen ja sosiaalisen vaikuttavuuden lisääminen yhteistyössä kaupunkikonsernin kanssa. - Ökning av den idrottsmässiga och sociala genomslagskraften i samarbete med stadskoncernen.
	2. Yhteistyön lisääminen Urhea Akatemian ja Urhea-halli Oy:n kanssa - Ökat samarbete med Urhea Akademia och Urhea-halli Oy.	2. Käyntikerrat/henkilötyövuodet kasvattaminen. - Ökning av antalet besök/årsverken.
		3. Asiakastytyväisyys vähintään vuoden 2019 tasolla. – Kundnöjdheten minst på 2019 års nivå.

*) kaupunginvaltuustolle raportoidaan erikseen, mikäli tavoite ei toteudu – det rapporteras separat för stadsfullmäktige om målet inte nås

**) konsernijaostolle raportoidaan erikseen tavoitteiden toteumasta – det rapporteras separat för koncernsektionen hur målen nåtts

7 Henkilöstö – Personal

Henkilöstömäärän ja -rakenteen kehitys ja ennakoiva henkilöstösuunnittelu

Kaupungin henkilöstömäärä kasvaa kaupungin kasvun myötä maltillisesti. Henkilöstömäärä vuoden 2019 lopussa oli 36 300 ja ennustetaan olevan 37 200 vuoden 2020 lopussa. Talousarviovuonna 2021 henkilöstömäärä lisääntyy noin 2,3 prosenttia (200 henkilöä) ollen vuoden lopussa 37 400. Suunnitelmavuosina 2021-2023 henkilöstömäärä kasvaa yhteensä noin 4,6 prosenttia (800 henkilöä), jolloin kaupungin henkilöstömäärä saavuttaisi 38 000 henkilöä.

Ennakoivalla henkilöstösuunnittelulla varaudutaan toimintaympäristön ja henkilöstömäärä sekä rakenteen muutoksiin. Henkilöstöresurssien oikealla kohdentamisella, työtapoja ja -prosesseja kehittämällä, joustavilla tehtävien ja työnjaon muutoksilla, henkilöstön osaamista kehittämällä, työkykyriskien ennakoinnilla ja toimivan uudelleensijoituksen avulla pyritään pitämään kaupungin henkilöstömäärän kasvu maltillisena.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan henkilöstömäärä tulee kasvamaan vuoteen 2030 saakka varhaiskasvatuslain henkilöstörakennevaatimusten sekä varhaiskasvatuksen ja opetuksen kasvavien asiakasmäärien vuoksi. Varhaiskasvatuslain henkilöstörakennetta koskeva muutos tulee voimaan 1.1.2030, jolloin mitoitukseen laskettavasta henkilökunnasta kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus. Tähän rakennemuutokseen ryhdytään varautumaan.

Sosiaali- ja terveystoimialalla henkilömitoitukseen liittyvät lakimuutokset aiheuttavat painetta henkilöstöresursseihin. Mahdollisen sote-uudistuksen lakimuutokset ja lastensuojelun tiukennukset vaikuttaisivat toteutuessaan henkilöstömäärään ja kohdentamiseen. Palvelut tullaan pääosin tuottamaan nykyisillä voimavaroilla henkilöstöresurssien käyttöä tehostamalla.

Henkilöstön saatavuus

Henkilöstön heikko saatavuus ja pysyvyys ns. pula-aloilla on tunnistettu yhdeksi kaupungin suurimmista riskeistä. Ratkaisuja työvoimavajeeseen on haettu mm. uusimalla työsuhteasuntojen jakoperiaatteet, rekrytointimarkkinoinnilla, kehittämällä palkitsemisen keinoja sekä edistämällä monimuotoisia muunto- ja täydennyskoulutuspolkuja. Huomiota kiinnitetään hakijakokemuksen, henkilöstökokemuksen ja työnantajakuva parantamiseen sekä houkuttelevaan palkitsemiseen ja henkilöstöetujen kokonaisuuteen. Suunnitelmakaudella 2021-2023 jatketaan ja tehostetaan edelleen näiden toimenpiteiden toteuttamista.

Henkilöstön saatavuus on pysynyt tietyillä aloilla heikkona koronasta huolimatta. Tilannetta seurataan kvartaaleittain. Saatavuus on erityisen heikkoa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstön osalta. Myös mm. lääkärin, sosiaalityöntekijöiden, lähihoitajien, kaupungin sairaaloiden sairaanhoitajien, etähoidon hoivahenkilöstön, ruokapalveluhenkilöstön, nuoriso-ohjaajien sekä ylipäänsä ruotsinkielisen henkilöstön saatavuus ja pysyvyys ovat haasteellista. Rakentamisessa vähenevää omaa henkilöstöä koulutetaan tekemään tilaajan toiminnan kannalta välttämätön ja

Utveckling i personalstyrkan och -strukturen och förutseende personalplanering

Antalet anställda hos staden ökar måttligt. Vid utgången av 2019 hade staden 36 300 anställda och vid utgången av 2020 beräknas siffran vara 37 200. Under budgetåret 2021 ökar antalet anställda med ca 2,3 procent (200 personer) till 37 400 vid utgången av året. Under planeringsåren 2021–2023 ökar antalet anställda med sammanlagt ca 4,6 procent (800 personer), vilket innebär att staden når upp till 38 000 anställda.

Med förutseende personalplanering bereder sig staden på förändringar i omvärlden och i personalstyrkan och -strukturen. Avsikten är att hålla ökningen i antalet anställda vid staden måttlig genom att inrikta personalresurserna på rätt sätt, utveckla arbetssätten och -processerna, ändra uppgifterna och arbetsfördelningen flexibelt, förutse risker med arbetsförmågan och göra fungerande omplaceringar.

Antalet anställda i fostrans- och utbildningssektorn kommer att öka fram till 2030 till följd av de krav som lagen om småbarnpedagogik ställer på personalstrukturen och det ökande antalet klienter inom småbarnspedagogiken och utbildningen. En ändring om personalstrukturen i lagen om småbarnspedagogik träder i kraft 1.1.2030, då två tredjedelar av de anställda som räknas med i dimensioneringen ska ha behörighet som lärare eller socionom inom småbarnspedagogik. Förberedelser för denna omstrukturering inleds.

I social- och hälsovårdssektorn medför lagändringar med anknytning till personaldimensioneringen ett tryck på personalresurserna. Om lagändringarna kring den eventuella vårdreformen och skärpningarna inom barnskyddet blir verklighet påverkar de antalet anställda och personalinriktningen. Servicen kommer i huvudsak att produceras med de nuvarande personalresurserna genom att de används effektivare.

Personaltillgång

Svag tillgång på personal som stannar kvar har visat sig höra till de största riskerna för staden i branscherna med personalbrist. Lösningar till bristen på arbetskraft har sökts bl.a. genom nya principer för fördelning av personalbostäder, rekryteringsmarknadsföring, utveckling av premieringssätt och främjande av studievägar inom examensinriktad fortbildning och annan fortbildning. Fokus läggs på förbättring av sökandeupplevelsen, personalupplevelsen och arbetsgivarbilden, på attraktiv belöning och på helheten med personalförmåner. Under planperioden 2021–2023 viddas sådana åtgärder alltjämt och de effektiveras ytterligare.

Tillgången på personal har i vissa branscher varit fortsatt svag trots coronan. Läget följs upp kvartalsvis. Tillgången är särskilt svag när det gäller personal inom småbarnspedagogik och grundläggande utbildning. Att få tillgång till bl.a. läkare, socialarbetare, närstående, sjukskötare vid stadens sjukhus, omsorgspersonal inom distansvården, kostservicepersonal, ungdomsledare och svenskspråkig personal över lag och att få de anställda att stanna kvar innebär också en utmaning. Inom byggverksamheten utbildar staden de allt färre egna anställda att utföra det som är nödvändigt med tanke på beställarens verksamhet och bereder sig på att i större utsträckning använda

varaudutaan asiantuntijapalvelujen lisääntyvään käyttöön, joka kasvattaa tarvetta hankintaosaamisen vahvistamiseen.

Koulutettua työvoimaa ei ole riittävästi saatavilla. Opiskelupaikkoja pyritään lisäämään kaikilla koulutustasoilla ja maahanmuuttajien rekrytoitumista helpottamaan. Lakiuudistukset, Apotin käyttöönotto ja mm. Länsimetron jatkaminen lisäävät entisestään henkilöstön ja sijaisten tarvetta huomattavasti vuonna 2021.

Kaupunki jatkaa yhteistyötä pääkaupunkiseudun henkilöstöpalveluyhtiö Seuren kanssa. Ostot Seurelta keskittyvät kahden suurimman toimialan (Sosiaali ja terveys sekä Kasvatus ja koulutus) henkilöstötarpeisiin. Vuokratyövoiman lisäksi Seurelta ostetaan palvelua talousarviovuonna muun muassa Apottiin liittyvänä resurssikeskushankeena sekä kasvatuksen ja koulutuksen resurssitarpeisiin.

Osaamisen ja johtamisen kehittäminen

Koronaepidemia on nopeuttanut monin tavoin kaupungin digitalisaatiota, mukaan lukien asiakkaille tarjottavat digi- ja etäpalvelut sekä henkilöstön työn tekemisen tavat. Talousarviovuonna tullaan keskittymään henkilöstön osaamisen lisäämiseen digitaalisissa välineissä ja työtavoissa. Näiden lisäksi henkilöstön osaamista kehitetään erityisesti asiakaslähtöisyydessä, viestinnässä, vuorovaikutuksessa, monimuotoisuuden kohtaamisessa ja huomioimisessa sekä taloustietoisuudessa.

Tietyillä toimialoilla jo tehdyt ja ennakoitavissa olevat tulevat lakimuutokset asettavat painetta sisäisille koulutuspoluille. Näin olemassa olevasta henkilöstöstä saadaan uudet pätevyysvaatimukset täyttävää henkilöstöä erityisesti aloilla, joissa henkilöstön saatavuudessa on haasteita.

Johtamisen ja esihenkilötyön kehittämistä jatketaan. Johtamisen uudet kulmakivet – näkemyksellisyys, innostus, linjakkuus ja toimeenpanokyky – viedään osaksi johtamisen arkea. Tavoitteena on kaupunkiyhteinen johtamiskulttuuri ja helsinkiläinen tapa johtaa. Tähän sisältyy laajasti aiheita asiakaslähtöisyydestä, talousjohtamisesta, onnistumisen johtamisesta, työyhteisön luottamuksesta, turvallisuuskulttuurista ja työhyvinvoinnista.

Esihenkilötyötä kehitetään erityisesti asiakas- ja henkilöstökokemuksen tukemiseksi. Panostetaan esihenkilöiden roolin kirkastamiseen, perehdytykseen, työsuorituksen arviointiin ja arjen tukeen.

Tiedolla johtaminen

Henkilöstön johtamista ja esihenkilötyötä on vaikeuttanut ajantasaisen tiedon saamisen haasteet. Nykyiset HR-tietojärjestelmät eivät mahdollista henkilöstön tiedolla johtamista johdolle, keski johdolle tai lähiesihenkilöille. Tilanteen korjaamiseksi kehitetään nykyistä raportointia ja tiedon hyödyntämistä sekä edistetään uusien HR-tietojärjestelmien hankintaa.

HIJAT2-hankeesta luopumisen jälkeen on HR-tietojärjestelmien uudistamiseen lähdetty puhtaalta pöydältä. Talousarviovuoden tavoitteena on edetä uuden palkkahallintojärjestelmän hankinnassa siten, että loppuvuonna päästään uuden järjestelmän testausvaiheeseen. Samaan aikaan edistetään uuden HR-kokonaisjärjestelmän hankintaa siten, että kilpailutus toteutetaan vuoden 2021 aikana.

sakkunnigjänster, vilket ökar behovet av att stärka upphandlingskompetensen.

Det finns inte tillräckligt med utbildad arbetskraft att tillgå. Antalet studieplatser ökas om möjligt på alla utbildningsnivåer och för att underlätta rekryteringen av invandrare. Lagreformer, införandet av Apotti och bl.a. förlängningen av Västmetron ökar ytterligare behovet av personal och vikarier betydligt under 2021.

Staden fortsätter samarbetet med huvudstadsregionens bemanningsföretag Seure. Köpen från Seure gäller främst personalbehoven vid de två största sektorerna (social- och hälsovård, fostran och utbildning). Utöver inhyrd arbetskraft köper staden tjänster av Seure bl.a. som ett resurscenterprojekt med anknytning till Apotti och för resursbehov inom fostran och utbildning.

Utveckling av kompetens och ledarskap

Coronaepidemin har på många sätt påskyndat digitaliseringen av staden, inklusive de digitala tjänster och distanstjänster som erbjuds kunderna och de sätt som personalen arbetar på. Under budgetåret kommer tonvikten att ligga på att förbättra personalens kunskande om digitala verktyg och arbetssätt. Dessutom utvecklas personalens färdigheter i synnerhet när det gäller kundorientering, kommunikation, växelverkan, mötande och beaktande av pluralism och ekonomisk medvetenhet.

De lagändringar som redan gjorts och de som kan förutses medför i vissa sektorer ett tryck på interna utbildningsvägar. Befintliga anställda kan därmed bli sådana som uppfyller behörighetskraven i synnerhet i branscher där tillgången på personal innebär svårigheter.

Utvecklandet av ledarskapet och chefsarbetet fortsätter. De nya hörnstenarna för ledarskapet – visioner, entusiasm, stringens och förmåga att verkställa – integreras i ledarskapets vardag. Målet är en ledarskapskultur gemensam för hela staden och ett helsingforsiskt sätt att leda. Här ingår ett flertal teman om kundorientering, finansiell styrning, framgångsorienterat ledarskap, förtroende i arbetsgemenskapen, säkerhetskultur och arbetshälsa.

Chefsarbetet utvecklas i synnerhet som stöd för kund- och personalupplevelsen. Det satsas på att göra chefsrollen klarare och på att handla cheferna, bedöma deras arbetsprestation och stödja dem i vardagen.

Ledning genom information

Personalledningen och chefsarbetet har försvårats av utmaningarna med att få aktuell information. De nuvarande HR-datasystemen gör inte ledning genom information möjlig för ledningen, mellancheferna eller de anställdas närmaste chefer. För att läget ska rättas till utvecklas rapporteringen och informationsutnyttjandet från det nuvarande och främjas upphandlingen av nya HR-datasystem.

Sedan HIJAT2-projektet lades ner, har förnyandet av HR-datasystemen börjat om från början. Målet för budgetåret är att framskrida i upphandlingen av ett nytt löneadministrationssystem så att det nya systemet kan börja testas i slutet av året. Samtidigt främjas upphandlingen av en nytt HR-helhetssystem så att en konkurrensutsättning genomförs under 2021.

Henkilöstökokemuksen mittaamiseen ja eri henkilöstökyselyiden tulosten hyödyntämiseen panostetaan. Näin pyritään edistämään henkilöstön sitoutumista ja työhyvinvointia.

Koronaepidemian vaikutukset

Kaupungin koronasta palautumisessa suunnitellaan ja kehitetään toimenpiteitä, joilla mahdollistetaan henkilöstön mahdollisimman nopea siirtyminen poikkeusjärjestelyistä uuteen normaaliin. Priorisoidaan ja suunnataan resursseja tarkoituksen mukaisesti sekä parannetaan kansallista yhteistyötä mahdollisissa kansallisissa elvytystoimissa. Tunnistetaan ja ennakoidaan asioita, joita halutaan kehittää ja edistää, kuten etätöiden johtaminen ja monipaikkatyöskentely. Panostetaan palautumisessa ihmisten johtamisen ja yhteisöllisyyden vahvistamiseen, sitoutumisen kokemuksen kasvattamiseen ja mahdollisen työhyvinvointivelan kuromiseen. Myös aiemmin mainitut henkilöstön osaamisen kehittäminen ja henkilöstökokemus kytkeytyvät palautumishjelmaan.

Koronan jatkuminen vaikuttaa olennaisesti henkilöstösuunnitteluun, henkilöstön sijoittumisen tarpeisiin ja työntantajoliittisiin ratkaisuihin sekä henkilöstön työkyvyn ylläpitoon ja tukemiseen. Henkilöstöjohtamisen ja -suunnittelun työkaluja kehitetään kaupungin esihenkilöiden ja johdon käyttöön. Lisääntyviin sairaus- ja muihin poissaoloihin varaudutaan. Tartuntojen lisääntyessä on tärkeää turvata henkilöstön toimintakyky, jotta tarvittavia palveluja pystytään kohtuudella tarjoamaan. Koronan aiheuttama muutos ja lisäys myös etänä tuotettuihin palveluihin jäänee pysyväksi osaksi toimintaa.

Tartunnat ja karanteenit aiheuttavat lisäkustannuksia henkilöstömenoihin. Kasvatuksessa ja koulutuksessa etäopetuksen ja kouluruokailun erityisjärjestelyt vaativat resursseja. Teknisen toiminnan riskeinä ovat henkilöstön sairastavuuden lisääntymisen vaikutus palvelutuotantoon, materiaalien saatavuusongelmat sekä hankkeiden viivästyminen. Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintoja uhkaa sulkeutuminen kokoontumisrajoitusten myötä. Sosiaalipuolen henkilöstöä on epidemiasta johtuen keskitetty tarvittaviin tehtäviin, mikä aiheuttaa palvelutarjonnan vähentymistä erityisesti kiireettömässä hoidossa luoden suurta hoitovelkaa. Epidemian hoitoon liittyvät tehtävät kuormittavat myös vuonna 2021 ensi sijassa epidemiologista toimintaa, epidemiaterveysasemia sekä neuvonta- ja viestintäpalveluja. Mikäli tartunnan saaneiden osuus kasvaa merkittävästi, lisääntyy samalla sairaalatoiminnan ja epidemian hoitoon liittyvän oheistoiminnan kuormitus.

Det görs satsningar på att mäta personalupplevelsen och att nyttja resultatet av olika personalenkäter. Syftet med detta är att främja de anställdas engagemang och arbetshälsa.

Coronapandemins effekter

Stadens återhämtning från coronan går ut på att planera och utveckla åtgärder genom vilka personalen så snabbt som möjligt kan övergå från undantagsarrangemangen till det nya normala. Resurser prioriteras och allokeras ändamålsenligt, och samarbetet på riksnivå förbättras genom eventuella nationella stimulansåtgärder. Det man vill utveckla och främja identifieras och förutses, såsom ledningen av distansarbetet och arbetet på många platser. Vid återhämtningen satsas det på att leda de anställda och stärka deras samhörighet, på att öka upplevelsen av engagemang och på att komma ikapp igen om arbetshälsan har försämrats. Också kompetensutvecklingen och personalupplevelsen som nämnts tidigare är kopplade till återhämtningsprogrammet.

Det fortsatta coronaläget påverkar väsentligt personalplaneringen, behoven att placera personalen och de arbetsgivarpolitiska lösningarna, likaså åtgärderna för att upprätthålla och stödja de anställdas arbetsförmåga. Verktyg för personalledning och -planering utvecklas för stadens chefer och ledning. Staden bereder sig på att sjukfrånvaron och annan frånvaro ökar. När smittfallen blir fler är det viktigt att trygga personalens verksamhetsförmåga, så att behövlig service kan erbjudas i skäligen utsträckning. Den förändring som coronan innebär och ökningen i distanstjänsterna blir troligen en permanent del av verksamheten.

Fallen av smitta och karantän orsakar merkostnader i personalutgifterna. Inom fostran och utbildning kräver specialarrangemangen med distansundervisning och inom skolbespisningen resurser. Risker inom den tekniska verksamheten är de ökade sjukdomsfallens inverkan på tjänsteproduktionen, problemen med tillgången på material och fördröjningen av projekt. En del kultur- och fritidsfunktioner hotar bli stängda i och med begränsningen av folksamlingar. Anställda på socialsidan har till följd av epidemin hänvisats till andra uppgifter där de behövs, vilket leder till att serviceutbudet minskar speciellt i den icke-brådskande vården, där efterläpningen blir stor. Uppgifter som hänför sig till hanteringen av epidemin belastar också år 2021 främst den epidemiologiska verksamheten, epidemihälsostationerna samt rådgivnings- och kommunikationstjänsterna. Om andelen smittade ökar avsevärt, ökar samtidigt belastningen av sjukhusverksamheten och verksamheten kring hanteringen av epidemin.

8 Päätösehdotukset – Beslutsförslag

Hallintosäännön mukaisesti rahoitusjohtajan tehtävänä on päättää kaupunginvaltuuston hyväksymissä rajoissa talousarvio- ja tilapäislainojen ottamisesta, lainojen takaisinmaksusta ja lainaehtojen muuttamisesta. Vuoden 2021 talousarvioehdotuksessa varaudutaan kaupungin osalta 80 miljoonan euron ja HKL-liikelaitoksen osalta 192 miljoonan euron pitkäaikaisten ulkoisten lainojen ottoon. Lisäksi tulisi varautua lyhytaikaiseen lainatarpeeseen tilapäislainavaltuuksien, mm. kuntatodistusohjelmaa käyttäen.

Rahoitusjohtaja tulisi lisäksi oikeuttaa ottamaan uutta lainaa mahdollisesti ennenaikaisesti poismaksettavien lainojen tilalle (ns. lainojen konvertointi). Konvertointiin tarvitaan lainanottovaltuutus, vaikka kaupungin lainapääoma ei lisäänty.

Lisäksi rahoitusjohtaja tulisi oikeuttaa tekemään leasingopimuksia päätösehdotuksessa mainituin ehdoin.

Kaupungin liikelaitosten toimintasääntöjen mukaan liikelaitoksen johtokunta päättää lainanotosta Kvston vuosittain vahvistamien lainanottovaltuuksien rajoissa. Kvsto päättää valtuuksista talousarviossa ja laina hankitaan Kaupunginkanslian toimesta.

HKL-liikelaitoksen johtokunnalle tulisi antaa enintään 192 miljoonan euron lainavaltuus investointien rahoittamiseen. Laina HKL:lle on tarkoitus järjestää ulkoisena lainanottona.

Edellä olevan perusteella kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston päätettäväksi

- 1) että rahoitusjohtajalla on oikeus vuonna 2021
  - a) ottaa 500 milj. euroa kotimaisia ja/tai ulkomaisia lainoja, joiden laina-aika on vähintään yksi vuosi ja enintään 30 vuotta ja joiden nimelliskorko lainanottohetkellä saa olla enintään 4 prosenttia tai joiden emissiokurssin ja nimelliskoron perusteella laskettava efektiivinen korko saa olla lainanottohetkellä enintään 4 prosenttia,
  - b) ottaa tilapäislainoja, joita saa kulloinkin olla enintään 200 milj. euroa,
  - c) tehdä 100 milj. euron pääoma-arvosta ja enintään 4 prosentin korolla leasing-sopimuksia, joiden vuokra-aika on enintään 30 vuotta,
  - d) tehdä korko- ja valuuttariskin suojaamiseksi tarkoitettuja johdannaisopimuksia otettaessa uusia lainoja tai koskien olemassa olevaa lainakantaa kuitenkin siten, että sopimuksia voidaan solmia kotimaisen tai ulkomaisen osapuolen kanssa, jonka pitkäaikainen luottokelpoisuus on hyvä sekä
- 2) että HKL-liikelaitoksen johtokunnalla on oikeus vuonna 2021
  - a) ottaa enintään 192 miljoonaa euroa lainaa, joka nostetaan talousarvioehdotuksen mukaisesti kaupungin ulkopuolisena pitkäaikaisena lainana.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista.

Enligt förvaltningsstadgan har finansdirektören till uppgift att inom av stadsfullmäktige godkända gränser besluta om upptagande av budgetlån och tillfälliga lån, om återbetalning av lån och om ändring av lånevillkoren. Förslaget till budget för år 2021 baserar sig på att långfristiga externa lån på 80 miljoner euro tas upp för staden och på 192 miljoner euro för affärsverket HST. Likaså bör det med tanke på behovet av kortfristiga lån beviljas rätt att ta upp tillfälliga lån, bl.a. med hjälp av ett kommuncertifikatsprogram.

Finansdirektören bör dessutom berättigas att ta upp nya lån i stället för sådana lån som eventuellt återbetalas tidigare än planerat (s.k. konvertering av lån). För konvertering behövs fullmakt att ta upp lån, fastän stadens lånekapital inte ökar.

Vidare bör finansdirektören ha rätt att ingå leasingavtal enligt villkoren i beslutsförslaget.

Enligt verksamhetsstadgorna för stadens affärsverk beslutar affärsverkets direktion om upplåning inom de av stadsfullmäktige årligen fastställda gränserna för upplåningsbefogenheter. Stadsfullmäktige beslutar om befogenheterna i budgeten och lånet upptas genom stadskansliet försorg.

Direktionen för affärsverket HST bör ges rätt att uppta lån på högst 192 miljoner euro för finansiering av investeringar. Det är meningen att lånet till HST ska ordnas som extern upplåning.

På grundval av det ovanstående föreslår stadsstyrelsen att stadsfullmäktige beslutar

- 1) att finansdirektören under 2021 har rätt
  - a) att uppta inhemska och/eller utländska lån om 500 mn euro med en löptid på minst ett år och högst 30 år och med en nominell ränta på högst 4 procent vid tidpunkten för upptagandet av lånet eller en på grundval av emissionskursen och den nominella räntan beräknad effektiv ränta på högst 4 procent vid tidpunkten för upptagandet av lånet,
  - b) att uppta tillfälliga lån, dock så att de tillfälliga lånen får uppgå till högst 200 mn euro,
  - c) att ingå leasingavtal på högst 30 år för ett kapitalvärde på 100 mn euro och med en ränta på högst 4 procent,
  - e) att ingå derivatavtal som skydd mot ränte- och valutarisker vid upptagande av nya lån eller i fråga om befintliga lån, dock så att avtal kan ingås med inhemska eller utländska parter som under en lång tid har god kreditvärdighet, och
- 2) att direktionen för affärsverket HST under 2021 har rätt
  - a) att uppta lån om högst 192 miljoner euro, som i enlighet med budgetförslaget lyfts som ett långfristigt externt lån utom staden.

Enligt 14 § i kommunallagen ska fullmäktige fatta beslut om de allmänna grunderna för de avgifter som ska tas ut för

Hallintosäännön mukaan lautakuntien ja johtokuntien tehtävänä on päättää hinnoista, maksuista, vuokrasta ja korvauksista, sekä hyväksyä perusteet, joiden mukaan viranhaltija päättää mainituista asioista. Kaupunginhallituksen mielestä olisi perusteltua päättää talousarvion hyväksymisen yhteydessä palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista. Edellä olevan perusteella kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston päätettäväksi.

- 3) että niiden maksujen, joista ei ole erikseen päätetty, yleisinä perusteina noudatetaan omakustannushinnan mukaista taikka viranomaisen päättämää alemmaa taksaa.

Kaupunginhallituksen päättämien avustusten käytön valvontaa koskevien ohjeiden mukaan kaupungin viranomaisilla ja tarkastusvirastolla on mahdollisuus ja oikeus tarkastaa avustuksensaajien varainkäyttöä avustusehtojen täyttämisen selvittämiseksi. Samalla kaupunginhallitus katsoo, että avustusehtoja olisi tarkoituksenmukaista täydentää siten, että avustettavien yhteisöjen tulee noudattaa kaupunginhallituksen antamia ohjeita. Lisäksi kaupunginhallituksen mielestä on tarpeellista, että kaupunginhallitukselle annetaan mahdollisuus käyttää avustusrahaa asianomaisesta toiminnasta kaupungille lainojen takaamisen tai muun syyn johdosta syntyneiden saatavien korvaamiseksi. Kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto päättäisi.

- 4) kehottaa lauta- ja johtokuntia avustusten myöntämispäätöksissä ilmoittamaan avustuksen ehdoksi, että avustettavien yhteisöjen tulee toiminnassaan ja taloudenhoidossaan noudattaa kaupunginhallituksen antamia ohjeita ja

oikeuttaa kaupunginhallituksen käyttämään avustusrahoja kaupungille avustettavasta toiminnasta lainojen takaamisen tai muun syyn johdosta mahdollisesti syntyvien saatavien korvaamiseen.

Kaupungin toimialojen toimintoihin voidaan käyttää ulkopuolista yksityistä rahoitusta siten, että toimialat sisällyttävät talousarvioehdotustensa tulopuolelle alakohdan Ulkopuolisin varoin rahoitettu toiminta, jolle merkitään asianomaisen toiminnan arvioidut tulot. Vastaavat arvioidut menot merkitään asianomaisille menolajeille. Näiden toimialojen talousarvioiden erityisperusteluissa on mainittu, miten suuri osa määrärahaista on varattu ulkopuolisin varoin rahoitettavaa toimintaa varten. Tätä osaa määrärahaista saa käyttää vain saman verran kuin ulkopuolista rahoitusta on kertynyt. Edellä olevan perusteella kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston päätettäväksi

- 5) että toimialoilla, joilla on talousarviossa varattu määräraha ulkopuolisin varoin rahoitettua toimintaa varten, on oikeus käyttää kyseistä määrärahaa ainoastaan ehdolla, että tulopuolelle kertyy ulkopuolisista rahoituslähteistä vastaava summa.

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Toimialojen talousarvioasetelmien kehittämistä on edelleen jatkettu. Tarkoituksena on palvella paremmin toiminnan ohjausta ja päätöksentekoa. Talousarviorakenteen uusimisen yhteydessä

kommunens tjänster och andra prestationer. Enligt förvaltningsstadgan har nämnderna och direktionerna till uppgift att besluta om priser, avgifter, hyror och ersättningar och att godkänna grunder enligt vilka en tjänsteinnehavare kan fatta beslut om sådana. Stadsstyrelsen anser att det vore motiverat att i anslutning till godkännandet av budgeten besluta om de allmänna grunderna för de avgifter som tas ut för tjänster och andra prestationer. På grundval av det ovanstående föreslår stadsstyrelsen att stadsfullmäktige beslutar

- 3) att såsom allmänna grunder för de avgifter om vilka det inte har beslutats separat följs en taxa som motsvarar självkostnadspriset eller en lägre taxa föreskriven av en myndighet.

Enligt stadsstyrelsens direktiv om övervakningen av hur understöden används har stadens myndigheter och revisionskontoret möjlighet och rätt att granska understödstagarnas medelsdisponering för att utreda om villkoren för understödet uppfylls. Stadsstyrelsen anser det samtidigt vara ändamålsenligt att det i dessa villkor görs en komplettering om att de sammanslutningar som får understöd ska följa stadsstyrelsens direktiv. Dessutom anser stadsstyrelsen att stadsstyrelsen bör beredas möjlighet att använda understödsanslag för ersättande av utgifter som staden åsamkats genom verksamheten i fråga på grund av borgen för lån eller av annan orsak. Stadsstyrelsen föreslår att stadsfullmäktige beslutar

- 4) uppmana nämnderna och direktionerna att i besluten om beviljande av understöd ställa som villkor för understödet att de sammanslutningar som får understöd i sin verksamhet och ekonomi följer stadsstyrelsens direktiv och

bemyndiga stadsstyrelsen att använda understödsanslag för ersättning av utgifter som staden eventuellt åsamkas genom verksamheten i fråga på grund av borgen för lån eller av annan orsak.

För funktionerna vid stadens sektorer är det möjligt med extern privat finansiering, varvid sektorerna på inkomstsidan i sina budgetförslag ska införa undermomentet Externt finansierad verksamhet, på vilket de beräknade inkomsterna för funktionen i fråga antecknas. Motsvarande beräknade utgifter antecknas för de berörda utgiftsslagen. Specialmotiveringarna i de enskilda sektorernas budgetar anger en hur stor del av anslagen som reserverats för externt finansierad verksamhet. Denna del av anslagen får bara användas i samma utsträckning som extern finansiering har flutit in. På grundval av det ovanstående föreslår stadsstyrelsen att stadsfullmäktige beslutar

- 5) att de sektorer som i budgeten har ett anslag reserverat för externt finansierad verksamhet har rätt att använda detta anslag endast på villkor att ett motsvarande belopp från externa finansieringskällor upptas på inkomstsidan.

Fullmäktige ska före utgången av året godkänna en budget för kommunen för följande kalenderår. I samband med att den godkänns ska fullmäktige också godkänna en ekonomiplan för tre eller flera år. Budgetåret är ekonomiplanens första år.

Utvecklingen av de enskilda sektorernas budgetuppställningar har alltså fortsatt. Avsikten är att bättre tjäna verksamhetsledningen och beslutsfattandet. I anslutning till att

on pyritty kehittämään myös sisäisiä suunnittelu- ja seurantajärjestelmiä. Jotta kehitystyö saadaan joustavaksi, talousarviorakenteessa suoritettujen uudistusten hyväksyminen on tarkoituksenmukaista suorittaa edelleen talousarviokäsittelyn yhteydessä. Näin ollen kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto päättäisi

- 6) hyväksyä vuoden 2021 talousarvioehdotuksen valmistelun yhteydessä toteutetut talousarviorakenteen muutokset ja
- 7) oikeuttaa kaupunginhallituksen jatkamaan toimialojen talousarviorakenteen uudistamista sekä sisäisen laskentatoimen ja raportoinnin kehittämistä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan valtuutetulla on oikeus tehdä aloitteita kaupungin yhteisistä asioista. Aloite, joka koskee määrärahan ottamista seuraavan vuoden talousarvioon, tulee tehdä viimeistään 15. maaliskuuta. Kaupunginhallituksen on esitettävä aloite valtuuston käsiteltäväksi talousarvion yhteydessä.

Liitteenä kaupunginhallituksen vastaukset 53 talousarvioaloitteeseen. Edellä olevan perusteella kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto päättäisi

- 8) katsoa mainittujen aloitteiden 1–53 tulleen lopullisesti käsitellyiksi.

Edellä olevaan viitaten kaupunginhallitus esittää, että kaupunginvaltuusto päättäisi

- 9) hyväksyä oheisen ehdotuksen Helsingin kaupungin talousarvioksi vuodeksi 2021 sekä taloussuunnitelmaehdotuksen ohjeellisena vuosille 2022–2023.
- 10) hyväksyä kaupungin ja HKL-liikelaitoksen investointiohjelmat ohjeellisena vuosille 2024–2030 talousarvion liitteiden 4 ja 10 mukaisina otettavaksi huomioon seuraavien vuosien taloussuunnitelmien valmistelussa.

budgetstrukturen läggs om har man också strävat att utveckla de interna planerings- och uppföljningssystemen. För att utvecklingsarbetet ska bli smidigt, är det ändamålsenligt att förnyelserna i budgetstrukturen fortfarande godkänns i samband med budgetbehandlingen. Stadsstyrelsen föreslår därför att stadsfullmäktige beslutar

- 6) godkänna de ändringar i budgetstrukturen som gjorts vid beredningen av förslaget till 2021 års budget och
- 7) bemyndiga stadsstyrelsen att fortsätta att förnya sektorernas budgetstruktur samt utveckla de interna räkenskapsväsendet och rapporteringen.

Enligt 30 kap. 11 § i förvaltningsstadgan har fullmäktigeledamöterna rätt att väcka motioner om stadens gemensamma angelägenheter. En motion som gäller upptagande av anslag i budgeten för följande år ska väckas senast den 15 mars. Stadsstyrelsen ska förelägga fullmäktige motionen i anslutning till budgeten.

Stadsstyrelsens svar på 53 budgetmotioner är bifogade. På grundval av det ovanstående föreslår stadsstyrelsen att stadsfullmäktige beslutar

- 8) betrakta motionerna 1–53 som slutbehandlade.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår stadsstyrelsen att stadsfullmäktige beslutar

- 9) godkänna bilagda förslag till Helsingfors stads budget för år 2021 och förslag till ekonomiplan som anvisning för åren 2022–2023
- 10) godkänna stadens och affärsverket HST:s investeringsprogram som anvisning för åren 2024–2030 enligt bilagorna 4 och 10 till budgeten och som underlag för beredningen av ekonomiplanerna för de följande åren.

9 Talousarvion sitovuus – Budgetens bindande verkan

1 Yleistä

Talousarviossa kaupunginvaltuusto hyväksyy kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Kaupunginvaltuuston nähden sitovaksi eräksi talousarviossa voidaan määritellä määräraha, tuloarvio tai toimintakate. Toiminnallisia tavoitteita voidaan myös määritellä sitoviksi. Sitovuus merkitsee sitä, että esim. määrärahaa ei voi ylittää ilman kaupunginvaltuuston päätöstä.

Talousarviossa on bruttobudjetoituja ja nettobudjetoituja yksiköitä sekä kaupunginvaltuuston perustamia kunnan liikelaitoksia. Näille kaikille määritellään erikseen talousarvion sitovuustaso.

Pääsääntöisesti kaupunginvaltuustoon nähden sitova erä on bruttobudjetoituilla yksiköillä menojen yhteissumma (=määräraha) ja nettobudjetoituilla yksiköillä toimintakate. Kunnan liikelaitoksia sitovat erät on esitetty tuloslaskelma- ja rahoitusosassa.

Talousarviokirjassa kaupunginvaltuustoon nähden sitovat erät on varjostettu.

Mikäli tulot yhteensä, toiminnalliset tavoitteet sekä eräiden hallintokuntien tuottotavoitteet ovat hallintokuntia sitovia kaupunginvaltuustoon nähden, on ne erikseen määritelty näiden hallintokuntien kohdalla.

Yhteisöille myönnettävien avustusten määrärahat on määritelty talousarvion liitteen 1 mukaisesti (Vuoden 2021 talousarvioon sisältyvät avustusmäärärahat ja avustuksenluonteiset korvausmäärärahat). Lautakunnilla ja jaostoilla on oikeus päättää avustusliitteessä mainituista kokonaismäärärahojen käytöstä lukuun ottamatta rasteroidulla merkattuja avustusmäärärahoja.

2 Käyttötalouden osan sitovat määrärahat

2.1 Bruttobudjetoituidut yksiköt

Menot yhteensä on sitova lukutasolla (talousarviotilin kolmen merkin tarkkuudella) seuraavilla talousarvioluvuilla

- 1 20 Tarkastuslautakunta ja -virasto
- 2 10 Kasvatus ja koulutus

Menot yhteensä on sitova kohtatasolla (talousarviotilin viiden merkin tarkkuudella) seuraavilla talousarvioluvuilla

- 1 10 01 Vaalit, keskusvaalilautakunnan käytettäväksi
- 1 30 01 Kaupunginhallituksen käyttövarat
- 1 30 02 Kaupunginhallituksen avustukset
- 1 30 03 Valtionperinnöt
- 1 40 01 Kaupunginkanslia
- 1 50 01 Toimielinten toimintakustannukset, pormestarin ja kaupunginkanslian käytettäväksi
- 1 50 02 Keskitetysti maksettavat henkilöstömenot, kaupunginkanslian käytettäväksi

1 Allmänt

I budgeten godkänner stadsfullmäktige målen för kommunens verksamhet och ekonomi. Budgeten ska iakttas i kommunens verksamhet och hushållning. Ett anslag, en beräknad inkomst och ett verksamhetsbidrag kan i budgeten göras till en post som är bindande gentemot stadsfullmäktige. Också verksamhetsmål kan bli bindande. Att t.ex. ett anslag är bindande innebär att det inte får överskridas utan ett beslut av stadsfullmäktige.

I budgeten finns enheter med bruttobudgetering och enheter med nettobudgetering och kommunala affärsverk inrättade av stadsfullmäktige. För alla dessa fastställs det separat hur bindande budgeten ska vara.

I regel är de sammanlagda utgifterna (=anslagen) inom enheterna med bruttobudgetering och verksamhetsbidraget inom enheterna med nettobudgetering bindande poster gentemot stadsfullmäktige. De poster som är bindande för de kommunala affärsverken framgår av resultaträknings- och finansieringsdelen.

I budgetboken är de bindande posterna skuggade.

Om de sammanlagda inkomsterna, verksamhetsmålen och vissa förvaltningars avkastningsmål är bindande för förvaltningarna gentemot stadsfullmäktige, är de fastställda särskilt vid de olika förvaltningarna.

De anslag som beviljas till sammanslutningar har fastställts i enlighet med bilaga 1 (Understöd och understödmässiga ersättningsanslag i 2021 års budget). Nämnderna och sektionerna har rätt att besluta om totalanslagen upptagna i understödsbilagan med undantag av de understöd som är rasterade.

2 Bindande anslag i driftsekonomidelen

2.1 Enheter med bruttobudgetering

Utgifter sammanlagt är bindande på kapitelnivå (de tre första siffrorna av budgetkontot) i fråga om följande budgetkapitel

- 1 20 Revisionsnämnden och -kontoret
- 2 10 Fostran och utbildning

Utgifter sammanlagt är bindande på momentnivå (de fem första siffrorna av budgetkontot) i fråga om följande budgetkapitel

- 1 10 01 Val, till centralvalnämndens disposition
- 1 30 01 Dispositionsmedel, till stadsstyrelsens disposition
- 1 30 02 Stadsstyrelsens understöd
- 1 30 03 Arv som tillfallit staten
- 1 40 01 Stadskansliet
- 1 50 01 Kostnader för organens verksamhet, till borgmästarens och stadskansliets disposition
- 1 50 02 Personalutgifter som betalas centraliserat, till stadskansliets disposition

1 50 03	Maksuosuudet ja korvaukset, kaupunginkanslian käytettäväksi
1 50 05	Työmarkkinatuen kuntaosuus, kaupunginkanslian käytettäväksi
3 10 01	Kaupunkirakenne
3 10 04	HSY- ja HSL-kuntayhtymien maksuosuudet
3 10 05	Pelastuslaitos
3 10 06	Tuki Liikenneliikelaitokselle
4 10 02	Kulttuurin laitosavustukset
4 10 03	Liikunnan laitosavustukset
5 10 01	Sosiaali- ja terveystalot
5 10 02	Toimeentulotuki
5 10 05	Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri

1 50 03	Betalningsandelar och ersättningar, till stadskansliets disposition
1 50 05	Arbetsmarknadsstödet kommunandel, till stadskansliets disposition
3 10 01	Stadsstruktur
3 10 04	Betalningsandelar till Samkommunerna HRM och HRT
3 10 05	Räddningsverket
3 10 06	Understöd till trafikaffärsverket
4 10 02	Understöd till kulturanläggningar
4 10 03	Understöd till idrottsanläggningar
5 10 01	Social- och hälsovård
5 10 02	Utkomststöd
5 10 05	Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt

2.2 Nettobudjetoidut yksiköt

Seuraavien lukujen/kohtien ”Toimintakate” on sitova

1 40 02	ICT-yhteispalvelut
1 50 04	Keskitetty hanketoiminta, kaupunginkanslian käytettäväksi
3 10 02	Rakennukset
3 10 03	Asuntotuotanto
4 10 01	Kulttuuri ja vapaa-aika
5 10 03	Vastaanottokeskukset ja valtion korvaamat maahanmuuttopalvelut
5 10 04	Apotti

3 Tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosan sitovat määrärahat ja tuloarviot

Pääsääntöisesti kaupunginvaltuustoon nähden **sitovia määrärahoja ovat menot** kohtatasolla (talousarvitiilin viiden merkin tarkkuudella).

Investointiosassa lauta- ja johtokunnilla on oikeus tehdä alakohtien välisiä siirtoja. Määrärahaa ei kuitenkaan voi siirtää sellaiselle hankkeelle, johon talousarviovuodelle ei ole varattu määrärahaa.

Kunnan liikelaitoksia sitovat perustamispäätösten mukaisesti perustamislainan korot ja peruspääoman tuotto, jotka on esitetty tuloslaskelmaosassa tuloina luvun 7 02 alakohtina, ja perustamislainan lyhennykset tuloina rahoitusosan luvun 9 01 alakohtina. Kunnan liikelaitoksia ovat palvelukeskusliikelaitos, rakentamispalveluliikelaitos, taloushallintopalveluliikelaitos, työterveysliikelaitos ja liikenneliikelaitos.

2.2 Enheter med nettobudgetering

Under följande kapitel/moment är **verksamhetsbidraget bindande**

1 40 02	Gemensamma ICT-tjänster
1 50 04	Centraliserad projektverksamhet, till stadskansliets disposition
3 10 02	Byggnader
3 10 03	Bostadsproduktion
4 10 01	Kultur och fritid
5 10 03	Flyktingförläggningar och invardringstjänster som staten ersätter
5 10 04	Apotti

3 Bindande anslag och beräknade inkomster i resultaträknings-, investerings- och finansieringsdelen

I regel är **utgifterna bindande anslag** gentemot stadsfullmäktige på momentnivå (de fem första siffrorna av budgetkontot).

I investeringsdelen har nämnderna och direktionerna rätt att göra överföringar mellan undermomenten. Ett anslag får dock inte överföras på ett projekt som inte har något anslag för budgetåret.

I enlighet med grundläggningsbesluten är räntorna på grundläggningslånet och avkastningen på grundkapitalet bindande för de kommunala affärsverken. De är inkomstförda i resultaträkningsdelen som undermoment i kapitel 7 02. Amorteringarna på anläggningslånet är inkomstförda som undermoment i kapitel 9 01 i finansieringsdelen. De kommunala affärsverken är affärsverket servicecentralen, affärsverket byggtjänsten, affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten, affärsverket företagshälsan och trafikaffärsverket.

10 Selityksiä – Förklaringar

Käyttötaloulosan, tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan talousarviotaulukoiden sarakkeessa 2 ja investointiosan talousarviotaulukoiden sarakkeessa 3 on esitetty määrärahojen käyttö vuoden 2019 tilinpäätöksen mukaan.

Käyttötaloulososassa, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 3 ja investointiosassa sarakkeeseen 4 on otettu vuoden 2020 talousarvioon merkityt määrärahat. Kursiivilla on merkitty Kvston 23.9.2020 sekä sitä aikaisemmin kuluvaan vuoden tileille myöntämät ylitysoikeudet.

Käyttötaloulososassa sarakkeeseen 5, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 4 ja investointiosassa sarakkeeseen 5 on merkitty lauta- ja johtokuntien ehdottamat määrärahat vuodelle 2021. Seuraavien lukujen/kohtien/alakohtien em. sarakkeissa olevat määrärahat ovat Kaupunginkanslian (ei lauta- tai johtokuntien) ehdottamia:

Luku	1 10	Kaupunginkanslia
Luku	1 30	Kaupunginkanslia
Luku	1 40	Kaupunginkanslia
Luku	1 50	Kaupunginkanslia
Luku	7 01	Kaupunginkanslia
Kohta	7 02 01	
alakohdat	01–69	Kaupunginkanslia
Kohta	7 02 02	Kaupunginkanslia
Luvut	7 03–7 05	Kaupunginkanslia
Kohta	8 01 02	Kaupunginkanslia
Kohta	8 03 02	Kaupunginkanslia
Kohta	8 04 02	Kaupunginkanslia
Kohta	8 05 01	Kaupunginkanslia
Luku	8 06	
kohdat	02,03	Kaupunginkanslia
Luku	8 07	Kaupunginkanslia
Kohta	9 01 01	Kaupunginkanslia
Kohta	9 01 02	
alakohdat	52–54	Kaupunginkanslia
Kohta	9 01 03	Kaupunginkanslia

Käyttötaloulososassa sarakkeeseen 6, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 5 ja investointiosassa sarakkeeseen 6 on merkitty vuoden 2021 talousarvion määrärahat.

Käyttötaloulososassa sarakkeeseen 7, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 6 ja investointiosassa sarakkeeseen 7 on merkitty vuoden 2022 taloussuunnitelmaan sisältyvät määrärahat.

Käyttötaloulososassa sarakkeeseen 8, tuloslaskelmaosassa ja rahoitusosassa sarakkeeseen 7 ja investointiosassa sarakkeeseen 8 on merkitty vuoden 2023 taloussuunnitelmaan sisältyvät määrärahat.

Investointiosassa sarakkeeseen 1 on merkitty ao. luvun kohdan tunnus ja sarakkeeseen 2 kohdan sekä alakohdan nimike selityksineen.

Perusteluosan suluissa olevat luvut ovat vuoden 2020 lukuja, ellei tekstissä toisin ole mainittu.

Tuottavuuden kehityksen indeksisarjan perusvuosi on vuosi 2019 (= 100) ellei tekstissä ole toisin mainittu.

Kolumn 2 i budgettabellerna i driftsekonomidelen, resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 3 i tabellerna i investeringsdelen anger anslagsförbrukningen enligt bokslutet för år 2019.

Kolumn 3 i driftsekonomidelen, resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 4 i investeringsdelen består av de i 2020 års budget upptagna anslagen. De anslagsöverskridningar som stadsfullmäktige 23.9.2020 och tidigare beviljat för konton i innevarande års budget är angivna med kursiv.

Kolumn 5 i driftsekonomidelen, kolumn 4 i resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 5 i investeringsdelen består av de anslag som föreslagits för 2021 av nämnder och direktioner. Anslagen i de ovannämnda kolumnerna i fråga om följande kapitel/moment/undermoment är föreslagna av Stadskansliet (inte nämnder eller direktioner):

Kapitel	1 10	Stadskansliet
Kapitel	1 30	Stadskansliet
Kapitel	1 40	Stadskansliet
Kapitel	1 50	Stadskansliet
Kapitel	7 01	Stadskansliet
Moment	7 02 01	
undermomenten	01–69	Stadskansliet
Moment	7 02 02	Stadskansliet
Kapitlen	7 03–7 05	Stadskansliet
Moment	8 01 02	Stadskansliet
Moment	8 03 02	Stadskansliet
Moment	8 04 02	Stadskansliet
Moment	8 05 01	Stadskansliet
Kapitel	8 06	
momenten	02,03	Stadskansliet
Kapitel	8 07	Stadskansliet
Moment	9 01 01	Stadskansliet
Moment	9 01 02	
undermomenten	52–54	Stadskansliet
Moment	9 01 03	Stadskansliet

Kolumn 6 i driftsekonomidelen, kolumn 5 i resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 6 i investeringsdelen består av de i 2021 års budget upptagna anslagen.

Kolumn 7 i driftsekonomidelen, kolumn 6 i resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 7 i investeringsdelen består av de i ekonomiplanen upptagna anslagen för 2022.

Kolumn 8 i driftsekonomidelen, kolumn 7 i resultaträkningsdelen och finansieringsdelen och kolumn 8 i investeringsdelen består av de i ekonomiplanen upptagna anslagen för 2023.

Kolumn 1 i investeringsdelen består av momentets beteckning och kolumn 2 av momentets och undermomentets beteckning med förklaring.

Siffrorna inom parentes i motiveringsdelen är 2020 års siffror, om annat inte är angivet i texten.

Grundår för den indexserie som beskriver produktivitetsutvecklingen är 2019 (= 100), om annat inte är angivet i texten.

Taulukoissa jokainen luku on pyöristetty erikseen tarkasta arvosta, joten laskutoimitukset eivät kaikilta osin täsmää.

Yhdistelmä sidotuista avustuksista on liitteessä 1. Talousarvion on lisäksi liitetty erittely jäsenmaksuista (liite 2) sekä luettelo konserniin kuuluvista eräistä yhtiöistä (liite 3). Liitteessä 4 on esitetty 10-vuotinen investointiohjelma, liitteessä 5 talonrakennushankkeiden rakentamishjelma, liitessä 6 on katujen ja liikenneväylien rakentamishjelma vuosiksi 2021–2023, liitteessä 7 on puistojen ja liikunta-alueiden rakentamishjelma vuosiksi 2021–2023, liite 8 vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevat uudis- ja peruskorjaushankkeet ja liite 9, HKL-liikelaitoksen 10-vuotinen investointisuunnitelma. Ottolainat on eritelty liitteessä 10.

Talousarviomäärärahojen käyttöoikeus on ao. lauta- tai johtokunnalla, ellei talousarvion luvun, kohdan tai alakohdan yhteydessä ole toisin ilmoitettu.

I tabellerna är varje tal avrundat separat från det exakta värdet, och alla uträkningar stämmer därför inte.

En sammanställning över de bundna understöden utgör bilaga 1. Till budgeten har dessutom fogats en specifikation över medlemsavgifterna (bilaga 2) och en förteckning över vissa bolag inom koncernen (bilaga 3). Bilaga 4 utgörs av ett investeringsprogram för tio år, bilaga 5 av ett byggnadsprogram för husbyggnadsprojekt, bilaga 6 av ett byggprogram för gator och trafikleder 2021–2023, bilaga 7 av ett byggprogram för parker och idrottsområden 2021–2023, bilaga 8 av hyres- och aktieobjekt/planerade nybyggnads- och ombyggnadsprojekt och bilaga 9 av en investeringsplan för affärsverket HST för tio år. De upptagna lånen är specificerade i bilaga 10.

Vederbörande nämnd eller direktion har rätt att disponera budgetanslagen, om annat inte är angivet i anslutning till kapitlet, momentet eller undermomentet.

Käyttötalousosa

**Driftsekonomi-
delen**

Keskushallinto

1

**Central-
förvaltningen**

Käyttötalousosa – Driftsekonomidelen

1 Keskushallinto – Centralförvaltningen

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ennuste -	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Prognos	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
						2022	2023
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	27 546	20 163	76 295	58 587	58 587	57 342	58 390
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	240 854	268 109	310 708	359 056	359 856	317 525	319 407
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>		19 218					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-213 308	-247 946	-234 412	-300 469	-301 269	-260 184	-261 018
Poistot - Avskrivningar	10 294	9 614	9 598	10 764	10 764	9 317	11 339
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-223 602	-257 560	-244 010	-311 232	-312 032	-269 500	-272 357
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-223 602	-257 560	-244 010	-311 232	-312 032	-269 500	-272 357
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-26,8	278,4	190,6	190,6	-2,1	1,8
Menot - Utgifter		11,3	15,9	33,9	34,2	-11,8	0,6

1 10 01 Vaalien järjestäminen, keskusvaalilautakunnan käytettäväksi – Ordnande av val, till centralvalnämndens disposition

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2020	2021	2021		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	2 154					30	1 078
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	3 801	803	801	3 998	3 998	1 062	4 244
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 647	-803	-801	-3 998	-3 998	-1 032	-3 166
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-1 647	-803	-801	-3 998	-3 998	-1 032	-3 166
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-1 647	-803	-801	-3 998	-3 998	-1 032	-3 166
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-100,0					3 493,3
Menot - Utgifter		-78,9	-0,3	397,9	397,9	-73,4	299,6

Vuonna 2021 määrärahat sisältävät vuoden 2021 kuntavaalien järjestämisen. Kuntavaaleissa kunnan tehtävät ovat laajemmat kuin valtiollisissa vaaleissa. Kunta järjestää muun muassa ehdokasasetteluun ja ääntenlaskennan. Vuoden 2022 määrärahoissa on huomioitu vuoden 2023 eduskuntavaaleihin valmistautuminen. Vuoden 2023 määrärahoissa on varauduttu eduskuntavaalien toimittamiseen.

Vaaleja koskevat määrärahat sisältävät varauksen oikeusministeriön uudistushankkeille, kuten sähköisen äänioikeusrekisterin käytön laajentumiselle laitosäänestykseen ja tulevaisuudessa mahdollisesti kotiaäänestykseen.

Vaaleja koskevissa määrärahoissa on varauduttu yleisten ennakkoäänestyspaikkojen määrän lisääntymiseen. Ennakkoäänestyspaikkojen perustamisen suurimmat kustannukset liittyvät henkilöstökuluihin, tietotekniikkamenoihin ja koulutukseen sekä tilojen vuokriin. Valtio suorittaa valtiollisissa vaaleissa kunnille kertakorvauksen, jota kuntavaaleista ei kuitenkaan makseta.

I anslagen för 2021 ingår ordnandet av 2021 års kommunalval. Vid kommunalval är kommunens uppgifter mer omfattande än vid statliga val. Kommunen ordnar bland annat kandidatuppställningen och rösträkningen. I anslagen för 2022 har förberedelser för 2023 års riksdagsval beaktats. I anslagen för 2023 ingår en reservering för förrättandet av riksdagsvalet.

Anslagen för val omfattar en reservering för justitieministeriets förnyelseprojekt, såsom användning av det elektroniska rösträttsregistret också vid röstningen på anstalter och i framtiden eventuellt vid hemmaröstningen.

Anslagen för val innehåller en reservering för att de allmänna förhandsröstningsställena kommer att bli fler. De största kostnaderna för inrättandet av förhandsröstningsställen hänförs till personalkostnader, utgifter för informationsteknik, utbildning och fastighetshyror. Staten betalar en engångsersättning till kommunerna vid statliga val, men inte vid kommunalval.

1 20 Tarkastuslautakunta ja -virasto – Revisionsnämnden och -kontoret

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2020	2021	2021		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	5	3	3	4	4	4	4
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	1 802	2 036	1 938	2 001	2 001	2 001	2 001
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 797	-2 033	-1 935	-1 997	-1 997	-1 997	-1 997
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-1 797	-2 033	-1 935	-1 997	-1 997	-1 997	-1 997
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-1 797	-2 033	-1 935	-1 997	-1 997	-1 997	-1 997
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-43,1	10,0	33,3	33,3		
Menot - Utgifter		13,0	-4,8	-1,7	-1,7	0,0	

Talousarvion 2021 keskeiset painopisteet

- Tarkastusvirasto tuottaa laadukkaita arviointi- ja tarkastuspalveluja sekä sidonnaisuusilmoitusten valvontaan liittyviä palveluja.
- Tarkastusvirasto huolehtii henkilöstön työhyvinvoinnista.
- Tarkastusviraston taloutta hoidetaan vastuullisesti, kestävästi ja tuottavasti.

Toiminnan kuvaus

Tarkastuslautakunta järjestää kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin kuntalain 14 luvun mukaisesti. Lautakunta arvioi, ovatko valtuuston kaupungille ja kaupunkikonsernille asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko kuntalain 6 §:n tarkoittamalla tavalla määritelty kunnan toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lautakunta valmistelee valtuustolle sen päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä huolehtii kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Lisäksi tarkastuslautakunta valvoo lakisääteisen sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja raportoi siitä kaupunginvaltuustolle.

Helsingin kaupungin tilintarkastajana toimiva tilintarkastusyhteisö vastaa kaupungin hallinnon ja talouden lakisääteisestä tilintarkastuksesta. Taloussuunnitelmakaudella on voimassa tilikausille 2019–2022 kilpailutettu kaupungin tilintarkastuspalveluja koskeva sopimus. Kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen tilintarkastajina toimivat vuonna 2019 toteutetun kilpailutuksen perusteella valitut tilintarkastajat. Konserniyhteisöjen tilintarkastuspalvelut on kilpailutettu vuosille 2020–2021 sekä optiona vuosille 2022–2023.

Centrale prioriteringar i budgeten 2021

- Revisionskontoret producerar högklassiga utvärderings- och granskningstjänster och tjänster med anknytning till övervakningen av redogörelserna för bindningar.
- Revisionskontoret tar hand om personalens välbefinnande.
- Revisionskontorets ekonomi sköts ansvarsfullt, hållbart och produktivt.

Beskrivning av verksamheten

Revisionsnämnden organiserar granskningen av förvaltningen och ekonomin samt utvärderingen i enlighet med 14 kap. i kommunallagen. Nämnden bedömer huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen och huruvida kommunens verksamhet i enlighet med 6 § i kommunallagen är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt. Nämnden bereder de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om och ser till att granskningen av kommunen och dess dottersammanslutningar samordnas. Revisionsnämnden övervakar dessutom att den lagstadgade skyldigheten att redogöra för bindningar iakttas och tillkännager redogörelserna för fullmäktige.

Den revisionsammanslutning som är Helsingfors stads revisor svarar för den lagstadgade granskningen av stadens förvaltning och ekonomi. Under ekonomiplanepreioden gäller det avtal för stadens revisionstjänster som konkurrensutsatts för räkenskapsperioderna 2019–2022. Som revisorer för sammanslutningarna inom stadskoncernen arbetar de revisorer som valts vid konkurrensutsättningen 2019. Koncernsammanslutningarnas revisionstjänster har konkurrensutsatts för åren 2020–2021 och som option för åren 2022–2023.

Tarkastusvirasto arvioi lautakunnan apuna valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista ja toiminnan tuloksellista ja tarkoituksenmukaista järjestämistä. Virasto huolehtii lautakunnan apuna sidonnaisuusilmoituksia koskevasta valvonnasta, valmisteleo lautakunnalle sen toimivaltaan kuuluvat asiat ja avustaa merkittäväällä panoksella lakisääteisessä tilintarkastuksessa tilintarkastajan kanssa sovitulla tavalla.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset

Kaupunkistrategian, kaupungin organisaatorakenteen ja toimintaympäristön muutokset sekä muutokset kaupunkikonserneissa otetaan huomioon tilintarkastuksen ja arvioinnin toteutustavassa ja painotuksissa. Kaupunkikonsernia ja kaupungin toiminnan tuloksellista ja tarkoituksenmukaista järjestämistä koskevan arviointitiedon tarpeen ennakoidaan kasvavan.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Maailman toimivin kaupunki

Tarkastuslautakunta tuottaa arviointikertomuksella ja tarvittaessa muilla arviointiraporteilla valtuustolle tietoa tavoitteiden toteutumisesta ja toiminnan tuloksellisesta ja tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä kaupungin strategista ohjausta ja päätöksentekoa varten. Kaupunkistrategia vuosille 2017–2021 ohjaa tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan kohdentumista ja vuonna 2021 arvioidaan tarkastuslautakunnan toimintasuunnitelman mukaisesti strategian toteutumista sen kaikilla osa-alueilla. Myös sitova toiminnan tavoite ohjaa arviointien kohdentumista kaupunkistrategian mukaisesti. Arviointi toteutetaan suunnitelmallisesti ja kustannustehokkaasti.

Tarkastuslautakunta ja -virasto esittelevät toimintaansa uudelle valtuustolle. Vuorovaikutusta valtuuston puheenjohtajien ja valtuustoryhmien puheenjohtajien kanssa lisätään. Arviointien hyödynnettävyyttä pyritään parantamaan vuorovaikutuksessa arvioinnin kohteiden kanssa.

Emokaupungin ja konserniyhteisöjen tilintarkastus järjestetään kustannustehokkaasti ja laadukkaasti tilintarkastusta koskevien säädösten ja määräysten mukaisesti. Kaupungin tilintarkastuksessa noudatetaan julkishallinnon hyvää tilintarkastustapaa ja konserniyhteisöjen tarkastuksessa hyvää tilintarkastustapaa.

Sidonnaisuusilmoitusten valvonta- ja raportointitehtävän toteutusta kehitetään kertyneen kokemuksen ja saadun palautteen pohjalta.

Vuosittaista asiakastytyväisyysseuranta hyödynnetään toiminnan suunnitelmallisessa kehittämisessä. Tavoitteena on, että viraston asiakastytyväisyys paranee strategiakauden aikana.

Vastuullinen taloudenpito

Tarkastusviraston taloutta hoidetaan vastuullisesti, kestävästi ja tuottavasti.

Tarkastusvirasto pyrkii parantamaan tuottavuutta muun muassa huolehtimalla työnsä laadusta, henkilöstön työhyvinvoinnista ja vastuullisesta määrärahojen käytöstä

Revisionskontoret biträder nämnden vid bedömningen av om de mål som fullmäktige satt upp har nåtts och om verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt. Revisionskontoret biträder nämnden vid övervakningen av redogörelserna för bindningar, bereder de ärenden som hör till nämndens behörighet och biträder med en omfattande insats vid den lagstadgade granskningen på ett sätt som överenskommit med revisorn.

Väsentliga förändringar i omvärlden

Förändringarna i stadsstrategin, stadens organisationsstruktur och omvärlden liksom också förändringarna i stadskoncernen beaktas i sättet att genomföra revisionen och utvärderingen och i prioriteringarna för dessa. Behovet av bedömningsuppgifter om stadskoncernen och om huruvida stadens verksamhet är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt förutspås öka.

Hur stadsstrategin utfallit

Världens bäst fungerande stad

Revisionsnämnden producerar med utvärderingsberättelsen och vid behov med andra utvärderingsrapporter uppgifter för fullmäktige om huruvida målen har nåtts och verksamheten varit ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt med tanke på stadens strategiska styrning och beslutsfattande. Stadsstrategin för åren 2017–2021 styr inriktningen i revisionsnämndens utvärderingsverksamhet, och i enlighet med revisionsnämndens verksamhetsplan bedöms år 2021 utfallet av strategin inom dess alla delområden. Också det bindande verksamhetsmålet styr inriktningen av utvärderingarna enligt stadsstrategin. Utvärderingen genomförs planmässigt och kostnadseffektivt.

Revisionsnämnden och -kontoret presenterar sin verksamhet för det nya fullmäktige. Växelverkan med fullmäktiges ordförande och med ordförandena för fullmäktigegrupperna ökas. Möjligheten att utnyttja utvärderingarna förbättras om möjligt i växelverkan med de objekt som utvärderas.

Revisionen av moderstaden och koncernsammanslutningarna ordnas kostnadseffektivt och högklassigt i enlighet med de bestämmelser och föreskrifter som gäller för revisionen. Vid revisionen av staden följs god revisionsssed i den offentliga förvaltningen och vid revisionen av koncernsammanslutningarna god revisionsssed över lag.

Sättet att utföra den övervaknings- och rapporteringsuppgift som gäller redogörelserna för bindningar utvecklas utifrån erfarenheterna och responsen.

Den årliga uppföljningen av kundnöjdheten utnyttjas då verksamheten utvecklas planmässigt. Målet är att revisionskontorets kundnöjdhet ska förbättras under strategiperioden.

Ansvarsfull hushållning

Revisionskontorets ekonomi sköts ansvarsfullt, hållbart och produktivt.

Revisionskontoret vill förbättra produktiviteten bland annat genom att vinnlägga sig om kvaliteten på sitt arbete, personalens välbefinnande och en ansvarsfull anslagsförbrukning.

Tarkastusviraston digitalisoidujen toimintojen määrä kasvaa ja vakiinnutetaan sähköisten työvälineiden laajamittainen hyödyntäminen arviointi- ja tarkastustyössä

Henkilöstösuunnitelma

Tarkastusviraston henkilöstöjohtamisen tavoitteena on osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö. Taloussuunnitelmakaudella panostetaan suunnitelmalliseen esihenkilö- ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen. Henkilöstön saatavuuden ennakoidaan jatkuvan hyvänä ja tilanne varmistetaan huolehtimalla kilpailukykyisistä tehtäväsissä ja palkkatasosta.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Tarkastuslautakunnan arviointitoiminnassa tarkastellaan mahdollisuuksien mukaan kaupungin toiminnan vaikutuksia. Strategiakaudella tarkastuslautakunta on kiinnittänyt huomiota esimerkiksi terveys-, sukupuoli- ja yritysvaikutusten sekä Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman arviointiin. Vaikutuksia tarkastellaan jatkossakin tarkastuslautakunnan vuosittain hyväksymän arviointisuunnitelman puitteissa.

De digitaliserade funktionerna vid revisionskontoret ökar i volym, och utnyttjandet av elektroniska arbetsverktyg i stor skala etableras inom utvärderings- och granskningsarbetet.

Personalplan

Målet för revisionskontorets personalledning är kompetenta, motiverade och välmående anställda. Under ekonomiplanepreioden görs det satsningar på planmässigt chefsarbete och utveckling av personalens kompetens. En fortsatt god tillgång till personal är att vänta, och revisionskontoret försäkras sig om läget genom att se till att uppgiftsinnehåll och lönenivån är konkurrenskraftiga.

Bedömning av budgetens konsekvenser

Vid revisionsnämndens utvärderingsverksamhet granskas konsekvenserna av stadens verksamhet i den mån det är möjligt. Under strategiperioden har revisionsnämnden ägnat uppmärksamhet exempelvis åt bedömning av hälso-, köns- och företagskonsekvenser och av programmet Kolneutralt Helsingfors 2035. Konsekvenserna bedöms också i fortsättningen inom ramen för den utvärderingsplan som revisionsnämnden godkänner årligen.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnan tavoitteet

Bindande verksamhetsmål

Kaupunkistrategian teema	Sitova toiminnan tavoite I	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
Maailman toimivin kaupunki	Tarkastuslautakunnan arviointitoiminta kohdistuu kaupunkistrategian toteutumisen arviointiin.	Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelmaan sisältyvistä vuosittain vaihtuvista aiheista (pois lukien tavoitearvioinnit, vaikuttavuuden seuranta ja talouden arviointi) vähintään 70 prosenttia liittyy kaupunkistrategiassa asetettujen linjausten tai tavoitteiden arviointiin.	

Tema i stads- strategin	Bindande verksamhetsmål	Mätare för bindande verksamhetsmål	Koppling till projekt gemensamma för hela staden och till teman för samplanering
Världens bäst fungerande stad	Revisionsnämndens utvärderingsverksamhet gäller utvärdering av hur stadsstrategin genomförts.	Minst 70 procent av de årligen varierande temana i revisionsnämndens utvärderingsplan (exkl. målutvärderingar, uppföljning av genomslagskraften och ekonomisk utvärdering) hänför sig till utvärdering av riktlinjer eller mål fastställda i stadsstrategin.	

**Määrä- ja taloustavoitteet –
Kvantitativa och ekonomiska mål**

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Suoritettavoitteet – Prestationsmål						
Arviointikertomus valmistuu 20.4. mennessä - Utvärderingsberättelsen färdigställs senast 20.4	10.4.	30.4.	9.4.	20.4.	20.4.	20.4.
Tilintarkastuskertomus annetaan 30.4. mennessä - Revisionsberättelsen ges senast 30.4	26.4.	30.4.	29.4.	30.4.	30.4.	30.4.
Tehokkuus/taloudellisuus – Effektivitet/lönsamhet						
Toimintamenot euroa/asukas - Omkostnader euro/invånare	2,76	3,05	2,95	3,04	3,01	2,98
Toiminnan laajuustiedot – Verksamhetens omfattning						
Tilintarkastuspäivät per tilivuosi, ulkoisen tilintarkastajan toteutuneet tarkastuspäivät - Revisionsdagar per räkenskapsår, utfall för den externa revisorns revisionsdagar	389	390	412	390	390	390
Resurssit – Resurser						
Henkilötyövuodet (oma henkilöstö) - Årsverken (egen personal)	14,8	16,0	15,0	16,5	17,0	17,0
Henkilötyövuodet (ostopalvelut) - Årsverken (köpta tjänster)	0	0	0	0	0	0

Tuottavuus - Produktivitet

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Tuottavuuden kehittyminen (2019=100) - Produktivitetsutfall (2019=100)	100,0	90,1	93,5	94,0	94,5	95,0

Tilankäytön tehokkuus - Effektivitet i lokalanvändningen

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Tilojen kokonaispinta-ala - Lokalyta sammanlagt	602	602	602	602	450	450

Yksikkökustannusten kehitys - Utveckling i kostnaderna per enhet

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Tarkastuspäivän hinta, euroa/pv - Pris för en revisionsdag, euro/dag	487	538	535	525	525	525
<i>muutos edellisestä vuodesta, prosenttia - förändring från föregående år, procent</i>	-4.1	10.5	9.9	-2.3	0	0

1 30 Kaupunginhallitus – Stadsstyrelsen

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2019	2020	2020	2021	2021	2022	2023
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	235		11 675	2 700	2 700	2 700	2 700
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	9 980	9 550	10 008	47 163	47 963	13 563	13 563
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>		11 108					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-9 745	-9 550	1 667	-44 463	-45 263	-10 863	-10 863
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-9 745	-9 550	1 667	-44 463	-45 263	-10 863	-10 863
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-9 745	-9 550	1 667	-44 463	-45 263	-10 863	-10 863
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-100,0					
Menot - Utgifter		-4,3	4,8	393,9	402,2	-71,7	

1 30 01 Kaupunginhallituksen käyttövarat – Stadsstyrelsens dispositionsmedel

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2019	2020	2020	2021	2021	2022	2023
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	235		11 675				
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	7 917	7 442	8 000	41 315	41 815	7 315	7 315
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>		11 108					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-7 682	-7 442	3 675	-41 315	-41 815	-7 315	-7 315
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-7 682	-7 442	3 675	-41 315	-41 815	-7 315	-7 315
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-7 682	-7 442	3 675	-41 315	-41 815	-7 315	-7 315
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-100,0					
Menot - Utgifter		-6,0	7,5	455,2	461,9	-82,5	

Talousarviossa kaupunginhallituksen käyttövaroihin varataan vuosittain varaus vuoden aikana tapahtuviin yllättäviin ja ennakoimattomiin menoihin. Tällaisia menoja voivat olla esimerkiksi kaupungin kansainväliseen näkyvyyteen ja suur tapahtumiin, poikkeuksellisiin yksittäisiin hankkeisiin tai kaupungin ja valtion yhteistyöhön liittyvät kertaluonteiset hankkeet, jotka eivät kuulu yksittäisen toimialan tai kanslian tavanomaiseen toimintaan.

Kohdentamattoman määrärahan lisäksi käyttövaroihin on varattu määrärahoja pääkaupunkiseudun yhteistyöhön ja seutuyhteistyöhön, Helsinki-mitaleihin, tutkimusapurahoihin ja tiedepalkintoon..

Kaupunginhallituksen käyttövaroihin sisältyvät varaukset laatupalkintokilpailun järjestämistä varten 100 000 euroa, tiedepalkintoa varten 10 000 euroa ja tutkimusapurahoihin 77 000 euroa.

Kaupunki jatkaa vuonna 2021 pidemmän aikavälin palkkakehityssuunnitelman toteutusta, joka perustuu henkilöstön ja henkilöstöryhmien palkkaukseen liittyvien keskeisten kehittämistarpeiden kartoitukseen sekä työnantajan tarpeisiin osaavan työvoiman saatavuuden varmistamisessa. Palkkakehityssuunnitelman toteutukseen on varattu vuoden 2021 talousarvioon 4,5 miljoonaa euroa.

Vuoden 2021 määrärahoissa on varauduttu kattamaan 10 000 000 eurolla sellaisia koronaepidemiasta mahdollisesti aiheutuvia menoja, joita valtio ei ole talousarviossaan varautunut kompensoimaan erillisinä käyttötalouden valtionavustuksina. Tällaisia menoja voi aiheutua esimerkiksi kulttuurin ja liikunnan laitosavustusta saavien kaupungin tytäryhteisöjen taloudellisen tilanteen heikkenemisestä. Koronasta aiheutuvat valtion suoran korvauksen piiriin kuuluvat menot mm. testaukseen ja hoitovelan purkamiseen tullaan käsittelemään nk. talousarvion teknisenä ylityksenä vastaavan tulon perusteella.

Koronaepidemiasta palautuminen ja kaupungin palvelujen uudistaminen vastaamaan toimintaympäristön muutoksia edellyttää kaupungilta erityispanostuksia digitalisaatioon, yrittäjyyteen ja työllisyyteen. Kaupunginhallituksen käyttövaroihin on varattu tarkoitukseen 20 miljoonaa euroa, josta 10 miljoonaa digitalisaatiota edistäviin hankkeisiin ja 10 miljoonaa elinkeinopoliittisiin toimenpiteisiin. Elinkeinopoliittiset toimenpiteet kohdennetaan erityisesti alueen esihautomo- ja hautomotoiminnan kehittämiseen yhteistyössä korkeakoulujen kanssa sekä kiertotalouden liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntämiseen ja alan osaamiskeskittymän vahvistamiseen.

I stadsstyrelsens dispositionsmedel i budgeten görs årligen en reservering för plötsliga och oförutsedda utgifter under året. Sådana utgifter kan exempelvis bestå av projekt av engångskaraktär som hänför sig till stadens internationella synlighet och storevenemang, till extraordinära enskilda projekt eller till samarbetet mellan staden och staten och som inte hör till den sedvanliga verksamheten i en sektor eller vid stadskansliet.

Utöver det ospecificerade anslaget omfattar dispositionsmedlen anslag för samarbetet i huvudstadsregionen och det regionala samarbetet, Helsingforsmedaljer, forskningsstipendier och ett vetenskapspris.

Stadsstyrelsens dispositionsmedel omfattar reserveringar på 100 000 euro för ordnandet av kvalitetspristävlingen, 10 000 euro för vetenskapspriset och 77 000 euro för forskningsstipendierna.

Staden fortsätter 2021 med att genomföra löneutvecklingsplanen på längre sikt, vilken baserar sig på en kartläggning av de centrala behoven att utveckla de anställdas och personalgruppernas löner och på arbetsgivarens behov när det gäller att trygga tillgången till kunnig arbetskraft. För genomförandet av löneutvecklingsplanen har det reserverats 4,5 miljoner euro i 2021 års budget.

I anslagen för 2021 har 10 000 000 euro reserverats för att täcka sådana utgifter som koronaepidemin eventuellt medför och som staden i sin budget inte har berett sig på att kompensera i form av separata statsunderstöd inom driftsekonomin. Sådana utgifter kan exempelvis bero på en försämrad ekonomisk situation hos de av stadens dottersammanslutningar som får understöd till kultur- och idrottsanläggningar. De utgifter till följd av koronaepidemin som staten ersätter direkt, bl.a. sådana som gäller testning och minskning av vårdskulden, kommer att behandlas som tekniska budgetöverskridningar med motsvarande inkomst.

Återhämtningen från koronaepidemin och förnyandet av stadens tjänster så att de svarar mot förändringarna i omvärlden kräver särskilda satsningar av staden på digitaliseringen, företagsamheten och sysselsättningen. I stadsstyrelsens dispositionsmedel har det för ändamålet reserverats 20 miljoner euro, varav 10 miljoner för projekt som främjar digitaliseringen och 10 miljoner för näringspolitiska åtgärder. De näringspolitiska åtgärderna inriktas i synnerhet på att utveckla förkuvös- och kuvösverksamheten i området i samarbete med högskolorna och på att utnyttja möjligheterna till affärsverksamhet i den cirkulära ekonomin och stärka kompetensklustret i branschen.

1 30 02 Kaupunginhallituksen avustukset – Stadsstyrelsens understöd

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2019	2020	2020	2021	2021	2022	2023
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt							
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	2 063	2 108	2 008	2 048	2 348	2 048	2 048
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-2 063	-2 108	-2 008	-2 048	-2 348	-2 048	-2 048
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-2 063	-2 108	-2 008	-2 048	-2 348	-2 048	-2 048
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-2 063	-2 108	-2 008	-2 048	-2 348	-2 048	-2 048
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster							
Menot - Utgifter		2,2	-4,7	-2,8	11,4	-12,8	

Kaupunginhallitus myöntää avustuksia vuosittain sellaisille järjestöille, joiden toiminta ei kuulu minkään muun lautakunnan toimialaan. Määräraha vuonna 2021 on 2 348 000 euroa. Määrärahaan sisältyy eräitä kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen avustuksia sekä avustuksenluonteisia korvausmäärärahoja. Lisäksi määrärahaan sisältyy asukasosallisuuden avustukset ja muut avustukset. Muut avustukset koostuvat mm. kansainvälisen kaupunkiyhteistyön tukemisesta, henkilöstöjärjestöjen avustuksista, kunnallisen tiedotustoiminnan edistämisestä ja avustuksista opaskoulutuksen järjestämiseen.

Stadsstyrelsen beviljar årligen understöd till organisationer vilkas verksamhet inte hör till någon annan nämnds område. Anslaget uppgår år 2021 till 2 348 000 euro. I anslaget ingår vissa understöd till sammanslutningar som hör till stadskoncernen och understödmässiga ersättningsanslag. I anslaget ingår dessutom understöd för invånardelaktighet och övriga understöd. De övriga understöden består bl.a. av stöd för internationellt stadssamarbete, understöd till personalorganisationer, främjande av kommunal informationsverksamhet och understöd för ordnande av guideutbildning.

1 30 03 Valtionperinnöt – Arv som tillfallit staten

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2020	2021	2021		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt				2 700	2 700	2 700	2 700
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt				3 800	3 800	4 200	4 200
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag				-1 100	-1 100	-1 500	-1 500
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat				-1 100	-1 100	-1 500	-1 500
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)				-1 100	-1 100	-1 500	-1 500
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster				X	X		
Menot - Utgifter				X	X	10,5	

Valtionperintöjen kirjanpidollinen käsittely muuttui vuoden 2019 alusta. Aiemmin valtionperintöjä käsiteltiin taseessa. Vuoden 2018 tilinpäätöksessä taseessa olleet valtionperintövarat noin 4,6 miljoonaa euroa tuloutettiin sosiaali- ja terveystalouden talousarviokohdalle. Vuoden 2019 alusta lukien valtionperinnöt on kirjattu tuloiksi sosiaali- ja terveystalouden talousarviokohdalle. Kaupunginhallitus teki 8.6.2020 päätöksen valtionperintöjen hakuperusteiden ja käyttötarkoituksen vahvistamisesta. Kaupunginhallitus päätti valtionperintönä kaupungille tulevien kuolinpesien varojen hakuperusteiksi ja käyttötarkoitukseksi sosiaali- ja terveystoimialan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan myöntämät avustukset toimintaan, jolla tuetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Kaupungin tulee pyydettäessä osoittaa Valtiokonttorille, mihin valtionperinnöt on käytetty. Laajennettaessa valtionperintöjen käyttöä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle, talousarviossa on uusi talousarviokohta Valtionperinnöt, jossa valtionperintöinä saatavia tuloja ja niistä myönnettäviä menomäärärahoja seurataan. Tulojen perusteella arvioidaan vuosittain toimialoille valtionperinnöistä osoitettavien avustusmäärärahojen määrää ja valtionperinnöistä myönnettävät avustusmäärärahat ovat enintään kertyneiden tulojen suuruiset. Toimialalautakunnalle ja jaostolle osoitettava avustusmääräraha kirjataan avustusliitteeseen. Tältä talousarviokohdalla osoitetaan kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialalle sekä sosiaali- ja terveystoimialalle eräeseen vuonna 2020 kaupungille luovutettuun yksittäiseen valtionperintöön liittyvät avustusmäärärahat. Kyseinen valtionperintö on saatu kaupungille tulona 2020, mutta sitä käytetään vuodesta 2021 alkaen. Tämän vuoksi talousarviokohdan toimintakate on vuonna 2021 negatiivinen.

Talousarviokohdalla myönnetään valtionperinnöistä avustuksiin

- kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle 850 000
- sosiaali- ja terveystoimialalle 2 950 000

Behandlingen i bokföringen av arv som tillfallit staten ändrades vid ingången av 2019. Tidigare behandlades sådana arv i balansräkningen. De arvsmedel på ca 4,6 miljoner euro som ingick i balansräkningen i 2018 års bokslut intäktsfördes på budgetmomentet för social- och hälsovård. Sedan ingången av 2019 har arv som tillfallit staten upptagits som inkomster på budgetmomentet för social- och hälsovård. Stadsstyrelsen fattade 8.6.2020 beslut om fastställande av ansökningsgrunder och disposition av arv som tillfallit staten. Stadsstyrelsen beslutade om ansökningsgrunderna och dispositionen av medlen i dödsbon som tillfallit staten som arv och som överläts till staden att medlen ska användas för sådana understöd beviljade av social- och hälsovårdssektorn och kultur- och fritidssektorn som stöder främjandet av välfärd och hälsa.

Staden ska på begäran uppge för Statskontoret hur de arv som tillfallit staten har använts. Då användningen av arv som tillfallit staten utvidgas till kultur- och fritidssektorn finns det i budgeten ett nytt moment Arv som tillfallit staten, där de inkomster som fås i form av sådana arv och de utgiftsanslag som beviljas ur dessa följs. Utifrån inkomsterna beräknas årligen beloppet för understödsanslag till sektorerna ur arven som tillfallit staten, och understödsanslagen ur arvsmedlen motsvarar högst de inkomster som kommit in. Understödsanslaget till sektornämnden och sektionen i fråga upptas i understödsbilagan. Från detta budgetmoment anvisas kultur- och fritidssektorn och social- och hälsovårdssektorn understödsanslag som hänförs sig till ett enskilt arv som tillfallit staten och som 2020 överläts till staden. Staden har fått detta arv som inkomst år 2020, men det används från och med år 2021. Verksamhetsbidraget på budgetmomentet är därför negativt år 2021.

Från budgetmomentet beviljas understöd ur arv som tillfallit staten

- till kultur- och fritidssektorn 850 000
- till social- och hälsovårdssektorn 2 950 000

1 40 Kaupunginkanslia – Stadskansliet

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ennuste -	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Prognos	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
						2022	2023
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	15 081	15 510	58 614	50 258	50 258	50 258	50 258
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	116 601	129 446	168 987	162 225	162 225	162 225	162 225
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>		8 050					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-101 520	-113 936	-110 373	-111 967	-111 967	-111 967	-111 967
Poistot - Avskrivningar	10 276	9 614	9 598	10 764	10 764	9 317	11 339
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-111 796	-123 550	-119 971	-122 730	-122 730	-121 284	-123 307
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-111 796	-123 550	-119 971	-122 730	-122 730	-121 284	-123 307
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		2,8	277,9	224,0	224,0	-0,0	
Menot - Utgifter		11,0	30,5	25,3	25,3		

1 40 01 Kaupunginkanslia – Stadskansliet

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ennuste -	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Prognos	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
						2022	2023
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	15 081	15 510	58 614	15 450	15 450	15 450	15 450
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	116 601	129 446	168 987	130 250	130 250	130 250	130 250
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>		8 050					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-101 520	-113 936	-110 373	-114 800	-114 800	-114 800	-114 800
Poistot - Avskrivningar	10 276	9 614	9 598	7 931	7 931	6 484	8 506
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-111 796	-123 550	-119 971	-122 731	-122 731	-121 284	-123 306
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-111 796	-123 550	-119 971	-122 731	-122 731	-121 284	-123 306
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		2,8	277,9	-0,4	-0,4		
Menot - Utgifter		11,0	30,5	0,6	0,6		

Talousarvion 2021 keskeiset painopisteet

Vuonna 2021 käynnistyvän työllisyyden kuntakokeilun avulla tarjotaan työvoima- ja yrityspalveluita erittäin suurelle ja moninaiselle kohderyhmälle ja tuetaan työmarkkinoiden toipumista koronapandemiasta. Helsingin elinkeinoelämän kasvun edellytyksiä tuetaan edistämällä yrittäjyyttä, panostamalla innovaatiovetoista kasvua rakentaviin palveluihin sekä selvittämällä mahdollisuuksia edistää elinkeinotoimintaa maankäytön keinoin.

Kaupungin digitaalista perustaa uudistetaan. ICT-infra- ja tukipalvelutoiminnosta tehdään kaupunkiyhteinen kokonaisuus, jonka puitteissa tarjotaan keskitetysti kaupunkiyhteiset tietoliikennepalvelut, palvelin-, konesali- ja kapasiteettipalvelut, laitteiden elinkaari- ja palvelut, perustietotekniikan tukipalvelut sekä järjestelmien sovellushallintapalvelut.

Varmistetaan kaupunkistrategian asuntotuotantotavoitteen mukaisesti 7 000 asunnon rakentamisen aloittaminen. Käynnistetään kaupunki uudistus sekä torjutaan alueellista eriytymiskehitystä asuntojen hallinta- ja rahoitusmuotojen määrittelyn kautta.

Toiminnan kuvaus

Kaupunginkanslia on kaupunginhallituksen alainen virasto, joka toimii kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen suunnittelu-, valmistelu- ja toimeenpanovirastona sekä vastaa kaupungin kehittämisestä. Kanslia huolehtii kaupungin keskushallinnosta. Kaupunginkansliassa on elinkeino-osasto, hallinto-osasto, henkilöstöosasto, strategiaosasto, talous- ja suunnitteluosasto ja viestintäosasto.

Elinkeino-osasto tukee kaupungin elinkeinoelämän kehitystä ja kaupunkilaisten työllistymistä. Osasto vastaa kaupungin työllisyydenhoidosta, koordinoi maahanmuuttoasioita sekä houkuttelee kansainvälisiä osaajia ja yrityksiä. Elinkeino-osasto tukee yritysten perustamista sekä kehittää kaupungin kasvuyritysekosysteemiä, korkeakoulu-yhteistyötä ja osaamiskeskittymiä. Osasto edistää kaupungin yritysmuutoksia ja yrityksille suotuisan toimintaympäristön kehittämistä.

Hallinto-osasto huolehtii kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja pormestarikunnan toimintaedellytyksistä, päätösvalmistelusta, täytäntöönpanosta, päätöksenteon käytännön järjestelyistä ja sihteeritehtävistä. Osasto ohjaa ja kehittää kaupungin hallintomenettelyä, johtaa kaupungin asiakirjahallintaa ja kehittää asianhallintaa. Hallinto-osasto ohjaa ja kehittää kaupungin tietosuoja-asioita. Osasto koordinoi kaupungin turvallisuus- ja varautumisasioita sekä huolehtii kaupungin oikeudellisesta edunvalvonnasta ja asiantuntijapalveluista samoin kuin kaupungintalokortteleiden virastopalveluista.

Henkilöstöosasto huolehtii kaupungin henkilöstöpolitiikasta, kaupunkiyhteisten osaamisen johtamisen, henkilöstösuunnittelun ja henkilöstön saatavuuden edistämisen toimintatavoista, työhyvinvoinnista ja työturvallisuudesta sekä työnantajatoinnista ja HR-prosessien ohjaamisesta. Osasto huolehtii henkilöstön kehittämispalveluista ja muutostuesta.

Centralla prioriteringar i budgeten 2021

Med hjälp av det kommunförsök för ökad sysselsättning som börjar 2021 erbjuds det arbetskrafts- och företagstjänster till en synnerligen stor och varierande målgrupp och stöds arbetsmarknadens återhämtning från coronapandemin. Förutsättningarna för tillväxt inom näringslivet i Helsingfors stöds genom att staden främjar företagsamheten, satsar på tjänster som bygger upp en innovationsdriven tillväxt och utreder möjligheterna att främja näringsverksamheten med markanvändningsmedel.

Stadens digitala grund byggs om. Funktionerna för ICT-infrastruktur och stödtjänster görs till en helhet gemensam för hela staden, inom ramen för vilken alla inom staden får tillgång till centraliserade datakommunikationstjänster, server-, maskinhalls- och kapacitetstjänster, livscykelstjänster för utrustningen och tjänster för hantering av systemapplikationerna.

I enlighet med bostadsproduktionsmålet i stadsstrategin säkerställs byggstarten på 7 000 bostäder. En stadsförnyelse inleds, och segregationsutvecklingen mellan områdena bekämpas genom hur besittnings- och finansieringsformerna för bostäder slås fast.

Beskrivning av verksamheten

Stadskansliet, som lyder under stadsstyrelsen, har till uppgift att vara allmänt planerings-, berednings- och verkställighetsorgan för stadsfullmäktige och stadsstyrelsen och att svara för utvecklingen av staden. Stadskansliet sköter stadens centralförvaltning. Vid stadskansliet finns en näringslivsavdelning, förvaltningsavdelning, personalavdelning, strategiavdelning, ekonomi- och planeringsavdelning och kommunikationsavdelning.

Näringslivsavdelningen stöder utvecklingen av näringslivet i staden och stadsbornas sysselsättning. Avdelningen svarar för stadens sysselsättningsåtgärder, samordnar migrationsfrågor och lockar internationella förmågor och företag. Näringslivsavdelningen stöder bildandet av företag och utvecklar stadens ekosystem för tillväxtföretag, högskolesamarbetet och kunskapsklustren. Avdelningen främjar stadens företagsvänlighet och utvecklingen av en gynnsamt företagsklimat.

Förvaltningsavdelningen sköter verksamhetsförutsättningarna för stadsfullmäktige, stadsstyrelsen och borgmästarkollegiet, likaså beslutsberedning, verkställande, praktiska arrangemang kring beslutsfattandet och sekreteraruppgifter. Avdelningen styr och utvecklar stadens förvaltningsförfarande, leder stadens dokumenthantering och utvecklar ärendehantering. Förvaltningsavdelningen styr och utvecklar stadens dataskyddsändamål. Avdelningen samordnar stadens säkerhets- och beredskapsändamål och sköter stadens juridiska intressebevakning och tillhandahåller juridisk expertis. Den sköter också expeditionstjänsterna i stadshuskvarteren.

Personalavdelningen sköter stadens personalpolitik, verksamhetssätten inom kompetensstyrning, personalplanering och främjande av tillgången på personal för hela staden, arbetshälsan, arbetssäkerheten, arbetsgivarverksamheten och styrningen av HR-processerna. Avdelningen sköter personalutvecklingstjänsterna och förändringsstödet.

Strategiaosaston palveluita ovat strategiset ja toimintaympäristöön liittyvät tutkimukset ja analyysit, strateginen suunnittelu ja seuranta, strategian toimeenpanon tuki ja palvelujen kehittämisen menetelmät ja tuki sekä kaupunkiyhteiset digitaaliset sekä dataan ja analytiikkaan liittyvät ratkaisut ja palvelut.

Talous- ja suunnitteluosasto johtaa ja koordinoi kaupungin aluerakentamisprojekteja sekä turvaa helsinkiläisille paremmat asuinolot asunto-ohjelmoinnin, asuntojen hallinta- ja rahoitusmuoto-ohjauksen sekä asuinalueiden ja rakentamisen kehittämishankkeiden avulla. Osasto vastaa kaupungin yhteishankintojen ja keskushallinnon erillishankintojen valmistelusta ja kilpailuttamisesta sekä kaupungin hankintatoimen kehittämisestä ja ohjauksesta. Talous- ja suunnitteluosasto ohjaa ja seuraa kaupungin tytäryhteisöjen osakkuusyhteisöjen toimintaa ja taloutta sekä kaupunkikonsernin kokonaisedun toteutumista konserniohjeen mukaisesti. Osasto huolehtii kaupungin investointien edellyttämän rahoituksen järjestämisestä sekä laatii kaupungin talousarvion, raamin, talousarvion toteutumisen nusteet ja näihin liittyvät ohjeet, valmistelee kaupungin tilinpäätöksen yhdessä taloushallintopalveluliikelaitoksen kanssa sekä vastaa taloushallinnon ja taloussuunnittelun järjestelmien ja prosessien kehittämisestä.

Viestintäosasto tukee kaupunkistrategiaa ja brändiä aktiivisella, selkeällä, luotettavalla ja kiinnostavalla ulkoisella ja sisäisellä viestinnällä, markkinoinnilla ja osallisuuden käytännöllä. Tavoitteena on, että kaupunkilaiset yhteisöt, yritykset ja työntekijät tietävät hyvissä ajoin kaupungin suunnitelmista, päätöksistä, toiminnasta, palveluista sekä osallistuvat kaupungin kehittämiseen. Kansainvälinen tunnettuus ja brändi sekä brändilinjausten edistäminen ovat viestintäosaston vastuulla. Viestintäosasto vastaa kaupunkitasoisesti viestintäkanavien kuten hel.fi:n ja Helmi-intran sisällöntuotannon koordinoinnista ja kanavien kehittämisestä. Viestintäosaston vastuulla on myös kaupungin tapahtumallisuuden kehittäminen sekä kumppanuustapahtumien hallinta. Tehtäväalueita ovat lisäksi sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kehittäminen, yleisneuvonta ja maahanmuuttoneuvonta sekä sovittelutoiminta.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain

Työllisyyden kuntakokeilu käynnistyy vuoden 2021 alussa. Kokeilussa työllisyydenhoidon vastuuta siirretään valtiolta kaupungille. Kokeilun ajan Helsinki vastaa kaikkien työmarkkinatuen saajien, vieraskielisten ja alle 30-vuotiaiden työllisyyspalveluiden järjestämisestä. Kaupungilla on aiempaa paremmat mahdollisuudet vaikuttaa kohderyhmien työllistymistä edistävien palveluiden järjestämiseen. Kokeilun tavoitteena on edistää kaupungin vastuulle tulevan kohderyhmän työllistymistä sekä alentaa kaupungin maksettavaksi tulevaa työmarkkinatuen kuntaosuutta.

Elokuussa 2020 tehdyn arvion mukaan kaupungin vastuulle tulee noin 50 000 asiakasta nykyisestä työ- ja elinkeinotoimistosta (TE-toimisto). Lisäksi noin 200 TE-toimiston työntekijää siirtyy kaupungin työnjohdon alaisuuteen. Koronatilanne lisää asiakkaiden määrää. Kaupunki panostaa kokeilun aikana

Till strategiavdelningens tjänster hör strategiska utredningar och analyser med anknytning till omvärlden, strategisk planering och uppföljning, stöd för verkställande av strategin och metoder och stöd för utveckling av tjänsterna, likaså för hela staden gemensamma digitala lösningar och tjänster och sådana som hänförs till data och analytik.

Ekonomi- och planeringsavdelningen leder och samordnar stadens områdesbyggnadsprojekt och tryggar bättre boendeförhållanden för helsingforsarna med hjälp av bostadsprogram, styrning av besittnings- och finansieringsformen för bostäder och utvecklingsprojekt för bostadsområden och byggande. Avdelningen ansvarar för beredningen och konkurrensutsättningen av stadens gemensamma upphandlingar och centralförvaltningens separata upphandling och för utvecklingen och styrningen av stadens upphandlingsfunktioner. Ekonomi- och planeringsavdelningen styr och följer verksamheten och ekonomin i stadens dotter- och intressesammanslutningar, likaså att stadskoncernens helhetsintresse bevakas i enlighet med koncerndirektivet. Avdelningen ordnar den finansiering som krävs för stadens investeringar och utarbetar stadens budget, ramen och utfallsprognoser för budgeten med tillhörande anvisningar, bereder stadens bokslut i samverkan med affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten och svarar för utvecklingen av systemen och processerna inom ekonomiförvaltningen och ekonomiplaneringen.

Kommunikationsavdelningen stöder stadsstrategin och varumärket genom aktiv, tydlig, tillförlitlig och intressant extern och intern kommunikation, marknadsföring och delaktighetspraxis. Målet är att organisationer, företag och anställda i staden i god tid ska få veta om stadens planer, beslut, verksamhet och tjänster och att de ska delta i utvecklingen av staden. Den internationella namnkunnigheten och varumärket liksom också främjandet av riktlinjerna för varumärket är på kommunikationsavdelningens ansvar. Kommunikationsavdelningen ansvarar på stadsnivå för samordningen av innehållsproduktionen för kommunikationskanalerna, såsom hel.fi och Helmi-intra, och för utvecklingen av kanalerna. Att utveckla evenemangsinriktningen i staden och hantera partnerskapsevenemang är också på kommunikationsavdelningens ansvar. Till uppgiftsområdena hör dessutom utveckling av jämställdheten mellan könen och likabehandlingen, allmän rådgivning och migrationsrådgivning samt förlikningsverksamhet.

Väsentliga förändringar under budgetåret vid varje servicehelhet och tjänst

Ett kommunförsök för ökad sysselsättning börjar vid ingången av år 2021. Försöket innebär att ansvar för sysselsättningsåtgärder överförs från staten till staden. Under försöket ansvarar Helsingfors för ordnandet av sysselsättningstjänster för alla dem som får arbetsmarknadsstöd, dem som har ett främmande språk som modersmål och dem som är under 30 år. Staden har bättre möjligheter än tidigare att påverka hur tjänster ordnas för att främja sysselsättningen inom målgrupperna. Målet med försöket är att främja sysselsättningen inom den målgrupp som staden får på sitt ansvar och att sänka den kommunandel av arbetsmarknadsstödet som staden ska betala.

Enligt en uppskattning i augusti 2020 kommer staden att få ungefär 50 000 kunder hos den nuvarande arbets- och näringsbyrån (TE-byrån) på sitt ansvar. Dessutom överförs ungefär 200 anställda vid TE-byrån under stadens arbetsledning. Coronäläget leder troligen till ett ökat antal kunder. Staden satsar

erityisesti asiakastyöhön niin, että asiakkaiden tarvitsemat työllistymistä edistävät palvelut sovitetaan yhteen nykyistä tehokkaammin. Lisäksi kaupunki pääsee vaikuttamaan kokeilussa ELY-keskuksen toteuttamiin työllistymistä edistäviin ostopalveluhankintoihin, kuten kotoutumiskoulutusten hankintaan.

Työllisyyspalveluissa vuonna 2020 säästyneet rahat hyväksytään siirrettäväksi vuodelle 2021. Turvataan Ohjaamotoinnallisen mahdollisuudet vastata kasvavasta nuorisotyöttömyydestä johtuviin asiakasmääriin.

Koronaepidemian mahdollinen jatkuminen vaikuttaa olennaisesti henkilöstösuunnitteluun, henkilöstön sijoittumisen tarpeisiin ja työntajapoliittisiin ratkaisuihin sekä henkilöstön työkyvyn ylläpitoon ja tukemiseen. Vastaukseksi kehitetään henkilöstöjohtamisen ja -suunnittelun työkaluja kaupungin esihenkilöiden ja johdon käyttöön. Varaudutaan mahdollisesti lisääntyviin sairaus- ja muihin poissaoloihin. Kaupungin palautumisohjelmassa suunnitellaan ja kehitetään toimenpiteitä, joilla mahdollistetaan henkilöstön mahdollisimman nopea palautuminen poikkeusjärjestelyistä uuteen normaaliin.

Digitalisaatio-ohjelman toteuttamista ja koordinaatiota jatketaan. Perustetaan digitaalinen perusta -toiminto, joka tarjoaa jatkossa keskitetysti kaupunkiyhteiset tietoliikennepalvelut, palvelin-, konesali- ja kapasiteettipalvelut, laitteiden elinkaari palvelut, perustietotekniikan tukipalvelut sekä järjestelmien sovellushallintapalvelut.

Tiedonhallintalain siirtymäsäännökset asettavat uusia merkittäviä vaatimuksia kaupungin tiedonhallinnalle ja sen kehittämiseksi. Laissa edellytetyt toimenpiteet toteutetaan kaupunkitasoisesti. Tietosuojaa koskevassa lainsäädännössä on odotettavissa uudistuksia. Kaupungin tavoite olla digitalisaatiota parhaiten maailmassa hyödyntävä kaupunki edellyttää hallinnollisen ja oikeudellisen asiantuntemuksen kytkemistä kaupungin kaikkiin digitalisaatiohankkeisiin.

Valmistellaan seuraavan strategiakauden taloustavoitteet ja tuottavuusohjelman toimenpiteet. Kaupunkistrategian asuntotuotantotavoitetta edistetään 7 000 aloitetun asunnon mukaisesti. Investointimäärärahat pyritään kohdentamaan vaikuttavammin ja oikea-aikaisemmin. Suurten joukkoliikenneinvestointien ja asuntotuotannon synergioiden oikea-aikaisuus varmistetaan tulevissa hankkeissa. Asuinalueiden eriytymiskehityksen vähentämiseksi painotetaan kaupunkiuudisalueiden kehittämistä ja turvataan riittävät asuntotuotannon ja kaupunkikehittämisen edellytykset. Huolehditaan uuden AM-ohjelman tavoitteiden täytäntöönpanosta sekä seudullisen MAL-suunnittelun etenemisestä.

Tytäryhteisökohtaiset omistajastrategiat nostetaan konserniohjauksen keskiöön ja päivitetään uuden kaupunkistrategian vahvistamisen jälkeen. Talousseurantaprosessia uudistetaan ja tehostetaan. Talouden näkymien heikkenemisen vuoksi varaudutaan kaupungin lainatarpeen merkittävään kasvuun TA- ja TS-vuosien aikana, mm. erilaisin rahoituksen puitejärjestelyin erityisuottolaitosten kanssa. Uudistetun hankintastrategian toimeenpano aloitetaan.

Valmistaudutaan vuonna 2021 alkavan valtuustokauden strategiatyöhön ja muutoshankkeiden toteuttamiseen. Huomioidaan EU:n uuden rahoituskauden ja

under försöket i synnerhet på kundarbetet så att de sysselsättningsfrämjande tjänster som kunderna behöver anpassas effektivare än nu till varandra. Dessutom kan staden påverka upphandlingen av de sysselsättningsfrämjande tjänster som NTM-centralen köper, såsom upphandlingen av integrationsutbildning.

Det godkänns att de medel för sysselsättningstjänster som sparats in i år 2020 överförs till år 2021. Verksamhetsmodellen Navigatorn får garanterade möjligheter att bemöta de kundmängder som den ökande ungdomsarbetslösheten för med sig.

Om coronaepidemin drar ut på tiden påverkar detta väsentligt personalplaneringen, behoven att placera personalen och de arbetsgivarpolitiska lösningarna, likaså åtgärderna för att upprätthålla och stödja de anställdas arbetsförmåga. Detta bemöts med utveckling av verktyg för personalledning och -planering för stadens chefer och ledning. Staden bereder sig på att sjukfrånvaron och annan frånvaro eventuellt ökar. Stadens återhämtningsprogram går ut på att planera och utveckla åtgärder genom vilka personalen så snabbt som möjligt kan återhämta sig från undantagsarrangemangen till det nya normala.

Genomförandet och samordningen av digitaliseringsprogrammet fortsätter. Det inrättas en funktion med en digital grund, som i fortsättningen erbjuder alla inom staden centraliserade datakommunikationstjänster, server-, maskinhalls- och kapacitetstjänster, livscykelstjänster för utrustningen och tjänster för hantering av systemapplikationerna.

Övergångsbestämmelserna i lagen om informationshantering ställer nya omfattande krav på stadens informationshantering och utvecklingen av denna. De åtgärder som lagen kräver vidtas på stadsnivå. I lagstiftningen om dataskydd är revideringar att vänta. Stadens mål att vara världsbäst på att utnyttja digitalisering kräver att administrativ och juridisk sakkunskap kopplas till stadens alla digitaliseringsprojekt.

Ekonomiska mål och åtgärder i produktivitetsprogrammet bereds med tanke på nästa strategiperiod. Bostadsproduktionsmålet i stadsstrategin främjas utgående från 7 000 påbörjade bostäder. Investeringsanslagen allokteras om möjligt med större genomslagskraft och bättre tidsplanering. Att de stora investeringarna i kollektivtrafiken och synergierna i bostadsproduktionen genomförs vid rätt tid säkerställs i kommande projekt. För att den ojämlika utvecklingen mellan bostadsområden ska minska prioriteras utvecklingen av nya områden inom staden och säkerställs tillräckliga förutsättningar för bostadsproduktion och stadsutveckling. Det ses till att målen i det nya BM-programmet blir verkställda och att den regionala MBT-planeringen avancerar.

Koncernstyrningen fokuserar på ägarstrategierna i de enskilda dottersammanslutningarna, och de uppdateras när en ny stadsstrategi har fastställts. Processen för ekonomisk uppföljning revideras och effektiviseras. Till följd av de sämre ekonomiska utsikterna bereder sig staden på en betydlig ökning av lånebehovet under budget- och ekonomiplaneåren, bl.a. genom olika ramarrangemang för finansiering med specialkreditinstitut. Den förnyade upphandlingsstrategin börjar verkställas.

Förberedelser görs för strategiarbetet under den fullmäktigeperiod som börjar 2021 och för genomförande av ändringsprojekt. I prioriteringarna för strategin,

koronaepymisrahaston käynnistyminen strategian, edunvalvonnan ja hankkeiden painopisteissä. Valtuustokauden vaihdoksen yhteydessä tarkastellaan, suunnitellaan ja toteutetaan luottamushenkilöille tarjottavia palveluita, mukaan lukien varustaminen työvälineillä, neuvonta ja ohjaus ja koulutuksen järjestäminen sekä johtavien luottamushenkilöiden perehdyttäminen. Luottamushenkilöille kohdistuvaa viestintää ja palveluita yhtenäistetään ja systematisoidaan kaupunkitasolla.

Turvallisuus- ja valmiustoiminnassa painotetaan kaupunkitasoista ohjaamista ja koordinoitua. Vuonna 2021 määriteltävässä ja toteutettavassa kaupunkiturvallisuuden ilmiötilannekuvassa seurataan kaupungin turvallisuusilmiöitä ja niiden kehittymistä. Kaupunkiturvallisuuden ilmiöt tulevat pääosin muualta. Tavoitteena on tiivistää päivittäistä kansainvälistä yhteistyötä turvallisuusasioiden ratkaisemisessa ja epäsuotuisien ilmiöiden ennalta ehkäisemisessä.

HR-palvelujärjestelmäuudistuksessa toteutetaan palkkajärjestelmän käyttöönottoprojekti ja valmistellaan laajemman kokonaisjärjestelmän käyttöönottoa. Johtamisen ja työkuultuurin uudistaminen jatkuu kaupunkitasolla. Tavoitetta tukevat uudistettavat esihenkilövalmennukset esihenkilöviestintä sekä työhyvinvointijohtamisen malli. Työkuultuurin uudistamisessa jatketaan eettisten periaatteiden hyväksymisen myötä alkanutta työtä. Uudistettava henkilöstökyselykokonaisuus vahvistaa strategian suuntaista uudistumista.

Tehdään uuden kaupunkistrategian pohjaksi tietopohjan koostamiseen ja painopistealueiden tunnistamiseen tähtävää virkavalmistelu. Strategista ohjausmallia (teemat, tavoitteet ja mittarit) kehitetään strategian toimeenpanon tueksi. Strategian toteuttamisen työvälineitä (ohjelmat, hankkeet, kokeilut) suunnitellaan yhdessä kaupungin eri organisaatioiden kanssa. Kaupunkitiedon ja -tutkimuksen osalta selkeytetään asiantuntijatiimien roolia ja yhteistyötä toimialojen ja keskushallinnon kanssa. Ajantasaiseen dataan ja tutkimukseen perustuvan tiedon jalostamiseen panostetaan.

Osallistuvan budjetoinnin toisella kierroksella kiinnitetään erityishuomiota yhdenvertaisuuden toteutumiseen sekä alustan käytettävyyden parantamiseen. Kansainvälistä viestintää edistetään ja kaupunkiyhteistä tekemistä vahvistetaan. Monikielinen viestintä korostuu, koska Helsinki kansainvälistyy.

Kanslian kokonaisuuteen, alla olevassa taulukossa keskitetyn tietotekniikan määrärahoihin sisältyy 5,5 milj. euroa yhteispalveluyksikön käynnistämisen tukemiseen.

intressebevakningen och projekten beaktas det att EU:s nya finansieringsperiod inleds och att coronaåterhämtningsfonden tas i bruk. Vid övergången till en ny fullmäktigeperiod granskas, planeras och genomförs de tjänster som erbjuds de förtroendevalda, inklusive arbetsredskapen, rådgivningen och handledningen för dem, anordnandet av utbildning och inskolningen av de ledande förtroendevalda. Kommunikationen med de förtroendevalda och tjänsterna för dem förenhetligas och systematiseras på stadsnivå.

I säkerhets- och beredskapsverksamheten prioriteras styrningen och samordningen på stadsnivå. I den situationsbild över urbana säkerhetsfenomen som fastslås och genomförs år 2021 följs säkerhetsfenomenen i staden och deras utveckling. De urbana säkerhetsfenomenen kommer i huvudsak från annat håll. Målet är ett intensifierat dagligt internationellt samarbete för att tackla säkerhetsfrågor och förebygga ogynnsamma fenomen.

Reformen av HR-servicesystemet går ut på att genomföra ett projekt för ibruktagande av ett lönesystem och bereda införandet av ett mer omfattande helhetssystem. Reformen av ledarskapet och arbetskulturen fortsätter på stadsnivå. Målet stöds av att chefscoachingen, chefskommunikationen och modellen för arbetshälsaledarskap läggs om. Vid reformen av arbetskulturen fortsätter det arbete som inletts i och med att etiska principer godkänts. Helheten med personalenkäter revideras, vilket stärker förnyandet i enlighet med strategin.

Som grund för den nya stadsstrategin genomförs tjänsteberedning för sammanställning av kunskapsunderlaget och identifiering av prioriterade områden. En modell för strategisk styrning (teman, mål och mätare) utvecklas som stöd för det strategiska verkställandet. Redskap för det strategiska genomförandet (program, projekt, försök) planeras tillsammans med olika organisationer inom staden. När det gäller stadsfakta och stadsforskning förtydligas expertteamens roll och samarbete med sektorerna och centralförvaltningen. Det satsas på aktuella data och på förädling av kunskap baserad på forskning.

Den andra omgången av medborgarbudgeten genomförs med särskild hänsyn till att likabehandling blir fullföljd och att underlagets användbarhet förbättras. Den internationella kommunikationen främjas och det gemensamma arbetet på stadsnivå stärks. Den flerspråkiga kommunikationen betonas, eftersom Helsingfors internationaliserar.

I stadskansliets helhet med IT-anslag i tabellen nedan ingår 5,5 miljoner euro för stöd till den samserviceenhet som inleder sin verksamhet.

1 40 01 (1 000 €)	Menot €	Osuus ta-kohdan menoista %	Muutos ed. vuoteen €	Muutos ed. vuoteen %	Keskeisin selittävä tekijä
Kaupunginkanslia yhteensä	- 130 250		456	0,4 %	
Keskitetty työllisyydenhoito	- 31 900	25 %	- 1 109	- 3,4 %	Toiminnan siirto kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle ja yrityspalveluihin
Keskitetty ICT	- 31 400	24 %	6 436	20,5 %	Yhteispalveluyksikön (1 40 02) toiminnan tukeminen
Kanslian muut toiminnot	- 66 950	51 %	- 4 871	- 6,8 %	Strategiatavoitteiden mukaisesti yksikkökustannusten pieneneminen

1 40 01 (1 000 €)	Utgifter €	Andel av utgifterna på budgetmomentet %	Förändring från året innan €	Förändring från året innan %	Viktigaste förklarande faktor
Stadskansliet totalt	- 130 250		456	0,4 %	
Centraliserade sysselsättnings- åtgärder	- 31 900	25 %	- 1 109	- 3,4 %	Överföring av verksamhet till kultur- och fritidssektorn och till företagstjänsterna
Centraliserad ICT	- 31 400	24 %	6 436	20,5 %	Verksamhetsstöd till enheten för gemensamma tjänster (1 40 02)
Stadskansliets övrige funktioner	- 66 950	51 %	- 4 871	- 6,8 %	Minskning av kostnaderna per enhet i enlighet med målen i strategin

Toimintaympäristön keskeiset muutokset

Koronatilanne on kasvattanut työttömyysastetta Helsingissä merkittävästi. Heinäkuussa 2020 helsinkiläisten työttömien työnhakijoiden määrä oli noin 57 500, mikä on yli 60 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Riskinä on erityisesti vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työttömyyden pitkittyminen. Koronatilanne on myös lisännyt nuorisotyöttömyyttä ja vaikeuttanut vastavalmistuneiden opiskelijoiden siirtymistä työmarkkinoille.

Koronatilanteen seurauksena maahanmuutto on pysähtynyt lähes kokonaan, minkä vuoksi kansainvälisten osaajien rekrytointi yritysten työvoimatarpeisiin on vaikeutunut. Kasvuyrittäjyyttä tukeva yritysekosysteemi joutuu sopeutumaan poikkeustilanteeseen.

Koronatilanne on vaikuttanut erityisen negatiivisesti Helsingin matkailu- ja tapahtumatoimialoihin. Epävarma globaali taloustilanne heijastuu Suomen vientiteollisuuteen, millä voi olla laajoja vaikutuksia Helsingin elinkeinoelämään.

Henkilöstön saatavuutta haastavat mm. väestön ikääntyminen, koulutusohjelmien aloituspaikkojen riittämättömyys ja kohtaantongelma työvoimapula-aloihin nähden. Digitalisaation mukanaan tuoma toimintatapojen ja työn tekemisen muutos sekä uudet osaamistarpeet näkyvät myös henkilöstöön ja osaamiseen kohdistuvissa odotuksissa.

Tiedonhallintalain vaatimukset tulevat vaiheittain voimaan vuosina 2020–2023. Vaatimuksiin kuuluu tiedonhallinnan järjestäminen, tietoturvasuus, tietoaineistojen muodostaminen ja sähköinen luovutustapa sekä asianhallinta ja palvelujen tiedonhallinta. Digipalvelulaki ja sen taustalla oleva saavutettavuusdirektiivi edellyttävät muutoksia verkkopalveluissa.

Väsentliga förändringar i omvärlden

Coronaläget har märkbart höjt arbetslöshetsgraden i Helsingfors. I juli 2020 fanns det ca 57 500 arbetslösa arbetssökande i Helsingfors, vilket är över 60 procent fler än ett år tidigare. Risken är att arbetslösheten drar ut på tiden i synnerhet för dem som är i en svår ställning på arbetsmarknaden. Coronaläget har också ökat ungdomsarbetslösheten och gjort det svårare för dem som just avslutat sina studier att komma ut på arbetsmarknaden.

Som en följd av coronautbrottet har invandringen nästan helt och hållet stannat av, vilket har gjort det svårare att rekrytera internationella proffs för företagens behov av arbetskraft. Det företagsekosystem som stöder tillväxtföretag måste anpassa sig till det exceptionella läget.

Coronaläget har haft en speciellt negativ inverkan på turist- och evenemangsbranscherna i Helsingfors. Den osäkra globala ekonomiska situationen återspeglar sig på Finlands exportindustri, vilket kan ha omfattande effekter på näringslivet i Helsingfors.

Personaltillgången utmanas bl.a. att den allt äldre befolkningen, det otillräckliga antalet nybörjarplatser inom utbildningsprogram och matchningsproblemet i förhållande till branscherna med brist på arbetskraft. Den förändring i verksamhetssätten och arbetet som digitaliseringen för med sig och de nya kompetensbehoven syns också i förväntningarna på personalen och kunnandet.

Kraven i lagen om informationshantering träder etappvis i kraft åren 2020–2023. Till dessa hör ordnande av informationshantering, informationssäkerhet, skapande och elektronisk överföring av informationsmaterial, ärendehantering och informationshantering i samband med tjänsteproduktion. Lagen om tillhandahållande av digitala tjänster och tillgänglighetsdirektivet som den bygger på kräver ändringar i webbtjänsterna.

Koronatilanteen terveydelliset, sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset ovat merkittävät. Korona on heikentänyt kaupungin taloudellista tilannetta ja luonut epävarmuutta talouden näkymiin. Kaupungin tulopohjan ennakoitaan heikkenevän, mikä vaikuttaa kaupungin kykyyn rahoittaa investointeja toiminnan tulovirralla. Tämä synnyttää paineen rahoittaa investointeja lainanottoa kasvattamalla. Muuttuneessa taloudellisessa tilanteessa erityisen tärkeiksi muodostuvat talouden pitkän aikavälin kehityksen mallinnus ja taloustavoitteiden valmistelu. Kuntien talousraportointia koskevat vaatimukset uudistuvat suurelta osin vuonna 2021, minkä seurauksena kaupungin tulee automatisoida ja uudistaa raportointiaan valtiolle.

Kaupungin kunnianhimoisen asuntotuotantotavoitteen toteuttamisen haasteena on aiemmin ollut rakentamisen kapasiteetti, mutta koronatilanteessa haasteeksi muodostuvat pikemminkin kysyntä ja investointien epävarmuus.

Riskit ja epävarmuustekijät

Koronapandemian taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset ovat laajat kaupunginkanslian vastuulla oleviin tehtäviin kaupungin talouden ohjaamisessa, työllistymisen tukemisessa ja elinkeinoelämän kehittämisen tukemisessa.

Työttömyysjaksojen kestot näyttävät pidentyvän ja aiheuttavan pitkäaikaistyöttömyyttä. Erityisesti nuorten työttömien osalta voivat vaikutukset olla pidempikestoisia työmarkkinoille kiinnittymisessä tulevina vuosina. Riskinä on työttömyydestä aiheutuvien mahdollisten sosiaalisten vaikutusten lisäksi työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvu.

Kaupungin asuntotuotantotavoitteen saavuttamiseen vuonna 2021 liittyy epävarmuutta, kun yritysten toimintaedellytykset useilla toimialoilla ja asuntuotannon näkymät heikentyvät ennusteiden mukaan edelleen.

Kaupunginkanslian henkilöstö on siirtynyt laajamittaisesti etätöihin. Virtuaalinen työntekeä voi pitkittyessään aiheuttaa haasteita johtamiselle, työyhteisön yhteistyölle ja työhyvinvoinnille.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Kestävän kasvun turvaaminen

Työllisyyden kuntakokeilussa edistetään kaupungin järjestämisvastuulla olevan kohderyhmän palveluiden yhteen sovittamista parempien työllistymisvaikutusten aikaansaamiseksi. Erityisesti pidempään työttömänä olleet ja heikossa työmarkkina-asemassa olevat työnhakijat hyötyvät laaja-alaisista palveluista. Yrittäjyys huomioidaan yhtenä vaihtoehtona työllistymiselle ja edistetään kansainvälisten osaajien sijoittumista yritysten työvoimatarpeisiin.

Uusia työpaikkoja syntyy etenkin uusiin yrityksiin. Yritystoiminnan kestävä kasvua tuetaan järjestämällä yrittäjyyttä ja yritysten kansainvälistymistä tukevia palveluita sekä markkinoimalla Helsinkiä yritysten ja investointien sijoittumiskohteena.

Helsinkiä kehitetään vahvana startup-kaupunkina ja innovaatioiden, kehittämistyön, kokeilujen alustana ja

Coronautbrottet har omfattande hälsomässiga, sociala och ekonomiska konsekvenser. Coronan har försämrat stadens ekonomiska situation och skapat osäkerhet i de ekonomiska utsikterna. Det förutspås att stadens inkomstunderlag blir svagare, vilket påverkar stadens förmåga att finansiera investeringar med inkomster från verksamheten. Detta leder till ett tryck att finansiera investeringarna genom att öka upplåningen. I det förändrade ekonomiska läget blir det särskilt viktigt med modeller för den ekonomiska utvecklingen på lång sikt och med förberedelse av de ekonomiska målen. Kraven på kommunernas ekonomiska rapportering revideras i stora delar år 2021, vilket leder till att staden bör automatisera och lägga om sin rapportering till staten.

Byggkapaciteten har tidigare inneburit en utmaning för staden med tanke på att den vill nå sitt ambitiösa bostadsproduktionsmål, men i coronaläget är det snarare efterfrågan och de osäkra investeringarna som blir en utmaning.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Koronapandemin har omfattande ekonomiska och sociala effekter på de uppgifter som stadskansliet bär ansvaret för när det gäller att styra stadens ekonomi, främja sysselsättningen och stödja utvecklingen av näringslivet.

Arbetslöshetsperioderna ser ut att bli längre och leda till långtidsarbetslöshet. I synnerhet för unga arbetslösa kan effekterna vara långvarigare när de ska få fotfäste på arbetsmarknaden under de kommande åren. Vid sidan av de eventuella sociala effekterna av arbetslösheten riskerar också arbetsmarknadsstödet kommunandel att öka.

Det är osäkert om staden år 2021 kommer att kunna nå sitt bostadsproduktionsmål, då verksamhetsförutsättningarna för företag i många branscher och utsikterna för bostadsproduktionen enligt prognoserna kommer att försämrats ytterligare.

Stadskansliets personal har i stor utsträckning övergått till distansarbete. Det virtuella arbetet kan i längden leda till utmaningar för ledarskapet, samarbetet i arbetsgemenskapen och arbetshälsan.

Genomförande av stadsstrategin

Tryggt av en hållbar tillväxt

Genom kommunförsöket för ökad sysselsättning främjas samordningen av tjänsterna för den målgrupp som staden ansvarar för i syfte att nå bättre sysselsättande effekter. I synnerhet de arbetssökande som varit arbetslösa en längre tid och som har en dålig ställning på arbetsmarknaden gynnas av de omfattande tjänsterna. Företagsamhet beaktas som ett alternativt sätt att bli sysselsatt, och tillgodoseendet av företagets behov av arbetskraft med internationella experter främjas.

Nya jobb uppstår främst i nya företag. En hållbar tillväxt av företagsverksamheten stöds med tjänster som stöder företagsverksamheten och internationaliseringen av företag och genom marknadsföring av Helsingfors som plats för företag och investeringar.

Helsingfors utvecklas som en stark uppstartsstad och plattform för innovationer, utvecklingsarbete och försök och som

kasvuyrittäjyyden tukijana. Kaupunki tukee toimialaekosysteemien kehittymistä ja tekee yhteistyötä keskeisten ekosysteemittoimijoiden, kuten Slush ja Helsinki Think Company, kanssa. Kaupunki jatkaa Maria01-kasvuyrityskampanuksen kehittämistä sekä kehittää yhteistyökumppaneiden kanssa korkeakoulukampuksille ja muihin osaamiskeskittymiin innovatiivista uutta yritystoimintaa tukevia rakenteita. Kokeilualustatoiminta osaltaan tukee yritysten kanssa tehtävää yhteistyötä kohti Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman tavoitteita. Kasvuyrittäjyyttä tuetaan kehittämällä kaupungin houkuttelevuutta osaavan kansainvälisen työvoiman näkökulmasta.

Osana kaupungin koronatilanteesta palautumista tukevaa ohjelmaa tarkastellaan mahdollisuuksia tukea eniten koronakriisistä kärsineitä toimialoja, kuten matkailu- ja tapahtumatoimintaa yritysluotsitoiminnalla. Yritysten sijoittumis- ja kasvuedellytyksiä tuetaan selvittämällä elinkeinotoiminnan maankäytölle asettamia vaatimuksia (ELMAT-työ).

Johtamistyötä parannetaan ja toimintakulttuuria kehitetään selkeyttämällä ja nopeuttamalla päätöksentekoa ja palveluprosesseja. Tietosuojalainsäädännön edellyttämiä toimenpiteitä sisällytetään kaupungin keskeisiin digitalisaatio-ohjelman kehityshankkeisiin. Jatketaan kaupungin ohjeistamista tietosuojalainsäädännön vaatimuksista ja luodaan ohjeistukseen toimiva kanava. Tiedonhallintalain ohjelmakokonaisuus etenee kaupunkitasoisesti toteutettuna ja siirtymäsäännösten aikataulun mukaisesti.

Kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kaupunkitasoista koordinaatiota jatketaan.

Kanslia koordinoi merellisen strategian toteuttamista.

Segregaatiokehityksen ja eriytymisen ehkäisemisessä panostetaan kaupunkiuudistusalueiden kehittämiseen sekä riittävien asuntotuotannon ja kaupunkikehittämisen edellytysten turvaamiseen. Asuntotuotannosta 50 % tavoitellaan täydennysrakentamisalueelle. Asuntojen alueellisella hallinta- ja rahoitusmuoto-ohjauksella vahvistetaan segregaation torjuntaa. Helsinki Energy Challenge sekä YK:n SDG-tavoitteisiin liittyvä arviointi toteutetaan.

Omistajastrategiat päivitetään. Omistajapolitiikassa seurataan edelleen toimintaympäristön muutoksia ja tarkastellaan siitä johtuvia muutostarpeita kaupunkikonsernin rakenteeseen.

Monikielisen viestinnän kehittämisellä edistetään kaupungin strategisia tavoitteita, jotka koskevat maahanmuuttajien osaamisen hyödyntämistä työmarkkinoilla ja laajemmin yhteiskunnassa.

uppbäckare för tillväxtföretagsamhet. Staden stöder utvecklingen av branschekosystemen och samarbetar med viktiga ekosystemaktörer, såsom Slush och Helsinki Think Company. Staden fortsätter med att utveckla campus Maria01 för tillväxtföretag och utvecklar tillsammans med samarbetspartner strukturer som stöder innovativ ny företagsverksamhet vid högskolecampus och andra kunskapskluster. Verksamheten som försöksplattform stöds för sin del av samarbetet med företag mot målen i programmet Kolneutralt Helsingfors 2035. Tillväxtföretagsamheten stöds genom utveckling av stadens attraktivitet ur den kunniga internationella arbetskraftens synvinkel.

Som en del av stadens program till stöd för återhämtningen från coronaläget granskas möjligheterna att i företagslotsarnas regi stödja de branscher som lidit mest av coronakrisen, såsom turist- och evenemangsverksamheten. Förutsättningarna för företag att etablera sig och växa stöds genom utredning av näringsverksamhetens krav på markanvändningen (ELMAT-arbete).

Ledarskapsarbetet förbättras och verksamhetskulturen utvecklas genom klarare och snabbare beslutsfattande och serviceprocesser. De åtgärder som dataskyddslagstiftningen kräver upptas i stadens viktigaste projekt för utveckling av digitaliseringsprogrammet. Staden fortsätter med att ge anvisningar om kraven i dataskyddslagstiftningen och en fungerande kanal inrättas för anvisningarna. Programhelheten för lagen om informationshantering avancerar på stadsnivå och enligt tidsplanen i övergångsbestämmelserna.

Staden samordnar alltjämt främjandet av välbefinnande och hälsa på stadsnivå.

Stadskansliet samordnar genomförandet av havsstrategin.

Arbetet på att förebygga segregationsutvecklingen och ojämlikheten satsar på att utveckla områdena för stadsförnyelse och att trygga förutsättningarna för tillräcklig bostadsproduktion och stadsutveckling. Ett mål är att 50 % av bostadsproduktionen ska förläggas till områden för kompletteringsbyggande. Genom styrning av besittnings- och finansieringsformen för bostäder områdesvis stärks bekämpningen av segregation. Det genomförs en bedömning med anknytning till Helsinki Energy Challenge och FN:s SDG-mål.

Ägarstrategierna uppdateras. I ägarpolitiken följs alltjämt förändringarna i omvärlden och granskas de förändringsbehov som dessa föranleder i stadskoncernens struktur.

Genom utveckling av den flerpråkiga kommunikationen främjas stadens strategiska mål som gäller nyttjande av invandrarnas kunnande på arbetsmarknaden och över lag i samhället.

Uudistuvat palvelut

Työllisyyden kuntakokeilussa digitalisoidaan palveluja ja otetaan entistä laajempaan käyttöön virtuaalisia välineitä asiakkaille. Kuntakokeilussa kehitetään tiedolla johtamista työttömyyden ja työvoimatarpeiden jatkuvasti päivittyvän tilannekuvan avulla. Työnantajien työvoimatarpeisiin voidaan vastata aiempaa ketterämmin räätälöimällä työnhakijoille osaamispolkuja laajasta koulutustarjonnasta. Yhdistetään aikaisempaa paremmin kaupunginkanslian, sosiaali- ja terveystoimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan palveluita.

Koronatilanteen aikana on tuotettu yrittäjyyttä tukevia virtuaalisia neuvonta- ja tapahtumapalveluita. Vuonna 2021 jatketaan digitaalisten palveluiden tarjoamista ja kehittämistä yrityksille ja yritystoiminnasta kiinnostuneille henkilöille. Lisäksi käynnistetään uusia yrittäjyyttä tukevia palveluita, kuten NewCo Accelerator, joka tukee alkuvaiheen kasvuyrityksiä.

Strategialähtöistä uudistumista tuetaan ja onnistumisen johtamisen menetelmiä viedään käytäntöön valmennuksellisin, viestinnällisin ja koulutuksellisin toimenpitein laadukkaasti esihenkilötyön varmistamiseksi. Selkiytetään HR-palveluiden rooli parhaan mahdollisen lisäarvon tuottamiseksi ydintoimintaan. Otetaan käyttöön toimialojen henkilöstöjohtamisen tueksi HR-partner-malli. HR-palvelujärjestelmän myötä hallinnollisten töiden määrä vähenee ja voimavarat voidaan keskittää johtamiseen ja esihenkilötyöhön sekä paremman palvelun tuottamiseen.

Kaupungin henkilöstön saatavuus on keskeinen epävarmuustekijä. Vahvistetaan ennakoivaa henkilöstösuunnittelua, työantajakuvausta ja hakijakokemusta, yhteistyötä oppilaitosten kanssa sekä kansainvälisen työvoiman saatavuutta.

Kaupunki kehittää asukkaiden suoria vaikuttamistapoja etenkin lisäämällä koulutusta ja viestintää digitaalisista osallistumismahdollisuuksista. Yhdenvertaisessa osallisuudessa kiinnitetään huomiota eri väestöryhmien osallistumismahdollisuuksiin. Digitaalisten kaupunkilaispalvelujen ja palvelualueiden uudistaminen jatkuu digitalisaatio-ohjelman mukaisesti mm. uusimalla avustusasiointi. Jalkautuva neuvontapalvelu kohdentuu kaupungin palveluverkoston mukaisesti koko kaupungin alueelle pyrkien neuvomaan laajasti kaupungin palveluista. Osallistuvassa budjetoinnissa asukkaat voivat ehdottaa ja äänestää, mihin kaupunki käyttää 8,8 miljoonaa euroa.

Digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia hyödynnetään entistä paremmin viestintäkanavissa, keskeisimpinä panostuksina hel.fi:n ja Helmi-intran uudistukset. Helmi-intra viedään Office 365 -ympäristöön, joka mahdollistaa entistä useammalle työntekijälle pääsyn intranettiin. Kehitetään monikanavaista ja monikielistä viestintää sekä niiden prosesseja ja työkaluja. Kansainvälistä viestintää ja markkinointia kehitetään edelleen kaupungin vetovoiman ja hyvinvoinnin rakentamiseksi. Markkinointi- ja brändistrategisten linjausten päivitys ja brändiarkkitehtuurin linjausten mukainen toimeenpano etenevät kaupunkiyhteisessä yhteistyössä. Brändin tunnettuuden ja mielikuvan seuranta edistetään.

Data- ja analytiikkakokonaisuuden osalta kehitetään kaupunkiyhteistä tietoaalratkaisua, analytiikkaratkaisuja sekä rajapintojen (API) hallintaa. Lisäksi kehitetään alustaa

Tjänsterna förnyas

I kommunförsöket för ökad sysselsättning digitaliseras tjänster och tas virtuella verktyg i allt större utsträckning i bruk för kunderna. Under kommunförsöket utvecklas ledningen genom information med hjälp av en kontinuerligt uppdaterad situationsbild över arbetslösheten och arbetskraftsbehoven. Arbetsgivarnas behov av arbetskraft kan tillgodoses smidigare än förr genom att skraddarsy kunskapsvägar för arbetssökande inom det omfattande utbudet av utbildning. Servicen vid stadskansliet, social- och hälsovårdssektorn och fostrans- och utbildningssektorn sammankopplas bättre än hittills.

Under coronaläget har det producerats virtuella rådgivnings- och evenemangstjänster som stöder företagsamheten. År 2021 fortsätter verksamheten med att erbjuda och utveckla digitala tjänster för personer intresserade av företag och företagsverksamhet. Dessutom inleds nya tjänster som stöder företagsamheten, såsom NewCo Accelerator, som stöder tillväxtföretag i början.

En förnyelse utifrån strategin understöds och metoder för framgångsorienterat ledarskap implementeras med coachnings-, kommunikations- och utbildningsåtgärder i syfte att säkerställa ett högklassigt chefsarbete. HR-tjänstens roll görs klarare med tanke på bästa möjliga mervärde för kärnverksamheten. HR-partnermodellen införs som stöd för personalledningen i sektorerna. I och med HR-servicesystemet minskar mängden administrativt arbete och resurserna kan koncentreras på ledarskapet och chefsarbetet och på produktion av bättre service.

Stadens tillgång till personal är en väsentlig osäkerhetsfaktor. Den proaktiva personalplaneringen, arbetsgivarbildningen och sökandeeupplevelsen stärks, liksom samarbetet med läroinrättningar och tillgången till internationell arbetskraft.

Staden utvecklar de direkta sätten att påverka invånarna särskilt genom att öka utbildningen och kommunikationen om digitala möjligheter till deltagande. Genom likvärdig delaktighet ägnas uppmärksamhet åt olika befolkningsgruppers möjligheter att delta. Omläggningen av de digitala invånartjänsterna och serviceplattformarna fortsätter i enlighet med digitaliseringsprogrammet, bl.a. genom att sättet att sköta understödsärenden förnyas. Rådgivningstjänsten på fältet täcker i enlighet med stadens servicenät hela stadens område, och har som mål att extensivt ge råd om stadens tjänster. Genom medborgarbudgeten får invånarna föreslå och rösta om hur staden ska använda 8,8 miljoner euro.

De möjligheter som digitaliseringen erbjuder utnyttjas bättre än hittills på kommunikationskanalerna, de största satsningarna är förnyelsen av hel.fi och Helmi-intra. Helmi-intra flyttas till Office 365-miljön, vilket gör det möjligt för fler anställda att komma in på intranätet. Kommunikationen på många kanaler och många språk utvecklas, liksom processerna och verktygen för dessa. Utvecklingen av den internationella kommunikationen och marknadsföringen fortsätter i syfte att bygga upp stadens attraktivitet och välbefinnandet i staden. Uppdateringen av de marknads- och varumärkesstrategiska riktlinjerna och implementeringen av dem i enlighet med riktlinjerna för varumärkesarkitekturen framskrider i samverkan på stadsnivå. Uppföljningen av varumärkets namnkunnighet och image främjas.

När det gäller data- och analytikhelheten utvecklas en för staden gemensam datasjölösning, analytiklösningar och hantering av gränssnitt (API). Dessutom utvecklas en plattform för utnyttjande

automaation ja robotisaation hyödyntämiseen (RPA). Data- ja analytiikkakyvykkyksiä kehitetään.

Vastuullinen taloudenpito

Seuraavan strategiakauden taloustavoitteiden valmistelu käynnistyy ja samalla varaudutaan tuottavuusohjelman toimeenpanoon ja seurantaan. Toimeenpannaan keskeiset ohjelmat ja strategiat: AM-ohjelma, hankintastrategia, omistajastrategiat.

Muuttuneessa taloustilanteessa tarvitaan entistä enemmän talousosaamista. Kasvatetaan talousjohtamisen osaamista kaupunkiorganisaatiossa kaikilla johtamisen tasoilla ja lisätään vastuullisen taloudenpidon ymmärrystä henkilöstölle.

Ulkoisia tukimekanismeja (EU-elvytysrahasto, kansalliset tukitoimet) hyödynnetään koronakriisin talousvaikutusten minimoimiseksi.

Kasvavaan kiinnostukseen kaupungin taloutta kohtaan vastataan talousviestinnällä, joka avaa kaupungin taloudenpidon perustelut sidosryhmille helposti ymmärrettävässä muodossa.

Henkilöstösuunnitelma

Kaupunginkanslian tulevaisuuteen ja henkilöstön resursointiin vaikuttavat niin toimintaympäristön muutokset kuin koronatilanteen aiheuttamat mahdolliset talousvaikutukset. Toimintaympäristön muutokset liittyvät muun muassa digitaalisen perustan uudistamiseen, työllisyyspalveluiden järjestämistäsiirtoihin kaupungeille sekä uuteen tiedonhallintalakiin ja sen aiheuttamiin toimenpiteisiin.

Kaupunginkansliassa varaudutaan niin toimintaympäristön muutoksiin kuin mahdollisiin koronatilanteen aiheuttamiin talousvaikutuksiin lähtökohtaisesti nykyisillä henkilöstövoimavaroilla uudistamalla toimintaprosesseja ja -tapoja, ottamalla käyttöön digitalisaation mahdollistamia uusia toimintatapoja sekä keskittymällä kaupungin kannalta keskeisiin toimintoihin ja strategian toteuttamiseen. Niin jokaisen eläköitymisen yhteydessä kuin vakanssin tullessa muista syistä avoimeksi, harkitaan tapauskohtaisesti uuden resurssin tarve ja mahdollinen osaamisprofiili.

Kaupunginkanslian henkilöstöjohtamisen painopisteinä ovat onnistumisen johtaminen, johtamisen ja työkuultuurin kehittäminen sekä osaamisen johtaminen ja -kehittäminen. Osaava henkilöstö on edellytys palveluiden ja toimintatapojen uudistamiselle sekä maailman toimivimman kaupungin rakentamiselle. Edellä mainituilla painopisteillä voidaan keskittyä osaavan henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja henkilöstön onnistumisen johtamiseen. Esimerkiksi digitaalisten palvelujen kehittäminen entistä asiakaslähtoisemmiksi vaatii nykyiseltä henkilöstöltä uudenlaista kyvykkyyttä, jotta digitaalisuuden mahdollisuudet saadaan täysimittaisesti hyödynnettyä.

Myös muut toimintaympäristön muutokset lisäävät tarvetta uudenlaiselle osaamiselle. Helsingin kaupungilla on tavoitteena tehdä asiat jatkuvasti hieman paremmin, jotta Helsingin asukkaiden ja vierailijoiden elämä olisi sujuvampaa. Jotta kaupunginkanslia onnistuu tässä, tulee varmistaa henkilöstön jatkuva ajan tasalla oleva osaaminen suhteessa toimintaympäristön muutoksiin.

av automation och robotisering (RPA). Data- och analytikförmågorna utvecklas.

Ansvarsfull hushållning

Arbetet på de ekonomiska målen för nästa strategiperiod börjar och samtidigt bereder man sig på att verkställa och följa upp produktivetsprogrammet. De centrala programmen och strategierna verkställs: BM-programmet, upphandlingsstrategin, ågarstrategierna.

I det förändrade ekonomiska läget behövs det allt mer ekonomisk kompetens. Kunnandet i ekonomiskt ledarskap i stadsorganisationen ökas på alla ledningsnivåer, och förståelsen för en ansvarsfull hushållning ökas hos personalen.

Externa stödmekanismer (EU:s återhämtningsfond, nationella stödåtgärder) utnyttjas i syfte att minimera coronakrisens effekter på ekonomin.

Det ökande intresset för stadens ekonomi besvaras med ekonomisk kommunikation, som öppnar motiveringarna för stadens hushållning för intressentgrupper i en lättförståelig form.

Personalplan

Stadskansliets framtid och personalresurser påverkas av såväl förändringar i omvärlden som av eventuella ekonomiska svårigheter på grund av coronaläget. Förändringarna i omvärlden hänför sig bland annat till förnyandet av den digitala grunden, till överföringen av ansvaret för att ordna sysselsättningstjänster på staden och till den nya lagen om informationshantering och åtgärder med anledning av denna.

Utgångspunkten är att stadskansliet möter både förändringarna i omvärlden och de eventuella ekonomiska svårigheterna på grund av coronaläget med de nuvarande personalresurserna genom att stadskansliet lägger om verksamhetsprocesserna och tillvägagångssätten, tar i bruk nya sätt att arbeta som digitaliseringen medger och koncentrerar sig på de funktioner som är viktigast från stadens synpunkt och på att genomföra strategin. Vid varje pensionsavgång och när det av andra orsaker uppstår en vakans prövas det från fall till fall om en ny resurs behövs och vilken den eventuella kunskapsprofilen ska vara.

Prioriteringar i stadskansliets personalledning är framgångsorienterat ledarskap, utveckling av ledarskapet och arbetskulturen samt ledning och utveckling av kompetensen. En kunnig personal är en förutsättning för att tjänsterna och verksamhetssätten ska kunna läggas om och världens bäst fungerande stad byggas upp. Med prioriteringarna ovan går det att koncentrera sig på att utveckla den kunniga personalens kompetens och att leda personalen framgångsorienterat. Exempelvis kräver en utveckling av de digitala tjänsterna så att de blir alltmer kundorienterade ett nytt slags förmåga hos den nuvarande personalen för att möjligheterna med digitaliseringen ska bli utnyttjade till fullo.

Också andra förändringar i omvärlden ökar behovet att nya slags kunskaper. Helsingfors stad har som mål att kontinuerligt göra allting lite bättre, så att livet löper smidigare för invånarna i Helsingfors och dem som besöker staden. För att stadskansliet ska lyckas med det här, bör det säkerställas att personalens kunnande hela tiden håller jämna steg med förändringarna i omvärlden.

Talousarvion tavoitteet ja suoritteet

Osaamisen vahvistaminen työpaikoilla palkkatuetun työn, työkokeilun ja palkkatuetun oppisopimuksen avulla:

2019: 2 269

2020: 1 900

2021: 2 300

2022: 2 300

2023: 2 300

Tavoite on, että vuonna 2021 2 300 uutta asiakasta on aloittanut työpaikalla tapahtuvassa osaamista vahvistavassa toimenpiteessä. Osaamisen vahvistaminen työpaikoilla toteutuu seuraavien toimenpiteiden kautta: 1) Työttömälle myönnettävä Helsinki-lisä, 2) Oppisopimuskoulutuksen järjestäminen kaupungin toimialalla, 3) Työkokeilun järjestäminen ja 4) Palkkatukityön järjestäminen.

Kaupunkistrategian mukaan Helsingin päämäärä on, että jokaisella lapsella ja nuorella on harrastus. Lisäksi Helsinki vahvistaa ikääntyneiden toimintakykyä ja osallistumista ja nostaa liikkumisen lisäämisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisenä pilottihankkeeksi. Kaupunginkanslia osallistuu aktiivisesti Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmän valitsemaan kaupunkiyhteisiin tavoitteisiin. Nämä ovat osa kaupunginvaltuuston 19.6.2019 hyväksymää hyvinvointisuunnitelmaa.

Koronasta aiheutuneet kevään rajoitustoimet ovat vaikuttaneet niin lasten ja nuorten kuin ikäihmisten elinpiireihin, arjen rutiineihin, sosiaalisiin kontakteihin ja mahdollisuuksiin harrastaa. Poikkeusaika on lisännyt syrjäytymisen riskejä sekä eriarvoisuuden ilmentymistä. Helsingin palautumissuunnitelmassa on huomioitu pandemian aiheuttamia sosiaalisia vaikutuksia lasten, nuorten ja ikäihmisten hyvinvointiin ja terveyteen.

Tavoitteena ikäihmisten osalta on vahvistaa ikäihmisten hyvinvointia ja toimintakykyä parantamalla mahdollisuuksia liikkumiseen ja liikkeelle lähtöön. Kaupunginkanslia edistää tavoitetta viestimällä kaupunkiyhteisistä toimenpiteistä ja Stadin ikäohjelmasta hel.fi -sivuilla sekä Helsinki-info -lehdessä. Lisäksi etädigituotoimintaa jatketaan, ja toimintamallia kokeillaan osana sähköisen asiointin tukea.

Lasten ja nuorten osalta tavoitteena on harrastamisen mahdollisuuksien parantaminen ja tietoisuuden lisääminen oman alueen vapaa-ajan toiminnoista. Kaupunginkanslia edistää tavoitetta kartoittamalla jo olemassa olevien tietojen ja mahdollisen lisäselvityksen pohjalta tarkemmin erityisesti peruskouluikäisten harrastusteemaa. Mahdollinen lisäselvitys syventää tietämystä aihealueesta niiltä osin, johon valmiit aineistot (esim. kouluterveyskysely) eivät tarjoa vastauksia.

Mål och prestationer i budgeten

Kompetensen stärks på arbetsplatserna med hjälp av lönesubventionerat arbete, arbetsprövning och lönesubventionerade läroavtal:

2019: 2 269

2020: 1 900

2021: 2 300

2022: 2 300

2023: 2 300

Målet är att 2 300 nya kunder år 2021 har inlett åtgärder på arbetsplatsen för att stärka kompetensen. Kompetensen stärks på arbetsplatserna genom följande åtgärder: 1) Helsingforstillägg till arbetslösa, 2) Ordning av läroavtalsutbildning inom stadens verksamhetsområde, 3) Ordning av arbetsprövning och 4) Ordning av lönesubventionerat arbete.

Enligt stadsstrategin har Helsingfors som mål att varje barn och ungdom har en hobby. Dessutom stärker Helsingfors de äldres verksamhetsförmåga och deltagande och lyfter fram ökad rörlighet som ett pilotprojekt för att främja hälsa och välfärd. Stadskansliet medverkar aktivt i de för hela staden gemensamma målen valda av styrgruppen för främjande av välfärd och hälsa. Dessa är en del av välfärdsplanen, som stadsfullmäktige godkände 19.6.2019.

Coronarestriktionerna på våren har påverka såväl barnens och ungdomarnas som de äldres umgängeskretsar, vardagsrutiner, sociala kontakter och möjligheter till hobbyer. Den exceptionella tiden har ökat riskerna för utslagning och förekomsten av olikvärdighet. Helsingfors återhämtningsplan beaktar pandemins sociala effekter på barnens, ungdomarnas och de äldres välfärd och hälsa.

När det gäller de äldre är målet att stärka deras välbefinnande och verksamhetsförmåga genom bättre möjligheter att röra på sig och komma igång. Staden främjar målet genom information om de för hela staden gemensamma åtgärderna och om stadens seniorprogram på hel.fi-sidorna och i tidningen Helsingforsinfo. Verksamheten med digitalt stöd på distans fortsätter, och verksamhetsmodellen prövas som en del av stödet för elektronisk kommunikation.

För barnens och ungdomarnas del är målet att möjligheterna till hobbyer ska förbättras och medvetenheten om fritidsaktiviteter i det egna området ökas. Stadskansliet främjar målet genom att närmare kartlägga hobbytemat speciellt för barn i grundskoleåldern utifrån den befintliga informationen och eventuella tilläggsutredningar. En eventuell tilläggsutredning fördjupar kunskan om ämnesområdet till den del det färdiga materialet (t.ex. skolhälsoenkäten) inte erbjuder svar.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Sukupuolivaikutukset

Sukupuolitietoisen budjetoinnin pilotointi Helsingin kaupungilla - tutkimuskatsauksen sekä arvioinnin ja pilotoinnin tulokset ja suositukset huomioitava toiminnan kehittämisessä sekä toimialojen talousarvio- esitysten ja käyttösuunnitelmien laadinnassa sukupuolitietoista budjetointia edistettäessä (Khs 13.1.2020 § 13). Kaupunginkanslian tulosbudjettia valmisteltaessa arvioidaan keskeisimpien toimenpiteiden sukupuolivaikutukset.

Yritysvaikutukset

Käynnistyvässä työllisyyden kuntakokeilussa kaupungin työllisyydenhoidon asiakasmäärät lisääntyvät ja kaupunki saa pääsyn asiakkaiden tietoihin. Tämä mahdollistaa työllisyyspalveluiden tehokkaamman järjestämisen. Kaupungin ja yhteistyökumppaneiden palveluista pystytään luomaan räätälöidympiä kokonaisuuksia, mikä lisää työllisyydenhoidon vaikuttavuutta. Yrittäjyyden ja yritystoiminnan edistämiseen liittyvää toimintaa arvioidaan suhteessa kaupungin koronatilanteesta palautumista tukevaan ohjelmaan. Kehittämistoimintaa suunnataan sekä toimialoille, jotka ovat kärsineet heikentyneestä taloustilanteesta, että aloille, joilla arveleaan olevan vahvaa kasvupotentiaalia.

Ympäristövaikutukset

HNH2035 huomioidaan asettamalla toiminnan ja talouden suunnittelussa toimialakohtaisia tavoitteita päästövähennysten näkökulmasta. Vuoden 2020 aikana uudistettava Helsingin kaupungin hankintastrategia tukee HNH 2035 -toimenpideohjelman toteuttamista. Hankintastrategian yksi pääsisältöteemoista on kestävä kehityksen edistäminen, jonka osaksi valittavat tavoitteet ja toimenpiteet osaltaan edistävät HNH 2035 –toimenpideohjelmassa kuvattuja, hankintoihin liittyviä toimenpiteitä. Hankintastrategian tavoitteiden ja toimenpiteiden sisältö tarkentuu vuoden 2020 syksyllä tehtävässä hankintastrategiatyössä. Avataan viestinnällisesti Hiilineutraali Helsinki –kokonaisuutta ja seurataan siihen liittyviä toimenpiteitä.

Bedömning av budgetens konsekvenser

Könskonsekvenser

Resultaten av och rekommendationerna enligt pilotprojektet med könsmedveten budgetering i Helsingfors stad ska beaktas vid verksamhetsutvecklingen och i arbetet på sektorernas budgetförslag och dispositionsplaner då könsmedveten budgetering främjas (stadsstyrelsen 13.1.2020, § 13). Vid beredningen av stadskansliets resultatbudget bedöms könskonsekvenserna av de främsta åtgärderna.

Företagskonsekvenser

Det kommunförsök för ökad sysselsättning som snart inleds kommer att öka antalet kunder inom stadens sysselsättningsverksamhet och staden får tillgång till deras uppgifter. Detta gör det möjligt att ordna stadens sysselsättnings tjänster effektivare. Det går att bilda mer skraddarsydda helheter av stadens och samarbetspartnernas tjänster, vilket ökar sysselsättningsåtgärdernas genomslagskraft. Åtgärderna för företagsamhet och främjande av företagsverksamhet utvärderas i relation till stadens program som stöder återhämtningen från coronaläget. Utvecklingsverksamheten inriktas både på verksamhetsområden som har lidit av det försämrade ekonomiska läget och på branscher som antas har en stark tillväxtpotential.

Miljökonsekvenser

KNH 2035 beaktas: vid planeringen av verksamheten och ekonomin ställer de enskilda sektorerna upp mål med tanke på minskning av utsläppen. Helsingfors stads upphandlingsstrategi, som revideras under 2020, stöder genomförandet av åtgärdsprogrammet KNH 2035. Ett av huvudtemana i upphandlingsstrategins innehåll är att främja hållbar utveckling. De mål och åtgärder som blir valda till en del av detta bidrar till att främja de upphandlingsrelaterade åtgärder som beskrivs i åtgärdsprogrammet KNH 2035. Innehållet i upphandlingsstrategins mål och åtgärder preciseras under arbetet på upphandlingsstrategin hösten 2020. Helheten Kolneutralt Helsingfors förklaras ur kommunikationssynvinkel och de tillhörande åtgärderna följs upp.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnan tavoitteet

Bindande verksamhetsmål

Kaupunki-strategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnallisen tavoitteen mittarit	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
<p>Maailman toimivin kaupunki</p> <p>Uudistuvat palvelut</p>	<p>Uuden HR-palvelujärjestelmän uudistuksen edistäminen</p>	<p>- Palkkajärjestelmän käyttöönottoprojektin toteuttaminen hankesuunnitelman mukaan siten, että uuden järjestelmän hyväksymistestaukset on toteutettu vuoden 2021 loppuun mennessä.</p> <p>- HR-kokonaisjärjestelmän hankinnan kilpailutus on toteutettu ja järjestelmän valinta tehty vuoden 2021 loppuun mennessä</p>	<p>Asiakaslähtöisyys ja osallisuus</p>
<p>Maailman toimivin kaupunki</p> <p>Uudistuvat palvelut</p>	<p>Digitaalinen perusta nettobudjetoidun yksikön käynnistäminen ja palvelujen vakiinnuttaminen</p>	<p>- Kaupungin tietoliikenneverkko on kokonaisuudessaan keskitetyn hallinnan ja valvonnan piirissä (Käyttöönottoprojekti käynnissä)</p> <p>- Loppukäyttäjien lähi- ja etätukipalvelut tarjotaan keskitetysti ja tukipyynnöt käsitellään yhden keskitetyn palvelunhallintajärjestelmän avulla</p> <p>- Lähitukipalvelut on järjestetty alueellisten tiimien avulla toteutettaviksi</p> <p>- Kaupungin käyttöön hankitaan keskitetty kyberturvapalvelu</p> <p>- Keskitetyn yksikön tuottamien sisäisten palvelujen asiakastyytyväisyyttä mitataan</p>	<p>Digitaalisuus</p> <p>Asiakaslähtöisyys ja osallisuus</p>
<p>Kestävän kasvun turvaaminen</p> <p>Vastuullinen taloudenpito</p>	<p>Vakaan talouden ja kestävän kasvun turvaaminen</p> <p>Aloitettujen asuntojen määrä ja sijoittuminen</p> <p>Työhön, koulutukseen ja yrittäjyyteen panostaminen työllisyyskokeilun avulla</p>	<p>-Tuottavuusohjelman käynnistäminen ja investointien mitoittaminen rahoituksellisesti kestäväälle tasolle taloussuunnitelmakaudella 2021 – 2023. Lainakanta vuoden 2021 lopussa enintään 1871 euroa/ asukas (1551 euroa/asukas vuoden 2019 lopussa)</p> <p>-Varmistetaan aluerakentamisprojekteissa mahdollisuudet 7 000 asunnon aloittamiseksi. seuranta kuukausittain / kvartaaleittain</p> <p>- Asuntotuotannosta 50 % tavoitellaan täydennysrakentamisalueelle (ml. Kaupunki uudistus-alueet). seuranta kuukausittain / kvartaaleittain</p> <p>- Työllistymistä edistävissä palveluissa olevien osuus kasvaa. Mittarina on aktivointiaste ja vertailutasona on joulukuun 2020 tilanne.</p>	<p>Taloudellisesti kestävä kehitys</p> <p>Yritystoiminta ja elinkeinoelämä</p> <p>Taloudellisesti kestävä kehitys</p> <p>Taloudellisesti kestävä kehitys</p>

Tema i stadsstrategin	Bindande verksamhetsmål	Mätare för bindande verksamhetsmål	Koppling till projekt gemensamma för hela staden och till teman för samplanering
Världens bäst fungerande stad Tjänsterna förnyas	Det nya HR- servicesystemet främjas	<ul style="list-style-type: none"> - Projektet för ibrukttagande av lönesystemet genomförs enligt projektplanen så att testningarna för godkännande av det nya systemet har slutförts före utgången av år 2021. - Konkurrensutsättningen av upphandlingen av ett HR-helhetssystem har genomförts och valet av system har gjorts före utgången av år 2021. 	Kundorientering och delaktighet
Världens bäst fungerande stad Tjänsterna förnyas	Den nettbudgeterade enheten digital grund inrättas och tjänsterna etableras	<ul style="list-style-type: none"> - Stadens datakommunikationsnät omfattas i sin helhet av den centraliserade hanteringen och övervakningen (Projekt för ibrukttagande pågår) - När- och distansstödstjänster för slutanvändarna erbjuds centraliserat och stödbegärandena behandlas med hjälp av ett enda centraliserat system för servicehantering. - Närstödstjänsterna genomförs med hjälp av lokala team - För stadens bruk upphandlas en centraliserad cybersäkerhetstjänst - Kundnöjdheten med de interna tjänster som den centraliserade enheten tillhandahåller mäts 	Digitalisering Kundorientering och delaktighet
Tryggande av en hållbar tillväxt Ansvarsfull hushållning	Tryggande av en stabil ekonomi och hållbar tillväxt Antalet påbörjade bostäder och deras läge Satsning på arbete, utbildning och företagsamhet med hjälp av ett sysselsättningsförsök	<ul style="list-style-type: none"> - Inledande av ett produktivetsprogram och dimensionering av investeringarna på en finansiellt hållbar nivå under ekonomiplanepreioden 2021–2023. Lånestocken vid utgången av 2021 högst 1 871 euro/invånare (1 551 euro/invånare vid utgången av 2019) - Möjligheterna att påbörja 7 000 bostäder i områdesbyggnadsprojekten säkerställs. Uppföljning månads/kvartalsvis Ett mål är att 50 % av bostadsproduktionen ska förläggas till områden för kompletteringsbyggande (inkl. områden för stadsförnyelse). Uppföljning månads/kvartalsvis - Andelen personer i tjänster som främjar sysselsättningen ökar. Mätare är aktiveringsgraden och jämförelsenivå läget i december 2020. 	Ekonomiskt hållbar utveckling Företagsverksamhet och näringslivet Ekonomiskt hållbar utveckling Ekonomiskt hållbar utveckling

Koko kaupungin yhteinen hyvinvoinnin ja terveyden (HYTE) tavoite

Hela stadens gemensamma mål för välfärd och hälsa (HYTE)

Kaupunkiyhteiset hankkeet	Toimenpiteet (1-3 keskeisintä)
Hyvinvoinnin ja terveyden koordinointi ja johtamisrakenne	Tuotetaan arviointi tämän valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman onnistumisesta Käynnistetään seuraavan valtuustokauden hyvinvointisuunnitelman valmistelu, siten että se on uudella valtuustolla hyväksyttävänä loppuvuodesta 2021 Edistetään aktiivisesti HYTE:n talousarviotavoitteita /ikäihmisten liikkuminen ja lasten harrastaminen
Kävelykeskustan laajentamisen ja maanalaisen kokoojakadun edellytykset	Selvitetään kävelykeskustan tarpeet keskustan toiminnallisuuden, viihtyisyyden ja sisällön näkökulmasta ottaen huomioon erityisesti kaupan ja palvelujen tarpeet. Varmistetaan keskustan saavutettavuus kaikilla kulkumuodoilla eri suunnista, hyvät pysäköintimahdollisuudet sekä huoltoliikenteen sujuvuus katuverkolla keskustan vetovoiman kehittämiseksi
Merellinen strategia	Merellinen julkisen taiteen biennaali toteutuu kesällä 2021. Vesiliikenteen kilpailutus tehdään vuoden 2021 aikana ja innovatiivisia, ekologisemman vesiliikenteen kokeiluja tehdään. Vasikkasaaren toimijahaku jatkuu saaren palveluiden kehittämiseksi.

Projekt gemensamma för hela staden	Åtgärder (1-3 främsta)
Samordning av välfärd och hälsa, ledarskapsstruktur	Det görs en utvärdering av hur välfärdsplanen denna fullmäktigeperiod har lyckats Beredningen av en välfärdsplan för nästa fullmäktigeperiod inleds så att den kan föreläggas det nya fullmäktige i slutet av år 2021 Budgetmålen för HYTE främjas aktivt /rörlighet för äldre och hobbyer för barn
Utvidgning av promenadcentrum och förutsättningarna för en underjordisk matargata	Behoven i promenadcentrum utreds med tanke på funktionaliteten, trivsamteten och innehållet och med särskild hänsyn till handels och servicens behov. Det säkerställs att centrum kan nås med alla färdmedel från olika håll, att det finns goda möjligheter till parkering och att servicetrafiken löper smidigt i gatunätet för att centrumets attraktivitet ska utvecklas
Havsstrategin	Den maritima biennalen för offentlig konst genomförs sommaren 2021. Sjötrafiken konkurrensutsätts under år 2021 och det görs innovativa försök med mer ekologisk sjötrafik. Sökandet av en aktör för Kalvholmen fortsätter i syfte att utveckla tjänsterna på ön.

1 40 02 ICT yhteispalvelut – Gemensamma ICT-tjänster

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2020	2021	2021		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt				34 808	34 808	34 808	34 808
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt				31 975	31 975	31 975	31 975
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag				2 833	2 833	2 833	2 833
Poistot - Avskrivningar				2 833	2 833	2 833	2 833
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat				0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)				0	0	0	0
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster						-0,0	
Menot - Utgifter							

ICT-yhteispalvelut – nettobudjetoituun talousarviokohtaan kirjataan kaupunginkanslian strategiasaston digitaalinen perusta –yksikön tuottamat kaupungin kriittiseen tietoliikenteeseen, kyberturvaan, ICT-tukeen sekä ylläpitoon liittyvät palvelut. Yksikön toiminnan tavoitteita ovat:

- toimiva ja turvallinen tietoliikenne palveluna
- kustannustehokkaat ja korkean saatavuuden kapasiteettipalvelut
- nopea ja helppo tapa saada tukea
- kustannustehokkaat ja laadukkaat työvälineet työskentelyn tueksi

Talousarviokohdan menot koostuvat mm. ICT -palveluiden ja sovellusten kapasiteetikustannuksista, palveluiden käyttäjämääriin perustuvista lisenssi- ja palvelukustannuksista, ICT-laitekustannuksista (sis. työasemat, päätelaitteet ja muut liitännäis- ja oheislaitteet), tietoliikenneverkko palvelun kustannuksista hallinta- ja valvontapalvelun volyymin mukaisesti, tietoliikennelaitteiden elinkaarikustannuksista sekä lähi- ja etätuen kustannuksista perustuen tilaajaorganisaatioiden (toimialat, virastot ja liikelaitokset) palvelupyynnöjen määrään.

Talousarviokohdan tulot ja menot on muodostettu koostamalla toimialoilta, virastoista ja liikelaitoksista arvioitua yksikön toimialaan kuuluvien siirtyvien henkilöiden, palveluiden ja tarvittavien sopimusten kustannukset ja täydentämällä näitä vaadittavaan palvelutasoon ja laatuun tarvittavilla esimies- ja asiantuntijatehtävillä, palvelusopimuksilla ja investoinneilla. Lisäksi yksikön toimintaa on arvioitu ulkopuolisiin verrokkeihin tehdyn arvioinnin perusteella.

ICT-palveluista syntyvät kulut laskutetaan tuottamisperusteisesti toimialalta, virastolta ja liikelaitoksesta, joka palvelua käyttää. Toiminnan tavoitteena ei ole katteen tuottaminen. Palvelutarvetta seurataan palvelutuotannon raportointisyklin mukaisesti säännöllisesti.

På det nettobudgeterade budgetmomentet Gemensamma ICT-tjänster upptas de tjänster som enheten digital grund vid stadskansliets strategiavdelning tillhandahåller och som hänförs sig till stadens kritiska datakommunikation, cybersäkerheten, ICT-stödet och underhållet. Till enhetens verksamhetsmål hör:

- en fungerande och säker datakommunikation som tjänst
- kostnadseffektiva och lättillgängliga kapacitetstjänster
- det går snabbt och lätt att få stöd
- kostnadseffektiva och högklassiga redskap som stöd för arbetet.

Utgifterna på budgetmomentet består bl.a. av kapacitetskostnader för ICT-tjänster och applikationer, licens- och servicekostnader baserade på antalet användare, kostnader för ICT-utrustning (inkl. arbetsstationer, terminalutrustning och annan kringutrustning), servicekostnader för datakommunikationsnätet enligt volymen för hanterings- och övervakningstjänsterna, livscykelkostnader för datakommunikationsutrustningen och kostnader för när- och distansstöd baserade på mängden servicebegäranden från beställarorganisationerna (sektorena, förvaltningarna och affärsverken).

Inkomsterna och utgifterna på budgetmomentet har bildats genom sammanställning av sektorernas, förvaltningarnas och affärsverkens beräkningar över kostnaderna för de överförda anställda, tjänster och behövliga avtal som hör till enhetens verksamhetsområde, kompletterade med de chefs- och expertuppgifter, serviceavtal och investeringar som behövs för den fordrade servicenivån och kvaliteten. Dessutom har enhetens verksamhet uppskattats utifrån en bedömning av externa jämförelseobjekt.

Kostnaderna för ICT-tjänsterna faktureras enligt upphovsprincipen hos den sektor, den förvaltning och det affärsverk som använder tjänsten. Verksamheten är inte avsedd att vara vinstdrivande. Servicebehovet följs regelbundet enligt rapporteringssyckeln för tjänsteproduktionen.

1 50 Keskitetysti maksettavat menot – Utgifter som betalas centraliserat

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2020	2021	2021		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	10 071	4 650	6 003	5 625	5 625	4 350	4 350
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	108 670	126 274	128 974	143 669	143 669	138 674	137 374
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>		60					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-98 599	-121 624	-122 971	-138 044	-138 044	-134 324	-133 024
Poistot - Avskrivningar	18						
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-98 617	-121 624	-122 971	-138 044	-138 044	-134 324	-133 024
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-98 617	-121 624	-122 971	-138 044	-138 044	-134 324	-133 024
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-53,8	29,1	21,0	21,0	-22,7	
Menot - Utgifter		16,2	2,1	13,8	13,8	-3,5	-0,9

1 50 01 Toimielinten toimintakustannukset, pormestarin ja kaupunginkanslian käytettäväksi – Kostnader för organens verksamhet, till borgmästarens och stadskansliets disposition

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2020	2021	2021		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	0						
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	7 284	7 780	6 984	7 300	7 300	7 300	7 300
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>		60					
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-7 284	-7 780	-6 984	-7 300	-7 300	-7 300	-7 300
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-7 284	-7 780	-6 984	-7 300	-7 300	-7 300	-7 300
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-7 284	-7 780	-6 984	-7 300	-7 300	-7 300	-7 300
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-100,0					
Menot - Utgifter		6,8	-10,2	-6,2	-6,2		

Määräraha sisältää kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen, ylimmän johdon, kaupungin edustamisen ja vieraanvaraisuuden sekä historiatoimikunnan menot. Määrärahaa on pienennetty aiemmista vuosista vallitsevan koronaepidemiatilanteen vuoksi sekä aikaisempien vuosien määrärahankäytön toteumataso huomioiden.

Edustamisen ja vieraanvaraisuuden määrärahojen käytöstä päättää pormestari. Kaupunginkanslian käytettäväksi osoitetaan toimielinten, ylimmän johdon, virkamattojen sekä historiatoimikunnan määrärahat.

Anslaget omfattar utgifterna för stadsfullmäktige, stadsstyrelsen, den högsta ledningen, stadens PR och representation och historiekommittén. Anslaget har minskats från tidigare år på grund av det rådande koronaepidemiäget och med beaktande av den realiserade nivån för anslagsförbrukningen under tidigare år.

Borgmästaren beslutar om användningen av anslagen för PR och representation. Anslagen för organen, den högsta ledningen, tjänsteresorna och historiekommittén ställs till stadskansliets disposition.

1 50 02 Keskitetysti maksettavat henkilöstömenot, kaupunginkanslian käytettäväksi – Personalutgifter som betalas centraliserat, till stadskansliets disposition

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2020	2021	2021		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	330		3				
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	-9 790	10 909	10 909	10 724	10 724	10 304	10 304
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	10 120	-10 909	-10 906	-10 724	-10 724	-10 304	-10 304
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	10 120	-10 909	-10 906	-10 724	-10 724	-10 304	-10 304
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	10 120	-10 909	-10 906	-10 724	-10 724	-10 304	-10 304
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-100,0					
Menot - Utgifter		-211,4	0,0	-1,7	-1,7	-3,9	

Kohdan menoiksi kirjataan hallintokuntien (lukuun ottamatta liikelaitoksia) lomapalkkojen ja niihin liittyvien henkilösivukulujen jaksotusten muutokset.

Määrärahaan on varattu kaupungin oman eläkejärjestelmän mukaiset sekä lakkautetun leski- ja orpoeläkekassan vastuisiin perustuvat eläkkeet. Mukana on myös Helsingin Bussiliikenne Oy:n lisäeläkeosuus sekä kaupungin osuus Kevan suorittamiin eläkkeisiin. Vuoden 2019 poikkeuksellinen toteuma johtuu eläkevastuiden muutoksen laskennan muuttumisesta, jonka johdosta tehtiin ylimääräinen kirjaus.

KuEL-eläkkeiden tasaus on arvioitu laskelmassa.

Kohdassa on varauduttu työmatkasetelien hankintaan 4,07 miljoonalla eurolla. Työmatkaseteli on ympäristöystävällinen henkilöstöetu, jolla osaltaan vaikutetaan kaupungin kykyyn saada osaavaa henkilöstä ja tuetaan kaupungin mainetta yhteiskunnallisesti vastuullisena työnantajana. Vaihtoehtoisesti henkilöstö voi valita työmatkasetelin tilalle polkupyöräedun.

Som utgifter på momentet upptas förändringen i semesterlönerna vid förvaltningarna (frånsett affärsverken) och i den därtill anknutna periodiseringen av lönebikostnader.

Anslaget är reserverat för pensioner inom stadens eget pensionssystem och för pensioner som baserar sig på ansvar hos den upplösta änke- och pupillpensionskassan. Det omfattar också den tilläggs pensionsandel som hänförs till Helsingfors Busstrafik Ab och stadens andel av de pensioner som betalas av Keva. Det exceptionella utfallet år 2019 beror på att förändringen i pensionsansvaret kalkyleras på ett annat sätt, med anledning av vilket det gjordes en extra notering.

I kalkylen beaktas också utjämningen i KomPL-pensioner.

På momentet ingår en reservering för anskaffning av arbetsresesedlar för 4,07 miljoner euro. Arbetsresesedeln är en miljövänlig personalförmån som är avsedd att påverka stadens konkurrenskraft så att staden får kompetent personal och att bidra till att staden uppfattas som en arbetsgivare med samhällsansvar. Alternativt kan personalen i stället för arbetsresesedeln välja en cykelförmån.

Eläkkeet - Pensioner	2020	2021	2022	2023
	€1 000	€1 000	€1 000	€1 000
Kaupungin omat eläkkeet – Stadens egna pensioner	11 700	11 600	10 500	10 500
Leski- ja orpoeläkekassan eläkkeet – Änke- och pupillpensionskassans pensioner	240	220	190	190
Eläkevastuun muutos – Förändring i pensionsansvaret	-7 460	-6 810	-6 160	-6 160
KuEL-eläkkeiden tasaus – Utjämning i KomPL-pensioner	-2 800	-2 800	-2 800	-2 800
Helsingin Bussiliikenne Oy – Helsingfors Busstrafik Ab	1 300	1 300	1 300	1 300
KEVA (Palvelukeskusliikelaitos – Affärsverket servicecentralen)	0	0	0	0
KEVA (HSY–HRM)	2	2	2	2
KEVA valtiokonttorille – KEVA till statskontoret	0	0	0	0
Hallinto – Förvaltning	60	0	60	60
Yhteensä – Sammanlagt	3 042	3 512	3 092	3 092

1 50 03 Maksuosuudet, korvaukset ja jäsenmaksut, kaupunginkanslian käytettäväksi – Betalningsandelar, ersättningar och medlemsavgifter, till stadskansliets disposition

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2020	2021	2021		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt							
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	36 678	38 140	36 636	41 125	41 125	41 125	41 125
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-36 678	-38 140	-36 636	-41 125	-41 125	-41 125	-41 125
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-36 678	-38 140	-36 636	-41 125	-41 125	-41 125	-41 125
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-36 678	-38 140	-36 636	-41 125	-41 125	-41 125	-41 125
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster							
Menot - Utgifter		4,0	-3,9	7,8	7,8		

Määrärahasta kohdentuu vuonna 2021 arviolta noin 17 815 000 euroa valtion veloittamiin verohallintolain 11 §:n mukaisiin verotuksen toteuttamisesta aiheutuviin kustannuksiin. Näihin kustannuksiin kaupunki ei voi vaikuttaa.

Määrärahassa on varauduttu Uudenmaan liitolle maksettavaan maksuosuuteen sekä Helsingin Väylä Oy:lle maksettaviin rahoituskustannusosuuksiin

Määrärahasta maksetaan kaupungin elinkeinopolitiikan sekä tapahtumatuotannon toteuttamiseen liittyviä avustuksia kaupunkikonserniin kuuluville yhteisöille ja säätiöille

Määrärahasta maksetaan koko kaupunkia koskeviin jäsenyyksiin liittyen jäsenmaksuja mm. Suomen Kuntaliitolle, KT Kuntatyönantajat-järjestölle sekä Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry:lle. Kohdasta maksettavat kaikki jäsenyydet on listattu liitteessä 2 (jäsenmaksuliite).

År 2021 gäller ca 17 815 000 euro av anslaget i 11 § i lagen om skatteförvaltning avsedda kostnader för genomförande av beskattningen, som staten debiterar. Staden kan inte påverka dessa kostnader.

I anslaget ingår reserveringar för betalningsandelen till Nylands förbund och för andelarna till Helsingforsleden Ab för finansieringskostnader.

Ur anslaget betalas understöd i anslutning till genomförandet av stadens näringspolitik och evenemangsproduktion till sammanslutningar och stiftelser som hör till stadskoncernen.

Ur anslaget betalas medlemsavgifter i anslutning till medlemskap som gäller hela staden, bl.a. till Finlands Kommunförbund, organisationen KT Kommunarbetsgivarna och Föreningen Nylands friluftsområden rf. Alla medlemskap med betalningar från momentet är förtecknade i bilaga 2 (medlemsavgiftsbilagan).

1 50 04 Keskitetty hanketoiminta, kaupunginkanslian käytettäväksi – Centraliserad projektverksamhet, till stadskansliets disposition

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2020	2021	2021		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	9 741	4 650	6 000	5 625	5 625	4 350	4 350
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	11 506	7 445	7 445	8 420	8 420	7 145	7 145
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 765	-2 795	-1 445	-2 795	-2 795	-2 795	-2 795
Poistot - Avskrivningar	18						
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-1 783	-2 795	-1 445	-2 795	-2 795	-2 795	-2 795
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-1 783	-2 795	-1 445	-2 795	-2 795	-2 795	-2 795
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-52,3	29,0	21,0	21,0	-22,7	
Menot - Utgifter		-35,3	0,0	13,1	13,1	-15,1	

Keskitetyn hanketoiminnan määräraha on varauduttu kaupungin keskitetysti maksettavien Euroopan unionin ja muulla ulkopuolisella rahoituksella rahoitettavien projektien kustannuksiin. Kaupunki saa Euroopan unionin ja muiden ulkopuolisten rahoittajien rahoittamiin projekteihin rahoitusosuuksia suhteessa hankkeiden kustannuksiin ja siten talousarviokohdan sitovuustaso on toimintakate. Toimintakatteessa on huomioitu myös se, että tulojen ja menojen maksatuksessa saattaa tulla kaupungista riippumattomia aikataulullisia muutoksia ja siten tulot ja menot voivat ajoittua eri vuosille. Toimialojen tulisi sisällyttää Euroopan unionin tai muun ulkopuolisen rahoittajan rahoittamat oman toimintansa kehittämishankkeet omiin talousarvioihinsa. Keskitetyllä määrärahaalla varaudutaan niiden projektien rahoittamiseen, joihin toimialat eivät ole aikataulusyistä voineet varautua ja/tai joista ei ole saatu vielä rahoituspäätöstä tai joihin Helsinki haluaa hyötynäkökulmasta sitoutua kuntarahoittajana tai jotka ovat muuten merkittäviä, laajoja ja koko kaupunkia hyödyttäviä hankkeita. Määrärahaa voidaan käyttää suurten hankekokonaisuuksien kustannuksiin, joissa Helsinki toimii hankkeen hallinnoijana tai joihin osallistuu useampia toimialoja.

Keskitetyn hanketoiminnan määräraha on lisäksi varauduttu Euroopan unionin rahoittamaan kuuden suurimman kaupungin yhteiseen 6Aika-strategian toteuttamiseen. Määrärahaa voidaan käyttää myös isojen ja merkittävien hankehakemusten valmistelusta aiheutuneiden kustannusten kattamiseen.

Talousarviokohdan määräraha on varauduttu myös startupkeskittymä Maria 01:n vuokra-, käyttö- ja kehittämiskustannuksiin. Maria 01 (Start up Maria Oy) vuokraa start up keskittymää varten tilat kaupunginkanslialta, joka edelleen vuokraa ne kaupungin tilapalveluilta. Maria 01 tehtävänä on kehittää ja operoida entisen Marian sairaalan tiloihin syntyneitä startup-keskittymää sekä siihen liittyen vuokrata tiloja keskittymän startup-yrityksille ja muille toimijoille,

Anslaget för centraliserad projektverksamhet omfattar reserveringar för kostnaderna för EU-projekt som staden betalar centraliserat och för projekt som betalas med annan extern finansiering. Staden får finansieringsandelar för projekt som finansieras av Europeiska unionen och andra utomstående i förhållande till projektkostnaderna, och budgetmomentet är därför bindande på verksamhetsbidragsnivån. I verksamhetsbidraget har det också beaktats att det vid utbetalningen av inkomster och utgifter kan uppstå ändringar i tidschemat som inte beror på staden och att inkomsterna och utgifterna därmed kan hänföra sig till olika år. De projekt för utveckling av sektorernas egen verksamhet som finansieras av Europeiska unionen eller någon annan utomstående bör ingå i sektorernas egen budget. Det centraliserade anslaget är avsett för sådana projekt som sektorerna inte har kunnat bereda sig på till följd av tidschemat och/eller som fortfarande väntar på ett finansieringsbeslut eller som Helsingfors från nyttyosynpunkt vill förbinda sig vid i egenskap av kommunal finansiär eller som i övrigt är betydelsefulla, omfattande och gagnar hela staden. Anslaget kan utnyttjas för kostnaderna för stora projekthelheter som samordnas av Helsingfors eller som flera sektorer deltar i.

Anslaget för centraliserad projektverksamhet innehåller dessutom en reservering för genomförande av strategin 6Aika, som finansieras av Europeiska unionen och som är gemensam för de sex största städerna. Anslaget kan också användas för täckande av kostnader för förberedelse av stora och betydelsefulla projektansökningar.

Anslaget på budgetmomentet omfattar också en reservering för hyres-, drifts- och utvecklingskostnader för uppstartsklustret Maria 01. Maria 01 (Start up Maria Oy) hyr lokaler för uppstartsklustret av stadskansliet, som i sin tur hyr dem av stadens lokaltjänster. Maria 01 har till uppgift att utveckla och driva det uppstartskluster som anlagts i f.d. Maria sjukhus lokaler och att i anslutning till detta hyra ut lokaler i klustret till uppstartsföretag och andra aktörer, att underhålla lokalerna och

ylläpitää ja järjestää tukipalveluita. Lisäksi Maria 01 tehtävänä on kehittää keskittymän toimintaa ja palveluita tiloissa toimiville yrityksille ja yhteisöille sekä toteuttaa toimintaan liittyviä tapahtumia.

Digitalisaatiota kannustetaan valtion ja EU:n avustuksilla. Kohdassa on varauduttu myös digitalisaatiota tukeviin ulkopuolisen rahoituksen hankkeisiin, tällä hetkellä käynnissä on OmaData -hanke.

att ordna stödtjänster. Maria 01 har dessutom till uppgift att utveckla verksamheten och tjänsterna i klustret för de företag och sammanslutningar som är verksamma i lokalerna och att ordna evenemang som hänför sig till verksamheten.

Digitaliseringen sporras med understöd från staten och EU. På momentet ingår en reservering också för projekt med extern finansiering som stöder digitaliseringen, för närvarande pågår projektet OmaData.

1 50 05 Työmarkkinatuen kuntaosuus, kaupunginkanslian käytettäväksi – Arbetsmarknadsstödet kommunandel, till stadskansliets disposition

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2020	2021	2021		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt							
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	62 992	62 000	67 000	76 100	76 100	72 800	71 500
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-62 992	-62 000	-67 000	-76 100	-76 100	-72 800	-71 500
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-62 992	-62 000	-67 000	-76 100	-76 100	-72 800	-71 500
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-62 992	-62 000	-67 000	-76 100	-76 100	-72 800	-71 500
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster							
Menot - Utgifter		-1,6	8,1	22,7	22,7	-4,3	-1,8

Työmarkkinatukea maksetaan työttömälle, joka on vasta tullut työmarkkinoille tai työttömälle, joka ei voi saada työttömyyspäivärahaa. Kun työmarkkinatukea on maksettu yhteensä 300 työttömyyspäivältä, siirtyy kustannuksista puolet kotikunnan maksettavaksi. Kun maksupäiväkertymä ylittää 1 000 päivää, nousee kunnan maksuosuus 70 %:iin. Kerran kuntaosuuden piiriin tultuaan työtön pysyy siellä, kunnes on ollut työssäoloehdon täyttävässä työssä tai poistunut työmarkkinoilta pysyvästi. Maksuosuuden piiristä voi olla väliaikaisesti pois, ilman että maksupäiväkertymä nollautuu, esimerkiksi lyhyen työsuhteen, opiskelun tai muun toimenpiteen ajan. Lisäksi osaaikatyössä olevaa henkilöä ei tilastoida työttömäksi, mutta hän voi saada soviteltua työmarkkinatukea, josta kunta maksaa yhä osuuden. Maksuosuuden piirissä olevat ovat pääosin kaikista vaikeimmin työllistyviä.

Koronan aiheuttamien poikkeusolojen johdosta Helsingin työttömyys on lähtenyt voimakkaaseen kasvuun ja myös työmarkkinatuen saajien määrä on lisääntynyt. Maksuosuuden arvioidaan olevan korkeimmillaan vuonna 2021, minkä jälkeen se alkaa tasaantua ja lähteä hitaaseen laskuun. Työnantajien mahdollisuudet tarjota työmahdollisuuksia vaikeimmin työllistyville ovat poikkeusolojen johdosta pitkään rajalliset. Kaupunki on käynnistämässä työllisyyden kuntakokeilun, jossa lakisääteinen vastuu kaikkien työmarkkinatuen saajien työllistymisen edistämisestä siirtyy valtiolta kaupungille. Kokeilussa kaupunki saa pääsyn kuntarahoituksen piirissä olevien henkilöiden tietoihin, mikä on edellytys nykyistä tehokkaammalle työllisyyspalveluiden järjestämiselle. Lisäksi työllisyyden kuntakokeilussa kehitetään toimialojen kanssa yhteisiä muita palveluja niin, että kohderyhmälle voidaan tarjota nykyistä laajemmin erityisesti osaamisen lisäämiseen sekä terveyden ja työkyvyn selvittämiseen liittyviä palveluja.

Arbetsmarknadsstöd betalas till arbetslösa som nyligen kommit in på arbetsmarknaden och till arbetslösa som inte kan få arbetslöshetsdagpenning. När arbetsmarknadsstöd har betalats för sammanlagt 300 arbetslöshetsdagar, tar hemkommunen över betalningen av hälften av kostnaderna. När antalet betalningsdagar överskrider 1 000, stiger kommunens betalningsandel till 70 %. Arbetslösa som börjat omfattas av kommunandelen hör till denna kategori tills de har ett jobb som uppfyller arbetsvillkoren eller permanent har lämnat arbetsmarknaden. Det går att tillfälligt vara utanför betalningsandelen utan att antalet betalningsdagar nollas, t.ex. vid ett kort anställningsförhållande, studier eller andra åtgärder. Dessutom räknas personer i deltidsarbete inte som arbetslösa i statistiken, men de kan få jämkat arbetsmarknadsstöd, av vilket kommunen fortfarande betalar en andel. De som omfattas av betalningsandelen är i huvudsak svårast att sysselsätta av alla.

Till följd av de undantagsförhållanden som coronaepidemin medfört har arbetslösheten börjat öka kraftigt och även de som får arbetsmarknadsstöd har blivit fler till antalet. Betalningsandelen beräknas vara som högst år 2021, varefter den börjar jämna ut sig och långsamt gå nedåt. Arbetsgivarens möjligheter att erbjuda arbetstillfällen för de svårast sysselsätta är länge begränsade på grund av undantagsförhållandena. Staden håller på att inleda ett kommunförsök som gäller sysselsättningen, genom vilket det lagstadgade ansvaret för att främja sysselsättningen för alla som får arbetsmarknadsstöd överförs från staten till staden. Försöket innebär att staden får tillgång till uppgifterna om de personer som omfattas av den kommunala finansieringen, vilket är en förutsättning för att sysselsättningstjänsterna ska kunna ordnas effektivare än nu. Under kommunförsöket utvecklas dessutom andra gemensamma tjänster med sektorerna så att målgruppen i större utsträckning än nu kan erbjudas tjänster som hänför sig till ökning av kunnandet och till utredning av hälsan och arbetsförmågan.

Palvelukeskusliikelaitos – Affärsverket servicecentralen

Talousarvion 2021 keskeiset painopisteet

Palvelukeskus Helsinki tuottaa ja kehittää tukipalveluja Helsingin kaupungin toimialoille ja liikelaitoksille. Tärkein tavoite on hyvä asiakaskokemus ja toimintavarmuus Palvelukeskus Helsingin tuottamissa palveluissa.

Keskeisiä painopisteitä on konkretisoitu vastaamaan paremmin näkymää vuodelle 2021: Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuuden varmistaminen, erityisenä haasteena etähoidon hoivahenkilöstö ja ruokapalveluhenkilöstö Johtamisen muutos ja johtamisen kulmakivien jalkauttaminen osaksi toimintakulttuuria, välineinä mm. esihenkilökoulutukset ja -infot sekä Parasta yhdessä -vuositeema ja viestintä

Uudistuvat palvelut ja palvelukehitys: asiakastarpeista lähtevät palvelut, digitaalisuuden lisääminen, kokeilut ja yhteiskehitys asiakkaiden ja muiden kumppaneiden kanssa. Kaupungin keittiöverkon uudelleen tarkastelu mukaan lukien myös uuden tuotantolaitoksen suunnittelun ja rakentamisen sekä toiminnan ohjauksen varmistaminen

Vastuullisuus on osana kaikkea toimintaa ja palveluja: sosiaalisen, taloudellisen ja ympäristövastuun toteutuminen palvelutuotannossa ja palveluissa sekä ruokakulttuurin edistäminen ja tuottaminen osaksi kaupungin ruokastrategiaa.

Toiminnan kuvaus

Palvelukeskus Helsinki huolehtii palvelutoiminnan tukipalvelujen tuottamisesta kaupungille ja kaupunkikonsernin yhteisöille ja toimii palvelukeskusliikelaitoksen johtokunnan alaisuudessa. Liikelaitos käyttää toiminnassaan nimeä Palvelukeskus Helsinki.

Palvelukeskus Helsinki tukee palveluillaan Helsingin kaupunkia ja kaupunkilaisia ja toimii asiantuntijana ja kumppanina Helsingin kaupungin toimialojen, liikelaitosten ja kaupunkikonsernin yhteisöjen ruokailu-, siivous-, puhelin- ja hyvinvointi- sekä muiden palvelujen kehittämisessä ja toteuttamisessa.

Toimimme kouluissa ja päiväkodeissa, seniorikeskuksissa, palvelutaloissa, sairaaloissa ja asumisyksiköissä. Olemme mukana yli 100 000 ruokahetkessä päivittäin. Kehitämme ja tuotamme ruokailu-, siivous-, puhelin-, hyvinvointi- ja aulapalveluja sekä tuemme kotona asumista monipuolisilla teknisillä ratkaisulla ja palveluilla. Etähoito ja erityisesti monet digitaaliset oheispalvelut tarjoavat uusia mahdollisuuksia samoin kuin monet sähköisen asiainnin kanavat, jotka täydentävät kaupungin vaihdopalvelua.

Tarjoamme parhaan palvelukokemuksen asiakkaille, sidosryhmille ja henkilöstölle ”Parasta yhdessä” -arvolupauksen mukaisesti. Olemme Helsingin kaupungin liikelaitos ja työllistämme noin 1 450 henkilöä. Kokemusta meillä on ruokapalvelujen hoitamisesta jo 100 vuoden ajalta ja puhelin- ja hyvinvointipalveluista yli 10 vuoden ajalta.

Centrala prioriteringar i budgeten 2021

Servicecentralen Helsingfors producerar och utvecklar stödtjänster för Helsingfors stads sektorer och affärsverk. Det viktigaste målet är en god kundupplevelse och funktionssäkerhet i tjänsterna som Servicecentralen Helsingfors producerar.

De centrala prioriteringarna har konkretiserats för att bättre motsvara utsikterna för år 2021: Trygga tillgången till yrkeskunnig personal, distansvårdens vårdpersonal och matservicepersonalen som särskild utmaning. Ändring i ledarskapet och förankrande av ledarskapets hörnstenar som en del av verksamhetskulturen med hjälp av bl.a. utbildningar och informationstillfällen för chefer samt årstemat ”Bäst tillsammans” och kommunikation.

Tjänsterna förnyas och tjänsteutveckling: tjänster utgående från kundbehovet, ökad digitalisering, försök och samutveckling tillsammans med kunder och andra partner. Översyn av stadens köksnätverk, inklusive planering och byggande av en produktionsanläggning och trygghet av verksamhetsstyrningen

Ansvarsfullhet är en del av all verksamhet och service: förverkligande av det sociala och ekonomiska ansvaret och miljöansvaret i matproduktionen och tjänsterna, samt främjande av matkulturen och dess integration till en del av stadens matstrategi.

Beskrivning av verksamheten

Servicecentralen Helsingfors sköter om produktionen av stödtjänster för serviceverksamheten för staden och stadskoncernens sammanslutningar och fungerar under direktionen för affärsverket servicecentralen. Affärsverket använder namnet Servicecentralen Helsingfors i sin verksamhet.

Servicecentralen Helsingfors stöder genom sina tjänster Helsingfors stad och stadsborna och agerar sakkunnig och partner för Helsingfors stads sektorer, affärsverk och stadskoncernens sammanslutningar i utvecklandet och förverkligandet av mat-, städ-, telefon- och välfärdstjänster och andra tjänster.

Vi är verksamma i skolor och daghem, seniorcenter, servicehus, sjukhus och boendeenheter. Vi är delaktiga i över 100 000 matstunder dagligen. Vi utvecklar och producerar måltids-, städ-, telefon-, välfärds- och entréhallstjänster och stöder boende hemma med hjälp av mångsidiga tekniska lösningar och tjänster. Distansvård och särskilt många digitala kompletterande tjänster erbjuder nya möjligheter, liksom många kanaler inom e-tjänsterna, som kompletterar stadens växeltjänst.

Vi erbjuder våra kunder, intressentgrupper och personal den bästa serviceupplevelsen i enlighet med värdelöftet ”Bäst tillsammans”. Vi är ett affärsverk inom Helsingfors stad och vi har cirka 1 450 anställda. Vi har 100 års erfarenhet av matjänster och mer än 10 års erfarenhet av telefon- och välfärdstjänster.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset

Lainsäädäntö

Valtakunnallisen sote-uudistuksen valmistelu on edennyt, mutta sen lopulliset vaikutukset sosiaali- ja terveystoimialalle tuotettaviin palveluihin tai palvelujen laajuus tarkentunee vuoden 2021 aikana. Palvelukeskus Helsinki seuraa tilannetta ja osallistuu tarvittaessa keskusteluun Palvelukeskuksen roolista mahdollisessa Uudenmaa sote-erillisratkaisussa. Hoitoalaan liittyvä mahdollisesti muuttuva lainsäädäntö voi näkyä Palvelukeskus Helsingin palvelujen kysynnässä.

Väestö- ja asiakasmäärän kehitys

Kilpailutuksista huolimatta Helsingin muuttovoitto ja uusien päiväkotien ja koulujen avaaminen ovat pitäneet asiakasmäärän kehityksen verrattain tasaisena kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla. Sosiaali- ja terveystoimialalle tuotettavissa palveluissa Palvelukeskus Helsingin palvelujen painopiste siirtyi entisestään kotihoitoon liittyviin palveluihin. Tämä tarjoaa uusia mahdollisuuksia kehittää suoraan asiakkaiden kotiin tuotettuja hyvinvointipalveluja kuten esimerkiksi erikoissairaanhoidoa tai ravitsemusneuvontaa.

Väestö- ja asiakasmäärän kehitys

Kilpailutuksista huolimatta Helsingin muuttovoitto ja uusien päiväkotien ja koulujen avaaminen ovat pitäneet asiakasmäärän kehityksen verrattain tasaisena kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla. Sosiaali- ja terveystoimialalle tuotettavissa palveluissa Palvelukeskus Helsingin palvelujen painopiste siirtyi entisestään kotihoitoon liittyviin palveluihin. Tämä tarjoaa uusia mahdollisuuksia kehittää suoraan asiakkaiden kotiin tuotettuja hyvinvointipalveluja kuten esimerkiksi erikoissairaanhoidoa tai ravitsemusneuvontaa.

Muiden muutosten vaikutukset palvelutuotantoon

Asiakastoimialojen tarpeissa korostuvat digitaaliset palvelut, asiointitavat ja yhteinen palvelukehitys. Käytettävyyden ja asiakastarpeista nousevien oheispalvelujen rooli korostuu entisestään. Palveluja vertaillaan markkinoilta saataviin vastaaviin ja tämä kiihdyttää ja haastaa palvelukehitystä. Koronan aiheuttama lisäys kotiin etänä tuotettuihin palveluihin jäänee pysyväksi pandemian ohella tapahtuneen digiloikan vuoksi. Palvelukeskus Helsingin palveluja kehitetään huomioiden HNH (Hiilineutraali Helsinki) -tavoitteet ja ilmastovaikutuksiin kiinnitetään erityistä huomiota. Ammattitaitoisen työvoiman saatavuus on merkittävä haaste. Työntekijäkokemukseen kiinnitetään erityistä huomiota ja palkkaus on erityinen haaste, kun työvoimasta kilpaillaan. Vuonna 2020 alkaneen koronapandemian vaikutukset tulevat todennäköisesti vaikuttamaan pitkälle vuoden 2021 toimintaan, jolloin päivittäisen toiminnan varmistaminen on ensisijaista. Palvelutuotannon kustannukset voivat pandemian vuoksi kasvaa, mikäli tilanteen hallinta vaatii erityisiä palvelukonsepteja. Sosiaali- ja terveystoimialalla on tarve laajentaa etähoidon palveluja nopealla aikataululla. Oheispalvelujen kehittämisen tarve palvelukehityksessä on huomioitava samoin kuin digitaalisuus osana palveluja. Lisäksi poikkeustilanteiden hyvä hallinta, Helsingin väestömäärän muutos ja kotona asuminen yhä pidempään haastavat kehittämään palveluja entistä nopeammin.

Väsentliga förändringar i omvärlden

Lagstiftning

Beredningen av den riksomfattande vårdreformen har avancerat, men dess slutliga verkningar på tjänsterna som produceras för social- och hälsovårdssektorn eller tjänsternas omfattning preciseras under år 2021. Servicecentralen Helsingfors följer situationen och deltar vid behov i diskussionen kring Servicecentralens roll i en eventuell sårlosning för vårdreformen i Nyland. De eventuella ändringarna i lagstiftningen som gäller vårdbranschen kan få konsekvenser för efterfrågan på Servicecentralen Helsingfors tjänster.

Utveckling i antalet invånare och kunder

Trots konkurrensutsättningarna har Helsingfors inflyttningsöverskott och öppnandet av nya daghem och skolor gjort att utvecklingen i antalet kunder inom fostrans- och utbildningssektorn har varit tämligen jämn. I tjänsterna som produceras för social- och hälsovårdssektorn flyttas Servicecentralen Helsingfors tjänster allt mer i riktning mot hemvårdstjänster. Det här erbjuder nya möjligheter att utveckla sådana välfärdstjänster som produceras direkt i kundens hem, exempelvis specialiserad sjukvård eller kost- och näringsrådgivning.

Utveckling i antalet invånare och kunder

Trots konkurrensutsättningarna har Helsingfors inflyttningsöverskott och öppnandet av nya daghem och skolor gjort att utvecklingen i antalet kunder inom fostrans- och utbildningssektorn har varit tämligen jämn. I tjänsterna som produceras för social- och hälsovårdssektorn flyttas Servicecentralen Helsingfors tjänster allt mer i riktning mot hemvårdstjänster. Det här erbjuder nya möjligheter att utveckla sådana välfärdstjänster som produceras direkt i kundens hem, exempelvis specialiserad sjukvård eller kost- och näringsrådgivning.

Hur de andra förändringarna påverkar tjänsteproduktionen

I kundfunktionerna betonas de digitala tjänsterna, funktionssätten och den gemensamma tjänsteutvecklingen. Rollen för tilläggstjänsterna som uppstår från användbarheten och kundbehovet betonas ytterligare. Tjänsterna jämförs med de motsvarande tjänsterna på marknaden och det här accelererar och utmanar tjänsteutvecklingen. Den av coronaviruset orsakade ökningen i tjänster som produceras hem på distans lär bli permanent tack vare det digitala språnget som skett vid sidan av pandemin. Servicecentralen Helsingfors tjänster utvecklas med beaktande av KNH (Kolneutralt Helsingfors) -målen och särskild uppmärksamhet fästs vid klimatverkningarna. Tillgången till yrkeskunnig arbetskraft är en betydande utmaning. Särskild uppmärksamhet fästs vid arbetstagarupplevelsen och lönerna är en särskild utmaning i konkurrensen om arbetskraft. Coronaviruspandemin som bröt ut 2020 kommer antagligen att ha verkningar för verksamheten långt in på 2021, varvid tryggheten av den dagliga verksamheten är en prioritet. Tjänsteproduktionens kostnader kan öka på grund av pandemin, om hanterandet av situation kräver speciella tjänstekoncept. Inom social- och hälsovårdssektorn finns ett behov av att snabbt utvidga distansvårdens tjänster. Behovet inom tjänsteutvecklingen av att utveckla tilläggstjänsterna bör beaktas, likaså digitaliseringen som en del av tjänsterna. Dessutom utmanar en bra hantering av exceptionella situationer, ändringen i Helsingfors invånarantal och att människorna bor hemma längre servicecentralen att utveckla sina tjänster allt snabbare.

Talous

Palvelukeskus Helsingin talousarvioehdotus vuodelle 2021 on tappiollinen. Talousarvioehdotus perustuu 1,8 % hintojen korotuksiin. Vuoden 2021 alkuun mennessä pyritään arvioimaan kannattamattomien palvelujen osalta kulu- ja hintarakenne sekä palvelujen laajentamisen mahdollisuudet tavoitteena nollatulokseen pääseminen taloussuunnitelmakaudella 2022–2023.

Liikelaitos on jatkuvasti tehostanut merkittävästi toimintaansa. Toiminnan tehostaminen ja taloudellisen tuloksen säilyttäminen nollatuloksenakaan on jatkossa entistä haastavampaa yksinomaan kustannussäästöjä aikaansaamalla, ilman että etenkin kasvatus- ja koulutustoimialalle ja sosiaali- ja terveystoimialalle tuotettujen ruoka- ja muiden tukipalvelujen palvelutaso ja asiakastytyväisyys laskevat. Liikelaitoksen on lisäksi kilpailukykyä säilyttääkseen huolehdittava oman toiminnan kehittämisen edellyttämistä investoinneista ja palvelukehityksestä ja niiden omarahoituksesta.

Palvelukeskus Helsinki on useiden vuosien ajan korottanut hintojaan kustannusten kasvua vähemmän. Samanaikaisesti liikelaitos on kuitenkin onnistunut tekemään erilaisin tehostamistoimin ylijäämäisiä tuloksia. Kilpailutusten seurauksena liikevaihto on laskenut ja jäykän kulurakenteen vuoksi kustannusten sopeuttaminen on jatkossa entistäkin haastavampaa. Valtuuston päätöksellä Palvelukeskus Helsingin ateriapalveluista on kilpailutettu noin 17,8 %: ia vuoteen 2020 mennessä ja tullaan kilpailuttamaan noin 23 %: ia vuoteen 2023 mennessä.

Palvelukeskus Helsinki varmistaa kaupungin toimivuutta poikkeustilanteissa markkinoilla toimivia toimijoita laajemmin ja tämä valmiuskyvyn ylläpitäminen aiheuttaa kustannuksia. Palvelukeskus ei pysty sopeuttamaan henkilöstömäärää kaupungin päätösten mukaisesti esimerkiksi lomauttamalla työntekijöitään. Tämä saa poikkeustilanteissa (mm. korona) aikaan tuloksen heikkenemistä, kun palvelutuotannon henkilöstön on oltava paikalla, mutta asiakasmäärät voivat pienentyä. Apotin käyttöönotto sitoo hoivapalveluiden resurssija kasvattaen osaltaan henkilöstökustannuksia ja laskien tuottavuutta.

Riskit ja epävarmuustekijät

Työvoiman saatavuuden haasteet erityisesti hoivahenkilöstön osalta jatkuvat, koska alan yleinen työvoiman saatavuustilanne on heikko. Ruokapalveluissa ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus on myös haasteellista.

Palvelukeskus Helsingin tuotantolaitos on elinkaarensa lopussa ja vaatii jatkuvia korjauksia. Uuden tuotantolaitoksen suunnittelu on saatava päätökseen ja rakentamispäätös on tehtävä pikimmiten, jotta riskit vähenevät.

Korona-pandemian vaikutukset voivat ulottua pitkälle vuoteen 2021 ja voivat hidastuttaa palvelukehitystä sekä lisätä kuluja.

Ekonomi

Servicecentralen Helsingfors budgetförslag för år 2021 är förlustbringande. Budgetförslaget grundar sig på en prishöjning på 1,8 %. Fram till början av år 2021 är avsikten att i fråga om olönsamma tjänster uppskatta kostnads- och prisstrukturen och möjligheterna att utvidga tjänsterna med målet att göra ett nollresultat under ekonomiplanepérioden 2022–2023.

Affärsverket har kontinuerligt effektiviserat sin verksamhet. Att effektivisera verksamheten och inom ekonomin fortsättningsvis göra ett nollresultat är framöver allt mer utmanande enbart med hjälp av kostnadsbesparingar, utan att servicenivån och kundnöjdheten i fråga om matjänsterna och de andra stödtjänsterna sjunker särskilt inom fostrans- och utbildningssektorn och social- och hälsovårdssektorn. Affärsverket måste dessutom för att bevara sin konkurrenskraft sköta om de investeringar som krävs för utvecklandet av den egna verksamheten och tjänsteutvecklingen, liksom också deras självfinansiering.

Servicecentralen Helsingfors har under flera års tid höjt sina priser mindre än kostnadsökningen. Samtidigt har affärsverket dock genom diverse effektiviseringsåtgärder lyckats uppvisa ett överskott i sina resultat. Med anledning av konkurrensutsättningar har omsättningen sjunkit och på grund av den stela utgiftsstrukturen är anpassningen av kostnaderna i fortsättningen en allt större utmaning. Servicecentralen Helsingfors måltidstjänster har enligt stadsfullmäktiges beslut konkurrensutsatts till cirka 17,8 % till år 2020 och siffran kommer att stiga till cirka 23 % fram till år 2023.

Servicecentralen Helsingfors tryggar stadens funktionalitet i undantagstillstånd på ett mer omfattande sätt än aktörerna på den öppna marknaden och upprätthållandet av den här beredskapen orsakar kostnader. Servicecentralen kan inte anpassa antalet anställda så att det stämmer överens med stadens beslut exempelvis genom att permittera sina anställda. Det här orsakar i undantagstillstånd (bl.a. coronavirusutbrottet) ett svagare resultat, då tjänsteproduktionens personal måste vara på plats, men antalet kunder kan minska. I bruktagandet av Apotti binder vårdtjänsternas resurser och ökar så personalkostnaderna medan produktiviteten sjunker.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Utmaningarna i tillgången till arbetskraft särskilt i fråga om vårdpersonal fortsätter eftersom den allmänna tillgängligheten på personal i branschen är svag. I tillgången till yrkeskunnig personal inom matjänsterna förekommer också utmaningar.

Servicecentralen Helsingfors produktionsanläggning är i slutet av sin livscykel och kräver ständigt reparationer. Planeringen av en ny produktionsanläggning måste slutföras och beslutet om att bygga en ny fattas så snart som möjligt för att minska riskerna.

Verkningarna av coronaviruspandemin kan sträcka sig långt in på år 2021 och de kan fördröja tjänsteutvecklingen och öka kostnaderna.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Maailman toimivin kaupunki

Palvelukeskus Helsinki tuottaa ja kehittää palveluja, jotta helsinkiläisten arki toimisi mahdollisimman hyvin. Kärkiprojektien konsepteja tarkennetaan ja jalkautetaan siten, että asiakaskokemus, työntekijäkokemus ja toimintakulttuurin muutos ja erityisesti johtamisen kulmakivet saavat aikaan innostusta, linjakkuutta ja entistä enemmän kokeiluja ja parempaa toimeenpanokykyä. Sosiaali- ja terveydenhoidon asiakkaille tarjotaan viimeisintä teknologiaa sisältävää etäpalvelukonseptia, sekä kehitetään siihen yhdessä toimialan kanssa uusia tukipalveluja, kuten ”Helsingin liikkuva sairaanhoitaja” ja ”nostopalvelu”. Tavoitteena on tukea tehokkaasti helsinkiläisten sosiaali- ja terveydenhoidon asiakkaiden kotona asumista mahdollisimman pitkään. Asiakaskokemuksen mittaamisessa kyselyjä uudistetaan ja yksittäisiä palvelupolkuja kuvataan ja mitataan.

Kestävän kasvun turvaaminen

Palvelukeskus Helsingin palveluilla on lähtökohtaisesti yhteiskunnallisesti vastuullinen rooli. Palvelukeskus toimii vastuullisesti, sosiaalisen, ympäristön ja taloudellisen kestävyuden huomioiden ja on keskeisesti mukana toteuttamassa HNH2035-toimenpideohjelmaa. Erityisesti ruokailupalveluissa uuden tuotantolaitoksen sekä älykkään keittiöverkon rooli on avainasemassa vastuullisuuden toteutumisessa, kun asiakastarpeet ja valinnan vapaus korostuvat entisestään. Palvelukeskus Helsinki vastaa kaupungin ikärakenteen muuttumiseen liittyviin haasteisiin mm. etäpalvelukonseptillaan. Konseptin tärkeimpänä kohderyhmänä ovat kotihoidon asiakkaat, sekä vuonna 2021 uusina kaikki nostaapua tarvitsevat kaupunkilaiset ja seniorikeskuksen asiakkaat. Merkittävänä palveluina kasvavat myös etäkuntoutus ja etädiagnostiikkaan tarjottavat työvälineet. Aiemmin pilotoitujen ja vuonna 2020 kilpailutettujen ja käyttöönotettujen lääkeautomaattien ja sähkölukkojen asentaminen kotihoidon asiakkaiden koteihin mahdollistaa sosiaali- ja terveystoimialalle suuremman asiakasmäärän palvelemisen tehokkaammin olemassa olevalla henkilöstöllä.

Uudistuvat palvelut

Palvelukeskus Helsingin palveluilla on lähtökohtaisesti yhteiskunnallisesti vastuullinen rooli. Palvelukeskus toimii vastuullisesti, sosiaalisen, ympäristön ja taloudellisen kestävyuden huomioiden ja on keskeisesti mukana toteuttamassa HNH2035-toimenpideohjelmaa. Erityisesti ruokailupalveluissa uuden tuotantolaitoksen sekä älykkään keittiöverkon rooli on avainasemassa vastuullisuuden toteutumisessa, kun asiakastarpeet ja valinnan vapaus korostuvat entisestään. Palvelukeskus Helsinki vastaa kaupungin ikärakenteen muuttumiseen liittyviin haasteisiin mm. etäpalvelukonseptillaan. Konseptin tärkeimpänä kohderyhmänä ovat kotihoidon asiakkaat, sekä vuonna 2021 uusina kaikki nostaapua tarvitsevat kaupunkilaiset ja seniorikeskuksen asiakkaat. Merkittävänä palveluina kasvavat myös etäkuntoutus ja etädiagnostiikkaan tarjottavat työvälineet. Aiemmin pilotoitujen ja vuonna 2020 kilpailutettujen ja käyttöönotettujen lääkeautomaattien ja sähkölukkojen asentaminen kotihoidon asiakkaiden koteihin mahdollistaa sosiaali- ja terveystoimialalle suuremman asiakasmäärän palvelemisen tehokkaammin olemassa olevalla henkilöstöllä.

Genomförandet av stadsstrategin

Världens bäst fungerande stad

Servicecentralen Helsingfors producerar och utvecklar tjänster så att helsingforsarnas vardag fungerar så bra som möjligt. Koncepten för spetsprojekten preciseras och förankras så att kundupplevelsen, arbetstagarupplevelsen och ändringen i verksamhetskulturen och särskilt ledarskapets hörnstenar för med sig entusiasm, stringens och allt fler försök och bättre förmåga att verkställa. Social- och hälsovårdens kunder erbjuds ett distanstjänstekoncept som innehåller den senaste teknologin, och i samband med det utvecklas nya stöd tjänster tillsammans med sektorn såsom ”Helsingfors ambulerande sjukskötare” och ”lyfttjänsten”. Målet är att effektivt stödja möjligheterna för social- och hälsovårdens kunder i Helsingfors att bo hemma så länge som möjligt. I mätandet av kundupplevelsen uppdateras enkäterna och enskilda tjänstevägar beskrivs och mäts.

Tryggande av en hållbar tillväxt

Servicecentralen Helsingfors tjänster har i utgångsläget en samhälleligt ansvarsfull roll. Servicecentralen arbetar ansvarsfullt med beaktande av den sociala, miljömässiga och ekonomiska hållbarheten och deltar i en viktig roll i genomförandet av åtgärdsprogrammet KNH2035. Särskilt inom måltidstjänsterna har den nya produktionsanläggningen och det smarta köksnätverket en nyckelroll i förverkligandet av ansvarsfullheten, då kundbehoven och valfriheten betonas ytterligare. Servicecentralen Helsingfors antar utmaningarna som hänför sig till ändringarna i stadens åldersstruktur bl.a. med sitt distanstjänstekoncept. Konceptets viktigaste målgrupp är hemvårdens kunder och, som nya grupper år 2021, alla stadsbor som behöver lyfthjälp och seniorcentralens kunder. Betydande tjänster som växer är också distansrehabiliteringen och arbetsredskap för distansdiagnostik. Medicinautomaterna och ellåsen, som tidigare testades i pilotprojekt och konkurrensutsattes och togs i bruk under år 2020, installeras i hemmen hos hemvårdens kunder, vilket gör det möjligt för social- och hälsovårdssektorn att betjäna ett större antal kunder på ett effektivare sätt med den befintliga personalen.

Tjänsterna förnyas

Servicecentralen Helsingfors tjänster har i utgångsläget en samhälleligt ansvarig roll. Servicecentralen arbetar ansvarsfullt med beaktande av den sociala, miljömässiga och ekonomiska hållbarheten och deltar i en viktig roll i genomförandet av åtgärdsprogrammet KNH2035. Särskilt inom måltidstjänsterna har den nya produktionsanläggningen och det smarta köksnätverket en nyckelroll i förverkligandet av ansvarsfullheten, då kundbehoven och valfriheten betonas ytterligare. Servicecentralen Helsingfors antar utmaningarna som hänför sig till ändringarna i stadens åldersstruktur bl.a. med sitt distanstjänstekoncept. Konceptets viktigaste målgrupp är hemvårdens kunder och, som nya grupper år 2021, alla stadsbor som behöver lyfthjälp och seniorcentralens kunder. Betydande tjänster som växer är också distansrehabiliteringen och arbetsredskap för distansdiagnostik. Medicinautomaterna och ellåsen, som tidigare testades i pilotprojekt och konkurrensutsattes och togs i bruk under år 2020, installeras i hemmen hos hemvårdens kunder, vilket gör det möjligt för social- och hälsovårdssektorn att betjäna ett större antal kunder på ett effektivare sätt med den befintliga personalen.

Vastuullinen taloudenpito

Yksikkökustannusten kehitys

Yksikkökustannukset ovat nousseet vuonna 2020 koronapandemia tilanteessa, kun palveluja on poikkeustilanteessa toteutettu nopeilla aikatauluilla ja henkilöstö on jouduttu pitämään töissä huolimatta asiakasmäärän merkittävästä vähenemisestä.

Tuottavuustoimenpiteet

Prosessi- ja hankehallintaa kehitetään sujuvoittamaan yhteistä työtä ja ymmärrystä eri toimijoiden rooleista. Henkilöstökokemusta rakennetaan systemaattisesti ja työhyvinvoinnista pidetään hyvää huolta, jotta henkilöstö on sitoutunutta ja merkittäviltä sijaistuskustannuksilta vältyttäisiin. Vuoden 2021 alkuun mennessä pyritään arvioimaan kannattamattomien palvelujen osalta kulu- ja hintarakenne sekä palvelujen laajentamisen mahdollisuudet. Sosiaali- ja terveystoimialan asiakkaille rakennettu etäpalvelukonsepti lisää sosiaali- ja terveydenhoidon kustannustehokkuutta korvaamalla fyysisistä kotihoitoon liittyvää työtä digitaalisilla ratkaisulla.

Kaupunkiyhteiset strategiahankeet

Digitalisaatio-ohjelma: Palvelukeskus Helsinki hyödyntää digitaalisuutta sekä työn tekemisessä että palveluissa ja kehittämisessä. Tällä on useita liitoskohtia digitalisaatio-ohjelmaan ja sen hankkeisiin. Digitaalisessa palvelukehityksessä on runsaasti toimintatapoja, jotka lisäävät ketteryyttä ja yhteiskehittämistä. Digitaalisen perustan ja kaupunkilaispalvelujen alueilla monikanavaisen asiakaspalvelun liitoskohdat vaihdepalveluun ja sähköiseen asiointiin ja saavutettavuuteen ovat tunnistettavissa. Robotiikan ja tekoälyn alueilla on käynnistymässä ecoRobo-hanke yhdessä kolmen alan oppilaitoksen kanssa. Sosiaali- ja terveystoimialan Kustis Goes Digi -hankkeen yhteydessä testataan kuljetusrobotia ruoan kuljetuksissa, mutta sen mahdollisuudet hoitaa muitakin sisäisiä kuljetuksia selvitetään. Digitaalisia oheispalveluja ja mm. palvelun tilaamista ja viestintää sekä palautteen keräämistä digitaalisilla oheispalveluilla tullaan kehittämään kaikissa palveluissa.

Tiedolla johtaminen: Luotettava tieto johtamisessa ja tilannekuvassa mm. talouden, palvelukehityksen, asiakaskokemuksen, hävikin hallinnan tai raaka-ainekäytön osalta on tärkeää ja eri tasoille tuotetun tiedon saaminen korostuu. Palvelukeskus Helsingin tiedolla johtamiseen liittyvä kärkiprojekti on keskittynyt ensisijaisesti hävikinhallintaan ja seurantaan, mutta projektia jatketaan laajentaen siihen muitakin tiedolla johtamisen tarpeita.

Kiinteistöstrategia: Palvelukeskus Helsinki toimii yleensä aina asiakkaan tiloissa, päiväkodeissa, kouluissa, sairaaloissa ja seniorikeskuksissa, jolloin kiinteistöjen keittiö- ja tilasuunnitteluhankkeissa mukanaolo on ensiarvoisen tärkeää.

Henkilöstön saatavuus: Ammattitaitoisen työvoiman saatavuuden varmistamiseen on haettu uusia välineitä mm. kärkiprojekteilla, joita jatketaan myös vuoden 2021 aikana. Henkilöstön saatavuuteen on kehitetty useita työkaluja, joilla kehitetään työntekijäkokemusta ja samalla parannetaan työnantajakuva.

Ansvarsfull hushållning

Utveckling i kostnaderna per enhet

Enhetskostnaderna har stigit år 2020 på grund av coronaviruspandemin, då tjänsterna i undantagsläget har förverkligats enligt strama tidsscheman och man har varit tvungen att hålla de anställda på jobbet trots att antalet kunder har minskat avsevärt.

Produktivetsåtgärderna

Process- och projekthanteringen utvecklas för att göra det gemensamma arbetet smidigare och förbättra förståelsen för olika aktörers roller. Personalupplevelsen byggs upp systematiskt och arbetshälsan mätas om noga, så att de anställda är engagerade och betydande vikariatkostnader kan undvikas. Fram till början av år 2021 är avsikten att i fråga om olönsamma tjänster uppskatta kostnads- och prisstrukturen och möjligheterna att utvidga tjänsterna. Distanstjänstekonceptet, som byggts för klienterna inom social- och hälsovårdssektorn, ökar social- och hälsovårdens kostnadseffektivitet genom att ersätta fysiskt arbete i hemvården med digitala lösningar.

Strategiprojekt gemensamma för staden

Digitaliseringsprogrammet: Servicecentralen Helsingfors utnyttjar digitaliseringen både i utförandet av arbetet och i tjänsterna och utvecklandet. Detta har flera anslutningspunkter till digitaliseringsprogrammet och dess projekt. I den digitala tjänsteutvecklingen finns ett flertal funktionssätt som förbättrar smidigheten och samutvecklingen. Inom den digitala grunden och tjänster för stadsbor är det möjligt att identifiera anslutningspunkterna mellan kundbetjäning i flera kanaler och växel-service, elektroniska tjänster och tillgänglighet. Inom robotik och artificiell intelligens håller man på att inleda projektet ecoRobo tillsammans med tre läroanstalter i området. I samband med social- och hälsovårdssektorns projekt Kustis Goes Digi testas en transportrobot i mattransporterna, men dess möjligheter att sköta också andra interna transporter utreds. Digitala tilläggstjänster och bl.a. tjänstebeställning och -kommunikation samt insamling av respons med digitala tilläggstjänster kommer att utvecklas i alla tjänster.

Faktabaserat ledarskap: Tillförlitlig information i ledarskap och situationsbild bl.a. i fråga om ekonomin, tjänsteutvecklingen, kundupplevelsen, svinnhanteringen eller användningen av råvaror är viktigt och tillgången till informationen som produceras till olika nivåer betonas. Servicecentralen Helsingfors spetsprojekt som gäller faktabaserat ledarskap har i första hand fokuserat på svinnhanteringen och uppföljningen, men projektet fortsätter så att det utvidgas också med andra behov kring faktabaserat ledarskap.

Fastighetsstrategi: Servicecentralen Helsingfors arbetar oftast i kundens lokaler, daghem, skolor, sjukhus och seniorcenter, varför deltagandet i fastigheternas köks- och lokalplaneringsprojekt är av yttersta vikt.

Personaltillgång: Nya metoder för att trygga tillgången till yrkeskunnig personal har sökts bl.a. i spetsprojekt, som även fortsätter under år 2021. Flera nya verktyg har utvecklats för att trygga personaltillgången. De används för att utveckla arbetstagarupplevelsen och samtidigt förbättras arbetsgivarbilden.

Henkilöstösuunnitelma

Palvelukeskus Helsingin menestymisen edellytys on osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kilpailutukset vähentävät Palvelukeskus Helsingin henkilöstön määrää vuosina 2021–2022 noin 40 henkilöllä. Sosiaali- ja terveystoimialalla on tavoitteena kasvattaa entisestään etähoidon palvelua, joka voi kasvattaa hoivahenkilöstön määrää.

Palvelukeskus Helsinki panostaa tulevina vuosina henkilöstön työhyvinvointiin, työkyvyn sekä strategiseen osaamisen kehittämiseen. Strategisen osaamisen painopisteenä on johtamisosaaminen, digitaalisten kehittäminen ja asiakasosaaminen.

Haasteellisessa työvoimatilanteessa panostetaan henkilöstökokemuksen vahvistamiseen lisäksi työnantajakuvaan kehittämiseen sekä oppilaitosyhteistyöhön.

Esihenkilöiden osaamista kehitetään edelleen Helsingin kaupungin johtamisen kulmakiviin pohjautuen painottaen erityisesti valmentavaa johtamista ja ratkaisukeskeisyyttä.

Talousarvion tavoitteet ja suoritteet

Sitovat toiminnan tavoitteet
Asiakaskokemustavoite 3,6 (asteikko 1-5)

Muut tavoitteet vuodelle 2021 ovat
Henkilöstökulut %/liikevaihto, ml. työvoiman ostot 58,44%

Palvelukeskus Helsingin kärkiprojektit: uusien kärkiprojektien nimeäminen (1-5) pohjautuen uuteen valtuustostrategiaan ja toimialojen tarpeisiin: kyllä/ei

Digitalisaatiosuunnitelman päivittäminen: kyllä/ei

Talousarvion vaikutusten arviointi

Terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Palvelujen suunnittelussa ja tuotannossa huomioidaan terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Ruokalistasuunnittelussa huomioidaan ravitsemussuosituksia ja on otettu käyttöön "Parempi valinta" -ateria. Huomiota kiinnitetään henkilöstön työhyvinvointiin, työvälineisiin ja työolosuhteisiin ja ergonomiaan. Tämän tulisi lisätä työhyvinvointia ja vähentää sairauspoissaoloja. Mm. etähoito-, turvpuhelin-, GPS- paikannus ja ovianturipalvelut mahdollistavat itsenäisen elämän ja turvallisen kotona asumisen pitempään.

Ympäristövaikutukset

Paremmalla ympäristövaikutusten huomioimisella kuten hävikin hallinnalla ja matkojen yhdistelemisellä voidaan tehdä säästöjä raaka-ainekustannuksissa. Muovin käytöstä luopuminen kertakäyttöasioissa EU-alueella voi nostaa pakkausten ja kertakäyttöastioiden kustannuksia, vaikka kertakäyttöasioista luopumiseen ohjataan monilla käytännöillä. Etänä kotiin tuotetut hoivapalvelut kuten esimerkiksi lääkeautomaatti ja etähoito, vähentävät merkittävästi fyysisen liikunnan tarvetta.

Personalplan

En förutsättning för Servicecentralen Helsingfors framgång är att de anställda är kunniga, motiverade och välmående. Konkurrensutsättningarna i fostrans- och utbildningssektorn minskar antalet anställda vid Servicecentralen Helsingfors åren 2021–2022 med ca 40. I social- och hälsovårdssektorn är målet att ytterligare utvidga fjärrvårdstjänsterna, vilket kan öka antalet anställda inom vårdpersonalen.

Servicecentralen Helsingfors satsar under de kommande åren på utveckling av de anställdas arbetshälsa, arbetsförmåga och strategiska kunskaper. Tyngdpunkten för det strategiska ledarskapet är ledningskompetens, utveckling av de digitala färdigheterna och kundkunskaper.

I en utmanande sysselsättningssituation görs satsningar på stärkandet av personalupplevelsen samt utvecklandet av arbetsgivarbilden och samarbetet med läroanstalterna.

Chefernas kompetens utvecklas fortsättningsvis utifrån hörnstenarna för Helsingfors stads ledarskap, med betoning särskilt på coachande ledarskap och lösningsinriktning.

Budgerade målsättningar och prestationer

Bindande verksamhetsmål
Kundupplevelsemål 3,6 (skala 1–5)

Övriga mål för år 2021 är
Personalutgifter %/omsättning, inkl. köp av arbetskraft 58,44%

Servicecentralen Helsingfors spetsprojekt: utseende av nya spetsprojekt (1-5) utifrån den nya fullmäktigestrategin och sektorernas behov: ja/nej

Uppdatering av digitaliseringsplanen: ja/nej

Bedömning av budgetens konsekvenser

Hälso- och välfärdskonsekvenser

I planeringen och produktionen av tjänster beaktas hälso- och välfärdskonsekvenser. I menyplaneringen beaktas kost och näringsrekommendationerna och "Bättre val"-mältiden har tagits i bruk. Uppmärksamhet fästs vid personalens arbetshälsa, arbetsredskapen och arbetsförhållandena och ergonomin. Det här ska förbättra arbetshälsan och minska sjukfrånvaron. Bl.a. tjänster för distansvård, säkerhetstelefon, GPS-lokalisering och dörrsensorer möjliggör ett självständigt liv och tryggt hemmaboende längre.

Miljökonsekvenser

Genom ett bättre uppmärksammande av miljökonsekvenserna, såsom svinnhantering och kombinerande av resor, är det möjligt att uppnå besparingar i råvarukostnaderna. Att avstå från användningen av plast i engångskärl inom EU-området kan höja kostnaderna för emballage och engångskärl, trots att många praxis styr mot avståendet från användningen av engångskärl. Vårdtjänster som produceras till hemmet på distans, såsom medicinautomater och distansvård, minskar betydligt på behovet av fysisk rörlighet.

HNH-vaikutukset talouden ja toiminnan suunnittelussa

Useat HNH-toimenpiteet voivat lyhyellä aikavälillä nostaa kustannuksia, mutta pitemmällä ajalla ne tasaantuvat. Lähellä tuotettujen suomalaisten raaka-aineiden aikaisempaa runsaampi käyttö voi nostaa raaka-aineiden hintoja erityisesti alkuvaiheessa. Ruokahävikin vähentämisessä ohjataan parempaan menekin seurantaan ja hävikin hallintaan. Suomalaisten ja lähellä tuotettujen raaka-aineiden osuuden ennakoidaan nousevan palveluissa.

KNH-konsekvenserna för planeringen av ekonomin och verksamheten

Flera KNH-åtgärder kan på kort sikt höja kostnaderna, men på lång sikt jämnas de ut. Att man i allt större grad använder närproducerade finska råvaror kan höja råvarupriserna särskilt i början. Minskningen av matsvinnet styrs mot en bättre uppföljning av svinnet och svinhantering. Andelen finländska och närproducerade råvaror väntas öka i tjänsterna.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet**Mål som granskas vid budgetuppföljningen**

Kaupunkistrategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
Maailman toimivin kaupunki -uudistuvat palvelut -kestävän kasvun turvaaminen	Uudistuvat palvelut: palvelukehitys ja asiakastarpeista lähtevät palvelut, digitaalisuuden lisääminen, kokeilut ja yhteiskehitys asiakkaiden ja muiden kumppaneiden kanssa	Asiakaskokemus 3,6 / 5,0 -> <i>asiakaskokemuskyselyjen keskiarvo</i>	Digitaalisuus Asukaslähtöisyys ja osallisuus Johtamisen muutos ja johtamisen kulmakivien jalkauttaminen osaksi toimintakulttuuria Ammattitaitoisen henkilöstön saatavuuden varmistaminen Vastuullisuus osana kaikkea toimintaa ja palveluja
Tema i stadsstrategin	Bindande verksamhetsmål	Mätare för bindande verksamhetsmål	Koppling till projekt gemensamma för hela staden och till teman för samplanering
Världens bäst fungerande stad -tjänsterna förnyas -Tryggande av en hållbar tillväxt	Tjänsterna förnyas: tjänsteutveckling och tjänster utgående från kundbehovet, ökad digitalisering, försök och samutveckling tillsammans med kunder och andra partner.	Kundupplevelse 3,6 / 5,0 -> <i>genomsnitt av kundupplevelsenkäterna</i>	Digitalisering Invånarorientering och delaktighet Ändring i ledarskapet och förankrande av ledarskapets hörnstenar som en del av verksamhetskulturen Trygga tillgången till yrkeskunnig personal Ansvarsfullhet är en del av all verksamhet och service

Tuottavuuden kehittymistä kuvaavat tunnusluvut

Nyckeltal för produktivetsutvecklingen

Määrä- ja taloustavoitteet

Kvantitativa och ekonomiska mål

Suorite-, yksikkökustannus- ja taloustavoitteet - Prestationsmål, mål för kostnader per enhet och ekonomiska mål

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Tehokkuus/taloudellisuus - Effektivitet/lönsamhet						
Liikeylijäämä liikevaihdosta - Rörelseöverskott av omsättningen, %	2,2	2,2	-4,0	-0,8	0,1	0,1
Sijoitetun pääoman tuotto - Avkastning på investerat kapital, %	2,9	2,9	-5,2	-1,1	0,1	0,1
Henkilöstökulut (ml. Työvoiman ostot) liikevaihdosta - Personalkostnader (inkl. köp av arbetskraft) av omsättningen	52,9	52,9	58,7	58,4	57,7	57,1
Liikevaihto/henkilö - Omsättning/person, 1000€	72,5	72,5	68,0	66,9	68,0	69,0
Toiminnan laajuustiedot - Verksamhetens omfattning						
Liikevaihdon muutos - Förändring i omsättningen, %	-1,0	-1,0	-8,1	2,1	-0,1	0,1
Investoinnit liikevaihdosta - Investeringar av omsättningen, %	0,3	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4
Resurssit - Resurser						
Henkilöstön määrä - Antal anställda (31.12.)	1 363,0	1 363,0	1 368,0	1 420,0	1 397,0	1 378,0
Henkilöstö htv - Personal årsverken	1 207,0		1 177,7	1 222,5	1 202,7	1 186,0
Vuokratyövoima - Inhyrd arbetskraft	199,7		126,0	126,0	126,0	126,0
Omavaraisuusaste - Soliditetsgrad, %	84,4	84,4	83,2	84,1	84,1	85,1
Tuottavuusmittari - Produktivitet						
	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Tuottavuus - Produktivitet (2019=100)						
Tuottavuus (Jalostusarvo/henkilö) - Produktivitet (Förädlingsvärde/person)	100	98	92	97	99	99

Rakentamispalveluliikelaitos – Affärsverket byggtjänsten

Talousarvion 2021 keskeiset painopisteet

- Digitalisaation edistäminen ja tuotannonohjauksjärjestelmän käyttöönotto ICT-allianssin avulla.
- Tuottavuuden parantaminen laatutasoa heikentämättä.
- Kiertotalouden mahdollisuuksien selvittäminen.
- Työaikapankin käyttöönotto.
- Työkykyjohtamisen edelleen kehittäminen.

Talousarvion 2021 tiivistelmä

Rakentamispalveluliikelaitos (Stara) jatkaa liikelaitoksena pääasiallisena asiakkaanaan kaupunkiympäristön toimiala, jonka lisäksi panostetaan muihin kaupungin sisäisiin asiakkuuksiin. Sitovana taloustavoitteena talousarviossa on 1,944 milj. euron korvaus peruspääomalle. Sivovina toiminnan tavoitteina ovat toimitilojen energiansäästötavoite, asiakastyytyväisyyden myönteinen kehittyminen sekä tapaturmataajuuden lasku edellisvuosien tasosta.

Toiminnan kuvaus

Rakentamispalveluliikelaitos tuottaa rakennusalan, ympäristönhoidon ja logistiikan asiantuntija-, tuotanto- ja ylläpitopalveluja ensisijaisesti Helsingin kaupungin tarpeisiin. Rakentamispalveluliikelaitos toimii liikelaitoksen johtokunnan alaisuudessa ja kuuluu keskushallintoon. Rakentamispalveluliikelaitos jakautuu kuuteen osastotaseiseen yksikköön seuraavasti: hallinto, kaupunkitekniikan rakentaminen, kaupunkitekniikan yllä-pito, logistiikka, rakennustekniikka ja ympäristönhoito.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset

Tulevaisuudessa sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen toimintojen mahdollisella siirtymisellä maakuntiin on vaikutuksia Staran asiakkuuksiin ja toimintaan.

Kaupunkistrategiassa arvioiduista tulevista toimintaympäristön muutoksista Staralle merkittäviä ovat digitalisaation ja ympäristövastuullisuuden lisääntyminen sekä kaupungistuminen. Kaupungistumisen myötä rakentaminen keskittyy kasvukeskuksiin ja rakentaminen Helsingissä on vilkasta. Tämä voi vaikuttaa työvoiman saantiin ja Staran kilpailuttamien palveluiden saatavuuteen ja hintatasoon. Koronapandemian vaikutusta talouden kehitykseen, kaupungistumiseen ja rakentamisen vilkkauteen on tässä vaiheessa vaikea arvioida.

Talous

Teknisten palvelujen palvelustrategiset linjaukset -selvitys ja siihen liittyvä erillisselvitys vaikuttavat tulevina vuosina Staran talouteen. Toiminnan painopisteiden sekä erityisesti ylläpidon ja infran rakentamisen volyymin mahdolliset muutokset sekä hintapaineet vaikuttavat koko Staraan ja sen resursseihin. Tuottavuuden parantaminen laskevalla liikevaihdolla on haasteellista. Tärkeää on, että ratkaisuja haetaan sekä Starassa että yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa.

Centralla prioriteringar i budgeten 2021

- Främjande av digitaliseringen och ibruktagande av produktionsstyrningssystemet med hjälp av ICT-alliansen.
- Förbättrande av produktiviteten utan att försämra kvalitetsnivån.
- Utredande av den cirkulära ekonomins möjligheter.
- Ibruktagande av en arbetstidsbank.
- Vidareutveckling av arbetshälsoleningen.

Sammandrag av budgeten 2021

Affärsverket byggtjänsten (Stara) fortsätter som affärsverkets huvudsakliga kund inom stadsmiljösektorn och dessutom görs satsningar på andra kundrelationer inom staden. Det bindande ekonomimålet i budgeten är en ersättning på 1,944 miljoner euro på grundkapitalet. Bindande verksamhetsmål är verksamhetslokalernas energisparmål, en gynnsam utveckling av kundnöjdheten och en minskning i olycksfallstätheten jämfört med tidigare år.

Beskrivning av verksamheten

Affärsverket byggtjänsten producerar sakkunnig-, produktions- och underhållstjänster inom byggbranschen, miljövården och logistiken i huvudsak för Helsingfors stads behov. Affärsverket byggtjänsten lyder under affärsverkets direktion och hör till centralförvaltningen. Affärsverket byggtjänsten uppdelas i sex enheter på avdelningsnivån enligt följande: förvaltning, stadstekniskt byggande, stadstekniskt underhåll, logistik, byggteknik och miljövård.

Väsentliga förändringar i omvärlden

I framtiden har den eventuella överföringen av funktionerna inom social- och hälsovårdsväsendet och räddningsväsendet till landskapen effekter på Staras kundrelationer och verksamhet.

Av de i stadsstrategin uppskattade framtida förändringarna i omvärlden är urbaniseringen och ökningen i digitaliseringen och miljöansvaret samt urbaniseringen betydelsefulla för Stara. Urbaniseringen medför att byggandet koncentreras till tillväxtcentrum och att byggverksamheten är aktiv i Helsingfors. Detta kan påverka tillgången till arbetskraft och åtkomligheten och prisnivån för de tjänster som Stara konkurransutsätter. Det är i det här läget svårt att bedöma coronaviruspandemins verkningar för den ekonomiska utvecklingen, urbaniseringen och livligheten inom byggandet.

Ekonomi

Utredningen Servicestrategiska riktlinjer inom de tekniska tjänsterna och en därtill hörande separat utredning påverkar Staras ekonomi under de kommande åren. Eventuella ändringar i verksamhetens prioriteringar och speciellt i underhållet och volymen inom byggandet av infrastruktur, liksom också pristrycken, påverkar hela Stara och dess resurser. Att förbättra produktiviteten samtidigt som omsättningen sjunker är utmanande. Det är viktigt att lösningar tas fram både inom Stara och i samverkan med stadsmiljösektorn.

Rakennustekniikan tilauskannan arvioidaan vuonna 2021 vahvistuvan. Hankekoon pienentyessä ja kohteiden määrän lisääntyessä erityisesti työnjohtoresurssien turvaaminen on tärkeää. Muutos on nähtävissä jo vuonna 2020, jonka vuoksi työnjohtajia on lisätty. Rakennustekniikan yksikköhinnoissa on korotuspaineita. Kaupunkitekniikan rakentamisen tilauskanta on ollut tähän saakka vakaa. Kaupunkitekniikan ylläpidossa vuosi 2021 on taloudellisesti varsin maltillinen. Eniten epävarmuutta aiheuttavat kaupunkiympäristön toimialan lisätyötilaukset, joiden määrärahojen muutoksesta ei ole tietoa ja jotka voivat vaikuttaa Staran tulokseen. Kaupunkiympäristön toimialan ja Staran väliset katujen ja puistojen ylläpidon palvelusopimukset päättyvät vuoden 2021 lopussa.

Tuottavuusmittareita ja jälkilaskentaa kehitetään vuonna 2021. Tuottavuusvertailua on tarkoitus tehdä sekä yksityiseen että julkiseen sektoriin. Käytössä olevat pinta-alaan tai muuhun suoritelmäärän suhteutetut tuottavuusmittarit ovat karkean tason mittareita, sillä esimerkiksi ylläpidossa tarkat pinta-ala tiedot eivät aina ole selvillä ja sääolot eri vuosina ja vuodenaikoina voivat olla hyvinkin erilaiset, jolla on vaikutusta työmäärään ja siten tuottavuuteen. Nykyisten tuottavuusmittarien rinnalle tarvitaan muita mittareita.

Riskit ja epävarmuustekijät

Staran sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kuvauksessa määritellään yhteinen toimintatapa ja menettelyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisessä, toimeenpanossa, arvioinnissa ja raportoinnissa. Vuonna 2020 päivitetty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan pysyväisohje täsmentää ja täydentää kaupunkitason riskienhallintaohjetta rakentamispalveluliikelaitoksessa toteuttavien menettelyjen osalta.

Taloudellisista riskeistä merkittävin liittyy myyntivolyymiin, mahdolliseen työkannan supistumiseen ja sen mukanaan tuomiin kannattavuushaasteisiin taloussuunnitelmakaudella. Toiminta on sopeutettava sellaiseksi, että Staran omat resurssit ovat optimaalisessa käytössä kaikissa olosuhteissa ja toiminta on samaan aikaan riittävän kilpailukykyistä. Koronan vaikutuksia on tässä vaiheessa vaikea arvioida. Sillä voi olla vaikutusta Staran asiakkaiden määrärahoihin ja sitä kautta Staran tilauskantaan tulevina vuosina.

Toiminnallisista riskeistä merkittävimmät kohdistuvat toimialalla tyypillisesti harmaan talouden torjumiseen ja erityisesti vakavien työtapaturmien mahdollisuuksiin. Kaupunkitason merkittävimmistä riskeistä rakentamisen laadun parantaminen koskee suoraan myös Staraa, joka osallistuu laadunvarmistustyöhön monin eri tavoin. Rakentamisen toimialalla osaavan työvoiman liikkuvuus ja saatavuus muodostavat toiminnallisen riskin. Tietojärjestelmien häiriötön toiminta ja niihin liittyvä tietoturva on riskienhallinnan kannalta tärkeää, koska häiriöiden seuraukset voivat olla laajat toiminnallisesti ja taloudellisesti.

Byggteknikens orderstock beräknas bli starkare under år 2021. Då projektstorleken minskar och antalet objekt ökar är det särskilt viktigt att trygga arbetsledningsresurserna. Ändringen kan ses redan år 2020, varför fler arbetsledare har anställts. Det finns ett höjningstryck i byggteknikens priser per enhet. Inom det stadstekniska byggandet har orderstocken hittills varit stabil. Inom det stadstekniska underhållet är år 2021 ekonomiskt tämligen måttfullt. Den största osäkerheten orsakas av stadsmiljösektorns beställningar av tilläggsarbeten. Det finns inga uppgifter om ändringar i anslagen för dem och de kan påverka Staras resultat. Serviceavtalen för underhåll av gator och parker mellan stadsmiljösektorn och Stara går ut vid slutet av år 2021.

Produktivitetens mätarna och efterkalkyleringen utvecklas år 2021. Det är meningen att produktivitetens jämförelse utförs både i den privata och offentliga sektorn. De ifrågasatta produktivitetens mätarna, som relateras till ytan eller andra prestationer, är onyanserade mätare, eftersom det exempelvis inom underhållet inte alltid finns noggranna ytuppgifter att få och väderförhållandena under olika år och årstider kan vara mycket varierande, vilket påverkar arbetsmängden och följaktligen produktiviteten. Ytterligare mätare behövs utöver de nuvarande produktivitetens mätarna.

Risker och osäkerhetsfaktorer

I Staras beskrivning av den interna kontrollen och riskhanteringen fastställs ett gemensamt tillvägagångssätt och förfaranden för organiseringen, genomförandet, bedömningen och rapporteringen av den interna kontrollen och riskhanteringen. Den permanenta anvisningen för intern kontroll och riskhantering, som uppdaterades år 2020, preciserar och kompletterar riskhanteringsanvisningen på stadsnivå i fråga om de procedurer som förverkligas inom affärsverket byggtjänsten.

Den viktigaste ekonomiska risken hänförs till försäljningsvolymen, den eventuella minskningen i orderstocken och de resulterande lönsamhetsutmaningarna under ekonomiplanepreioden. Verksamheten ska anpassas så att Staras egna resurser används optimalt under alla förhållanden och att verksamheten samtidigt är tillräckligt konkurrenskraftig. I det här skedet är det svårt att bedöma verkningarna av coronaviruskrisen. Den kan ha verkningar för Staras kunders anslag och därmed för Staras orderstock under de kommande åren.

De mest betydande funktionella riskerna är typiska för branschen och har att göra med bekämpning av grå ekonomi och särskilt eventuella allvariga arbetsolyckor. En förbättring av kvaliteten inom byggandet, som är en av de största riskerna på stadsnivå, gäller direkt också Stara, som på många olika sätt deltar i arbetet på att säkra kvaliteten. I byggbranschen utgör den kompetenta arbetskraftens rörlighet och tillgången till denna en risk för verksamheten. Att datasystemen fungerar störningsfritt och den därtill förknippade datasäkerheten är viktiga med tanke på riskhanteringen, eftersom följderna av störningarna kan vara omfattande funktionellt och ekonomiskt.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Maailman toimivin kaupunki

Staran visio, menestystekijät, tahtotila sekä strategiset kehittämishankkeet ja toimenpiteet kytkeytyvät tiiviisti kaupunkistrategiaan. Staran visio on olla alansa halutuin palveluntuottaja ja työnantaja, vastuullinen ja kilpailukyinen edelläkävijä.

Stara tuottaa rakentamisen, ylläpidon, ympäristönhoidon ja logistiikan palveluja ja huolehtii omalta osaltaan siitä, että päiväkodit, koulut, kadut ja puistot ovat toimivia ja turvallisia käyttää. Stara pitää huolta Stadista ja sen kiinteistöjen ja yleisten alueiden toimivuudesta, käytettävyydestä, turvallisuudesta ja siisteydestä asiakkaiden tilausten mukaisesti. Katutyömaiden työmaa-aikaisten haittojen hallintaan panostetaan ja haittoja pyritään hallitsemaan kehittämällä prosessia yhteistyössä asiakkaiden kanssa.

Staran strategiset kehittämishankkeet ja toimenpiteet tukevat sekä kaupunkistrategian 2017–2021 että Staran tavoitteiden toteuttamista.

Asiakasanalyysjä kehitetään edelleen esimerkiksi hyödyntämällä digitalisaatiota asiakastytyväisyyden reaaliaikaisessa mittaamisessa ja mittarin tuomisessa näkyväksi kaikille. Asiakastyötä tehdään kohdenetusti ja asiakastyölle asetetaan henkilökohtaisia tavoitteita. Hankekyselyä jatketaan ja kehitetään edelleen ketterämmin toteutettavaksi. Saatu palaute käsitellään hankeorganisaatioissa ja tuloskokouksissa.

Kestävän kasvun turvaaminen

Helsinki on strategiansa mukaisesti eturivin toimija globaalin vastuun kantamisessa paikallisesti, mikä ilmenee esimerkiksi ympäristönsuojelussa sekä hankintapolitiikassa. Staralla on voimassa oleva ympäristöjärjestelmä, ympäristöohjelma ja ympäristöpolitiikka vuosille 2020–2022. Staralla on energiansäästöön, hankintojen ympäristökriteer-reihin ja ajoneuvojen käyttövoimiin liittyviä tavoitteita. Ympäristöohjelma ja tavoitteet tukevat kaupunkistrategian modernin ilmastovastuun ja ekologisesti kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamista. Vuonna 2021 selvitetään kiertotalouden mahdollisuuksia.

Staran ja Forum Virium Helsingin hanke ”Stara eRetrofit” jatkuu vielä vuonna 2021. Hankkeessa selvitetään Staran ajoneuvokaluston sähköistämisen vaikutukset operatiiviselle toiminnalle, todennetaan raskaan ajoneuvon sähköistämisen kokonaiskustannukset elinkaaren aikana ja selvitetään mahdollisuudet nopeuttaa sähköiseen ajoneuvokalustoon siirtymistä. Hanke toteuttaa osaltaan Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelmaa ja luo elinkeino- ja osaamisperustaa kehittämällä ekosysteemiä erityisesti sähköisen raskaan liikenteen alalla. Staran logistiikka on mukana käynnistymässä olevassa i-SMILE hankkeessa, jonka tavoitteena on rakentaa logististen palveluiden kehittämis- ja tutkimus ekosysteemiä. Vuoden 2021 aikana tullaan hakemaan erilaisia hankerahoituksia.

Genomförandet av stadsstrategin

Världens bäst fungerande stad

Staras vision, framgångsfaktorer, målbild och strategiska utvecklingsprojekt och åtgärder är nära anknutna till stadsstrategin. Stara har som vision att vara den mest eftertraktade serviceproducenten och arbetsgivaren inom sin bransch – en ansvarsfull och konkurrenskraftig föregångare.

Stara producerar bygg-, underhålls-, miljövårds- och logistiktjänster och ser för sin del till att daghem, skolor, gator och parker är fungerande och trygga att använda. Stara tar hand om staden och ser till att dess fastigheter och allmänna områden är funktionella, användbara, trygga och städade i enlighet med kundernas beställningar. Satsningar görs på hanteringen av olägenheter under byggtiden på platser med gatubyggen, och olägenheterna minskas såvitt möjligt genom att processen utvecklas i samarbete med kunderna.

Staras strategiska utvecklingsprojekt och åtgärder stöder genomförande av såväl stadsstrategin 2017–2021 som Staras mål.

Kundanalyserna utvecklas vidare till exempel genom att utnyttja digitaliseringen i mätandet av kundnöjdheten i realtid och göra mätaren synlig för alla. Kundarbete görs riktat och individuella mål ställs upp för kundarbetet. Arbetet med projektenkäten fortsätter och den utvecklas vidare så att den är smidigare att genomföra. Responserna som kommer in behandlas i projektorganisationen och på resultatmötena.

Tryggande av en hållbar tillväxt

Helsingfors går enligt sin strategi i bränschen när det gäller att ta ett globalt ansvar på lokal nivå, vilket kommer fram exempelvis i miljöskyddet och upphandlingspolitiken. Stara har ett giltigt miljösystem, ett miljöprogram och en miljöpolicy för åren 2020–2022. Stara har mål som hänför sig till energibesparing, miljökriterier för upphandlingar och fordonens drivkraft. Miljöprogrammet och målen stöder möjligheterna att nå stadsstrategins mål för ekologiskt hållbar utveckling och modernt klimatansvar. År 2021 utreds den cirkulära ekonomins möjligheter.

Staras och Forum Virium Helsingis projekt ”Stara eRetrofit” fortsätter ännu under 2021. I projektet utreds hur en elektrifiering av Staras fordonsmateriel påverkar den operativa verksamheten, påvisas totalkostnaderna för en elektrifiering av ett tungt fordon under dess livscykel och utredes möjligheterna att påskynda övergången till elektrisk fordonsmateriel. Projektet fullföljer för sin del programmet Kolneutralt Helsingfors 2035 och skapar en närings- och kunskapsbas genom att utveckla ekosystemet i synnerhet i branschen för tung eltrafik. Staras logistik deltar i det förestående projektet i-SMILE, vars mål är att bygga ett utvecklings- och forskningsekosystem för logistiktjänster. Under år 2021 kommer man att ansöka om olika slags projektfinansieringar.

Uudistuvat palvelut

Teknisten palvelujen palvelustrategisiin linjauksiin liittyvän erilliselimityksen pohjalta käynnistetään tuote- ja palveluvalikoiman kehittäminen -hanke ja laaditaan osasto-kohtaiset liiketoiminnan kehittämissuunnitelmat.

Osana yhteistyösopimusta ja asiakkuuksien hallintaa Staralla on kaupunkiympäristön toimialan kanssa kehittämisohjelma vuosille 2020–2022, jossa määritettyjä kehittämistoimenpiteitä toteutetaan yhteisesti sovitun mukaisesti. Yhteinen kehittäminen toteuttaa kaupunkistrategian tavoitetta kaupunkikokonaisuuden ohjattavuuden parantamisesta.

Staralla on voimassa oleva Rala-sertifikaatti. Toimintajärjestelmän ja prosessien kehittäminen jatkuu ydinprosessien prosessiryhmissä, joita ovat johtaminen, asiakkuuksien hallinta, ylläpito, rakentaminen, asiantuntijapalvelut, hankintatoimi ja tukipalvelut. Vuonna 2021 tehdään auditointiohjelman mukaiset sisäiset ja ulkoiset auditoinnit, jotka tukevat prosessien kehittämistä ja varmistavat Rala-sertifikaatin voimassaolon. Prosessien kehittäminen tukee kaupunkistrategian tavoitetta palveluprosessien tehostamisesta.

Digitalisaation periaateohjelman toimeenpanoa jatketaan vuonna 2021. Hanke toteuttaa kaupunkistrategiaa digitalisaation, tekoälyn ja robotisaation hyödyntämisestä ja edistää julkisen sektorin ekosysteemin rakentamista. Tavoitteena on tuottavuuden parantaminen. Merkittävä osa ohjelmaa on ICT-allianssin avulla kehitettävät ja käyttöön otettavat digitalisaatiota hyödyntävät tuotannonohjausjärjestelmät, jotka tulevat muuttamaan myös johtamista ja organisaatiokulttuuria. Digitaaliset tuotannonohjausjärjestelmät mahdollistavat myös töiden reaaliaikaisemman raportoinnin.

Hankkeilla pyritään hallitusti nopeampaan ja ketterämpään toimintakulttuuriin sekä asiakastytyväisyyden parantamiseen, mikä välillisesti toteuttaa kaupunkistrategian tavoitetta asukas- ja käyttäjätytyväisyyden paranemisesta. Staran asiakastytyväisyyden päämittarina on nettosuositusindeksi.

Stara on mukana infrarakentamisen toimintamallien kehittämisessä. Malleja kehitetään yhdessä kaupunkiympäristön toimialan ja muiden osapuolten kanssa esimerkiksi Herttoniemen teollisuusalueella Työnjohtajankadun korttelien ensimmäisessä vaiheessa. Kehittämisen tavoitteena on muun muassa töiden sujuvoittaminen, läpimenoaikojen nopeuttaminen ja viestinnän parantaminen. Kehittyneiden tietomallien ja koneohjauksen käyttö infrarakentamisessa lisääntyy.

Staran tavoitteena on resurssien mahdollisimman hyvä käyttöaste. Tämä edellyttää resurssien mitoittamista, seuranta ja joustavaa siirtymistä työtilanteen mukaan, moniosaamisen kehittämistä ja aliurakoinnin käyttöä täydentämään omaa työvoimaa. Kalustorekisteriä kehitetään vuonna 2021. Otetaan käyttöön työaikapankki ja työkykyjohtamista kehitetään edelleen

Tjänsterna förnyas

Utgående från den separata utredningen som hänför sig till de tekniska tjänsternas tjänstestrategiska riktlinjer inleds projektet utveckling av produkt- och tjänstebudet och utarbetas avdelningsspecifika utvecklingsplaner för verksamheten.

Som en del av samarbetsavtalet och hanteringen av kundrelationerna har Stara med stadsmiljösektorn ett utvecklingsprogram för åren 2020–2022 och programmets utvecklingsåtgärder förverkligas tillsammans enligt överenskommelse. Den gemensamma utvecklingen genomför målet i stadsstrategin om att förbättra stadshelhetens styrbarhet.

Stara har ett giltigt Rala-certifikat. Utvecklandet av verksamhetssystemet och processerna fortsätter i processgrupper för kärnprocesserna, till vilka hör ledarskap, hantering av kundrelationer, underhåll, byggande, experttjänster, upphandlingsverksamhet och stödtjänster. År 2021 görs det interna och externa revisioner i enlighet med ett revisionsprogram. De stöder utvecklingen av processerna och säkerställer Rala-certifikatets giltighet. Utvecklingen av processerna stöder stadsstrategins mål om effektivare serviceprocesser.

Genomförandet av principprogrammet för digitaliseringen fortsätter år 2021. Projektet genomför stadsstrategin i fråga om utnyttjande av digitalisering, artificiell intelligens och robotisering och främjar uppbyggnaden av ett ekosystem i den offentliga sektorn. Målet är att produktiviteten förbättras. En betydande del av programmet utgörs av digitaliseringsinriktade produktionsstyrningssystem som utvecklas och tas i bruk med hjälp av ICT-alliansen och även kommer att ändra ledarskapet och organisationskulturen. Digitala produktionsstyrningssystem medger också rapportering om arbeten mer i realtid.

Projektet syftar till att kontrollera till en snabbare och smidigare verksamhetskultur och till bättre kundnöjdhet, vilket indirekt genomför målet i stadsstrategin om bättre invånar- och brukarnöjdhet. Staras huvudmätare för kundnöjdheten är nettorekommendationsindex.

Stara deltar i utvecklandet av verksamhetsmodeller för infrastrukturbyggandet. Modellerna utvecklas i samverkan med stadsmiljösektorn och andra parter exempelvis i första fasen av Arbetsledaregatans kvarter i Hertonäs industriområde. Målet med utvecklandet är bland annat att förbättra flytet i arbetena, förkorta omloppstiderna och förbättra kommunikationen. Användningen av långtutvecklade datamodeller och maskinstyrning ökar inom infrastrukturbyggandet.

Staras mål är att resursernas användningsgrad är så hög som möjligt. Det här förutsätter att resurserna dimensioneras, följs upp och flyttas flexibelt enligt arbetsituationen, att multikompetensen utvecklas och att underleverantörer används för att komplettera den egna arbetskraften. Materielregistret utvecklas år 2021. En arbetstidsbank tas i bruk och arbetshälsaledarskapet vidareutvecklas.

Vastuullinen taloudenpito

Kilpailukyvyyn analysointi -hanke valmistuu vuonna 2020 ja Resurssien hallinta ja moni-osaamisen kehittäminen -hanke vuonna 2021.

Kilpailutetut hankinnat muodostavat merkittävän osan Staran kustannuksista. Stara kehittää hankintatoimintaansa systemaattisesti. Hankintatoimen tehostamista jatketaan vuonna 2021 osana hankintatoimen prosessia Staran kilpailukyvyyn ja tuottavuuden parantamiseksi. Kehittäminen sisältää mm. hankintojen kategorisoinnin, kehittyneemmän raportoinnin ja sitä kautta paremman koordinaation. Stara osallistuu aktiivisesti myös hankintoihin liittyvien järjestelmien sekä käytäntöjen kehittämiseen koko kaupungin hankintatoimessa.

Yksikkökustannuksia tarkastellaan toimialoitain myös markkinatilanteen ja kysynnän suhteessa. Nykyinen hankesuunnitteluvaiheessa tehty kustannusarvio ei välttämättä vastaa todellisia kustannuksia ja kustannustason määrittely tulisi tehdä yhteistyössä tilaajan kanssa. Stara-tasolla kiinnitetään huomiota osastojen väliseen laskutukseen ja katteisiin yhteishankkeissa. Hankintaa ja urakoitsija- ja toimittajayhteistyötä tehostetaan ja kokeillaan nykyistä enemmän erilaisia hankintamalleja, kuten allianssimallia ja neuvottelumennettelyä. Toimitusketjun toimintaa tarkastellaan kokonaisuutena, logistisia ratkaisuja analysoidaan ja toimintaa kehitetään.

Tavoitteena on nopeuttaa läpimenoaikoja ja parantaa tuottavuutta laatutasoa heikentämättä. Keinoja tähän ovat työntutkimus, työsaavutusten seuranta ja työnsuunnittelun kehittäminen, tahtituotanto ja Lean-menetelmät, itselle luovutuksen kehittäminen, alirakojen työn seuranta ja valvonta ja hankekyselyjen analysointi. Työntutkimushankkeita jatketaan vuonna 2021 ja rakentamisessa vuonna 2020 aloitettua tahtituotanto -koulutusta ja Lean-menetelmien käyttöönottoa jatketaan vuonna 2021 ja ulotetaan koko organisaatioon. Tuottavuutta parannetaan myös logistisia toimintoja, esimerkiksi erilaisia varastonhallintaratkaisuja kehittämällä.

Stara päivittää nykyisen toimitilastrategiansa vastaamaan entistä paremmin tulevia tilankäytön tehokkuusvaatimuksia muuttuvassa toimintaympäristössä vuosille 2021–2023. Lisäksi laaditaan selvitys Staran tuotannon toimitilojen sijainnista, määrästä, kustannusrakenteesta sekä sopivuudesta kullekin hoitoalueelle seuraaville viidelle vuodelle. Tämä tehdään yhteistyössä Aalto University Executive Education Oy:n Lean kehittäjän kanssa.

Staran kiinteiden toimipisteiden uudisrakentamisohjelma on saatu valmiiksi ja jatkossa keskitytään olemassa olevien tilojen perusparannuksiin ja niiden tilatehokkuuden kehittämiseen.

Liikumäentien keskusvaraston peruskorjauksesta ja kehittämisestä laaditaan tarvekartoitus vuoden 2021 aikana.

Ansvarsfull hushållning

Projektet för analys av konkurrenskraften slutförs år 2020 och projektet för utveckling av resurshanteringen och multikompetens år 2021.

De konkurrensutsatta upphandlingarna utgör en väsentlig andel av kostnaderna vid Stara. Stara utvecklar systematiskt sin upphandlingsverksamhet. Effektiviseringen av upphandlingsverksamheten fortsätter år 2021 som en del av processen inom denna verksamhet i syfte att förbättra Staras konkurrenskraft och produktivitet. I utvecklandet ingår bl.a. kategorisering av upphandlingar, längre utvecklade rapporter och, följaktligen, bättre koordination. Stara deltar aktivt också i utvecklingen av system och praxis i anslutning till upphandlingar med tanke på hela stadens upphandlingsverksamhet.

Kostnaderna per enhet granskas sektorsvis också i förhållande till situationen på marknaden och efterfrågan. Den nuvarande kostnads kalkylen som tagits fram i projektplaneringsskedet motsvarar nödvändigtvis inte de verkliga kostnaderna och fastställandet av kostnadsnivån ska göras i samverkan med beställaren. På Stara-nivån fästs uppmärksamhet vid faktureringen mellan avdelningarna och täckningarna i samprojekt. Upphandlingen och entreprenörs- och leverantörssamarbetet intensifieras och försök med olika upphandlingsmodeller, såsom alliansmodellen och förhandlat förfarande görs allt oftare. Leveranskedjans funktionalitet granskas som en helhet, de logistiska lösningarna analyseras och verksamheten utvecklas.

Målet är att förkorta genomgångstiderna och förbättra produktiviteten utan att sänka kvalitetsnivån. Medel för det här är arbetsstudier, uppföljning av arbetsprestationer och utveckling av arbetsplaneringen, taktproduktion och Lean-metoder, utveckling av överlåtelse till sig själv, uppföljning och övervakning av underleverantörernas arbete och analysering av projektförfrågningar. Arbetsstudieprojekten fortsätter år 2021 och taktproduktionsutbildningen, som inleddes inom byggandet år 2020, och ibruktagandet av Lean-metoder fortsätter år 2021 och utvidgas att täcka hela organisationen. Funktionaliteten förbättras också genom utveckling av logistiska funktioner, till exempel olika slags förrådshanteringslösningar.

Stara uppdaterar sin nuvarande lokalstrategi för att allt bättre motsvara de kommande effektivitetskraven för lokalanvändningen i den föränderliga omvärlden för åren 2021–2023. Dessutom utarbetas en utredning om lokalerna för Staras verksamhet med tanke på lokalernas läge, antal, kostnadsstruktur och lämplighet för varje skötselområde under de nästa fem åren. Det här görs i samverkan med en Lean-utvecklare från Aalto University Executive Education Oy.

Nybyggnadsprogrammet för Staras fasta verksamhetsställen har färdigställts och i fortsättningen läggs fokus på ombyggnad av de befintliga lokalerna och utvecklandet av lokaleffektiviteten i dem.

År 2021 utarbetas en behovsutredning om ombyggnaden och utvecklingen av centrallagret på Hasabackavägen.

Henkilöstösuunnitelma

Vuoden 2019 joulukuussa Starassa oli 1 189 vakinaista ja 161 määräaikaista työntekijää. Edellisen vuoden joulukuusta vakinaisen henkilöstön määrä on vähentynyt 9 työntekijällä. Staran työ on kausiluonteista, ja Staran keskimääräinen henkilöstömäärä vuonna 2019 oli 1 455. Henkilötyövuosia oli 1 173.

Staran kokonaishenkilöstömäärän (vakinaiset + määräaikaiset) ennustetaan olevan tulevinakin vuosina laskusuuntainen. Vuoden 2023 lopussa Starassa ennustetaan olevan keskimäärin yhteensä 1 314 työntekijää, joista 1 232 vakinaista ja 115 määräaikaista.

Vuosina 2021–2023 vakinaisista työntekijöistä 99 saavuttaa yleisen, laskennallisen eläkeiän. Vuosien 2020–2029 aikana puolestaan 367 vakinaista työntekijää (30,9 %) saavuttaa yleisen laskennallisen eläkeiän.

Stara varautuu tulevaisuuden toimintaympäristössä sekä henkilöstömäärissä tapahtuviin muutoksiin ennakoivalla henkilöstösuunnittelulla, jota tehdään osana talouden ja toiminnan suunnittelua. Staran tavoitteena on edelleen panostaa työn tuottavuuteen. Pääsääntöisesti tuottavuutta lisätään oman henkilöstön osaamista ja toimenkuvia ke-hittämällä sekä henkilöstöresurssien käyttöä tehostamalla. Eläköitymisiä ja muuta lähtövaihtuvuutta korvaavia rekrytointeja arvioidaan aina palvelutuotannon pitempiä-ten tarpeiden perusteella.

Rakentamisen omaa henkilöstöä pyritään lisäämään tulevana vuosina, henkilöstömäärä on ollut viime vuosina laskeva saatavuushaasteiden vuoksi. Tulevana vuosina hankemäärät tulevat lisääntymään ja hankkeiden koko pienenee. Työnjohdon ja tuntipalkkaisen henkilöstön määrää tulee kasvattaa suhteessa lisääntyvään työmäärään. Lisäksi työmaita avustavan henkilöstön, työmaainsinöörien ja työmaa-assistenttien rekryointitarve lisääntyy. Myös yksityisiltä markkinoilta pyritään rekrytoimaan työnjohtoa ja asiantuntijoita. Yhteistyötä oppilaitosten kanssa jatketaan luomalla urapolkuja työnjohtopiskelijoille.

Teknisen sektorin palvelustrategiaselvitys on valmistunut. Päätösten jälkeen arvioidaan toimintojen kehittämisen vaikutukset Staran henkilöstömääriin tulevana vuosina sekä laaditaan suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Staran toiminnalla on myös sosiaalisia vaikutuksia. Stara jatkaa yhteistyötä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa. Yhteistyön tavoitteena on löytää ja tarjota tarkoituksenmukaisia ja työllistymistä edistäviä kuntouttavia työtehtäviä sekä sosiaalihuoltolain mukaista työtoimintaa ja siten vaikuttaa myönteisesti Helsingin kaupungin pitkäaikaistyöttömyyteen ja sen aiheuttamiin aineellisiin ja aineettomiin ongelmiin ja kustannuksiin kaupunki- ja yksilötasolla. Staran sisällä tehdään merkittävä määrä uudelleensijoituksia terveydellisten syiden vuoksi.

Stara jatkaa yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunginkanslian kanssa alaikäisten tekemien rikosten sovittelussa. Yhteistyön tavoitteena on vähentää nuorten syrjäytymistä ja eriarvoisuutta tarjoamalla kaupungin omaisuudelle vahinkoa tehneille nuorille mahdollisuus sovittaa

Personalplan

I december 2019 hade Stara sammanlagt 1 189 ordinarie anställda och 161 visstidsanställda. Antalet ordinarie anställda minskade med 9 sedan december året innan. Staras arbete är säsongarbete och Staras genomsnittliga antal anställda år 2019 var 1 455. Antalet årsverken var 1 173.

Det totala antalet anställda vid Stara (ordinarie anställda + visstidsanställda) beräknas sjunka också under de följande åren. I slutet av 2023 väntas Stara ha i genomsnitt totalt 1 314 anställda, varav 1 232 ordinarie anställda och 115 visstidsanställda.

Åren 2021–2023 kommer 99 ordinarie anställda att uppnå den allmänna, beräknade pensionsåldern. Under åren 2020–2029 uppnår 367 ordinarie anställda (30,9 %) den allmänna, beräknade pensionsåldern.

Stara förbereder sig på förändringar i den framtida verksamhetsmiljön och i antalet anställda genom en förutseende personalplanering, som sker inom ramen för planeringen av ekonomin och verksamheten. Stara har som mål att fortfarande satsa på produktiviteten i arbetet. I regel ökas produktiviteten genom att utveckla den egna personalens kunskaper och uppgiftsbeskrivningar och genom att effektivare ta till vara personalresurserna. Nyrekryteringar som ersätter pensionsavgångar och övrig personalomsättning bedöms alltid utifrån behoven inom tjänstproduktionen under en längre tid.

Målet är att öka antalet egen personal inom byggandet under de kommande åren, antalet anställda har sjunkit under de senaste åren på grund av utmaningar med tillgången. Under de kommande åren kommer antalet projekt att öka och projektens storlek att minska. Antalet anställda inom arbetsledningen och antalet timanställda bör ökas i förhållande till den ökade arbetsmängden. Dessutom ökar rekryteringsbehovet i fråga om byggplatsernas assisterande personal, byggplatsingenjörer och byggplatsassistenter. Arbetsledning och experter rekryteras också från den privata marknaden. Samarbetet med läroanstalterna fortsätter genom att man skapar karriärvägar för dem som studerar arbetsledning.

Tekniska sektorns servicestrategiutredning har färdigställts. Efter beslutet bedöms vilka konsekvenser utvecklandet av funktionerna har för antalet anställda vid Stara under de följande åren och utarbetas en plan för de nödvändiga åtgärderna.

Bedömning av budgetens konsekvenser

Staras verksamhet har också sociala konsekvenser. Stara fortsätter samarbetet med social- och hälsovårdssektorn. Målet med samarbetet är att hitta och erbjuda ändamålsenliga och rehabiliterande arbetsuppgifter som främjar sysselsättningen, likaså arbetsverksamhet i enlighet med socialvårdslagen, och att därmed motarbeta långtidsarbetslösheten i Helsingfors och de materiella och immateriella problem och kostnader som denna orsakar på stads- och individnivå. Inom Stara görs ett betydande antal omplaceringar av hälsoskäl.

Stara fortsätter samarbetet med stadsmiljösektorn och stadskansliet när det gäller förlikning vid brott begångna av minderåriga. Målet för samarbetet är att minska utslagning och olikvärdighet bland unga genom att erbjuda ungdomar som skadat stadens egendom en möjlighet att försona sin

vahingontekonsa työkorvauksena. Stara osallistuu projektiin ja pilotoi siihen liittyvää Työpankki-palvelua.

Stara työllistää merkittävän määrän kesätyöntekijöitä ja teettää opinnäytetöitä, vastaanottaa ammattitutkintoja ja on mukana erilaisissa koulutuksellisissa yhteistyöfoorumeissa. Koulutusreformi voi tuoda vielä uusia yhteistyömuotoja.

Stara jatkaa yhteistyötä sekä rikosseuraamuslaitoksen että Suomenlinnan hoitokunnan kanssa vankityön mahdollistamisessa. Tavoitteena on löytää ja tarjota tarkoituksenmukaisia työtehtäviä, mikä edesauttaa vankeja työllistymisessä rikoksen sovittamisen jälkeen.

Staralla on ympäristöohjelma ja sertifioitu Ekokompassi vuosille 2020–2022. Staran ympäristöpolitiikka on johdettu Helsingin kaupungin vuonna 2020 päivitetystä ympäris-töpolitiikasta. Staran tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030. Ympäristöystävällisten tekniikoiden ja materiaalien käyttöönotto nostaa todennäköisesti kustannuksia. Kiertotaloudellisia toimia kehitetään.

skadegörelse med ersättande arbete. Stara deltar i projektet och genomför den anknyttande Arbetsbankstjänsten som ett pilotförsök.

Stara sysselsätter ett betydande antal sommaranställda och beställer lärdomsprov, tar emot yrkesexamina och medverkar i olika slags forum för utbildningssamarbete. Utbildningsreformen kan föra med sig ytterligare nya samarbetsformer.

Stara fortsätter med sitt samarbete både med Brottspåföljdsverket och med förvaltningsnämnden för Sveaborg för att möjliggöra fångarbete. Målet är att hitta och erbjuda ändamålsenliga arbetsuppgifter, vilket gör det lättare för fångar att få arbete när de har sonat sina brott.

Stara har ett miljöprogram och en certifierad Ekokompass för åren 2020–2022. Staras miljöpolicy har letts ur Helsingfors stads miljöpolicy, som har uppdaterats år 2020. Stara har som mål att vara kolneutral år 2030. Ibrukttagandet av miljövänliga tekniker och material höjer sannolikt kostnaderna. Den cirkulära ekonomins åtgärder utvecklas.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnan tavoitteet

Bindande verksamhetsmål

Kaupunkistrategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
Maailman toimivin kaupunki			
Kestävän kasvun turvaaminen	Staran käytössä olevien toimitilojen energiatehokkuus paranee	Energiansäästö tavoite on 6 % vuoden 2015 energiankulutuksesta. Tavoitteeseen sisältyvät sähkön ja säänormitetun kaukolämmön kulutus	Kiinteistöstrategia Hiilineutraali Helsinki 2035 - päästövähennysohjelma
Uudistuvat palvelut	Asiakastytyväisyys kehittyy myönteisesti, tavoitellaan tasoa hyvä (NSI 20–40) Tapaturmataajuus pienenee	Asiakaskyselyyn perustuva nettosuositeluindeksi (NSI) arvo on > 30 (vaihteluväli -100 - 100) Tapaturmataajuus laskee neljän edellisen vuoden keskiarvosta 5 %	Asiakaskokemus ja asiakastytyväisyys

Tema i stadsstrategin	Bindande verksamhetsmål	Mätare för bindande verksamhetsmål	Koppling till projekt gemensamma för hela staden och till teman för samplanering
Världens bäst fungerande stad			
Tryggande av en hållbar tillväxt	Energieffektiviteten i lokalerna i Staras bruk förbättras	Energisparmålet är 6 % av 2015 års energiförbrukning. Målet omfattar elförbrukningen och den väderkorrigerade fjärrvärmeförbrukningen.	Fastighetsstrategin Utsläppsminskingsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035
Tjänsterna förnyas	Kundnöjdheten utvecklas positivt, nivån god eftersträvas (NSI 20–40) Olycksfrekvensen minskar	Värdet på nettorekommendationsindex (NRI) utifrån kundenkäten är > 30 (variationsintervall -100 – 100) Olycksfrekvensen minskar med 5 % från medelvärdet för de senaste fyra åren.	Kundupplevelse och kundnöjdhet

Energiehokkuutta ja ympäristöä koskevat tavoitteet

Vuoden 2021 aikana määritellään kestävyystavoitteet hankintakategorioittain.

Uusiutuvan dieselin osuus kokonaisedieselin käytöstä vuonna 2021 vähintään 35 %.

Täyssähköautojen osuus on 10 % henkilöautokannasta (31.12.2021 tilanne, autot ovat Staran omassa käytössä tai jälleen vuokrattu Helsingin kaupungin toimialoilta).

Energieffektivitets- och miljömål

Under 2021 fastställs det hållbarhetsmål för varje upphandlingskategori.

Användningen av förnybar diesel år 2021 minst 35 % av all dieselanvändning.

Andelen helelektriska bilar utgör 10 % av personbilarna (läge 31.12.2021, bilarna är i Staras eget bruk eller vidareuthyrda till Helsingfors stads sektorer).

Suorite-, yksikkökustannus- ja taloustavoitteet - Prestationsmål, mål för kostnaderna per enhet och ekonomiska mål

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Tehokkuus/ taloudellisuus/ kannattavuus - Effektivitet / resurshushållning / lönsamhet						
Liikevaihto/henkilö, 1 000€ - Omsättning/person, 1 000 €	184,8	169,1	186,0	182,6	183,3	185,2
Käyttökate/henkilö, 1 000€ - Driftsbidrag/person, 1 000 €	8,0	5,0	6,5	5,6	5,6	5,5
Käyttökate, % - Driftsbidrag, %	4,3	3,0	3,5	3,1	3,0	2,9
Liikelylijäämä liikevaihdosta, % - Rörelseöverskott av omsättningen, %	3,1	1,5	2,1	1,5	1,4	1,4
Toiminnan laajuustiedot - Verksamhetens omfattning						
Liikevaihdon muutos - Förändring i omsättningen, %	7,8	-9,7	-0,7	-1,8	-0,8	0,6
Investoinnit liikevaihdosta - Investeringar av omsättningen, %	0,8	1,6	1,8	1,6	1,7	1,6
Rakennettu katuala - Byggd gatumark, ha *)	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7
Rakennettu katuvihreä - Byggd grön gatumark, ha *)	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Rakennettu puistoala - Anlagd parkyta *)	12	12	12	12	12	12
Vesi- ja viemäriputket, jm - Vatten- och avloppsledningar, lm *)	13 100	13 100	13 100	13 100	13 100	13 100
Uudis- ja korjausrakentamiskohteet, kpl - Ny- och ombyggnadsobjekt, st. *)	4 336	4 336	4 336	4 336	4 336	4 336
*) Asiakkaiden tilauksista, hankkeiden vaikeusasteista ja tuottavuuskehityksestä johtuen määrät voivat vaihdella vuosittain +/- 10 %. - Till följd av kundernas beställningar, projektens svårighetsgrad och produktivitetens utvecklingen kan mängderna variera årligen med +/- 10 %.						
Hoidettavat katualueet - Gatuumråden att underhålla, ha**)	1 157	1 157	1 157	1 157	1 157	1 157
Hoidettava katuvihreä - Gröna gatuumråden att underhålla, ha**)	293	293	293	293	293	293
Hoidettavat puistoalueet - Parkområden att underhålla, ha**)	914	914	914	914	914	914
Luonnonhoitotyöt metsissä - Naturvårdsarbeten i skogarna, ha**)	279	279	279	279	279	279
**) Vuosivaihtelusta ja uusien alueiden rakentamisesta johtuen hoidettavat alueet kasvavat vuosittain 1-5 %. - Till följd av årsvariationen och utbyggnaden av nya områden ökar underhållsytan årligen med 1-5 %.						
Resurssit - Resurser						
Henkilöstön määrä - Antal anställda (31.12.)	1 354	1 336	1 330	1 336	1 321	1 315
Henkilötyövuodet (oma henkilöstö) - Årsverken (egen personal)	1 173	1 227	1 227	1 227	1 212	1 207
Henkilötyövuodet (ostopalvelut, vuokratyövoima) - Årsverken (köpta tjänster, inhyrd arbetskraft)	20	20	20	20	20	20
Tuottavuusmittari - Produktivetsmätare						
	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Tuottavuus - Produktivitet (2019=100)	100	102	102	104	105	106
(perustuu yksikkökustannusten kehityksestä laskettuihin osastokohtaisiin indekseihin - baserar sig avdelningsvis på index som beräknats enligt utvecklingen i kostnaderna per enhet)						
Tilankäytön tehokkuuden mittari - Mätare för effektivitet i lokalanvändningen						
	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Indeksi (2018= 75 904 htm2 kokonais- pinta-ala) - Index (2018=75 904 m ² lägenhetsyta av totalytan)	100	101,8	101,8	101,8	101,8	101,8
Tilojen kokonaispinta-ala (htm2) - Lokalyta sammanlagt (m2 ly)	75 904	77 307	77 307	77 307	77 307	77 307

Yksikkökustannusten kehitys - Utveckling i kostnaderna per enhet

Palvelu - Tjänst	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Luonnonhoito, vuosikustannus €/ha (Ylläpidon kustannukset € korjattuna ansiotasoindeksillä 2015=100/metsäalueiden ylläpito+maisemapeltojen ylläpito+luonnonsuojelualueiden ylläpito ha) - Naturvård, årskostnad €/ha (Underhållskostnader € korrigerade med förtjänstnivåindex 2015=100/underhåll av skogsområden+underhåll av landskapsåkrar+underhåll av naturskyddsområden ha)	1 182,16	1 061,06	1 061,06	1 051,05	1 041,23	1 031,59
Kustannukset rakennettua/korjattua hyötyalaa kohden suurissa rakennusprojekteissa, yli 500 k€ (€/m) - Kostnader per byggd/reparerad effektiv yta i stora byggprojekt, över 500 k€ (€/m ²)	1 199,36	1 187,49	1 187,49	1 175,84	1 163,30	1 152,12
Kaupunkitekniikan rakentaminen, (€/ muunnettu katu m ²), (huomioitu rakennettu katu- ja puistoala sekä v ja jv km) - Stadstekniskt byggande, (€/ändrad gata m ²), (byggd gatu- och parkyta beaktad samt va-km)	163	157	157	153	151	150
Hoidettavan katu- ja puistoalueen sekä katuvihreän kustannukset (k€/ha) - Kostnader för underhåll av gatu- och parkområden och gröna gatuområden (k€/ha)	29,181	28,915	28,915	28,655	28,399	28,148

Staran tuottavuusluku muodostuu osastokohtaisten yksikkökustannusten kehityksen perusteella lasketuista osastojen indekseistä, joita on painotettu osastokohtaisilla kustannuksilla. Painotus osastokohtaisilla kustannuksilla huomioi osaston vaikuttavuuden Stara-tasoisista tuottavuuskehitystä laskettaessa.

Staras produktivetsvärde bildas av avdelningarnas index, som räknats ut utifrån utvecklingen av de avdelningsspecifika kostnaderna per enhet och som har viktats med avdelningsspecifika kostnader. Viktningen med avdelningsspecifika kostnader beaktar avdelningens genomslagskraft vid beräkning av produktivetsutvecklingen på Stara-nivån.

Tuloslaskelma ja rahoituslaskelma – Resultaträkning och finansieringskalkyl

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Ennuste - Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2021		
Liikevaihto - Omsättning	250 162	248 516	243 952	242 077	243 602
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk					
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	3 540	3 194	3 599	3 799	4 039
Varsinaiset kulut - Kostnader	-242 915	-243 077	-240 053	-238 525	-240 465
Poistot - Avskrivningar	-3 086	-3 390	-3 889	-3 855	-3 838
Liikelyijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	7 700	5 244	3 609	3 496	3 338
Muut korkomenot - Övriga ränteutgifter	-10				
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-1 944	-1 944	-1 944	-1 944	-1 944
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	5 746	3 300	1 665	1 552	1 394
1 000 €	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2021		
Toiminnan rahavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta					
Liikelyijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	7 700	5 244	3 609	3 496	3 338
Poistot - Avskrivningar	3 086	3 390	3 889	3 855	3 838
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-1 944	-1 944	-1 944	-1 944	-1 944
Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	-10				
Investointien rahavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta					
Investointimenot - Investeringsutgifter	-1 927	-4 575	-4 000	-4 000	-4 000
Toiminnan ja investointien rahavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta	6 905	2 115	1 554	1 407	1 232
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-6 906		-1 554	-1 407	-1 232
Rahoituksen rahavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta	-6 906		-1 554	-1 407	-1 232
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	0	2 115	0	0	0

Taloushallintopalveluliikelaitos – Affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten

Talousarvion 2021 keskeiset painopisteet

Uudistuva johtaminen ja esihenkilötyö: Näkemyksellisyys, innostus, toimeenpanokyky ja linjakuus ohjaavat taloushallintopalveluliikelaitoksen (Talpan) johtamista ja esihenkilöllä on tarvittavat valmiudet toteuttaa näitä periaatteita työssään.

Asiakasprosessin laadun parantaminen ja kehittäminen: Asiakaspalveluprosessin kehittämiseksi ja laadun turvaamiseksi käyttöönotetaan palvelunhallintajärjestelmä, jonka käyttö vastuutetaan nimetyille henkilöille ja varmistetaan näin yhtenäiset toimintatavat sekä palvelun nopeus. Hyödynnetään tehokkaasti Laatu-Lassesta ja palvelunhallintajärjestelmästä saatavaa mittaritietoa prosessien kehittämisessä ja toiminnan laadun seurannassa. Panostetaan asiakkuuksien johtamiseen ja käydään yhdessä asiakkaiden kanssa syvällisesti läpi asiakastytyväisyykselyssä esille nousseita epäkohtia.

Talpan palvelutuotannon keskeiset kaupunkiyhteiset tietojärjestelmät: Käyttöönotetaan ja uudistetaan HR-hankkeeseen sisältyvä palkanlaskentajärjestelmä sekä valmistaudutaan taloushallinnon SAP S4 -järjestelmäuudistukseen. Lisäksi jatketaan ostolaskujen käsittelyjärjestelmän käyttöönottoa ja realisoidaan järjestelmästä saatavia hyötyjä.

Osaamisen lisääminen: Henkilöstön osaamisen kehittäminen on osa toiminnan suunnittelua ja se perustuu strategisiin tavoitteisiin. Panostetaan ydinprosesseissa tarvittavan osaamisen varmistamiseen sekä asiantuntijuuden ja esihenkilötyön kehittämiseen.

Uudet ja uudistuvat palvelut: Talpa huolehtii Helsingin talous- ja palkkahallinnon palvelujen kilpailukyvästä uudistamalla niitä yhdessä kaupunginkanslian ja asiakkaiden kanssa. Lisäksi Talpassa huolehditaan palvelujen saavutettavuudesta, monialaisesta osaamisesta ja yhden luokun periaatteen vahvistamisesta. Kaupunkistrategian mukaisesti Talpan henkilöstö osallistuu palvelujen uudistamiseen. Esimerkiksi tavoitteena on löytää uusia talous- ja hr-asiantuntijapalveluja sekä löytää kaupunkiyhteisiä toiminnallisuuksia verkkokauppalustan ratkaisuksi. Lisäksi Talpa jatkaa RPA-asiantuntijapalvelujen kehittämistä ja tuottamista asiakkaiden tarpeisiin.

Talous- ja henkilöstöhallinnon peruspalveluja tuotetaan vielä merkittävässä määrin kaupungin yksiköissä. Palvelujen parasta kaupunkiyhteistä työnjakoa ja yhtenäistä toimintatapaa arvioidaan yhdessä asiakkaiden, johtokunnan ja kaupungin johdon kanssa. Edistetään palvelujen tuottamista Talpassa, mikäli tällä on Helsingin kaupungille taloudellista ja laadullista hyötyä esimerkiksi yhtenäisempien prosessien, kontrollien ja osaamisen kehittämisen kannalta.

Talousarvion 2021 tiivistelmä

Talpan perustehtävänä on tuottaa talous- ja palkkahallinnon palveluja Helsingin kaupungin kanslialle, toimialoille, liikelaitoksille, tytäryhtiöille, kaupungin johdolle ja henkilöstölle.

Toiminnan painopisteinä ovat uudistuva johtaminen ja esihenkilötyö, asiakasprosessin laadun parantaminen ja

Centrale prioriteringar i budgeten 2021

Ledarskap som förnyar sig och chefsarbetet Visioner, iver, förmåga att verkställa och stringens styr affärsverket ekonomiförvaltningstjänstens (Talpa) ledning och cheferna har tillräcklig beredskap för att implementera dessa principer i sitt jobb.

Förbättring och utveckling av kundprocessens kvalitet För att utveckla och säkerställa kvaliteten på kundserviceprocessen ska ett system för hantering av tjänster inrättas, för vars användning utsedda personer ansvarar, vilket resulterar i enhetliga metoder och snabb service. Data som man får från Laatu-Lasse och servicestyrningssystemet utnyttjas effektivt i utvecklingen av processer och övervakningen av verksamhetens kvalitet. Man satsar på kundledning och tillsammans med kunderna görs en djupgående granskning av missförhållanden som tagits upp i kundnöjdhetenkäten.

Centrale stadsgemensamma datasystem i Talpas serviceproduktion Ett nytt löneräkningssystem som ingår i HR-projektet införs och uppdateras och man förbereder sig för reformen av ekonomistyrningssystemet SAP S4 Dessutom kommer man att fortsätta att införa ett system för hantering av inköpsfakturer och realisera fördelarna med systemet.

Ökad kompetens: Utveckling av personalens kompetens är en del av planeringen av verksamheten, och den bygger på strategiska mål. Man satsar på att säkerställa den kompetens som behövs för kärnprocesserna samt för att utveckla expertisen och chefsarbetet.

Nya och förnyade tjänster: Talpa ser till att tjänsterna inom ekonomiförvaltningen och löneadministrationen i Helsingfors är konkurrenskraftiga genom att förnya dem tillsammans med stadskansliet och kunderna. Dessutom ser man till att tjänsterna är tillgängliga, att det finns tvärvetenskaplig kompetens och att principen om en enda lucka stärks. Talpa deltar i att förnya tjänsterna i enlighet med stadsstrategin. Målet är till exempel att hitta nya experttjänster inom ekonomi och HR samt att hitta funktioner som är gemensamma för staden som lösning för webbutikens plattform. Dessutom fortsätter Talpa att utveckla och producera RPA-tjänster för kundernas behov.

De grundläggande tjänsterna inom ekonomi- och personalförvaltningen produceras fortfarande i betydande utsträckning inom stadens enheter. Den bästa gemensamma arbetsfördelningen inom staden och ett enhetligt sätt att arbeta bedöms tillsammans med kunderna, direktionen och stadens ledning. Serviceproduktionen främjas i Talpa, om denna har ekonomiska och kvalitativa fördelar för Helsingfors stad, exempelvis genom mer enhetliga processer, kontroller och kompetensutveckling.

Sammandrag av budgeten 2021

Talpas basuppgift är att tillhandahålla ekonomiförvaltnings- och löneadministrationstjänster för stadskansliet, sektorerna och affärsverken, dotterbolagen, stadsledningen och de anställda vid Helsingfors stad.

Verksamhetens prioriteringar är ledarskap som förnyar sig och chefsarbete, förbättring och utveckling av kundprocessens

kehittäminen, Talpan palvelutuotannon keskeiset kaupunkiyhteiset tietojärjestelmät, osaamisen lisääminen sekä uudet ja uudistuvat palvelut.

Toimintaympäristön muutokset painottuvat keskeisten tietojärjestelmien uudistamiseen, palveluprosessien sähköistämiseen digitalisaation avulla ja asiakkaiden toiminnassa tapahtuvien muutosten huomioimiseen.

Toiminnan kuvaus

Talpan perustehtävänä on tuottaa talous- ja palkkahallinnon palveluja Helsingin kaupungin kanslialle, toimialoille, liikelaitoksille, tytäryhtiöille, kaupungin johdolle ja henkilöstölle.

Talpan toiminta-ajatuksena on toimia talous- ja palkkahallinnon palvelujen vastuullisena tuottajana ja kehittäjänä. Talpan kunnallishallinnon erityisosaaminen ja Helsingin kaupungin toimintaympäristön tunteminen tukevat asiakkaita niiden ydintehtävien hoitamisessa.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset

Muiden muutosten vaikutukset palvelutuotantoon

Asiakkuudet ja palvelutuotanto toteutetaan kaupungin johdon asettamien tavoitteiden mukaisesti. Talpa kehittää toimintaansa huomioiden lainsäädännön ja toimintaympäristön mahdolliset muutokset sekä kaupungin kokonaisedun. Vuoden 2021 talousarvioon on sisällytetty vain jo päätetyt ja tiedossa olevat muutokset asiakaskunnassa ja toimintaympäristössä.

Palvelujen kehittämisen lisäksi Talpan toimintaa tulevat muuttamaan työhön liittyvien prosessien ja järjestelmien tuomat muutokset, esimerkiksi Apotti-järjestelmän käyttöönotto. Työhön liittyvät prosessimuutokset muuttavat nykyisiä työn tekemisen tapoja, kun digitalisaation myötä työskentely on mahdollista etäyhteyksien kautta. Tämä tulee lisäämään työn joustavuutta, mutta samalla haastamaan johtamistaitoja ja tavoiteseurantaa.

Talousarviovuonna Talpan toimintaa muuttavat myös talous- ja palkkahallinnon uudistuvat prosessit sekä tietojärjestelmämuutokset, joiden tärkeimpänä tavoitteena on sähköistää prosessit ja minimoida manuaaliset työvaiheet.

Tavoitteellinen, kiinteä yhteistyö kaupungin toimialojen ja liikelaitosten kanssa antaa hyvän pohjan asiakastarpeiden ennakointiin ja niihin vastaamiseen oikea-aikaisesti, laadukkailla talous- ja hr-asiantuntijapalveluilla.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Maailman toimivin kaupunki

Kaupunkistrategiassa on linjattu, että Helsingin tavoitteena on olla "Maailman toimivin kaupunki". Tavoitetta on todettu edistävän se, että "Kaupungin taloutta hoidetaan vastuullisesti, kestävästi ja tuottavasti, jotta kuntalaisten palvelut voidaan turvata pitkällä aikavälillä ja kaupunki on kilpailukykyinen sijaintipaikka yrityksille." Kaupunkistrategisena tavoitteena on myös olla maailman parhaiten digitalisaatiota hyödyntävä kaupunki maailmassa.

kvalitet, centrala stadsgemensamma datasystem i Talpas serviceproduktion, ökad kompetens samt nya och förnyade tjänster.

Förändringarna i verksamhetsmiljön gäller modernisering av de centrala informationssystemen, att göra serviceprocesserna elektroniska med hjälp av digitalisering och att beakta förändringar i kundernas verksamhet.

Beskrivning av verksamheten

Talpas basuppgift är att tillhandahålla ekonomiförvaltnings- och löneadministrationstjänster för stadskansliet, sektorerna och affärsverken, dotterbolagen, stadsledningen och de anställda vid Helsingfors stad.

Talpas verksamhetsidé är att vara en ansvarig producent och utvecklare av tjänster inom ekonomiförvaltning och löneadministration. Talpas specialkompetens inom kommunalförvaltning och kännetecknen om Helsingfors stads verksamhetsmiljö är ett stöd i kundernas kärnverksamhet.

Väsentliga förändringar i omvärlden

Konsekvenserna av övriga förändringar för serviceproduktionen

Kundrelationerna och serviceproduktionen baserar sig på de mål stadens ledning satt upp. Talpa utvecklar sin verksamhet med hänsyn till eventuella ändringar i lagstiftningen och i omvärlden samt stadens helhetsintresse. I budgeten för år 2021 ingår bara de förändringar i kundkretsen och omvärlden som redan är bestämda och kända.

Förutom serviceutvecklingen kommer Talpas verksamhet att påverkas av förändringar i processer och system i arbetet, t.ex. Införandet av systemet Apotti. Förändringar i arbetsprocesser ändrar på det nuvarande sättet att arbeta, då det är möjligt att jobba på distans tack vare digitala lösningar. Detta kommer att göra arbetet mer flexibelt men innebär samtidigt en utmaning för ledarskapet och uppföljningen av målen.

Under budgetåret kommer Talpas verksamhet också att förändras genom de nya processerna för ekonomiförvaltning och löneadministration och förändringar i informationssystemet, vars främsta syfte är att digitalisera processerna och minimera de manuella arbetsmomenten.

Det målinriktade, gedigna samarbetet med stadens sektorer och affärsverk utgör ett bra underlag för att förutse kundbehoven och tillgodose dem i rätt tid, med hjälp av kvalitetstjänster inom ekonomi och HR.

Verkställande av stadsstrategin

Världens bäst fungerande stad

Det anges i stadsstrategin att Helsingfors har som mål att vara "Världens bäst fungerande stad". Det konstateras att denna målsättning främjas genom att "Stadens ekonomi sköts ansvarsfullt, hållbart och produktivt, så att kommuninvånarnas tjänster kan tryggas på sikt och att staden ska vara en konkurrenskraftig etableringsplats för företag". Ett annat mål i stadsstrategin är att vara den stad som bäst utnyttjar digitaliseringen i hela världen.

Talpa toteuttaa edellä mainittuja kaupunkistrategian linjauksia uudistamalla ja kehittämällä palvelujaan asiakaslähtöisesti ja digitalisaatiota hyödyntäen. Toimintaa ohjaavat vastuullinen taloudenpito, taloudellisesti kestävä kehitys sekä hyvä johtaminen.

Uudistuvat palvelut

Talpan strategisten tavoitteiden määrittely pohjautuu myös kaupungin strategiaohjelman kohtaan: "Uudistuvat palvelut". Kaupunkistrategian mukaisesti Talpan henkilöstö on mukana palvelujen uudistamisessa. Tavoitteellinen, kiinteä yhteistyö kaupungin toimialojen ja liikelaitosten kanssa antaa hyvän pohjan asiakastarpeiden ennakkointiin ja niihin vastaamiseen uudistamalla palveluja oikea-aikaisesti.

Talpa jatkaa taloussuunnittelukaudella taloushallinnon ohjelmistorobotiikkaan liittyviä hankkeita yhdessä asiakkaidensa kanssa etsien jatkuvasti uusia toteuttamiskohteita. Lisäksi Talpa suunnittelee ja valmistelee myös kaupunkiyhteistä verkkokauppa-alustaa, jonka suunniteltu käyttöönotto on vuoden 2021 loppuun mennessä.

Digitalisaation tarjoamat potentiaaliset hyödyt realisoituvat Talpassa ennen kaikkea automaationa ja ohjelmistorobotiikkana (RPA). Esimerkiksi Talpan oman RPA-asiantuntijuuden kasvun myötä on mahdollista tarjota asiakkaille digiosaamista uusina palveluina ja tuotteina digiohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Vuonna 2021 Talpan automaatio-osaamista laajennetaan myös koneoppimisen ja tekoälyn osa-alueille.

Henkilöstön hyvinvointia kehitetään edelleen Parempi Työyhteisö- ja Kunta10- kyselyistä saatujen tulosten perusteella ja kehittämistoimenpiteiden toteutumista seurataan säännöllisesti. Työn hallintaa edistetään ja varmistetaan henkilöstön osaaminen sekä uuden oppiminen.

Työnteon joustavuutta parannetaan lisäämällä mahdollisuuksia etätöiden tekemiseen henkilöstöltä saadun palautteen perusteella. Myös etätöiden johtamiseen ja tavoitteiden asettamiseen panostetaan.

Johto ja esihenkilöt valmennetaan toimimaan uudistuvan johtamisen periaatteiden mukaisesti. Talpassa hyödynnetään kaupungin yhteisiä esihenkilökoulutuksia kuten lähiesimiehen ammattitutkinto ja keskijohdon valmennukset.

Vastuullinen taloudenpito

Talpa edistää toiminnallaan Helsingin palvelujen tuottamista laadukkaasti, kustannustehokkaasti ja ympäristöasiat huomioiden.

Taloushallinnon automatisoinnin odotetaan pienentävän huomattavasti Talpan tuottamien palvelujen ympäristövaikutuksia verrattuna manuaaliseen palvelujen tuottamiseen. Esimerkiksi verkkolasku on keskimäärin neljä kertaa ympäristöystävällisempi vaihtoehto kuin paperilasku.

Lisäksi Talpa kehittää kaupunkiyhteisiä talous- ja palkkahallinnon prosesseja yhdessä asiakkaidensa kanssa huomioiden kaupungin kokonaisedun. Yhdenmukaisilla ja yhtenäisillä toimintatavoilla sekä toimintavarmuilla ja tietoturvallisilla tietojärjestelmillä tähdätään tehokkaisuuteen ja laadukkaisiin prosesseihin. Asetettujen tehokkuustavoitteiden toteutumista seurataan palvelujen yksikkökustannuksilla, työn tuottavuudella ja kokonaistuottavuudella.

Talpa verkställer de strategiska riktlinjer som nämns ovan genom att kundorienterat förnya och utveckla sin service och genom att nyttja digitaliseringen. Verksamhetens ledord är ansvarsfull hushållning, ekonomiskt hållbar utveckling samt ett gott ledarskap.

Tjänsterna förnyas

Talpas strategiska målsättningar har också fastställts utifrån följande punkt i stadsstrategin: "Tjänsterna förnyas". I enlighet med stadsstrategin deltar Talpas personal i att förnya tjänsterna. Det målinriktade, gedigna samarbetet med stadens sektorer och affärsverk utgör ett bra underlag för att förutse kundbehoven och tillgodose dem genom nya tjänster i rätt tid.

Talpa fortsätter under ekonomiplaneringsperioden med ekonomiförvaltningens projekt som anknyter till robotstyrd processautomation tillsammans med sina kunder och söker ständigt efter nya verkställighetsobjekt. Dessutom planerar Talpa en gemensam plattform för stadens webbutik, och det är planerat att den ska kunna börja användas i slutet av 2021.

Hos Talpa syns de potentiella nyttorna av digitaliseringen framför allt som automation och robotstyrd processautomation (RPA). Exempelvis genom Talpas ökade RPA-sakkunskap kan Talpa erbjuda kunderna sin digitala sakkunskap i form av nya tjänster och produkter för att uppnå målen i digitaliseringsprogrammet. Under 2021 ska Talpas RPA-sakkunskap utvidgas så att den även omfattar maskininlärning och artificiell intelligens.

Personalens välmående utvecklas vidare på basis av resultaten från enkäterna Bättre Arbetsgemenskap och Kommun10, och man följer regelbundet upp utvecklingens utfall. Hanteringen av arbetet främjas och säkerställs genom personalens kompetens och nya kunskaper.

Flexibiliteten i arbetet kommer att förbättras genom att möjligheterna att jobba på distans ökar, i enlighet med den återkoppling som personalen ger. Man satsar även på ledning av distansarbetet och på att ställa upp mål.

Ledningen och cheferna tränas så att de kan arbeta i enlighet med principerna om förnyat ledarskap. Talpa utnyttjar stadens gemensamma chefsutbildningar, såsom yrkesexamen för närchef och träning för mellanchefer.

Ansvarsfull hushållning

Genom sin verksamhet bidrar Talpa till att Helsingfors tjänster håller hög kvalitet, är kostnadseffektiva och producerade med hänsyn till miljöfrågor.

Automatiseringen av ekonomiförvaltningen förväntas avsevärt minska miljökonsekvenserna av de tjänster som produceras av Talpa jämfört med manuell tjänsteproduktion. Till exempel nätfakturan är fyra gånger så miljövänlig som pappersfakturan.

Talpa utvecklar också stadens gemensamma processer för ekonomiförvaltningen och löneadministrationen tillsammans med sina kunder och med beaktande av stadens helhetsintresse. Effektiva och högklassiga processer eftersträvas med harmoniserade och enhetliga tillvägagångssätt och med funktionssäkra och datasäkra informationssystem. Utfallet följs med hjälp av kostnaderna per enhet för tjänsterna, arbetets produktivitet och totalproduktiviteten.

Asiakkaiden osaamista ja tietoisuutta yhteisistä prosesseista lisätään järjestämällä kullekin asiakkaalle oma asiakaspäivä ja asiakaskohtainen tiedote sekä koulutuksia, infotilaisuuksia ja prosessityöpajoja. Lisäksi asiakkaille raportoidaan kuukausittain talous- ja palkkahallinnon palvelumäärien toteutumisesta, sähköisyysasteista, prosessien laatua mittaavasta seurantatiedosta sekä Talpan keskitettyyn asiakaspalveluun tulleista HR-palvelujen yhteydenotoista.

Yksikkökustannusten kehitys

Talpan keskeinen yksikkökustannusten mittari on henkilöstöresurssien tehokkuus. Henkilöstökustannukset ovat keskeinen tekijä Talpan kustannusrakenteessa, minkä vuoksi niiden optimaalinen kohdentaminen on tärkeää.

Mittareiksi on valittu kolmen tärkeimmän prosessin osalta palkkahallinnosta palkka- ja palkkiolipukkeiden henkilöstökustannus/lipuke sekä taloushallinnosta ostolaskujen henkilöstökustannus/ostolasku ja laskutuksen henkilöstökustannus/laskelma.

Tuottavuustoimenpiteet

Talousarviovuoden kokonaistuottavuuden tavoitteeksi on asetettu 104,0 (2019=100). Tuottavuuden kasvu perustuu ensisijaisesti tehokkuuden nostamiseen henkilöstöresurssien suoritelmäärien kasvulla.

Tuottavuus muodostuu monista eri tekijöistä, kuten suoritelmäärien, henkilötyövuosien ja kustannusten muutoksista, tietojärjestelmien tehokkuudesta sekä prosessien kehittämisestä. Työn tuottavuuteen ja sen kehittymiseen vaikuttavat resurssien oikea kohdentaminen ja osaamisen varmistaminen.

Talpan palvelujen kilpailukykyä arvioidaan vertaamalla palvelujen hintaa ja laatua vastaaviin taloushallinnon palvelukeskuksiin. Tavoitteiden toteutuminen varmistetaan tuottamalla johdon tueksi tunnuslukuja, joiden avulla seurataan prosesseihin tehtyjen toimenpiteiden ja työskentelytapojen muutosten vaikutuksia työn tavoitetasoihin ja tuottavuuteen.

Henkilöstösuunnitelma

Talpan henkilötyövuodet vähenevät noin kymmenellä taloussuunnitelmakauden loppuun mennessä. Prosessien kehittäminen ja automatisoinnin lisääminen vaikuttavat tehtävärakenteisiin asiantuntijatyön osuuden kasvaessa ja rutiinomaisten työvaiheiden vähentyessä. Henkilöstön osaamista kehitetään suunnitelmallisesti ja painopisteinä ovat laadukas asiakaspalvelu ja tehokkaat prosessit. Henkilöstön saatavuuteen vaikutetaan muun muassa jatkamalla yhteistyötä oppilaitoksen kanssa ja tarjoamalla työssäoppimisjaksoja merkonomiopiskelijoille. Työhyvinvointia kehitetään edelleen Parempi Työyhteisö- sekä Kunta10 -kyselyjen tulosten perusteella. Myös valmentava johtaminen ja esihenkilötyöhön panostaminen ovat keskeisinä tavoitteina.

Talousarvion tavoitteet ja saavutukset

Talpan tavoitteena on edistää prosessien sähköisyysasteen nousua ja automaation kasvua. Tähän pyritään panostamalla prosessien parantamiseen ja tietojärjestelmistä saatavien hyötyjen realisoimiseen. Suoritelmäärien kehitys perustuu asiakkaiden toimintaan ja siinä mahdollisesti tapahtuviin muutoksiin.

Kundernas kunskaper och medvetenhet om de gemensamma processerna ökas genom att det för varje kund ordnas en egen dag samt kurser, infomöten och processverkstäder. Dessutom rapporteras månatligen till kunderna om utfallet för tjänstevolymer inom ekonomiförvaltningen och löneadministrationen, om graden av elektroniska tjänster och uppföljning som mäter processkvaliteten samt HR-tjänsternas kontakter till Talpas centraliserade kundtjänst.

Utveckling av kostnaderna per enhet

Effektivitet i personalresurserna är Talpas centrala mått för kostnaderna per enhet. Personalkostnaderna är en central faktor i Talpas kostnadsstruktur, varför det är viktigt att optimera dem rätt.

Som mätare för de tre viktigaste processerna har man inom löneadministrationen valt personalkostnaden för löne- och arvodesbesked per besked samt inom ekonomiförvaltningen personalkostnaden för inköpsfakturer per inköpsfaktura och personalkostnaden för fakturering per beräkning.

Produktivitetsåtgärder

Målet för budgetårets totala produktivitet har fastställts till 104,0 (2019 = 100). Ökningen av produktiviteten bygger i första hand på en ökning av effektiviteten genom en ökning av personalens antal prestationer.

Produktiviteten består av många olika faktorer, såsom förändringar i antal prestationer, årsverken och kostnader, informationssystemens effektivitet och utvecklingen av processerna. Arbetets produktivitet och utveckling påverkas av att resurserna fördelas på rätt sätt och av att kompetensen garanteras.

Konkurrenskraften hos Talpas tjänster bedöms genom priset och kvaliteten på tjänsterna i jämförelse med motsvarande servicecenter för ekonomiförvaltning. Genom att producera nyckeltal för ledningen följer man upp måluppfyllelsen och med nyckeltalen följer man upp hur viktiga åtgärder och ändrade arbetsmetoder påverkar arbetets målnivåer och produktiviteten.

Personalplan

Talpas årsverken minskar med ungefär tio vid slutet av ekonomiplaneproduktionen. Utveckling av processer och ökad automatisering påverkar arbetsstrukturen i takt med att andelen expertarbete ökar och de rutinmässiga arbetsmomenten minskar. Personalens kompetens utvecklas planenligt och tyngdpunkterna är kundservicens kvalitet och effektiva processer. Tillgången på personal kan påverkas bland annat genom att fortsätta samarbetet med skolor och att erbjuda arbetspraktik för merkonomstudenter. Personalens välmående utvecklas vidare på basis av resultatet från enkäterna Bättre Arbetsgemenskap och Kommun10. Coachande ledarskap och en satsning på chefsarbete är också centrala mål.

Mål och prestationer i budgeten

Talpas målsättning är att arbeta för att processerna blir mer digitala och en ökad automation. Detta eftersträvas genom att satsa på bättre processer och en realisering av nyttorna som fås från datasystemen. Utvecklingen av antalet prestationer grundar sig på kundernas verksamhet och eventuella förändringar i den.

Sitovat toiminnan tavoitteet

Strategian toteutuminen todennetaan sitovilla tavoitteilla: tilikauden tulos on $\geq 10\,000$ euroa ja asiakastytyväisyys on vähintään 3,99.

Vuonna 2019 asiakastytyvyyden tulos oli 3,61. Vuonna 2021 tavoitteena on asiakastytyvyyden selkeä nousu tasolle 3,99.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Talpan tavoitteena on tuottaa talous- ja palkkahallinnon palvelut asiakkailleen mahdollisimman kustannustehokkaasti ja laadukkaasti. Talousarviossa on varauduttu prosessien sekä tietojärjestelmien kehittämiseen ja uudistamiseen, jolla on pitkäaikaista vaikutusta Talpan palvelujen laadukkaaseen tuottamiseen myös tulevaisuudessa.

Bindande verksamhetsmål

Bindande mål ska verifiera att strategin verkställs: räkenskapsperiodens resultat är $\geq 10\,000$ euro och kundnöjdheten är minst 3,99.

Kundnöjdhetens resultat var 3,61 år 2019. Målsättningen för 2021 är att kundnöjdheten klart stiger till nivån 3,99.

Bedömning av budgetens konsekvenser

Talpas målsättning är att producera ekonomiförvaltnings- och löneadministrationstjänster så kostnadseffektivt och bra som möjligt för sina kunder. I budgeten förbehåller man sig för att utveckla och uppdatera processer och datasystem på ett sätt som har långvariga konsekvenser för Talpas serviceproduktion.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnan tavoitteet

Bindande verksamhetsmål

Kaupunkistrategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
Vastuullinen taloudenpito	Toimimme vastuullisesti, kestävästi ja tuottavasti	Tilikauden tulos vähintään 10 000 euroa	Vastuullinen, kestävä ja tuottava toiminta
Uudistuvat palvelut	Asiakastyytyväisyys kehittyy myönteisesti, tavoitteleme selkeää asiakastyytyväisyyden nousua	Asiakastyytyväisyys vähintään 3,99 (asteikolla 1-5)	Asiakokemus ja asiakastyytyväisyys sekä hyvä, laadukas ja uudistuva palvelu

Tema i stadsstrategin	Bindande verksamhetsmål	Mätare för bindande verksamhetsmål	Koppling till projekt gemensamma för hela staden och till teman för samplanering
Ansvarsfull hushållning	Vi fungerar ansvarsfullt, hållbart och produktivt	Räkenskapsperiodens resultat minst 10 000 euro	En ansvarsfull, hållbar och produktiv verksamhet
Tjänsterna förnyas	Kundnöjdheten utvecklas gynnsamt, vi strävar efter en klar höjning av kundnöjdheten	Kundnöjdheten minst 3,99 (på skalan 1–5)	Kundupplevelse och kundnöjdhet och en god, högklassig och tidsenlig service

**Suorite-, yksikkökustannus- ja taloustavoitteet -
Prestationsmål, mål för kostnader per enhet och
ekonomiska mål**

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Suoritetaavoitteet - Prestationsmål						
Myyntilaskut ja myyntireskontralaskut - Försäljningsfakturer och försäljningsreskontrafakturer (1 000)	1 241	1 194	1 098	1 225	1 225	1 225
Maksumuistutukset ja perintätoimeksiannot - Betalningspåminnelser och inkassoupdrag (1 000)	185	213	205	202	202	202
Ostolaskut . Inköpsfakturer (1 000)	847	820	774	879	900	900
Palkka- ja palkkiolipukkeet - Löne- och arvodesbesked (1 000)	819	772	772	795	790	790
Asiantuntijatyötunnit - Specialistarbetstimmar (1 000)		55	54	60	65	70
Tehokkuus/taloudellisuus - Effektivitet/lönsamhet						
Tiliotteella automaattisesti tiliöityvä tapahtuma - Med kontoudrag automatiskt konterad transaktion (%)	75.6	75	80	85	85	87
E-laskujen osuus lähtevistä laskuista - Andel e-fakturer av utgående fakturer (%)	36.3	36	35	40	43	45
Automaattisesti täsmäytyneet ostolaskut - Automatiskt avstämda inköpsfakturer (%)	22.8	27	25	35	40	47
CM-järjestelmässä täsmäytyneet ostolaskut - I CM-systemet avstämda inköpsfakturer (%)	18.5	25	22	30	37	45
Sähköiset palkkalipukkeet - Elektroniska lönebesked (%)	80	80	83	85	87	90
Toiminnan laajuustiedot - Uppgifter om verksamhetens omfattning						
Ostolaskujen lkm - Antal inköpsfakturer (1 000)	847	820	774	879	900	900
Palkka- ja palkkiolipukkeiden lkm - Antal löne- och arvodesbesked (1 000)	819	772	772	795	790	790
Resurssit - Resurser						
Henkilöstön määrä - Antal anställda	409	400	409	405	394	388
Henkilötyövuodet (oma henkilöstö) - Årsverken (egen personal)	359	351	359	355	346	341
Henkilötyövuodet (ostopalvelut) - Årsverken (köpta tjänster)	0	0	0	0	0	0
Henkilötyövuodet, sis. kaikki palkalliset poissaolot - Årsverken, inkl. all frånvaro med lön	376	365	373	369	359	354
Tuottavuusmittari - Produktivetsmätare						
	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Tuottavuus - Produktivitet (2019=100)	100,0	104,0	100,2	104,0	106,3	110,5
Työn tuottavuus - Arbetsproduktivitet (2019=100)	100,0	104,0	100,2	104,1	107,0	112,0
Tilankäytön tehokkuuden mittari - Mätare för effektivitet i lokalanvändningen						
	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Tilojen kokonaispinta-ala - Lokalyta sammanlagt	6 959	6 959	6 959	6 959	6 959	6 959
Tilojen kokonaispinta-alan määrä suhteessa henkilötyövuoteen - Lokalyta sammanlagt i förhållande till årsverken	19	20	19	20	20	20

Yksikkökustannusten kehitys - Utveckling i kostnaderna per enhet

Palvelu euroa/x - Service euro/x	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Palkkahallinnon henkilöstöresurssin tehokkuus - Personalresursens effektivitet inom löneadministrationen:						
Palkkahallinnon henkilöstökustannus/palkkalipuke - Personalkostnad inom löneadministrationen/lönebesked	6,64	6,37	6,49	6,50	6,43	6,37
Taloushallinnon henkilöstöresurssin tehokkuus - Personalresursens effektivitet inom ekonomiförvaltningen:						
Ostolaskujen henkilöstökustannus/ostolasku - Personalkostnad för inköpsfakturor/inköpsfaktura	3,35	3,13	3,09	2,93	2,90	2,87
Laskutuksen henkilöstökustannus/laskelma - Personalkostnad för fakturering/beräkning	1,09	1,01	1,35	1,00	0,99	0,98

Tuloslaskelma ja rahoituslaskelma – Resultaträkning och finansieringskalkyl

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Ennuste - Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2021		
Liikevaihto - Omsättning	29 767	29 469	30 457	30 710	30 863
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	157	458	586	186	186
Varsinaiset kulut - Kostnader	-29 009	-30 158	-30 828	-30 671	-30 814
Poistot - Avskrivningar	-147	-164	-149	-159	-169
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	768	-395	66	66	66
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-56	-56	-56	-56	-56
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott underskott)	712	-451	10	10	10
1 000 €	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2021		
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	768	-395	66	66	66
Poistot - Avskrivningar	147	164	149	159	169
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-56	-56	-56	-56	-56
Investointien rahavirta - Kassaflöde från investeringar					
Investointimenot - Investeringsutgifter	-221	-280	-360	-200	-200
Toiminnan ja investointien rahavirta - Kassaflöde från verksamheten och investeringar	638	-567	-201	-31	-21
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-638	210			
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	-638	210			
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	0	-357	-201	-31	-21

Työterveysliikelaitos – Affärsverket företagshälsan

Talousarvion 2021 keskeiset painopisteet

Vuonna 2021 työterveysliikelaitos (Työterveys Helsinki) tarjoaa asiakkailleen lisää digitaalisia palveluita, uusia tapoja asioida työterveydessä sähköisesti sekä mahdollisimman sujuvan digitaalisen palvelukokemuksen.

Samanaikaisesti automatisoidaan asiakaspalvelun tuotannon taustaprosesseja. Muutoksen myötä pystytään tuottamaan automaattisesti laadukasta dataa Työterveys Helsingin tietovarastoon palveluiden kehittämisen, vaikuttavuuden ja johtamisen tueksi.

Etäpalvelumahdollisuuksien ohella palveluiden saatavuutta parannetaan laajentamalla palveluaikoja. Tavoitteena on parantaa sekä palveluiden teknistä (palvelun saavutettavuus) että toiminnallista (käyttäjäkokemus ja asiakastytyväisyys) laatua. Lisäävottavana hyötynä on asiakkaiden ajan säästäminen sekä kustannustehokkuus.

Lisäksi esihenkilö- ja työyhteisöpalveluiden konseptointi on yksi vuoden 2021 painopisteistä. Palvelutarjooma asiakkaille muotoillaan selkeämmäksi ja asiakasviestintää parannetaan. Esihenkilöasiakkaat odottavat Työterveys Helsingiltä ratkaisukeskeistä ja ennakoivaa palveluotetta, tiivistä työkykyjohtamisen kumppanuutta sekä palveluiden läpinäkyvyyttä. Esihenkilöille kohdennettujen palveluiden uudistaminen nivotaan kiinteäksi osaksi uudistuvaa kaupungin henkilöstöjohtamisen kokonaisuutta.

Talousarvion 2021 tiivistelmä

Vuonna 2021 Työterveys Helsinki panostaa etä- ja digipalveluihin, saatavuuden parantamiseen sekä palveluiden konseptointiin. Keskeisiksi asioiksi nousevat mielen hyvinvoinnin palvelut, työuran alun terveystarkastuksen jatkokehitys sekä esihenkilöiden ja työyhteisön tuki. Jatkuvan asiakaspalautteen keräämisen ja tietovaraston datan ansiosta Työterveys Helsinki pystyy kehittämään palveluitaan mitattavan ja vaikuttavan tiedon valossa.

Toiminnan kuvaus

Työterveys Helsinki on Helsingin kaupungin ja sen tytäryhteisöjen oma työterveysyksikkö. Työterveys Helsinki tuottaa asiakkailleen laajat työterveyspalvelut, jotka kattavat yleislääkäritasoisien sairaanhoidon tutkimuksineen sekä työkykyä, työhyvinvointia ja työyhteisöjen toimintaa edistäviä ennakoivia palveluita. Yksikön toimintaa ohjaa kaupungin työterveyshuollon toimintaperiaatteet, henkilöstöpoliittiset tavoitteet sekä työterveyshuoltoa koskeva lainsäädäntö. Asiakkaita palvellaan yksilö-, työyhteisö-, esihenkilö- ja johtotasolla.

Työterveys Helsinki toimii myös merkittävänä osapuolena monessa kaupungin hankkeessa. Työterveys osallistuu muun muassa hyvinvointi-, liikumis- ja elintapapalveluiden suunnitteluun ja toteutukseen yhdessä kaupungin muiden toimijoiden kanssa. Työterveys Helsinki on eettinen työterveyshuollon toimija ja erikoistunut ennaltaehkäisemään sekä ratkaisemaan työelämän tulevaisuuden haasteita vaikuttavasti. Palvelut tuotetaan kustannustehokkaina ja tarvelähtöisinä. Laadukkailla työterveyspalveluilla varmistetaan, että kaupungilla on hyvinvoiva henkilöstö sekä terveelliset työolosuhteet.

Centrale prioriteringar i budgeten 2021

År 2021 erbjuder affärsverket företagshälsan (Företagshälsan Helsingfors) fler digitala tjänster till sina kunder, nya sätt för e-kommunikation samt en så smidig digital serviceupplevelse som möjligt.

Samtidigt automatiseras bakgrundsprocesserna i kundtjänsten. I och med ändringen kan man automatiskt producera data av hög kvalitet som stöd för utvecklingen av Företagshälsan Helsingfors databas, effektiviteten och ledningen.

Vid sidan av möjligheterna till distansservice kommer tillgången till tjänster att förbättras genom att öppetiderna utökas. Syftet är att förbättra både den tekniska (tillgången till tjänsten) och den funktionella (användarupplevelse och kundnöjdhet) kvaliteten på tjänsterna. Den extra nyttan är att kunderna sparar tid samt kostnadseffektivitet.

Konceptualisering av service för chefer och arbetsgemenskaper är dessutom en av prioriteringarna för 2021. Tjänsterna designas så att de är tydligare för kunderna och kundkommunikationen förbättras. Chefskunderna förväntar sig ett lösningsfokuserat och proaktivt grepp av Företagshälsan Helsingfors, samt ett tätt partnerskap för att leda arbetsförmågan och att servicen är transparent. De nya tjänsterna riktade till chefer ska bli en fast del av den nya helheten för stadens personalledning.

Sammandrag av budgeten 2021

Under 2021 satsar Företagshälsan Helsingfors på distanstjänster och digitala tjänster, en bättre tillgänglighet samt konceptualisering av servicen. Tjänster för psykiskt välmående, vidareutveckling av hälsogranskningen i början av karriären samt stödet för personer i chefsposition och arbetsgemenskapen är centrala frågor. En kontinuerlig insamling av kundrespons och informationen i databasen hjälper Företagshälsan Helsingfors att utveckla sin service, i ljuset av mätbara och effektiva data.

Beskrivning av verksamheten

Företagshälsan Helsingfors är hälsovårdsenhet för Helsingfors stad och dess dottersammanslutningar. Företagshälsan Helsingfors producerar omfattande hälsovårdstjänster för sina kunder; i tjänsterna ingår sjukvård av allmänläkare med undersökning samt proaktiva tjänster som främjar arbetsförmågan, arbetshälsan och arbetsgemenskapernas verksamhet. Enhetens verksamhet styrs av verksamhetsprinciperna för företagshälsovården i staden, de personalpolitiska målen samt lagstiftningen om företagshälsovård. Kunderna betjänas på individuell nivå, på arbetsgruppsnivå, på chefsnivå och på ledningsnivå.

Företagshälsan Helsingfors är också en viktig part i många av stadens projekt. Företagshälsan deltar bland annat i planeringen och genomförandet av motions- och rörlighetsprogrammet samt välfärds- och livsstilstjänsterna tillsammans med övriga inom stadens organisation. Företagshälsan Helsingfors är en etisk organisation som specialiserat sig på att förebygga och lösa framtida utmaningar i arbetslivet på ett ändamålsenligt sätt. Tjänsterna tillhandahålls kostnadseffektivt och behovsbaserat. Kvaliteten på företagshälsovården garanterar att staden har en personal som mår bra och sunda arbetsförhållanden.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset

Lainsäädäntö

Työterveyshuoltojärjestelmä jäänee edelleen valtakunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen ulkopuolelle. Hallinnollisen integraation sijaan on käynnistynyt paikallisia, toiminnallisia hankkeita ja kokeiluja työikäisten hoitoketjuista työterveyshuollon ja erikoissairaanhoidon välillä. Vuonna 2021 Työterveys Helsinki osallistuu Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin sekä alueen työterveyshuoltojen kesken käynnistyvään erikoissairaanhoidon ja työterveyshuollon yhteistyö- ja lähetekäytäntö hankkeeseen. Työterveyshuollon nivominen osaksi työikäisten asiakkaiden hoitoketjuja nopeuttaa työhön paluuta ja vähentää sairauspoissaoloja.

Muiden muutosten vaikutukset palvelutuotantoon

Vuoden 2020 koronaepidemian aikana työterveyspalvelut priorisoitiin koronan hillitsemiseksi. Palveluita tuotettiin pääosin etäpalveluina, sairaanhoidolliset palvelut korostuivat ja voimavarat kohdennettiin koronatestauksesta tartuntojen jäljittämiseen ja hoitoon. Epidemian aikana ennaltaehkäisevät, työkykyyn liittyvät ja työpaikoille suunnatut palvelut jäivät katveeseen. Koronatilanteen niin salliessa, vuonna 2021 on tarkoituksena kuroa umpeen syntynyttä hoitovajetta ja suunnata palveluita voimallisemmin ennakoiviin palveluihin.

Koronaepidemia vauhditti etäasioinnin käyttöönottoa ja digiosaamista sekä teki työterveyspalveluissa todeksi kaupunkistrategian tavoitteen siitä, että sähköinen asiointi on ensisijainen asiointikanava. Muutos on merkittävä edistysaskel Työterveys Helsingin toiminnassa ja tulee muuttamaan palvelurakennetta tulevaisuudessa pysyvämmiin.

Vaikka Helsingin kaupungin henkilöstön työkykyriskien hallinta on ollut hyvällä tasolla ja työkyvyttömyyskustannukset (työkyvyttömyyseläkemaksut, sairauspoissaolo- sekä työterveyshuollon kustannukset) ovat alhaisemmat kuin kunta-alalla keskimäärin, on palveluita ja työkykyjohtamista edelleen kehitettävä ennakoivampaan suuntaan. Vuonna 2021 uudistetaan terveystarkastuskäytäntöjä niin, että on mahdollista seurata systemaattisesti henkilöstön työterveyden tilaa työuran alusta asti ja ehkäistä ennakoivasti työkykyriskejä.

Merkittävin työkykyriski tällä hetkellä on mielenterveyden häiriöt, jotka ovat suurin yksittäinen kaupungin henkilöstön sairauspoissaolojen ja ennenaikaisen eläköitymisen syy. Erityinen huoli on nuorten työntekijöiden mielenterveysongelmien jatkuvasta ja voimakkaasta kasvusta. Tarkoituksena on käynnistää yhdessä Työterveyslaitoksen kanssa tutkimushanke, jossa laadullisin menetelmin analysoidaan nuorten työntekijöiden mielenterveyteen ja työssä pärjäämiseen liittyvien ongelmien taustaa sekä kehitetään uusia toimintamalleja. Tavoitteena on löytää yhteistyössä työpaikkojen kanssa vaihtoehtoisia kanavia medikalisoituneelle vastausten etsinnälle.

Työterveys Helsingin ensisijainen toimintatapa on tuottaa työterveyspalvelut omana toimintana. Oman palvelutoiminnan tueksi tarvittavat terveyspalveluostot hankitaan kilpailuttamalla. Vuonna 2021 tavoitteena on tehostaa oman palvelutoiminnan tuottavuutta suhteessa henkilöstökuluihin.

Väsentliga förändringar i omvärlden

Lagstiftning

Systemet för företagshälsovård kommer troligen inte att omfattas av den riksomfattande social- och hälsovårdsreformen. I stället för administrativ integration har lokala, funktionella projekt och experiment inletts mellan hälsovården och den specialiserade sjukvården för personer i arbetsför ålder. Under 2021 deltar Företagshälsan i Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts och företagshälsovårdsorganisationernas projekt för samarbets- och remisspraxis inom specialsjukvården och företagshälsovården. Då företagshälsovården blir till en del av vårdkedjan för personer i arbetsför ålder kan de fortare återvända till arbetet och sjukfrånvaron minskar.

Konsekvenserna av övriga förändringar för serviceproduktionen

Under coronaepidemin 2020 prioriterades hälso- och sjukvårdstjänsterna för att begränsa smittan. Tjänsterna producerades huvudsakligen som distanstjänster, sjukvårdstjänsterna poängterades och resurserna fördelades mellan testning och spårning av smitta samt vård. Under epidemin blev de förebyggande och arbetsrelaterade tjänsterna samt tjänster i samband med arbetsförmåga åsidosatta. Om epidemiläget tillåter är det meningen att man under 2021 ska knappa in på det vårdunderskott som uppstått och allt kraftigare rikta in tjänsterna på proaktiva tjänster.

Epidemin satte fart på användningen av e-tjänster och den digitala kompetensen, och den förverkligade stadsstrategins målsättning om att e-tjänster ska vara den primära kanalen. Detta innebär ett framsteg i Företagshälsan Helsingfors verksamhet och kommer att förändra servicestrukturen mer permanent.

Trots att riskhanteringen i samband med arbetsförmågan hos Helsingfors stads personal har varit på en god nivå och kostnaderna för arbetsoförmåga (invalidpensionsavgifter, sjukfrånvarokostnader och kostnader för företagshälsovård) är lägre än i kommunsektorn i genomsnitt, bör man utveckla servicen och ledningen av arbetsförmågan på så sätt att de har en bättre framförhållning. År 2021 kommer hälsokontrollmetoderna att reformeras så att det blir möjligt att systematiskt övervaka personalens hälsa på arbetsplatsen från början av karriären och att på ett proaktivt sätt förebygga risker i arbetsförmågan.

Den största risken för arbetsförmågan är just nu störningar i den mentala hälsan, vilket är den största enskilda orsaken till att personalen är sjukskriven och blir förtidspensionerad. Särskilt oroväckande är den ständiga och kraftiga ökningen av de yngre anställdas mentala problem. Syftet är att tillsammans med Arbetshälsoinstitutet inleda ett forskningsprojekt för att med kvalitativa metoder analysera bakgrunden till problemen i ungdomarnas psykiska hälsa och problem när det gäller att klara sig på jobbet, samt att utveckla nya verksamhetsmodeller. Målsättningen är att tillsammans med arbetsgemenskapen hitta alternativa kanaler för den medikaliserade sökningen efter svar.

Företagshälsan Helsingfors primära verksamhets sätt att producera företagshälsojänster i egen regi. De köp av hälsovårdstjänster som behövs som stöd för den egna serviceverksamheten upphandlas genom konkurrensutsättning. År 2021 är målet att öka produktiviteten i den egna serviceverksamheten i förhållande till personalkostnaderna.

Tavoitteet ja suoritteet

Kaupunkistrategian mukaisesti Työterveys Helsingin sitovana tavoitteena on asiakkaiden palvelukokemuksen parantaminen. Asiakaskokemusta mitataan kaikista palvelukanavista ja palveluista. Asiakaskokemusta mittaavan NPS-luvun eli nettosuosittelevuuden arvoksi tavoitellaan vähintään 69.

Asiakkaiden palvelupolkuja digitalisoidaan tavoitellen sähköisten palveluiden käyttäjämäärien kasvua siten, että vuonna 2021 työterveyspalveluita käyttäneistä asiakkaista vähintään 65% asioi etänä. Samanaikaisesti parannetaan järjestelmien käytettävyyttä. Kaupungin digistrategian mukaisesti mittarina käytetään CES (Customer Effort Score) –arvoa. Tavoitteena on, että hoitochatin CES-arvo on alle 2,5 (1=hyvä; 5=huono).

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Maailman toimivin kaupunki

Työterveys Helsingillä on asiakkaidensa kanssa yhteinen arvopohja ja tavoitteet. Vain hyvinvoivat työntekijät voivat tehdä maailman toimivimman kaupungin ja Työterveys Helsinki on olemassa, jotta Helsinki voi hyvin.

Työnantajan omana työterveysyksikkönä Työterveys Helsingillä on vahva toimialojen sekä kaupungin prosessien ja toimintatapojen tuntemus. Työn ja työterveyden muuttuneiden vaatimusten ja realiteettien asiantuntijuus luo mahdollisuuden toimia ratkaisukeskeisenä esihenkilöiden kumppanina. Työterveyspalveluiden vaikuttavuus syntyy yhteistyöstä.

Koska työkykyjohtaminen on jaettu tehtävä, pitää työterveyshuollon jatkossakin kyetä kehittämään ratkaisuja työpaikoilla yhdessä esihenkilöiden kanssa, heidän rooliaan vahvistaen. Tavoitteena on erinomainen ihmisten johtaminen, jonka tulos näkyy hyvinvointina ja hyvänä henkilöstökokemuksena. Esihenkilöt odottavat Työterveys Helsingiltä konsultoivaa ja ratkaisukeskeistä työtettä, prosessien läpinäkyvyyttä ja vaikuttavuutta.

Kestävän kasvun turvaaminen

Kaupungin henkilöstön näkökulmasta kestävän kasvun turvaaminen edellyttää panostusta nuorten ja työuransa alussa olevien työntekijöiden hyvinvointiin. Yhä voimakkaammin työterveyshuollon asiakas kohtaamisissa korostuu mielen hyvinvointiin ja työssä jaksamiseen liittyvät kysymykset. Mielenterveysperusteiset sairauspoissaolot kasvavat edelleen.

Mielenterveysperusteisten sairauspoissolojen kasvun hillitsemiseksi lisätään ja tiivistetään yhteistyötä työterveyshuollon, HR:n ja esihenkilöiden kanssa. Työterveyshuollon palvelutarjoamaa erityisesti esihenkilöasiakkaille kirkastetaan sekä selkiytetään keskinäistä työnjakoa.

Työterveyspalveluiden käyttäjäprofiilien ja riskianalysien perusteella kyetään ennustamaan mielenterveysperusteisia sairauspoissaoloja ja työterveyspalveluiden suurkulutusta. Matalan kynnyksen työterveyspalveluita jatkokehitetään.

Uudistuvat palvelut

Monikanavaisen sekä systemaattisen tiedonkeruun myötä Työterveys Helsingissä on kattava tietovarasto kaupungin

Määrittämät ja saavutukset

I enlighet med stadsstrategin är Företagshälsan Helsingfors bindande mål att förbättra kundernas serviceupplevelse. Kundupplevelsen mäts för alla servicekanaler och tjänster. Målet för NPS-värdet, alltså nettorekommendationsindex som mäter kundupplevelsen, är minst 69.

Kundernas servicestyg digitaliseras med målsättningen att antalet användare av e-tjänster ökar på så sätt att minst 65 % av dem som anlitar arbetshälsovårdstjänster 2021 har haft kontakt på distans. Samtidigt förbättras systemens användbarhet. I enlighet med stadens digitaliseringsstrategi används värdet CES (Customer Effort Score) som mätare. Målet är att vårdchattens CES-värde ska vara lägre än 2,5 (1 = bra; 5 = dåligt).

Genomförande av stadsstrategin

Världens bäst fungerande stad

Företagshälsan Helsingfors har en gemensam värdegrund och målsättningar med sina kunder. Endast anställda som mår bra kan bygga upp världens bäst fungerande stad, och Företagshälsan Helsingfors existerar för att Helsingfors ska må bra.

Som arbetsgivarens egen företagshälsoenhet har Företagshälsan Helsingfors en stark kännedom om sektorernas och stadens processer och tillvägagångssätt. Sakkunnigheten i fråga om de förändrade kraven och realiteterna i arbetet och företagshälsan skapar en möjlighet att vara en lösningsorienterad partner för ledningen och cheferna. Företagshälsans genomslagskraft skapas av arbetsgemenskapen.

Eftersom ledning av arbetsförmågan är en delad uppgift måste företagshälsan också i fortsättningen kunna utveckla lösningar på arbetsplatserna tillsammans med cheferna, så att deras roll förstärks. Målet är en utmärkt ledning av människor, vars resultat syns i form av välmående och en bra personallupplevelse. Cheferna förväntar sig ett konsultativt och lösningsorienterat grepp, transparenta processer och genomslagskraft av Företagshälsan Helsingfors.

Tryggande av en hållbar tillväxt

Det krävs satsningar på att de unga och de anställda i början av sin karriär mår bra för att trygga en hållbar tillväxt med tanke på stadens personal. Frågor kring psykiskt välmående och hur man orkar i arbetet betonas allt starkare i företagshälsans möte med klienterna. Sjukfrånvaro av psykiska orsaker ökar ytterligare.

För att dämpa ökningen av sjukfrånvaro av psykiska orsaker ska samarbetet mellan företagshälsan, HR och cheferna ökas och intensifieras. Företagshälsans serviceutbud ska utkristalliseras särskilt för kunder i chefsposition och den inbördes arbetsfördelningen ska förtydligas.

Med hjälp av Företagshälsans användarprofiler och riskanalyser är det möjligt att förutspå sjukfrånvaro relaterad till den mentala hälsan och storkonsumtion av hälsovårdstjänster. Hälsovårdstjänster med låg tröskel kommer att utvecklas vidare.

Tjänsterna förnyas

I och med en systematisk insamling av information via olika kanaler har Företagshälsan Helsingfors en täckande databas om

henkilöstön hyvinvoinnista ja työolosuhteista. Tätä tietovarantoa hyödynnetään työterveyspalveluiden vaikuttavuuden jatkokehittämisessä sekä laadun varmistuksessa. Asiakastieto on välttämättömyys palveluohjauksen ja tiedolla johtamisessa.

Työterveyshuollon ydinprosessien tehostamista, digitalisointia ja palveluiden uudistamista jatketaan. Digitaalisia palveluita lisätään ja panostetaan sähköisten palveluiden helpokäyttöisyyteen.

Osana liikkumishjelmaa jatketaan liikuntakoutsipalvelua yhteistyössä henkilöstöliikunnan kanssa. Työterveys Helsingin tavoitteena on kaikessa toiminnassaan aktivoida vähän liikkuvia kaupungin työntekijöitä lisäämään arkiaktiivisuutta.

Vastuullinen taloudenpito

Sähköistä palvelutarjontaa lisäämällä parannetaan myös toiminnan kustannustehokkuutta ja resurssien järkevää käyttöä koko kaupungin tasolla. Sisäisiä prosesseja kehittämällä ja digitalisoimalla saadaan henkilöstöresurssit optimaaliseen käyttöön

Henkilöstösuunnitelma

Työterveyshuollon henkilöstötarpeen muutoksia arvioidaan systemaattisesti suhteessa palvelutuotannon- ja asiakastarpeiden muutoksiin. Kysynnän muutoksiin varaudutaan ennakoivalla henkilöstösuunnittelulla. Työntekijäkokemusta seurataan asiakaskokemuksen rinnalla.

Työterveys Helsingin esihenkilöstön ja avainhenkilöiden eläköitymiseen varaudutaan huomioiden mahdollisuus tarkastella resurssien uudelleenkohdentamista sekä tarpeen mukaista käyttöä.

Yksikkökustannukset ja tuottavuustoimenpiteet

Yksikkökustannusten kasvussa näkyy koronan vaikutus työterveyspalveluissa. Yksikkökustannukset arvioidaan palautuvan aikaisempien vuosien tasolle.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Työterveys Helsinki edistää työikäisten helsinkiläisten hyvinvointia ja terveyttä osallistamalla Savuton Helsinki- sekä kaupungin Liikkumishjelmaan.

Työterveys Helsinki on saanut palveluillaan ja verkostoyhteistyöllä aikaan merkittäviä vaikutuksia kaupungin henkilöstön työkykyyn: sairauspoissaolot ja ennenaikainen eläköityminen sekä näistä aiheutuvat työkyvyttömyyskustannukset ovat laskeneet. Panostukset palveluiden saatavuuteen ja digitalisointiin tehostaa edelleen työkykyriskien ennakointia.

Vuoden 2021 talousarviossa varaudutaan edelleen jatkamaan koronatestausta sekä osallistutaan altistuneiden jäljitykseen osana sosiaali- ja terveystoimialan epidemiologista toimintaa. Nopealla testauksella sekä tehokkaalla jäljitystyöllä voidaan tehokkaasti suojata kaupungin henkilöstöä sekä minimoida poissaolot.

välbefinnandet och arbetsförhållandena för stadens anställda. Denna databas utnyttjas för vidareutveckling av företagshälsoverksamheternas genomslagskraft och för kvalitetssäkring. Kunddata är nödvändigt för servicestyrningen och datadrivet ledarskap.

Effektiviseringen av kärnprocesserna och förnyandet av tjänsterna inom företagshälsovården fortsätter. E-tjänsterna ska ökas och man satsar på att göra dem lätta att använda.

Motionscoachen fortsätter i arbetsgemenskaperna som en del av motions- och rörlighetsprogrammet, i samarbete med personalmotionen. Företagshälsan Helsingfors mål är att i all verksamhet aktivera sådana stadsanställda som rör sig lite att öka den vardagliga aktiviteten.

Ansvarsfull hushållning

Genom att öka det elektroniska serviceutbudet förbättras även verksamhetens kostnadseffektivitet och resurserna används vettigt inom hela staden. Genom att utveckla och digitalisera interna processer kan personalresurserna användas optimalt.

Personalplan

Förändringarna i personalbehovet inom företagshälsovården bedöms systematiskt i förhållande till förändringarna i tjänsteproduktionen och i kundernas behov. Företagshälsan förbereder sig på förändringar i efterfrågan genom förutseende personalplanering. Vid sidan om kundupplevelsen följer man upp arbetstagarupplevelsen.

Företagshälsan Helsingfors förbereder sig på att chefer och nyckelpersoner går i pension med en möjlighet att granska omfördelningen av resurser och tillämpning enligt behov.

Kostnader per enhet och produktivetsåtgärder

Effekter av coronaepidemin syns i de ökade kostnaderna per enhet. Kostnaderna per enhet förväntas återgå till tidigare års nivå.

Bedömning av budgetens konsekvenser

Företagshälsan Helsingfors jobbar för att helsingforsare i arbetsför ålder ska må bra genom att delta i Rökfritt Helsingfors samt i stadens motions- och rörlighetsprogram.

Företagshälsan Helsingfors har med sin service och sitt nätverk haft stor påverkan på personalens arbetsförmåga; sjukfrånvaron och förtidspensioneringen liksom också kostnaderna orsakade av dessa har minskat. Satsningar på tillgängliga och digitala tjänster gör att man kan identifiera risker i arbetsförmågan ännu tidigare.

I budgeten för år 2021 reserverar man sig för att fortsätta med koronatestning samt delta i att spåra exponerade, som en del av den epidemiologiska verksamheten inom social- och hälsovårdssektorn. Genom snabba test och ett effektivt spårningsarbete kan man effektivt skydda stadens personal och minimera frånvaron.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnan tavoitteet

Bindande verksamhetsmål

Kaupunkistrategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
Uudistuvat palvelut/digitaalisuus	Asiakaskokemus paranee	Asiakaskokemusta kuvaavan nettosuosittelemuindeksin (NPS) taso 69.	

Tema i stadsstrategin	Bindande verksamhetsmål	Mätare för bindande verksamhetsmål	Koppling till projekt gemensamma för hela staden och till teman för samplanering
Tjänsterna förnyas:	Kundupplevelsen förbättras	Nettorekommendationsindex som beskriver kundupplevelsen (NPS) ska vara på nivån 69.	

Suorite-, yksikkökustannus- ja taloustavoitteet - Prestationsmål, mål för kostnaderna per enhet och ekonomiska mål

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Suoritetavoitteet - Prestationsmål						
Sitova tavoite - Bindande mål						
Asiakaskokemus (NPS) - Kundupplevelse (NPS)	69	70	65	69	70	70
Muut tavoitteet - Övriga mål						
Hoitochatin käytettävyys (CES) - Vårdchattens användbarhet (CES)				< 2,5	< 2,4	< 2,4
Sähköisten palveluiden käyttäjämäärät kasvavat (Työterveyspalveluita käyttäneistä asiakkaista vähintään 65% on käyttänyt etäasiointia) - Antalet användare av e-tjänster ökar (minst 65 % av dem som anlitat företagshälsovårdstjänster 2021 har haft kontakt på distans)				65%	70%	70%
Aiempien vuosien tavoitteet - Mål från tidigare år						
Kiireetön lääkärin vastaanottoaika 5 arkipäivän kuluessa - I mindre brådskande ärenden mottagningstid hos läkaren inom 5 vardagar		5				
Tehokkuus/taloudellisuus - Effektivitet/lönsamhet						
Henkilöstökulut+vuokra-henkilöstö / oman toiminnan tuotot. % - Personalkostnader+hyra-personal / intäkter från egen verksamhet, %	82%		79%	79%	81%	81%
Toiminnan laajuustiedot - Verksamhetens omfattning						
Asiakasmäärä - Kundvolym	39 500	39 500	39 500	41 000	40 000	40 000
Resurssit - Resurser						
Henkilöstön määrä - Antal anställda				168	161	161
Henkilötyövuodet (oma henkilöstö) - Årsverken (egen personal)				158	153	153
Henkilötyövuodet (ostopalvelut) - Årsverken (köpta tjänster)				10	8	8
Tuottavuusmittari - Produktivetsmätare						
	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Tuottavuus - Produktivitet (2019=100)	100			104	101	101
Tilankäytön tehokkuuden mittari - Mätare för effektivitet i lokalanvändningen						
	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Tilojen kokonaispinta-ala htm2 - Lokalyta sammanlagt m2 lägenhetsyta	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Yksikkökustannusten kehitys - Utveckling i kostnaderna per enhet						
	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Palvelu euroa/asiakas - Service euro/kund						
Liikevaihto/asiakasmäärä - Omsättning/kundvolym	451	437	488	475	455	455

Tuloslaskelma ja rahoituslaskelma – Resultaträkning och finansieringskalkyl

1 000 €	Käyttö Förbrukning 2019	Ennuste - Prognos 2020	Talousarvio Budget 2021	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
Liikevaihto - Omsättning	17 831	19 265	19 480	18 180	18 190
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	569	138	183	133	133
Varsinaiset kulut - Kostnader	-17 995	-19 211	-19 437	-18 083	-18 088
Poistot - Avskrivningar	-11	-22	-86	-90	-95
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	394	170	140	140	140
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-40	-40	-40	-40	-40
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	354	130	100	100	100

1 000 €	Käyttö Förbrukning 2019	Ennuste Prognos 2020	Talousarvio Budget 2021	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	394	170	140	140	140
Poistot - Avskrivningar	11	22	86	90	95
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-40	-40	-40	-40	-40
Investointien rahavirta - Kassaflöde från investeringar					
Investointimenot - Investeringsutgifter	-15	-100	-150	-100	-100
Toiminnan ja investointien rahavirta - Kassaflöde från verksamheten och investeringar	350	52	36	90	95
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-350		-36	-90	-95
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	-350		-36	-90	-95
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	0	52	0	0	0

**Kasvatuksen
ja koulutuksen
toimiala**

2

**Fostrans- och
utbildnings-
sektorn**

2 Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala – Fostrans- och utbildningssektorn

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2020	2021	2021		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	69 285	59 179	68 309	59 179	59 179	59 179	59 179
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	1 201 875	1 239 619	1 248 412	1 259 619	1 269 465	1 292 057	1 338 587
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 132 590	-1 180 440	-1 180 103	-1 200 440	-1 210 286	-1 232 878	-1 279 408
Poistot - Avskrivningar	18 580	29 754	29 754	30 257	30 257	30 778	29 064
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-1 151 170	-1 210 194	-1 209 857	-1 230 697	-1 240 543	-1 263 656	-1 308 472
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-1 151 170	-1 210 194	-1 209 857	-1 230 697	-1 240 543	-1 263 656	-1 308 472
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-14,6	15,4				
Menot - Utgifter		3,1	0,7	1,6	2,4	1,8	3,6

Talousarvion 2021 keskeiset painopisteet ja tiivistelmä

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan keskeisimmät painopisteet vuonna 2021 ovat:

- Jokaiselle hyvä oppiminen
- Hyvinvoinnin vahvistaminen
- Kestävä kasvatus
- Vastuullinen taloudenpito
- Osallisuus ja yhteisöllisyys

Toimialan keskeisenä strategisena tavoitteena on tarjota vetovoimaiset varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen lähipalvelut, toisen asteen koulutusmahdollisuudet kaikille helsinkiläisnuorille, aikuiskoulutusta ammatitaidon kehittämiseksi sekä asiakaslähtöistä ja monialaista vapaata sivistystyötä aikuisväestölle. Palveluiden lähtökohtana on mahdollistaa jokaiselle oppijalle hyvä oppiminen. Koronaviruksen aiheuttama poikkeustila on korostanut entisestään toimialan palveluiden merkittävyyttä helsinkiläisten lasten, nuorten ja aikuisten hyvinvoinnin perustana.

Toimiala on laajentanut ja varhentaan strategian mukaisesti kielenopetusta. A1-kieli aloitetaan 1. luokalla, englanninkielisen opetuksen paikkamäärä on kaksinkertaistettu ja kielirikasteista ja kielikylypytoimintaa on lisätty sekä kasvatuksessa että opetuksessa. A2-kielen opetusta on varhennettu alkamaan 3. luokalta. Keskeistä on päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten kielitietoinen toimintakulttuuri.

Koronaviruksen aiheuttama poikkeustila muutti ja vauhditti digitaalisia toimintatapoja, -prosesseja, tiedonhallintaa ja vuorovaikutusta opetuksessa ja oppimisessa. Kasvatuksen ja

Centralla prioriteringar i budgeten 2021 och sammandrag

Fostrans- och utbildningssektorn viktiga prioriteringsområden år 2021 är:

- God inläring för alla
- Stärkande av välbefinnandet
- Hållbar fostran
- Ansvarsfull hushållning
- Delaktighet och gemenskap

Sektorn har som centralt strategimål att erbjuda attraktiva närtjänster inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen, möjligheter till studier på andra stadiet för alla Helsingforsungdomar, vuxenutbildning för kompetensutveckling och ett kundorienterat och branschövergripande utbud av fritt bildningsarbete för vuxenbefolkningen. Utgångspunkten för tjänsterna är att möjliggöra god inläring för varje inlärare. Undantagstillståndet som coronaviruset har orsakat har ytterligare accentuerat betydelsen av sektorn tjänster som grund för välbefinnandet bland barn, ungdomar och vuxna i Helsingfors.

Sektorn har utvidgat och tidigarelagt språkundervisningen i enlighet med strategin. A1-språket börjar i årskurs 1, antalet platser inom den engelskspråkiga undervisningen har fördubblats och den språkberikade verksamheten och språkbadsverksamheten har utökats både inom fostran och utbildningen. Undervisningen i A2-språket har tidigarelagts till årskurs 3. Det viktiga är en språkmedveten verksamhetskultur vid daghem, skolor och läroanstalter.

Undantagstillståndet som coronaviruset har orsakat förändrade och påskyndade ibruktageandandet av digitala verksamhetsätt, verksamhetsprocesser, informationshantering och växelverkan i

koulutuksen toimialan on turvattava tasavertaiset mahdollisuudet kaikille oppijoille poikkeustilanteissa ja tulevaisuudessa tietoyhteiskunnassa toimimiseen.

Alueelliset ja sosioekonomiset erot näkyvät oppimisessa ja koulutautumisessa Helsingissä. Koronan aiheuttama poikkeustila syventää eroja edelleen. Yhteiskunnasta syrjään jääminen on usein monien vastoinikäymisten summa. Toimiala vahvistaa hyvinvointia ja ehkäisee syrjäytymistä peruspalveluiden lisäksi monin eri toimenpitein mm. tarjoamalla maksutonta varhaiskasvatusta 5-vuotiaille, myönteisen erityiskohtelun rahoituksella sekä toteuttamalla koulutustakuuta tarjoamalla kaikille perusopetuksen päättävälle jatkokoulutuspaikan.

Koko kaupungin yhteinen kaupunkistrategiahanke, Mukana-ohjelma, puretuu systeemisten, syrjäyttävien mekanismien tunnistamiseen ja korjaamiseen. Helsingissä alueellinen eriytyminen on saanut aikaan keskittyviä, joissa lasten ja lapsiperheiden tukemisessa tarvitaan enemmän panostuksia. Mukana-ohjelmassa kohdistetaan toimia niille alueille, missä syrjäytymisen riskit ovat muita suurempia.

Koulutus lisää hyvinvointia olemalla merkittävä työllistymisen takaaja. Koronakriisi on hankaloittanut erityisesti nuorten ja kriisin aikana työmarkkinoille tulevien työllistymistä, millä on pitkäkestoisia vaikutuksia kyseisten sukupolvien tulokehitykseen ja työhöön. Koronasta palautumisen kannalta keskeistä on nuorten työllistymisen varmistaminen. Toimialan tehtävä on vastata muuttuvan työelämän osaamistarpeisiin ja turvata työmarkkinoiden ulkopuolella oleville nuorille ja aikuisille mahdollisuus koulutukseen.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on merkittävä rooli hiilineutraaliuden ja kestäväen kehityksen edistämisessä. Kestäväen tulevaisuuden tekeminen edellyttää tietojen lisäksi myös arvojen, ajatusmallien ja tunteiden työstämistä.

Helsingin talousnäkyvä on poikkeuksellisen epävarma ja koronaepidemia on heikentänyt rahoitustilannetta. Toimiala vastaa heikentyneeseen taloustilanteeseen kehittämällä pedagogiikkaa ja opetuksen tuotantotapoja sekä lisäämällä tilojen yhteiskäyttöä. Tavoitteena on, ettei heikentynyt taloustilanne vaikuta oleellisesti oppijoiden mahdollisuuksiin hankkia osaamista. Valtion myöntämät korona-avustukset kohdennetaan koronasta aiheutuvien osaamisvajaiden ratkaisemiseen sekä palveluiden laadun ylläpitämiseen.

Toimialan yksikkökustannukset laskevat perusopetuksessa, lukiossa ja ammatillisessa koulutuksessa. Varhaiskasvatuksen yksikkökustannukset ovat jo nyt alemmalla tasolla verrattuna suurten kaupunkien keskiarvoon.

Kaupunkilaiset ovat aktiivisia ja haluavat vaikuttaa käyttämiinsä palveluihin sekä tehdä kaupungista viihtyisän ja kiinnostavan. Kasvatuksen ja koulutuksen palvelujen kannalta on merkityksellistä, miten lapsille, oppilaille, opiskelijoille, huoltajille sekä kasvatuksen ja koulutuksen henkilöstölle ja kaupunkilaisille tarjotaan mahdollisuuksia rakentaa osallistuvasti tulevaisuuden palveluja.

Luottamus kaupungin toimintaan sekä modernit osallisuusikäntö parantavat ymmärrystä, yhdenvertaisuutta

undervisningen och inläringen. Fostrans- och utbildningssektorn ska i undantagssituationer och i framtiden trygga lika möjligheter för alla inlärare att vara en del av informationsområdet.

De lokala och socioekonomiska skillnaderna syns i inläringen och i utbildningsnivån i Helsingfors. Undantagstillståndet som coronaviruset har orsakat ökar skillnaderna ytterligare. Utslagning ur samhället är ofta summan av flera motgångar. Sektorn stärker välbefinnandet och förebygger utslagning med många olika åtgärder utöver basservicen, bl.a. genom att erbjuda avgiftsfri småbarnspedagogik för 5-åringar, med finansiering för positiv särbehandling samt genom att förverkliga utbildningsgarantin i form av en plats för fortsatta studier för alla som avslutar den grundläggande utbildningen.

Hela stadens gemensamma stadsstrategiprojekt, programmet Mukana, grundar sig på identifieringen och reparationen av systemiska, marginaliserande mekanismer. I Helsingfors har den lokala differentieringen orsakat koncentrationer där det behövs större satsningar på stödet till barn och barnfamiljer. I programmet Mukana riktas åtgärder till de områden, där riskerna för utslagning är större än i andra områden.

Utbildningen ökar välbefinnandet genom att vara en betydande garanti för sysselsättning. Coronakrisen har försvårat sysselsättningen särskilt för ungdomar och dem som kommer ut på arbetsmarknaden under krisen, vilket har långvariga konsekvenser för inkomstutvecklingen och arbetskarriärerna. Det är med tanke på återhämtningen från coronakrisen viktigt att säkerställa ungdomarnas sysselsättning. Sektorns uppgift är att möta kompetensbehoven i det föränderliga arbetslivet och att trygga möjligheterna till utbildning för unga och vuxna som står utanför arbetsmarknaden.

Fostrans- och utbildningssektorn har en viktig roll när det gäller att främja kolneutraliteten och den hållbara utvecklingen. Arbetet för en hållbar framtid kräver förutom information också bearbetande av värderingar, tankemodeller och känslor.

Helsingfors ekonomiska utsikter är exceptionellt osäkra och koronaepidemin har försämrat finansieringsläget. Sektorn möter det försämrade ekonomiska läget genom att utveckla pedagogiken och sätten att producera undervisningen samt genom att öka den gemensamma användningen av lokalerna. Målet är att det försämrade ekonomiska läget inte i väsentlig grad ska påverka inlärnarnas möjligheter att skaffa sig kunskaper. Coronastöden som staten beviljar riktas till avhjälpan av kunskapsunderskotten som coronaviruset har orsakat samt till upprätthållande av tjänsternas kvalitet.

Sektorns kostnader per enhet sjunker inom den grundläggande utbildningen, gymnasiet och yrkesutbildningen. Kostnaderna per enhet för småbarnspedagogiken ligger redan nu på en lägre nivå än genomsnittet i de stora städerna.

Stadsborna är aktiva och de vill påverka de tjänster de använder och göra staden trivsamt och intressant. För fostrans- och utbildningstjänster är det väsentligt hur barn, elever, studerande, vårdnadshavare och fostrans- och utbildningspersonalen och invånarna erbjuds möjligheter att delaktigt bygga upp framtidens tjänster.

Förtroende för stadens verksamhet och moderna delaktighetsförfaranden förbättrar förståelsen, likabehandlingen

ja palvelujen laatua. Toimintamalleja on haastettava yhä vuorovaikutteisemmiksi ja avoimimmiksi. Yhteiskehittäminen mahdollistaa kaupunkilaisten osallisuuden omiin palveluihinsa.

Toiminnan kuvaus

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala palvelee vuosittain 140 000 helsinkiläistä yli 600 toimipaikassa 14 000 työntekijän osaamisella.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palvelukokonaisuus tuottaa suomenkielistä varhaiskasvatusta ja esiopetusta, suomenkielistä iltapäivä- ja leikkipuistotoimintaa sekä perusopetuslain mukaista iltapäivätoimintaa kaupungin avustamana toimintana. Palvelukokonaisuus vastaa koko kaupungin yksityisen hoidon tuesta ja kotihoidontuesta. Lisäksi palvelukokonaisuus vastaa yksityisen varhaiskasvatuksen valvonnasta. Varhaiskasvatus- ja esiopetusalueita on yhdeksän. Leikkipuisto- ja iltapäivätoiminnalla ja yksityisellä varhaiskasvatuksella on omat palvelunsa.

Perusopetuksen palvelukokonaisuus järjestää suomenkielistä perusopetusta ja muuta perusopetuslain mukaista toimintaa lukuun ottamatta esiopetusta ja perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa. Esi- ja perusopetuksen oppilashuoltopalvelut tuottavat esi- ja perusopetuksen yhteisöllisen ja yksilöllisen oppilashuoltopalvelun yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Palveluun kuuluvat psykologi- ja kuraattoripalvelut kaupungin kouluille ja esiopetukselle sekä osin yksityisille ja valtion kouluille.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan käsiteltävänä on esitys varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelualueiden yhtenäistämistä. Uusien palvelualueiden organisoinnin pohjana olisivat kaupungin suurpiirit, joista muodostuisi seitsemän varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen palvelualueita. Muutos vahvistaisi lapsen yhtenäisen opinpolun toteuttamista. Esityksen mukainen uusi rakenne astuisi voimaan 1.1.2021.

Lukio- ja ammatillisen koulutuksen ja vapaan sivistystyön palvelukokonaisuus vastaa suomenkielisen lukio- ja aikuislukio- ja ammatillisen koulutuksen ja suomenkielisen vapaan sivistystyön sekä toisen asteen opiskelijahuollon palvelujen järjestämisestä. Tämän lisäksi palvelukokonaisuuden vastuulla ovat myös lukiokoulutukseen valmistava koulutus (luva), oppisopimuskoulutus, työllisyshoidon koulutukset, maahanmuuttajien koulutus, ammatilliseen koulutuksen valmentava koulutus (valma) ja nuorten työpajatoiminta. Palvelukokonaisuus tuottaa myös yksityisten oppilaitosten opiskelijahuollon palvelut.

Ruotsinkielisen koulutuksen palvelukokonaisuus tuottaa kaupungin ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan, leikkipuistotoiminnan, perusopetuksen ja muun perusopetuslain mukaisen opetuksen, lukiokoulutuksen, nuorten työpajatoiminnan sekä vapaan sivistystyön palvelut. Lisäksi palvelukokonaisuus tuottaa ruotsinkieliset asiantuntija- ja toimistopalvelut sekä oppilashuollon palvelut.

och tjänsternas kvalitet. De gamla verksamhetsmodellerna ska utmanas och göras allt mer interaktiva och öppna. Samutvecklingen möjliggör stadsbornas delaktighet i sina egna tjänster.

Beskrivning av verksamheten

Fostrans- och utbildningssektorn betjänar årligen 140 000 helsingforsare på över 600 verksamhetsställen med de kunskaper som 14 000 anställda besitter.

Servicehelheten för småbarnspedagogik och förskoleundervisning producerar finsk småbarnspedagogik och förskoleundervisning, finsk eftermiddags- och lekparcsverksamhet samt eftermiddagsverksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning i form av verksamhet som staden stöder. Servicehelheten svarar för hela stadens stöd för privat vård och hemvårdsstöd. Dessutom ansvarar servicehelheten för tillsynen av den privata småbarnspedagogiken. Det finns nio områden för småbarnspedagogik och förskoleundervisning. Lekparcs- och eftermiddagsverksamheten och den privata småbarnspedagogiken har sina egna tjänster.

Servicehelheten för grundläggande utbildning ordnar den finska grundläggande utbildningen och övrig verksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning, med undantag för förskoleundervisningen och morgon- och eftermiddagsverksamheten enligt lagen om grundläggande utbildning. Elevvårdstjänsterna inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen producerar en samhörig och individuell elevvårdstjänst inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen i samarbete med andra aktörer. Tjänsten omfattar psykolog- och kuratorstjänster för stadens skolor och förskoleundervisning samt delvis för privata och statliga skolor.

Fostrans- och utbildningsnämnden behandlar ett förslag till förenhetligande av serviceområdena för småbarnspedagogik och grundläggande utbildning. Grunden för organiseringen av de nya serviceområdena är stadens stordistrikt, som bildar sju serviceområden för småbarnspedagogik och grundläggande utbildning. Ändringen stärker förverkligandet av barnets enhetliga lärtig. Den förslagna nya organisationen träder i kraft 1.1.2021.

Servicehelheten för gymnasie- och yrkesutbildning och fritt bildningsarbete svarar för ordnandet av den finska gymnasie- och vuxengymnasieutbildningen, yrkesutbildningen och det finska fria bildningsarbetet samt studerandevården på andra stadiet. Servicehelheten ansvarar dessutom för utbildningen som förbereder för gymnasieutbildningen (luva), läroavtalsutbildningen, utbildningarna för skötsel av sysselsättningen, utbildningen för invandrare, handledande utbildningen för yrkesutbildning (valma) och verkstadsverksamheten för unga. Servicehelheten producerar också studerandevårdstjänster vid privata läroanstalter.

Servicehelheten för den svenska utbildningen producerar tjänsterna inom den svenskspråkiga småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen, morgon- och eftermiddagsverksamheten, lekparcsverksamheten, den grundläggande utbildningen och annan undervisning enligt lagen om grundläggande utbildning, gymnasieutbildningen, verkstadsverksamheten för unga samt det fria bildningsarbetet. Dessutom producerar servicehelheten de svenskspråkiga sakkunnig- och kontorstjänsterna samt elevvårdstjänsterna.

Hallinto tuottaa päiväkodeille, kouluille ja oppilaitoksille hallintopalvelut, henkilöstöpalvelut, kehittämisspalvelut, talous- ja suunnittelupalvelut, tietohallintopalvelut, tilapalvelut sekä viestintäpalvelut. Hallinnon henkilöstöstä puolet eli noin 250 henkilöä työskentelee kouluilla ja oppilaitoksissa koulu-, lukio-, ja opistosuhteereinä, opistoisäntinä sekä kalustehuoltajina sekä ict-tukihenkilöinä. Osa tietohallinnon palveluista siirtyy kanslian uuden yksikön hoidettaviksi vuonna 2021.

Förvaltningen producerar förvaltningstjänsterna, personaltjänsterna, utvecklingstjänsterna, ekonomi- och planeringstjänsterna, informationsförvaltningstjänsterna, lokaltjänsterna och kommunikationstjänsterna för daghem, skolor och läroanstalter. Hälften av förvaltningens personal, dvs. cirka 250 personer, arbetar vid skolor och läroanstalter som skol-, gymnasie- och institutssekreterare, institutsvårdar samt inredningsförvaltare och ICT-stödpersoner. En del av informationsförvaltningens tjänster överförs till stadskansliets nya enhet år 2021.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain

Väsentliga förändringar under budgetåret vid varje servicehelhet och tjänst

2 (1 000 €)	Menot €	Osuus ta- kohdan menoista %	Muutos ed. vuoteen €	Muutos ed. vuoteen %	Keskeisin selittävä tekijä
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala	- 1 269 465	100 %	29 846	2,4 %	
Varhaiskasvatus ja esiopetus	- 423 078	33 %	7 953	1,9 %	asiakasmäärän lasku
Perusopetus	- 382 537	30 %	3 863	1,0 %	asiakasmäärän kasvu, tuottavuuden parantaminen
Lukio- ja ammatillinen koulutus ja vapaa sivistystyö	- 198 870	16 %	1 456	0,7 %	
Lukiokoulutus	- 60 959	5 %	2 858	4,9 %	asiakasmäärän kasvu
Ammatillinen koulutus	- 121 262	10 %	- 1 042	- 0,9 %	tuottavuuden parantaminen
Ruotsinkielinen palvelukokonaisuus	- 83 106	7 %	125	0,2 %	tuottavuuden parantaminen
Hallinto	- 181 874	14 %	16 449	9,9 %	kotikuntakorvaukset ja ICT-menot

2 (1 000 €)	Utgifter	Andel av utgifterna på budgetmoment et %	Förändring från året innan €	Förändring från året innan %	Viktigaste förklarande faktor
Fostrans- och utbildningssektorn	- 1 269 465	100 %	29 846	2,4 %	
Småbarnspedagogik och förskoleundervisning	- 423 078	33 %	7 953	1,9 %	Minskningen i antalet kunder
Grundläggande utbildning	- 382 537	30 %	3 863	1,0 %	Ökningen i antalet kunder, förbättring av produktiviteten
Gymnasie- och yrkesutbildning och fritt bildningsarbete	- 198 870	16 %	1 456	0,7 %	
Gymnasieutbildning	- 60 959	5 %	2 858	4,9 %	Ökningen i antalet kunder
Yrkesutbildning	- 121 262	10 %	- 1 042	- 0,9 %	Förbättring av produktiviteten
Svenska servicehelheten	- 83 106	7 %	125	0,2 %	Förbättring av produktiviteten
Förvaltning	- 181 874	14 %	16 449	9,9 %	Hemkommunsersättningar och ICT-utgifter

Toimintaympäristön keskeiset muutokset

Lainsäädäntö

Perusopetuslakia muutettiin väliaikaisesti ajalle 1.8.–31.12.2020 siten, että jos opetusta ei tartuntatautilain nojalla annettavan päätöksen johdosta voida järjestää turvallisesti lähiopetuksena koulussa, voidaan opetuksessa siirtyä opetuksen järjestäjän päätöksellä poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin. Lähtökohtaisesti perusopetusta järjestetään syyslukukaudella 2020 lähiopetuksena.

Mikäli korona-tilanne jatkuu vuonna 2021, niin toimialan tulee varautua perusopetuksessa oppilaiden ja henkilöstön lisääntyviin poissaoloihin. Etäopetuksen lisäksi kotona opiskelevien oppilaiden määrää voivat kasvattaa myös perusopetuslain 18 §:n mukaiset erityiset opetusjärjestelyt. Mahdolliset tartunnat ja karanteenit lisäävät henkilöstömenoja sekä etäopetuksen ja kouluruokailun erityisjärjestelyistä aiheutuvia lisäkustannuksia.

Ammatillisesta koulutuksesta annettu laki muuttuu väliaikaisesti näyttöjen osalta. Jos tutkinnon osien edellyttämän ammattitaidon ja osaamisen näyttöä ei koronaepidemiasta johtuvista syistä voida toteuttaa aidoissa työtilanteissa ja työprosesseissa, ammattitaito ja osaaminen voidaan osoittaa suorittamalla muita käytännön tehtäviä, jotka mahdollisimman hyvin vastaavat aitoja työtilanteita ja -prosesseja. Vuonna 2020 päättyvän väliaikaisen lakimuutoksen kustannusvaikutusten arvioiminen vuoden 2021 talousarvioon on vaikeaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevan hallituksen lakiesitysluonnoksen mukaan opiskeluhoollon koulukuraattori- ja koulupsykologitehtävät siirtyisivät sote-maakunnille.

Helsingissä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu olisi Helsingin kaupungilla. Uudistuksen toteutuessa esityksen mukaan kuraattorit ja psykologit sijoittuisivat sosiaali- ja terveystoimialalle. Tällä hetkellä opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalveluja hoitaa lähes 200 opiskeluhoollon ammattihenkilöä kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla.

Hallitusohjelmassa on linjattu oppivelvollisuuden laajentamisesta koskemaan perusopetuksen jälkeistä toisen asteen koulutusta siihen asti, kun henkilö täyttää 18 vuotta. Esitys oppivelvollisuuslaiksi on tarkoitus viedä syksyllä 2020 eduskunnan käsiteltäväksi.

Oppivelvollisuuslaki tulisi voimaan 1.8.2021. Oppivelvollisella olisi perusopetuksen päättymisen jälkeen hakeutumisvelvollisuus toisen asteen koulutukseen. Oppivelvollisen asuinkunnan tulisi viime sijassa ohjata ja valvoa oppivelvollisuuden suorittamista. Lisäksi kunnan vastuulle tulisi luoda menettelyt perusopetuksen jälkeen vaille opiskelupaikkaa jääneiden ja opintonsa keskeyttäneiden oppivelvollisten ilmoitusten vastaanottamiseen ja käsittelyyn.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi nykyistä laajemmasta maksuttomuudesta toisen asteen koulutuksessa. Perusopetuksen jälkeen suoritettava ammatillinen tutkinto tai

Väsentliga förändringar i omvärlden

Lagstiftning

Lagen om grundläggande utbildning ändrades tillfälligt för tiden 1.8–31.12.2020 så att om undervisning på grund av ett beslut med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar inte kan ordnas tryggt som närundervisning i skolan, kan man i undervisningen genom ett beslut av utbildningsanordnaren övergå till exceptionella undervisningsarrangemang. Utgångspunkten är att den grundläggande utbildningen ordnas som närundervisning under höstterminen 2020.

Om coronasituationen fortsätter år 2021, ska sektorn förbereda sig på elevernas och personalens ökande frånvaro i den grundläggande utbildningen. Utöver distansundervisning kan antalet elever som studerar hemma öka också genom särskilda undervisningsarrangemang enligt 18 § i lagen om grundläggande utbildning. De eventuella fallen av smitta och karantän ökar personalutgifterna och extrakostnaderna som föranleds av specialarrangemang för distansundervisning och skolmältider.

Lagen om yrkesutbildning ändras tillfälligt i fråga om yrkesprov. Om yrkesprovet på den yrkesskicklighet och det kunnande som examensdelarna förutsätter av orsaker som hänför sig till coronaepidemin inte kan genomföras i verkliga arbetssituationer och arbetsprocesser, kan yrkesskickligheten och kunnandet visas genom att den studerande utför andra praktiska uppgifter som så väl som möjligt motsvarar verkliga arbetssituationer och arbetsprocesser. Det är svårt att uppskatta kostnadseffekterna på 2021 år budget av den tillfälliga lagändringen som upphör 2020.

Enligt utkastet till regeringens lagproposition om en reform av ordnandet av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om inrättandet av landskap överförs elevvårdens skolkurators- och skolpsykologuppgifter till social- och hälsovårdslandskapen.

Helsingfors stad har organiseringsansvaret för social- och hälsovården i Helsingfors. Enligt förslaget placeras kuratorerna och psykologerna inom social- och hälsovårdssektorn då reformen genomförs. För närvarande sköts elevvårdens psykolog- och kuratorstjänster av nästan 200 yrkesutbildade personer vid fostrans- och utbildningssektorn.

I regeringsprogrammet har det fastställts att läroplikten ska utvidgas till att gälla utbildning på andra stadiet efter den grundläggande utbildningen till dess att personen fyller 18 år. Avsikten är att propositionen med ett förslag till läropliktslag ska överlämnas till riksdagen hösten 2020.

Enligt förslaget träder läropliktslagen i kraft 1.8.2021. Den läropliktiga är efter avslutad grundläggande utbildning skyldig att söka sig till utbildning på andra stadiet. Den läropliktiga hemkommunen ska i sista hand styra och övervaka fullgörandet av läroplikten. Till kommunens skyldigheter hör också att skapa förfaranden för att ta emot och behandla anmälningar från läropliktiga som blivit utan studieplats efter den grundläggande utbildningen eller som avbrutit sina studier.

I propositionen föreslås bestämmelser om att utbildningen på andra stadiet ska vara avgiftsfri i större utsträckning än för närvarande. En yrkesexamen eller gymnasieutbildning som

lukio koulutus ja sen päätteeksi suoritettava ylioppilastutkinto olisivat jatkossa täysin maksuttomia sen kalenterivuoden loppuun saakka, jona henkilö täyttää 20 vuotta. Maksuttomia olisivat opetuksessa tarvittavat oppimateriaalit sekä työvälitteet, -asut ja -aineet. Lisäksi yli seitsemän kilometrin koulumatkat olisivat maksuttomia. Talousarvioehdotuksessa ei ole varauduttu lain kustannusvaikutuksiin.

Helsingin kaupunki on hakeutunut ja tullut valituksi valmisteilla olevaan alueelliseen työllisyydenhoidon kuntakokeiluun, jota koskeva hallituksen esitys on parhaillaan eduskunnan käsiteltävänä. Kokeilulain toimeenpanojaksoksi on esitetty 1.1.2021–30.6.2023.

Kokeilussa kaupunki vastaa kaikkien alle 30-vuotiaiden helsinkiläisten sekä Kelan työttömyysetuutta ja maahanmuuttajataustaisten ansiosidonnaista etuutta saavien työttömien ja palvelussa olevien työnhakijoiden palveluprosessista ja TE-palvelujen tarjoamisesta. Arvio asiakasmäärästä vaihtelee koronatilanteen takia 50 000–60 000.

Kokeilu ei lähtökohtaisesti lisää kaupungin menoja. Työttömille tarjottavista koulutusratkaisuksista rakennetaan muiden kaupungin palveluiden ja toimijoiden kanssa tiivis kokonaisuus. Kuntakokeilun odotetaan nostavan määrärahojen puitteissa asiakasohjauksmäärää kaupungin koulutuspalveluihin.

Väestö- ja asiakasmäärän kehitys

Väestöennusteen mukaan kouluikäisten lasten määrä jatkaa kasvuaan vuonna 2021, mutta varhaiskasvatukseen lasten määrä kääntyy laskuun. 7–15 -vuotiaiden määrä nousee noin 1 390:lla ja 0–6 -vuotiaiden määrä pienenee noin 420 lapsella vuoden 2021 aikana.

Perusopetuksen asiakasmäärän ennustetaan kasvavan perusopetuksessa 1 200 oppilaalla ja lukioissa 500 opiskelijalla. Perusopetuslain mukaisen iltapäivätoiminnan asiakasmäärän ennustetaan kasvavan 900 lapsella. Muissa kuin kaupungin omilla kouluissa opiskelevien helsinkiläisten perusopetuksen oppilaiden määrän ennustetaan kasvavan 340 oppilaalla, joka nostaa Helsingin maksamien kotikuntakorvauksien määrää.

Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan mukainen opiskelijavuosimäärä on 8 947. Todennäköistä on, että viime vuosien tapaan opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää Helsingille n. 1 000 opiskelijavuoden harkinnanvaraisen lisäyksen järjestämisluvaan.

Erityistä tukea tarvitsevien oppijoiden suhteellisen määrän arvioidaan pysyvän ennallaan, mutta tukea tarvitsevien lukumäärä kasvaa kokonaisasiakasmäärän kasvaessa.

Muiden muutosten vaikutukset palvelutuotantoon

Koronaviruksen aiheuttama poikkeustila on vaikuttanut merkittävästi toimialan palveluihin ja vaikutukset tulevat jatkumaan vuonna 2021. Poikkeustila ja nopea siirtyminen etäopetukseen muutti ja vauhditti digitaalisia toimintatapoja

avlaggs efter den grundläggande utbildningen och en studentexamen som avlaggs efter den ska i fortsättningen vara helt avgiftsfri till utgången av det kalenderår under vilket personen fyller 20 år. De läromedel och arbetsredskap, -dräkter och -material som behövs i undervisningen är avgiftsfria. Dessutom ska skolresor på över sju kilometer vara avgiftsfria. I budgetförslaget har man inte förberett sig på lagens kostnadseffekter.

Helsingfors stad har sökt sig till och blivit vald till kommunförsöket med lokala sysselsättningsåtgärder. Regeringens proposition om försöket behandlas för närvarande i riksdagen. Den föreslagna genomförandeperioden för försökslagen är 1.1.2021–30.6.2023.

I försöket ansvarar staden för serviceprocessen och tillhandahållandet av arbets- och näringstjänster för alla helsingforsare under 30 år och för arbetslösa och arbetssökande i tjänsten som får arbetslöshetsförmån eller inkomstrelaterad förmån för personer med invandrarbakgrund från FPA. På grund av coronasituationen varierar det uppskattade antalet kunder mellan 50 000 och 60 000.

Försöket ökar i princip inte stadens utgifter. Utbildningslösningarna som erbjuds åt de arbetslösa byggs upp som en kompakt helhet tillsammans med stadens andra tjänster och aktörer. Kommunförsöket förväntas öka antalet kundhandledningar till stadens utbildningstjänster inom ramen för anslagen.

Utveckling i antalet invånare och kunder

Enligt befolkningsprognosen fortsätter antalet barn i skolåldern att öka 2021, men antalet barn i åldern för småbarnspedagogik börjar minska. Antalet 7–15-åringar ökar med cirka 1 390 och antalet 0–6-åringar minskar med cirka 420 under år 2021.

Kunderna inom den grundläggande utbildningen väntas öka med 1 200 elever inom den grundläggande utbildningen och med 500 studerande i gymnasiet. Antalet kunder inom eftermiddagsverksamheten i enlighet lagen om grundläggande utbildning beräknas öka med 900. Antalet elever inom den grundläggande utbildningen i Helsingfors som studerar i andra skolor än stadens egna skolor beräknas öka med 340, vilket ökar hemkommunsersättningarna som Helsingfors betalar ut.

Antalet studerandeår i enlighet med tillståndet att ordna yrkesutbildning är 8 947. Det är sannolikt att undervisnings- och kulturministeriet, i likhet med de senaste åren, beviljar Helsingfors ett behovsprövat tillägg på ca 1 000 studerandeår i tillståndet att ordna yrkesutbildning.

Det relativa antalet inlärare som behöver särskilt stöd beräknas stanna på samma nivå, men antalet inlärare som behöver stöd ökar i och med att det totala kundantalet ökar.

Konsekvenserna av övriga förändringar för serviceproduktionen

Det undantagstillstånd som coronaviruset orsakar har i betydande grad påverkat tjänsterna inom sektorn och konsekvenserna kommer att fortsätta år 2021. Undantagstillståndet och den snabba övergången till distansundervisning förändrade och påskyndade användningen

opetuksessa. Tällä tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia palveluntuotannon kehittämiseen.

Toimialalle arvioidaan aiheutuvan koronatilanteesta johtuvia lisäkustannuksia mm. tuen tarpeen lisääntymisestä ja tilaväljyyden varmistamisesta. Mahdolliset tartunnat ja karanteenit aiheuttavat lisäkustannuksia henkilöstömenoihin. Lisäkustannuksia tulee myös siivous- ja ateriapalveluiden erityisjärjestelyistä sekä mm. hygieniatuotteiden hankkimisesta.

Tavoitteet ja suoritteet

Varhaiskasvatusta on varauduttu järjestämään kokonaisuudessaan 36 170 asiakkaalle, mikä on 500 lasta vähemmän kuin talousarviossa vuonna 2020. Kaupungin omissa päiväkodeissa asiakasmäärän ennustetaan kasvavan 700 lapsella. Varhaiskasvatuksen asiakasmääräennusteisiin vaikuttaa syntyvyyden lasku. Lisäksi varhaiskasvatuspalveluihin vaikuttaa työllisyys ja perheiden valinnat eri varhaiskasvatusmuotojen välillä. Helsingin strategian mukaisesti tavoitteena on nostaa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta ja edistää lähipäiväkotiperiaatetta.

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on tällä hetkellä vieraskielisiä lapsia noin 5 800 eli noin 21 % kaikista lapsista. Vieraskielisten lasten määrä kasvaa edelleen. Erityistä tukea tarvitsevien lasten suhteellisen määrän (tällä hetkellä 11 %) arvioidaan pysyvän ennallaan. Kunnallisessa suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa tämä tarkoittaa noin 2 700 lasta.

Kotihoidon tuella hoidettavien määrän ennakoidaan laskevan noin 800 lapsella ja yksityisen hoidon tuella hoidettavien määrän noin 150 lapsella.

Perusopetusta on varauduttu järjestämään noin 42 200 oppilaalle. Suomenkielisen perusopetuksen oppilasmäärä on lisääntynyt merkittävästi vuosittain ja sen ennustetaan kasvavan 1 080 oppilaalla verrattuna vuoden 2020 talousarvioon. Suomenkielisen perusopetuksen oppilaista on tällä hetkellä vieraskielisiä 22 %, eli 9 000 oppilasta. Valmistavassa opetuksessa arvioidaan opiskelevan noin 420 oppilasta. Erityisoppilaiden suhteellisen osuuden arvioidaan säilyvän nykyisellä tasolla runsaassa 13 %:ssa, joka on yhteensä 5 500 oppilasta, joista erityisluokilla 2 900 (53 %) oppilasta ja integraatio-oppilaita 2 600 (47 %).

Suomenkielisten lukiolaisten määrän arvioidaan kasvavan 470 opiskelijalla vuoden 2020 talousarvioon verrattuna. Helsingin kaupungin ylläpitämissä suomenkielisissä lukioissa arvioidaan olevan 7 968 opiskelijaa, joista vieraskielisiä 16 %.

Lukioissa otetaan käyttöön uudet opetussuunnitelmat syksyllä 2021. Opetussuunnitelma mahdollistaa yksilöllisempiä ja joustavampia opintopolkuja, oppiainerajat ylittäviä opintoja sekä entistä tiiviimpää yhteistyötä korkeakoulujen kanssa. Lukiossa panostetaan edelleen verkkokurssitarjottimen laajentamiseen, joka mahdollistaa mm. pienten valinnaiskursseiden kustannustehokkaan tarjoamisen keskitetysti kaikkien lukioiden opiskelijoille.

Ammatillista koulutusta järjestetään järjestämisluvan mukaisesti. Stadin ammatti- ja aikuisopistolla on järjestämislupa 8 947

av digitaalilla tilvågagångssätt i undervisningen. Det här kommer att ha betydande konsekvenser för utvecklandet av tjänsteproduktionen.

Det har uppskattats att sektorn orsakar merkostnader till följd av coronasituationen bl.a. på grund av det ökade stödbehovet och säkerställandet av avstånden i lokalerna. De eventuella fallen av smitta och karantän orsakar merkostnader i personalutgifterna. Merkostnader uppstår också av städ- och måltidstjänsternas specialarrangemang samt bl.a. av anskaffning av hygienprodukter.

Målsättningar och prestationer

Förberedelser har gjorts för att ordna småbarnspedagogik för sammanlagt 36 170 kunder, vilket är 500 barn färre än i budgeten för 2020. Kunderna i stadens egna daghem beräknas öka med 700 barn. Prognoserna för antalet kunder inom småbarnspedagogiken påverkas av att nativiteten minskar. Dessutom påverkas tjänsterna inom småbarnspedagogiken av sysselsättningen och familjernas val mellan olika former av småbarnspedagogik. I enlighet med Helsingfors stadsstrategi är målet att höja deltagandegraden inom småbarnspedagogiken och främja närdagensprincipen.

Inom den kommunala småbarnspedagogiken finns för tillfället mer än 5 800 barn med ett främmande modersmål, dvs. cirka 21 % av alla barn. Antalet barn med ett främmande modersmål ökar fortfarande. Det relativa antalet barn som behöver särskilt stöd (för närvarande 11 %) beräknas förbli oförändrat. Inom den finska kommunala småbarnspedagogiken betyder detta ca 2 700 barn.

Antalet barn som vårdas med stöd för hemvård beräknas minska med cirka 800 och antalet barn som vårdas med stöd för privat vård med cirka 150.

Inom den grundläggande utbildningen har man förberett sig på att ordna utbildning för ca 42 200 elever. Antalet elever inom den finska grundläggande utbildningen har ökat betydligt årligen och antalet väntas öka med 1 080 jämfört med budgeten för 2020. För tillfället har 22 %, dvs. 9 000 elever, inom den finska grundläggande utbildningen ett främmande modersmål. Antalet elever som studerar inom den förberedande undervisningen uppskattas vara ca 420. Den relativa andelen elever med särskilda behov beräknas kvarstå på den nuvarande nivån om drygt 13 %, vilket är sammanlagt 5 500 elever, varav 2 900 (53 %) är elever i specialklasser och 2 600 (47 %) integrationselever.

De finska gymnasisterna beräknas öka med 470 studerande jämfört med budgeten för 2020. De finska gymnasierna som Helsingfors stad upprätthåller beräknas ha 7 968 studerande, av vilka 16 % har ett främmande språk som modersmål.

I gymnasierna tas nya läroplaner i bruk under hösten 2021. Läroplanen möjliggör mer individuella och flexibla studievägar, studier som överskrider läroämnesgränserna samt ett allt intensivare samarbete med högskolorna. I gymnasiet satsar man fortfarande på att utvidga webbkursbrickan, vilket gör det möjligt att erbjuda alla gymnasiestuderande bl.a. små tillvalskurser på ett kostnadseffektivt och centraliserat sätt.

Yrkesutbildning ordnas i enlighet med tillståndet att ordna sådan utbildning. Stadin ammatti- och aikuisopisto har tillstånd att ordna

opiskelijavuoteen. Vieraskielisten opiskelijoiden määrä on noin 4 700 opiskelijaa, joka on 45 % kokonaisopiskelijamäärästä.

Ammatillisen koulutuksen tarve kasvaa Helsingissä perustuen väestömäärän, erityisesti maahanmuuttajataustaisen väestömäärän kasvuun sekä ammattityöntekijöiden työvoimapoistumaan. Vuodeksi 2020 ammatti- ja aikuisopisto sai 1 029 opiskelijavuoden harkinnanvaraisen lisäyksen järjestämislupaansa. On todennäköistä, että opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää vastaavan suuruisen harkinnanvaraisen lisäyksen Stadin ammatti- ja aikuisopistolle myös vuonna 2021.

Stadin ammatti- ja aikuisopistossa on kehitetty ammatillukiota vastaamaan lukiokoulutuksen suureen kysyntään. Ammatillukiossa voi suorittaa ammatillisen perustutkinnon ja ylioppilastutkinnon yhtäaikaisesti. Syksyllä 2020 ammatillukioon ilmoittautui 400 opiskelijaa.

Vapaan sivistystyön kohderyhmä kasvaa määrällisesti asukasmäärän kasvaessa. Opetustunteja tarjotaan 92 000 tuntia. Opetussuunnitelmaa kehitetään vastaamaan kuntalaisten muuttuvia sivistystarpeita. Tavoitteena on saavuttaa entistä laajemmin uusia asiakasryhmiä vapaan sivistystyön piiriin. Yhtenä tavoitettavana kohderyhmänä on vieraskieliset helsinkiläiset, joita on tällä hetkellä opiskelijoista 10 %.

Ruotsinkielistä varhaiskasvatusta on varauduttu järjestämään kokonaisuudessaan 2 360 asiakkaalle, mikä on 55 lasta enemmän kuin talousarviossa vuonna 2020. Kaupungin omissa päiväkodeissa asiakasmäärän ennustetaan kasvavan 64 lapsella.

Ruotsinkielistä perusopetusta on varauduttu järjestämään noin 3 940 oppilaalle, joista vieraskielisiä on 3 %. Oppilasmäärän ennustetaan kasvavan noin 100 oppilaalla. Erityisoppilaiden suhteellisen osuuden arvioidaan säilyvän nykyisellä tasolla runsaassa 8 %:ssa.

Helsingin kaupungin ylläpitämissä ruotsinkielisissä lukioissa arvioidaan olevan noin 1 280 opiskelijaa, joista vieraskielisiä on 1,3 %. Ruotsinkielisten lukiolaisten määrä kasvaa 30 opiskelijalla verrattuna vuoteen 2020.

Ruotsinkielisen vapaan sivistystyön kohderyhmä pysyy samana kuin vuonna 2020. Opetustunteja tarjotaan 16 600. Opetussuunnitelmaa kehitetään vastaamaan kuntalaisten muuttuvia sivistystarpeita. Vapaan sivistystyön kehittämistyössä turvataan Arbiksen nykyinen omaleimaisuus, ruotsinkielisenä vapaan sivistystyön toimijana ja kohtaamispaikkana.

utbildning för 8 947 studerandeår. Antalet studerande med ett främmande språk som modersmål är cirka 4 700, vilket är 45 % av det totala antalet studerande.

Behovet av yrkesutbildning ökar i Helsingfors utgående från att befolkningsmängden, i synnerhet befolkningen med invandrarbakgrund, ökar och att yrkesutbildade arbetstagare lämnar arbetsmarknaden. För år 2020 fick yrkes- och vuxeninstitutet ett behovsprövat tillägg på 1 029 studerandeår i sitt tillstånd att ordna utbildning. Det är sannolikt att undervisnings- och kulturministeriet beviljar ett motsvarande behovsprövat tillägg till Stadin ammatti- ja aikuisopisto också för år 2021.

Vid Stadin ammatti- ja aikuisopisto har yrkesgymnasiet utvecklats för att svara på den stora efterfrågan på gymnasieutbildning. På yrkesgymnasiet är det möjligt att avlägga en yrkesinriktad grundexamen och studentexamen samtidigt. Hösten 2020 anmälde sig 400 studerande till yrkesgymnasiet.

Målgruppen för det fria bildningsarbetet ökar i volym när antalet invånare blir större. Antalet undervisningstimmar som erbjuds är 92 000. Läroplanen utvecklas så att den motsvarar kommuninvånarnas föränderliga bildningsbehov. Målet inom det fria bildningsarbetet är att i allt större utsträckning nå ut till nya kundgrupper. En målgrupp som kan nås är helsingforsare med ett främmande språk som modersmål, som för närvarande utgör 10 % av studerandena.

Förberedelser har gjorts för att ordna svensk småbarnspedagogik för sammanlagt 2 360 kunder, vilket är 55 barn mer än i budgeten för 2020. Antalet barn i stadens egna daghem beräknas öka med 64.

Inom den svenska grundläggande utbildningen finns beredskap att ordna utbildning för cirka 3 940 elever, av vilka 3 % har ett främmande språk som modersmål. Antalet elever förutspås öka med cirka 100. Den relativa andelen elever med särskilda behov beräknas ligga kvar på nuvarande nivå på drygt 8 %.

De svenska gymnasierna som Helsingfors stad upprätthåller beräknas ha 1 280 studerande, av vilka 1,3 % har ett främmande språk som modersmål. Antalet studerande ökar med cirka 30 i de svenska gymnasierna jämfört med år 2020.

Målgruppen för det svenskspråkiga fria bildningsarbetet förblir densamma som år 2020. Antalet undervisningstimmar som erbjuds är 16 600. Läroplanen utvecklas så att den motsvarar kommuninvånarnas föränderliga bildningsbehov. Vid arbetet på att utveckla det fria bildningsarbetet tryggas Arbikens särprägel, som svensk aktör inom det fria bildningsarbetet och mötesplats.

Riskit ja epävarmuustekijät

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on tunnistettu toimintaan vaikuttavat merkittävimmät riskikokonaisuudet. Suurimmat riskit liittyvät henkilöstön heikkoon saatavuuteen, Helsingin taloudellisen tilanteen merkittävään heikkenemiseen, toimitilojen heikkoon kuntoon sekä syrjäytymisen ja eriytymiskehityksen kiihtymiseen.

Henkilöstön saatavuus, erityisesti ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen osalta, on ilmeinen riskitekijä. Henkilöstön saatavuuden arvioidaan heikkenevän edelleen vuonna 2021. Korona-tilanne saattaa lyhyellä aikavälillä pahentaa tilannetta.

Toimialan käytössä olevien toimitilojen kunto on edelleen yksi suurimmista epävarmuustekijöistä. Toimitilariskit liittyvät myös tilahankkeiden, korjausten ja perusparannusten aikatauluihin sekä palvelu- ja tilaverkon epätasapainoon, joista aiheutuu lisäkustannuksia ja yleistä toiminnan hankaloitumista.

Syrjäytymisen ja eriytymiskehityksen vahvistuminen ovat edelleen merkittäviä riskejä, joita koronatilanne pahentaa entisestään. Syrjäytymisriskin hallintaa toteutetaan yhdessä muiden toimialojen kanssa mm. kaupunkiyhteisen Mukana-ohjelman ja hyvinvoinnin ja terveyden koordinaatioryhmän kautta. Lisäksi toimialalla on varattu määrärahat myönteiseen erityiskohteluun varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisen asteen koulutuksessa.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Maailman toimivin kaupunki

Toimiala tarjoaa laadukkaita palveluita. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste nousee ja oppimistulokset ovat keskimääräistä paremmat verrattuna muuhun Suomeen.

Toimiala arvioi palveluidensa asiakaskokemusta kyselyillä. Asiakaskokemuskyselyissä varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa ollaan tyytyväisiä läsnä oleviin ja lasten tarpeet huomioiviin aikuisiin sekä lasta ja huoltajaa arvostavaan kohtamiseen. Huoltajien on helppo olla yhteydessä opettajaan ja yhteistyö kodin ja päiväkodin/koulun välillä toimii.

Toisella asteella ollaan tyytyväisiä opetuksen monipuolisuuteen ja koetaan, että opinnot valmistavat hyvin työelämään ja tulevaisuuteen.

Yleisesti toimialan palvelut koetaan reiluiksi ja oikeudenmukaisiksi sekä turvallisiksi oppilaan/opiskelijan sekä huoltajan näkökulmasta.

Kestävän kasvun turvaaminen

Maksutonta varhaiskasvatusta tarjotaan edelleen 5-vuotiaille helsinkiläisille (4h/pv). Koulutustakuuta toteutetaan tarjoamalla kaikille perusopetuksen päättävälle jatkokoulutuspaikka. Myönteisen erityiskohtelun rahoitusta jatketaan varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa sekä ammatillisessa koulutuksessa. Osaamiskeskus tarjoaa ja kehittää palvelujaan edelleen maahanmuuttajille.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Inom fostrans- och utbildningssektorn har man identifierat de viktigaste risker som påverkar på verksamheten. De största riskerna hänför sig till den svaga tillgången på personal, Helsingfors avsevärt försämrade ekonomiska situation, lokalernas dåliga skick samt den tilltagande utslagningen och differentieringsutvecklingen.

Tillgången på personal, särskilt i fråga om den svenska småbarnspedagogiken, är en uppenbar riskfaktor. Tillgången på personal beräknas bli ytterligare försämrade år 2021. Coronasituationen kan förvärra situationen på kort sikt.

Skicket på de verksamhetslokaler som används inom sektorn är fortfarande en av de största osäkerhetsfaktorerna. Lokalriskerna hänför sig också till lokalprojektens, reparationernas och ombyggnadernas tidsscheman samt till obalansen i service- och lokalnätet, vilket medför merkostnader och en allmän försväring av verksamheten.

Den tilltagande utslagningen och differentieringsutvecklingen är fortfarande betydande risker som ytterligare förvärras av coronasituationen. Hanteringen av utslagningsrisken förverkligas tillsammans med de andra sektorerna bl.a. via stadens gemensamma program Mukana och koordinationsgruppen för välbefinnande och hälsa. Dessutom har man vid sektorn reserverat anslag för positiv särbehandling i småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen och i studierna på andra stadiet.

Genomförande av stadsstrategin

Världens bäst fungerande stad

Sektorn erbjuder högklassiga tjänster. Småbarnspedagogikens deltagandegrad stiger jämnt och inlärningsresultaten är i genomsnitt bättre än i övriga Finland.

Sektorn utvärderar kundupplevelsen i sina tjänster genom enkäter. I småbarnspedagogikens och den grundläggande utbildningens kundupplevelsenkäter är man nöjd med de vuxna som är närvarande och beaktar barnens behov samt med bemötandet som respekterar barnet och vårdnadshavaren. Vårdnadshavarna har lätt att kontakta läraren, och samarbetet mellan hemmet och daghemmet/skolan fungerar.

På andra stadiet är man nöjd med att undervisningen är mångsidig och det upplevs att studierna förbereder de studerande väl för arbetslivet och framtiden.

Allmänt upplevs tjänsterna inom sektorn som rättvisa och jämlika samt trygga ur elevens/studerandens och vårdnadshavarens synvinkel.

Tryggande av en hållbar tillväxt

Avgiftsfri småbarnspedagogik erbjuds fortfarande åt 5-åriga helsingforsare (4 h/dag). Utbildningsgarantin förverkligas genom att alla som avslutar den grundläggande utbildningen erbjuds en plats för fortsatta studier. Finansieringen av positiv särbehandling fortsätter inom småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen, gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen. Kompetenscentret erbjuder och utvecklar fortfarande sina tjänster för invandrare.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen turvaa kestävästä kasvusta. Kouluissa ja oppilaitoksissa laaditaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat, jotka kytketään kiinteästi käytännön työhön ja yhteisön vahvistamiseen. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysymyksiä käsitellään työyhteisöiden ja oppilaiden hyvinvoinnin näkökulmista.

Maahanmuuttajien kasvatuksen ja koulutuksen kehittämissuunnitelma 2018–2021 toteuttaa koulutuskokonaisuutta kielitietoisuuden pedagogisesta soveltamisesta, osaamisen tunnistamisesta sekä rasmin tunnistamisesta ja siihen puuttumisesta. Tavoitteena on kouluttaa puolet toimialan henkilöstöstä vuoden 2021 loppuun mennessä.

Lisäksi monikielisen ohjaaja-mallin pilotista valmistuu vaikuttavuuden arviointi. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ohjaus- ja asiointimallin pilotissa tarjotaan hiljattain maahan tulleille perheille neuvontaa ja ohjausta toimialan palveluista sekä kehitetään perusopetukseen valmistavaan opetukseen ilmoittautumista ja ohjausta sujuvammaksi.

Kiusaamisen vastainen ohjelma, KVO13, on käynnissä. Keskeisenä toimintamuotona on sosiaalisen kiinnittymisen vahvistaminen, jota edistetään mm. jatkuvalla ryhmäytymisellä sekä sosiaalisia- ja tunnetaitoja kehittäviä ohjelmien systemaattisella käytöllä. Vaikuttavuutta arvioidaan vuorovuosin kouluterveyskyselyllä ja koulun hyvinvointiprofiililla, joissa seurataan hyvinvointia ja kiusaamistilannetta.

Uudistuvat palvelut

Kaksikielisen suomi-englanti opetuksen paikkamäärää on lisätty suunnitelmallisesti ja se on kaksinkertainen lukuvuonna 2020–2021 verrattuna strategiakauden alkuun. Varhennettu A1-kieli aloitettiin 1. luokkalaisilla syksyllä 2018 ja A2-kielen opiskelua aikaistettiin alkamaan 3. luokalta syksyllä 2020. Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa on jatkettu kielirikasteista opetusta ja kielikylpytoimintaa. Kiinan kielen laajennettu tarjonta jatkuu edelleen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Stadin ammatti- ja aikuisopisto tarjoaa englanninkielistä koulutusta.

Kasvatuksen ja koulutuksen digitalisaatio edellyttää toimintakulttuurin muutosta, jonka edellytyksenä on toimiva tietojärjestelmäkokonaisuus. Tavoitteena on tarjota kokonaisvaltaiset digitaaliset palvelut: työkalut ja tietopohja toiminnan suunnitteluun, toiminnan ohjaukseen, ennakointiin ja toiminnan vaikuttavuuden arviointiin. Tietojärjestelmäkokonaisuus tarjoaa myös välineet tietojohdantamiseen ja päätöksenteon tueksi.

Digitaalisten palveluiden kehittäminen on organisoitu kokonaisuudeksi, jonka alla toimii useita hankkeita ja projekteja. Tämän kokonaisuuden työnimi on Helsinki Edu Platform. Digitaalisten palveluiden kehittäminen tehdään avoimia rajapintoja hyödyntäen ja komponenttiarkkitehtuuriin perustuen. Kehittämisessä pyritään välttämään ainoastaan yhteen toimittajaan sitoutumista. Yhteistyötä tehdään laajasti erilaisten toimijoiden kanssa ja uusia teknologioita pyritään hyödyntämään

Främjandet av jämställdhet och likabehandling tryggar en hållbar tillväxt. I skolor och läroanstalter utarbetas jämställdhets- och likabehandlingsplaner som kopplas fast till det praktiska arbetet och stärkandet av gemenskapen. Jämställdhets- och likabehandlingsfrågor behandlas ur synvinklar som fokuserar på arbetsgemenskapernas och elevernas välbefinnande.

Utvecklingsplanen för fostran och utbildning för invandrare 2018–2021 förklarar utbildningshelheten om pedagogisk tillämpning av språkmedvetenhet, identifiering av kunskaper samt identifiering av rasism och ingripande i den. Målet är att utbilda hälften av sektorns anställda före utgången av år 2021.

Dessutom färdigställs en konsekvensbedömning av pilotförsöket med en flerspråkig handledare. I ett pilotförsök inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen med en modell för styrning och uträttande av ärenden erbjuds de familjer som nyligen kommit till landet rådgivning och vägledning om tjänsterna inom sektorn och utvecklas anmälningen och vägledningen till undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen så att den blir smidigare.

Programmet för att förebygga mobbing, KVO13, pågår. En central verksamhetsform är stärkandet av den sociala anknytningen, som främjas bl.a. genom kontinuerlig gruppbildning och systematisk användning av program som utvecklar de sociala och emotionella färdigheterna. Effektiviteten bedöms årligen med hjälp av en skolhälsoenkät och skolans välfärdsprofil, där välbefinnandet och mobbingssituationen följs upp.

Tjänsterna förnyas

Antalet platser för i den tvåspråkiga undervisningen på finska- engelska har ökat systematiskt och det är under läsåret 2020–2021 dubbelt så stort som i början av strategiperioden. Det tidigare lagda A1-språket inleddes hösten 2018 för elever i årskurs 1 och studierna i A2-språket tidigare lades att börja från och med årskurs 3 på hösten 2020. Inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen har man fortsatt med den språkberikade undervisningen och språkbadverksamheten. Det utvidgade utbudet av undervisning i kinesiska fortsätter alljämt inom den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen. Stadin ammatti- ja aikuisopisto erbjuder engelskspråkig utbildning.

Digitaliseringen av fostrans- och utbildningssektorns tjänster kräver en förändring i verksamhetskulturen, där en fungerande datasystemhelhet är en förutsättning. Målet är att tillhandahålla övergripande digitala tjänster: verktyg och kunskapsunderlag för planering, styrning och prognostisering av verksamheten och utvärdering av dess effekt. Datasystemhelheten erbjuder också verktyg för informationsledning och till stöd för beslutsfattandet.

Utvecklingen av digitala tjänster har organiserats till en helhet, som omfattar flera projekt. Arbetsnamnet för denna helhet är Helsinki Edu Platform. I utvecklingen av de digitala tjänsterna utnyttjas öppna gränssnitt och verksamheten grundar sig på komponentarkitektur. I utvecklingen är målet att undvika att förbinda sig till endast en leverantör. Samarbete bedrivs i stor utsträckning med olika aktörer och ny teknologi utnyttjas innovativt. Vid valet av teknologiska lösningar beaktas

innovatiivisesti. Teknologiaratkaisujen valinnoissa huomioidaan käyttäjien tarpeet, ratkaisun sopivuus kokonaisarkkitehtuuriin sekä kustannushyöty ja lainsäädölliset näkökulmat. Palveluiden ostossa hyödynnetään Helsingin kaupungin puitesopimuksia sekä toimialan omaa dynaamista hankintaprosessia. Lisäksi nykyisiä käytössä olevia tietojärjestelmiä kehitetään palvelukokonaisuuksista nousseiden tarpeiden perusteella.

Uuden asioinnin tietojärjestelmän palveluita kehitetään vaiheittain erillisinä osakokonaisuuksina. Tämä mahdollistaa sen, että asiakaskunnan tarpeisiin voidaan vastata paremmin kuin aiemmin ja palvelujen laadun parantamiseen voidaan reagoida nopeammin ja tehokkaammin. Elokuussa 2020 toimialalla käynnistettiin kokeilu varhaiskasvatukseen hakeutumisesta uuden asioinnin tietojärjestelmän avulla. Tämä kokeilu on tarkoitettu laajentaa käyttöön koko toimialalle vuoden 2021 alussa. Lisäksi uusi sähköisten palveluiden kirjautumisjärjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2021 aikana. Tekoälypohjaisen oppimisanalytiikan keskeisenä toimenpiteenä jatketaan yhteisen oppimisanalytiikan tieto- ja tekoälyalustan (AI Hub) kehittämistä.

Esipetuspaikka proaktiivisesti -palvelun kokeilu vuoden 2020 alussa helpotti ajan ja vaivan säästönä aidosti ihmisten arkea. Palveluntarvetta ennakoivaa kaupunkilaispalvelua laajennetaankin vuoden 2021 alussa käyttöön koko kaupungissa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan digitaalinen oppimisympäristö on yhdistelmä toisiinsa integroitua sovelluksia ja palveluita, jotka tukevat opettajaa työssään ja mahdollistavat uutta ajasta ja paikasta sekä päätelaitteesta riippumatonta oppimista. Järjestelmän ytimen muodostavat Googlen ja Microsoftin pilvipalvelut G Suite for Education ja Office 365 Education, jotka tarjoavat työkalut monipuolisen pedagogiikan toteuttamiseen, tiedon käsittelyyn ja kommunikointiin. Vuonna 2020 opettajan arviointityötä tuetaan täydentämällä tätä valikoimaa Itslearning-ratkaisulla. Globaalien standardien käyttö luo pohjaa toimia tietoyhteiskunnassa ja samalla mahdollistaa tiedon kulkemisen oppijan mukana kotiin, työelämään ja harrastuksiin.

Etäopetukseen siirtyminen onnistui kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta joustavasti ja sujuvasti keväällä 2020. Etäopetusta tuetaan edelleen jatkossakin oppimisympäristöjä kehittämällä ja niiden käytön seurannalla. Oppilaskoneiden lainakäyttöä etäopetuksessa kehitetään.

Myllypuron kampuksen uudessa rakennusalan osaamiskeskityksessä Stadin ammatti- ja aikuisopisto toimii yhteistyössä ammattikorkeakoulu Metropolian sekä alan yritysten ja ympäröivän yhteisön kanssa. Uuden kampuksen tilaratkaisut pohjautuvat Metropolian kanssa sovittuun yhteistyöhön ja tilojen yhteiskäyttöön. Vuonna 2023 valmistuva rakennus toteutetaan elinkaarihankkeena.

Urhea-kampuksesta toteutetaan urheiluosamisen keskittymä. Urhea-kampus rakentuu Mäkelänrinteen lukion laajennuksesta, urheiluhallista sekä opiskelija-asuntorakennuksista. Yhteishankkeessa toteutetaan yhteiskäyttöisiä tiloja lukion, urheiluhallin ja HOAS:n kesken. Vuonna 2019 aloitetut rakennustyöt valmistuvat huhtikuussa 2021.

användarnas behov, lösningens lämplighet för helhetsarkitekturen samt kostnadsnyttan och de legislativa aspekterna. Vid köp av tjänster utnyttjas Helsingfors stads ramavtal samt sektorns egen dynamiska upphandlingsprocess. Dessutom utvecklas de nuvarande informationssystemen utgående från de behov som har lyfts fram i servicehelheterna.

Tjänsterna i det nya datasystemet för uträttande av ärenden utvecklas stegvis som separata delhelheter. Detta gör det möjligt att svara på kundernas behov på ett bättre sätt än tidigare och att snabbare och effektivare reagera på förbättringen av tjänsternas kvalitet. Sektorn inledde i augusti 2020 ett försök med ansökan till småbarnspedagogik med hjälp av ett nytt e-tjänstsystem. Avsikten är att utvidga det här försöket till hela sektorn i början av 2021. Dessutom införs ett nytt inloggningssystem för elektroniska tjänster under år 2021. En central åtgärd för inläringens analysmetoder som grundar sig på artificiell intelligens är fortsättningen på utvecklandet av en gemensam plattform för information och artificiell intelligens (AI Hub).

Försöket med tjänsten Förskoleplats proaktivt i början av 2020 underlättade verkligt människornas vardag genom att spara tid och möda. Tjänsten som förutser stadsbornas servicebehov utvidgas i början av 2021 till att omfatta hela staden.

Fostrans- och utbildningssektorns digitala inlärmingsmiljö är en kombination av integrerade applikationer och tjänster som stöder läraren i hans arbete och möjliggör nytt lärande som är oberoende av tid, plats eller typ av dataterminal. Systemets kärna består av Googles och Microsofts molntjänster G Suite for Education och Office 365 Education, som erbjuder verktyg för förverkligande av mångsidig pedagogik, informationshantering och kommunikation. År 2020 stöds lärares utvärderingsarbete genom att det här urvalet kompletteras med lösningen Itslearning. Användningen av globala standarder skapar en grund för agerande i informationssamhället och gör det samtidigt möjligt att informationen följer eleven till hemmet, arbetslivet och hobbyerna.

Övergången till distansundervisning lyckades flexibelt och smidigt inom fostrans- och utbildningssektorn på våren 2020. Distansundervisningen stöds även i fortsättningen genom att inlärmingsmiljöerna utvecklas och användningen av dem följs upp. Låneanvändningen av elevdatorer i distansundervisningen utvecklas.

I byggbranschens nya kompetenscenter på Kvarnbäckens campus fungerar Stadin ammatti- ja aikuisopisto i samverkan med yrkeshögskolan Metropolia, företag inom branschen och den omgivande gemenskapen. Det nya campusets lokallösningar grundar sig på ett samarbete som överenskommit med Metropolia och på gemensam användning av lokalerna. Byggnaden som färdigställs år 2023 förverkligas som ett livscykelprojekt.

Urhea-campusen byggs till ett kluster för idrottskompetens. Campuset består av utvidgningen av Mäkelänrinteen lukio, en idrottshall och studentbostäder. I det gemensamma projektet förverkligas gemensamma lokaler mellan gymnasiet, idrottshallen och HOAS. Byggarbetena som inleddes 2019 slutförs i april 2021.

Nordiska-skolan on konseptoitu ja esitelty toimialan lautakunnalle. Nordiska skolanin käytännön toimeenpanoon ei ole varauduttu 2021 talousarvioehdotuksessa.

Vastuullinen taloudenpito

Toimiala lisää tuottavuutta eli hillitsee palvelutuotantonsa kustannusten kasvua kaupunkistrategian edellyttämällä tavalla.

Helsingin talousnäkyvä on poikkeuksellisen epävarma ja koronaepidemia on heikentänyt rahoitustilannetta. Toimiala vastaa heikentyneeseen taloustilanteeseen kehittämällä pedagogiikkaa ja opetuksen tuotantotapoja sekä lisäämällä tilojen yhteiskäyttöä. Tavoitteena on, ettei heikentynyt taloustilanne vaikuta oleellisesti oppijoiden mahdollisuuksiin hankkia osaamista

Strategian mukaan Helsinki tavoittelee yksikkökustannuksissa muiden suurten kaupunkien keskiarvoa. Yksikkökustannukset laskevat vuonna 2021 kaikissa muissa toiminnoissa paitsi varhaiskasvatuksessa ja vapaassa sivistystyössä. Varhaiskasvatuksessa Helsingin omien päiväkotien yksikkökustannukset ovat nykyisellään jo muiden suurten kaupunkien yksikkökustannusten keskiarvoa pienemmät.

Perusopetuksen yksikkökustannukset ovat pienentyneet viime vuosina ja lähentyneet muiden suurten kaupunkien kustannuksia. Yksikkökustannuksia vertailtaessa tulee huomioida, että Helsingin kaupunki tarjoaa strategiansa mukaan vähimmäistuntimäärän ylittävää opetusta (mm. A1 -kieli) laajemmin kuin muut vertailun kunnat. Lisäksi tilakustannusten osuus on Helsingissä 30 %, mikä on osuutena suurempi, kuin muissa kunnissa.

Lukion yksikkökustannukset ovat laskeneet viime vuosina ja lähentyneet suurten kaupunkien yksikkökustannusten keskiarvoa. Helsingin kaupunki on laajentanut ja monipuolistanut opetustarjontaa strategiansa mukaan. Lisäksi Helsingin kaupungilla on kahdeksan valtakunnallisen erityistehtävän saanutta lukiota, joten yksikkökustannuksia vertailtaessa tulee ottaa huomioon opetustarjonnan laajuus ja kansallinen merkittävyys.

Talousarvioehdotuksen määrärahakasvu kattaa asiakasmäärän kasvusta aiheutuvat menot ja vuokramenojen kasvun. Muiden välttämättömien menojen ja hintatason nousun sekä palkankorotusten kattaminen on rahoitettu talousarvioehdotuksessa tuottavuustoimenpiteillä. Toimialan tuottavuus kasvaa 1,6 -indeksiyksikköä vuoden 2020 ennustettuun tuottavuuteen verrattuna.

Konseptet för Nordiska skolan har utvecklats och presenterats för sektornämnden. I förslaget till budget för år 2021 har man inte förberett sig på den praktiska implementeringen av Nordiska skolan.

Ansvarsfull hushållning

Sektorn ökar produktiviteten genom att stävja ökningen av kostnaderna för sin serviceproduktion på det sätt som stadsstrategin förutsätter.

Helsingfors ekonomiska utsikter är exceptionellt osäkra och koronaepidemin har försämrat finansieringsläget. Sektorn möter det försämrade ekonomiska läget genom att utveckla pedagogiken och sätten att producera undervisningen samt genom att öka den gemensamma användningen av lokalerna. Målet är att det försämrade ekonomiska läget inte i väsentlig grad ska påverka inlärnarnas möjligheter att skaffa sig kunskaper.

Enligt strategin söker Helsingfors i fråga om kostnader per enhet uppnå medelvärdet för övriga stora städer. Kostnaderna per enhet sjunker år 2021 inom alla funktioner, med undantag av småbarnspedagogiken och det fria bildningsarbetet. Inom småbarnspedagogiken är kostnaderna per enhet för Helsingfors egna daghem redan för närvarande lägre än medeltalet för kostnaderna per enhet i de övriga stora städerna.

Kostnaderna per enhet inom den grundläggande utbildningen har under de senaste åren minskat och närmast sig kostnaderna i de andra stora städerna. Vid jämförelsen av kostnaderna per enhet bör det beaktas att Helsingfors stad enligt sin strategi erbjuder undervisning som överstiger minimiantalet timmar (bl.a. A1-språket) i större utsträckning än de andra kommunerna i jämförelsen. Dessutom är lokalkostnadernas andel i Helsingfors 30 %, vilket är mer än i de andra kommunerna.

Gymnasiets kostnader per enhet har under de senaste åren sjunkit och närmast sig medeltalet för kostnaderna per enhet i de stora städerna. Helsingfors stad har utvidgat och diversifierat undervisningsutbudet i enlighet med sin strategi. Dessutom har Helsingfors stad åtta gymnasier som tilldelats riksomfattande specialuppgifter, varför man vid jämförelsen av kostnaderna per enhet ska beakta undervisningsutbudets omfattning och dess nationella betydelse.

Anslagsökningen i budgetförslaget täcker utgifterna för ökningen av antalet kunder och ökningen av hyresutgifterna. I budgetförslaget har man täckt finansieringen av andra nödvändiga utgifter, höjningen av prisnivån och löneförhöjningarna med produktivitetstyggar. Produktiviteten inom sektorn ökar med 1,6 indexenheter jämfört med den förutspådda produktiviteten år 2020.

Taloustarvion toteutuksen sisältämiä tuottavuustoimenpiteitä ovat:

- tilojen yhteiskäytön lisääminen toimialan ja muiden toimialojen kesken ja palveluverkkotarkastelu,
- Helsinki-lisä rajataan alle 1-vuotiaisiin, ja muutos astuu voimaan 1.6.2021,
- varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalveluissa laajempaan kilpailutukseen siirtyminen,
- varhaiskasvatuksen järjestöavustuksista luopuminen,
- perusopetuksessa jako- ja kerhotuntien sekä samanaikaisopetuksen vähentäminen, ryhmäkokojen kasvattaminen, aamutoiminnasta luopuminen sekä tuntimäärien mahdollinen vähentäminen vastaamaan perusopetusasetuksen vähimmäisvuosiviikkotuntimääriä,
- lukioissa kurssitarjonnan tuotantotapojen kehittäminen sekä lukioiden välisten yhteisten kurssien tarjonnan lisääminen,
- ammatillisen koulutuksen työssäoppimisen osuuden kasvattaminen sekä ei-vetovoimaisten tutkintojen tarjoamisen vähentäminen,
- vapaan sivistystyön opetustarjonnan kohdentaminen ja tuotantotapojen kehittäminen.

Taloustarvion toteutus ei sisällä varauksia taloustarvion ulkopuolisella rahoituksella rahoitettaviin palveluihin ja hankkeisiin. Strategiarahoitus on pidetty esityksessä vuoden 2020 tasolla.

Kaupunkiyhteiset strategiahankkeet

Lasten ja nuorten syrjäytymistä ehkäisevä kaupunkistrategiahanke, Mukana-ohjelma, pureutuu systeemisten, syrjäyttävien mekanismien tunnistamiseen ja korjaamiseen. Vuonna 2020 kaikki 32 ohjelman toimenpiteitä ovat käynnissä. Toimialojen välistä yhteistyötä on tiivistetty eri toimenpiteissä, esimerkiksi varhaiskasvatukseen on kehitetty Mitä kuuluu? -malli yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja perhe- ja sosiaalipalveluiden kanssa. Lapset SIB vaikuttavuusinvestointi eli Perheen mukana -palvelu on käynnistetty keväällä 2020. Perheen mukana -palvelu on uudenlainen malli tarttua ylisukupolvisen syrjäytymiseen.

Osana Maahanmuuttajien kasvatukseen ja koulutuksen kehittämissuunnitelmaa on aloitettu antirasismikoulutukset toisen asteen henkilökunnalle. Tietoa tullaan levittämään systemaattisesti kaikille koulutusasteille varhaiskasvatuksesta lähtien.

Alueelliset kokeilut mielekkään vapaa-ajantoiminnan vahvistamiseksi sekä kodin ja koulun välisen yhteistyön lisäämiseksi ovat käynnissä. Alueelliset toimenpiteet kohdistuvat sinne, missä syrjäytymisen riskit ovat muita suurempia.

Koronatilanteen vuoksi joidenkin Mukana-ohjelman toimenpiteiden toteutusta jouduttiin muuttamaan tai keskeyttämään.

Mukana-ohjelman toimintakausi kestää 31.5.2021 saakka valtuustokauden mukaisesti. Viimeisen lukuvuoden aikana keskitytään kehitettyjen toimintatapojen loppuun saattamiseen, mallintamiseen, arviointiin ja levittämiseen.

Produktiviteittätoimenpiteitä, jotka sisältyvät budjetiforslaget, ovat:

- ökning av sambruket av lokalerna mellan sektorn och de övriga sektorerna samt en granskning av servicenätverket
- Helsingforstillägget begränsas till dem som är under 1 år, och ändringen träder i kraft 1.6.2021,
- övergång till mer omfattande konkurrensutsättning i småbarnspedagogikens stöd- och matjänster,
- avskaffande av småbarnspedagogikens organisationsunderstöd,
- minskning av antalet uppdelade lektioner, klubbtimmar och kompanjonundervisning inom den grundläggande utbildningen, utökning av gruppstorlekarna, slopande av morgonverksamheten och eventuell minskning av timantalen så att de motsvarar minimiantalet timmar per vecka enligt förordningen om grundläggande utbildning,
- utveckling av produktionsätten för kursutbudet i gymnasier och ökning av utbudet på gemensamma kurser mellan gymnasier,
- ökning av andelen inläring i arbetet inom yrkesutbildningen och minskning av utbudet på icke-attraktiva examina,
- inriktning av undervisningsutbudet inom det fria bildningsarbetet och utveckling av produktionsätten.

Budgetförslaget innehåller inga reserveringar för tjänster och projekt som finansieras med finansiering utanför budgeten. Strategifinansieringen har i förslaget hållits på 2020 års nivå.

Strategiprojekt gemensamma för staden

Stadsstrategiprojektet för att förebygga utslagning bland barn och unga, Mukana-programmet, grundar sig på identifieringen och reparationen av systemiska, marginaliserande mekanismer. År 2020 pågår alla 32 åtgärder som ingår i programmet. Samarbetet mellan sektorerna har intensifierats genom olika åtgärder, till exempel för småbarnspedagogiken har man utvecklat modellen "Mitä kuuluu?" (Hur går det?) i ett samarbete mellan småbarnspedagogiken och familje- och socialtjänsterna. Effektivitetsinvesteringen Lapset SIB, dvs. tjänsten Perheen mukana, har inletts under våren 2020. Tjänsten Perheen mukana är en ny slags modell för att åtgärda generationsöverskridande utslagning.

Utbildningarna i antirasism för de anställda på andra stadiet har inletts som en del av Utvecklingsplanen för fostran och utbildning för invandrare. Informationen kommer att spridas systematiskt till alla utbildningsnivåer från och med småbarnspedagogiken.

Lokala försök för att stärka den meningsfulla fritidsverksamheten och öka samarbetet mellan hemmet och skolan pågår. De lokala åtgärderna gäller områden där riskerna för utslagning är större än i andra.

På grund av coronasituationen blev man tvungen att ändra på eller avbryta genomförandet av vissa åtgärder i Mukana-programmet.

Verksamhetsperioden för Mukana-programmet pågår till 31.5.2021 i överensstämmelse med fullmäktigeperioden. Under det sista läsåret koncentrerar man sig på att slutföra, modellera, utvärdera och sprida de metoder som utvecklats.

Valtion rahoittamien liikkumishankkeiden tulokset jalkautetaan kiinteäksi osaksi perustoimintaa varhaiskasvatuksessa, peruskouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa.

Varhaiskasvatuksessa on käynnistynyt kaksi tutkimushanketta ja niiden etenemistä seurataan. Helsingin Yliopiston tutkimushanke, Toimi- ja opi, tutkii motoristen ja matemaattisten perustaitojen ja vuorovaikutuksen kehittymistä päiväkodeissa. PILO-tutkimushankkeessa etsitään keinoja, miten pienten lasten liikkumista ja siihen liittyviä tekijöitä voidaan seurata osana varhaiskasvatusta, neuvolatoimintaa ja valtakunnallista tiedonkeruuta. Tutkimuksesta vastaa Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö LIKES.

Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisia fyysisen toimintakyvyn mittauksia (Move!) kehitetään ja tuloksia hyödynnetään yhteistyössä toimialojen kanssa. Luodaan kaupunkiyhteistä toimintamallia harrastustoiminnan lisäämiseksi tarjoamalla tiloja koulupäivän aikaiseen harrastamiseen. Koulujen pihojen varustetasoa ja toiminnallisuutta lisätään vuonna 2020 laaditun selvityksen pohjalta ja varhaiskasvatustyösköiden piha-alueiden parantamiseksi laaditaan vastaava pitkän aikavälin suunnitelma. Henkilöstön päivittäistä liikkumista lisätään toimialan vuonna 2020 laatiman suunnitelman mukaisesti.

Kaupunginhallituksen kesäkuussa 2020 hyväksymän Toimitalostrategian taustalla ovat jo aikaisemmin (2019) hyväksytyt kiinteistöpoliittinen ohjelma ja sisäilmaohjelma. Toimitalostrategian mukaan toimitalat suunnitellaan ja rakennetaan niin, että ne kestävät aikaa ja pystyvät palvelemaan erilaisia käyttäjiä.

Toimiala on ollut aktiivisesti mukana strategian valmistelussa. Terveelliset ja turvalliset tilat ovat laadukkaan kasvatus- ja koulutuspalveluiden perusta. Lisäksi terveelliset ja turvalliset tilat ovat lähtökohta lasten, oppilaiden, opiskelijoiden sekä henkilöstön hyvinvoinnille.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on merkittävä rooli hiilineutraaliuden ja kestäväen kehityksen edistämässä. Kestävän tulevaisuuden tekeminen edellyttää tietojen lisäksi myös arvojen, ajatusmallien ja tunteiden työstämistä.

Vuoden 2021 aikana päiväkotia, kouluja ja oppilaitoksia tuetaan ekotukitiimien perustamisessa. Ekotukitiimien jäsenille tarjotaan mahdollisuutta liittyä kasvatukseen ja koulutuksen alueellisiin ekotukiverkostoihin, jotka mahdollistavat jaetun asiantuntijuuden, vertaiskokemusten jakamisen ja toimivien konseptien monistamisen. Verkostojen lisäksi oppilaitosten uusimmat ympäristö- ja ilmastokasvatustiloinnovaatiot jaetaan sosiaalisessa mediassa hashtagilla (#), joka kehitetään yhdessä oppilaitosten kanssa.

Stadin lukioissa alkaa oppiainerajat ylittävä HNH2035-opintojakso, jota tuetaan pedagogisilla palveluilla. Opettajille tarjottavassa HNH-täydennyskoulutuksessa panostetaan ekososiaalisen sivistyksen ja transformatiivisen oppimisen sisältöihin. Työväenopistot tarjoavat kaupunkilaisille kurseja ja koulutusta ilmastonmuutoksen hillinnästä ja siihen sopeutumisesta.

Resultaten av de statligt finansierade utvecklingsprojekten inom motions- och rörlighetsprogrammet förankras och görs till en bestående del av den grundläggande verksamheten inom småbarnspedagogiken, grundskolorna och läroanstalterna på andra stadiet.

Inom småbarnspedagogiken har två forskningsprojekt inletts och deras avancemang följs upp. Helsingfors universitets forskningsprojekt, Toimi ja opi, undersöker hur de grundläggande motoriska och matematiska färdigheterna och växelverkan utvecklas i daghemmen. Forskningsprojektet PILO fokuserar på metoder med hjälp av vilka små barns mobilitet och därtill hörande faktorer kan följas som en del av småbarnspedagogiken, rådgivningsverksamheten och den riksomfattande datainsamlingen. För undersökningen ansvarar stiftelsen för främjande av motion och folkhälsa LIKES.

Mätningarna av den fysiska funktionsförmågan (Move!), som utförs i enlighet med läroplanen för den grundläggande utbildningen, utvecklas och resultaten utnyttjas i samverkan med sektorerna. En gemensam verksamhetsmodell för staden skapas för att utvidga hobbyverksamheten genom att erbjuda lokaler för fritidsaktiviteter under skoldagen. Skolgårdarnas utrustningsnivå och funktionalitet ökas utifrån en utredning som togs fram år 2020 och en motsvarande långsiktig plan utarbetas för att förbättra gårdspanerna vid småbarnspedagogikerna. Personalens dagliga rörlighet ökas i enlighet med planen som sektorn utarbetade år 2020.

Den lokalstrategi som stadsstyrelsen godkände i juni 2020 grundar sig på det fastighetspolitiska programmet och inomhusluftprogrammet, som har godkänts tidigare (2019). Enligt lokalstrategin planeras och byggs lokalerna så att de är hållbara och kan betjäna olika användare.

Sektorn har deltagit aktivt i beredningen av strategin. Sunda och trygga lokaler är grunden för högklassiga fostrans- och utbildningstjänster. Dessutom är sunda och trygga lokaler en utgångspunkt för barnens, elevernas, studerandenas och personalens välbefinnande.

Fostrans- och utbildningssektorn har en viktig roll när det gäller att främja kolneutraliteten och den hållbara utvecklingen. Arbetet för en hållbar framtid kräver förutom information också bearbetande av värderingar, tankemodeller och känslor.

Under år 2021 stöds daghem, skolor och läroanstalter i inrättandet av ekostödteam. Medlemmarna i ekostödteamen erbjuds möjlighet att ansluta sig till fostrans- och utbildningssektorns lokala ekostödsnätverk, vilket möjliggör delad expertis, delande av ömsesidiga erfarenheter och mångfaldigande av fungerande koncept. Utöver nätverken delas läroanstalternas nyaste innovationer inom miljö- och klimatfostran på sociala medier med en hashtag (#), som utvecklas tillsammans med eleverna.

I stadens gymnasier inleds studieperioden KNH2035 som överskrider läroämnesgränserna och som stöds med pedagogiska tjänster. I den kompletterande KNH-utbildningen som erbjuds lärare satsar man på innehållshelheterna ekosocial bildning och transformativt lärande. Arbetarinstitutionen erbjuder stadsborna kurser och utbildning om stävandet av och anpassningen till klimatförändringen.

Uuden jäteselvityksen tuloksia hyödynnetään lajittelun tehostamisessa ja ilmastoystävällisten ruokien lisäämisestä kerätään kokemuksia. Ympäristötyön arvioinnin tueksi oppilaitoksissa otetaan käyttöön kokonaan uudistettu ympäristöraportointidokumentti.

Toimialan hankinnat turvaavat kestäväää kasvua. Ruokapalveluiden hankintojen pisteytyksen kriteerinä on, että tilaaja arvioi, miten palveluntuottaja toteuttaa Hiilineutraali Helsinki 2035-ohjelmaa omassa toiminnassaan, ja mitä toimenpiteitä toteutetaan sopimuskauden aikana. Lisäksi arvioidaan, miten palveluntuottaja seuraa tavoitteiden toteutumista ja varmistaa niiden saavuttamisen.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstötarpeiden määrällisellä ja laadullisella ennakkoinnilla vastataan toiminnan tarpeista, strategiakauden tavoitteista sekä lainsäädännöstä ja muista toimintaympäristön muutoksista tulleisiin tarpeisiin. Vuoden 2021 aikana toimialan henkilöstömäärä tulee kasvamaan kasvavan asiakasmäärän vuoksi.

Varhaiskasvatuksen henkilöstömäärä kasvaa seuraavina vuosina maltillisesti keväällä 2020 tehdyn väestöennusteen ja osallistumisasteen määrittelemän lapsimäärän kasvun mukaisesti. Varhaiskasvatustilain mukaista henkilöstörakenteen muutosta jatketaan lisäämällä varhaiskasvatuksen opettajien osuutta henkilöstömäärästä. Muutos lisää palkkakustannuksia vuoteen 2030 asti.

Perusopetuksessa koulunkäyntiavustajien palvelussuhteita vakinaistetaan palvelutarvetta vastaavasti.

Oppilasmäärältään suurimpien peruskoulujen ja lukioiden johtamisjärjestelmäuudistuksen toimeenpanoa jatketaan suunnitelmakaudella asteittain perustamalla uusia apulaisrehtorin virkoja.

Lukioiden henkilöstömäärä kasvaa lähivuosina kasvavan opiskelijamäärän myötä.

Stadin ammatti- ja aikuisopiston henkilöstömäärässä ei tapahdu merkittäviä muutoksia lähivuosina. Maahanmuuttajien ohjauspalvelut on keskitetty osaamiskeskukseen. Sen toiminta vakiinnutetaan vakainaistamalla osa sen henkilöstöstä.

Oppilas- ja opiskelijahuoltohenkilöstön tarve kasvaa muutamalla vakanssilla vuonna 2021. Kaupunki järjestää psykologi- ja kuraattoripalveluita myös muiden Helsingissä toimivien koulutuksen järjestäjien oppilaille ja opiskelijoille.

Nykyisestä vakinaisesta henkilöstöstä arviolta 1 000 (8,4 %) saavuttaa eläkeiän vuosina 2021–2023. Tämän lisäksi toimialalla on noin 640 eläkeiän jo saavuttanutta työntekijää. Eniten ennakoitua eläkepoistumaa on varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstössä, hallinnossa sekä ammatillisessa koulutuksessa.

Toimialalla on henkilöstövajetta erityisesti varhaiskasvatuksen opettajan ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan sekä perusopetuksessa erityisluokanopettajan ja erityisopettajan

Resultaten av den nya avfallsutredningen utnyttjas för att effektivisera sorteringen och erfarenheter av en ökning av mängden klimatvänliga livsmedel samlas in. Som stöd för utvärderingen av miljöarbetet inför läroanstalterna ett helt förnyat miljörapporteringsdokument.

Sektorns upphandlingar tryggar en hållbar tillväxt. Ett kriterium för poängsättningen av upphandlingarna i matjänsterna är att beställaren bedömer hur serviceproducenten förverkligar programmet Kolneutralt Helsingfors 2035 i sin egen verksamhet och vilka åtgärder som förverkligas under avtalsperioden. Dessutom utvärderas det hur serviceproducenten följer uppfyllelsen av målen och säkrar att de uppnås.

Personalplan

Genom prognostisering av det kvantitativa och kvalitativa personalbehovet svaras på de behov som uppstår inom verksamhetsförutsättningarna, målen för strategiperioden, lagstiftningen och andra förändringar i omvärlden. Under 2021 kommer personalantalet inom sektorn att öka med anledning av att antalet kunder ökar.

Antalet anställda inom småbarnspedagogiken kommer under de följande åren att öka måttligt i enlighet med befolkningsprognosen som gjordes under våren 2020 och ökningen i antalet barn som fastställts utifrån deltagandegraden. Förändringen i personalstrukturen enligt lagen om småbarnspedagogik fortsätter genom att andelen lärare ökas inom småbarnspedagogiken. Ändringen ökar lönekostnaderna fram till 2030.

Anställningsförhållanden för skolgångsbiträden inom den grundläggande utbildningen ändras till fastanställningar i enlighet med servicebehovet.

Genomförandet av reformen av ledarskapssystem för grundskolorna och gymnasierna med det största elevantalet fortsätter stegvis under planperioden genom att nya tjänster för biträdande rektorer inrättas.

Antalet anställda vid gymnasierna kommer att öka under de närmaste åren i och med att antalet studerande ökar.

Det kommer inte att ske några betydande förändringar i antalet anställda på Stadin ammatti- och aikuisopisto under de närmaste åren. Invandrarnas handledningstjänster har centraliserats till kompetenscentret. Dess verksamhet etableras genom att en del av dess anställningar omvandlas till ordinarie anställningar.

Personalbehovet inom elev- och studerandevården ökar med några anställningar år 2021. Staden ordnar psykologi- och kuratorstjänster också för andra utbildningsanordnares elever och studerande i Helsingfors.

Av de nuvarande ordinarie anställda beräknas 1 000 (8,4 %) uppnå pensionsåldern åren 2021–2023. Dessutom har sektorn cirka 640 anställda som redan uppnått pensionsåldern. Den största prognostiserade pensionsavgången är bland personalen för småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen, i förvaltningstjänsterna och i yrkesutbildningen.

I sektorn råder brist på personal speciellt i uppgifterna för lärare inom småbarnspedagogik, speciallärare inom småbarnspedagogik och specialklasslärare och speciallärare

tehtävissä. Ruotsinkielisissä palveluissa henkilöstövajetta on myös luokanopettajan ja lastenhoitajan tehtävissä. Myös psykologien saatavuudessa on haasteita.

Ratkaisuja työvoimavajeeseen on haettu mm. uusimalla rekrytointimarkkinointi- ja messukonseptia, lisäämällä työsuhteasuntoja ja niiden markkinointia, lisäämällä rekrytointitapahtumien määrää ja niiden markkinointia, kehittämällä palkitsemisen keinoja sekä edistämällä monimuotoisia muunto- ja täydennyskoulutuspolkuja. Suunnitelmakaudella 2021–2023 jatketaan ja tehostetaan edelleen näiden toimenpiteiden toteuttamista.

Varhaiskasvatuksessa tarjotaan nykyisille lastenhoitajille koulutuspolkuja, joiden kautta he voivat pätevoityä monimuotokoulutuksella varhaiskasvatuksen opettajaksi. Varhaiskasvatuksen opettajien pätevoitymistä varhaiskasvatuksen erityisopettajaksi tuetaan. Työntekijöitä tuetaan myös varhaiskasvatuksen maisterin tutkintoon tähtäävissä opinnoissa, jotta varmistetaan kelpoisten päiväkodin johtajien saaminen vuoden 2030 jälkeen. Lisäksi jatketaan aktiivista oppisopimuskoulutustyöpaikkojen tarjoamista lastenhoitajan tehtäviin. Kehitetään varhaiskasvatuksen henkilöstön työoloja ja lisätään työn houkuttelevuutta tarkoituksenmukaisilla keinoilla, esimerkiksi työsuhteulkoiluasulla.

Peruskoulun luokanopettajia tuetaan palkallisella virkavapaalla heidän suorittaessaan erillisiä erityisopettajan opintoja. Lisäksi tehostetaan yhteistyötä, harjoittelukäytäntöjä sekä viestintää yliopistojen kanssa, osallistutaan laajemmin rekrytointitapahtumiin sekä suunnataan markkinointia kattavammin myös pääkaupunkiseudun ulkopuolelle.

Henkilöstön osaamisen kehittäminen perustuu strategiakaudelle laadittuun osaamisen kehittämissuunnitelmaan. Toimialalla keskitytään vuoden 2021 loppuun asti digitalisaatioon, pedagogiikkaan, työelämätaitoihin, asiakaslähtöisyyteen ja osallisuuteen sekä viestintään ja vuorovaikutukseen liittyvän osaamisen vahvistamiseen. Lisäksi strategiakaudella painotetaan talous-, hankinta-, hanke- ja turvallisuusosaamisen kehittämistä.

Johtamisen kehittäminen on keskeisessä roolissa koko strategiakauden ajan ja siinä painottuvat asiakaslähtöinen ja eettinen johtajuus, onnistumisen johtaminen ja valmentava johtaminen. Vuoden 2021 aikana toimialan johtamisen kehittämisen painopisteenä jatkuu onnistumisen johtaminen. Vuonna 2021 johtamista kehitetään esimerkiksi koko varhaiskasvatusta koskevalla pitkäkestoisella johtamisen valmennusohjelmalla sekä tukemalla niitä perusopetuksen ja lukiokoulutuksen yksiköitä, joissa on tehty johtamisrakennemuutoksia.

Toimialan hyvinvointisuunnitelmassa yhteisinä painopistealueina jatkuvat työkykyjohtamisen kehittäminen ja työturvallisuusriskien ennakointi. Lisäksi vuodelle 2021 tullaan määrittelemään 1–2 toimialatasoista tavoitetta.

inom den grundläggande utbildningen. Inom de svenska tjänsterna finns personalbrist också i uppgifterna för klasslärare och barnskötare. Utmaningar förekommer också när det gäller tillgången till psykologer.

Lösningar på arbetskraftsbristen har sökts bl.a. genom att förnya rekryteringsmarknadsförings- och mässkonceptet, öka antalet tjänstebostäder och marknadsföringen av dem, öka antalet rekryteringsevenemang och marknadsföringen av dem, utveckla belöningsmetoderna samt främja mångsidiga vägar för rekrytering och kompletterande utbildning. Under planperioden 2021–2023 vidtas sådana åtgärder alltjämt och de effektiveras ytterligare.

Inom småbarnspedagogiken erbjuds de nuvarande barnskötarna utbildningsvägar som gör det möjligt för dem att genom flerformsutbildning bli utbildade som lärare inom småbarnspedagogik. Att lärare inom småbarnspedagogik skaffar sig kompetens som speciallärare inom småbarnspedagogik stöds. De anställda stöds också i studier som krävs för magisterexamen i småbarnspedagogik för att säkerställa tillgången till behöriga daghemsföreståndare efter 2030. Dessutom fortsätter det aktiva erbjudandet av läroavtalsutbildningsplatser för barnskötarpuppgifter. Arbetsförhållandena för personalen inom småbarnspedagogiken utvecklas och arbetet görs attraktivare på ändamålsenliga sätt, t.ex. med fritidskläder som personalförmån.

Klasslärare i grundskolan stöds med betald tjänstledighet då de genomför separata speciallärarstudier. Dessutom effektiviserar samarbetet, praktikpraxis och kommunikationen med universiteten, utökas deltagandet i rekryteringsevenemang och riktas marknadsföringen i större utsträckning också utanför huvudstadsregionen.

Utvecklingen av personalens kompetens baserar sig på kompetensutvecklingsplanen som utarbetats för strategiperioden. I sektorn läggs fokus till slutet av år 2021 på digitalisering, pedagogik, arbetslivkunskaper, kundorientering och delaktighet, samt stärkande av kunskaper som har att göra med kommunikation och interaktion. Under strategiperioden betonas dessutom utvecklingen av ekonomi-, upphandlings-, projekt- och säkerhetskunskaperna.

Utvecklingen av ledarskapet har en central roll under hela strategiperioden och tyngdpunkten ligger på kundorienterat och etiskt ledarskap och framgångsorienterat ledarskap och coachande ledarskap. Under år 2021 fortsätter framgångsorienterat ledarskap att vara en tyngdpunkt i utvecklingen av sektorns ledarskap. År 2021 utvecklas ledarskapet till exempel genom ett långvarigt ledarskapscoachningsprogram som gäller hela småbarnspedagogiken samt genom att man stöder sådana enheter inom den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen där ledarskapsstrukture reformer har genomförts.

Gemensamma prioriteter i sektorns välfärdsplan är fortsättningsvis utvecklingen av ledningen av arbetsförmågan och förutspående av risker i arbetssäkerheten. Dessutom kommer 1–2 mål på sektornivå att fastställas för år 2021.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Talousarvioehdotuksen toimenpiteillä on merkittäviä vaikutuksia lapsiin ja nuoriin sekä aikuisiin. Toimenpiteillä parannetaan lasten, nuorten ja aikuisten oppijoiden hyvinvointia, osaamista ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia kasvatukseen ja koulutukseen. Toimenpiteillä vaikutetaan oppijoiden osallisuuteen, oppimistulosten paranemiseen ja opinnoissa edistymiseen.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvokysymykset ovat osa toiminnan suunnittelua ja toteutusta, henkilöstön koulutusta, työmenetelmien kehittämistä sekä kasvatusympäristöjen järjestämistä.

Yritysvaikutukset ovat merkittäviä. Stadin ammatti- ja aikuisopiston ammatillinen koulutus tuottaa ammatillista osaamista työelämän tarpeisiin. Erilaisia ammatillisia tutkintoja suoritetaan vuosittain noin 3 500.

Kasvatus ja koulutuspalveluiden ympäristökasvatuksella on merkittäviä vaikutuksia lasten, nuorten ja aikuisten kestävämmän ja ympäristövastuullisemman elämäntavan omaksumiseen ja ympäristötietouden lisäämiseen.

Bedömning av budgetens konsekvenser

Åtgärderna i budgetförslaget har en stor inverkan på såväl barn och unga som vuxna. Åtgärderna förbättrar barnens, ungdomarnas och vuxnas välbefinnande, kompetens och jämlika möjligheter till fostran och utbildning. De påverkar inlärares delaktighet, bidrar till bättre inlärningsresultat och främjar studierna.

Likabehandlingen och jämställdhetsfrågor utgör en del av verksamhetsplaneringen och av förverkligandet av verksamheten, personalutbildningen och utvecklingen av arbetsmetoderna och de pedagogiska miljöerna.

Konsekvenserna för företagen är betydliga. Yrkesutbildningen vid Stadin ammatti- ja aikuisopisto producerar yrkeskompetens för arbetslivets behov. Årligen avläggs cirka 3 500 yrkesexamina av olika slag.

Fostrans- och utbildningstjänsternas miljöfostran har en stor inverkan på att barn, unga och vuxna tillägnar sig ett mer hållbart och miljöansvarigt levnadsätt och att miljömedvetenheten ökar.

Kaupunki-strategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
<p>Maailman toimivin kaupunki</p> <p>Kestävän kasvun turvaaminen</p> <p>Uudistuvat palvelut</p>	<p>TAVOITE 1</p> <p>Mahdollistamme jokaiselle oppijalle yksilöllisesti sopivia tapoja oppia ja opiskella.</p>	<p>Varhaiskasvatus Varhaiskasvatuksessa päiväkodin jokaisen lapsiryhmän suunniteltua pedagogista toimintaa arvioidaan yhteisellä arviointimallilla. Yhteinen arviointimalli käyttöön otetaan vuoden 2021 aikana.</p> <p>Perusopetus Vähintään 98% oppijalle kirjataan oppimisen ja/tai kasvun tavoite ja käydään arviointikeskustelu.</p> <p>Lukiokoulutus Vähintään 75% ensimmäisen vuoden opiskelijoista on suorittanut Opintokamu-kurssin keväällä 2021 esimerkiksi osana ryhmänohjausta opiskelijahuollon henkilöstön tuella. Opintokamu-ohjelma tarjoaa helposti käyttöön otettavia ja motivoivia työkaluja opiskelijoiden hyvinvoinnin edistämiseksi toisella asteella. Kaikki materiaalit ovat sähköisiä.</p> <p>Ammatillinen koulutus Negatiivinen keskeyttäminen pysyy tavoitetasolla 7,4 %. Vuonna 2019 negatiivisesti eronneita oli 8,4 %.</p> <p>Vapaa sivistystyö Yhteisiä sähköisiä oppimisalustoja käyttöön otetaan työväenopistoissa siten, että vähintään 10 % kursseista käyttää edu.hel.fi-verkon oppimisalustoja.</p>	<p>Strategia nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemiseen</p> <p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoinnin ja johtamisrakenteen valmistelu</p> <p>Osallisuus</p> <p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen</p> <p>Työllisyys</p>
	<p>TAVOITE 2</p> <p>Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä.</p>	<p>Varhaiskasvatus Jokaisessa lapsiryhmässä toteutetaan ilmiöpohjaisen oppimisen kokonaisuus yhdessä kulttuuri- tai taidetoimijan kanssa.</p> <p>Perusopetus Oppilaat osallistuvat monipuolisesti kulttuurisisältöihin ja -tapahtumiin. Kulttuuripolkua toteutetaan vähintään:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1-6 vuosiluokkien koulussa neljä vuosiluokkaa • 1-4 ja 1-5 vuosiluokkien koulussa kolme vuosiluokkaa • 1-9 seitsemän vuosiluokkaa <p>Lukiokoulutus Nuorten lukiokoulutus: Vähintään 95 % opiskelijoista osallistuu aineenopettajan ja opiskelijoiden yhdessä suunnittelemiin opetussuunnitelman mukaisiin opintokäynteihin. (korkeakoulut, yritykset, työpaikat) Aikuisten perusopetus ja lukiokoulutus: Vähintään 30 %:ssa lukion kursseja toteutetaan em. opintokäynti.</p> <p>Ammatillinen koulutus Työpaikalla tapahtuva oppiminen kasvaa 10 000 päivällä verrattuna vuoteen 2020.</p> <p>Vapaa sivistystyö Kursseillaisten määrä kasvaa Koillis- ja Itä-Helsingin alueilla vähintään 5% verrattuna vuoteen 2020.</p>	<p>Strategia nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemiseen</p> <p>Liikkumisohjelma</p> <p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoinnin ja johtamisrakenteen valmistelu</p> <p>Kaupungin tilojen käyttö</p> <p>Osallisuus</p>

Tema i stadsstrategin	Bindande verksamhetsmål	Mätare för bindande verksamhetsmål	Koppling till stadens gemensamma projekt och teman för samplaneringen
<p>Världens bäst fungerande stad</p> <p>Tryggande av en hållbar tillväxt</p> <p>Tjänsterna förnyas</p>	<p>MÅL 1</p> <p>Vi gör individuella sätt att lära sig och studera möjliga för varje inlärare.</p>	<p>Småbarnspedagogik Inom småbarnspedagogiken utvärderas daghemmets planerade pedagogiska verksamhet för varje barngrupp med hjälp av en gemensam utvärderingsmodell. En gemensam utvärderingsmodell tas i bruk under år 2021.</p> <p>Grundläggande utbildning Ett mål för lärande och/eller uppväxt antecknas för minst 98 % av eleverna och ett utvärderingssamtal förs.</p> <p>Gymnasieutbildning Minst 75 % av första årets studerande har slutfört Opintokamu-kursen på våren 2021, till exempel som en del av gruppstyrningen med stöd av studerandevårdens personal. Programmet Opintokamu erbjuder motiverande verktyg som lätt kan tas i bruk för att främja studerandenas välbefinnande på andra stadiet. Allt material är elektroniskt.</p> <p>Yrkesutbildning Det negativa avbrytandet håller sig på målnivån 7,4 %. År 2019 var procentandelen negativt avbrytande 8,4 %.</p> <p>Fritt bildningsarbete Gemensamma elektroniska inlärningsplattformar tas i bruk vid arbetarinstitutionen så att minst 10 % av kurserna använder edu.hel.fi-nätverkets inlärningsplattformar.</p>	<p>Strategi för att lösa utmaningen med utslagning bland unga</p> <p>Beredningen av hur främjandet av välbefinnandet och hälsan samordnas och av ledningsstrukturen</p> <p>Delaktighet</p> <p>Främjande av välbefinnande och hälsa</p> <p>Sysselsättning</p>
	<p>MÅL 2</p> <p>Vi utnyttjar hela staden som inlärnings- och arbetsmiljö.</p>	<p>Småbarnspedagogik I varje barngrupp genomförs en helhet av fenomenbaserat lärande tillsammans med en kultur- eller konstaktör.</p> <p>Grundläggande utbildning Eleverna deltar mångsidigt i kulturellt innehåll och kulturevenemang. Kulturvägen genomförs minst:</p> <ul style="list-style-type: none"> • I skolor med årskurserna 1–6 i fyra årskurser • I skolor med årskurserna 1–4 och 1–5 i tre årskurser • 1–9 i sju årskurser <p>Gymnasieutbildning Ungas gymnasieutbildning: Minst 95 % av studerandena deltar i studiebesök som planerats i samverkan mellan ämnesläraren och studerande i enlighet med läroplanen. (högskolor, företag, arbetsplatser) Grundläggande utbildning för vuxna och gymnasieutbildning: I minst 30 % av gymnasiets kurser ingår ett dylikt studiebesök.</p> <p>Yrkesutbildning Inlärnigen på arbetsplatsen ökar med 10 000 dagar jämfört med år 2020.</p> <p>Fritt bildningsarbete Antalet kursdeltagare ökar i nordöstra och östra Helsingfors med minst 5 % jämfört med år 2020.</p>	<p>Strategi för att lösa utmaningen med utslagning bland unga</p> <p>Motions- och rörlighetsprogrammet</p> <p>Samordning av främjandet av välbefinnande och hälsa och beredning av ledningsstrukturen</p> <p>Användning av stadens lokaler</p> <p>Delaktighet</p>

Muut toiminnan tavoitteet

Andra verksamhetsmål

Kaupunki-strategian teema	Toiminnan tavoite	Tavoitteiden mittarit	Kaupunkiyhteiset yhteissuunnittelun teemat
Vastuullinen taloudenpito	Uudistamme toimintaamme tilojen yhteiskäytöllä	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala Yhteiskäyttötilojen määrä lisääntyy 5 prosenttia vuonna 2021. Yhteiskäytöllä tarkoitetaan eri palveluiden samassa osoitteessa tapahtuvaa toimintaa.	Taloudellisesti kestävä kehitys Kaupungin tilojen käyttö

Tema i stadsstrategin	Verksamhetsmål	Mätare för målen	Stadens gemensamma teman för samplaneringen
Ansvarsfull hushållning	Vi omstrukturerar vår verksamhet genom gemensam användning av lokaler	Fostrans- och utbildningssektorn Antalet lokaler för gemensamt bruk ökar med 5 procent år 2021. Med gemensamt bruk avses verksamhet som bedrivs på samma adress för olika tjänster.	Ekonomiskt hållbar utveckling Användning av stadens lokaler

Koko kaupungin yhteinen hyvinvoinnin ja terveyden (HYTE) tavoite

Hela stadens gemensamma mål för välfärd och hälsa (HYTE)

Kaupunki-strategian teema	Toiminnan tavoite	Tavoitteiden mittarit	Kaupunkiyhteiset yhteissuunnittelun teemat
Maailman toimivin kaupunki Kestävän kasvun turvaaminen kaupungin keskeinen tehtävä Uudistuvat palvelut	Lasten ja nuorten harrastamisen mahdollisuuksia parannetaan ja lisätään tietoisuutta oman alueen vapaa-ajan toiminnoista	Toimiala on aktiivisesti mukana luomassa kaupunkiyhteistä toimintamallia ja koordinaatorakennetta lasten harrastustoiminnan lisäämiseksi. Toimiala osallistuu kumppanina 3.-6. -luokkalaisten koulupäivän yhteyteen sijoittuvan harrastustoiminnan parantamiseen mm. mahdollistamalla harrastamisen koulupäivän yhteydessä ja tarjoamalla tiloja. Lisäksi koulut järjestävät kerhorahalla harrastustoimintaa koulupäivän yhteydessä. 7. -9. -luokkalaisia kannustetaan harrastuspassin käyttöön. Mukana-ohjelman lasten harrastustoimintaa edistäviä toimenpiteitä ovat mm. alueelliset kokeilut kohdealueilla: Enemmän yhdessä/ Kannelmäki-Malminkartano, Me-koulut/ Malmi, Laakavuori, Kannelmäki sekä Mukana Mellunkylässä. Alueilla tarjotaan matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia kohdennetusti niille lapsille, jotka eivät harrasta. Lisäksi alueiden paikallisia verkostoja vahvistetaan harrastustoiminnan mahdollistamiseksi. Mukana! -kyselyillä kartoitetaan kohdealueilla harrastamisen tilannetta ja tarvetta.	Mukana-ohjelma Palvelujen saavutettavuus Osallisuus Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Liikkumishjelma
	Ikäihmisten hyvinvoinnin tukeminen	Työväenopisto ja Arbis järjestävät kohtauspaikkoja ikäihmisille ja suuntavat kurssitarjontaa ja luentoja kohderyhmälle. Ikäihmisten kurssien kurssimaksut ovat alennettuja normaalikursseihin verrattuna. Ikäihmisille tarjotaan liikuntakurssitoimintaa ja parannetaan viestintää ja etäpalveluiden tarjontaa yhteistyössä toimialojen kanssa.	

Tema i stadsstrategin	Verksamhetsmål	Mätare för verksamhetsmål	Stadens gemensamma teman för samplaneringen
<p>Världens bäst fungerande stad</p> <p>Tryggande av hållbar tillväxt stadens mest centrala uppgift</p> <p>Tjänsterna förnyas</p>	<p>Barnens och ungdomarnas möjligheter till hobbyer förbättras och medvetenheten om fritidsaktiviteter i det egna området ökas</p>	<p>Sektorn deltar aktivt i skapandet av en gemensam verksamhetsmodell för staden och en samordningsstruktur för att öka barnens hobbyverksamhet.</p> <p>Sektorn deltar som partner i förbättrandet av hobbyverksamheten i anslutning till skoldagen för elever i årskurserna 3-6 bl.a. genom att möjliggöra hobbyverksamhet i samband med skoldagen och erbjuda lokaler. Dessutom ordnar skolorna hobbyverksamhet med klubbpengar i samband med skoldagen. Elever i årskurserna 7-9 uppmuntras att använda hobbypasset.</p> <p>Åtgärder i Mukana-programmet som främjar barnens fritidsaktiviteter är bl.a. lokala försök i målområdena: Enemmän yhdessä/Gamlas-Malmgård, Me-koulut/Malm, Laakavuori, Gamlas och Mukana i Mellungsby. I områdena erbjuds hobbymöjligheter med låg tröskel som riktas till sådana barn som inte har hobbyer. Dessutom stärks de lokala nätverken i områdena för att möjliggöra hobbyverksamhet. Med hjälp av Mukana!-enkäterna kartläggs situationen för och behovet av hobbyaktiviteter i målområdena.</p>	<p>Mukana-programmet</p> <p>Tillgång till tjänster</p> <p>Delaktighet</p> <p>Främjande av välbefinnande och hälsa</p> <p>Motions- och rörlighetsprogrammet</p>
	<p>Stödjande av äldres välbefinnande</p>	<p>Finska arbetarinstitutet och Arbis ordnar mötesplatser för äldre och riktar kursutbud och föreläsningarna till målgruppen. Kursavgifterna för kurser för äldre är lägre än för normala kurser.</p> <p>Äldre personer erbjuds motionskursverksamhet och kommunikationen och utbudet av distanstjänster förbättras i samverkan med sektorerna.</p>	

Tuottavuuden kehittymistä kuvaavat tunnusluvut

Nyckeltal för produktivitetens utvecklingen

Suorite-, yksikkökustannus- ja taloustavoitteet - Prestationsmål, mål för kostnaderna per enhet och ekonomiska mål

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
VARHAISKASVATUS - SMÅBARNSPEDAGOGIK						
Hoidossa olevat alle kouluikäiset lapset keskimäärin vuoden aikana - Barn i vård under skolåldern i genomsnitt under året	39 438	39 006	38 534	38 537	38 215	37 898
Suomenkielinen varhaiskasvatus* - Finsk småbarnspedagogik*	37 217	36 693	36 279	36 169	35 813	35 516
Omissa päiväkodeissa - Vid egna daghem	23 881	23 953	23 878	24 670	24 917	25 060
Maksusitoumusasiakkaat - Klienter med betalningsförbindelse	483	375	542	483	433	384
Perhepäivähoidossa - I familjedagvård	751	702	564	484	439	388
Lasten kotihoidontuki, sisältää molemmat kieliryhmät - Hemvårdsstöd för barn, båda språkgrupperna ingår	7 506	7 071	6 942	6 276	5 860	5 579
Yksityisen hoidontuki, sisältää molemmat kieliryhmät - Stöd för privat vård, båda språkgrupperna ingår	3 755	3 846	3 675	3 690	3 668	3 673
Kerhoissa - I klubbar	841	746	678	566	496	432
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus* - Svensk småbarnspedagogik*	2 221	2 313	2 255	2 368	2 402	2 382
Omissa päiväkodeissa - Vid egna daghem	1 930	2 026	1 986	2 090	2 117	2 097
Ostopalvelupäiväkodeissa - Vid daghem med köpt service	212	210	210	216	216	216
Perhepäivähoidossa - I familjedagvård	79	77	59	62	69	69
*) Varhaiskasvatuksen luvut on muutettu koko vuoden keskiarvoksi vuodenvaihteen luvun sijaan - *) Småbarnspedagogikens siffor har ändrats till genomsnitt för hela året i stället för vid utgången av året						
Esiopetusoppilaat (20.9)** - Elever i förskoleundervisningen (20.9)**	6 317	6 130	6 130	6 276	6 169	5 868
Suomenkielinen varhaiskasvatus - Finsk småbarnspedagogik	5 823	5 680	5 680	5 800	5 709	5 475
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus - Svensk småbarnspedagogik	494	450	450	476	460	393
**) Sisältyvät omissa päiväkodeissa olevien lasten lukumäärään - **) Ingår i antalet barn i de egna daghemmen						
PERUSOPETUSLAIN MUKAINEN KOULULAISTEN ILTAPÄIVÄTOIMINTA - EFTERMIDDAGSVERKSAMHET I ENLIGHET MED LAGEN OM GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING	7 626	8 060	8 454	8 974	9 504	10 034
kaupungin järjestämässä iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat - elever inom stadens eftermiddagsverksamhet	1 015	1 200	1 030	1 425	1 575	1 725
avustettavassa iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat - elever inom eftermiddagsverksamhet som beviljas understöd	6 239	6 500	7 100	7 179	7 529	7 879
kaupungin järjestämässä kehitysvammaisten lasten iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat - elever inom stadens eftermiddagsverksamhet för barn med utvecklingsstörning i enlighet med lagen om grundläggande utbildning	372	360	324	370	400	430
Koululaisten leikki- ja taitotoiminta - Lekparksverksamhet för skolelever	3 281	3 864	2 815	2 515	2 215	1 915
PERUSOPETUS - GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING	43 694	45 033	44 914	46 225	47 473	48 551
Suomenkielinen perusopetus - Finsk grundläggande utbildning	40 021	41 194	41 114	42 278	43 394	44 376
Ruotsinkielinen perusopetus - Svensk grundläggande utbildning	3 673	3 839	3 800	3 947	4 079	4 175

LUKIOKOULUTUS - GYMNASIEUTBILDNING	8 722	8 799	8 960	9 305	9 750	10 106
Suomenkielinen lukiokoulutus - Finsk gymnasieutbildning	7 455	7 545	7 677	8 022	8 444	8 751
Lukiokoulutus - Gymnasieutbildning	7 405	7 491	7 630	7 968	8 390	8 697
Valmistava opetus - Förberedande undervisning	50	54	47	54	54	54
Ruotsinkielinen lukiokoulutus - Svensk gymnasieutbildning	1 267	1 254	1 283	1 283	1 306	1 355
AMMATILLINEN KOULUTUS - YRKESUTBILDNING	10 247	9 119	10 262	9 119	9 119	9 119
Ammatillinen koulutus opiskelijavuosina - Yrkesutbildning som studerandeår	8 495	7 147	8 176	7 147	7 147	7 147
oppisopimuskoulutus - läroavtalsutbildning	1 465	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800
Muu ammatillisen koulutuksen järjestämä koulutus - Övrig utbildning ordnad av en yrkesutbildningsanordnare						
Työpajatoiminta, opiskelijamäärä henkilötyövuosina - Verkstadsverksamhet, antal studerande, årsverken	133	132	132	132	132	132
Perusopetuksen lisäopetus oppilasmäärä - Påbyggnadsundervisning efter den grundläggande utbildningen, antal elever	154	40	154	40	40	40
VAPAA SIVISTYSTYÖ - FRITT BILDNINGSPÅBUD						
Suomenkielinen vapaa sivistystyö - Fritt bildningsarbete på finska						
Opetustunnit - Undervisningstimmar	106 879	106 000	105 000	92 800	92 800	92 800
Maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon opetustunnit - Undervisningstimmar i läsning och skrivning för invandrare	2 315	1 412	4 000	4 500	4 500	4 500
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet - Kursdeltagare, personer som fått kursplats	84 859	83 000	75 000	73 000	73 000	73 000
Ruotsinkielinen vapaa sivistystyö - Fritt bildningsarbete på svenska						
Opetustunnit - Undervisningstimmar	23 318	22 100	22 100	16 600	16 600	16 600
Maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus, opetustunnit - Integrationsutbildning för invandrare, undervisningstimmar	468	400	400	400	400	400
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet - Kursdeltagare, personer som fått kursplats	17 106	17 000	16 400	12 800	12 800	12 800
Vapaa sivistystyö, opetustunnit - Fritt bildningsarbete, undervisningstimmar	132 980	129 912	131 500	114 300	114 300	114 300
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet - Kursdeltagare, personer som fått kursplats	101 965	100 000	91 400	85 800	85 800	85 800
Kotikuntakorvausten perusteena olevat oppilasmäärät - Elevantal som ligger till grund för hemkommunersättningar						
Helsingin kaupungin järjestämässä esi- ja perusopetuksessa olevat muiden kuntien oppilaat - Elever från andra kommuner i förskoleundervisning och grundläggande utbildning som ordnas av Helsingfors stad	494	494	475	508	523	533
Muiden koulutuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksessa olevat helsinkiläiset oppilaat - Helsingforslever i förskoleundervisning och grundläggande utbildning som ordnas av andra utbildningsanordnare	9 043	9 043	9 385	9 586	9 815	9 962

Tehokkuus/taloudellisuus - Effektivitet/lönsamhet

Vaikuttavuustavoitteet - Effektivitetsmål

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Prosentteina - procent %						
Suomen- ja ruotsinkielinen varhaiskasvatus - Finska och svenska småbarnspedagogiken						
Kaikkien palveluiden osallistumisaste yhteensä (suomen- ja ruotsinkieliset varhaiskasvatuspalvelut, yksityisen hoidon tuki ja kotihoidon tuki) - Deltagandegrad i småbarnspedagogiken, alla tjänster sammanlagt (finska och svenska småbarnspedagogiska tjänster och stödet för privat vård)						
- 0-2 -vuotiaat - 0-2-åringar	67	67	67	67	67	67
- 3-5- vuotiaat - 3-5-åringar	95	95	95	95	95	95
- 5- vuotiaat - 5-åringar	96	95	95	96	96	96
- 6- vuotiaat - 6-åringar	95	97	97	97	97	97
- 0-6- vuotiaat - 3-5-åringar	83	84	84	84	84	84
Varhaiskasvatuksen osallistumisaste kaikki palvelut yhteensä (suomen- ja ruotsinkieliset varhaiskasvatuspalvelut ja yksityisen hoidon tuki) - Deltagandegrad i småbarnspedagogiken, alla tjänster sammanlagt (finska och svenska småbarnspedagogiska tjänster och stödet för privat vård)						
- 0-2 -vuotiaat - 0-2-åringar	34	34	34	35	36	37
- 3-5- vuotiaat - 3-5-åringar	92	92	92	93	94	94
- 5- vuotiaat - 5-åringar	94	94	94	95	95	95
- 6- vuotiaat - 6-åringar	94	96	96	96	96	96
Osallistumisaste kaupungin suomenkieliset varhaiskasvatuspalvelut (kaupungin päiväkodit, ostosopimuspäiväkodit ja perhepäivähoito) - Deltagandegrad i stadens finska småbarnspedagogiska tjänster (stadens daghem, köpavtalsdaghem och familjedagvård)						
- 0-2 -vuotiaat - 0-2-åringar	29	28	28	30	31	32
- 3-5- vuotiaat - 3-5-åringar	79	79	79	80	81	82
- 5- vuotiaat - 5-åringar	82	81	81	83	83	83
- 6- vuotiaat - 6-åringar	85	87	87	86	86	86
Osallistumisaste kaupungin ruotsinkieliset varhaiskasvatuspalvelut (kaupungin päiväkodit, ostosopimuspäiväkodit ja perhepäivähoito) - Deltagandegrad i stadens svenska småbarnspedagogiska tjänster (stadens daghem, köpavtalsdaghem och familjedagvård)						
- 0-2 -vuotiaat - 0-2-åringar	41	40	40	42	42	42
- 3-5- vuotiaat - 3-5-åringar	91	89	89	91	91	91
- 5- vuotiaat - 5-åringar	92	92	92	92	92	92
- 6- vuotiaat - 6-åringar	108	100	100	100	100	100
Osallistumisaste tuettu palvelutuotanto yksityishoidontuki - Deltagandegrad i den privata serviceproduktionen, stödet för privat vård						
- 0-2 -vuotiaat - 0-2-åringar	5	5	5	5	5	5
- 3-5- vuotiaat - 3-5-åringar	12	12	12	12	12	12
- 5- vuotiaat - 5-åringar	11	12	12	12	12	12
- 6- vuotiaat - 6-åringar	8	8	8	8	8	8
Osallistumisaste tuettu palvelutuotanto kodinhoidontuki - Deltagandegrad i den understödda serviceproduktionen, hemvårdsstödet						
- 0-2 -vuotiaat - 0-2-åringar	33	33	33	32	31	30
- 3-5- vuotiaat - 3-5-åringar	3	3	3	2	1	1
- 5- vuotiaat - 5-åringar	2	1	1	1	1	1
- 6- vuotiaat - 6-åringar	1	1	1	1	1	1

Suomenkielinen perusopetus - Finsk grundläggande utbildning

Peruskoulun päättötodistuksen saaneet - Studerande som fått avgångsbetyg	99,6	99,0	99,0	99,0	99,0	99,0
Perusopetuksen oman oppilaaksiottoalueen koulun valinneet 1. luokan oppilaat – Elever i årskurs 1 som valt en skola i det egna upptagningsområdet inom den grundläggande utbildningen	89,6	93,0	89,6	89,6	89,6	89,6
Perusopetuksen oman oppilaaksiottoalueen koulun valinneet 7. luokan oppilaat – Elever i årskurs 7 som valt en skola i det egna upptagningsområdet inom den grundläggande utbildningen	86,2	84,0	86,2	86,2	86,2	86,2

Ruotsinkielinen perusopetus - Svensk grundläggande utbildning

Peruskoulun päättötodistuksen saaneet - Studerande som fått avgångsbetyg	100,0	99,0	99,0	100,0	100,0	100,0
Perusopetuksen oman oppilaaksiottoalueen koulun valinneet 1. luokan oppilaat – Elever i årskurs 1 som valt en skola i det egna upptagningsområdet inom den grundläggande utbildningen	96,5	97,0	97,0	96,5	96,5	96,5
Perusopetuksen oman oppilaaksiottoalueen koulun valinneet 7. luokan oppilaat – Elever i årskurs 7 som valt en skola i det egna upptagningsområdet inom den grundläggande utbildningen	95,1	95,0	95,0	95,1	95,1	95,1

Suomenkielinen lukiokoulutus - Finsk gymnasieutbildning

Ylioppilaskirjoitusten tulokset (ero valtak. keskiarvoon) - Resultat i studentskrivningarna (skillnad till det nat. medeltalet)	0	0	0	0	0	0
Läpäisyaste - Slutförandegrad	84,0	85,4	84,0	84,0	84,0	84,0
Keskeyttäminen negatiivinen - Avhopp negativ	1,2	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2

Ruotsinkielinen lukiokoulutus - Svensk gymnasieutbildning

Ylioppilaskirjoitusten tulokset (ero valtak. keskiarvoon) - Resultat i studentskrivningarna (skillnad till det nat. medeltalet)	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Läpäisyaste - Slutförandegrad	95,0	95,0	95,0	95,0	95,0	95,0
Keskeyttäminen negatiivinen - Avhopp negativ	0,4	1,2	1,2	0,4	0,4	0,4

Ammatillinen koulutus - Yrkesutbildning

Keskeyttäminen negatiivinen - Avhopp negativ	8,4	8,2	8,2	7,4	7,4	7,4
Järjestämisluvan käyttöaste - Användningsgrad för tillstånd att ordna utbildning	99,8	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Resurssit - Resurser**Tuottavuusmittari - Produktivetsmätare**

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kokonaistuottavuus - Totalproduktivitet i fostrans- och utbildningssektorn, 2019=100						
Suoriteindeksi - Prestationsindex	100,0	99,8	101,0	102,9	104,5	105,8
Kustannusindeksi - Kostnadsindex	100,0	102,1	102,4	102,7	104,5	108,2
Tuottavuusindeksi - Produktivetsindex	100,0	98,7	98,6	100,2	100,0	97,7

Tuottavuus on laskettu huomioiden suoritteet ja kustannukset kaupungin itse tuottamissa varhaiskasvatus-, opetus- ja koulutuspalveluissa. - Produktiviteten är uträknad med beaktande av prestationerna och kostnaderna i de småbarnspedagogik-, undervisnings- och utbildningstjänster som staden själv producerar.

Henkilöstö ja tilankäytön tehokkuuden toteutuminen 2019-2023 - Effektivitet i lokalanvändningen 2019-2023

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Henkilöstön käyttö - Användning av personal						
Henkilöstön määrä - Antal anställda	13 924	13 690	14 112	13 984	14 371	14 513
Henkilötyövuodet (oma henkilöstö) - Årsverken (egen personal)	11 097	11 072	11 143	11 137	11 486	11 609
Henkilötyövuodet (ostopalvelut) - Årsverken (köpta tjänster)	570	567	551	530	534	538
Tilankäytön tehokkuus - Effektivitet i lokalanvändningen						
htm²/asiakas - m² lägenhetsyta/kund						
Päiväkodit - Daghem	9,91	10,15	10,03	10,05	10,21	10,71
Peruskoulut - Grundskolor	11,89	11,63	11,67	11,42	11,28	11,40
Lukio - Gymnasier	9,22	9,14	8,97	9,23	8,56	8,47
Stadin ammattiopisto*	13,87	15,59	13,85	13,68	13,68	13,82

*) Vuosina 2021 - 2023 opiskelijavuodet yht. 10 262 - *) Under åren 2021-2023 studerandeåren tot. 10 262

Yksikkökustannusten kehitys - Utveckling i kostnaderna per enhet

Palvelu euroa/x - Tjänst euro/x	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Varhaiskasvatus, esiopetus ja leikkiopisto sekä iltapäivätoiminta - Småbarnspedagogik, förskola och lekparcs- och eftersmiddagsverksamhet						
Keskimääräiset nettomenot (€/lapsi) - Nettoutgifter i genomsnitt (euro/barn)						
Suomenkielinen varhaiskasvatus - Finsk småbarnspedagogik	10 275	10 382	10 760	10 715	10 625	10 904
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus - Svensk småbarnspedagogik	12 317	12 013	12 252	12 401	12 641	13 073
Keskimääräiset nettomenot (€/oppilas/opiskelija) - Nettoutgifter i genomsnitt, (euro/elev/studerande)						
Suomenkielinen esi- ja perusopetus - Finsk förskola och grundläggande utbildning	9 443	9 752	9 585	9 642	9 738	10 020
Suomenkielinen lukio- ja aikuislukiokoulutus - Finsk gymnasie- och vuxengymnasieutbildning	7 961	8 341	8 269	8 318	8 357	8 513
Ruotsinkielinen esi- ja perusopetus - Svensk förskola och grundläggande utbildning	10 268	10 395	10 604	10 109	10 299	10 692
Ruotsinkielinen lukio- ja aikuislukiokoulutus - Svensk gymnasie- och vuxengymnasieutbildning	8 927	9 180	8 952	8 743	8 746	8 864
Ammatillinen koulutus ** - Yrkesutbildning **	11 709	13 101	11 955	12 503	12 618	12 908
Vapaa sivistystyö nettomenot (€/opetustunti) - Fritt bildningsarbete, nettoutgifter (euro/undervisningstimme)						
Suomenkielinen vapaa sivistystyö - Fritt bildningsarbete på finska	116	120	124	138	139	141
Ruotsinkielinen vapaa sivistystyö - Fritt bildningsarbete på svenska	124	140	139	176	177	180

**) Vuosina 2021 - 2023 opiskelijavuodet 10 262 (järjestämislupa + lisäopiskelijavuodet) - **) Under åren 2021 - 2023 studerandeåren 10 262

**Kaupunki-
ympäristön
toimiala**

3

**Stadsmiljö-
sektorn**

3 Kaupunkiympäristön toimiala – Stadsmiljösektorn

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ennuste -	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Prognos	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
						2022	2023
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	1 099 143	1 049 471	1 042 546	1 058 763	1 058 763	1 079 034	1 103 483
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	770 865	803 843	785 608	826 640	825 428	848 230	888 468
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	328 278	245 628	256 938	232 123	233 335	230 804	215 015
Poistot - Avskrivningar	260 734	251 194	262 688	267 986	267 986	267 804	268 236
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	67 544	-5 566	-5 750	-35 863	-34 651	-37 000	-53 221
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	67 544	-5 566	-5 750	-35 863	-34 651	-37 000	-53 221
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-4,5	-0,7	0,9	0,9	1,9	2,3
Menot - Utgifter		4,3	-2,3	2,8	2,7	2,8	4,7

Talousarvion 2021 keskeiset painopisteet ja tiivistelmä

Kaupunkiympäristön toimialan keskeisimmät painopisteet vuodelle 2021 ovat:

- kaupungin kestävä kasvun luominen
- asiakaskokemuksen parantaminen
- tuottavuuden parantaminen
- johtamisen kehittäminen

Kaupunkiympäristön toimialan kestävä kasvun edellytysten luomisen keskeisenä painopisteenä on turvata asuntotuotanto kaavoittamalla riittävästi asuntokerrosalaa ja luovuttamalla tontteja rakentamiseen. Asuntotuotannossa varaudutaan uudistuotannon ja peruskorjausten määrän kasvuun. Lisäksi jatketaan raideliikenteeseen perustuvan verkostokaupungin suunnittelua. Kestäviin liikkumismuotoihin; kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen ja joukkoliikenteeseen panostetaan edelleen.

Hiilineutraali Helsinki 2035 (HNH35) -ohjelman toimeenpanoa jatketaan. HNH35-ohjelman toteuttamisessa tärkeää on vuonna 2021 käynnistyvä energiarenessanssi, jossa keskiössä on yksityisten kerrostalokiinteistöjen energiatehokkuus.

Toimitilastrategian ja sisäilmaohjelman toimeenpano on keskeistä vuonna 2021. Kestävä kasvun turvaamiseksi tilahankkeiden suunnittelun ohjauksessa painotetaan koulujen ja päiväkotien elinkaariominaisuuksia, pitkäaikaiskestävyyttä sekä tilojen käyttö- ja muuntojoustavuutta.

Asiakaskokemuksen parantamiseen tähtävänä toimenpiteinä jatketaan palveluiden digitalisointia, sujuvoitetaan prosesseja sekä parannetaan asiakaskokemusta. Asiakaspalautteiden analysointia kehitetään ja analysoinnin pohjalta tehdään parantavia toimenpiteitä. Vuonna 2021 panostetaan erityisesti palvelujen löydettävyyteen. Toimialan palvelut määritellään palvelumuotoilua hyödyntäen sekä resursoimalla Hel.fi uudistukseen.

Kaupunkitilojen viihtyisyyttä parannetaan. Katutöiden haittojen vähentämisen projektia jatketaan, jotta katutyöt häiritsevät kaupunkilaisia mahdollisimman vähän. Kaupunkitilan viihtyisyyteen panostetaan muun muassa penkkejä lisäämällä ja siisteyttä parantamalla. Ylläpidon urakoiden laadunvalvontaa tehostetaan sopimusasiakirjoja, urakanhallintajärjestelmiä ja valvontaa kehittämällä. Myös tapahtumien sääntelyn keventämistä jatketaan.

Toimiala käynnisti tuottavuuden parantamiseksi kesällä 2020 rakenteellisten muutosten tarkastelun resurssien kohdentamiseksi asiakkaalle lisäarvoa tuottaviin tehtäviin. Jatkossa arvioidaan olemassa olevien resurssien uudelleen kohdentamisen tarpeet rekrytointitilanteissa, panostetaan tiedolla johtamiseen ja digitalisaatio-ohjelman toteuttamiseen.

Johtamista kehitetään panostamalla yhteiseen johtamiskulttuuriin, johtamispalautteiden hyödyntämiseen ja esimieskoulutuksiin.

Centralla prioriteringar i budgeten 2021 och sammandrag

Stadsmiljösektorns viktigaste prioriteringsområden för år 2021 är att:

- skapa förutsättningar för stadens hållbara tillväxt
- förbättra kundupplevelsen
- förbättra produktiviteten
- utveckla ledarskapet

Stadsmiljösektorn har som ett väsentligt prioriteringsområde inom skapandet av förutsättningar för hållbar tillväxt att trygga bostadsproduktionen genom att detaljplanelägga tillräckligt mycket bostadsvåningsyta och överlåta tomter för byggande. Inom bostadsproduktionen förbereder man sig för en ökning i antalet nybyggnads- och ombyggnadsprojekt. Dessutom fortsätter planeringen av nätverksstaden som grundar sig på spårtrafiken. Satsningar görs fortsättningsvis på hållbara transportformer; gång och cykelåkning och kollektivtrafiken främjas.

Genomförandet av programmet Kolneutralt Helsingfors 2035 (KNH35) fortsätter. En viktig del av genomförandet av programmet KNH35 är energirenässansen, som startar år 2021, där fokus ligger på energieffektiviteten i privata fastigheter med flervåningshus.

Genomförandet av lokalstrategin och innetluftsprogrammet är väsentligt år 2021. I styrningen av lokalprojekters planering betonas skolornas och daghemmens livscykelegenskaper, långtidshållbarhet och lokalernas användnings- och multifunktionalitet för att trygga den hållbara tillväxten.

Åtgärderna som vidtas för att förbättra kundupplevelsen fortsätter genom digitalisering av tjänsterna, smidiggörande av processerna och förbättrande av kundupplevelsen. Analysen av kundresponsen utvecklas och utgående från analyserna vidtas förbättringsåtgärder. År 2021 görs satsningar särskilt på att göra tjänsterna lätta att hitta. Sektorns tjänster definieras med hjälp av tjänstedesign och med resurser för en ombyggnad av Hel.fi.

Trivseln i stadsrummen förbättras. Projektet för att minska olägenheterna från gatuarbeten fortsätter, så att gatuarbetena stör stadsborna så lite som möjligt. Satsningar görs på trivseln i stadsrummet bland annat genom att öka antalet bänkar och förbättra renligheten. Kvalitetskontrollen för underhållets entreprenader effektiviseras genom utveckling av avtalsdokumenten, systemen för entreprenadhantering och översynen. Även minskandet av regleringen för evenemang fortsätter.

För att förbättra produktiviteten inledde sektorn under sommaren 2020 en granskning av strukturella ändringar för att rikta resurserna till uppdrag som ger kunden ett mervärde. I fortsättningen bedöms behoven att rikta om de befintliga resurserna i rekryteringssituationer, görs satsningar på datadrivet ledarskap och genomförandet av digitaliseringsprogrammet.

Ledarskapet utvecklas genom satsningar på den gemensamma ledarskapskulturen, utnyttjande av ledarskapsrespons och chefsutbildningar.

Talousarvion 2021 tiivistelmä

Talousarviokaudella jatketaan Helsingin yleiskaavan toteuttamishjelman toimenpiteitä. Asuntorakentamista edistetään kaavoittamalla ja luovuttamalla asuntotontteja talousarvion sitovan tavoitteen mukaisesti. Lisäksi turvataan kaupungin oma kohtuuhintainen asuntotuotanto sekä Hekan asuntojen peruskorjaukset.

Toimitilastrategia ja sen toimeenpano tulee vaikuttamaan laajasti hankkeille ja tilaomaisuudelle asetettaviin tavoitteisiin ja toiminnan ohjaukseen, toiminnalle asetettaviin kriteereihin ja toimitilatalouden seurantaan. Tilahankkeiden suunnittelun ohjauksessa painotetaan elinkaariominaisuuksia, pitkäaikaiskestävyyttä sekä tilojen käyttö- ja muuntojoustavuutta. Korjausvelan pienentämiseksi jatketaan tilojen arvottamista ja luopumista niistä tiloista, joita kaupunki ei tarvitse omassa toiminnassaan.

Yleisillä alueilla tavoitteena on sujuvoittaa kaupunkitilan ydinprosessia korjaamalla tunnistetut ongelmakohdat. Helsingin merellisen strategian mukaisesti saarten ylläpitopalveluja tullaan lisäämään kasvavan käytön edellyttämälle tasolle. Pyöräilyn ja jalankulun edellytyksiä parannetaan tehostetun talvikunnossapidon avulla. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan yleisten alueiden kokonaisvastuuhoitoa laajennetaan vaihteittain kantakaupungin alueella.

Päästövähennystavoitteita tukevien toimenpiteitä toteutetaan osana rakentamishankkeita sekä olemassa olevassa rakennuskannassa erillisinvestointeina.

Toimialan digitalisaatio-ohjelmaa toteutetaan laadukkaasti toimialan projektimallia noudattaen. Kaupunkiyhteinen digitaalinen perusta -hanke viedään käytäntöön tiiviissä yhteistyössä kaupunginkanslian ja toimialan välillä. Palveluita kehitetään digitalisaatiota hyödyntämällä sekä prosesseja kehittämällä. Pysäköintitunnusten verkkokauppa on käyttöönottoavaiheessa, kamera-auton käyttöprosessia kehitetään ja pysäköinnin mobiilimaksamisen päivitetty toimintamalli otetaan käyttöön. Lisäksi toimiala on varautunut kaupunkiyhteiseen laajaan hel.fi -sivuston uudistukseen.

Toimialan tuottavuutta parannetaan muun muassa uudistamalla ydinprosessit, ottamalla käyttöön uudet toimintatavat sekä vahvistamalla yhteistyötä sisäisten ja ulkoisten sidosryhmien välillä. Lisäksi arvioidaan olemassa olevien resurssien uudelleen kohdentamisen tarpeet rekrytointitilanteissa, yksinkertaistetaan suunnittelutasoja ja toteutetaan suunnittelun eri vaiheita samanaikaisesti. Yleisillä alueilla tuottavuutta edistetään muun muassa keskittämällä kaupunkitekniikan eri verkostojen rakentamista sekä siirtymällä aiempaa suurempiin urakointialueisiin. Kolmivuotisella sopimuksella 2019–2021 Itä-Helsingin ylläpidon alueurakassa tähdätään tuottavuuden tehostamiseen.

Kaupunkiympäristön toimialan vastuulla olevat merkittävät riskit liittyvät ilmastomuutokseen, rakentamiseen ja asumiseen, toimitiloihin ja rakennettuun ympäristöön sekä liikennejärjestelmään.

Sammandrag av budgeten 2021

Under budgetperioden fortsätter genomförandet av åtgärderna i genomförandeprogrammet för generalplanen. Bostadsbyggandet främjas genom detaljplanläggning och överlåtelse av bostadstomter i enlighet med det bindande målet i budgeten. Dessutom tryggas stadens egen rimligt prissatta bostadsproduktion och ombyggnaderna i Hekas bostäder.

Lokalstrategin och dess genomförande kommer att i stor utsträckning påverka målen som ställs upp för projekten och lokalegendomen och verksamhetens styrning, kriterierna för verksamheten och lokalekonomins uppföljning. I planeringen av lokalprojekten betonas livscykelegenskaperna, långtidshållbarheten och lokalernas användnings- och multifunktionalitet. För att minska det eftersatta underhållet fortsätter man med att värdera lokalerna och avstå från sådana lokaler som staden inte behöver i sin egen verksamhet.

I allmänna områden är målet att göra stadsrummets kärnprocess smidigare genom att rätta till de identifierade problempunkterna. I enlighet med Helsingfors havsstrategi kommer öarnas underhållstjänster att expanderas till den nivå som den ökande användningen förutsätter. Förutsättningarna för cykeläkning och gång förbättras med hjälp av intensifierat vinterunderhåll. Enligt stadsstyrelsens beslut utvidgas underhållet med helhetsansvar av allmänna områden stegvis i innerstaden.

Åtgärder som stöder målet att minska utsläppen utförs som en del av byggprojekten och i det befintliga byggnadsbeståndet genom separata investeringar.

Sektorns digitaliseringsprogram förverkligas högklassigt efter sektorns projektmodell. Projektet En gemensam digital grund för hela staden genomförs i tätt samarbete mellan stadskansliet och sektorn. Tjänsterna utvecklas genom utnyttjande av digitalisering och utveckling av processerna. Webbutiken för parkeringstillstånd är i introduktionsskedet, användningsprocessen för en kamerabil utvecklas och en uppdaterad verksamhetsmodell för mobila parkeringsavgifter håller på att tas i bruk. Dessutom har sektorn förberett sig på en omfattande ombyggnad av stadens gemensamma webbplats hel.fi.

Sektorns produktivitet förbättras bland annat genom förnyande av kärnprocesserna, ibruktagande av nya verksamhetssätt och stärkande av samarbetet mellan interna och externa intressentgrupper. Dessutom bedöms behoven av att rikta om de befintliga resurserna i rekryteringssituationer, förenklas planeringsnivåer och förverkligas olika planeringsskeden samtidigt. I allmänna områden främjas produktiviteten bland annat genom att centralisera byggandet av stadsteknikens olika nätverk och genom att övergå till allt större entreprenadområden. Syftet med det treåriga avtalet 2019–2021 om underhållets områdesentreprenad i östra Helsingfors är att effektivisera produktiviteten.

Betydande risker som stadsmiljösektorn ansvarar för hänför sig till klimatförändringen, byggandet och boendet, verksamhetslokalerna och den byggda miljön samt trafiksystemet.

Toiminnan kuvaus

Kaupunkiympäristön toimiala jakaantuu neljään palvelukokonaisuuteen.

Maankäyttö ja kaupunkirakenne (Maka) vastaa toimintaedellytysten luomisesta ja järjestämisestä kaupunkiympäristön kehittämiseksi, rakenteelliselle toimivuudelle ja viihtyisyydelle. Palvelukokonaisuus jakautuu viiteen palveluun: Maankäytön yleissuunnittelu, Asemakaavoitus, Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, Liikenne- ja katusuunnittelu sekä Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu.

Palvelut ja luvat (Palu) tuottaa kaupunkiympäristön palveluita. Palvelukokonaisuus jakautuu viiteen palveluun: Asukas- ja yrityspalvelut, Kaupunkimittauspalvelut, Pysäköinninvalvonta ja pysäköintipalvelut, Rakennusvalvontapalvelut sekä Ympäristöpalvelut.

Rakennukset ja yleiset alueet (Rya) vastaa kaupunkiympäristön rakentamisesta sekä käytettävyydestä. Palvelukokonaisuus vastaa rakennetun omaisuuden hallinnasta, tilapalveluista, katujen ja puistojen ylläpidosta, rakennuttamisesta sekä asuntotuotannosta. Rya jakautuu kolmeen eri talousarviokohtaan: RYA yleiset alueet, Rakennukset ja Asuntotuotanto. Rakennukset ja yleiset alueet – palvelukokonaisuudessa on käynnissä organisaatiouudistus.

Hallinto- ja tukipalvelut (Hatu) tarjoaa tuki- ja hallintopalveluja kaupunkiympäristön toimialalle. Hallinto- ja tukipalvelut palvelukokonaisuuteen kuuluvat seuraavat palvelut: Hallinto- ja lakipalvelut, Henkilöstöpalvelut, Kehittämispalvelut, Talous- ja suunnittelupalvelut, Tietohallintopalvelut ja Viestintäpalvelut.

Beskrivning av verksamheten

Stadsmiljösektorn uppdelas i fyra serviceenheter.

Markanvändning och stadsstruktur (Maka) ansvarar för att skapa och tillhandahålla verksamhetsförutsättningar för att stadsmiljön ska utvecklas och vara trivsamt och för att strukturerna i den ska vara funktionella. Serviceenheten är indelad i fem tjänster: Markanvändningens översiktsplanering, Detaljplanläggning, Markegendomens utveckling och tomter, Trafik- och gatuplanering samt Stadsrums- och landskapsplanering.

Tjänster och tillstånd (Palu) tillhandahåller stadsmiljöns tjänster. Serviceenheten är indelad i fem tjänster: Invånar- och företagstjänster, Stadsmätningstjänster, Parkeringsövervakning och parkeringstjänster, Byggnadstillsynstjänster och Miljötjänster.

Byggnader och allmänna områden (Rya) ansvarar för att stadsmiljön blir byggd och är användbar. Serviceenheten ansvarar för förvaltningen av den byggda egendomen, lokaltjänsterna, underhållet av gator och parker, byggherreverksamheten och bostadsproduktionen. Rya delas upp på tre olika budgetmoment: RYA allmänna områden, Byggnader och Bostadsproduktion. Serviceenheten Byggnader och allmänna områden håller på att genomgå en organisationsreform.

Förvaltnings- och stödtjänsterna (Hatu) erbjuder stöd- och förvaltningstjänster till stadsmiljösektorn. Serviceenheten Förvaltnings- och stödtjänster omfattar följande tjänster: Förvaltningstjänster och juridiska tjänster, Personaltjänster, Ekonomi- och planeringstjänster, Dataförvaltningstjänster och Kommunikationstjänster.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset
palvelukokonaisuuksittain ja palveluittainVäsentliga förändringar under budgetåret vid varje
servicehelhet och tjänst

(1 000€)	Menot	Osuus ta-kohdan menoista %	Muutos ed. vuoteen €	Muutos ed. vuoteen %	Keskeisin selittävä tekijä
3 10 01					
Kaupunkirakenne	-198 417	100 %	1 981	1,0 %	
Maankäyttö ja kaupunkirakenne	-42 271	21 %	1 513	3,7 %	Kustannustason muutos.
Palvelut ja luvat	-42 377	22 %	1 385	3,4 %	Kustannustason muutos.
RYA yleiset alueet	-86 088	43 %	479	0,6 %	Kustannustason muutos.
Hallinto- ja tukipalvelut	-27 681	14 %	-1 396	-4,8 %	Kustannustason muutos. Vuonna 2020 talousarvioon sisältyi muuttokustannukset.
(1 000€)	Toimintakate	Osuus ta-kohdan toimintakateesta %	Muutos ed. vuoteen €	Muutos ed. vuoteen %	Keskeisin selittävä tekijä
3 10 02					
Rakennukset	236 810	100 %	2 494	1,1 %	Paviljonkien määrän kasvu (pääosin väistöiloiksi) ja KYMP-talon takuutyövelvoitteet vuodesta 2021 alkaen.
(1 000€)	Toimintakate	Osuus ta-kohdan toimintakateesta %	Muutos ed. vuoteen €	Muutos ed. vuoteen %	Keskeisin selittävä tekijä
3 10 03					
Asuntotuotanto	6 543	100 %	2 194	50,4 %	Matala korkotasoa.

(1 000€)	Utgifter	Andel av utgifterna på budgetmomentet %	Förändring från året innan €	Förändring från året innan %	Viktigaste förklarande faktor
3 10 01					
Stadsstruktur	-198 417	100 %	1 981	1,0 %	
Markanvändning och stadsstruktur	-42 271	21 %	1 513	3,7 %	förändringen i kostnadsnivån
Tjänster och tillstånd	-42 377	22 %	1 385	3,4 %	förändringen i kostnadsnivån
RYA allmänna områden	-86 088	43 %	479	0,6 %	förändringen i kostnadsnivån
Förvaltnings- och stödtjänster	-27 681	14 %	-1 396	-4,8 %	förändringen i kostnadsnivån. Flyttkostnaderna ingick i 2020 års budget.
(1 000€)	Verksamhetsbidrag	Andel av budgetmomentets verksamhetsbidrag %	Förändring från året innan €	Förändring från året innan %	Viktigaste förklarande faktor
3 10 02					
Byggnader	236 810	100 %	2 494	1,1 %	Ökningen av antalet paviljonger (huvudsakligen som tillfälliga lokaler) och KYMP-husets garantiarbetsförpliktelser från och med 2021.
(1 000€)	Verksamhetsbidrag	Andel av budgetmomentets verksamhetsbidrag %	Förändring från året innan €	Förändring från året innan %	Viktigaste förklarande faktor
3 10 03					
Bostads-produktion	6 543	100 %	2 194	50,4	Låg räntenivå.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset

Merkittävimmät uudistukset ja ilmiöt toimialalla liittyvät lainsäädännön muutoksiin, kaupungin kasvuun, ympäristön ja luonnon tilan muutoksiin sekä digitalisaatioon.

Lainsäädäntö

Ympäristöministeriön tavoitteena on, että rakennuksen elinkaaren aikaista hiilijalanjälkeä ohjataan lainsäädännöllä 2020-luvun puoliväliin mennessä. Hiilijalanjälkilaskenta ja laskentamallien kehitys ovat Helsingissä käynnissä osana Energiaviisaat kaupungit -hanketta. Kaupunkiympäristön toimialalla edistetään aktiivisesti hiilineutraaliuteen tähtääviä tavoitteita, joista vaikuttavuudeltaan merkittävimmät kohdistuvat rakentamisen ja rakennusten käytön, maankäytön suunnittelun ja liikenteen teemoihin.

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus tulee voimaan vuoden 2021 aikana. Muutokset vaikuttavat muun muassa kaavoitukseen ja maankäytön suunnitteluun, rakentamiseen ja lupiin, hulevesien suunnitteluun sekä kansallista kaupunkipuistoa koskevaan lainsäädäntöön.

Säteilylain muutoksen takia kaupungin rakennuskannassa teetettävät radonmittaukset jatkuvat vuonna 2021.

Lakimuutos lastensuojelun jälkihuollon piirissä olevien nuorten asumisen turvaamisen ulottamisesta 25 ikävuoteen (aikaisemmin 21 vuotta) lisää tarvetta asunnoille. Erityisesti pienistä asunnoista tulee olemaan pulaa. Kaupunkitasoinen yhteistyöryhmä suunnittelee, miten jälkihuollon piirissä oleville nuorille saadaan turvattua lain edellyttämä määrä asuntoja.

Direktiivipohjainen lainsäädäntö edellyttää valtakunnallisen keskitetyn sijaintitietopalvelun perustamista, mikä edellyttää sijaintitietopalvelun ja kaupungin johtotietopalvelun yhteensovittamista ja uuden toimintamallin luomista.

Uusi tieliikennelaki tuli voimaan 1.6.2020. Uusi laki ei sisällä enää kieltoa pysäköidä yksityisellä alueella ilman kiinteistön omistajan tai haltijan lupaa. Pysäköinninvalvonnasta annetun lain mukaan pysäköintivirhemaksuja voidaan määrätä vain virheellisestä pysäyttämisestä ja pysäköinnistä tiellä, maastossa ja pelastustiellä. Jatkossa myös yksityisalueille kuten sairaaloihin, kauppakeskuksiin, liityntäpysäköintialueille sijoitettavista liikennemerkkeistä tulee tehdä viranhaltijapäätös. Tämä lisää valmistelutyötä vuodelle 2021.

Elintarvikelain kokonaisuudistus on tarkoitus toteuttaa siten, että laki tulisi voimaan 1.5.2021. Hallituksen esityksen mukaan toimijoille tulisi 150 euron vuosittainen valvonnan perusmaksu. Uudistuksessa esitetään uutena pakkokeinona elintarvikevalvonnan seuraamusmaksua, jolla pyritään ennaltaehkäisemään elintarvikemääräysten vastaista toimintaa ja estämään sen jatkuminen. Elintarvikelain uudistuksen yhteydessä on tarkoitus saattaa voimaan myös terveydensuojelulain muutos, jolla otetaan käyttöön suunnitelmallisen valvonnan piiriin kuuluvien kohteiden vuosivalvontamaksu.

Väsentliga förändringar i omvärlden

De viktigaste reformerna och fenomenen i sektorn hänför sig till ändringar i lagstiftningen, stadens tillväxt, ändringar i omgivningen och miljön samt digitaliseringen.

Lagstiftning

Miljöministeriet har som mål att byggnadens koldioxidavtryck under dess livscykel styrs genom lagstiftning före mitten av 2020-talet. Beräkningen av koldioxidavtrycket och utvecklingen av kalkylmodeller är på gång i Helsingfors som en del av projektet Energiaviisaat kaupungit (energismarta städer, EKAT). Stadsmiljösektorn främjar aktivt målen för kolneutralitet, varav de viktigaste med tanke på konsekvenserna riktas till teman kring byggande och användning av byggnader, planering av markanvändning och trafik.

En totalrevidering av markanvändnings- och bygglagen träder sannolikt i kraft under år 2021. Ändringarna påverkar bland annat detaljplanläggningen och planeringen av markanvändningen, byggandet och tillstånden, dagvattensplaneringen och lagstiftningen som gäller en nationalstadspark.

Radonmätningarna i stadens byggnadsbestånd, som utförs på grund av en ändring i strålsäkerhetslagen, fortsätter under år 2021.

Lagändringen om kommunens skyldighet att ordna eftervård inom barnskyddet fram till att den unga personen fyller 25 år (tidigare 21 år) ökar behovet av bostäder. Det kommer att råda brist särskilt på mindre bostäder. En samarbetsgrupp på stadsnivå planerar hur ett lagenligt antal bostäder kan garanteras för unga personer inom eftervården.

Den direktivbaserade lagstiftningen förutsätter att man inrättar en riksomfattande centraliserad lokaliseringsdatatjänst, vilket i sin tur förutsätter att lokaliseringsdatatjänsten och stadens ledningsdatatjänst integreras och en ny verksamhetsmodell skapas.

Den nya vägtrafiklagen trädde i kraft 1.6.2020. Den nya lagen innehåller inte längre ett förbud att parkera på privatområde utan fastighetsägarens eller -innehavarens tillstånd. Enligt lagen om parkeringsövervakning får felparkeringsavgifter påföras endast för felaktigt stannande eller parkering på väg, i terräng och på räddningsväg. I fortsättningen ska ett tjänsteinnehavarbeslut fattas också för vägmärken som placeras på privatområden, såsom sjukhus, köpcenter och områden för infartsparkering. Det här ökar beredningsarbetet för år 2021.

Avsikten är att en totalrevidering av livsmedelslagen genomförs så att lagen träder i kraft 1.5.2021. Enligt regeringens proposition uppbärs en årlig grundavgift på 150 euro per tillsynsobjekt av alla som omfattas av den planmässiga tillsynen. I reformen föreslås en ny tvångsavgift i form av en administrativ påföljdsavgift inom livsmedelstillsynen, dels för att förebygga lagstridig verksamhet, dels för att hindra att sådan verksamhet fortsätter. I samband med reformen av livsmedelslagen är det meningen att också få i kraft en ändring av hälsoskyddslagen, för att ta i bruk en årlig tillsynsavgift för dem som omfattas av den planmässiga tillsynen.

Muiden muutosten vaikutukset palvelutuotantoon

Asuntotuotannossa varaudutaan uudistuotannon ja peruskorjausten määrän kasvuun. AM-ohjelmassa 2020 on esitetty kaupungin oman asuntotuotannon kasvattamista vuositasolla 1 500 asunnosta 2 000 asuntoon vuodesta 2023 alkaen.

Isojen raidehankkeiden osalta käynnissä olevien hankkeiden suunnittelu ja rakentaminen etenevät tavoitteiden mukaisesti sekä uusien kohteiden osalta suunnittelu käynnistetään. Sataman skenaarioista tehtävien johtopäätösten perusteella jatketaan maankäytön ja liikenteen muutosten suunnittelua. Rakentamisen ja siten yleisten alueiden investointien suunnittelun ja ohjelmoinnin painopiste siirtyy täydennysrakentamiseen.

Täydennysrakentamisen osuus kaavoituksesta tulee jatkossa kasvamaan merkittävästi. On kyettävä luomaan suurempia kaava-aluekokonaisuuksia yksittäisten tonttien reaktiivisen kaavoittamisen sijaan. Täydennysrakentaminen lisää myös maapoliittisten toimien tarvetta ja pakottaa uusimaan tontinluovutuksen toimintamalleja. Tiivistyvässä kaupungissa suunnitelmien tarvetta lisää puistojen ja luonnonalueiden käyttö ja kulutuspaaine, mikä pakottaa uudistamaan suunnittelun toimintatapoja.

Kaupungin rakennuskanta on monilta osin lähestymässä käyttöikänsä päätä, ja sisäilmaongelmien määrän arvioidaan kasvavan. Korjausvelan haltuunoton yhteydessä korvaavien uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeiden määrä vuositasolla tulee lisääntymään selvästi nykyisestä. Hankesuunnittelua varten teetettävät selvitykset ovat kokonaisvaltaisempia ja kattavampia kuin aiemmin. Rakentamisessa otetaan enenevässä määrin käyttöön erilaisia toteutusmuotoja.

Toimeksiantojen muututtua vaativammaksi asiantuntijapalveluiden ostojen kustannukset nousevat ja edellytetään hyvää hankintaosaamista. Toimialan hankintatoimea vahvistetaan ja hankintapalvelut aloittaa toimintansa vuoden 2021 alusta alkaen. Toimivat puitesopimuskäytännöt ovat sujuvan ja tehokkaan kuntotutkimus-, suunnittelu-, ylläpito- ja korjaustoiminnan edellytys. Hankintojen toteuttamisen suunnittelussa otetaan huomioon kaupungin oma tuottajaorganisaatio, rakentamispalveluliikelaitos Stara. Toimitilojen ylläpidossa jatketaan Palmian yhtiöittämiseen liittyvää kaupungin tilojen kiinteistönhoidon kilpailuttamista.

Nykyinen Tukutorin pakastamo on tullut elinkaarensa päähän. Lautakunta on myöntänyt pakastamohankkeelle kehittämisvarauksen vuoden 2021 loppuun. Hakaniemen hallin peruskorjaus valmistuu 2021. Tukutorin toimintojen uudelleensijoittumista kaupunkiorganisaatiossa selvitetään kaupunginkanslian johdolla.

Rakennetun kaupunkialueen kasvu, kaupungin tiivistyminen ja julkisen kaupunkitilan uudet käyttötavat lisäävät ympäristönsuojelun, elintarvikevalvonnan, terveydensuojelun, asumisterveyden, rakennusvalvonnan ja alueidenkäytön valvontatarvetta sekä valmisteltävien lupien ja ilmoitusten sekä asiakaspalvelussa käsiteltävien ja palveluille välitettävien palautteiden määriä. Myös kaupungin vuokra-asuntojen kysyntä jatkuu suurena.

Hur de andra förändringarna påverkar tjänsteproduktionen

Inom bostadsproduktionen förbereder man sig för en ökning i antalet nybyggnads- och ombyggnadsprojekt. I BM-programmet 2020 föreslås att stadens egen bostadsproduktion trappas upp på årsnivån från 1 500 bostäder till 2 000 bostäder med början år 2023.

I fråga om de stora spårprojekten avancerar planeringen och byggandet av de pågående projekten enligt målsättningarna och i fråga om nya objekt inleds planeringen. Utifrån slutsatserna av Helsingfors Hamns scenarier fortsätter planeringen av ändringarna i markanvändningen och trafiken. Tyngdpunkten för planeringen och programmeringen av investeringarna i byggandet, och därmed allmänna områden, flyttas till kompletteringsbyggandet.

Kompletteringsbyggandets andel av detaljplanläggningen kommer i fortsättningen att öka avsevärt. Här måste man kunna skapa större områdeshelheter inom detaljplanläggningen, i stället för den reaktiva detaljplanläggningen av separata tomter. Kompletteringsbyggandet ökar också behovet av markpolitiska åtgärder och tvingar att förnya verksamhetsmodellerna för tomtöverlåtelse. I den allt tätare staden ökar behovet av planer på grund av användningen och brukstrycket i parker och naturområden, vilket tvingar till förnyande av tillvägagångssätten inom planeringen.

Stadens byggnadsbestånd håller till många delar på att nå slutet av sin drifttid och antalet problem med inomhusluften väntas öka. I samband med kontrollen av det eftersatta underhållet kommer det årliga antalet ersättande nybyggnads- och ombyggnadsprojekt att öka betydligt jämfört med nuläget. Utredningarna som tas fram för projektplaneringen är mera helhetsbetonade och omfattande än tidigare. I byggandet tar man i allt större utsträckning i bruk olika slags former för genomförande.

Då uppdragen blir mera krävande stiger kostnaderna för köpen av sakkunnigtjänster och det förutsätter goda upphandlingskunskaper. Sektorns upphandlingsverksamhet stärks och upphandlingstjänsterna inleder sin verksamhet från och med början av år 2021. Fungerande ramavtalspraxis är en förutsättning för smidig och effektiv konditionsundersöknings-, planerings-, underhålls- och reparationsverksamhet. I planeringen av genomförandet av upphandlingarna beaktas stadens egen producentorganisation, byggtjänstföretaget Stara. Inom underhållet av verksamhetslokaler fortsätter konkurrensutsättningen av underhållet av stadens lokaler, som hänför sig till bolagiseringen av Palmia.

Partitorgets nuvarande fryshus har nått slutet av sin livscykel. Nämnden har beviljat en utvecklingsreservering för fryshusprojektet till slutet av år 2021. Ombyggnaden av Hagnäs saluhall färdigställs år 2021. En omplacering av Partitorgets funktioner i stadsorganisationen utreds under ledning av stadskanslisen.

Att det byggda stadsområdet utvidgas, stadens förtäts och det offentliga stadsrummet används på nya sätt ökar behovet av miljövård, livsmedelstillsyn, hälsoskydd, tillsyn över boendehälsa, byggnadstillsyn och tillsyn av områdesanvändningen och antalet meddelanden och tillstånd som ska beredas och mängden respons som ska behandlas i kundtjänsten och föras vidare till tjänsterna. Även efterfrågan på stadens hyres- och bostadsrättsbostäder håller sig på en hög nivå.

Yleisten alueiden pinta-alat kasvavat ja käyttäjien määrä lisääntyy. Uusien alueiden ylläpito on merkittävästi kalliimpaa, johtuen tiivistyneemmästä kaupunkirakenteesta, uudentyypisistä rakenteista ja erikoisratkaisista.

Helsingin väestöstä ikääntyneiden määrä on kasvanut merkittävästi viimeisten kymmenen vuoden aikana, joten esteettömyyden painoarvo on merkittävästi kasvanut. Kaupungin hissivastukset kohdennetaan erityisesti niille alueille, joissa avustusten käyttö edistää vaikuttavimmin hissiremonttien käynnistymistä ja esteettömyyden toteuttamista.

Kyläsaaren ja Malmin lumenvastaanottoapaikat tulevat poistumaan lähivuosina. Korvaavien rakenteiden sijainti, suunnittelu ja rakentaminen tulee suunnitella hyvissä ajoin siten, että hiihtijälän jälki kasvaa mahdollisimman vähän. Yhteistyössä Staran kanssa kehitetään neljän innovaatiokumppanin kanssa parempia ratkaisuja lumenkäsittelyyn (lumensulatuskontti, veden reaaliaikainen analysointilaituri, verkkopuomiratkaisu, laiturin viereisen merivedenpinnan jäätömänä pitäminen).

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan katujen kokonaisvastuuhoitoa laajennetaan vaiheittain koko kantakaupungin alueelle. Kaupunkiympäristön toimialan yleiset alueet yksikkö ottaa huolehdittavakseen tonttien omistajille kuuluvat katujen talvikunnossapito- ja puhtaanapitovelvollisuudet ja ryhtyy laskuttamaan edellä mainituista töistä aiheutuvat kustannukset tonttien omistajilta.

Helsinki LED -projektin toisen vaiheen laajamittaiset valaisinvaihdot aloitetaan 2021 ja ne jatkuvat kymmenen vuotta. Smart City -toiminnot lisääntyvät ja liikennetelematiikkaa lisätään merkittävästi Länsisatamassa. Kaupunkitekniikan valokuituverkon yleissuunnittelua jatketaan osana Digitaalinen perusta -hankkeen tietoliikenneosuutta.

Riskit ja epävarmuustekijät

Kaupunkiympäristön toimialan vastuulla olevat merkittävät riskit liittyvät ilmastomuutokseen, rakentamiseen ja asumiseen, toimitiloihin ja rakennettuun ympäristöön sekä liikennejärjestelmään.

Kaavoitus täydennysrakentamisalueille on hidasta ja resursseja vievää ulottuen tätä tukeviin palveluihin. Myös kiinteistöjen korjaustarpeet, sisäilmaongelmat ja hoitoon liittyvät tehtävät ovat lisääntyneet ja tulleet monimutkaisemmiksi.

Korjausvelan kasvun takia yllättävät tilojen korjaustarpeet lisääntyvät. Tietojärjestelmien puutteiden takia myös palvelutarpeen muutosten ennakoiminen on epävarmaa. Näistä syistä johtuen väärin ajoitettujen ja mitoitettujen hankkeiden riski on kasvanut. Riskienhallinnan toimenpiteenä parannetaan yhteistyötä käyttäjätoimialojen kanssa ja otetaan käyttöön tilaverkon kehittämiseen liittyvät digitaaliset työvälineet ja järjestelmät. Korjausvelan pienentämiseksi jatketaan tilojen arvottomista ja luopumista niistä tiloista, joita kaupunki ei tarvitse omassa toiminnassaan. Varmistetaan purku- ja myyntiprosessien eteneminen sekä kiinteistöjen kehittäminen luopumisen mahdollistamiseksi. Näin voidaan ohjata sekä taloudellisia resursseja että tilaajaresursseja palvelutilojen hoitamiseen.

De allmänna områdenas ytor och antal användare ökar. Underhållet av nya områden är betydligt dyrare på grund av den tätare stadsstrukturen, nya typer av konstruktioner och speciallösningar.

Antalet äldre i Helsingfors befolkning har ökat betydligt under de senaste tio åren, varför tillgängligheten har blivit en betydligt viktigare fråga. Stadens hissunderstöd riktas speciellt till de områden där användningen av understöden mest främjar att hissreparationer inleds och att tillgängligheten förverkligas.

Snömottagningsplatserna på Byholmen och i Malm kommer att stängas inom de närmaste åren. Läget, planeringen och byggandet av de ersättande konstruktionerna bör planeras i god tid så att koldioxidavtrycket ökar så lite som möjligt. I samverkan med Stara och fyra innovationspartner utvecklas bättre lösningar för snöbehandlingen (snösmältningstank, analysator av vatten i realtid, nätbombslösning, att hålla havsvattenytan kring kajen isfri).

Enligt stadsstyrelsens beslut utvidgas helhetsansvaret för underhållet av gator stegvis att omfatta hela innerstadens område. Stadsmiljösektorns enhet för allmänna områden tar ansvaret för skyldigheterna i fråga om vinterunderhållet och renhållningen gator som hör till tomtägarna och börjar fakturera kostnaderna som de ovannämnda arbetena förorsakar av tomtägarna.

De omfattande lampbytena som ingår i andra fasen i projektet Helsinki LED inleds år 2021 och de fortsätter i tio år. Smart City-funktionerna ökar och trafiktelematiken ökar betydligt i Västra hamnen. Översiktsplaneringen av stadsteknikens fiberoptiska nät fortsätter som en del av datrafikdelen i projektet Digitaalinen perusta.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Betydande risker som stadsmiljösektorn ansvarar för hänför sig till klimatförändringen, byggandet och boendet, verksamhetslokalerna och den byggda miljön samt trafiksystemet.

Detaljplanläggningen i områden för kompletteringsbyggande är långsam och resurskrävande, vilket också gäller tjänsterna som stöder detta. Även fastigheternas reparationsbehov, ineluftsproblem och uppgifter kring underhållet har ökat och blivit mera komplicerade.

De överraskande reparationsbehoven i lokalerna ökar på grund av ökningen i det eftersatta underhållet. På grund av brister i datasystemen är också ändringarna i behovet av tjänster svåra att förutspå. Med anledning av det här har risken ökat för att projekten schemaläggs och dimensioneras fel. Som en riskhanteringsåtgärd förbättras samarbetet med brukarsektorena och introduceras digitala verktyg och system som hänför sig till utvecklandet av lokalnätet. För att minska det eftersatta underhållet fortsätter man med att värdera lokalerna och avstå från sådana lokaler som staden inte behöver i sin egen verksamhet. Man säkrar avancemangen i rivnings- och försäljningsprocesserna och utvecklingen av fastigheterna för att göra det möjligt att avstå från dem. På det här sättet är det möjligt att styra både ekonomiska resurser och beställaresurser till underhållet av servicelokaler.

Yleisten alueiden merkittävimmät taloudelliset riskit liittyvät talven rankkuuteen, säästä johtuvaan rakenteiden rapautumiseen sekä sään ääri-ilmiöistä johtuviin tilanteisiin kuten tulviin ja myrskyihin. Ilmastomuutokseen varaudutaan toteuttamalla kaupungin ympäristöohjelmaa sekä ilmansuojelua ja meluntorjuntasuunnitelmia. Ilmastomuutos lisää uusien kasvitautien ja tuholaisien leviämiskäskyä, mihin on valmistauduttu laatimalla varautumissuunnitelmia. Ulkotiloihin asennettavaa kaupunkitekniikan elektroniikkaa rasittavat rannikkoilmaston kosteat ja arktiset olosuhteet.

Yleisten alueiden turvallisuuden ja toimivuuden varmistamiseksi käytössä on vakiintuneita riskienhallintamenettelyjä (muun muassa sillat ja leikkivälit). Korjausvelan kasvu näkyy taitorakenteiden, erityisesti siltojen, peruskorjausten vaikeutumisen ja lisääntyneinä hätäkorjauksina. Riskinä on korjauskustannusten hallitsematon kasvu.

Suojeltujen eliöiden lukumäärän kasvu (kuten liito-orava ja lahokaviosammal) vaatii entistä tarkempaa yhteensovittamista maankäytön kanssa. Haitallisten vieraslajien tuhoamisen tiukka aikataulu näkyy työ määrän lisäyksenä (kurturuus kasvatusta kiellettyä 1.6.2022 jälkeen).

Korona on aiheuttanut negatiivisia vaikutuksia kaupungin talouteen, asuntotuotannon rakentamiseen ja muuhun liiketoimintaan. Taloustilanne vaikuttaa vuokratuloja vähentävästi vapauttaen tiloja, joiden uudelleen vuokraaminen on aiempaa haasteellisempaa. Vuokranalennuksia ja maksujärjestelyjä tullaan hakemaan huomattavasti aiempaa enemmän. Tyhjien tilojen määrän oletetaan kasvavan, vaikka kaupunki tehostaakin tilojen myyntiä.

Koronaepidemian johdosta asuntotonttien varauksia tehtäessä ja varausten jatkamista valmisteltaessa joudutaan kiinnittämään entistä enemmän huomiota hankkeiden toteutusvarmuuteen esimerkiksi hankkeiden rahoitus- ja hallintamuotoon liittyvien kysymysten osalta.

Asuntokaupan hiljentymiseen varaudutaan lisäämällä kaupungin oman asuntotuotannon markkinointitoimia. Lisäksi varaudutaan myymättömien asuntojen vastikkeisiin sekä maltilliseen koronnousuun. Riskinä ovat henkilöstön sairastavuuden lisääntymisen vaikutus palvelutuotantoon, tilaustöiden viivästyminen, materiaalien saatavuus ongelmat sekä hankkeiden aikataulujen viivästyminen.

Sopeutumisen ja palautumisen varmistamiseksi kaupungin johtoryhmä on käynnistänyt palautumisohjelman. Palautumisohjelman toimenpiteiden suunnittelu ja toimeenpano tapahtuvat kaupunkiympäristön toimialan normaalissa toiminnassa. Kaupunkiympäristön toimialan tavoitteena on osaltaan auttaa yrityksiä palautumaan koronakriisin aiheuttamista haasteista. Fokus on urbaanin elämän ja yritystoiminnan aktivoinnissa ja kaupungin sääntelyn keventämisessä. Kaupunkiympäristön toimialan rooli työssä on mahdollistava ja aktiivinen. Kesän 2020 aikana mahdollistettiin kaupunkitilan joustavaa käyttöönottoa lupaprosesseja sujuvoittamalla. Erityisluvan saaneita kohteita oli yli 30 eri puolilla kaupunkia. Erityisjärjestelyiden tuomista muutoksista toimialan toimintaan arvioidaan ja samalla kartoitetaan, missä määrin uusia käytäntöjä voidaan vakiinnuttaa ja joustoja tuoda myös syys- ja talvikauteen. Merkittävimpänä toimenpiteenä mahdollistettiin ja toteutettiin Senaatintorin kesäterassi kaupunkiympäristön toimialan, kaupunginkanslian elinkeino-osaston ja Torikortteleiden yhteistyönä. Parhaillaan selvitetään,

I allmänna områden handlar de mest betydande ekonomiska riskerna om hårda vintrar, konstruktioner som vittrar på grund av vädret och situationer såsom översvämningar och stormar orsakade av extrema väderfenomen. Beredskapen för klimatförändringen handlar om att förverkliga stadens miljöprogram och luftvårds- och bullerbekämpningsplaner. Klimatförändringen ökar risken att nya växtsjukdomar och skadedjur sprids, vilket har beaktats med beredskapsplaner. Kustklimatets fuktiga och arktiska förhållanden belastar den stadstekniska elektroniken som installeras utomhus.

För att säkra tryggheten och funktionaliteten i allmänna områden används vedertagna riskhanteringsförfaranden (bland annat broar och lekredskap). Ökningen i det eftersatta underhållet syns i allt svårare ombyggnader och allt flera nödreparationer av tekniska konstruktioner, särskilt broar. Risken är att reparationskostnaderna ökar okontrollerat.

Ökningen i antalet skyddade organismer (t.ex. flygekorrar och grön sköldmossa) kräver en allt noggrannare sammanjämkning med markanvändningen. Tidschemat för förstörandet av invasiva främmande arter syns i form av en ökning i arbetsmängden (odling av vresros förbjudet efter 1.6.2022).

Coronaviruset har orsakat negativa verkningar för stadens ekonomi, byggandet i bostadsproduktionen och den övriga affärsverksamheten. Den ekonomiska situationen har en minskande verkan på hyresinkomsterna och frigör lokaler, som är svårare än tidigare att hyra ut på nytt. Ansökningarna om hyressänkningar och betalningsarrangemang kommer att öka avsevärt. Antalet tomma lokaler väntas öka, trots att staden intensifierar försäljningen av lokaler.

På grund av coronavirusepidemin är man tvungen att i reserveringarna av bostadstomter och förlängningarna av reserveringarna fästa allt mer uppmärksamhet vid hur säkert projekterings genomförande är, exempelvis i fråga om projektens finansierings- och upplåtelseformer.

Sektorn förbereder sig på att bostadshandeln avtar genom att öka marknadsföringen av stadens egen bostadsproduktion. Dessutom förbereder man sig på osälda bostädernas vederlag och måttliga höjningar i räntorna. Riskerna har att göra med verkningarna av ökningen i personalens sjukfrekvens på tjänsteproduktionen, dröjsmål i beställningsarbeten, problem i tillgången till material och förseningar i projektens tidscheman.

Stadens ledningsgrupp har startat ett återhämtningsprogram för att säkra anpassningen och återhämtningen. Planeringen och implementeringen av åtgärderna i återhämtningsprogrammet genomförs i stadsmiljösektorns vanliga verksamhet. Stadsmiljösektorn har som mål att hjälpa företagen att återhämta sig från utmaningarna som coronakrisen har orsakat. Fokus ligger på aktivering av det urbana livet och affärsverksamheten och lättande på stadens reglering. Stadsmiljösektorns roll i arbetet är möjliggörande och aktiv. Under sommaren 2020 möjliggjordes flexibelt ibruktagande av stadsrummet genom smidigare tillståndprocesser. På olika håll i staden fanns över 30 objekt som fick ett specialtillstånd. Ändringarna som specialarrangemangen medför med tanke på sektorns verksamhet utvärderas och samtidigt kartläggs det i vilken mån nya praxis kan etableras och flexibiliteten utvidgas att gälla också höst- och vintersäsongerna. Som den viktigaste åtgärden möjliggjordes och förverkligades Senatstorgets sommarterrass som ett samarbete mellan stadsmiljösektorn, stadskansliets näringslivsavdelning och Torgkvarteren. Nu håller man på att

mitä Senaatintorin terrassitoiminnan mahdollinen jatkaminen vaatisi suunnittelun ja toteutuksen kannalta. Samalla kartoitetaan muita mahdollisia paikkoja vastaavalle toiminnalle.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Kestävän kasvun turvaaminen

Yleiskaavan 2016 toteuttamisohjelmaa tarkistetaan tarvittavilta osin. Yleiskaavasta 2016 KHO:n päätöksellä kumottujen alueiden uudelleen suunnittelu aloitetaan sekä jatketaan Östersundomin alueen suunnittelua KHO:n tulevan päätöksen pohjalta.

Asuntorakentamista edistetään kaavoittamalla ja luovuttamalla asuntotontteja talousarvion sitovan tavoitteen mukaisesti. Kaupungin asuntotonttien varauskanta vastaa AM-ohjelman mukaista rahoitus- ja hallintamuotojakaamaa. Asuntotuotanto turvataan riittävällä kaavoitetulla asuntokerrosalalla (700 000 k-m²) ja tontinluovutuksella (400 000 k-m²).

Asuntotuotannon tavoitteita edistetään kaupungin omalla kohtuuhintaisella asuntotuotannolla sekä Hekan asuntojen peruskorjauksilla (uudistuotannon sekä peruskorjausten määrän kasvu).

Toimialalla toteutetaan kaupungin strategiaohjelmaa kärkikohteina strategiaohjelmassa erikseen nimetyt boulevardivarret ja kantakaupunkiin painottuvat hankkeet. Täydennysrakentamista edistetään kaikkialla kaupungissa, erityisesti asemanseutujen, Raide-Jokerin ja metroasemien varsiin ja asemien ympäristöön. Täydennysrakentamista edistetään jatkamalla käyttämätöntä rakennusoikeutta omaavien kiinteistöjen omistajille suunnattua tontin jakamismahdollisuuden markkinointia (tonttiprojekti) sekä antamalla informaatiota myös muista kiinteistönmuodostamiseen liittyvistä ja huomioon otettavista asioista.

Suunnitteluperiaatteiden ja asemakaavojen valmistelua jatketaan useille alueille, eritoten kaupunkiuudistusalueille. Keskeisimmiksi valituilla kaupunkiuudistusalueilla laaditaan suunnitteluperiaatteet yhteistyössä kanslian kanssa. Alueet ovat Kannelmäki-Malminkartano, Kontula-Mellunmäki ja Malmi.

Liikkumisen sujuvuutta ja kestäviä kulkumuotoja toteutetaan raitiotiehankkeilla, pyöräliikenteen tavoiteverkkojen suunnittelulla ja toteutuksella sekä liikenneturvallisuuden kehittämisohjelman valmistelulla. Kestäviä liikkumismuotoja edistetään myös kävelypainotteisten keskusta-alueiden sekä liikennehankkeisiin kytkettyjen ulkotilojen suunnittelulla.

Kantakaupungin alueella toteutetaan kaupunkistrategiassa erikseen nimettyjä kaavoitushankkeita. Kantakaupungin asemakaavojen uudistamistyötä jatketaan. Elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä vahvistetaan kaavoituksen keinoin. Kävelykeskustan laajentamishanketta edistetään kaupunginhallituksessa hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti.

Eteläsatamanlahden alueella Makasiinirannan puolelle järjestetään konseptikilpailu alueen kehittämiseksi, Elielin-aukion alueelle järjestetään suunnittelukilpailu ja Katajanokanrantaan laaditaan kaava pääkonttoritoimintoja varten. Hietalahdenrannan

utreda vad en eventuell fortsättning på Senatstorgets terrassverksamhet kräver i fråga om planering och förverkligande. Samtidigt kartläggs andra möjliga platser för motsvarande verksamhet.

Genomförande av stadsstrategin

Tryggande av en hållbar tillväxt

Genomförandeprogrammet för Generalplan 2016 justeras där det behövs. Omplaneringen av de områden i Generalplan 2016 som upphävs genom HFD:s beslut börjar och planeringen av Östersundomområdet fortsätter utgående från HFD:s kommande beslut.

Bostadsbyggandet främjas genom detaljplanläggning och överlåtelse av bostadstomter i enlighet med det bindande målet i budgeten. Antalet reserveringar av stadens bostadstomter motsvarar fördelningen mellan finansierings- och upplåtelseformer i BM-programmet. Bostadsproduktionen tryggas genom en tillräcklig detaljplanlagd bostadsvåningsyta (700 000 m² vy) och överlåtelse av tomter (400 000 m² vy).

Målen för bostadsproduktionen främjas genom stadens egen rimligt prissatta bostadsproduktion samt genom grundliga renoveringar i Hekas bostäder (ökning av nyproduktionen och antalet grundliga renoveringar).

I sektorn genomförs stadens strategiprogram med boulevardssidorna och projekten i innerstaden som separat nämnda spetsprojekt i stadsstrategin. Kompletteringsbyggandet främjas överallt i staden, i synnerhet i stationsområdena, längs med Jokerbanan och metrostationerna och i stationernas omgivning. Kompletteringsbyggandet främjas genom fortsatt marknadsföring av möjligheten till delning av tomter som riktas till fastighetsägare med oanvänd byggrätt (tomtprojekt) samt genom att ge information också om andra frågor som hänför sig till fastighetsbildningen och som ska beaktas.

Beredningen av planeringsprinciper och detaljplaner fortsätter i flera områden, i synnerhet i stadsförnyelseområdena. I de områden som valts till de viktigaste stadsförnyelseområdena utarbetas planeringsprinciper i samarbete med stadskansliet. Områdena är Gamlas-Malmgård, Gårdsbacka-Mellungsbacka och Malm.

Smidigheten i rörligheten och hållbara färdsätt förverkligas genom spårvägsprojekt, planering och genomförande av målnät för cykeltrafiken samt beredning av ett utvecklingsprogram för trafiksäkerheten. De hållbara transportformerna främjas också genom planering av gångbetonade centrumområden och utelokaler i anslutning till trafikprojekt.

I innerstadsområdet förverkligas planlägningsprojekten som upptas separat i stadsstrategin. Arbetet med att förnya innerstadens detaljplaner fortsätter. Näringslivets verksamhetsförutsättningar stärks genom planläggning. Projektet för att utvidga promenadcentrum främjas i enlighet med de mål som godkänts i stadsstyrelsen.

I Södra hamnen ordnas det på Magasinsstrandens sida en koncepttävling för utveckling av området, i området för Elielplatsen ordnas en planeringstävling och i Skatuddsstranden utarbetas en detaljplan för huvudkontorsfunktioner. Planeringen

ja -torin alueen suunnittelu on käynnistynyt kehittämisvarauksella, jossa tarkastellaan ympäristön kehittämistä sekä uuden toimitilarakentamisen että liikennetarkistusten ja julkisen ympäristön parantamisen osalta.

AM-ohjelman mukaisen asuntotuotannon keskeisimmät kaavoitus- ja aluerakentamiskohteet seuraavina vuosina ovat Kalasatama, Länsisatama, Kruunuvuorenranta, Pasila ja Kuninkaantammi. Lisäksi kaavoitus etenee uusilla alueilla, Vihdintien ja Huopalahdentien bulevardikaupunki sekä Tuusulanbulvardi. Kaavoitusta jatketaan täydennysrakentamisena suurpiirien alueilla sekä Malmin alueella.

Täydennysrakentamishankkeita edistetään tekemällä laajempia kokonaistarkasteluja, joko suunnitteluperiaatteita tai kaavarunkoja, usealla alueella. Asemanseudut, Raide-Jokerin ja Kruunusillat-pikaraitiotien varret ovat täydennysrakentamiskaavoituksen painopistealueita. Itäkeskuksen suunnittelua jatketaan suunnittelukilpailun voittaneen ehdotuksen pohjalta.

Vartiokylänlahden suunnitteluperiaatteiden pohjalta laaditaan kaavarunko, jossa aluetta kehitetään merelliseen virkistykseen ja asumiseen.

Viheralueiden kehittämisen tavoitteena on saada alueista tulevaisuudessa entistä helpommin saavutettavia, maisemasta entistä vetovoimaisempaa ja palveluista ja muista toiminnoista nykyistä monipuolisempia. Viheralueiden strategiseen kehityskuvaan (VISTRA) perustuen otetaan käyttöön viheralueiden saavutettavuusmittari, jonka toimenpideohjelmalla kehitetään toimivaksi välineeksi tukemaan viherhankkeiden ohjelmointia ja priorisointia. Kansallisen kaupunkipuiston jatkosuunnittelu ratkeaa kaupunginhallituksen päätöksen jälkeen.

Helsinkiä elävöitetään kestäväillä ja laadukkailla ilmasto-oloihimme soveltuvilla kasveilla. Taimihankinnan menettelytavan vakiintumisella varmistetaan omaisuus- ja seurantatietojen saatavuus ja säilyminen.

Rantareitin seuraavien vaiheiden opastus (Seurasaaarenselkä ja Itä-Helsinki) epäjatkuvuuskohtia kartoitetaan ja tarkennetaan sekä toteutetaan tarvittavat korjaukset. Lisäksi kartoitetaan sähköisen vesiliikenteen infran tarpeet ja huomioidaan ne maankäytön suunnittelussa. Laitureita rakennetaan merellisiin kaupunginosaan ja Isosaaren kaavoitusta jatketaan, Vasikkasaaren ja Vallisaaren asemakaavojen toteuttaminen etenee.

Segregaatiota ehkäistään toteuttamalla kaupungin ohjelmoinnin mukaisesti eri hallintamuotoja sekä monipuolista asuntotuotantoa Helsingissä laajasti eri kaupunginosaan.

Kaupungin vuokra-asuntojen asukasvalinnoissa hyödynnetään aluetason ja rakennustason tietoa ja mittareita. Käytössä on tilastotietoon perustuva työkalu, joka mahdollistaa aiempaa monipuolisemman alueiden kehityksen ja segregaation seurannan. Selvitetään mahdollisuutta kehittää työkalua edelleen muun muassa paikkatietoa hyödyntäväksi.

av Sandvikskajens och -torgets område har inletts med en utvecklingsreservering, där man granskar utvecklingen av omgivningen både i fråga om byggande av nya verksamhetslokaler och trafiklösningar och förbättring av den offentliga omgivningen.

Inom bostadsproduktionen i enlighet med BM-programmet finns de viktigaste planläggnings- och områdesbyggnadsobjekten under de följande åren i Fiskehamnen, Västra hamnen, Kronbergsstranden, Böle och Kungseken. Dessutom avancerar planläggningen i nya projektområden, Vichtisvägens och Hoplaksvägens boulevardstad samt Tusbyboulevarden. Planläggningen fortsätter som kompletteringsbyggande i stordistriktens områden och i Malm.

Projekt för kompletteringsbyggande främjas genom mer omfattande helhetsgranskningar, antingen planeringsprinciper eller dispositionsplaner, på flera områden. Stationstrakterna, områdena längs Jokerbanan och snabbspårvägen Kronbroarna är prioriterade områden i detaljplanläggningen för kompletteringsbyggandet. Planeringen av Östra centrum fortsätter utgående från det förslag som vann planeringstävlingen.

Utifrån planeringsprinciperna för Botbyviken utarbetas en grund för planläggningen där området utvecklas för havsnära rekreation och boende.

I utvecklingen av grönområden är målet att i framtiden göra områdena allt tillgängligare, landskapet allt attraktivare och tjänsterna och de andra funktionerna mångsidigare än i nuläget. Utgående från den strategiska utvecklingsbilden för grönområden (VISTRA) tar man i bruk en tillgänglighetsmätare för grönområden vars åtgärdsprogram utvecklas till ett fungerande redskap för att stödja programmeringen och prioriteringen av grönpolitik. Den fortsatta planeringen av nationalstadsparken avgörs efter stadsstyrelsens beslut.

Helsingfors upplivas med hållbara och högklassiga växter som lämpar sig för våra klimatförhållanden. Genom att etablera förfarandesättet för inköp av plantor säkras tillgängligheten och bevarandet av egendoms- och uppföljningsuppgifter.

Diskontinuiteter i de följande etapperna av vägledningen på strandstråket (Fölisöfjärden och östra Helsingfors) kartläggs och preciseras, och behövliga reparationer genomförs. Dessutom kartläggs behoven av infrastruktur för den elektroniska sjötrafiken och beaktas behoven i planeringen av markanvändningen. Kajer byggs i de maritima stadsdelarna och planläggningen av Mjölö fortsätter, genomförandet av detaljplanerna för Kalvholmen och Skanslandet avancerar.

Segregation förebyggs genom att man i enlighet med stadens programmering förverkligar olika upplätelseformer och mångsidig bostadsproduktion i Helsingfors i stor utsträckning i olika stadsdelar.

I valet av hyresgäster till stadens hyresbostäder utnyttjas information och mätare på regional nivå och byggnadsnivå. Här används ett verktyg som grundar sig på statistisk information, som gör det möjligt att följa upp utvecklingen och segregationen i områden på ett mångsidigare sätt än tidigare. Möjligheten att vidareutveckla verktyget utreds bland annat så att det utnyttjar geografisk information.

Alueiden tasa-arvoinen kohtelu varmistetaan ylläpidon urakoiden laadunvalvonnalla ja sopimusohjauksella.

Uudistuvat palvelut

Elinkeinoelämän edellytyksiä vahvistetaan laatimalla toimitilakaavoja ja luovuttamalla yritystontteja siten, että toimitilakaavavaranto ei vähene ja työpaikkamäärät lisääntyvät asukasmäärän suhteessa. Yritystonttialueille laaditaan maanvuokrauseriaatteen. Lisäksi huomioidaan erilaiset toimitilatarpeet.

Lassila-Kannelmäen ja Roihupellon sekä Pasila-Vallila-Kalasantama -akselin toimitila-alueiden kaavoitusta jatketaan. Marian kasvuyrityskampuksen toteutuksen ja Hietalahdenrannan suunnittelun myötä liikekeskusta laajentuu ja tarjoaa uusia sijaintipaikkoja yrityksille. Alppilan pohjoisosan suunnittelua jatketaan. Pienyritysten sijoittumisedellytyksiä Pohjois-Helsinkiin edistetään laatimalla pienyritystonttiselvitystä täydentävä helikopterikentän sijoittumisselvitystyö Kivikkoon asemakaavoituksen tueksi.

Elinkeinoelämän edellytyksiä parannetaan rakentamalla kohtuuhintaista asuntotuotantoa kaupunkilaisille. Kohtuuhintainen asuminen tarjoaa kaupunkilaisille mahdollisuuden asua työpaikkojen ja palvelujen läheisyydessä. Markkinoille tarjotaan kilpailuun suunnittelu- ja muita asiantuntijajäitä sekä rakennusurakoita.

Toimialalla on käynnissä katutöiden haittojen vähentämisprojekti, joka on jakautunut viiteen osaprojektiin 1) Aalto yliopiston Toimivat katuhankkeet- tutkimushanke 2) ohjelmoinnin ja YKT-yhteistyön (yhteinen kunnallinen työmaa) kehittäminen 3) toimialan katusuunnittelun ja rakennuttamisen prosessin Lean-hanke 4) kadulla tehtävän viranomaistyön tarkastelu sekä 5) viestinnän kehittäminen. Aalto yliopiston tutkimushankkeen vaihe 2, Helsinki-mallin pilotointi jatkuu. Toimivat katuhankkeet -projektin kolmen pilotointikohteen kehitysvaiheet alkavat kesällä 2020 ja niiden mukainen uusi toimintamalli katutöissä saadaan käyntiin vuoden 2021 alussa.

Lupaprosesseja kehitetään edelleen lean-menetelmää hyödyntäen. Tavoitteena ovat laadukkaat ja sujuvat palvelut, joita kehitetään asiakasnäkökulma huomioon ottaen. Saapuneita palautteita hyödynnetään systemaattisesti. Pysäköinninvalvonnassa ja pysäköintipalveluissa kehitetään prosesseja ja toimintaa myös lean-menetelmän avulla sekä automaatiota ja digitalisaatiota hyödyntäen.

Asiakastyytyväisyyttä seurataan sekä jatkuvalla palautteella että vuosittain tehtävällä asiakas- ja sidosryhmäkyselyllä. Edelleen kehitetään asiakaspalautteiden analysointia ja johdon työpöytä sekä tehdään analysoinnin pohjalta parantavia toimenpiteitä.

Kaupunkiympäristön digitalisaatio-ohjelmaa edistetään tavoitteellisesti viiden eri kehittämiskokonaisuuden avulla vuonna 2021. Jokainen kehittämiskokonaisuus toteuttaa omaa teemaansa, millä varmistetaan riittävän laaja-alainen ja kattava toiminnan ja osaamisen kehittäminen ohjelman tavoitteiden mukaisesti. Keskeisiä teemoja ovat tietomalliperustaisen suunnittelun ja siihen liittyvän tiedonhallinnan kehittäminen sekä asiakkaiden palvelukanavien digitalisointi.

Att områdena behandlas jämligt säkerställs genom kvalitetskontroll och avtalsstyrning i underhållets entreprenader.

Tjänsterna förnyas

Näringslivets förutsättningar stärks genom att utarbeta detaljplaner för verksamhetslokaler och överlåta företagstomter, så att beståndet av detaljplaner för verksamhetslokaler inte minskar och att antalet arbetstillfällen ökar i förhållande till antalet invånare. Arrendeprinciper utarbetas för företagstomtområden. Dessutom beaktas olika behov av verksamhetslokaler.

Planläggningen av områden för verksamhetslokaler i Lassas-Gamlas och Kasäkern samt Böle-Vallgård-Fiskehamnen fortsätter. I och med förverkligandet av Maria campus för tillväxtföretag och planeringen av Sandvikskajen kommer affärscentrum att utvidgas och erbjuda nya lokaliseringsplatser för företag. Planeringen av norra delen av Alphyddan fortsätter. Småföretagens lokaliseringsförutsättningar i norra Helsingfors främjas så att en lokaliseringsutredning om ett helikopterfält som kompletterar utredningen om småföretagstomter utarbetas till stöd för detaljplanläggningen i Stensböle.

Näringslivets förutsättningar förbättras genom att det byggs bostadsproduktion till rimligt pris för stadsborna. Boende till rimligt pris ger stadsborna möjlighet att bo i närheten av arbetsplatser och tjänster. Planeringsarbeten och andra sakkunnigarbeten samt byggentreprenader erbjuds på marknaden.

I sektorn pågår ett projekt för att minska olägenheterna från vägarbeten. Projektet har uppdelats i fem delprojekt 1) Aalto-universitetets forskningsprojekt Toimivat katuhankkeet 2) utveckling av programmeringen och YKT-samarbetet (gemensam kommunal byggplats) 3) Lean-projekt för processen för gatuplanering och byggherreverksamhet inom sektorn 4) granskning av myndighetsarbete som utförs på gatan samt 5) utveckling av kommunikationen. Fas 2 i Aalto-universitetets forskningsprojekt, pilotförsöket med Helsingforsmodellen, fortsätter. Utvecklingsfaserna för de tre pilotobjekten inom projektet Toimivat katuhankkeet påbörjas sommaren 2020 och den nya verksamhetsmodellen för gatuarbeten i enlighet med dem kan introduceras i början av 2021.

Tillståndsprocesserna vidareutvecklas med hjälp av lean-metoden. Målet är högklassiga och smidiga tjänster som utvecklas med beaktande av kundperspektivet. Respons kommer in utnyttjas systematiskt. I parkeringsövervakningen och parkeringstjänsterna utvecklas processerna och verksamheten också med hjälp av lean-metoden samt genom utnyttjande av automation och digitalisering.

Kundnöjdheten följs upp både genom kontinuerlig respons och en årlig enkät till kunder och intressentgrupper. Vidare utvecklas analysen av kundresponsen och ledningens skrivbord och förbättrande åtgärder vidtas utifrån analysen.

Stadsmiljöns digitaliseringsprogram främjas målmedvetet med hjälp av fem olika utvecklingshelheter år 2021. Varje utvecklingshelhet förverkligar sitt eget tema, vilket säkerställer en tillräckligt omfattande och heltäckande utveckling av verksamheten och kompetensen i enlighet med målen i programmet. Centrala temana är utveckling av planeringen som grundar sig på en datamodell och informationshanteringen i anslutning till den samt digitaliseringen av kundernas tjänstekanalerna.

Kaupunkiympäristöä kehitetään jatkossa entistä tehokkaammin koostamalla siihen liittyvää tietoa erilaisten älyratkaisuiden ja sovellusten helpommin hyödynnettäväksi. Digitalisaatio-ohjelmassa korostuu rakennetun ympäristön elinkaaren hallinta, jossa uuden teknologian mahdollisuuksia hyödynnetään energiatehokkuuden ja tilojen käytön optimoinnissa, mikä tukee myös kestävästä kehitystä ja kaupungin hiilineutraaliustavoitetta. Kärkihankkeena muun muassa Valtakunnallinen digitaalisen palveluverkkosuunnittelun yhteistyöhanke, jonka vaikutukset ulottuvat Helsingissä toimialarajojen yli.

Asuntovuokrauksen uuden Visma Tampuuri -vuokrausjärjestelmän käyttöönoton myötä vuonna 2021 jälkipuoliskolla toiminta digitalisoituu ja sähköiset palvelut tulevat asiakkaille mahdollisiksi. Samalla tiedonkulku tärkeiden sidosryhmien kanssa helpottuu ja prosessit on mahdollista tehdä selkeämmiksi.

Asukas- ja yrityspalveluissa jatketaan palveluprosessien ja palveluiden kehittämistä digitalisaatiota hyödyntämällä. Tavoitteena on palveluiden helppokäyttöisyys ja saavutettavuuden parantaminen. Asiakkaita ohjataan enenevässä määrin itsepalveluun muun muassa palvelumuotoilun avulla. Digitalisaatiohankkeilla kehitetään tiedonhallintaa ja sujuvoitetaan asemakaavoitusta. Käyttöön otetaan sähköinen tonttien haku.

Elintarvikeyritysten neuvontamateriaalia ja ohjeistuksia kehitetään asiakaslähtöisemmiksi. Ympäristöpalvelut osallistuu valtakunnallisen ILPPA-järjestelmän kehittämiseen, jossa elintarvike- ja terveydensuojelulain mukaiset ilmoitukset voi tehdä sähköisesti. Ympäristöterveysyksikön valvontakohteiden neuvontaa ja asiakaspalvelua kehitetään niin sisällöllisesti kuin teknisesti. Valvonnassa otetaan aiempaa enemmän käyttöön muun muassa etä- ja asiakirjatarkastuksia.

Pysäköinnin mobiilimaksamisen päivitetty toimintamalli otetaan käyttöön vuoden alussa, ja jakeluliikenteen pysäköintitunnus otetaan käyttöön uusien mobiilimaksupalvelujen tuotteena. Pysäköintitunnusten verkkokauppa on toiminnassa.

Tapahtumasähköpalveluja kehitetään vastaamaan voimakkaasti kasvaneita asiakastarpeita. City-WC palveluja ja määrää kehitetään.

Vuoden 2021 aikana viedään loppuun osallistuvan budjetoinnin ensimmäisen kierroksen voittaneet suunnitelmat ja osallistutaan aktiivisesti toisen kierroksen suunnitelmien työstämiseen ja kaupunkitasoiseen toimintamallien kehittämiseen ja yhteistyöhön.

Kaupungin ympäristön toimiala koordinoi kaupungin esteettömyystyöryhmän toimintaa ja tukee koko kaupungin esteettömyyden kehitystä. Esteettömyystyöryhmä on aikatauluttanut esteettömyyslinjauksissa hyväksytyt esteettömyyttä edistävät toimenpiteet, jotka toteutetaan kullakin toimialalla.

Stadsmiljön utvecklas i fortsättningen allt effektivare genom att information om den sammanställs för att underlätta utnyttjandet av olika smarta lösningar och applikationer. I digitaliseringsprogrammet betonas hanteringen av den byggda miljöns livscykel, där den nya teknikens möjligheter utnyttjas för att optimera energieffektiviteten och användningen av lokalerna, vilket också stöder en hållbar utveckling och stadens mål om kolneutralitet. Ett spetsprojekt är bland annat det riksomfattande samarbetsprojektet för digital tjänstenätsplanering, vars verkningar sträcker sig över sektorsgränserna i Helsingfors.

I och med införandet av det nya uthyrningssystemet Visma Tampuuri för bostadsuthyrning under den senare hälften av 2021 kommer verksamheten att digitaliseras och elektroniska tjänster bli tillgängliga för kunderna. Samtidigt underlättas informationsgången med viktiga intressentgrupper och processerna kan göras tydligare.

Inom bostads- och företagstjänsterna fortsätter utvecklandet av serviceprocesserna och tjänsterna med hjälp av digitaliseringen. Målet är att tjänsterna är lätta att använda och att tillgängligheten förbättras. Kunderna hänvisas i allt högre grad till självbetjäning bland annat med hjälp av tjänstedesign. Informationshanteringen utvecklas och detaljplanläggningen görs smidigare med hjälp av digitaliseringsprojekt. En elektronisk sökning av tomter tas i bruk.

Informationsmaterialet och anvisningarna för livsmedelsföretagen utvecklas så att de blir mer kundorienterade. Miljötjänsterna deltar i utvecklandet av det riksomfattande ILPPA-systemet, där anmälningar enligt livsmedels- och hälsoskyddslagen kan göras elektroniskt. Rådgivningen och kundtjänsten för miljöhälsoenhetens tillsynsobjekt utvecklas både innehållsmässigt och tekniskt. I tillsynen införs i allt större utsträckning bland annat distans- och dokumentkontroller.

En uppdaterad verksamhetsmodell för mobila parkeringsavgifter tas i bruk i början av året, och ett parkeringstecken för distributionstrafiken tas i bruk som en produkt inom de nya mobila betaltjänsterna. Webbutiken med parkeringstecken är öppen.

Tjänsterna för evenemangselektricitet utvecklas så att de motsvarar de kraftigt växande kundbehoven. City-WC-tjänsterna och deras antal utvecklas.

Under år 2021 genomförs planerna som vunnit den första omgången i medborgarbudgeten och samtidigt deltar man aktivt i beredningen av planerna för den andra omgången och i utvecklandet av verksamhetsmodellerna och samarbetet på stadsnivå.

Stadsmiljösektorn koordinerar verksamheten för stadens tillgänglighetsarbetsgrupp och stöder utvecklingen av hela stadens tillgänglighet. Tillgänglighetsarbetsgruppen har schemalagt de i tillgänglighetsriktlinjerna godkända åtgärderna för att främja tillgängligheten som förverkligas inom varje sektor.

Vastuullinen taloudenpito

Tuottavuutta parannetaan uudistamalla ydinprosessit, ottamalla käyttöön uudet toimintatavat ja vahvistamalla yhteistyötä eri sidosryhmien välillä. Toimialalla lisätään kustannustietoisuutta kehittämällä talouden raportointia tuottamaan riittävät pohjatiedot päätöksenteon ja johtamisen tueksi. Yksikkökustannuslaskentaa ja yksikkökustannusten vertailtavuutta muihin alan toimijoihin pyritään parantamaan ja tuottavuusmittaristoa jatkokehitetään vuoden 2021 aikana.

Vuonna 2020 aloitettavien robotiikka -pilotointien tulosten pohjalta arvioidaan uusia mahdollisuuksia robotiikan hyödyntämiseen talouden toistuvien ja rutiininomaisten tehtävien automatisoinnissa.

Tuottavuutta edistetään uudistamalla ydinprosessit ja ottamalla käyttöön uudet toimintatavat. Arvioidaan olemassa olevien resurssien uudelleen kohdentamisen tarpeet aina rekrytointitilanteissa. Suunnittelutasoja yksinkertaistetaan ja suunnittelun eri vaiheita toteutetaan samanaikaisesti.

Asukas- ja yrityspalveluissa arvioidaan suoritteiden olevan vuoden 2020 tasolla. Tuottavuutta edistetään palveluprosesseja sujuvoittamalla ja digitalisaatiota hyödyntämällä. Kaupunkimittauspalveluiden keskeisimpien palveluiden suoritämäärien arvioidaan olevan vuoden 2020 tasolla. Pysäköinninvalvonnan valvontatapahtumat tulevat lisääntymään kamera-auton käytöllä.

Yleisten alueiden valmistuneiden kohteiden pinta-alat kasvavat vuosittain rakentamisen voimistuessa. Kolmivuotisella sopimuksella 2019–2021 Itä-Helsingin ylläpidon alueurakassa tähdätään tuottavuuden tehostamiseen. Tuottavuutta edistetään keskittämällä kaupunkitekniikan eri verkostojen rakentamista sekä siirtymällä aiempaa suurempiin urakointialueisiin. Helsingin yleisistä alueista teetetään vuosittain yhdessä suurimpien kaupunkien kesken kustannusvertailututkimus, jonka avulla pystytään havaitsemaan kustannustasojen muutokset pitkällä aikavälillä. Samoin teetetään hankintavertailua Staran ja yksityisten urakoitsijoiden hoitotöistä esikaupunkialueilla, minkä avulla nähdään kustannustasojen erot. Valmistelussa olevalla teknisen alan palvelustrategialla on tavoitteena kehittää Staran kustannustehokkuutta sekä määrittää ylläpitötöiden avoimilta markkinoilta hankittava osuus vuonna 2026.

Sähköisellä vuokrasopimusten allekirjoituksella nostetaan tuottavuutta ja lyhennetään läpimenoaika. Myyneillä vähennetään rakennusten korjausvelkaa ja käytävissä oleva työpanos kohdennetaan oman käytön kohteisiin.

Tilankäytön tehokkuuden mittaamista sekä sitä palvelevien prosessien epäjatkuvuuskohtia kehitetään. Vuoden 2020 kiinteistönhoidon mitoituksen pohjalta jatketaan tuottavuuden parantamiseen tähtäviä toimenpiteitä. Lisäksi kehitetään rakennusten ylläpidon hankintaa ja valvontaa sopimusasiakirjojen pohjalta sekä keskitytään jalkauttamaan sopimukset teknisille isännöitsijöille.

Tulevana suunnittelukautena henkilöstön saatavuus ja pysyvyys varmistetaan kohdistamalla toimenpiteet työpanoksen oikeaan

Ansvarsfull hushållning

Produktiviteten förbättras genom förnyande av kärnprocesserna, ibruktagande av nya verksamhets sätt och stärkande av samarbetet mellan olika intressentgrupper. Inom sektorn förbättras kostnadsmedvetenheten genom att utveckla ekonomirapporteringen så att den producerar tillräckliga grunduppgifter till stöd för beslutsfattandet och ledningen. Sektorn strävar att förbättra beräkningen av kostnaderna per enhet och jämförbarheten av kostnaderna per enhet med andra aktörer inom branschen, och produktivetsmätarna vidareutvecklas under år 2021.

Utifrån resultatet av de robottekniska pilotförsök som inleds år 2020 bedöms nya möjligheter att utnyttja robotik i automatiseringen av återkommande och rutinmässiga uppgifter inom ekonomin.

Produktiviteten främjas genom att kärnprocesserna förnyas och nya verksamhets sätt införs. Behoven att omfördela befintliga resurser uppskattas alltid i rekryteringssituationer. Planeringsnivåerna förenklas och planeringens olika skeden förverkligas samtidigt.

I invånar- och företagstjänsterna bedöms prestationerna ligga på 2020 års nivå. Produktiviteten främjas genom att tjänsteprocesserna görs smidigare och digitaliseringen utnyttjas. Antalet prestationer inom stadsmätningstjänsternas viktigaste tjänster beräknas ligga på 2020 års nivå. Parkeringsövervakningens övervakningsprestationer kommer att öka genom användningen av en kamerabil.

Ytorna för objekten som färdigställts i de allmänna områdena ökar årligen i och med att byggandet intensifieras. Syftet med det treåriga avtalet 2019–2021 om områdesentreprenaden för underhåll i östra Helsingfors är att effektivisera produktiviteten. Produktiviteten främjas genom att centralisera byggandet av stadsteknikens olika nätverk och genom att övergå till allt större entreprenadområden. I fråga om Helsingfors allmänna områden görs årligen tillsammans med de största städerna en kostnadsjämförelseundersökning, med hjälp av vilken man kan upptäcka förändringar i kostnadsnivåerna på lång sikt. På samma sätt görs en upphandlingsjämförelse av Staras och privata entreprenörers underhållsarbeten i ytterstadsområden, med hjälp av vilken man kan se skillnaderna i kostnadsnivåerna. Syftet med servicestrategin för det tekniska området som är under beredning är att utveckla Staras kostnadseffektivitet och fastställa den andel underhållsarbeten som ska anskaffas på den öppna marknaden 2026.

Det elektroniska undertecknandet av hyresavtal höjer produktiviteten och förkortar genomgångstiden. Det eftersatta underhållet av byggnader minskar genom försäljningar och den arbetsinsats som står till förfogande riktas till objekt för eget bruk.

Mätningen av lokalanvändningens effektivitet och diskontinuiteterna i processerna som betjänar det utvecklas. Utgående från dimensioneringen av fastighetsförvaltningen år 2020 fortsätter de åtgärder som syftar till att förbättra produktiviteten. Dessutom utvecklas anskaffningen och övervakningen av underhållet av byggnader utifrån avtalshandlingarna och läggs fokus på att förankra avtalen hos de tekniska disponenterna.

Under den kommande planeringsperioden säkras det att behövlig personal finns att tillgå och att de anställda stannar kvar

kohdentamiseen, panostamalla työnantajakuvaan sekä rekrytointien ja perehdyttämisen onnistumiseen. Ydinprosessien sujuvuus ja keskeisten tavoitteiden saavuttaminen sekä henkilöstön sitoutuminen varmistetaan osaamisen kehittämällä, henkilöstön sisäisen liikkuvuuden edistämällä, työhyvinvoinnin johtamisen toimenpiteillä ja palkitsemisella.

Toimialan henkilöstöjohtamisen kehittämisessä osallistutaan kaupunkiyhteiseen johtamisen kehittämiseen ja keskitytään erityisesti johtamisen kulmakivien – työyhteisön luottamuksen ja turvallisuuden, yhteistyön, asiakaslähtöisyyden ja ajassa valmentamisen viemiseen osaksi jokapäiväistä johtamista. Hyvän esihenkilötyön tueksi tarjotaan uusia työkaluja linjakkaaseen johtamiseen, selkiytetään johdon, keskijohdon ja lähiesihenkilöiden roolia, valmennetaan ja perehdytetään esihenkilöitä uusiutuviin käytäntöihin ja järjestelmiin sekä kehitetään uudenlaisia palaute- ja arviointityökaluja.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Ympäristö- ja yritysvaikutus

Toimialalla laaditaan selvitys siitä, miten asemakaavoituksella ja tontinluovutuksella voidaan edistää kiertotaloutta. Elinkeinoelämän edellytyksiä vahvistetaan laatimalla toimitilakaavoja ja luovuttamalla yritystontteja. Työpaikkojen ja palvelujen äärelle tarjotaan asuntoja, mikä voi helpottaa työvoiman tarjontaa helsinkiläisille yrityksille. Riittävä asuntotuotanto toimii elvytyskeinona ja luo edellytyksiä työvoiman liikkuvuudelle. Lisäksi tarjotaan markkinoille kilpailuun suunniteltu- ja muita asiantuntijatöitä sekä rakennusurakoita. Raideliikenteen lisääminen ja yhdyskuntarakenteen tiivistäminen lisäävät kestävien kulkumuotojen osuutta ja parantavat palveluiden saavutettavuutta.

Helsinki LED -projektilla ja muilla energian säästöön liittyvillä toimenpiteillä vaikutetaan ympäristöön. Massakoordinaatiolla vähennetään rakentamisesta aiheutuvia CO₂-päästöjä ja muita ympäristöhaittoja, edistetään materiaalien uudelleenkäyttöä ja kierrätystä sekä saavutetaan kustannussäästöjä. Materiaalivirtojen ohjaamiseksi tehokkaammin kiertoon kehitetään uusia työkaluja. Huolehditaan kaupungin rakentamishankkeiden ympäristö- ja vesiluvista sekä ylläpidetään vastuullisesti ruoppaus sedimenttien meriläjäytysalueita.

Yleisten alueiden sopimuksilla ohjataan palvelujen tuottajia tuottamaan turvallista, terveellistä ja tasapuolista palvelua kaupungin asukkaille, vierailijoille ja yrityksille. Toteutetaan luonnonsuojelupäätökset ja luonnonhoitosuunnitelmat ja ylläpidetään luonnonmonimuotoisuutta.

Rakennushankkeissa sekä olemassa olevassa rakennuskannassa varmistetaan monenlaisten ympäristö- ja päästövähennystavoitteiden saavuttaminen sekä kehitetään tavoitteiden saavuttamiseen liittyviä toimintatapoja ja -prosesseja. Ilmastoystävällistä autoilua edistetään kartoittamalla kaupungin nykyisen rakennuskannan pysäköintipaikat ja varaudutaan niille tarvittavien sähköautojen latauspaikkojen rakentamiseen.

genom åtgärder för att rikta arbetsinsatsen, satsningar på arbetsgivarbilden och lyckade rekryteringar, och arbetsintroduktion. En smidig kärnprocess och uppnåendet av de centrala målen samt personalens engagemang säkerställs genom kompetensutveckling, främjande av personalens interna rörlighet, åtgärder för ledningen av välbefinnandet i arbetet och belöningar.

I utvecklingen av sektorns personalledning deltar man i stadens gemensamma utveckling av ledningen och fokuserar särskilt på ledarskapets hörnstenar – att göra arbetsgemenskapens förtroende och säkerhet, samarbete, kundorientering och coaching i vardagen till en del av det dagliga ledarskapet. Till stöd för ett gott chefsarbete erbjuds nya verktyg för ett stringent ledarskap, förtydligas ledningens, mellanledningens och de närmaste chefernas roller, coachas och inskolos cheferna i nya praxis och system samt utvecklas nya slags verktyg för respons och utvärdering.

Bedömning av budgetens konsekvenser

Miljö- och företagskonsekvenser

I sektorn utarbetas en utredning om hur man genom detaljplanläggning och överlåtelse av tomter kan främja den cirkulära ekonomin. Näringslivets förutsättningar stärks genom utarbetande av detaljplaner för verksamhetslokaler och överlåtelse av företagstomter. Bostäder erbjuds vid arbetsplatser och tjänster, vilket kan underlätta utbudet av arbetskraft till företag i Helsingfors. Tillräcklig bostadsproduktion är en stimulansåtgärd och skapar förutsättningar för arbetskraftens rörlighet. Dessutom erbjuds planeringsarbeten och andra sakkunnigarbeten samt byggtreprenader på marknaden. En ökning av spårtrafiken och en förtätning av samhällsstrukturen ökar andelen hållbara färdmedel och förbättrar tjänsternas tillgänglighet.

Projektet Helsinki LED och andra åtgärder som hänför sig till energisparande vidtas för att uppnå gynnsamma verkningar för miljön. Genom koordination av massor minskas CO₂-utsläppen från byggandet och andra miljölägenheter och främjas återanvändningen och återvinningen av material och uppnås kostnadsbesparingar. Nya verktyg utvecklas för att effektivare styra materialflöden till återvinning. Miljö- och vattentillstånden sköts i stadens byggprojekt och havssidotipparna för muddersediment underhålls på ett ansvarsfullt sätt.

Genom avtal för allmänna områden styrs tjänsteproducenter att producera trygg, sund och jämlik service för stadens invånare, besökare och företag. Naturvårdsbeslut och naturvårdsplaner genomförs och naturens mångfald upprätthålls.

I byggprojektet och i det befintliga byggnadsbeståndet säkerställs uppnåendet av många slags miljö- och utsläppsminskningsmål samt utvecklas verksamhetsätt och -processer i anslutning till uppnåendet av målen. Klimatvänlig bilism främjas genom en kartläggning av parkeringsplatserna i stadens befintliga byggnadsbestånd och förberedelser för att bygga behövliga laddplatser för elbilar vid dem.

Hiilineutraali Helsinki 2035

Kaupunkiympäristön toimiala on keskeinen toimija kaupungin Hiilineutraali Helsinki-päästövähennysohjelman toteuttamisessa. Kaupungin päästöistä yli puolet syntyy lämmityksestä, ja arvioidusta päästövähennyspotentialista lähes puolet liittyy tavalla tai toisella rakennuksiin.

Lämmityksen päästöjen pienentämisessä on oleellista tarkastella lämmön tuotannon päästöjen lisäksi myös kulutuksen määrää. Tästä syystä kaupungin omalle rakennuskannalle on asetettu tiukat energiatehokkuustavoitteet. Peruskorjauksien yhteydessä parannetaan aina tavoitteellisesti myös rakennusten energiatehokkuutta. Uudet toimitilat ja palvelurakennukset rakennetaan kansallista vaatimustasoa energiatehokkaammiksi. Uudisrakentamisen vaatimustasoa kiristetään vuonna 2021.

Jatkossa selvitetään entistä systemaattisemmin lämpöpumppulämmitysjärjestelmien tekninen toteutettavuus ja taloudellinen kannattavuus päälämmitysjärjestelmänä aina toimitilojen perus- ja uudisrakennushankkeiden yhteydessä. Uudiskohteisiin asennetaan aina aurinkosähköjärjestelmä, kun se vain teknisesti on mahdollista. Lisäksi aurinkosähköjärjestelmiä asennetaan jälkiasennuksena olemassa olevaan kaupungin rakennuskantaan.

Peruskorjausten välillä tapahtuvien, energiatehokkuutta parantavien käyttötekniikkatoimien implementointia on pilotoitu vuonna 2020 ja toimintamallit otetaan laaja-alaisesti käyttöön vuonna 2020.

Kaupungin omassa asuinrakennuskannassa vuoden 2020 alusta alkaen uudisrakennukset on suunniteltu A-energialuokan vaatimusten mukaiseksi. Suunnitelman mukaisesti A-energialuokkavaatimuksen sisällyttämistä tontinluovutusehtoihin on valmisteltu toimialalla laajalla yhteistyöllä. Yksityisen asuinrakennuskannan energiatehokkuuden parantamista vauhditetaan vuonna 2021 alkavalla Energiarenessanssi-ohjelmalla, jossa kaupungin energiainsinöörit auttavat taloyhtiöitä energiaremonttien käynnistämässä ja läpiviennissä.

Käytönaikaisen energiankulutuksen lisäksi entistä isomman painoarvon julkisessa keskustelussa ovat ottaneet rakentamisen aikaiset hiilipäästöt. Vartiokylänlahden suunnitteluperiaatteiden valmistelun yhteydessä pohdittiin entistä systemaattisemmin päästöjä hiilineutraalien alueiden näkökulmasta. Jatkossa tarkastelun tuloksia on tarkoitus syventää erityisesti infra- ja esirakentamisen päästövähennyskeinojen osalta sekä ottaa osaksi tulevien alueiden suunnitteluun.

Kaupungin oma henkilöautokalusto sähköistetään vuosien 2021–2025 aikana. Kuljetuspalvelun ja –palveluiden hankintakriteeristö päivitetään huomioiden CDV-direktiivin vaatimukset. Kaupungin infraurakoinnit kilpailutetaan fossiilivapaiden työmaiden kriteereillä ja urakoissa lisätään asteittain sähköisten työkalujen käyttöä. Päästövapaiden työmaiden konseptia laajennetaan talonrakentamiseen ja ylläpitoon. Vuonna 2021 loput ulkovalaisimet (80% valopisteistä) vaihdetaan LED-valaisimiksi.

Päivitetty pyöräliikenteen kehittämissuunnitelma hyväksytään vuonna 2020, ja vuonna 2021 käynnistyy useita keskeisiä toimenpiteitä. Tavoiteverkon priorisointi- ja toteuttamissuunnitelman laatiminen on jo

Kolneutraali Helsingfors 2035

Stadsmiljösektorn är en central aktör i genomförandet av stadens utsläppsminskningprogram Kolneutraali Helsingfors. Över hälften av stadens utsläpp orsakas av uppvärmning och av den uppskattade potentialen för utsläppsminskning hänför sig nästan hälften på ett eller annat sätt till byggnader.

När man minskar utsläppen från uppvärmningen är det väsentligt att utöver utsläppen från värmeproduktionen också granska förbrukningen. Därför har strikta energieffektivitetsmål ställts upp för stadens eget byggnadsbestånd. I samband med ombyggnader förbättras alltid också byggnaders energieffektivitet på ett målmedvetet sätt. Nya verksamhetslokaler och servicebyggnader byggs så att energieffektiviteten överskrider den nationella kravnivån. Kravnivån för nybyggnandet skärps år 2021.

I fortsättningen görs allt fler systematiska utredningar om den tekniska genomförbarheten och den ekonomiska lönsamheten av uppvärmningssystem med värmepumpar som huvuduppvärmningssystem i samband med alla ombyggnads- och nybyggnadsprojekt i verksamhetslokaler. I nybyggnadsobjekt installeras alltid ett solcellssystem, då det är tekniskt möjligt. Dessutom installeras solcellssystem som eftermontering i stadens befintliga byggnadsbestånd.

Implementeringen av de driftstekniska åtgärder som förbättrar energieffektiviteten och som vidtas mellan ombyggnaderna har testats i pilotprojekt år 2020 och verksamhetsmodellerna tas i bruk på bred front år 2020.

Från början av år 2020 har nybyggnaderna i stadens eget bostadsbyggnadsbestånd planerats så att de överensstämmer med kraven i energiklass A. I enlighet med planen har inkluderandet av ett krav på energiklass A i villkoren för överlåtelse av tomter beretts genom ett omfattande samarbete i sektorn. Förbättringen av energieffektiviteten i det privata bostadsbyggnadsbeståndet påskyndas genom programmet Energiarenessans, som inleds 2021 och där stadens energiingenjörer hjälper husbolag att påbörja och genomföra energireoveringar.

Utöver energiförbrukningen under drifttiden har också koldioxidutsläppen under byggandet fått en allt större betydelse i den offentliga debatten. I samband med beredningen av planeringsprinciperna för Botbyviken diskuterades utsläppen mer systematiskt än tidigare ur perspektivet kolneutraala områden. Avsikten är att i fortsättningen fördjupa resultaten av granskningen särskilt när det gäller metoderna för att minska utsläppen från infrastrukturbyggande och grundberedning samt att inkludera resultaten i planeringen av framtida områden.

Staden egen personbilsmateriel elektrifieras under åren 2021–2025. Upphandlingskriterierna för transportmateriel och transporttjänster uppdateras med beaktande av kraven i CDV-direktivet. Stadens infrastrukturentreprenader konkurrensutsätts enligt kriterierna för fossielfria byggplatser och i entreprenaderna ökas användningen av elektroniska arbetsmaskiner stegvis. Konceptet utsläppsfria byggplatser utvidgas att omfatta husbyggnad och underhåll. År 2021 ska resten av utelamporna (80 % av ljuspunkterna) bytas ut mot LED-lampor.

Det uppdaterade utvecklingsprogrammet för cykeltrafiken godkänns år 2020, och år 2021 påbörjas flera centrala åtgärder. Utarbetandet av ett program för prioritering och genomförande av målet för cykelnätverket har redan inletts och år 2021

käynnistynyt ja vuonna 2021 ohjelmoidaan pyöräliikennehankkeita, jotta niiden toteutuminen ripeytyy.

Hyvinvointi- ja terveys-, lapsi- sekä sukupuolivaikutus

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen kuuluu liikkumisen edistäminen; viherverkoston suunnittelu, kävely-ympäristön kehittäminen, reitit, esteettömyys ja saavutettavuus.

Koulujen piha-alueiden parantamiseksi tukemaan lasten ja nuorten hyvinvointia laaditaan suunnitelma, erityisesti Malminkartano-Kannelmäen, Malmin ja Mellunkylän alueilla. Uudis- ja korjaushankkeiden turvallisuuteen ja terveellisyteen liittyvät tavoitteet otetaan hankkeiden valmistelussa paremmin huomioon.

Terveys- ja hyvinvointivaikutuksia edistetään rakentamalla asuntoja terveellisesti, turvallisesti ja kohtuuhintaisesti. Helsingin väestöstä ikääntyneiden määrä on kasvanut merkittävästi viimeisten kymmenen vuoden aikana, joten esteettömyyden painoarvo on merkittävästi kasvanut. Vanhusten terveys- ja hyvinvointia parannetaan lisäämällä penkkejä, parantamalla liikenneturvallisuutta sekä huolehtimalla yleisten alueiden esteettömästä kulkuympäristöstä.

Liikenneturvallisuustyössä huomioidaan kaikki kadunkäyttäjät ja erityisesti lapset, nuoret sekä ikäihmiset. Kävelyn ja pyöräliikenteen edistämistoimenpiteillä lisätään liikkumisen terveystaakkoja. Pyöräilyn ja jalankulun edellytyksiä tullaan parantamaan muun muassa tehostetun talvikunnossapidon avulla.

Vuosittain peruskorjattavat 4–5 leikkipuiston pihat sekä leikki- ja pelialueet edistävät lasten hyvinvointia. Leikkipuistojen ylläpitoon ja turvallisuuteen panostetaan tasapuolisesti koko kaupungissa. Tilojen tulee olla turvallisia ja terveellisiä. Lasten ja perheiden hyvinvointia edistetään myös rakentamalla kohtuuhintaisia asuntoja perheille.

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyn teema näkyy alueellisissa kehityskuvissa, joita hyödynnetään asemakaavoituksessa. Nuoria kannustetaan edelleen osallistumaan suunnitteluhankkeisiin. Kontulan alueella nuorten liikkumismahdollisuuksia harrastuksiin tullaan kehittämään.

Maankäyttö- ja liikennesuunnittelussa suunnitteluratkaisut edistävät sukupuolten tasa-arvoa. Yleisten alueiden ylläpito huomioi tulevaisuudessa asiakirjoissaan sukupuolineutraliteetin, edistää keskustelua tasa-arvoisen ylläpidon tuottamisesta sekä reagoi käyttäjiltä ja muilta sidosryhmiltä saatuihin palautteisiin.

programmeras cykeltrafikprojekt för att påskynda genomförandet av dem.

Välfärds- och hälso-, barn- och könkonsekvenser

Främjandet av välfärden och hälsan omfattar främjande av rörligheten; planering av grönnätverket, utveckling av promenadmiljön, stråk, tillgänglighet och närbarhet.

För att förbättra skolornas gårdsområden och stödja välbefinnandet bland barn och unga utarbetas en plan, i synnerhet i områdena Malmgård-Gamlas, Malm och Mellungsby. De mål som hänför sig till nybyggnads- och reparationsprojektens säkerhet och sundhet beaktas bättre i beredningen av projekten.

Hälso- och välfärdskonsekvenserna främjas genom att bostäder byggs på ett hälsosamt och tryggt sätt och till ett rimligt pris. Antalet äldre i Helsingfors befolkning har ökat betydligt under de senaste tio åren, varför tillgängligheten har blivit en betydligt viktigare fråga. Äldre människors hälsa och välbefinnande förbättras genom att man ökar antalet bänkar, förbättrar trafiksäkerheten och ser till att fotgängaromgivningen i de allmänna områdena är tillgänglig.

I trafiksäkerhetsarbetet beaktas alla gatanvändare och särskilt barn, unga och äldre. Genom åtgärder för att främja gång- och cykeltrafiken ökas hälsoeffekterna av rörelse och motion. Förutsättningarna för cykeläkning och gång kommer att förbättras bland annat med hjälp av intensifierat vinterunderhåll.

De 4–5 lekparkerna och lek- och spelområdena som årligen byggs om främjar barnens välbefinnande. Satsningar på underhåll och säkerhet i lekparkerna görs jämlikt i hela staden. Lokalerna ska vara trygga och sunda. Barnens och familjernas välbefinnande främjas också genom att det byggs bostäder för familjer till ett rimligt pris.

Temat förebyggande av utslagning bland unga syns i lokala utvecklingsbilder som utnyttjas i detaljplanläggningen. De unga uppmuntras fortsättningsvis att delta i planeringsprojekt. I Gårdsbackaområdet kommer de ungas möjligheter att ta sig till sina hobbyer att utvecklas.

Planeringslösningarna i markanvändnings- och trafikplaneringen främjar jämställdheten mellan könen. I framtiden kommer underhållet av de allmänna områdena att beakta könsneutraliteten i sina handlingar, främja diskussionen om produktion av jämlikt underhåll samt reagera på respons från användare och andra intressentgrupper.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnan tavoitteet

Bindande verksamhetsmål

Kaupunki-strategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Kaupunkiyhteiset yhteissuunnittelun teemat
Kestävän kasvun turvaaminen	Asuntotuotannon edellytysten turvaaminen ja edistäminen	Kaavoitetaan vähintään 700 000 k-m2 pääosin raideliikenteen palvelualueelle, josta täydennysrakentamista vähintään 40 % (280 000 k-m2). Rakennusoikeutta luovutetaan vähintään 400 000 k-m2 Asuntotuotanto vähintään 1 500 asuntoa	Elävät kaupunginosat
	Ekologisesti kestävän kehityksen turvaaminen	Kaupungin omilla toimitiloissa (uudiskohteet, peruskorjauskohteet) päälämmitysjärjestelmäksi valitaan lämpöpumpputeknikka aina, kun se on teknisesti mahdollista ja kun takaisinmaksuaika on 15 vuotta tai alle. Kaikki vuonna 2021 alkavat kaupungin hallinnoimat uudisrakennushankkeet tulee suunnitella ja myöhemmin toteuttaa siten, että rakennuksen E-luku on vähintään 30 % pienempi kuin kansallinen määräystaso edellyttää (toimitilat ja palvelurakennukset). Kaikki vuonna 2021 alkavat kaupungin hallinnoimat korjausrakennushankkeet tulee suunnitella ja myöhemmin toteuttaa siten, että rakennuksen E-luku pienenee peruskorjauksen myötä vähintään 20 %-yksikköä enemmän kuin kansallinen määräystaso edellyttää (ympäristöministeriön asetus 4/13 7§ E-lukuvaatimus rakennusluokittain).	
Uudistuvat palvelut	Asiakaskokemuksen parantaminen	Ulkoilmatapahtumien tapahtuma-aluevuokrauksen läpimenoaika (mediaani viisi arkipäivää). Asiakaspalautteeseen vastaaminen tavoiteajassa (viisi arkipäivää). Helsingin kaduilla tehtävien töiden järjestelyjen toimivuutta koskevan asiakaskyselyn tulos ylittää arvon 3,3 (asteikolla 1-5).	Asiakaskokemus ja asiakastyytyväisyys
	Tilojen monipuolinen ja tehokas käyttö	Tyhjien tilojen osuus enintään 4 %.	Kaupungin tilojen käyttö

Tema i stads-strategin	Bindande verksam-hetsmål	Mätare för bindande verksamhetsmål	Stadens gemensamma teman för samplaneringen
Tryggande av en hållbar tillväxt	Tryggande och av främjande av bostadsproduktionens förutsättningar	Minst 700 000 m ² vy planläggs huvudsakligen i spårtrafikens serviceområde, varav minst 40 % är kompletteringsbyggande (280 000 m ² vy). Byggrätt på minst 400 000 m ² vy överläts Bostadsproduktionen minst 1 500 bostäder	Levande stadsdelar
	Tryggande av en ekologiskt hållbar utveckling	I stadens egna verksamhetslokaler (nybyggnadsobjekt, ombyggnadsobjekt) väljs värmepumpsteknik som huvudsakligt uppvärmningssystem alltid när det är tekniskt möjligt och när återbetalningstiden är 15 år eller kortare. Alla nybyggnadsprojekt som staden administrerar och som inleds 2021 ska planeras och senare genomföras så att byggnadens E-tal är minst 30% mindre än vad den nationella kravnivån förutsätter (lokaler och servicebyggnader). Alla reparationsbyggnadsprojekt som staden administrerar och som inleds 2021 ska planeras och senare genomföras så att E-talet för byggnaden i och med ombyggnaden minskar med minst 20 procentenheter mer än vad den nationella kravnivån förutsätter (miljöministeriets förordning 4/13 7 § Krav på E-tal enligt byggnadskategori).	
Tjänsterna förnyas	Förbättrande av kundupplevelsen	Områdesuthyrning för utomhusevenemang, genomgångstid (median fem vardagar). Svar på kundresponns inom målsatt tid (fem vardagar). Resultatet av kundenkäten om hur arrangemangen kring arbetena som utförs på Helsingfors gator överstiger värdet 3,3 (på skalan 1-5).	Kundupplevelse och kundnöjdhet
	Mångsidig och effektiv användning av lokaler	Andelen tomma lokaler högst 4 %.	Användning av stadens lokaler

Muut toiminnan tavoitteet

Andra verksamhetsmål

Kaupunki-strategian teema	Toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Kaupunki-yhteiset yhteissuunnittelun teemat
Kestävän kasvun turvaaminen	Jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa.	Jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettu osuus kaikista matkoista kasvaa verrattuna viiden edellisen vuoden keskiarvoon.	Elävät kaupunginosat
	Joukkoliikenteen kuljetusosuudet aamuliikenteessä keskustaan sekä poikittaisliikenteessä kasvavat.	Joukkoliikenteen kuljetusosuudet aamuliikenteessä keskustaan sekä poikittaisliikenteessä kasvavat viiden edellisen vuoden keskiarvoista.	
	Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden ja kuolleiden kokonaismäärä vähenee.	Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden ja kuolleiden kokonaismäärän vähenemistrendi on vähintään 2 % viiden edellisen vuoden keskiarvosta.	
	Keskusta-alueiden kävely-ympäristön toiminnallinen ja kaupunkikuvallinen laatu paranee.	Jatketaan vuonna 2017 käyttöön otetun seurantamenetelmän käyttöä. Laatumatietoja kerätään pidemmältä aikaväliltä laajasti eri keskusta-alueilta, jonka jälkeen on mahdollista hyödyntää seurantatiedon vertailua ja arvioida kehittymistä.	
	Yhteistyössä muiden toimialojen kanssa tuetaan toimia, jotka edistävät pyöräilyä. Tavoitteena on pyöräilyn kulkutapaosuuden lisääminen ja turvallisuuden edistäminen.	Pyöräiliikenteen automaattilaskentapisteissä pyörämäärät kasvavat kolmen edellisen vuoden keskiarvosta.	
	Luonnonsuojeluohjelmaa toteutetaan laatimalla hoito- ja käyttösuunnitelmat sekä rauhoitusesitykset kolmelle luonnonsuojelualueelle.		
	Asuntotuotanto-ohjelman ja katuinvestointiohjelman yhteensovittaminen;	ATO-mittarin tavoitetaso 360.	
	Helsingin katu- ja puistorakentamisessa muodostuvista maa-aineksista vähintään 80 % hyötykäytetään.		
Uudistuvat palvelut	Pilaantuneen maaperän kunnostamista koskevista ilmoituksista 80 % ratkaistaan 55 vuorokauden kuluessa ilmoituksen vireille tulosta.		Asiakaskokemus ja asiakastyytyväisyys
	Oleskelutilojen, muun muassa päivähoitotilat, koulut, majoitustilat ja nk. hygieniaa edellyttävien huoneistojen käyttöönottoa koskevista ilmoituksista 80 % käsitellään alle 15 vuorokaudessa.		
	Asumisterveyttä koskevista toimenpidepyynnöistä 80 % ratkaistaan 200 vuorokaudessa asian vireille tulosta.		
	Uusia elintarvikehuoneistoja ja toimijanvaihdoksia koskevien ilmoitusten keskimääräinen käsittelyaika on enintään 7 vuorokautta.		

Tema i stadsstrategin	Verksamhetsmål	Mätare för bindande verksamhetsmål	Stadens gemensamma teman för samplaneringen
Tryggande av en hållbar tillväxt	Den sammanlagda andelen av alla resor som sker till fots, med cykel och med kollektivtrafik ökar.	Den sammanlagda andelen av alla resor som sker till fots, med cykel och med kollektivtrafik ökar jämfört med medeltalet för de fem senaste åren.	Levande stadsdelar
	Kollektivtrafikens transportandelar i morgontrafiken till centrum och i den tvärgående trafiken ökar.	Kollektivtrafikens transportandelar i morgontrafiken till centrum och i den tvärgående trafiken ökar jämfört med genomsnittet under de fem föregående åren.	
	Det sammanlagda antalet personer som skadas och omkommer i trafikolyckor minskar.	Nedgången i det sammanlagda antalet personer som skadas och omkommer i trafikolyckor är minst 2 % jämfört med medeltalet för de fem senaste åren.	
	Den funktionella och stadsbildsmässiga kvaliteten på gångmiljöerna i centrumområdena förbättras.	Användningen av uppföljningsmetoden som togs i bruk år 2017 fortsätter. Kvalitetsuppgifter samlas in över en längre tidsperiod i stor utsträckning från olika centrumområden, varefter det är möjligt att utnyttja jämförelser av uppföljningsuppgifter och utvärdera utvecklingen.	
	Sektorn stöder i samarbete med andra sektorer åtgärder som främjar cykelåkning. Målet är att cykelåkningens färdmedelsandel ska öka och säkerheten förbättras.	På cykeltrafikens automaträkningspunkter ökar antalet cyklar jämfört med medeltalet under de tre senaste åren.	
	Naturskyddsprogrammet förverkligas genom att sektorn utarbetar vård- och användningsplaner samt fridlysningsförslag för tre naturskyddsområden.		
	Samordnande av bostadsproduktionsprogrammet och gatuinvesteringsprogrammet;	ATO-mätarens målnivå 360.	
	Minst 80 % av marksubstansen som uppstår i Helsingfors gatue- och parkbyggnad utnyttjas i stadens byggnadsobjekt.		
Tjänsterna förnyas	Sammanlagt 80 % av anmälningarna om sanering av förorenad mark avgörs inom 55 dygn från att ärendet väckts.		Kundupplevelse och kundnöjdhet
	Sammanlagt 80 % av anmälningarna om ibruktagande av vistelselokaler, bland annat daghem, skolor, inkvarteringslokaler, och lokaler med s.k. högre hygienkrav, behandlas inom högst 15 dygn.		
	Sammanlagt 80 % av åtgärdsansökningarna om boendehälsa avgörs inom 200 dagar från att ärendet väckts.		
	Den genomsnittliga behandlingstiden för anmälningar om nya livsmedelslokaler och byte av aktör är högst 7 dygn.		

Koko kaupungin yhteinen hyvinvoinnin ja terveyden
(HYTE) tavoiteHela stadens gemensamma mål för välfärd och hälsa
(HYTE)

Kaupunki-strategian teema	Toiminnan tavoite	Tavoitteiden mittarit	Kaupunkiyhteiset yhteissuunnittelun teemat
Kestävän kasvun turvaaminen	Lasten ja nuorten harrastamisen mahdollisuuksia parannetaan ja lisätään tietoisuutta oman alueen vapaa-ajan toiminnoista.	Kaupunkiympäristö toimialan toimenpiteet ovat koulujen piha-alueiden parantaminen erityisesti Malminkartano-Kannelmäen, Malmin ja Mellunkylän alueilla. Toimiala osallistuu harrastamisen edistämisen kaupunkiyhteisen toimintamallin ja koordinaattorakenteen kehittämiseen.	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
	Vahvistetaan ikäihmisten hyvinvointia ja toimintakykyä parantamalla mahdollisuuksia liikkumiseen ja liikkeelle lähtöön	Parannetaan jalankulun ja pyöräilyn edellytyksiä tehostetun talvikunnossapidon avulla. Lisätään penkkien kokonaismäärää. Laaditaan ja toteutetaan priorisointi- ja toteuttamisohjelma pyöräliikenteen kantakaupungin tavoiteverkolle ja baanaverkolle.	

Tema i stadsstrategin	Verksamhetsmål	Mätare för målen	Stadens gemensamma teman för samplaneringen
Tryggande av en hållbar tillväxt	Barnens och ungdomarnas möjligheter till hobbyer förbättras och medvetenheten om fritidsaktiviteter i det egna området ökas.	Åtgärder inom stadsmiljön är att förbättra skolornas gårdsområden särskilt i Malmgård-Gamlas, Malm och Mellungsby. Sektorn deltar i utvecklandet av en stadsgemensam verksamhetsmodell och samordningsstruktur för främjandet av hobbyverksamhet.	Främjande av välbefinnande och hälsa
	De äldres välbefinnande och verksamhetsförmåga stärks genom bättre möjligheter att röra på sig och komma igång.	Förutsättningarna för gång och cykelåkning förbättras med hjälp effektiviserat vinterunderhåll. Det totala antalet bänkar ökas. Ett prioriterings- och genomförandeprogram utarbetas och genomförs för cykeltrafikens målnätverk och bannätverk i innerstaden.	

3 10 01 Kaupunkirakenne – Stadsstruktur

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2019	2020	2020	2021	2021	2022	2023
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	537 318	471 366	463 846	466 320	466 320	474 762	487 159
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	196 770	196 436	194 530	198 122	198 417	203 520	209 434
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	340 548	274 930	269 316	268 199	267 904	271 242	277 726
Poistot - Avskrivningar	110 292	89 063	105 334	105 425	105 425	104 919	104 919
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	230 255	185 867	163 982	162 774	162 479	166 323	172 807
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	230 255	185 867	163 982	162 774	162 479	166 323	172 807
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-12,3	-1,6	-1,1	-1,1	1,8	2,6
Menot - Utgifter		-0,2	-1,0	0,9	1,0	2,6	2,9

Suorite-, yksikkökustannus- ja taloustavoitteet - Prestationsmål, mål för kostnaderna per enhet och ekonomiska mål

Suorite-, yksikkökustannus- ja taloustavoitteet - Prestationsmål, mål för kostnaderna per enhet och ekonomiska mål

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Suoritetavoitteet - Prestationsmål						
Vapautuvien vuokra-asuntojen markkinointiaika, keskiarvo enintään pv. - Marknadsföringstid för ledigblivande hyresbostäder högst, medeltal i dagar	4,3	5	5	5	5	5
Maanmittaustoimintaan liittyvien keskeisten palvelujen toimitusaika enintään, keskiarvo pv - Utförandetid för centrala tjänster i anslutning till lantmäteriverksamheten högst, medeltal i dagar	18	19	19	19	19	19
Ulkoiset maanvuokrat, milj. €, vähintään - Externa markarrenden, mn €, minst	231	230	230	246	252	262
Kaupungin tuella rakennettujen hissien määrä, kpl - Hissar byggda med stöd av staden, st.	28	60	40	40	60	60
Rekisteröityjä kiinteistöjä ja rasitteita - Registrerade fastigheter och servitut	836	650	650	650	650	650
Uudisrakennusmittauksia - Nybyggnadsmätningar	794	650	650	650	650	650
Pysäköinnin valvontatapahtumat - Övervakningskontakter i parkeringen	903 721	1 300 000	1 200 000	1 600 000	1 600 000	1 600 000
Rakennusvalvonnan lupahakemusten keskimääräinen käsittelyaika, päivää - Behandlingstid för byggnadstillsynens tillståndsansökningar i genomsnitt, dagar	47	60	45	50	45	45
Ympäristönsuojelussa tehdään suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvia tarkastuksia vähintään - Inom miljöskyddet utförs granskningar som hör till den systematiska tillsynen minst	88	500	500	500	500	500
Elintarviketurvallisuudessa tehdään suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvia tarkastuksia (ml. uusintatarkastukset) vähintään - Inom livsmedelssäkerheten utförs granskningar (inkl. omgranskningar) som hör till den systematiska tillsynen minst	2 676	3 000	2 200	3 000	3 150	3 150
Ympäristöterveydessä tehdään suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvia tarkastuksia vähintään - Inom miljö- och hälsoskyddet utförs granskningar som hör till den systematiska tillsynen minst	808	750	500	800	850	850
Tehokkuus/taloudellisuus - Effektivitet/lönsamhet						
Ulkovalaistuksen energian kulutus kWh/asukas - Utomhusbelysningens energiförbrukning, kWh/invånare	67,8	65,1	65,2	62,6	60,1	57,7
Toiminnan laajuustiedot - Verksamhetens omfattning						
Kaavoitettu kokonaiskerrosala (k-m2 5 v keskiarvo) - Detaljplanelagd våningsyta totalt (m ² vy, 5 års medeltal)	1 600 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000
Suunnitellut baana- ja pyöräliikenteen pääväyläkilometrit, km (kaupunkiympäristölautakunnan hyväksymä katusuunnitelma) - Planerade huvudledskilometer för pendlingsstråk och cykelåkning, km (gatuplan godkänd av stadsmiljönämnden)	23,5	15	15	15	15	15
Rakennetut pyöräpysäköintipaikkojen lkm - Byggda cykelparkeringsplatser, antal	759	900	900	900	900	900
Katutyöluvut - Gatuarbetstillstånd	10 340	6 500	6 500	6 600	6 600	6 600
Pysäköintivirhemaksut ja -huomautukset, kpl - Felparkeringsavgifter och -anmärkningar, st.	152 652	180 000	150 000	180 000	180 000	180 000
Ylläpidettävä katuala, ha - Gatumark som ska underhållas, ha	2 126	2 130	2 130	2 136	2 164	2 185
Ylläpidettävät sillat, m ² - Broar som ska underhållas, m ²	324 360	337 000	334 150	334 150	334 150	334 150
Yleiset käymälät, kpl - Allmänna toaletter, st.	44	50	50	51	52	53
Rakennetut puistot, ha - Anlagda parker, ha	927	943	944	958	964	970
Rakennusvalvonnan lupapäätökset yhteensä, kpl - Byggnadstillsynens tillståndsbeslut sammanlagt, st.	3 283	3 000	2 500	2 800	2 800	2 800
Myönnettyissä rakennusluvissa kerrosalaa yhteensä, m ² - Våningsyta i beviljade bygglov totalt, m ²	779 122	730 000	650 000	680 000	680 000	680 000
Myönnettyissä luvissa asuntoja, kpl - Bostäder i beviljade tillstånd, st.	7 919	6 000	4 900	5 900	5 900	5 900
Valmistuneet asunnot, kpl - Färdigställda bostäder, st.	6 736	6 800	5 000	6 500	6 500	6 500

Resurssit - Resurser

Henkilöstön määrä *) - Antal anställda *)	1 156	1 168	1 170	1 170	1 170	1 170
Hallinto- ja tukipalvelut - Förvaltnings- och stödtjänster	223	223	226	226	226	226
Maankäyttö ja kaupunkirakenne - Markanvändning och stadsstruktur	357	368	367	367	367	367
Rakennukset ja yleiset alueet, brutto - Byggnader och allmänna områden, brutto	64	65	66	66	66	66
Palvelut ja luvat - Tjänster och tillstånd	512	512	511	511	511	511
Henkilötyövuodet (oma henkilöstö **) - Årsverken (egen personal) **)	1 106	1 119	1 119	1 119	1 119	1 119
Henkilötyövuodet hallinto- ja tukipalvelut - Årsverken förvaltnings- och stödtjänster	218	220	220	220	220	220
Henkilötyövuodet maankäyttö ja kaupunkirakenne - Årsverken markanvändning och stadsstruktur	345	356	356	356	356	356
Henkilötyövuodet rakennukset ja yleiset alueet, brutto - Årsverken byggnader och allmänna områden, brutto	58	59	59	59	59	59
Henkilötyövuodet palvelut ja luvat - Årsverken tjänster och tillstånd	484	484	484	484	484	484
Henkilötyövuodet (ostopalvelut **) - Årsverken (köptjänster) **)	0	1	1	0	0	0
Henkilötyövuodet hallinto- ja tukipalvelut - Årsverken förvaltnings- och stödtjänster	0	1	1	0	0	0
Henkilötyövuodet maankäyttö ja kaupunkirakenne - Årsverken markanvändning och stadsstruktur	0	0	0	0	0	0
Henkilötyövuodet rakennukset ja yleiset alueet, brutto - Årsverken byggnader och allmänna områden, brutto	0	0	0	0	0	0
Henkilötyövuodet palvelut ja luvat - Årsverken tjänster och tillstånd	0	0	0	0	0	0

*) Henkilömäärä, jonka pohjalta on laskettu ilmoitettu palkkasumma - *) Antal anställda utifrån vilket den meddelade lönesumman har räknats

**) Henkilötyövuosi määritellään vähentämällä palvelusuhdepäivistä kaikki poissaolot, paitsi vuosilomat - **) Årsverke fastställs genom att dra av all frånvaro från anställningsförhållandedagarna, utom semester

Tuottavuusmittari - Produktivetsmätare

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Tuottavuus - Produktivitet (2019=100)						
Tuottavuuden toteutuminen 2019 - 2023 (tuottavuus 2019=100) - Produktivitet utfall 2019 - 2023 (produktivitet 2019=100)	100,0	100,5	100,5	101,0	101,5	102,0

Tilankäytön tehokkuuden mittari - Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Tilat - Lokaler, m ²	37 705	32 346	32 346	35 514	35 514	35 514
Tilojen pinta-alamäärä (htm ²) suhteessa asiakasmäärään - Lokalyta (m ² ly) i förhållande till antalet kunder	0,96	0,81	0,81	0,99	0,98	0,97

Yksikkökustannusten kehitys - Utveckling i kostnaderna per
enhet

Palvelu euroa/x - Tjänst euro/x	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Kustannukset / kaavoitettu kokonaiskerrosala - Kostnader / planlagd våningsyta totalt	7,41	7,67	7,55	7,56	8,09	8,27
Kustannukset / luovutettujen tonttien kerrosala - Kostnader / ytan för tomterna som överlätit	37,83	38,96	33,26	35,82	33,33	34,09
Katujen ylläpidon kustannukset / m ² - Kostnaderna för underhållet av gator / m ²	3,15	3,01	2,97	2,99	3,12	3,26
Puistojen ja erityiskohteiden ylläpidon kustannukset / m ² - Kostnader för underhåll av parker och specialobjekt / m ²	2,37	2,05	2,05	2,04	2,08	2,12
Kustannukset / rakennusvalvonta-asioiden suoritteet - Kostnader / prestationer i byggnadstillsynsändan	790,17	862,70	862,70	854,92	885,44	916,42
Kustannus / kaupunkittauspalvelut (muunnettu suorite) - Kostnad / Stadsmätningstjänster (omvandlad prestation)	164,33	188,14	188,14	193,55	201,42	199,07
Kustannukset / pysäköinnin valvontatapahtumaindeksi kpl - Kostnader / Parkeringsövervakning prestationsindex st.	37,32	23,36	26,65	22,67	20,10	19,02

3 10 02 Rakennukset – Byggnader

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2020	2021	2021		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	524 196	538 205	538 800	552 800	552 800	563 466	574 345
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	288 067	303 898	302 200	316 290	315 999	323 039	330 239
<i>Yitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	236 129	234 307	236 600	236 510	236 801	240 427	244 106
Poistot - Avskrivningar	147 831	160 000	155 000	160 000	160 000	160 000	160 000
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	88 298	74 308	81 600	76 510	76 801	80 427	84 106
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	88 298	74 308	81 600	76 510	76 801	80 427	84 106
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		2,7	0,1	2,7	2,7	1,9	1,9
Menot - Utgifter		5,5	-0,6	4,1	4,0	2,2	2,2

Suorite-, yksikkökustannus- ja taloustavoitteet - Prestationsmål, mål för kostnaderna per enhet och ekonomiska mål

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Suoritetaavoitteet - Prestationsmål						
Tyhjien tilojen osuus tilakannasta enintään % *) - Andelen tomma lokaler av lokalbeståndet högst % *)	3.3	4,0	3,7	4,0	4,0	4,0
Uudisrakennukset ja peruskorj. m ² - Nybyggnader och ombyggnader, m ²	134 000	116 550	130 000	80 000	80 000	80 000
Tehokkuus/taloudellisuus - Effektivitet/lönsamhet						
Kaupungin palvelurakennusten sääkorjattu lämpöenergian kulutus, kWh/bm ² /v - Väderkorrigerad förbrukning av värmeenergi i stadens servicebyggnader, kWh/bm ² /år	139	144.3	144.3	144.3	144.3	144.3
Toiminnan laajuustiedot - Verksamhetens omfattning						
Tiloja vuokrauksessa - Lokaler i uthyrning, m ²	2 951 063	2 770 000	2 890 000	2 890 000	2 890 000	2 890 000
Tiloja ylläpidossa - Lokaler i underhåll, m ²	1 890 000	1 895 000	1 845 000	1 845 000	1 845 000	1 845 000

Tuottavuusmittari - Produktivitetens mätare

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Tuottavuus - Produktivitet (2019=100)						
Tuottavuuden toteutuminen 2019 - 2023 (tuottavuus 2019=100) - Produktivitetens utfall 2019 - 2023 (produktivitet 2019=100)	100,0	100,5	100,5	101,0	101,5	102,0

Yksikkökustannusten kehitys - Utveckling i kostnaderna per enhet

Palvelu euroa/x - Tjänst euro/x	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Tilakannan kustannukset / tiloja vuokrauksessa m ² - Lokalbeståndets kostnader / lokaler i uthyrning m ²	146,76	155,72	151,65	163,85	166,36	168,94
Resurssit - Resurser						
Henkilöstön määrä *) - Antal anställda *)	361	370	345	370	370	370
Henkilötyövuodet (oma henkilöstö) **) - Årsverken (egen personal) **)	339	358	358	358	358	358
Henkilötyövuodet (ostopalvelut **) - Årsverken (köpta tjänster) **)	0	0	0	0	0	0

*) Henkilömäärä, jonka pohjalta on laskettu ilmoitettu palkkasumma
- *) Antal anställda utifrån vilket den meddelade lönesumman har räknats

**) Henkilötyövuosi määritellään vähentämällä palvelusuhdepäivistä kaikki poissaolot, paitsi vuosilomat - **) Årsverke fastställs genom att dra av all frånvaro från anställningsförhållandedagarna, utom semester

3 10 03 Asuntotuotanto – Bostadsproduktion

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2020	2021	2021		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	19 966	23 900	23 900	23 143	23 143	23 606	24 078
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	12 645	19 551	16 551	16 662	16 600	16 933	17 273
<i>Yitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	7 321	4 349	7 349	6 481	6 543	6 673	6 805
Poistot - Avskrivningar	19	45	40	45	45	46	47
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	7 302	4 304	7 309	6 436	6 498	6 627	6 758
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	7 302	4 304	7 309	6 436	6 498	6 627	6 758
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		19,7		-3,2	-3,2	2,0	2,0
Menot - Utgifter		54,6	-15,3	-14,8	-15,1	2,0	2,0

Suorite-, yksikkökustannus- ja taloustavoitteet - Prestationsmål, mål för kostnaderna per enhet och ekonomiska mål

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Suoritetavoitteet - Prestationsmål						
ARA-tuotanto: käynnistyspäätöksiä asuntoja, kpl - ARA-produktion: startbeslut, bostäder, st.	1 077	1 199	685	750	750	1 000
Muu uudistuotanto: käynnistyspäätöksiä asuntoja, kpl - Övrig nyproduktion: startbeslut, bostäder, st.	428	301	843	750	750	1 000
Uudistuotanto yhteensä: käynnistyspäätöksiä asuntoja, kpl - Nyproduktion totalt: startbeslut, bostäder, st.	1 505	1 500	1 528	1 500	1 500	2 000
Peruskorjaus: käynnistyspäätöksiä asuntoja, kpl - Ombyggnad: startbeslut, bostäder, st.	731	826	801	1 200	1 200	1 200

Tuottavuusmittari - Produktivetsmätare

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Tuottavuus - Produktivitet (2019=100)						
Hankesuunnitelmat/tuotantotavoite (%) (saadaan vertailuluku) - Projektplaner/produktionsmål (%) (får ett jämförelsetal)	96	106	106	100	100	100
Asuntoa / keskimääräinen henkilöstömäärä (saadaan vertailuluku) - Bostäder / antal anställda i genomsnitt (får ett jämförelsetal)	32	30	30	32	32	32
Tuottavuuden toteutuminen 2019 - 2023 (tuottavuus 2019=100) - Produktivitetsutfall 2019 - 2023 (produktivitet 2019=100)	100,0	100,5	100,5	101,0	101,5	102,0

Yksikkökustannusten kehitys - Utveckling i kostnaderna per enhet

Palvelu euroa/x - Tjänst euro/x	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Kustannukset / rakennutettujen uusien ja peruskorjattujen asuntojen määrä - Kostnader / antal byggda ny- och ombyggda bostäder	6 127	8 990	7 690	6 645	6 779	6 918

Resurssit - Resurser

Henkilöstön määrä *) - Antal anställda *)	74	79	79	85	85	85
Henkilötyövuodet (oma henkilöstö) **) - Antal årsverken (egen personal) **)	66	69	69	69	69	69
Henkilötyövuodet (ostopalvelut) **) - Årsverken (köptjänster) **)	0	0	0	0	0	0

*) Henkilömäärä, jonka pohjalta on laskettu ilmoitettu palkkasumma -
*) Antal anställda utifrån vilket den meddelade lönesumman har räknats

**) Henkilötyövuosi määritellään vähentämällä palvelusuhdepäivistä kaikki poissaolot, paitsi vuosilomat - **) Årsverke fastställs genom att dra av all frånvaro från anställningsförhållandedagarna, utom semester

3 10 04 HSL- ja HSY-kuntayhtymien maksuosuudet – Betalningsandelar till Samkommunerna HRT och HRM

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2020	2021	2021		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt							
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	203 192	203 070	194 270	207 818	207 818	210 488	224 490
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-203 192	-203 070	-194 270	-207 818	-207 818	-210 488	-224 490
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-203 192	-203 070	-194 270	-207 818	-207 818	-210 488	-224 490
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-203 192	-203 070	-194 270	-207 818	-207 818	-210 488	-224 490
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster							
Menot - Utgifter		-0,1	-4,3	2,3	2,3	1,3	6,7

Helsingin seudun liikenne, HSL-kuntayhtymän maksuosuus

HSL-kuntayhtymän maksuosuus vuonna 2021 on 205,7 miljoonaa euroa. Mikäli HSL:n Helsingin kaupungin maksuosuus toteutuu suurempana, on mahdollinen maksuosuuden lisätarve katettavissa edellisiltä vuosilta kertyneellä ylijäämällä.

HSL-kuntayhtymän maksuosuus vuonna 2022 on 208,2 miljoonaa euroa ja 222,1 miljoonaa euroa vuonna 2023.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan kuntayhtymä rahoittaa toimintansa lipputuloilla, jäsenkuntien kuntaosuuksilla, valtion avustuksilla ja muilla tuloilla. Jäsenkunnille kohdistetaan kuntayhtymän eri tehtävistä aiheutuvat kulut palvelujen käytön mukaisesti. Lipputulot kohdistetaan kunnittain kuntakohtaisen lipputulokertymän perusteella. Kuntaosuuksilla katetaan kullekin kunnalle kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotus.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut, HSY-kuntayhtymän maksuosuus

HSY-kuntayhtymän maksuosuus vuonna 2021 on 2,2 miljoonaa euroa. Vuonna 2022 maksuosuus on 2,3 miljoonaa euroa ja 2,4 miljoonaa euroa vuonna 2023.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan kuntayhtymä rahoittaa toimintakulunsa vesihuolto- ja jätehuoltotoimintojen maksuilla, kuntaosuuksilla ja muilla tuloilla. Kuntayhtymä perii jäsenkunniltaan maksuosuudet muista kuin vesihuollon tai jätehuollon tehtävistä aiheutuviin kustannuksiin.

Betalningsandel till Samkommunen Helsingforsregionens trafik, HRT

Betalningsandelen till samkommunen HRT är 205,7 miljoner euro år 2021. Om Helsingfors beräknade betalningsandel blir större, kan det eventuella extra behovet av betalningsandelar täckas med överskott som flutit in under tidigare år.

Betalningsandelen till samkommunen HRT är 208,2 miljoner euro år 2022 och 222,1 miljoner euro år 2023.

Enligt grundavtalet för samkommunen finansierar den sin verksamhet med biljettintäkter, med kommunandelar från medlemskommunerna, med statsunderstöd och med övriga inkomster. De kostnader som uppstår på grund av samkommunens olika uppgifter hänförs till medlemskommunerna i enlighet med användningen av servicen. Biljettintäkterna fördelas kommunvis enligt de kommunvis ackumulerade biljettintäkterna. Med kommunandelarna täcks den skillnad mellan kostnader och intäkter som hänförs till respektive kommun.

Betalningsandel till Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster, HRM

Betalningsandelen till samkommunen HRM är 2,2 miljoner euro år 2021. Betalningsandelen är 2,3 miljoner euro år 2022 och 2,4 miljoner euro år 2023.

Enligt grundavtalet för samkommunen finansierar den sina verksamhetsutgifter genom avgifter för vattentjänst- och avfallshanteringsfunktioner, kommunandelar och andra inkomster. Samkommunen tar ut avgiftsandelar hos sina medlemskommuner för kostnader föränsledda av uppgifter utöver vattentjänster eller avfallshantering.

3 10 05 Pelastuslaitos - Räddningsverket

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2019	2020	2020	2021	2021	2022	2023
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	17 663	16 000	16 000	16 500	16 500	17 200	17 900
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	54 191	58 737	58 537	61 953	60 799	65 201	69 524
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-36 528	-42 737	-42 537	-45 453	-44 299	-48 001	-51 624
Poistot - Avskrivningar	2 591	2 087	2 314	2 516	2 516	2 839	3 270
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-39 119	-44 824	-44 851	-47 969	-46 815	-50 840	-54 894
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-39 119	-44 824	-44 851	-47 969	-46 815	-50 840	-54 894
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-9,4		3,1	3,1	4,2	4,1
Menot - Utgifter		8,4	-0,3	5,5	3,5	7,2	6,6

Talousarvion 2021 keskeiset painopisteet ja tiivistelmä

Pelastuslaitoksen keskeiset painopisteet ovat vuonna 2021:

- Pelastustoimen valmiuden ja palvelutason kasvattaminen valvontaviranomaisen veloitteiden täyttämiseksi
- Ensihoitopalvelun palvelutason ja potilasturvallisuuden varmistaminen
- Johtamisen ja esihenkilötyön erinomaisuuden tavoittelu
- Tietojohtamisen, palvelutuotannon omavalvonnan ja pelastustoimen tietojärjestelmähankeiden edistäminen
- Kaupunkiyhteisen pelastustoiminnan, väestönsuojelun ja varautumisen yhteistoiminnan ja valmiuden kehittäminen

Vuoden 2021 toiminta painottuu pelastustoiminnan nopean avunsaannin edellytysten parantamiseen, ensihoitopalvelun tehtäväsidoonaisuuden ja tavoittamisviiveiden alentamiseen sekä onnistumisen johtamisen ja työhyvinvoinnin kehittämiseen. Vuonna 2021 sijoitetaan toinen kärkiyksikkö Kontulaan ja samalla vahvistetaan onnettomuuksien ehkäisyyn, omavalvonnan ja turvallisuusviestinnän toimintaa riskiperusteisesti. Ensihoitoresursseja lisäämällä varaudutaan kahden osaikaisen ensihoitoyksikön lisäykseen.

Toiminnan kuvaus

Pelastuslaitos vastaa pelastustoimesta ja kiireellisestä ensihoitopalvelusta Helsingin alueella. Pelastustoimi jakautuu pelastustoimintaan (n. 62 % pelastuslaitoksen käyttömenoista) sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja väestönsuojeluun varautumiseen (n. 16 %). Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille omakustannushintaan tuotettava kiireellinen ensihoitopalvelu muodostaa noin 22 % käyttömenoista.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset

Väestö- ja asiakasmäärän kehitys

Valvontaviranomaisen mukaan pelastustoiminnan nopean avunsaannin valmius ei ole vaatimusten mukainen. Valmiutta kehitetään 10 vuoden toimintasuunnitelman mukaisesti perustamalla uusi kärkiyksikkö vuonna 2021 Kontulan alueelle.

Ensihoitopalvelun resursointi on viimeisen 10 vuoden aikana jäänyt selvästi jälkeen asiakas- ja tehtävämäärän kehityksestä. Tästä aiheutuvia viiveitä tehtävissä sekä henkilöstön kuormittavuutta alennetaan nostamalla ensihoidon valmiutta keskimäärin kahdella 12 tunnin yksiköllä.

Talous (kustannustaso, yksikkökustannukset, tuottavuus)

Pelastuslaitoksen toiminnan tuottavuutta seurataan käyttömenojen yksikkökustannuksilla, joka jakautuu pelastustoimen (78 % käyttömenoista) ja ensihoitopalvelun (22 %) yksikkökustannuksiin. Vuonna 2021 pelastustoimen käyttömenojen arvioidaan nousevan 5,5 %, josta palvelutason

Centrale prioriteringar och sammandrag av budgeten 2021

Räddningsverkets centrala prioriteringar år 2021 är.

- Att öka räddningsväsendets beredskap och servicenivå för att tillsynsmyndigheten ska kunna fullgöra sina skyldigheter
- Att säkerställa servicenivån och patientsäkerheten inom den prehospitaled akutsjukvården
- Att sträva efter utmärkthet inom ledningen och chefsarbetet
- Att främja informationsledning, egenkontroll inom tjänsteproduktionen och räddningsväsendets datasystemprojekt
- Att utveckla samverkan och beredskapen inom stadens gemensamma räddningsverksamhet, befolkningskydd och beredskap

I 2021 års verksamhet betonas förbättrande av räddningsväsendets förutsättningar för snabb hjälp, minskande av insattiden och tiden som enheterna är bundna vid uppdrag inom den prehospitaled akutsjukvården samt utvecklande av framgångsorienterat ledarskap och arbetshälsa. År 2021 placeras en ytterligare spetsenhet i Gårdsbacka och samtidigt förstärks verksamheten inom förebyggandet av olyckor, egenkontrollen och säkerhetskommunikationen utifrån riskerna. Genom att öka den prehospitaled akutsjukvårdens resurser förbereder man sig för att utöka verksamheten med två enheter för prehospital akutsjukvård på deltid.

Beskrivning av verksamheten

Räddningsverket ansvarar för räddningsväsendet och den brådskande prehospitaled akutvården i Helsingforsområdet. Räddningsväsendet delas upp i räddningsverksamhet (ca 62 % av räddningsverkets driftsutgifter) samt förebyggande av olyckor och beredskap för befolkningskydd (ca 16 %). Den brådskande prehospitaled akutvården som produceras till självkostnadspris för Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt utgör cirka 22 % av driftsutgifterna.

Väsentliga förändringar i omvärlden

Utveckling i antalet invånare och kunder

Enligt tillsynsmyndigheten stämmer räddningsverksamhetens beredskap i fråga om snabb tillgång till hjälp inte överens med kraven. Beredskapen utvecklas i enlighet med den 10-åriga verksamhetsplanen genom att en ny spetsenhet grundas år 2021 i Gårdsbacka.

Resurserna för den prehospitaled akutsjukvårdstjänsten har under de senaste tio åren blivit tydligt efter i utvecklingen i förhållande till antalet kunder och uppdrag. Dröjsmålen i uppdragen och personalens belastning minskar genom en ökning i den prehospitaled akutsjukvårdens beredskap i genomsnitt med två 12 timmars enheter.

Ekonomi (kostnadsnivå, kostnader per enhet, produktivitet)

Verksamhetens produktivitet följs vid räddningsverket genom driftsutgifternas kostnader per enhet, som delas in i räddningsverkets (78 % av driftsutgifterna) och den prehospitaled akutsjukvårdstjänstens (22 % av driftsutgifterna) kostnader per enhet. År 2021 beräknas räddningsväsendets driftsutgifter stiga

kehittämisen osuus on 2,8 prosenttiyksikköä. Ensihoitopalvelun käyttömenojen kasvuksi arvioidaan 4,0 %, josta palvelutason kehittäminen noin puolet. Asukasluvun ja peruspalveluidenhintaindeksin muutoksella korjattujen yksikkökustannusten arvioidaan vuonna 2021 nousevan pelastustoimen osalta 70,7 euroon (64,7 euroa v. 2019) ja ensihoitopalvelun osalta 19,5 euroon (18,1 euroa v. 2019) asukasta kohden. Taloussuunnitelman toteutuessa pelastuslaitoksen inflaatiokorjattu yksikkökustannusindeksi (2019=100) on 109,2 vuonna 2021 ja 116,4 vuonna 2023.

Tavoitteet ja suoritteet

I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäisellä 1+3 vahvuisella yksiköllä enintään 6 minuutissa paranee 50 % tasolle (55 % v. 2019). Muutoin suoritemäärissä ei tapahdu olennaisia muutoksia. Palvelutason kehittäminen lyhentää operatiivisen toiminnan viiveitä.

Riskit ja epävarmuustekijät

Palomiesten muuta Uttamaata selvästi alhaisempi palkkataso ja Helsingin pelastuskoulun toiminnan jatkuvuus sekä niistä johtuva henkilöstön saatavuus ovat olennaisia uhkatekijöitä pelastustoiminnan palvelutason kehittämisessä seuraavina vuosina.

Ehdotettu sote-uudistuksessa suunniteltu maakunnan ja pelastustoimen strategisen ohjauksen keskittäminen valtiolle muuttaa Helsingin pelastustoimen mahdollisuuksia päättää pelastustoimen palvelutasosta ja rahoituksesta paikallisesti tarkoituksenmukaisimmalla tavalla vuoden 2023 alusta lukien.

Väestönsuojien jatkuvasti kasvava korjausvelka vaarantaa poikkeusolojen lisäksi väestönsuojien normaaliajan käytön sekä kasvattaa väestönsuojien ylläpito- ja korjauskustannuksia käyttömenoilla.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Maailman toimivin kaupunki

Jatkuvalla riskianalysillä, monipuolisilla onnettomuuksien ehkäisyn menetelmillä sekä pelastustoiminnan ja ensihoitopalvelun saatavuuden tarkoituksenmukaisella mitoituksella varmistetaan yleistä turvallisuutta Helsingin kaupunkirakenteen kehittyessä. Sopimuspalokuntien ja Helsingin pelastusliiton roolia pelastuslaitoksen viranomaistoiminnan tukena onnettomuuksien ehkäisyssä vahvistetaan. Pelastustoiminnassa kärkiyksikön toimintamallilla vastataan kustannustehokkaasti sekä pelastustoiminnan että ensihoitopalvelun valitun riskiprofiilin mukaisiin tehtäviin katvealueilla.

Vastuullinen taloudenpito

Yksikkökustannusten kehitys

Pelastustoimen käyttömenojen yksikkökustannukset ilman poistoja ovat vertailuryhmän keskiarvoa paremmat.

med 5,5 %, varav andelen för servicenivåns utveckling är 2,8 procentenheter. Ökningen i den prehospitala akutsjukvårdstjänstens driftsutgifter beräknas till 4,0 %, varav utvecklingen av servicenivån utgör ungefär hälften. Kostnaderna per enhet justerade enligt invånarantalet och prisindex för basservicen beräknas år 2021 stiga med 70,7 euro (64,7 euro år 2019) i fråga om räddningsväsendet och med 19,5 euro (18,1 euro år 2019) i fråga om den prehospitala akutsjukvårdstjänsten per invånare. Då ekonomiplanen genomförs är räddningsverkets inflationskorrigerade index för kostnaderna per enhet (2019=100) 109,2 år 2021 och 116,4 år 2023.

Målsättningar och prestationer

I riskområde I förbättras den genomsnittliga utrycknings- och körtiden till objektet för den första räddningsenheten med bemanningsberedskapen 1+3 på högst 6 minuter till nivån 50 % (55 % år 2019). Annars sker inga väsentliga ändringar i antalet prestationer. Utvecklandet av servicenivån förkortar väntetiderna i den operativa verksamheten.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Brandmännens lägre lönenivå än i övriga Nyland och fortsättningen med verksamheten vid Helsingfors räddningsskola samt tillgången till personal som påverkas av de ovannämnda frågorna utgör väsentliga hotfaktorer för utvecklingen av räddningsverksamhetens servicenivå under de följande åren.

Den planerade centraliseringen av landskapets och räddningsväsendets strategiska styringsrätt till staten, som ingår i förslaget till vådreform, ändrar möjligheterna för Helsingfors räddningsväsen att bestämma om räddningsväsendets servicenivå och finansiering lokalt på det ändamålsenligaste sättet från och med början av år 2023.

Skyddsrummens ständigt ökande eftersatta underhåll äventyrar användningen av dem förutom under undantagsförhållanden också under vanliga förhållanden och ökar underhålls- och reparationskostnaderna för skyddsrummen med driftsutgifter.

Genomförande av stadsstrategin

Världens bäst fungerande stad

Genom kontinuerlig riskanalys, mångsidiga metoder för förebyggande av olyckor och en ändamålsenlig dimensionering av tillgängligheten inom räddningsverksamheten och den prehospitala akutsjukvårdstjänsten garanteras den allmänna säkerheten när Helsingfors stadsstruktur utvecklas. Avtalsbrandkärerna och Helsingfors Räddningsförbund rf får en starkare roll som stöd för räddningsverkets myndighetsverksamhet vid förebyggandet av olyckor. Inom räddningsverksamheten svarar verksamhetsmodellen för spetsenheter på ett kostnadseffektivt sätt på uppdrag i enlighet med den valda riskprofilen inom både räddningsverksamheten och den prehospitala akutsjukvårdstjänsten i områden som visat sig vara svårnådda.

Ansvarsfull hushållning

Utveckling i kostnaderna per enhet

Kostnaderna per enhet utan avskrivningar för räddningsväsendets driftsutgifter är bättre än genomsnittet i referensgruppen. Kostnaderna per enhet utan avskrivningar för

Ensihoitopalvelun käyttömenojen yksikkökustannukset ilman poistoja ovat vertailuryhmässään kilpailukyiset.

Tuottavuustoimenpiteet

Huomioiden palvelutuotannon mittavat kehittämistoimet vuosina 2020–2021, ei talousarviossa päästä Helsingin kaupungin asettamaan tuottavuustavoitteeseen.

Henkilöstösuunnitelma

Pelastuslaitos perustaa 27 uutta vakanssia vuonna 2021, joista Kontulan kärkiyksikköön 12 ja onnettomuuksien ehkäisyn toimintaan 3. Ensihoitoon lisätään 12 vakanssia, joten vuoden 2021 talousarvio sisältää yhteensä 734 palkkaa saavaa. Palomiesten palkkaohjelma käynnistetään.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain

3 10 05 (1 000 €)	Menot €	Osuus ta-kohdan menoista %	Muutos ed. vuoteen €	Muutos ed. vuoteen %	Keskeisin selittävä tekijä
Pelastuslaitos	- 60 799	100 %	2 062	3,5 %	
Pelastustoimi	- 47 403	78 %	1 552	3,4 %	Yhden kärkiyksikön lisäys valmiuteen sekä asemainfrastruktuurin kasvu
Ensihoitopalvelu	- 13 396	22 %	510	4,0 %	Kahden 12 tunnin ensihoitoyksikön valmiuden lisäys

3 10 05 (1 000 €)	Utgifter	Andel av utgifterna på budgetmomentet %	Förändring från året innan €	Förändring från året innan %	Viktigaste förklarande faktor
Räddningsverket	- 60 799	100 %	2 062	3,5 %	
Räddningsväsendet	- 47 403	78 %	1 552	3,4 %	Tillägg av en spetsenhet i beredskapen och tillväxt i stationsinfrastrukturen
Den prehospitала akutsjukvårdstjänsten	- 13 396	22 %	510	4,0 %	Tillägg av två 12 timmars enheter för prehospital akutsjukvård i beredskapen

den prehospitала akutsjukvårdstjänsten är konkurrenskraftiga i sin referensgrupp.

Produktivetsåtgärder

Med beaktande av de omfattande utvecklingsåtgärderna inom tjänsteproduktionen under åren 2020–2021, är det inte möjligt att i budgeten nå produktivetsmålet som Helsingfors stad har ställt.

Personalplan

Räddningsverket inrättar 27 nya anställningar år 2021, varav 12 till Gårdsbacka spetsenhet och 3 till den olycksförebyggande verksamheten. I den prehospitала akutsjukvården inrättas 12 nya anställningar, varvid det sammanlagda antalet löntagare i 2021 års budget är 734. Ett löneprogram för brandmännen inleds.

Väsentliga förändringar under budgetåret enligt servicehelhet och tjänst

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnan tavoitteet

Bindande verksamhetsmål

Kaupunki-strategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Kytkeytyminen kaupunki-yhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
Kestävän kasvun turvaaminen kaupungin keskeinen tehtävä	<p>Onnettomuuksia ehkäistään lisäämällä kaupunkilaisten ja Helsingissä toimivien tahojen kykyä estää onnettomuuksia ja rajoittaa niiden vaikutuksia.</p> <p>Pelastustoiminnan toimintavalmius on riittävä ja tarkoituksenmukainen.</p> <p>Kiireellinen ensihoito toteutuu tilaajan vaatimusten mukaisesti.</p>	<p>8 000 turvallisuuspistettä</p> <p>I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäisellä 1+3 vahvuisella yksiköllä on enintään 6 minuuttia vähintään 50 %:ssa tehtävistä.</p> <p>Ensihoidon keskimääräinen tavoittamisviive on enintään 8 min 70 %:ssa kiireellisyysluokkien A ja B tehtävissä.</p> <p>Maallikoiden havaitsemista kammioväriäpotilaista selviytyy vähintään 32 %.</p>	
Uudistuvat palvelut	<p>Henkilöstön osaaminen kehittyi jatkuvasti.</p> <p>Henkilöstön työkykyä edistetään jatkuvasti.</p>	<p>Täydennyskoulutuksen määrä on vähintään sama kuin vuonna 2020</p> <p>Sairauspoissaolot ja VATU-menettelyt toteutuvat.</p>	
Taloudellisesti kestävä kehitys	<p>Pelastuslaitoksen toiminta on tuottavaa kaupungin kasvu ja palvelutarpeen muutokset huomioiden</p>	<p>Tulosbudjetti ei ylity</p>	

Tema i stadsstrategin	Bindande verksamhetsmål	Mätare för bindande verksamhetsmål	Koppling till projekt gemensamma för hela staden och till teman för gemensam planering
Tryggande av hållbar tillväxt stadens mest centrala uppgift	<p>Olyckor förebyggs genom att öka stadsbornas och de i Helsingfors verksamma aktörernas förmåga att hindra olyckor och begränsa konsekvenserna av dem.</p> <p>Räddningsväsendets funktionsberedskap är tillräcklig och ändamålsenlig.</p> <p>Brådskande prehospital akutsjukvård tillhandahålls enligt beställarens krav.</p>	<p>8 000 säkerhetspoäng</p> <p>Den genomsnittliga utrycknings- och körtiden till objektet för den första räddningsenheten med bemanningsberedskapen 1+3 är högst 6 minuter i minst 50 % av uppdragen i riskområde I.</p> <p>Insattstiden i den prehospitala akutsjukvården är högst 8 minuter i minst 70 % av uppdragen i prioritetsskategorier A och B.</p> <p>Minst 32 % av de hjärtflimmerpatienter som lekmän upptäckt klarar sig.</p>	
Tjänsterna förnyas	<p>Personalen kompetens utvecklas kontinuerligt.</p> <p>Personalens arbetsförmåga främjas fortgående.</p>	<p>Det ordnas minst lika mycket kompletterande utbildning som år 2020.</p> <p>I fråga om sjukfrånvaron genomförs förfarandena enligt programmet för tidigt stöd Vatu.</p>	
Ekonomiskt hållbar utveckling	Räddningsverkets verksamhet är produktiv med beaktande av stadens tillväxt och förändringarna i servicebehovet	Resultatbudgeten överskrids inte	

Suorite-, yksikkökustannus- ja taloustavoitteet - Prestationsmål, mål för kostnaderna per enhet och ekonomiska mål

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Suoritetavoitteet - Prestationsmål						
Turvallisuuspisteet - Säkerhetspoäng	7 521	8 000	7 500	8 000	8 000	8 000
Ensihoidon tavoittamisviive on enintään 8 minuuttia vähintään 70 %:ssa kiireellisyysluokkien A ja B tehtävistä - Insattstiden i den prehospitala akutsjukvården är högst 8 minuter i minst 70 % av uppdragen i prioritetsskatterna A och B	64	70	62	70	70	70
I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäisellä 1+3 vahvuisella yksiköllä on enintään 6 minuuttia vähintään 50 %:ssa tehtävistä - Den genomsnittliga utrycknings- och körtiden till objektet för den första räddningsenheten med bemanningsberedskapen 1+3 är högst 6 minuter i minst 50 % av uppdragen i riskområde I	51	50	55	50	50	50
Muut suoritteet - Övriga prestationer						
Maallikoiden havaitsemista kammioväriäpotilaista selviytyy vähintään 32 % - Minst 32 % av de hjärtflimmerpatienter som lekmän upptäckt klarar sig	71	32	60	32	32	32
Täydennyskoulutuksen määrä on vähintään sama kuin vuonna 2019 - Det ordnas minst lika mycket kompletterande utbildning som år 2019	105	100	100	100	100	100
sairauspoissaolot VATU-menettelyt toteutuvat - sjukfrånvaron, förfarande med tidigt stöd genomförs	60	100	100	100	100	100
Tulosbudjetti ei ylitä - Resultatbudgeten överskrider inte	100	100	100	100	100	100
Toiminnan laajuustiedot - Verksamhetens omfattning						
Asukasluku - Invånarantal	653 835	658 696	658 696	664 812	671 172	677 560
Palo- ja pelastustehtävät ilman ensivastetta - Brand- och räddningsuppdrag exkl. första insatsen	8 443	8 600	8 200	8 700	8 800	8 900
Ensihoitotehtävät ensivaste mukaan lukien - Prehospital akutsjukvård inkl. första insatsen	63 550	63 630	60 000	64 300	64 900	65 500
Tehokkuus/taloudellisuus - Effektivitet/lönsamhet						
Kaukolämmön kulutus - Förbrukning av fjärrvärme (2010=100)	90	87	87	86	86	85
Sähkön kulutus - Elförbrukning (2010=100)	88	87	87	86	86	85
	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Vakanssit vuoden lopussa - Anställningar vid utgången av året	718	736	745	772	808	832
Palkansaajat keskimäärin tilikaudella - Antal löntagare i genomsnitt under redovisningsperioden	666	711	692	734	772	796
Henkilötyövuodet keskimäärin tilikaudella - Antal årsverken i genomsnitt under redovisningsperioden	626	668	650	689	725	748
Bruttokäyttömenot, 1 000 euroa - Bruttodriftsutgifter, 1 000 euro	54 191	58 737	58 537	61 953	65 855	70 178
Toimintakate (nettomenot), 1 000 euroa - Verksamhetsbidrag (nettoutgifter), 1 000 euro	36 528	42 737	42 537	45 453	48 655	52 278
Tuottavuusmittari - Produktivitetmätare						
	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Pelastustoimi - Räddningsväsendet	64,7	68,9	68,9	70,7	73,0	75,5
Ensihoito - Prehospitala akutsjukvården	18,1	19,4	19,4	19,5	20,3	21,0
Pelastuslaitoksen deflatoitu kustannusindeksi (2019=100) - Räddningsverkets deflaterade kostnadsindex (2019=100)	100,0	106,5	106,5	109,2	112,6	116,4

Tilankäytön tehokkuuden mittari - Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Tilojen kokonaispinta-ala (h ² m ²) - Lokalyta sammanlagt (m ² lägenhetsyta)	180 222	181 124	181 752	182 752	183 833	183 833
Tilojen pinta-alamäärä (h ² m ²) suhteessa asiakasmäärään - Lokalyta (m ² lägenhetsyta) i förhållande till antalet kunder	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Vuokrakustannukset euroa vuodessa - Hyreskostnader euro/år (000)	7 045	7 731	7 631	7 910	8 570	9 790
Toimipaikkojen määrä - Antal verksamhetsställen	10	10	11	12	13	13

3 10 06 Tuki HKL-liikelaitokselle – Stöd till affärsverket HST

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2020	2021	2021		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt							
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	16 000	22 151	19 520	25 795	25 795	29 049	37 508
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-16 000	-22 151	-19 520	-25 795	-25 795	-29 049	-37 508
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-16 000	-22 151	-19 520	-25 795	-25 795	-29 049	-37 508
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-16 000	-22 151	-19 520	-25 795	-25 795	-29 049	-37 508
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster							
Menot - Utgifter		38,4	-11,9	16,5	16,5	12,6	29,1

Erittely kaupungin tuesta 2021-2023 -
Specificering av stadens stöd 2021- 2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Poistotuki, 50 % infrainvestointien poistoista - Avskrivningsstöd, 50 % av de avskrivna investeringarna i infrastruktur	5 399	6 485	7 310	9 921	14 760
Poistotuki, lisäosuus 2015 alkaen - Avskrivningsstöd, tilläggsandel sedan 2015	1 379	1 300	1 351	0	1 200
Poistotuki Suomenlinnan poistot, vanha omaisuus - Avskrivningsstöd, Sveaborgsavskrivningar, gammal egendom	26	26	24	24	24
Poistotuki juna-asemien poistot, vanha omaisuus - Avskrivningsstöd, tågstationsavskrivningar, gammal egendom	140	140	128	128	128
Korkotuki, infran todelliset korot - Räntestöd, effektiva räntor på infrastruktur	1 385	1 663	2 387	3 761	6 160
Länsimetro, kaupungin osuus vastikkeista - Västmetron, stadens andel av vederlagen	6 235	6 911	11 031	11 551	11 572
Liityntäpysäköinti-infra - Infartsparkering, infrastruktur	575	878	1 012	1 112	1 112
Bussipysäkki-infra - Busshållplatser, infrastruktur	0	0	0	0	0
Kaupunkipyörä - Stadscyklar	900	1 640	1 937	1 937	1 937
Pyöräinfra - Cykelinfrastruktur	112	251	394	394	394
Suomenlinnan tavaraliikennekorvaus - Sveaborg, ersättning för godstrafik	-475	225	220	220	220
Yhteensä - Sammanlagt	16 000	19 520	25 795	29 049	37 508

Kaupunki maksaa HKL:lle suoraa tukea 25,795 miljoonaa euroa vuonna 2021. Kaupungin tuella HKL kattaa ne menot, joita se ei pysty laskuttamaan HSL:ltä tai muulta taholta.

HSL:n ja kaupunkien välisessä infrasopimuksessa on määritelty, että kaupungit voivat laskuttaa infran pääomakuluista puolet HSL:ltä ja toinen puoli infran pääomakuluista jää suoraan kaupunkien maksettavaksi. Helsingin osalta HKL laskuttaa kaupungilta infraomaisuuden poistoista 50 % ja infraomaisuuden hankintaan kohdistuvista todellisista korkokuluista 100 %. HKL palauttaa HSL:ltä laskutettavan laskennallisen infrakoron täysimääräisesti kaupungille. Lisäksi HSL:n infrasopimuksessa on rajattu pois tiettyjä infratoimintoja kuten liityntäpysäköinti ja polkupyöräinfra. Kaupungin tukeen sisältyy myös Suomenlinnan tavaraliikennekorvaus, johon HKL ei saa erillistä korvausta muualta.

Vuodesta 2015 alkaen kaupunki on maksanut HKL:lle erillistä poistotukea noin 1,2–1,4 milj. euroa vuodessa. HSL:n infrasopimuksen mukaan vanha infraomaisuus, joka oli kirjanpidolliselta arvoltaan nolilla 31.12.2009, mutta jolla oli käypää arvoa, poistettiin HSL:n infrakorvauslaskennassa viiden vuoden aikana 31.12.2014 mennessä. Tämä johti siihen, että HKL:n kirjanpidossa olevan vanhan infraomaisuuden todelliset poistot ovat suuremmat kuin HKL:n saama infrakorvaus vanhan omaisuuden poistoista HSL:ltä vuodesta 2015 alkaen. Kaupungin tuella korvataan todellisten poistojen ja HSL:n maksaman korvauksen erotus. Poistojen ja infrakorvauksen vuosijaksotuksien takia poistotukea ei tarvita vuonna 2022.

Länsimetron kaupunkin maksettavaksi tulee infrakuluista se osuus, jota HKL ei pysty laskuttamaan HSL:ltä.

Staden betalar HST direkt understöd på 25,795 miljoner euro år 2021. Stadens understöd täcker huvudsakligen de kostnader för infrastruktur som HST inte kan fakturera HRT eller en annan instans.

I infrastrukturavtalet mellan HRT och städerna anges det att städerna kan fakturera HRT för hälften av kapitalkostnaderna för infrastruktur, medan städerna direkt betalar den andra hälften av dessa. För Helsingfors del fakturerar HST staden för 50 % av avskrivningarna i infrastrukturegendom och 100 % av de faktiska räntekostnader som hänför sig till anskaffningen av sådan. HST återbetalar till fullt belopp till staden den kalkylmässiga infrastrukturränta som HRT fakturerats för. I HRT:s infrastrukturavtal har dessutom vissa infrastrukturfunktioner utelämnats, såsom infartsparkeringen och cykelinfrastrukturen. I stadens stöd ingår också ersättningen för godstrafik till Sveaborg, för vilken HRT inte får någon separat ersättning från annat håll.

Sedan 2015 har staden betalat HST ett särskilt avskrivningsstöd på ungefär 1,2–1,4 mn euro om året. Enligt HRT:s infrastrukturavtal avskrevs de gamla infrastruktur tillgångar som 31.12.2009 hade bokföringsvärdet noll, men som hade ett verkligt värde, i HRT:s uträkning av infrastruktur ersättningar under fem års tid fram till 31.12.2014. Detta ledde till att de faktiska avskrivningarna av gamla infrastruktur tillgångar i HST:s bokföring från år 2015 är större än den infrastruktur ersättning som HST får från HRT för avskrivningen av gamla tillgångar. Med ett stöd från staden ersätts skillnaden mellan de faktiska avskrivningarna och den ersättning som HRT betalar. Till följd av årsperiodiseringen av avskrivningarna och infrastruktur ersättningen behövs det inte något avskrivningsstöd år 2022.

När det gäller västmetron ska staden betala den andel av infrastruktur kostnaderna som HST inte kan fakturera HRT för.

Liikenneliikelaitos (HKL) – Trafikaffärsverket (HST)

Talousarvion 2021 keskeiset painopisteet

Talousarviovuonna 2021 Helsingin kaupungin liikennelaitos (HKL) -liikelaitos painottaa toiminnassaan erityisesti investointien laadukasta ja tehokasta toteuttamista, operatiivisen toiminnan kustannustehokkuuden edelleen parantamista sekä turvallisuuskulttuurin kehittämistä.

HKL:n rooli Helsingin kaupunkikehityksen kannalta strategisten investointien toteuttajana on kasvanut merkittävästi. Tehtävässä onnistumisen varmistamiseksi HKL vahvistaa hankejohtamisen ja omaisuudenhallinnan johtamisen resursseja uudella organisaatorakenteella.

HKL haluaa osoittaa omistajilleen ja asiakkailleen, että sen tuottamat palvelut ovat kustannustehokkaita ja kilpailukyisiä. Kustannustehokkuutta on kehitetty erillisillä kehitysohjelmilla, joissa luotujen toimintamallien juurruttaminen osaksi normaalia toimintaa on keskeistä tavoitteiden saavuttamiselle.

HKL liikuttaa vuosittain miljoonia ihmisiä. Siksi turvallisuuskulttuurin jatkuva parantaminen on keskeistä HKL:n kaikessa toiminnassa.

Talousarvion 2021 tiivistelmä

HKL:n tuottamassa raitio- ja metrolienteessä liikennesuoritteiden määrän ennakoidaan nousevan vuodesta 2020, mutta koronapandemian vuoksi tehtyjen sopeutusten takia liikennekilometrejä ennakoidaan ajettavan vähemmän kuin vuonna 2019. HSL on sopeuttanut liikennetarjontaa erityisesti ruuhka-ajan ulkopuolelle varhaiseen aamuun sekä iltoihin.

HKL valmistautuu taloussuunnitelmakauden lopulla käynnistyvien Länsimetron toisen vaiheen sekä Raide-Jokerin liikennöintiin ja infran ylläpitoon. Länsimetrossa alkavat koeajot vuonna 2021 ja HKL on palkkaamassa muun muassa metronkuljettajia ja valvomohenkilökuntaa valmisteluvaiheeseen.

Investoinneissa Raide-Jokerin rakentaminen on keskeisin hanke vuonna 2021. Raide-Jokerin infran rakentamiseen sitoutuu investointimenoja yli 100 milj. euroa. Koronapandemian aiheuttamien tulevaisuuden liikkumistarpeisiin liittyvien epävarmuuksien sekä taloudellisen epävarmuuden lisääntyessä on hankkeita uudelleenohjelmoitu edellisvuoden investointiohjelmaan verrattuna.

Toiminnan kuvaus

HKL vastaa pääkaupunkiseudun metron, Helsingin kantakaupungin raitiovaunujen ja Suomenlinnan lautan liikennöinnistä sekä Helsingin kaupunkipyöräpalvelun tuottamisesta. Liikennöinnin lisäksi HKL:n tehtävänä on osana Helsingin kaupunkikonsernia tuottaa kestävästi liikkumisen palveluja kuten metro-, raitio- ja lauttaliikenteen sekä kaupunkipyöräilyn palveluja.

HKL rakennuttaa, hoitaa, ylläpitää, valvoo, vuokraa ja kehittää joukkoliikenteen infrastruktuuria ja siihen liittyviä tiloja ja toimintoja sekä tarjoaa näihin liittyviä palveluja. HKL tuottaa myös monia muita kestävästi liikkumista tukevia palveluita kuten liityntäpysäköinnin järjestäminen.

Centrale prioriteringar i budgeten 2021

Under budgetåret 2021 betonar affärsverket Helsingfors stads trafikverk (HST) i sin verksamhet speciellt att investeringarna ska genomföras högklassigt och effektivt, att den operativa verksamheten ska bli mer kostnadseffektiv och att säkerhetskulturen ska utvecklas.

HST:s roll har ökat avsevärt när det gäller att göra investeringar som är strategiska med tanke på stadsutvecklingen i Helsingfors. För att säkerställa att uppdraget blir framgångsrikt stärker HST resurserna för projektledning och kapitalförvaltning med en ny organisationsstruktur.

HST vill visa sina ägare och kunder att dess tjänster är kostnadseffektiva och konkurrenskraftiga. Kostnadseffektiviteten har utvecklats genom separata utvecklingsprogram. Att verksamhetsmodellerna i dessa blir en fast del av den normala verksamheten är viktigt för att målen ska uppnås.

HST transporterar årligen flera miljoner människor. Att säkerhetskulturen kontinuerligt förbättras är därför väsentligt i HST:s all verksamhet.

Sammandrag av budgeten 2021

I den spårvägs- och metrotrafik som HST producerar förväntas antalet trafikprestationer öka från år 2020, men de anpassningar som gjorts till följd av coronapandemin väntas leda till färre körda trafik kilometer än år 2019. HRT har anpassat trafikutbudet särskilt under tidiga morgontimmarna och kvällar utanför rusningstid.

HST förbereder sig för trafikeringen och underhållet av infrastrukturen på den andra etappen av Västmetron och på Jokerbanan från slutet av ekonomiplanepreperioden. Provkörningarna på Västmetron börjar 2021, och HST anställer bland annat metroförare och kontrollrumspersonal under förberedelsefasen.

Det största investeringsprojektet under 2021 är bygget av Jokerbanan. För byggandet av Jokerbanans infrastruktur binds investeringsutgifter på över 100 miljoner euro. Då osäkerheten kring framtida mobilitetsbehov till följd av coronapandemin ökar, liksom också den ekonomiska osäkerheten, har en del projekt omprogrammerats i förhållande till föregående års investeringsprogram.

Beskrivning av verksamheten

HST ansvarar för metrotrafiken i huvudstadsregionen, för trafikeringen med spårvagnar i innerstaden och med Sveaborgsfärjan och för produktionen av stadscykel-tjänsten i Helsingfors. Utöver trafikeringen har HST till uppgift att som en del av Helsingfors stadskoncern producerar tjänster kring hållbar mobilitet, såsom tjänster för metro-, spårvägs- och färjetrafiken och för trafiken med stadscyklar.

HST låter bygga, sköter, underhåller, övervakar, uthyr och utvecklar infrastruktur för kollektivtrafiken och därtill anknyttande lokaler och funktioner samt erbjuder tjänster som hänför sig till dessa. HST producerar också många andra tjänster som stöder hållbar mobilitet, såsom ordnande av infartsparkering.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset

Väestö- ja asiakasmäärän kehitys

HKL mahdollistaa Helsingin seudun väestökasvun hallitun etenemisen ja kaupunkirakenteen tiivistämisen toteuttamalla lukuisia yhteiskunnalle tärkeitä joukkoliikenteen infrastruktuurihankkeita sekä kehittämällä ja tuottamalla kestäviä liikkumispalveluita.

Väestönkasvu ja tiivistyvä kaupunkirakenne ennustavat joukkoliikenteen matkustajamäärien kasvua pitkällä tähtäimellä. HKL vastaa näihin tarpeisiin useilla eri hankkeilla, kuten Raide-Jokeri, Kruunusillat, Kalasatamasta Pasilaan -hanke ja metron kapasiteettiin liittyvät hankkeet. Nämä lisäävät HKL:n kalusto-, kuljettaja- ja kunnossapidon kapasiteetin tarvetta.

Väestön ikääntyminen sekä monimuotoisuuden lisääntyminen kasvattavat vaatimuksia joukkoliikennepalvelujen esteettömyydelle ja korostavat turvallisuuskysymyksiä entistä enemmän. HKL:n osalta tämä tarkoittaa panostusta asema- ja pysäkkiympäristöjen sekä kaluston turvallisuuteen ja esteettömyyteen.

Muiden muutosten vaikutukset palvelutuotantoon

Sekä valtakunnalliset että kaupungin tiukentuvat ympäristötavoitteet asettavat uusia vaatimuksia esim. uusiutuvan energian hankintaan ja energia- ja materiaalihokkuuteen. Näiden huomioimisella esimerkiksi infrahankkeissa voi olla tulevaisuudessa vaikutusta hankkeiden kustannusrakenteeseen.

Riskit ja epävarmuustekijät

Koronapandemia vaikuttaa merkittävästi HKL:n toimintaan. Matkustajamäärät ovat laskeneet merkittävästi pandemian aikana, mikä on tuonut vaikeasti ennakoitavaa vaihtelua tilattuihin liikennöintimääriin. Pandemian jatkuessa HKL:n tulee pystyä joustavasti vastaamaan muuttuviin kysynnän ja turvallisuuden tarpeisiin vuoden 2021 aikana. Pandemia voi pidemmällä aikavälillä vaikuttaa myös ihmisten liikkumistarpeeseen ja sitä kautta suunniteltujen investointien ajoitukseen sekä taloudellisiin mahdollisuuksiin investointihankkeiden toteuttamiseksi. Samanaikaisesti on varmistettava toiminnan kustannustehokkuus ja valmius toiminnan laajentamiselle.

HKL:n 10-vuotisen investointiohjelman hankkeiden osalta on tehty uudelleenohjelmointia huomioiden pandemian johdosta muuttunut tilanne. Investointikokonaisuudella on vastattava sekä väestönkasvuun, pandemian johdosta mahdollisesti muuttuviin liikkumistarpeisiin ja pandemiasta palautumisen tarpeisiin sekä toisaalta varmistettava omaisuuden kunnossapito, toiminnan luotettavuus ja turvallisuus.

Väsentliga förändringar i omvärlden

Utveckling i antalet invånare och kunder

HST skapar förutsättningar för en kontrollerad befolkningstillväxt i Helsingforsregionen och förtätning av stadsstrukturen genom att genomföra flera samhällsligt viktiga infrastrukturprojekt inom kollektivtrafiken och utveckla och producera hållbara transporttjänster.

Befolkningstillväxten och den allt tätare stadsstrukturen väntas leda till ett ökat antal passagerare i kollektivtrafiken på lång sikt. HST svarar mot dessa behov genom olika projekt, såsom Jokerbanan, Kronbroarna, projektet från Fiskehamnen till Böle och projekt som hänför sig till metrons kapacitet. Dessa ökar HST:s behov av materiel-, förar- och underhållskapacitet.

Den allt äldre befolkningen och den större pluralismen ökar kraven på tillgänglighet i kollektivtrafiktjänsterna och betonar säkerhetsfrågorna allt mer. För HST innebär detta satsningar på säkerhet och tillgänglighet kring stationer och hållplatser och i materielen.

Hur de andra förändringarna påverkar tjänsteproduktionen

Både landsomfattande och stadens strängare miljömål ställer nya krav t.ex. på upphandling av förnybar energi och på energi- och materieleffektivitet. Beaktandet av dessa exempelvis i infrastruktursprojekt kan i framtiden påverka projektens kostnadsstruktur.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Coronapandemin påverkar HST:s verksamhet avsevärt. Antalet passagerare har minskat betydligt under pandemin, vilket har medfört en svårförutsebar variation i den trafikeringsvolym som beställts. Om pandemin fortsätter måste HST kunna tillgodose de föränderliga behoven inom efterfrågan och säkerheten under 2021. På längre sikt kan pandemin också påverka folks resbehov och därigenom tidpunkten för planerade investeringar och de ekonomiska möjligheterna att genomföra investeringsprojekt. Samtidigt måste det ses till att verksamheten är kostnadseffektiv och att det finns beredskap att utvidga den.

En del av projekten i HST:s tioåriga investeringsprogram har omprogrammerats med hänsyn till det föränderliga läget på grund av pandemin. Investeringshelheten ska å ena sidan svara mot befolkningstillväxten, de eventuellt förändrade mobilitetsbehoven till följd av pandemin och behovet av återhämtning från pandemin och å andra sidan säkerställa underhållet av egendomen, verksamhetens tillförlitlighet och tryggheten.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Kestävän kasvun turvaaminen

HKL mahdollistaa Helsingin seudun väestökasvun hallitun etenemisen toteuttamalla onnistuneesti lukuisia yhteiskunnalle tärkeitä joukkoliikenteen infrastruktuurihankkeita sekä kehittämällä ja tuottamalla kestäviä liikkumispalveluita. HKL toteuttaa useita raitioverkon kehittämishankkeita sekä kantakaupungissa että seudullisesti, kuten Raide-Jokeri ja Kruunusillat-hankkeet. Lisäksi valmistelemme Länsimetron jatkeen vastaanottoa kunnossapitoon ja liikennöintiin sekä metron kapasiteetin kasvattamista erillisellä kehityshankkeella. Tämän lisäksi HKL kehittää Helsingin liityntäpysäköintiverkoston entistä käyttäjälähtöisemmäksi.

HKL varmistaa laajenevan toiminnan laadun hyödyntämällä tehokkaasti erilaisia digitaalisia ratkaisuja. Omaisuuden elinkaaren hallintaa parannetaan uuden hankittavan toiminnanohjausjärjestelmän avulla ja valmiuksia tiedolla johtamiseen kehitetään tietovaraston perustamisella sekä anturoinnin ja data-analytiikan kokeiluilla. Turvallisuuden hallintaa parannetaan metron tilannekuvajärjestelmällä ja kuljettajien turvallisuusosaaminen varmistetaan hyödyntämällä ajosimulaattoria koulutuksessa. Lisäksi sisäistä viestintää tehostetaan HKL:lle kehitetyllä mobiilisovelluksella työtyytyväisyyden parantamiseksi.

HKL perustehtävä kestävä liikenteen, erityisesti raidejoukkoliikenteen tuottajana ja operaattorina toteuttaa suoraan kaupungin ilmasto- ja muita ympäristötavoitteita. Käytämme liikenteen sähkön lähteenä vain uusiutuvaa energiaa. Hyödynnämme toteuttamiemme uudisrakennushankkeiden vastuullisuuden kehittämisessä vastuullisuussertifiointeja.

Uudistuvat palvelut

HKL edistää pyöräilyä kaupungissa mm. vastaamalla kaupunkipyöräpalvelun sujuvuudesta ja edelleen kehittämisestä. Kehitämme pyöräilyn palvelutasoa myös lisäämällä laadukkaita pyörien liityntäpysäköintipaikkoja. Autojen liityntäpysäköinnin palvelutasoa kehitetään yhteistyössä HSL:n kanssa tarjoamalla esim. reaaliaikaista liityntäpysäköinnin saatavuustietoa.

Vastuullinen taloudenpito

HKL:llä on liikelaitoksena taloudellisenä tavoitteena vähintään nollatulot. HKL tavoittelee tuottavuuden jatkuvaa parantamista kaikissa toiminnissaan. Toiminnan laajentuminen esimerkiksi Raide-Jokerin osalta raitioliikenteessä ja Länsimetron toisen vaiheen käyttöönotto metroluonteisessa antavat mahdollisuuden tuottavuuden parantamiseen HKL:n operatiivisessa toiminnassa.

Myös toiminnan jatkuva parantaminen ja uuden teknologian sekä tietojärjestelmien käyttöönotto luovat edellytyksiä tuottavuuden parantamiseen. Investoinnit suunnitellaan huolellisesti ja toteutetaan suunnitelmien mukaisesti.

Genomförande av stadsstrategin

Trygghet av en hållbar tillväxt

HST skapar förutsättningar för en kontrollerad befolkningstillväxt i Helsingforsregionen genom att med god framgång genomföra flera samhällsrelaterade viktiga infrastrukturprojekt inom kollektivtrafiken och utveckla och producera hållbara transporttjänster. HST genomför ett flertal utvecklingsprojekt i spårvägsnätet både i innerstaden och i regionen, såsom Jokerbanan och projektet Kronbroarna. Dessutom förbereder sig HST på att ta emot Västmetrons förlängning för underhåll och trafikering och på att öka metrons kapacitet med ett separat utvecklingsprojekt. Därutöver utvecklar HST Helsingfors infartsparkeringarnas nätverk så att det blir allt mer användarorienterat.

HST säkerställer kvaliteten på den expanderande verksamheten genom att effektivt utnyttja olika digitala lösningar. Hanteringen av egendomens livscykel förbättras med hjälp av ett nytt verksamhetsstyrningssystem som ska anskaffas, och för att kapaciteten för ledning genom information ska utvecklas inrättas ett datalager och genomförs försök med sensorisering och dataanalys. Säkerhetshanteringen förbättras genom ett lägesbildsystem för metron, och förarnas säkerhetskompetens tillförsäkras genom att en köringsimulator utnyttjas i utbildningen. Dessutom förbättras den interna kommunikationen med en mobilapplikation som utvecklas för HST med tanke på bättre arbetstillfälligheter.

HST:s grunduppgift som producent och operatör för hållbar trafik, särskilt spårbunden kollektivtrafik, förverkligar direkt stadens klimatmål och andra miljömål. Vi använder endast förnybar energi som elkälla för trafiken. Vi använder ansvarsificeringar för att utveckla ansvarsfullheten i de nybyggnadsprojekt som vi genomför.

Tjänsterna förnyas

HST främjar cykelåkningen i staden bl.a. genom att ansvara för smidigheten och den fortsatta utvecklingen av stadscykeltjänsten. Vi utvecklar servicenivån för cykelåkningen också genom att öka antalet högklassiga infartsparkeringsplatser för cyklar. Servicenivån för infartsparkeringen med bilar utvecklas i samarbete med HRT genom att t.ex. information om tillgången till platser för infartsparkering erbjuds i realtid.

Ansvarsfull hushållning

HST har i egenskap av affärsverk som ekonomiskt mål att nå minst ett nollresultat. HST försöker kontinuerligt förbättra produktiviteten i all sin verksamhet. Att verksamheten utvidgas, t.ex. med Jokerbanan inom spårvägstrafiken och med andra etapperna av Västmetron inom metrotrafiken, gör det möjligt att förbättra produktiviteten i HST:s operativa verksamhet.

Den kontinuerliga förbättringen av verksamheten och införandet av ny teknik och informationssystem skapar också förutsättningar för bättre produktivitet. Investeringarna planeras noggrant och genomförs enligt planerna.

Henkilöstösuunnitelma

HKL:n henkilömäärä on keskimäärin 1 355 henkilöä vuonna 2021. Vuodesta 2020 keskimääräinen henkilöstömäärä nousee 45 henkilöllä. Henkilömäärää nostaa muun muassa valmistautuminen Länsimetron jatkamiseen Kivenlahteen; kuljettajia ja valvomohenkilöstöä tarvitaan vuonna 2021 alkavia koeajoja varten. Myös kunnossapidon henkilöstömäärä on lisääntymässä metrolikenteen laajentumisen myötä. Omaisuudenhallinnassa uusia henkilöitä palkataan projektipäälliköiksi johtamaan investointihankkeita.

Keskimääräinen henkilömäärä kasvaa myös vuosina 2022–2023. Vuonna 2023 henkilömäärä nousee 121 henkilöllä edellisestä vuodesta. HKL varautuu aloittamaan Länsimetron laajennuksen ja Raide-Jokerin liikennöinnin vuoden 2023 aikana.

Talousarvion tavoitteet ja suoritteet

HKL:n sitovat tavoitteet on asetettu asiakas-, luotettavuus- ja talousnäkökulmasta. Luotettavuudessa pyritään saavuttamaan parempi taso kuin keskimäärin viimeisten kolmen vuoden aikana on toteutunut. Asiakastytyväisyydessä tavoite on asetettu vuoden 2019 toteutusten pohjalta.

Vuonna 2021 HKL:n suoritteiden arvioidaan nousevan hieman vuoden 2020 tasosta, mutta supistuvat edellisen normaalin vuoden 2019 tasosta metrolikenteessä noin 4 %:lla. Raitioliikenteessä suoritetaso pysyy samalla tasolla kuin vuonna 2019; raitioliikenteen suoritteissa on mukana Hernesaaren raitiotien ensimmäisen vaiheen käyttöönotto osuudella Hietalahti-Eiranranta sekä linjalla 9 Atlantinkadun radan käyttöönotto. Supistukset suoritteisiin on kohdistettu ruuhka-ajan ulkopuolelle varhaiseen aamuun sekä iltoihin.

Vuonna 2022 raitioliikenteessä varaudutaan Ilmalan liikenteen käynnistämiseen, jolloin linja 9 reitti pitenee Pasilan asemalta Imalatorille. Samalla linjaa 9 jatketaan Länsiterminaali T2:lta uudelle kääntöpaikalle Bunkkerin edustalle. Lisäksi vuonna 2022 linjaa 7 jatketaan Pasilan asemalta Meilahden sairaalalle, samalla linjan 2 päätepysäkki siirtyy Pasilan asemalta Messukeskukselle.

Vuonna 2023 raitioliikenteessä arvioidaan valmistuvan linjan 7 jatke Jätkäsaaren osuudella Länsiterminaali-Melkinlaituri ja Hernesaaren raitiotien toisen vaiheen käyttöönotto osuudella Eiranranta-Hernesaari.

Vuonna 2023 suunnitelmassa on varauduttu Raide-Jokerin käyttöönottoon.

Vuonna 2023 metrolikenteessä varaudutaan Länsimetron jatkeen avautumiseen. Metrolikenteessä suoritetaso nousee noin 13 % edellisen vuoden 2022 tasosta.

Personalplan

Antalet anställda vid HST är i medeltal 1 355 år 2021. Från år 2020 ökar det genomsnittliga antalet anställda med 45 personer. Antalet anställda ökas bland annat i och med förberedelserna för Västmetrons förlängning till Stensvik; förare och kontrollrumspersonal behövs för provkörningarna, som inleds 2021. Det anställs också mer underhållspersonal då metrotrafiken utvidgas. Inom hanteringen av egendomen anställs nya projektchefer för att leda investeringsprojekt.

Det genomsnittliga antalet anställda ökar också under åren 2022–2023. År 2023 ökar antalet anställda med 121 från året innan. HST bereder sig på att inleda trafiken på den förlängda Västmetron och på Jokerbanan under år 2023.

Mål och prestationer i budgeten

HST:s bindande mål har ställts med avseende på kunderna, tillförlitligheten och ekonomin. Målet för tillförlitligheten är att uppnå en högre grad än den genomsnittliga under de senaste tre åren. Målet för kundnöjdheten har ställts utifrån 2019 års utfall.

År 2021 beräknas HST:s prestationer stiga något från nivån år 2020, men de sjunker från nivån det senaste normala året 2019 med cirka 4 % inom metrotrafiken. Inom spårvägstrafiken håller sig prestationsnivån på samma nivå som 2019; i spårvägstrafikens prestationer ingår trafikstarten på första etappen av spårvägen till Ärtholmen på avsnittet Sandviken–Eirastranden och ibruktage av banan för linje 9 på Atlantgatan. Inskränkningarna i prestationerna gäller tidiga morgontimmar och kvällar utanför rusningstid.

HST förbereder sig på att inleda spårvägstrafiken till Ilmala år 2022, då linje 9 förlängs från Böle station till Ilmalatorget. Samtidigt förlängs linje 9 från Västra terminalen T2 till en ny vändslinga framför Bunkern. År 2022 förlängs dessutom linje 7 från Böle station till Mejlans sjukhus, och samtidigt flyttas ändhållplatsen för linje 2 från Böle station till Mässcentrum.

År 2023 beräknas inom spårvägstrafiken förlängningen av linje 7 bli färdig på Busholmen med avsnittet Västra terminalen–Melkökajen och andra etappen av spårvägen till Ärtholmen tas i bruk på avsnittet Eirastranden–Ärtholmen.

I planen för år 2023 ingår trafikstarten på Jokerbanan.

Inom metrotrafiken beräknas förlängningen av Västmetron bli öppnad år 2023. Prestationsnivån i metrotrafiken ökar med ca 13 % från nivån det föregående året 2022.

Yksikkökustannukset ja tuottavuustoimenpiteet

HKL:n talousarvion tunnusluvuissa esitetään tuottavuuden kehitys vuosina 2019–2023. Tuottavuusmittarin suoritteena käytetään raitio- ja metroliikenteen paikkakilometrejä painotettuna liikennöinti- ja infrakorvausten mukaan. Panoksena mittarissa käytetään kokonaismenoja ilman korkomenoja ja varauksia sekä länsimetron rahoitusvastiketta.

HKL pyrkii jatkuvasta parantamaan tuottavuutta esimerkiksi uuden teknologian sekä tietojärjestelmien käyttöönottolla. Myös organisaatorakenteeseen tehdyillä muutoksilla pyritään edistämään tuottavuuden parantamista.

Vuosina 2021–2022 tuottavuuden ennakoitaan heikkenevän. Suoritusosassa ei tapahdu merkittäviä muutoksia, mutta HKL:lle alkaa kertyä kustannuksia valmistautumisesta Länsimetron jatkeen ja Raide-Jokerin liikennöinnin aloittamiseen. Esimerkiksi Länsimetron koeajoihin tarvitaan kuljettajia ja valvomohenkilökuntaa jo vuonna 2021. Myös HKL:n poistot nousevat selvästi vuosina 2021 ja 2022. Tasoa nostavat esimerkiksi M100-metrovaunujen ja infraomaisuuden peruskorjaukset.

Vuoden 2023 osalta on varauduttu Länsimetron toisen vaiheen ja Raide-Jokerin käynnistymiseen, joka nostaa vuoden 2023 suoritusosaa. Tuottavuus ei kuitenkaan parane edellisestä vuodesta, koska Länsimetron ja Raide-Jokerin myötä myös varikko- ja pääomakulut nousevat huomattavasti. Länsimetron osalta esimerkiksi Sammalvuoren uuden varikon vuokra nostaa huomattavasti metron liikennöintikustannuksia.

Vuonna 2023 tapahtuvat liikenteen lisäykset mahdollistavat HKL:n operatiivisen toiminnan tehostamisen. Esimerkiksi kunnossapidossa sekä työnjohdossa ja hallinnossa menot nousevat selvästi vähemmän kuin suoritusosaa nousee, joka mahdollistaa tuottavuuden paranemisen operatiivisen toiminnan osalta.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Lisääntyvä ja esteetön joukkoliikenne mahdollistaa kaikkien sujuvan liikkumisen ikään, kuntoon ja sosiaaliseen asemaan katsomatta. Pyöräilypalvelujen kehittäminen muun joukkoliikenteen kehittämisen ohella arvioidaan edesauttavan ja tukevan kaupunkilaisten hyvinvointia ja sujuvaa liikkumista.

HKL:n merkittävimmät ympäristövaikutukset ovat positiivisia. HKL tuottaa kestävästä liikkumisesta palveluja, joiden avulla tuetaan Helsingin seudun kaupunkirakenteen tiivistämiseen liittyvien tavoitteiden sekä hiilineutraaliuden ja muiden ympäristötavoitteiden saavuttamista. HKL:n käyttämä liikennöintisähkö on uusiutuvaa ja raideliikenne vähentää liikenteestä aiheutuvaa melua sekä parantaa ilmanlaatua.

Kustannukset per yksikkö ja tuottavuus

I nyrkeltalen för HST:s budget anges produktivitetens utvecklingen åren 2019–2023. Prestationen som produktivetsmätaren följer upp är platskilometer viktade enligt trafikerings- och infrastrukturersättningar. Som insats i mätaren används totalutgifterna utan ränteutgifter och reserveringar och västmetrons finansieringsvederlag.

HST försöker kontinuerligt förbättra produktiviteten, till exempel genom att införa ny teknik och informationssystem. De ändringar som gjorts i organisationsstrukturen syftar också till att främja produktivetsförbättringen.

Åren 2021–2022 förutspås produktiviteten bli sämre. Det sker inga större förändringar i prestationsnivån, men HST börjar få kostnader för beredskapen att inleda trafikeringen på Västmétrons förlängning och på Jokerbanan. Exempelvis för provkörningarna på Västmétron behövs det förare och kontrollrumspersonal redan 2021. Också HST:s avskrivningar ökar betydligt åren 2021 och 2022. Nivån höjs t.ex. av ombyggnaden av M100-metrovagnar och infrastrukturegendom.

År 2023 ingår reserveringar för trafikstarten på andra etappen av Västmétron och på Jokerbanan, vilket höjer prestationsnivån år 2023. Produktiviteten förbättras dock inte från året innan, eftersom såväl depå- som kapitalkostnaderna för Västmétron och Jokerbanan stiger betydligt. För Västmétrons del innebär exempelvis hyran för den nya depån i Mossberget att trafikeringskostnaderna för metron blir betydligt högre.

Den trafik som kommer till år 2023 gör det möjligt att effektivisera HST:s operativa verksamhet. Till exempel inom underhållet, arbetsledning och förvaltningen stiger utgifterna betydligt mindre än prestationsnivån, vilket gör det möjligt att förbättra produktiviteten när det gäller den operativa verksamheten.

Bedömning av budgetens konsekvenser

En ökad och tillgänglig kollektivtrafik gör det möjligt för alla att röra sig smidigt, oavsett ålder, kondition och social ställning. Utvecklingen av cykeltjänsterna vid sidan av utvecklingen av den övriga kollektivtrafiken bedöms främja och stödja stadsbornas välfärd och smidiga rörlighet.

HST:s viktigaste miljökonsekvenser är positiva. HST tillhandahåller hållbara transporttjänster, som stöder möjligheterna att nå målen för förtätning av stadsstrukturen i Helsingforsregionen, kolneutralitet och andra miljömål. Den trafikeringsrelaterade som HST använder är förnybar, och spårtrafiken minskar bullret från trafiken och förbättrar luftkvaliteten.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnan tavoitteet

Bindande verksamhetsmål

Kaupunkistrategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
Kestävän kasvun turvaaminen	Liikennöinnin luotettavuus ylittää kolmen edellisen vuoden keskiarvon.	Ajettujen lähtöjen osuus tilatuista lähdoista. Tavoitetasot: Raitioliikenne 99,85 % (2017-2019 keskiarvo: 99,80 %) Metroliikenne 99,85 % (2017-2019 keskiarvo: 99,71 %)	Hiilineutraali Helsinki / Päästövähennysohjelma
Uudistuvat palvelut	Raitio- ja metroliikenteen asiakastyytyväisyys pysyy vähintään vuoden 2019 syksyn tasolla	Asiakkaiden antama liikennöitsijäarvosana HSL:n tuottamassa kyselytutkimuksessa. Raitioliikenne 4,04 (2019: 4,04) Metroliikenne 4,08 (2019 syksy 4,08)	Asiakaskokemus ja asiakastyytyväisyys Palvelujen saavutettavuus
Vastuullinen taloudenpito	Tilikauden tulos vähintään nolla	Tulos vähintään nolla	

Tema i stadsstrategin	Bindande verksamhetsmål	Mätare för bindande verksamhetsmål	Koppling till projekt gemensamma för hela staden och till teman för samplanering
Tryggande av en hållbar tillväxt	Tillförlitligheten i trafikringen överstiger genomsnittet för de senaste tre åren.	Som mätare används de körda avgångarnas andel av de beställda avgångarna. Målnivåer: Spårvägstrafik 99,85 % (2017–2019) medelvärde: 99,80 % Metrotrafik 99,85 % (2017–2019) medelvärde: 99,71 %	Ett kolneutralt Helsingfors / Utsläppsminskningsprogram
Tjänsterna förnyas	Kundnöjdheten inom spårvägs- och metrotrafiken håller sig minst på samma nivå som hösten 2019	Det vitsord som kunderna gett trafikföretaget i en av HRT beställd enkätundersökning. Spårvägstrafik 4,04 (2019: 4,04) Metrotrafik 4,08 (2019 på hösten 4,08)	Kundupplevelse och kundnöjdhet Tillgång till tjänster
Ansvarsfull hushållning	Räkenskapsperiodens resultat minst noll.	Resultatet minst noll.	

**Suorite-, yksikkökustannus- ja taloustavoitteet - Prestationsmål,
mål för kostnaderna per enhet och ekonomiska mål**

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Suoritettavoitteet - Prestationsmål						
Paikkakilometrit - Platskilometer						
Raitoliikenne - Spårtrafik	779	734	755	779	801	931
Metrolinno - Metrotrafik	3 477	3 513	3 336	3 336	3 352	3 797
Yhteensä – Sammanlagt	4 257	4 247	4 091	4 115	4 153	4 728
Toiminnan laajuustiedot - Verksamhetens omfattning						
Liikevaihto - Omsättning, milj. €	207	224	216	228	244	284
Liikevaihto/henkilö - Omsättning/person, 1000 €	166	164	165	168	176	188
Liikevaihdon muutos - Förändring i omsättningen, %	3,4	5,3	4,0	5,9	6,9	16,2
Resurssit - Resurser						
Henkilöstö keskimäärin - Personal i genomsnitt	1 250	1 363	1 310	1 355	1 390	1 511
Henkilötyövuodet (oma henkilöstö) - Årsverken (egen personal)	1 217	1 324	1 272	1 320	1 355	1 475
Henkilötyövuodet (ostopalvelut) - Årsverken (köpta tjänster)	636	695	680	701	736	835
Tuottavuusmittari - Produktivitetens mätare						
	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Tuottavuus - Produktivitet (2019=100)	100		93	91	88	87
Tilankäytön tehokkuuden mittari - Mätare för effektivitet i lokalanvändningen						
	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Toimistotilojen pinta-ala suhteessa toimistotilojen henkilömäärään m ² /hlo - Kontorslokalernas yta i relation till antalet anställda i kontorslokalerna m ² /person	32	26	26	26	26	26
Yksikkökustannusten kehitys - Utveckling i kostnaderna per enhet						
	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Paikkakilometrikustannus - Kostnader per platskilometer, €/pkm	0,055	0,059	0,059	0,062	0,064	0,064

Rahoitus ja investoinnit

HKL nostaa uutta lainaa 643,6 milj. euroa vuosina 2021–2023. Nostettava laina on kaupungin ulkopuolista lainaa.

Liikennelaitoksen investointisuunnitelma kattaa vuodet 2021–2030. Investointien yhteissumma on 1 677 milj. euroa. Raide-Jokerin rakentamiseen arvioidaan saatavan valtionosuutta yhteensä noin 45 milj. euroa vuosina 21–22. Siten vuosien 2021–2030 nettoinvestointien yhteissumma on 1 632 milj. euroa. Lisäksi yhtiömuotoisena toteutettavan Ruskeasuon varikon investointien arvioidaan olevan suuruudeltaan noin 150 milj. euroa. Myös Koskelan varikon uudistamista on alustavasti suunniteltu tehtäväksi yhtiömuotoisena

Omavaraisuusaste on 35,4 % vuonna 2021, 32,3 % vuonna 2022 ja 30,0 % vuonna 2023.

Vuosien 2021–2030 suurin yksittäinen investointihanke on Kruunusillat-hanke, johon on varattu suunnitelmakaudelle 332,0 milj. euroa, johon sisältyvät uudet raitiovaunut 91,1 milj. euroa ja uusi varikko 89,7 milj. euroa sekä silta- ja ratainvestoinnit 152,2 milj. euroa.

Raide-Jokeri-hankkeeseen on varattu suunnitelmakaudelle 223,3 milj. euroa. Liikennöintiä varten hankittavaan uuteen raitiovaunukalustoon on varattu 87,9 milj. euroa sekä rata- ja varikkoinvestointeihin yhteensä 135,4 milj. euroa; rata- ja varikkovaraus sisältää vain Helsingin kaupungin osuuden vähennettynä valtionosuudella ja Espoon maksusuudella.

Vihdintien pikaraitiotiehankeeseen ja läntisen kantakaupungin raitiotiehen on varattu suunnitelmakaudelle 217,7 milj. euroa pääosin vuosille 2024–2028. Liikennöintiä varten hankittavaan uuteen raitiovaunukalustoon on varattu 58,1 milj. euroa ja ratainvestointeihin 159,6 milj. euroa.

Malmin raitiotiehankeeseen on varattu 202,0 milj. euroa pääosin vuosille 2026–2030. Raitiovaunukalustoon on budjetoitu 69,2 milj. euroa ja raitiorataan 132,9 milj. euroa.

Kalasadamasta Pasilaan -raitiotiehankeeseen on varattu 82,5 milj. euroa vuosille 2021–2024.

Metron liikenteenohjausjärjestelmän uusimiseen on varattu tehtäviä selvityksiä ja suunnittelua varten 29,7 milj. euroa vuosille 2021–2030. HKL jatkaa liikennöintiohjausjärjestelmän suunnittelu- ja selvittelytyötä. Toteutusaikataulusta voidaan päättää tulevina vuosina, kun esimerkiksi koronan pysyvistä vaikutuksista joukkoliikenteen käyttäjämääriin on saatu pidempiaikaista tietoa.

Vuoden 2021 suurin yksittäinen investointihanke on Raide-Jokerin infran rakentaminen 77,8 milj. euroa. Muita suuria investointikohteita ovat Raide-Jokerin varikko 25,1 milj. euroa, Kruunusillat-hanke 17,5 milj. euroa, M300-metrojunien hankinta 14,4 milj. euroa sekä M100-metrojunien peruskorjaus 10,7 milj. euroa.

Finansiering och investeringar

Under åren 2021–2023 upptar HST nya lån på 643,6 miljoner euro. Det är fråga om externa lån från andra än staden.

HST:s investeringsplan omfattar åren 2021–2030. Totalsumman för investeringarna är 1 677 miljoner euro. Statsandelen för bygget av Jokerbanan beräknas uppgå till ca 45 miljoner euro åren 2021–2022. Totalsumman för HST:s nettoinvesteringar åren 2021–2030 blir därmed 1 632 miljoner euro. Dessutom beräknas investeringarna för Brunakärrsdepån, som genomförs i bolagsform, uppgå till ca 150 miljoner euro. Också renoveringen av Forsbydepån har preliminärt planerats bli genomförd i bolagsform.

Soliditetsgraden är 35,4 % år 2021, 32,3 % år 2022 och 30,0 % år 2023.

Det största enskilda investeringsprojektet under åren 2021–2030 är Kronbroarna, för vilket det har reserverats 332,0 miljoner euro under planperioden. I projektet ingår nya spårvagnar för 91,1 miljoner euro, en ny depå för 89,7 miljoner euro och spårvägs- och broinvesteringar för 152,2 miljoner euro.

För projektet Jokerbanan har 223,3 miljoner euro reserverats under planperioden. För spårvagnsmaterielen som skaffas för Jokerbanan har det reserverats 87,9 miljoner euro och för ban- och depåinvesteringar totalt 135,4 miljoner euro; ban- och depåreserveringen innehåller endast Helsingfors andel med avdrag för statsandelen och Esbos betalningsandel.

För projektet för en snabbspårväg på Vichtisvägen och för spårvägen i västra innerstaden har det för planeringsperioden reserverats 217,7 miljoner euro, främst för åren 2024–2028. För ny spårvagnsmateriel med tanke på trafikeringen har det reserverats 58,1 miljoner euro och för baninvesteringar sammanlagt 159,6 miljoner euro.

För projektet för en spårväg till Malm har det reserverats 202,0 miljoner euro främst för åren 2026–2030. För spårvagnsmaterielen har 69,2 miljoner euro budgeterats och för själva banan 132,9 miljoner euro.

För projektet för en spårväg från Fiskehamen till Böle har det reserverats 82,5 miljoner euro främst för åren 2021–2024.

Med tanke på ett nytt trafikledningssystem för metron har det för utredningar och planering reserverats 29,7 miljoner euro för åren 2021–2030. HST fortsätter arbetet med att planera och utreda trafikledningssystemet. Tidsschemat för genomförandet kan bestämmas under de kommande åren, t.ex. när det har kommit fram mer information om de bestående effekterna av coronapandemin på antalet användare i kollektivtrafiken.

Det största enskilda investeringsobjektet år 2021 är byggandet av infrastruktur för Jokerbanan, 77,8 miljoner euro. Andra stora investeringsobjekt är bl.a. en depå för Jokerbanan, 25,1 miljoner euro, projektet Kronbroarna, 17,5 miljoner euro, upphandling av nya metrotåg, 14,4 miljoner euro, och ombyggnad av gamla metrotagnar, 10,7 miljoner euro.

Vaikutus kaupungin talouteen

HKL maksaa kaupungille peruspääoman tuottoa 8,4 milj. euroa vuosittain. Lisäksi HKL palauttaa HSL:ltä laskuttamansa infran korkotulon kaupungille. Koron määrä on 19,4 milj. euroa vuonna 2021. Kaupunki maksaa HKL:lle suoraa tukea 25,8 milj. euroa. Kaupungin tuella HKL kattaa ne menot, joita HKL ei pysty laskuttamaan HSL:ltä tai muulta taholta. Suoran tuen nousu edellisestä vuodesta johtuu pääosin länsimetron vastikkeiden noususta.

Kaiken kaikkiaan HKL:n nettovaikutus kaupungin budjettiin on 2,1 milj. euroa vuonna 2021.

Vuosina 2022–2023 nettovaikutus kaupungin budjettiin tulee olemaan -0,7 milj. euroa ja -4,9 milj. euroa.

HKL:lle maksettavan infratuen lisäksi liikenneliikelaitoksen tekemät investoinnit vaikuttavat kaupungin talouteen vuosittain niiden käyttöönnoton jälkeen HSL:n kuntakohtaisen maksuosuuden kautta. HSL:n maksuosuuden kautta Helsinki osallistuu käytön mukaisesti tekemiensä joukkoliikenneinvestointien HSL:lle kohdentuvien infra, operointi- ja yleiskulujen kattamiseen.

Investoinnit - Investeringar

Investoinnit – Investeringar	2019	2020	2021	2022	2023
Investoinnit - Investeringar (brutto)	138 204	218 495	234 346	258 032	236 098
Rahoitusosuudet - Finansieringsandelar	-4 141	-10 461	-26 653	-18 834	0
Investoinnit - Investeringar (netto)	134 064	208 034	207 693	239 198	236 098
Suurimmat investoinnit - De största investeringarna	2019	2020	2021	2022	2023
Raide-Jokeri Infra - Jokerbanan, infrastruktur	50 103	88 382	77 849	52 656	11 226
Raide-Jokerin vaunut - Jokerbanans vagnar (NRV2020)	1 553	1 692	1 262	20 417	36 723
Raide-Jokeri ratikkavarikko - Jokerbanans spårvagnsdepå	239	18 545	25 062	14 089	0
Kruunusillat infra - Kronbroarna, infrastruktur	1 195	4 658	17 500	27 600	31 000
Kalasataman raitiotiet, infra – Fiskhamnens spårvägar, infrasruktur	342	13 000	1 000	37 500	32 500
Herttoniemen metroaseman peruskorjaus - Ombyggnad av Hagnäs metrostation	27	148	1 702	18 400	18 900
M300-metrojunat, optiohankinta - M300-metrotåg, optionsupphandling	72	3 930	14 410	13 620	5 777
M100-metrojunien peruskorjaus - Ombyggnad av M100-metrotåg	3 532	2 491	10 666	8 775	430
NRV2030 (Kruunuvuoren vaunut) - NRV2030 (Kronbergets vagnar)	0	138	9 244	1 934	1 834
Vaikutus kaupunkiin - Konsekvenser för staden, 1000€	2019	2020	2021	2022	2023
Perustamislainan korko - Räntor på grundläggningslånet	0	0	0	0	0
Peruspääoman tuotto - Avkastning på grundkapitalet	8 442	8 442	8 442	8 442	8 442
Infran korkotulo - Ränteinkomst för infrastruktur	19 180	19 165	19 422	19 891	24 150
Perustamislainan lyhennys - Amortering av grundläggningslånet	0	0	0	0	0
Tuki kaupungilta - Stöd från staden	-16 000	-19 520	-25 795	-29 049	-37 508
Peruspääoman B korotus - Höjning av grundkapitalet B	0	0	0	0	0
Netto	11 622	8 087	2 069	-716	-4 915
Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys - Ökning i långfristigt främmande kapital	90 000	0	0	0	0
Pitkäaikaisen vieraan pääoman vähennys - Minskning i långfristigt främmande kapital	1 988	9 210	14 210	14 210	14 210
Pitkäaikaisen vieraan pääoman korko - Ränta på långfristigt främmande kapital	1 839	2 675	2 446	2 233	2 507

Konsekvenser för stadens ekonomi

HST betalar staden årligen en avkastning på grundkapitalet på 8,4 miljoner euro. Dessutom återbetalar HST staden den av HRT fakturerade ränteinkomsten för infrastruktur. Räntan uppgår till 19,4 miljoner euro år 2021. Staden betalar HST direkt understöd på 25,8 miljoner euro. Stadens understöd täcker huvudsakligen de kostnader för infrastruktur som HST inte kan fakturera HRT eller en annan instans. Ökningen i det direkta understödet från föregående år beror främst på de höjda ersättningarna för Västmetron.

HST:s nettoeffekt på stadens budget är totalt 2,1 miljoner euro år 2021.

Åren 2022–2023 kommer nettoeffekten på stadens budget att vara -0,7 miljoner euro respektive -4,9 miljoner euro.

Utöver infrastrukturstödet till HST påverkar de investeringar som trafikfärsverket gör stadens ekonomi årligen efter att de tagits i bruk via HRT:s betalningsandel som erläggs per kommun. Via HRT:s betalningsandel deltar Helsingfors enligt användningen i täckandet av de infrastruktur- och trafikeringkostnader och allmänna kostnader som stadens investeringar i kollektivtrafiken orsakar HRT.

Tulos- ja rahoituslaskelma – Resultaträkning och finansieringskalkyl

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Ennuste - Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2021		
Tuki infrainvestointien pääomakuluihin - Stöd för kapitalkostnader	36 369	20 084	25 795	29 049	37 508
Muut myyntitulot - Övriga försäljningsinkomster	170 847	195 887	202 486	215 017	246 196
Liikevaihto - Omsättning	207 217	215 971	228 281	244 066	283 704
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	5 289	6 132	7 309	7 309	7 309
Liiketoiminnan muut tuotot - Övriga intäkter av affärsverksamheten	22 535	17 518	19 851	19 851	19 851
Varsinaiset kulut - Kostnader	-150 097	-156 737	-165 460	-171 241	-191 763
Poistot - Avskrivningar	-45 433	-50 198	-54 285	-57 806	-70 146
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	39 511	32 687	35 696	42 179	48 956
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	36				
Rahoituskulut - Finansiella kostnader					
Korkokulut kaupungin lainasta - Räntekostnader för stadens lån	-1 839	-2 915	-2 446	-2 233	-2 507
Muut korkomenot - Övriga ränteutgifter	-3 444	-3 191	-4 256	-6 150	-7 868
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-8 442	-8 442	-8 442	-8 442	-8 442
Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	-19 180	-19 165	-19 422	-19 891	-24 150
Satunnaiset erät - Extraordinära poster					
Ylijäämä/alijäämä ennen varauksia - Överskott/underskott före reserveringar	6 642	-1 026	1 129	5 462	5 988
Poistoeron muutos - Förändring i avskrivningsdifferens	-1 112	2 871	2 742	2 682	2 638
Varausten muutos - Förändring i reserveringar	-2 699	-6 629	-3 871	-8 145	-8 626
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	2 830	-4 784	0	0	0

1 000 €	Käyttö Förbrukning 2019	Ennuste Prognos 2020	Talousarvio Budget 2021	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	39 511	32 687	35 696	42 179	48 956
Poistot - Avskrivningar	45 433	50 198	54 285	57 806	70 146
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet	-8 442	-8 442	-8 442	-8 442	-8 442
Korkokulut kaupungin lainasta - Räntekostnader för stadens lån	-1 839	-2 915	-2 446	-2 233	-2 507
Muut - Övriga	-22 501	-22 388	-23 679	-26 042	-32 019
Investointien rahavirta - Kassaflöde från investeringar					
Investointimenot - Investeringsutgifter	-138 204	-218 495	-234 346	-258 032	-236 098
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar investeringsutgifter	4 141	10 460	26 653	18 834	
Käyttöomaisuuden myyntitulot - Intäkter från försäljning av anläggningstillgångar	4	-32			
Toiminnan ja investointien rahavirta - Kassaflöde från verksamheten och investeringar	-81 899	-158 927	-152 278	-175 930	-159 964
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Lainakannan muutokset - Förändringar i länestocken					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	90 000	20 000			
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån från andra		60 000	191 600	247 228	204 791
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	-1 988	-9 210	-14 210	-14 210	-14 210
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån från andra	-13 085	-13 085	-13 085	-13 085	-13 085
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	6 971	83 782	-12 073	-44 035	-17 530
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering	81 898	141 487	152 232	175 898	159 966
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	-1	-17 440	-46	-32	2

**Kulttuurin ja
vapaa-ajan
toimiala**

4

**Kultur- och
fritidssektorn**

4 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala – Kultur- och fritidssektorn

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ennuste -	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Prognos	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
						2022	2023
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	33 528	34 622	25 108	35 623	35 623	33 917	37 285
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	255 100	267 593	262 244	269 451	271 508	270 280	279 760
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-221 572	-232 971	-237 135	-233 828	-235 885	-236 363	-242 475
Poistot - Avskrivningar	14 292	13 010	13 010	13 534	13 534	11 837	12 457
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-235 863	-245 981	-250 145	-247 363	-249 420	-248 199	-254 932
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-235 863	-245 981	-250 145	-247 363	-249 420	-248 199	-254 932
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		3,3	-27,5	2,9	2,9	-4,8	9,9
Menot - Utgifter		4,9	-2,0	0,7	1,5	-0,5	3,5

4 10 01 Kulttuuri ja vapaa-aika – Kultur och fritid

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ennuste -	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Prognos	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
						2022	2023
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	33 528	34 622	25 108	35 623	35 623	33 917	37 285
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	218 081	228 642	223 293	231 936	232 093	232 765	242 245
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-184 553	-194 020	-198 184	-196 313	-196 470	-198 848	-204 960
Poistot - Avskrivningar	14 292	13 010	13 010	13 534	13 534	11 837	12 457
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-198 845	-207 030	-211 194	-209 848	-210 005	-210 684	-217 417
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-198 845	-207 030	-211 194	-209 848	-210 005	-210 684	-217 417
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		3,3	-27,5	2,9	2,9	-4,8	9,9
Menot - Utgifter		4,8	-2,3	1,4	1,5	0,3	4,1

Talousarvion 2021 keskeiset painopisteet ja tiivistelmä

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan viisi keskeisintä painopistettä vuonna 2021 ovat:

- Toiminnan volyymin palauttaminen koronaedeltävälle tasolle
- Lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien parantaminen
- Ikääntyneiden toimintamahdollisuuksien parantaminen
- Palvelustrategiatyö
- Helsinki Biennaali

Helsingin kulttuurin ja vapaa-ajan kenttä on kärsinyt koronaepidemian aiheuttamasta poikkeustilasta erittäin paljon. Toimialan toiminnoissa kävijämäärät ovat laskeneet, tuotantoja ja tilaisuuksia on peruttu ja tulot ovat vähentyneet. Monet kumppanit ovat toiminnallisissa ja taloudellisissa vaikeuksissa. Vuoden 2021 päätavoitteena on toiminnan volyymin palauttaminen koronaepidemiaa edeltävälle tasolle. Kulttuurilla, liikunnalla, nuorisotyöllä ja kirjastoilla on suuri merkitys siinä, miten ihmisten luottamus kaupunkielämään palautuu.

Lasten, nuorten ja ikääntyneiden palvelutarve ja eriarvoisuus kasvavat, joten palveluja suunnataan erityisesti näille ikäryhmille. Kaupungin toimialat ovat valinneet vuodelle 2021 kaksi yhteistä tavoitetta: lasten ja nuorten harrastaminen ja ikääntyneiden toimintakyvyn vahvistaminen. Molemmat tavoitteet edellyttävät toimenpiteitä ja yhteistyötä kaikilta kaupungin toimialoilta. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on vetovastuussa molemmista tavoitteista sekä koko hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyöstä vuonna 2021. Monipuolisia harrastusmahdollisuuksia tarjoamalla ja turvaamalla edistetään lasten ja nuorten mielen hyvinvointia ja liikkumista sekä ehkäistään yksinäisyyttä ja syrjäytymistä. Toimenpiteiden tavoitteena on, että jokaisella lapsella ja nuorella on harrastus. Liikkumishjelman toteuttamista jatketaan. Vuoden 2021 erityisenä painotuksena liikkumishjelmassa on ikääntyneiden toimintakyvyn vahvistaminen. Liikkumisen ja liikkeelle lähtemisen myönteiset vaikutukset ovat fyysistä terveyttä huomattavasti laajemmat. Liikkuminen yhdessä muiden kanssa oman kodin ulkopuolella luo sosiaalisia suhteita, yhteisöllisyyttä ja vähentää yksinäisyyttä.

Koronaepidemian luoma poikkeuksellinen tilanne kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle ja sen kumppaneille korostaa entisestään tarvetta määrittellä kaupungin oma palvelu- ja avustustoiminta selkeämmin. Työ on käynnistetty tammikuussa 2020 hyväksytyillä palveluverkkosuunnittelun periaatteilla. Vuoden 2020 sitovaksi tavoitteeksi asetettiin palvelustrategian laatiminen koko toimialalle ja erikseen jokaiselle sen palvelukokonaisuudelle. Koronaepidemiasta johtuen työhön ei ole voitu osallistaa henkilöstöä ja kumppaneita riittävästi vuoden 2020 aikana, vaan sitä jatketaan keväälle 2021. Palvelustrategiatyön tavoitteena on kehittää yhteistyötä muun toimijaverkoston (ekosysteemi) kesken. Yhteistyön kehittäminen tarkoittaa toimialan omien palvelujen kyvykkyyksien tunnistamista suhteessa muun kulttuurin ja vapaa-ajan toimijaverkoston kyvykkyyksiin ja vahvuuksiin. Työn tuloksena määritellään nykyistä selkeämmin, mitä palveluja kaupunki tuottaa itse, mitä se tavoittelee avustustoiminnallaan, missä palveluissa se tekee yhteistyötä ja mitkä palvelualueet se rajaa oman toimintansa ulkopuolelle. Kaupungin tekemät palvelustrategiset valinnat vaikuttavat suoraan yleishyödyllisten yhteisöjen ja yritysten toimintamahdollisuuksiin.

Centralla prioriteringar i budgeten 2021 och sammandrag

De fem viktigaste tyngdpunkterna för kultur- och fritidssektorn år 2021 är:

- Att återställa verksamhetens volym till den nivå som rådde före coronan
- Att förbättra barns och ungas möjligheter till hobbyer
- Att förbättra de äldres möjligheter till aktiviteter
- Arbete med servicestrategin
- Helsingforsbiennalen

Helsingfors kultur- och fritidsfält har drabbats mycket hårt av den exceptionella situationen till följd av coronaepidemin. Antalet besökare vid sektorn har minskat, produktionen och evenemang har ställts in och inkomsterna har minskat. Flera partner befinner sig i operativa och ekonomiska svårigheter. Det primära målet för 2021 är att återställa verksamhetens volym till nivån före coronaepidemin. Kultur, idrott, ungdomsarbete och bibliotek spelar en viktig roll när det gäller att återupprätta människors förtroende för stadslivet.

Servicebehovet och ojämlikheten bland barn, ungdomar och äldre växer, vilket innebär att tjänsterna särskilt riktas till dessa åldersgrupper. Stadens sektorer har valt två gemensamma mål för 2021: barns och ungdomars hobbyer och att stärka de äldres funktionsförmåga. Båda målen kräver åtgärder och samarbete mellan stadens alla sektorer. Kultur- och fritidssektorn har ansvar för att genomföra båda målsättningarna samt för allt samarbete inom främjande av välbefinnande och hälsa under 2021. Genom att erbjuda och garantera olika möjligheter till fritidsaktiviteter främjas barns och ungdomars psykiska välmående och rörligheten samt förhindras ensamhet och utestängning. Syftet med åtgärderna är att varje barn och ung person har en hobby. Genomförandet av motions- och rörlighetsprogrammet fortsätter. Den särskilda tyngdpunkten i rörlighetsprogrammet under 2021 är att stärka de äldres funktionsförmåga. De positiva effekterna av rörlighet och att komma igång är betydligt större än bara den fysiska hälsan. Att röra på sig tillsammans med andra utanför sitt eget hem skapar sociala relationer och gemenskap samt minskar ensamheten.

Koronaepidemin har lett till en exceptionell situation inom kultur- och fritidssektorn och för dess partner, vilket ytterligare accentuerar behovet av att förtydliga stadens service- och understödsverksamhet. Arbetet har inletts genom de planeringsprinciper för servicenätverket som antogs i januari 2020. Det bindande målet för 2020 var att utarbeta en servicestrategi för hela sektorn och för varje serviceområde separat. På grund av coronaepidemin har det inte varit möjligt att i tillräcklig utsträckning göra personalen och partner delaktiga under 2020, utan det kommer att fortsätta fram till våren 2021. Syftet med arbetet med servicestrategin är att utveckla samarbetet mellan övriga nätverk (ekosystemet). En utveckling av samarbetet innebär att identifiera förmågan i sektorns egna tjänster i förhållande till förmågan och styrkan hos nätverket av övriga inom kultur- och fritidsbranschen. Genom arbetets resultat ska det mer tydligt bestämmas vilken service staden själv producerar och vad som eftersträvas med understödsverksamheten, vilka tjänster som utförs i samarbete och vilka serviceområden som lämnas utanför stadens verksamhet. Stadens servicestrategiska val inverkar direkt på verksamhetsmöjligheterna för allmännyttiga sammanslutningar och företag.

Merellisen strategian suurin projekti vuonna 2021 on Helsinki Biennaali, joka on Helsingin saaristossa järjestettävä kansainvälinen taidetapahtuma. Helsinki Biennaali on kaupungin tämän vuosikymmenen merkittävin investointi kuvataiteeseen ja se vahvistaa Helsingin imagoa kulttuuri- ja kuvataidekaupunkina myös kansainvälisesti. Saaristossa järjestettävä biennaali yhdistää taiteen, luonnon, kulttuurihistorian ja liikkumisen. Helsinki Biennaali oli tarkoitus järjestää kesällä 2020, mutta se siirrettiin koronaepidemian vuoksi. Helsinki Biennaali järjestetään Vallisaaressa kesällä 2021. Helsingin taidemuseo HAM vastaa Helsinki Biennaalin näyttelyn tuotannosta. Tapahtuman toteuttamiseen osallistuvat kaikki kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan palvelukokonaisuudet.

Toiminnan kuvaus

Toimialalla on neljä palvelukokonaisuutta ja hallinto.

Kirjastopalvelukokonaisuus (kaupunginkirjasto) vastaa kirjastotoiminnasta sekä valtakunnallisesta kehittämistehtävästä, josta on lailla erikseen säädetty. Kirjastopalvelukokonaisuuden palvelut ovat aluekirjastopalvelut, keskustakirjasto Oodi, kirjastoverkon yhteiset palvelut ja valtakunnalliset kehittämispalvelut.

Kulttuuripalvelukokonaisuus vastaa kaupungin kulttuuripolitiikasta sekä kulttuuri-, orkesteri-, museo- ja taidemuseotoiminnoista. Kulttuuripalvelukokonaisuus vastaa sille kuuluvista valtakunnallisista ja alueellisista erityistehtävistä, joista laeilla erikseen säädetään. Kulttuuripalvelukokonaisuuden palvelut ovat kaupungin museo, kaupunginorkesteri, kaupungin taidemuseo (HAM), kulttuurin edistäminen -palvelu ja kulttuurikeskukset palvelu.

Liikuntapalvelukokonaisuus vastaa liikunnasta ja liikuntapolitiikasta sekä liikunnan järjestämisestä ja liikuntapaikoista sekä leirintäalueesta. Liikuntapalvelukokonaisuuden palvelut ovat liikuntaan aktivointi - palvelut, liikuntapaikat palvelu ja ulkoilupaikat.

Nuorisopalvelukokonaisuus huolehtii nuorisotyöstä ja nuorisopolitiikasta. Nuorisopalvelukokonaisuuden palvelut ovat itäinen nuorisotyö, läntinen nuorisotyö ja pohjoinen nuorisotyö.

Toimialalla on palvelukokonaisuuksien lisäksi hallintojohtajan johtama toimialan hallinto, joka huolehtii toimialan hallinto- ja tukipalveluista. Toimialan hallinnon palvelut ovat hallintopalvelut, henkilöstöpalvelut, kehittämisspalvelut, talous- ja suunnittelupalvelut, tietohallintopalvelut, tilapalvelut ja viestintä- ja markkinointipalvelut.

Det största projektet i havsstrategin under 2021 är Helsingforsbiennalen, ett internationellt konstevenemang som ordnas i Helsingfors skärgård. Helsingforsbiennalen är stadens största investering i bildkonst under detta årtionde och stärker Helsingfors image som kultur- och bildkonststad även internationellt. Biennalen som ordnas i skärgården kombinerar konst, natur, kulturhistoria och rörlighet. Det var meningen att ordna Helsingforsbiennalen sommaren 2020, men den skjuts upp på grund av coronaepidemin. Helsingforsbiennalen arrangeras på Skanslandet sommaren 2021. Helsingfors konstmuseum HAM svarar för produktionen av Helsingforsbiennalen. Kultur- och fritidssektorns alla servicehelheter deltar i att förverkliga evenemanget.

Beskrivning av verksamheten

Sektorn har fyra servicehelheter samt en administration.

Biblioteksservicehelheten (stadsbiblioteket) ansvarar för biblioteksverksamheten och för det riksomfattande utvecklingsuppdrag som särskilt föreskrivs i lag. Biblioteksservicehelheten tjänster är lokala bibliotekstjänster, centrumbiblioteket Ode, biblioteks nätverkets gemensamma tjänster och riksomfattande utvecklingstjänster.

Kulturservicehelheten ansvarar för stadens kulturpolitik och för stadens kultur-, orkester-, musei- och konstmuseiverksamhet. Kulturservicehelheten ansvarar för de till helheten hörande riksomfattande och lokala specialuppdrag som är särskilt föreskrivna i lag. Kulturservicehelhetens tjänster är stadsmuseer, stadsorkesteren, stadens konstmuseum (HAM), tjänsten kulturfrämjande, och tjänsten kulturcentrum.

Idrottsservicehelheten, som ansvarar för idrotten och idrottspolitiken, för ordnandet av motion och idrott, för idrottsanläggningarna och campingplatser. Idrottsservicehelhetens tjänster är motionsaktivering, idrottsplatser och friluftplatser.

Ungdomsservicehelheten sköter ungdomsarbetet och ungdomspolitiken. Ungdomsservicen består av östra ungdomsarbetet, västra ungdomsarbetet och norra ungdomsarbetet.

Sektorn har utöver servicehelheterna en sektorförvaltning, som leds av förvaltningsdirektören och som sköter sektorns förvaltnings- och stödtjänster. Sektorförvaltningen omfattar följande tjänster: förvaltningstjänster, personaltjänster, utvecklingstjänster, ekonomi- och planeringstjänster, dataförvaltningstjänster, lokaltjänster samt kommunikations- och marknadsföringstjänster.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset
palvelukokonaisuuksittain ja palveluittainVäsentliga förändringar under budgetåret enligt
servicehelhet och tjänst

4 10 01 (1 000 €)	Toimintakate €	Osuus ta-kohdan toimintakatteesta %	Muutos ed. vuoteen €	Muutos ed. vuoteen %	Keskeisin selittävä tekijä
Kulttuuri- ja vapaa- aika yhteensä	-196 470	100 %	2 450	1,3 %	
Kulttuuripalvelu- kokonaisuus	-52 915	27 %	-491	-0,9 %	avustusleikkaus
Liikuntapalvelu- kokonaisuus	-55 265	28 %	1 220	2,3 %	kustannustason muutos ja tilojen kunnossapito
Nuorisopalvelu- kokonaisuus	-28 326	14 %	369	1,3 %	kustannustason muutos, luotsit ja kesäseteli
Kirjastopalvelu- kokonaisuus	-36 830	19 %	295	0,8 %	kustannustason muutos ja lasten aineisto
Toimialan hallinto	-23 134	12 %	1057	4,8 %	indeksit ja uusi toimitila

4 10 01 (1 000 €)	Verksamhetsbidra g €	Andel av utgifterna på budgetmomentet %	Förändring från året innan €	Förändring från året innan %	Viktigaste förklarande faktor
Kultur och fritid sammanlagt	-196 470	100 %	2 450	1,3 %	
Kulturservicehelheten	-52 915	27 %	-491	-0,9 %	nedskurna understöd
Idrottsservicehelheten	-55 265	28 %	1 220	2,3 %	förändringen i kostnadsnivån och underhåll av lokaler
Ungdomsservicehelheten	-28 326	14 %	369	1,3 %	förändringen i kostnadsnivån, lotsar och sommarsedel
Biblioteksservicehelheten	-36 830	19 %	295	0,8 %	förändringen i kostnadsnivån och barnlitteratur
Sektorförvaltningen	-23 134	12 %	1057	4,8 %	förändringen i kostnadsnivån och ny lokal

Toimintaympäristön keskeiset muutokset

Väestö- ja asiakasmäärän kehitys

Nuorten ja ikääntyneiden palvelutarve kasvaa väestön kasvaessa, joten palveluja suunnataan erityisesti lapsille, nuorille ja ikääntyneille. Kaupunkiyhteisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toimenpiteet kohdistuvat näihin ikäryhmiin ja ovat toimialan sitovien tavoitteiden hankkeita.

Muiden muutosten vaikutukset palvelutuotantoon

Koronaepidemia on tuottanut merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia haasteita kansalaistoiminnan kentälle vuoden 2020 aikana. Vuodelle 2021 ongelmia tuo veikkausvoittovarojen menetys, joka lisää kansallisesti järjestöjen taloudellisia vaikeuksia, mikäli valtio ei kompensoi veikkausvoittovarojen vähenemistä budjettivaroista. Arvioiden mukaan rahapelituotot jäävät nykyistä alhaisemmiksi myös tulevina vuosina. Kaupungin strategisten tavoitteiden, kuten liikkumisen, syrjäytymisen ehkäisemisen ja palveluiden ekosysteemin toimivuuden kannalta veikkausvoittovaroista myönnettyjen avustusten lasku voi pitkällä aikajänteellä heikentää kumppaneiden toimintamahdollisuuksia ja kasvattaa paineita kunnallisen rahoituksen kasvattamiselle.

Väsentliga förändringar i omvärlden

Utveckling i befolknings- och kundunderlag

I takt med befolkningsökningen växer de ungas och de äldres servicebehov, varför servicen riktas till barn, unga och äldre. Åtgärderna för stadens gemensamma målsättningar för främjande av välbefinnande och hälsa gäller dessa åldersgrupper och är projekt för sektorns bindande mål.

Konsekvenserna av övriga förändringar för
serviceproduktionen

Koronaepidemin har orsakat betydande ekonomiska och funktionella svårigheter för medborgaraktiviteter under 2020. Förlusten av Veikkaus-inkomster leder till problem under 2021, vilket ökar organisationernas ekonomiska svårigheter nationellt ifall staten i sin budget inte kompenserar bortfallet av spelinkomster. Intäkterna från penningspel uppskattas bli lägre även under de kommande åren. De lägre spelinkomsterna kan försvaga partnerernas verksamhetsmöjligheter och öka trycket på kommunal finansiering, vilket kan påverka funktionaliteten i stadens strategiska målsättningar, såsom motionering, motarbetande av utslagning, och tjänsternas ekosystem. Ekosystemets verksamhetsförutsättningar stärks under

Talousarviovuonna vahvistetaan ekosysteemin toimintaedellytyksiä mm. palautumissuunnitelman mukaisilla järjestöjen ja yhteisöjen koulutuksilla sekä selventämällä avustusten ja palvelujen hankinnan käytännöt osana palvelustrategiatyötä. Palvelustrategiat, nuorisotyön perussuunnitelma sekä taide- ja kulttuurivisio ohjaavat tulevaisuuden ratkaisuja toimialalla.

Koronaepidemia on vaikuttanut erityisesti lapsiin, nuoriin ja ikäihmisiin. Liikkumishjelman ja Mukana-ohjelman toimenpiteitä suunnataan heikommissa asemassa oleville yksiköille ja ryhmille. Avustuksiin suunnattavilla valtionperintörahoilla lisätään ikääntyneille suunnattuja kulttuuripalveluja yhdessä kumppaneiden kanssa.

Ensimmäinen Helsinki Biennaali siirtyi vuodelta 2020 toteutettavaksi kesällä 2021. Hankkeen rahoitus koostuu kaupungin budjettirahoituksesta ja kulttuurin kentän ulkopuolisesta rahoituksesta. Taiteellisen sisällön ja tapahtumatuotannon lisäksi biennaali edellyttää investointeja.

Riskit ja epävarmuustekijät

Koronaepidemia on pienentänyt kävijämääriä, peruuttanut tuotantoja ja tilaisuuksia sekä vähentänyt tuloja. Epidemian tuottama epävarmuus ja epidemian hillitsemiseksi tehtävät rajoitustoimet synnyttävät merkittävän riskin toimialan tulonkertymälle. Toimiala torjuu riskiä vahvistamalla yhteisiä myynnin toimintojaan, selkeyttämällä hinnastoaan ja suuntaamalla digitalisaatioinvestointeja hankkeisiin, joiden voidaan ennakoita vähentävän menoja, kasvattavan palvelujen käyttöä tai lisäävän tuloja.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Maailman toimivin kaupunki

Toimialan palveluilla on erityinen merkitys kaupunkilaisille koronakriisin aikana ja siitä palautumisessa. Koronaepidemia on entisestään kärjistänyt hyvinvointieroja. Luottamuksen palauttaminen ihmisten kohtaamiseen vaatii toimialalta uudistuksia. Palvelustrategiatyössä tuotetaan ennen valtuustokauden päättymistä jokaiselle palvelukokonaisuudelle konkreettiset kuvaukset palvelujen tuottamisesta osana Helsingin vapaa-ajan toimijakenttää.

Asiakastytyväisyys on keskeinen mittari toiminnan kehittämisessä. Toimialalla jatketaan pikapalautejärjestelmän käyttöä ja laajennetaan sen käyttöä laitteista muihin palautumahdollisuuksiin. Yhtenä toimialan keskeisenä mittarina seurataan NPS-indeksin kehittymistä.

Toimialalla edistetään tiedolla johtamista ja tiedon hyödyntämistä päätöksenteossa sekä uuden strategiakauden valmistelussa. Toimiala hyödyntää kaupunkiyhteisiä ratkaisuja tiedolla johtamisen kehittämisessä, kuten yhteiset tietolähteet, visualisoidut seurantakoennit ja tallennusallustat. Lisäksi kehitetään tuloskortteja ja niiden raportointia.

budgetåret bl.a. med kurser för organisationer och sammanslutningar i enlighet med återhämtningsprogrammet samt genom att praxis för understöd och tjänsteupphandling förtydligas som en del av arbetet med servicestrategin. Servicestrategier, planen för ungdomsarbetet samt konst- och kulturvisionen styr de framtida lösningarna i sektorn.

Koronaepidemin har mest påverkat barn, unga och de äldre. Åtgärder enligt motions- och rörlighetsprogrammet och programmet Mukana riktas till de individer och grupper som är i sämst ställning. Med understödsmedel ur arv som tillfallit staten ökas kulturtjänsterna riktade till äldre tillsammans med partner.

Den första Helsingforsbiennalen: skulle ha ordnats 2020 men flyttades till sommaren 2021. Projektet finansieras med stadens budgetfinansiering och utomstående finansiering från kulturbranschen. Utöver det konstnärliga innehållet och evenemangsproduktionen förutsätter biennalen investeringar.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Koronaepidemin har minskat antalet besökare, ställt in produktioner och evenemang samt minskat inkomsterna. Osäkerheten och begränsningarna som epidemin gett upphov till innebär en stor risk för sektorns intäkter. Sektorn bekämpar risken genom att förstärka de gemensamma säljfunktionerna, förtydliga prislistan och rikta digitala investeringar till sådana projekt där man kan vänta sig att utgifterna minskar, tjänsterna används mer eller inkomsterna ökar.

Verkställande av stadsstrategin

Världens bäst fungerande stad

Sektorns service har en särskild betydelse för stadsborna under coronakrisen och när man ska återhämta sig från den. Coronaepidemin har tillspetsat välfärdsskillnaderna. Det krävs nya tag inom sektorn för att återställa förtroendet att möta människor. Före fullmäktigeperiodens slut ska arbetet på servicestrategin ha lett till att varje servicehelhet har konkreta beskrivningar om serviceproduktionen som en del av Helsingfors aktörer inom fritid.

Kundnöjdheten är en central mätare då verksamheten utvecklas. Sektorn fortsätter med att använda systemet för snabbrespon och utvidgar det från apparaterna till andra responsmöjligheter. Som en central mätare i sektorn följs utvecklingen av NPS-index.

Sektorn främjar tillämpningen av datadrivet ledarskap i beslutsfattandet samt i beredningen av den nya strategiperioden. Sektorn använder sig av stadens gemensamma lösningar för att utveckla datadrivet ledarskap, såsom gemensamma informationskällor, visualiserade samlingar och inspelningsunderlag. Dessutom utvecklas resultat kort och rapportering för dem.

Kestävän kasvun turvaaminen

Toimiala osallistuu Mukana-ohjelman Enemmän yhdessä -hankkeen toimenpiteiden toteuttamiseen. Hankkeen tavoitteena on systeeminen muutos, jossa alueen yhteisö toimii aktiivisesti ja tuottaa monipuolisia palveluja ja tapahtumia alueen lapsille, nuorille ja perheille. Lisäksi osallistutaan lasten ja nuorten mielenterveytyksen kehittämiseen.

Tasavertaisia harrastusmahdollisuuksia edistetään kaupunkiyhteisellä harrastamisen mallilla ja koordinaattiorakenteella. Harrastuksia tarjotaan peruskouluikäisille eri puolilla kaupunkia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa koulupäivään nivoutuen. Vuonna 2021 kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla parannetaan 3–6-luokkalaisten koulupäivän yhteydessä toteutettavia harrastusmahdollisuuksia yhdessä kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa. Toimiala lisää myös 7–9-luokkalaisille kohdennetun digitaalisen harrastuspassin tarjontaa.

Koronaepidemia on rajoittanut poikkeuksellisella tavalla erityisesti ikäihmisten arjen elinpiirejä ja rutiineja, sosiaalisia kontakteja sekä harrastuksiin osallistumista. Toimiala poistaa ikäihmisten liikkumisen esteitä selkeyttämällä kaupungin toimialojen sekä kolmannen ja yksityisen sektorin työnjakoa. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala lisää yhteistyötä ikäihmisten liikkumiseen ja liikuntaan liittyvässä neuvonnassa, asiakasohjauksessa ja palvelutuotannossa. Vuoden 2021 aikana toteutetaan ikäihmisten liikkumista tukeva monikärkinen markkinointiviestintäkampanja ja lisätään vapaaehtoistoiminnan mahdollisuuksia. Liikkumisen aktivointiin toteutetaan etäpalvelukokeiluja, joiden vaikutukset arvioidaan. Valtionperintörahoilla lisätään avustuksia ikääntyneille suunnattuun kulttuuritoimintaan. Koronaepidemian vuoksi toteutumatta jääneet asuinalueille suuntautuvat palveluturkikiertueet toteutetaan. Lisäksi nuorisopalvelut laajentavat Job'd-toimintamallia eli nuorten palkkaamista ikääntyneiden asiointi- ja kotiavuksi.

Toimiala vastaa asukkaille ja yhteisöille tarkoitetun tilavarauskokonaisuuden käyttöönotosta. Toimialalla laajennetaan Varaamo-palvelua, jossa kaupunkilaisten ja heidän yhteisöjensä on helppoa ja turvallista käyttää kaupungin tiloja. Varaamo-palvelussa olevia tiloja lisätään, nostetaan varattavien tilojen käyttöastetta ja kehitetään Varaamon toiminnallisuuksia yhdessä kaupunginkanslian kanssa. Samalla kehitetään tilahinnoittelua ja otetaan käyttöön digitaalisen maksamisen ratkaisuja sekä laaditaan tilasuunnittelun ja turvallisuuden periaatteet.

Helsingin kaupunki asetti keväällä 2019 itsenäisen työryhmän valmistelemaan kaupungille taide- ja kulttuurivision, joka ulottuu vuoteen 2030. Taide- ja kulttuurivisiotyö vahvistaa Helsingin asemaa omaleimaisena ja kansainvälisesti kiinnostavana kulttuurikaupunkina. Työryhmän ehdotus visioksi julkistettiin syksyllä 2020. Vuoden 2021 tavoitteena on sen soveltaminen ja valmistelu päätöksentekoon osana uuden strategiakauden valmistelua.

Tryggande av en hållbar tillväxt

Sektorn deltar i att genomföra åtgärder för ”Mer tillsammans”-projektet inom Mukana-programmet. Syftet med projektet är en systemförändring där en lokal gemenskap är aktiv och tillhandahåller mångsidiga tjänster och evenemang för barn, ungdomar och familjer i regionen. Dessutom deltar man i utvecklingen av mentalvårdsarbetet för barn och unga.

Möjlighet till hobbyer på lika villkor främjas genom stadens gemensamma modell för aktiviteter och en samordningsstruktur. Hobbyer erbjuds åt elever i grundskoleåldern runt om i staden i samarbete med olika aktörer, i samband med skoldagen. Under 2021 förbättrar kultur- och fritidssektorn möjligheterna till fritidsverksamhet i samband med skoldagen för elever i årskurserna 3–6 tillsammans med den tredje sektorn och andra aktörer. Sektorn kommer också att öka utbudet av digitala hobbypass riktade till elever i årskurserna 7–9.

Koronaepidemin har på ett exceptionellt sätt begränsat särskilt de äldres vardagliga livsområden och rutiner, sociala kontakter och deltagande i aktiviteter. Sektorn undanröjer sådant som hindrar äldre att röra på sig genom att förtydliga arbetsfördelningen mellan stadens sektorer och den tredje sektorn och den privata sektorn. Kultur- och fritidssektorn ska öka samarbetet i fråga om rådgivning, kundstyrning och tjänsteproduktion av motion och idrott för äldre. Under 2021 genomförs en marknadskommunikationskampanj som stöder de äldres motionering, och man ökar volontärverksamhetens möjligheter. För att aktivera till motion testas distanstjänster, vars konsekvenser bedöms. Med medel från arv som tillfallit staten ökas bidragen till kulturverksamhet riktad till äldre. Servicetorgens turnéer i bostadsområdena som inte blev av på grund av coronaepidemin ska genomföras. Ungdomstjänsterna utvidgar dessutom verksamhetsmodellen Job'd, alltså anställning av unga som hjälp för äldre.

Sektorn svarar för lokalreserveringen som är avsedd för invånare och sammanslutningar. Sektorn utvidgar tjänsten Varaamo, där stadsborna och deras organisationer lätt och säkert kan använda stadens lokaler. Antalet lokaler i Varaamo ökas, användningsgraden för lokaler höjs och tillsammans med stadskansliet utvecklas Varaamos funktioner. Samtidigt utvecklas prissättningen för lokaler och man inför lösningar för digital betalning samt utarbetar principer för lokalplanering och säkerhet.

Helsingfors stad tillsatte på våren 2019 en självständig arbetsgrupp för att bereda en konst- och kulturvision för staden som sträcker sig fram till år 2030. Arbetet med konst- och kulturvisionen stärker Helsingfors ställning som en egenartad och internationellt intressant kulturstad. Arbetsgruppens föreslagna vision publicerades hösten 2020. Målet för 2021 är att tillämpa den och bereda den för beslutsfattande som en del av förberedelserna inför den nya strategiperioden.

Uudistuvat palvelut

Helsinki Biennaali on Helsingin merellisen strategian suurin projekti. Ensimmäinen biennaali järjestetään kesällä 2021 Vallisaaressa tiiviissä yhteistyössä Metsähallituksen kanssa. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala kehittää Helsinki Biennaalin lisäksi myös merellisiä palvelujaan selkeyttämällä erityisesti huollon työnjakoa kumppaneiden ja kaupunkiympäristön toimialan kanssa. Merellisen strategian työnjako on merkittävä osa liikuntapalvelujen palvelustrategiatyötä.

Vuonna 2021 jatketaan vuonna 2019 käynnistyneen kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan digitalisaatio-ohjelman toteuttamista. Vuonna 2021 toimialan digitalisaatio-ohjelman painopistettä siirretään koronaepidemian vuoksi entistä vahvemmin tuottavuuden ja tulonmuodostuksen parantamiseen. Digitalisaatioinvestointeja suunnataan suurten asiakasmäärien palveluihin sekä mahdollisuuksiin lisätä itsepalveluja ja automaatiota.

Toimialan digitalisaatio-ohjelmaa toteutetaan yhteistyössä kaupunkitasoisen digitalisaatio-ohjelman kanssa. Kaupunkitasoista yhteistyötä tarvitaan erityisesti kaupunkitasoisen tilanvarauskokonaisuuden edistämässä sekä Helsinki-asiakkuuden ja mydata-toiminnallisuuden käyttöönotossa.

Toimialan strategiset painotukset näkyvät digikehittämisessä mm. lasten ja nuorten harrastamisen sekä ikääntyneiden etäpalvelujen parantamisena. Muita digitalisaatio-ohjelman keskeisiä toimenpiteitä ovat tapahtumien, harrastamisen, nuorten ja liikunnan uudistuneiden verkkosivustojen käyttöönotto. Näiden kehittäminen tehdään tiiviissä yhteistyössä kaupunkitasoisen hel.fi-uudistushankkeen kanssa. Merkittävä osa talousarviovuonna käyttöönotettavista digitaalisista palveluista on tarkoitettu laajasti helsinkiläisen kulttuurin ja vapaa-ajan toimijakentän käyttöön, mikä tukee toimialan strategista tavoitetta toimia ekosysteemin alustana.

Toimialan digitalisaatio-ohjelmassa investoidaan henkilöstön osaamiseen ja innostamiseen uusien työtapojen käyttöönottoon. Erityisesti varaamisen, maksamisen ja ilmoittautumisen nykyistä laajempi digitalisointi tarkoittaa suuria muutoksia työtavoissa.

Vastuullinen taloudenpito

Yksikkökustannusten kehitys

Yksikkökustannusten voidaan sanoa pysyvän suhteellisen vakiintuneella tasolla. Jatkossa tuottavuuslaskentaa pyritään kehittämään siihen suuntaan, että myös digitaaliset suoritteet saataisiin huomioitua yksikkökustannuksissa ja tuottavuusindikaattorissa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelujen kustannuksista verrattuna kuuteen suurimpaan suomalaiseen kaupunkiin ei ole tarjolla kattavaa ja riittävän luotettavaa vertailutietoa. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala käynnisti vuonna 2020 säännölliset kokoontumiset muiden suurten kaupunkien saman sektorin johdon kanssa. Yksikkökustannusten vertailu on tunnustettu aiheeksi, jossa tarvitaan sekä kaupunkien että Kuntaliiton yhteistyötä. Kaupunkivertailun lisäksi toimiala kehittää nykyistä parempia tapoja osoittaa avustustoiminnan vaikuttavuutta.

Tjänsterna förnyas

Helsingforsbiennalen är det största projektet i Helsingfors havsstrategi. Den första biennalen hålls sommaren 2021 på Skanslandet i samarbete med Forststyrelsen. I samband med Helsingforsbiennalen utvecklar kultur- och fritidssektorn maritima tjänster särskilt genom att klargöra servicens arbetsfördelning tillsammans med partner och stadsmiljösektorn. Havsstrategins arbetsfördelning är en betydande del av idrottstjänsternas arbete med servicestrategin.

Under 2021 fortsätter kultur- och fritidssektorn att främja digitaliseringsprogrammet som startade år 2019, samtidigt som programmets fokus på grund av coronaepidemin flyttas allt mer mot att förbättra produktiviteten och lönsamheten. Digitala investeringar riktas till tjänster för stora kundgrupper och förutsättningarna för att öka självbetjäningen genom automation.

Sektorns digitala program ska genomföras tillsammans med digitaliseringsprogrammet på stadsnivå. Det krävs samarbete på stadsnivå särskilt för att främja stadens gemensamma lokalreserveringssystem samt för inkörning av Helsingfors-kundrelationen och funktionen mydata.

Sektorns strategiska tyngdpunkter återspeglas i den digitala utvecklingen, bland annat som en förbättring av aktiviteter för barn och unga och distanstjänsterna för äldre. Andra centrala åtgärder i det digitala programmet är uppdateringen av hemsidorna för evenemang, hobbyer, unga och motion. Dessa utvecklas i tätt samarbete med stadens projekt för att uppdatera webbplatsen hel.fi. En betydande del av de digitala tjänster som införts under budgetåret är avsedda för kultur- och fritidsfältet i Helsingfors i stort, vilket stöttar sektorns strategiska målsättning att fungera som en plattform i ekosystemet.

Sektorns digitala program investerar i personalens kompetens samt i att inspirera och införa nya arbetssätt. När reserveringen, betalningen och anmälan blir allt mer digitala medför det i synnerhet stora förändringar i arbetssätten.

Ansvarsfull hushållning

Utveckling av kostnaderna per enhet

Man kan säga att kostnaderna per enhet håller sig på en relativt stabil nivå. Det är meningen att i framtiden utveckla lönsamhetskalkyleringen i riktning mot att även beakta digitala prestationer i kostnaderna per enhet och i produktivetsindikatorn.

Det finns inte tillräckligt omfattande jämförelseuppgifter för att jämföra kultur- och fritidstjänsternas kostnader med de sex största städerna i Finland. Under 2020 inledde kultur- och fritidssektorn regelbundna möten med ledningen för samma sektor i andra stora städer. En jämförelse av kostnaderna per enhet har identifierats som ett tema som kräver samarbete mellan städer och Kommunförbundet. Utöver stadsjämförelsen ska sektorn utveckla bättre sätt för att indikera genomslagskraften i bidragsverksamheten.

Tuottavuustoimenpiteet

Toimialan tuottavuus pysyy hyvällä tasolla perusvuoteen verrattuna lukuun ottamatta vuoden 2020 ennustetta, jossa Korona-epidemian vaikutus näkyy selvästi heikompana tuottavuuslukuna. Poikkeusolojen mahdollinen jatkuminen asettaa haasteita talousarvion ja taloussuunnitelmavuosien tuottavuuslukujen saavuttamiselle.

Toimialan hinnoitteluratkaisuilla suunnataan tilojen ja palvelujen käyttöä sekä tuetaan strategisten tavoitteiden toteutumista. Toimialan hinnoittelussa varmistetaan saavutettavuus ja yhdenvertaisuus. Toimiala soveltaa yhteisiä periaatteita tuotteiden ja palveluiden hinnoittelussa sekä maksujen, vuokrien ja korvausten subventiokäytännöissä. Vuoden 2021 aikana toimialan hinnastoa selkeytetään. Samalla lisätään dynaamista hinnoittelua, mikä tarjoaa toiminnasta vastaaville pääliköille sekä markkinoinnille enemmän mahdollisuuksia. Digitalisaation avulla kehitetään tulonmuodostusta luomalla helppoja ja tehokkaita maksutapoja.

Henkilöstösuunnitelma

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla työskentelee vuonna 2021 arviolta 1 605 vakituista ja 217 määräaikaista eli yhteensä 1 822 henkilöä. Henkilöstömäärän ei ennusteta kasvavan lähivuosina.

Palvelukokonaisuudet ovat laatineet henkilöstösuunnitelmat vuodelle 2021 ja lähivuosille. Nuorisopalvelukokonaisuuden tavoitteina ovat mm. nuorisotyöntekijöiden työnkuvien kehittäminen ja nuorisotyön yhteistyöhankkeet kasvatuksen ja koulutuksen sekä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa. Liikuntapalvelukokonaisuus vahvistaa henkilöstöresurssisuunnittelua, tehtävänkuvien yhdistämiseen liittyviä kokeiluja, digiosaamisen kehittämistä sekä esihenkilöosaamisen vahvistamista työn vaatimusten mukaiseksi. Kirjastopalvelukokonaisuudessa kehittämisteemoiksi valittiin henkilöstöresurssien suunnittelu, henkilöstön itseohjautuvuuden ja yhteistyön edelleen kehittäminen, kirjaston eri palveluiden välisen yhteistyön vahvistaminen sekä asiakasviestintä- ja asiakaspalveluosaamisen kehittäminen. Kulttuuripalvelukokonaisuuden tavoitteina ovat mm. henkilöstöresurssisuunnittelu, eri palveluiden suunnittelu, työkokonaisuuksien synergiatarkastelu, digiosaamisen kehittäminen ja tehtävänkuvien päivitystyö. Toimialan hallinnon vakituisen henkilöstön määrä säilyy ennallaan. Sisäistä tehtävien suuntaamista ja priorisointia asiakastarpeen perusteella tehdään osana eläköitymisiä. Osaamista kehitetään etenkin asiakaslähtöisen palvelumallin ja toimintatapojen kehittämiseen sekä digitalisaation vaatimien taitojen kehittämiseen.

Produktivitätsätgärder

Produktiviteten inom sektorn kommer att ligga kvar på en god nivå jämfört med basåret, undantaget prognosen för 2020, där effekterna av coronaepidemin tydligt framgår såsom ett lägre produktivitetstal. Om de exceptionella omständigheterna fortsätter blir det en utmaning att nå produktivitetstalen i budgeten och ekonomiplanen.

Genom lösningar för prissättningen riktar sektorn användningen av lokaler och tjänster och stöder staden i att uppnå sina strategiska mål. Åtkomligheten och jämlikheten säkerställs genom sektorns prissättning. Sektorn tillämpar gemensamma principer i prissättningen av produkter och tjänster och i praxis för subventionerade avgifter, hyror och ersättningar. Under 2021 ska sektorns prislista förtydligas. Samtidigt utökas den dynamiska prissättningen, vilket erbjuder såväl cheferna med ansvar för verksamheten som marknadsföringen fler möjligheter. Med digitala hjälpmedel utvecklas inkomstbildningen genom att lätta och effektiva betalningssätt skapas.

Personalplan

Kultur- och fritidssektorns personal består år 2021 av 1 605 fastanställda och 217 visstidsanställda, dvs. sammanlagt 1 822 anställda. Personalen förutspås inte växa under de närmaste åren.

Servicehelheterna har utarbetat personalplaner för 2021 och de närmaste åren. Ungdomsservicehelhetens mål är bl.a. att utveckla arbetsbilden för ungdomsarbetare och gemensamma projekt med fostrans- och utbildningssektorn samt social- och hälsovårdssektorn. Idrottservicehelheten stärker planeringen av personalresurser, sammanslagning av uppgifter, test, utveckling av digitala färdigheter samt starkare chefsarbete i enlighet med arbetets krav. Till teman i biblioteksservicehelheten valdes planering av personalresurserna, vidareutveckling av personalens självstyrning och samarbetet, stärkt samarbete mellan bibliotekets olika tjänster och utveckling av kompetensen i kundkommunikation och kundtjänst. Kulturservicehelhetens mål är bl.a. planering av personalresurser och olika tjänster, synergigranskning av arbetsuppgifter, utveckling av digital kompetens och uppdatering av arbetsuppgifter. Antalet ordinarie anställda vid sektorn bibehålls. Den interna inriktningen och prioriteringen av uppgifterna utgående från kundbehovet görs som en del av pensioneringen. Kompetensen utvecklas särskilt för att utveckla en kundorienterad servicemodell och praktiker samt för att utveckla de färdigheter som digitaliseringen kräver.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Lapsivaikutukset

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan talousarvioon sisältyy merkittäviä kehittämistoimia erityisesti lasten ja nuorten palvelujen toteuttamiseen ja kehittämiseen, kuten harrastustoimintaan. Vuoden 2021 aikana lisätään matalan kynnyksen harrastuspalvelujen saatavuutta lapsen koulupäivän yhteydessä sekä lapsen ja nuoren luonnollisissa viestintäkanavissa. Erityistä huomiota kiinnitetään heikommassa asemassa olevien yksilöiden sekä aliedustettujen ryhmien kykyyn osallistua harrastustoimintaan. Toimenpiteillä ennakoidaan kavennettavan hyvinvointieroja sekä saavutettavan merkittäviä vaikutuksia lasten ja nuorten fyysiseen ja psyykkiseen hyvinvointiin.

Sukupuolivaikutukset

Toimiala on sitoutunut kaupunkiyhteisten sekä toimialan omien tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusuunnitelmien toimenpiteiden edistämiseen. Toimiala pilotoi turvallisemman tilan periaatteita toimipaikoissaan ja analysoi kävijätietoa myös sukupuolen näkökulmasta. Vuonna 2020 vahvistetut kaupungin yhteiset eettiset periaatteet on otettu käyttöön ja ne ovat olennainen osa uuden henkilön perehdyttämistä. Yhdenvertaisen palvelukehittämisen tueksi hyödynnetään kaupunkilaisprofiilien kaltaisia suunnittelutapoja, jotka tuovat esille yksilöiden monimuotoisia tarpeita ja toiveita sekä korostavat jokaisen kuntalaisen itsemäärittelyoikeutta. Avustusten sukupuolivaikutuksia seurataan säännöllisesti. Toimenpiteiden ennakoidaan vähentävän syrjintää, purkavan stereotyyppiä sukupuolten eroista, lisäävän henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusosaamista sekä lisäävän palvelujen houkuttelevuutta kaikille.

Terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Toimialan sitovien tavoitteiden hankkeet keskittyvät koronaepidemian kasvattamien hyvinvointierojen korjaamiseen. Vuoden 2021 aikana parannetaan erityisesti lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden palveluja. Kehittämishankkeet toteutetaan laajasti toimialojen, kanslian sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimijakentän kanssa. Toimenpiteillä ennakoidaan olevan myönteisiä vaikutuksia kaupunkikulttuurin ja -arjen palautumiseen, kaupunkilaisten fyysiseen ja psyykkiseen hyvinvointiin sekä kykyyn elää erityistilanteessakin merkityksellistä ja oman näköistä elämää.

Yritysvaikutukset

Vuoden 2021 palvelustrategiatyöllä selkeytetään kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja sen kumppaneiden työnjakoa. Kaupungin selkeät palvelutoiminnan rajaukset luovat sekä yhteistyön mahdollisuuksia että ennakoitavuutta yritystoiminnalle. Toimijakentän kehittämis- ja palautumiskykyä jatketaan myöntämällä avustuksia kulttuurin ja vapaa-ajan toimintaan sekä lisäämällä koulutusta. Vuonna 2021 lisätään yhteistyötä kanslian elinkeino-osaston kanssa mm. yritysvaikutusten arviointia kehittämällä sekä hyödyntämällä kansliasta toimialalle osoitettua innovaatioagenttia erityisesti liikkumiseen liittyvässä innovaatio- ja yritys yhteistyössä. Pääosa toimialan digitaalisesta kehittämisestä tuottaa ratkaisuja ja palveluja, joiden avulla sekä kaupalliset että yleishyödylliset yhteisöt voivat ilmoittaa omasta palvelutarjonnastaan kaupungin toiminnan rinnalla. Toimenpiteet vahvistavat yritystoiminnan mahdollisuuksia rajaamalla tietyt toiminta-alueet selkeästi kaupungin oman toiminnan ulkopuolelle sekä luomalla alustoja ja rajapintoja yhteiseen kehittämiseen.

Bedömning av budgetens konsekvenser

Konsekvenser för barn

I budgeten för kultur och fritidssektorn ingår betydande utvecklingsåtgärder, särskilt när det gäller att tillhandahålla och utveckla tjänster för barn och ungdomar, såsom fritidsaktiviteter. Under 2021 ökas tillgången till lågröskeltjänster i samband med barnens skoldag samt i naturliga kommunikationskanaler för barn och unga. Särskild uppmärksamhet ägnas de utsatta personernas och de underrepresenterade gruppernas förmåga att delta i hobbyer. Åtgärder förväntas minska välfärdsskillnaderna och få betydande konsekvenser för barns och ungdomars fysiska och psykiska hälsa.

Konsekvenser ur ett jämställdhetsperspektiv

Sektorn har förbundit sig att främja åtgärder i stadens gemensamma och sektorns jämlikhets- och likabehandlingsplaner. Sektorn går ut med principen om tryggare lokal i sina verksamhetsställen och analyserar kunddata också ur ett jämställdhetsperspektiv. Stadens gemensamma etiska principer, som antogs 2020, har implementerats och de spelar en viktig roll när en ny person introduceras i arbetet. Som stöd för en jämlik utveckling av tjänsterna kommer man att använda sig av planeringsmetoder såsom urbana profiler, som tar fram individuella behov och önskemål och betonar varje kommuninvånarens självbestämmanderätt. Man följer regelbundet upp bidragens konsekvenser ur ett jämställdhetsperspektiv. Åtgärder förväntas minska diskriminering, lösa upp stereotyper om könsskillnader, öka personalens kunskap om jämlikhet och likabehandling samt göra servicen mer lockande för allmänheten.

Hälso- och välfärdskonsekvenser

Projekten för sektorns bindande mål har fokus på att rätta till välfärdsskillnaderna som koronaepidemin orsakat. Under 2021 förbättras i synnerhet servicen för barn och unga samt äldre. Utvecklingsprojekten genomförs i stor utsträckning med sektorerna, kansliet och kultur- och fritidsfältet. Åtgärder förväntas också ha positiva konsekvenser för hur man återgår till vardagen inom kultur- och fritid, stadsbornas fysiska och psykiska hälsa samt förmåga till ett eget och innehållsrikt liv också vid exceptionella förhållanden.

Företagskonsekvenser

Syftet med 2021 års servicestrategi är att klargöra arbetsfördelningen mellan kultur- och fritidssektorn och dess partner. Stadens tydliga gränser för serviceverksamheten skapar både möjligheter till samarbete och förutsägbarhet för företagsverksamheten. Fältets förmåga till utveckling och återhämtning stöds genom att bidrag beviljas till kultur- och fritidsverksamhet samt fler kurser. Under 2021 ökas samarbetet med näringslivsavdelningen bland annat genom att utveckla bedömningen av företagskonsekvenser och utnyttja innovationsagenten som kansliet anvisat sektorn, särskilt i det arbete som gäller innovationer och utveckling kring motion. En stor del av de digitala lösningar och tjänster som utvecklas ger både kommersiella och allmännyttiga sammanslutningar möjligheten att anmäla sitt eget serviceutbud vid sidan om stadens verksamhet. Åtgärder stärker företagets möjligheter genom att avgränsa vissa verksamhetsområden så att de ligger utanför stadens egen verksamhet samt genom att skapa plattformar och gränssnitt för gemensam utveckling.

Ympäristövaikutukset

Toimialan palvelut lisäävät ympäristötietoisuutta ja -osaamista. Esimerkiksi vuonna 2021 järjestettävän Helsinki Biennaali vahvistaa kuntalaisten ja Helsingin vieraiden ymmärrystä luonnon monimuotoisuudesta, Itämeren tilasta ja ilmastomuutoksesta taiteen keinoin. Biennaalin toteuttaminen joka toinen vuosi luo edellytyksiä kestäväälle matkailulle. Toimialan palvelukokonaisuudet toteuttavat omia ympäristöohjelmiaan tavoitteineen ja toimenpiteineen, ja toimiala osallistuu kaupunkitasoisten ohjelmien toteutukseen. Konkreettisia toimenpiteitä energian käytön vähentämiseksi jatketaan esimerkiksi maauimaloiden uimaveden lämpötilan osalta. Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen lisäksi ilmastoystävällistä autoilua edistetään varautumalla tarvittavien sähköautojen latauspaikkojen lisäämiseen liikunnan hallinnoimilla pysäköintipaikoilla. Nuoriso- ja kirjastopalveluissa vahvistetaan kansalaisten toimintamahdollisuuksia kestävämmän tulevaisuuden eteen nuorisotyön, kansalaistoiminnan ja kulttuurin avulla. Toimenpiteillä ennakoidaan olevan myönteinen vaikutus erityisesti lasten ja nuorten asenteisiin ja edistävän kaupunkilaisten kestävää elämäntapaa.

HNN2035 huomioiminen

Toimiala toteuttaa Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelmia laajentamalla Varaamo, joka tehostaa kaupungin hallinnassa olevien tyhjien ja vajaakäyttöisten tilojen käyttöä. Käyttöön otettavat digitaaliset palvelut on tarkoitettu laajasti helsinkiläisen kulttuurin ja vapaa-ajan toimijakentän käyttöön ja toimivat jakamistalouden alustana. Kiertotalouden ja jakamistalouden lisäksi vaikutuksiltaan merkittävimmiksi arvioitujen toimenpiteet liittyvät hankintoihin ilmastopäästöjen tunnistamiseen ja ilmastokriteerien kehittämiseen, joihin ei ole talous- ja toimintasuunnitelmassa kohdistettu erityisiä resursseja, mutta joihin yritetään löytää ratkaisua hallinnon palvelustrategian avulla. Liikuntapaikkojen energiatehokkuutta lisätään yhteistyössä Hiilineutraali Helsinki -ohjelman kanssa. Toimenpiteillä arvioidaan olevan myönteisiä vaikutuksia resurssien tehokkaampaan ja kestävämpään käyttöön.

Miljökonsekvenser

Sektorn tjänster ska öka medvetenheten och kunskaperna om miljön. Exempelvis Helsingforsbiennalen, som ordnas 2021, förstärker kommuninvånarnas och besökarnas förståelse för naturens mångfald, situationen i Östersjön samt för klimatförändringen med hjälp av konst. Biennalen som ordnas vartannat år skapar förutsättningar för en hållbar turism. Sektorn servicehelheter genomför egna miljöprogram med mål och åtgärder och deltar i att genomföra program på stadsnivå. De konkreta åtgärderna för att minska energiförbrukningen fortsätter, till exempel när det gäller badvattnets temperatur i friluftsbaden. Förutom att främja promenader och cykling främjas klimativänlig biltrafik genom att man förbereder sig för att öka de nödvändiga platserna för laddning av elbilar på de parkeringsplatser som idrotten förvaltar. Ungdoms- och bibliotekstjänster stärker medborgarnas möjligheter till en mer hållbar framtid genom ungdomsarbete, medborgarverksamhet och kultur. Åtgärderna förväntas ha en positiv inverkan, särskilt på barnens och ungdomarnas attityder, och bidra till en hållbar livsstil för stadsborna.

Beaktande av KNH2035

Sektorn genomför åtgärdsprogrammet för ett Kolneutralt Helsingfors 2035 genom att utvidga Varaamo, som gör att stadens tomma lokaler och de lokaler som har ledig kapacitet kan utnyttjas mer effektivt. De kommande digitala tjänsterna är avsedda för kultur- och fritidsfältet i Helsingfors i stor utsträckning och tjänsterna fungerar som en plattform för delningsekonomi. Utöver cirkulär ekonomi och delningsekonomi handlar de mest verkningsfulla åtgärderna om upphandling för att identifiera klimatutsläpp och utveckla klimatkriterier som inte har tilldelats särskilda resurser i ekonomi- och verksamhetsplanen, men som man försöker hitta en lösning på genom en servicestrategi för förvaltningen. Idrottsanläggningarna görs mer energisnåla i samarbete med programmet Kolneutralt Helsingfors. Åtgärderna bedöms leda till att resurserna används mer effektivt och hållbart.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnan tavoitteet

Bindande verksamhetsmål

Kaupunkistrategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Kytkeytyminen kaupunkiyhteisiin hankkeisiin ja yhteissuunnittelun teemoihin
Maailman toimivin kaupunki	<p>Palveluja parannetaan asiakaskokemuksen perusteella</p> <p>Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala käyttää yhteisiä välineitä asiakaskokemuksen arviointiin, parantamiseen ja johtamiseen. Palvelujen parantamisessa hyödynnetään jatkuvan parantamisen ajatusta, ajankohtaista tietoa ja osallisuutta.</p>	<p>Tuotetaan ennen valtuustokauden päättymistä konkreettiset kuvaukset palvelujen tuottamisen strategiasta sekä luodaan yhteiset avustamisen ja palvelutuotannon hankinnan käytännöt.</p> <p>Mittari: jokaisen palvelukokonaisuuden kuvaukset ovat valmiit ennen valtuustokauden loppua ja avustamisen ja hankinnan käytännöt on luotu Tietolähteenä toimialan seuranta.</p>	<p>Asiakaskokemus ja asiakastyytyväisyys</p> <p>Palvelujen saavutettavuus</p> <p>Osallisuus</p> <p>Elävät kaupunginosat</p>
Kestävän kasvun turvaaminen on kaupungin keskeisin tehtävä	<p>Koko kaupunki on oppimisen, kulttuuristen kohtaamisten, tekemisen ja kansalaistoiminnan paikka</p> <p>Helsinki on alusta ja kumppani paremman kaupungin ja maailman rakentajille. Toimiala avaa tilojaan, tietoaan ja välineitään kaupunkilaisten, yhteisöjen ja yritysten käyttöön.</p>	<p>Lasten ja nuorten harrastamisen mahdollisuuksia parannetaan ja lisätään kohdennettua viestintää harrastusmahdollisuuksista.</p> <p>Mittari: projektissa määritellyt toimenpiteet on tehty. Tietolähteenä toimialan seuranta. Toimenpiteiden vaikutus näkyy suotuisasti kaupunkiyhteisessä strategiamittarissa ”Lasten ja nuorten osuus, jolla harrastus”.</p>	<p>Palvelujen saavutettavuus</p> <p>Elävät kaupunginosat</p> <p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen</p> <p>Harrastustoiminta</p> <p>Kaupungin tilojen käyttö</p> <p>Strategia nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemiseen</p>
Uudistuvat palvelut	<p>Helsingissä on helppoa ja houkuttelevaa lähteä liikkeelle</p> <p>Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala edistää toiminnallaan fyysisesti aktiivista ja kokemusrikasta elämäntapaa. Kaikki syyt lähteä liikkeelle ovat yhtä arvokkaita. Kuntalaisille aktiivinen ja houkutteleva Helsinki vetää puoleensa myös matkailijoita ja suurtapahtumia. Toimiala kehittää uusia keinoja markkinoida palveluja, helpottaa mielekkään tekemisen löytämistä ja tavoittaa nykyisten palvelujen ulkopuolella olevia.</p>	<p>Vahvistetaan ikäihmisten hyvinvointia ja toimintakykyä parantamalla mahdollisuuksia liikkumiseen ja liikkeelle lähtöön.</p> <p>Mittari: projektissa määritellyt toimenpiteet on tehty. Tietolähteenä toimialan seuranta. Toimenpiteiden vaikutus näkyy suotuisasti kaupunkiyhteisessä strategiamittarissa ”Liikkumisen ja paikallaanolon osuudet (%) valveillaoloajasta (yli 70-vuotiaat)”.</p>	<p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen</p> <p>Liikkumishjelma</p>

Tema i stadsstrategin	Bindande verksamhetsmål	Mätare för bindande verksamhetsmål	Koppling till projekt gemensamma för hela staden och till teman för samplanering
<p>Världens bäst fungerande stad</p>	<p>Tjänsterna förbättras utifrån kundupplevelsen</p> <p>Kultur- och fritidssektorn använder gemensamma redskap för utvärdering, förbättring och styrning av kundupplevelsen. Då tjänsterna förbättras utnyttjas tanken om kontinuerlig förbättring, likaså aktuell information och delaktighet.</p>	<p>Före utgången av fullmäktigeperioden ska konkreta beskrivningar av strategin för serviceproduktion utarbetas, och gemensamma metoder för understöd och serviceproduktionens upphandling skapas.</p> <p>Mått: Beskrivningen av varje serviceenhet är klar före fullmäktigeperiodens slut och praxis för understöd och upphandling har skapats. Sektorns uppföljning är informationskälla.</p>	<p>Invånarupplevelse och kundnöjdhet</p> <p>Tillgång till tjänster</p> <p>Delaktighet</p> <p>Levande stadsdelar</p>
<p>Stadens mest centrala uppgift är att trygga en hållbar tillväxt.</p>	<p>Hela staden är en plats för inläring, kulturella möten, aktiviteter och medborgarverksamhet</p> <p>Helsingfors är en plattform och en partner för dem som bygger en bättre stad och värld. Sektorn öppnar en del av sina lokaler, kunskaper och redskap för stadsbor, organisationer och företag.</p>	<p>Barns och ungas möjligheter till hobbyer förbättras och riktad information om hobbyer ökas.</p> <p>Mätare: De åtgärder som anges i projektet har vidtagits. Sektorns uppföljning är informationskälla. Åtgärdernas effekter syns positivt i stadens gemensamma strategiska mätare "Andelen barn och unga som har en hobby".</p>	<p>Tillgång till tjänster</p> <p>Levande stadsdelar</p> <p>Främjande av välbefinnande och hälsa</p> <p>Hobbyverksamhet</p> <p>Användning av stadens lokaler</p> <p>Strategi för att lösa utmaningen med utslagning av unga</p>
<p>Tjänsterna förnyas</p>	<p>I Helsingfors är det lätt och lockande att röra på sig.</p> <p>Kultur- och fritidssektorn främjar med sin verksamhet ett fysiskt aktivt och erfarenhetsrikt levnadssätt. Alla orsaker för att röra på sig är lika värdefulla. Ett Helsingfors som är aktivt och lockande för kommuninvånarna drar också till sig turister och stora evenemang. Sektorn utvecklar nya sätt att marknadsföra tjänster, gör det lättare att hitta något meningsfullt att göra och når dem som inte omfattas av de befintliga tjänsterna.</p>	<p>När det gäller de äldre är målet att stärka deras välbefinnande och verksamhetsförmåga genom bättre möjligheter att röra på sig och att komma igång.</p> <p>Mätare: De åtgärder som anges i projektet har vidtagits. Sektorns uppföljning är informationskälla. Åtgärdernas effekter syns positivt i stadens gemensamma strategiska mätare "Förhållandet mellan att röra på sig och vara stilla (%) av den vakna tiden (över 70-åringar).</p>	<p>Främjande av välbefinnande och hälsa</p> <p>Motions- och rörlighetsprogrammet</p>

Koko kaupungin yhteinen hyvinvoinnin ja terveyden
(HYTE) tavoiteHela stadens gemensamma mål för välfärd och hälsa
(HYTE)

Kaupunki-strategian teema	Toiminnan tavoite	Tavoitteiden mittarit	Kaupunkiyhteiset yhteissuunnittelun teemat
		Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on vetovastuussa molemmista kaupunkiyhteisistä HYTE-tavoitteista (lasten ja nuorten harrastaminen ja ikäihmisten toimintakyky) sekä koko hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyöstä vuonna 2021.	
Kestävän kasvun turvaaminen on kaupungin keskeisin tehtävä	Lasten ja nuorten harrastamisen mahdollisuuksia parannetaan ja lisätään tietoisuutta oman alueen vapaa-ajan toiminnoista	Tasavertaisia harrastusmahdollisuuksia edistetään kaupunkiyhteisellä harrastamisen mallilla ja koordinaatorakenteella. Parannetaan 3–6-luokkalaisten koulupäivän yhteydessä toteutettavia harrastusmahdollisuuksia yhdessä kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa. Toimialan toiminnoissa edistetään myös 7–9-luokkalaisten kohdennetun harrastuspassin tarjontaa ja sen käyttöä. Monipuolisia harrastusmahdollisuuksia tarjoamalla ja turvaamalla edistetään lasten ja nuorten mielen hyvinvointia ja liikkumista sekä ehkäistään yksinäisyyttä ja syrjäytymistä. Toimenpiteiden tavoitteena on, että jokaisella lapsella ja nuorella on harrastus. Mittari: Toimenpiteiden vaikutus näkyy suotuisasti kaupunkiyhteisessä strategiamittarissa ”Lasten ja nuorten osuus, jolla harrastus”.	Yhteissuunnittelun teemat: Palvelujen saavutettavuus, elävät kaupunginosat, harrastustoiminta Strategiahankkeet: Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, kaupungin tilojen käyttö, nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemiseen
Uudistuvat palvelut	Ikäihmisten hyvinvoinnin tukeminen	Parannetaan ikäntyneiden toimintamahdollisuuksia poistamalla liikkumisen ja liikkeelle lähtemisen esteitä. Tätä toteutetaan selkeyttämällä kaupungin toimialojen sekä kolmannen ja yksityisen sektorin työnjakoa ja lisäämällä yhteistyötä ikäihmisten liikkumiseen ja liikuntaan liittyvässä neuvonnassa, asiakasohjauksessa ja palvelutuotannossa. Mittari: Toimenpiteiden vaikutus näkyy suotuisasti kaupunkiyhteisessä strategiamittarissa ”Liikkumisen ja paikallaanolon osuudet (%) valveillaoloajasta (yli 70-vuotiaat)”.	Strategiahankkeet: Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, liikkumisohjelma

Tema i stadsstrategin	Verksamhetsmål	Mätare för målen	Stadens gemensamma teman för samplaneringen
		Kultur- och fritidssektorn ansvarar för ledningen av stadens gemensamma mål för främjande av välbefinnande och hälsa (hobbyer för barn och unga och de äldres funktionsförmåga) samt samarbetet för allt främjande av välbefinnande och hälsa under 2021.	
Stadens mest centrala uppgift är att trygga en hållbar tillväxt.	Barnens och ungdomarnas möjligheter till hobbyer förbättras och medvetenheten om fritidsaktiviteter i det egna området ökas	Möjlighet till hobbyer på lika villkor främjas genom stadens gemensamma modell för aktiviteter och en samordningsstruktur. Möjligheterna till fritidsverksamhet i samband med skoldagen för elever i årskurserna 3–6 ska förbättras tillsammans med den tredje sektorn och övriga. Sektorn främjar utbudet och användningen av digitala hobbypass riktade till elever i årskurserna 7–9. Genom att erbjuda och garantera olika möjligheter till fritidsaktiviteter främjas barns och ungdomars psykiska välmående och rörligheten samt förhindrar ensamhet och utslagning. Syftet med åtgärderna är att varje barn och ung person ska ha en hobby. Mätare: Åtgärdernas effekter syns positivt i stadens gemensamma strategiska mätare "Andelen barn och unga som har en hobby".	Temana för gemensam planering Tillgång till tjänster, levande stadsdelar, fritidsverksamhet Strategiska projekt Främjande av välbefinnande och hälsa, användning av stadens lokaler, att lösa utmaningen med utslagning av unga.
Tjänsterna förnyas	Stöd till äldre människors välbefinnande	De äldres verksamhetsförmåga förbättras genom att man röjer undan sådant som hindrar dem att röra på sig och komma igång. Detta genomförs genom att arbetsfördelningen mellan stadens sektorer och den tredje sektorn och den privata sektorn görs klarare och genom ett ökat samarbete mellan rådgivningen, kundhanteringen och serviceproduktionen för seniormotion och idrott. Mätare: Åtgärdernas effekter syns positivt i stadens gemensamma strategiska mätare "Förhållandet mellan att röra på sig och vara stilla (%) av den vakna tiden (över 70-åringar).	Strategiska projekt Främjande av välbefinnande och hälsa, rörlighetsprogrammet.

Suorite-, yksikkökustannus- ja taloustavoitteet - Prestationsmål, mål för kostnaderna per enhet och ekonomiska mål

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Suoritetavoitteet - Prestationsmål						
Fyysiset käyntikerrat - Antal fysiska besök	21 284 610	20 810 000	14 802 300	21 136 000	20 844 000	21 644 000
Digitaaliset käyntikerrat - Antal digitala besök *	17 337 427	15 700 000	18 400 000	15 744 000	15 744 500	15 745 000
Kirjasto - Biblioteket						
Fyysiset käyntikerrat - Antal fysiska besök	9 012 648	8 200 000	6 400 000	8 200 000	8 200 000	8 200 000
Digitaaliset käyntikerrat -Antal digitala besök	12 971 197	12 000 000	14 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000
Kulttuuri - Kultur						
Fyysiset käyntikerrat - Antal fysiska besök	1 642 899	1 730 000	796 300	1 730 000	1 430 000	1 730 000
Digitaaliset käyntikerrat - Antal digitala besök	4 366 230	3 700 000	4 400 000	3 700 000	3 700 000	3 700 000
Liikunta - Idrott						
Fyysiset käyntikerrat - Antal fysiska besök	9 833 556	10 000 000	7 000 000	10 000 000	10 000 000	10 500 000
Digitaaliset käyntikerrat - Antal digitala besök	0	0	0	0	0	0
Nuoriso - Ungdom						
Fyysiset käyntikerrat - Antal fysiska besök	795 507	880 000	606 000	1 206 000	1 214 000	1 214 000
Digitaaliset käyntikerrat - Antal digitala besök	0	0	0	44 000	44 500	45 000
Avustukset € / asukas - Understöd €/invånare	52,00	54,44	54,44	52,70	52,34	51,97
Kulttuuri - Kultur	26,60	27,20	27,20	25,60	25,36	25,12
Liikunta - Idrott	12,35	12,70	12,70	12,58	12,46	12,35
Nuoriso (7-28 v. nuori) - Ungdom (7-28-åringar)	13,05	14,54	14,54	14,52	14,52	14,50

*Digitaalisen käyntikerran määritelmä ja laskentatapa tarkennetaan vuoden 2021 aikana seuraavaa talousarviokautta varten. - Definitionen av ett digitalt besök och kalkyleringssättet preciseras under 2021 inför nästa budgetperiod.

Resurssit - Resurser	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Henkilöstön määrä - Antal anställda	1 817	1 822	1 822	1 822	1 822	1 852
Henkilötyövuodet (oma henkilöstö) - Årsverken (egen personal)	1 781	1 803	1 803	1 803	1 803	
Henkilötyövuodet (ostopalvelut) - Årsverken (köpta tjänster)	20	14	14	14	14	14

Tuottavuusmittari - Produktivetsmätare

Tuottavuus - Produktivitet (2019=100)	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Tuottavuusindeksi - Produktivetsindex	100,0	99,0	63,1	98,3	93,5	99,1

Tilankäytön tehokkuuden mittari - Mätare för effektivitet i lokalanvändningen

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Tilat - Lokaler, m2	304 914	327 525	326 614	334 974	334 999	348 229
Tilojen pinta-alamäärä (htm2) suhteessa asiakasmäärään - Lokalyta (m2 ly) i förhållande till antalet kunder	0,014	0,016	0,022	0,016	0,016	0,017

Yksikkökustannusten kehitys - Utveckling i kostnaderna per enhet

e / asukas (sis. järjestö ja laitosavustukset) - e/invånare (understöd till organisationer och anläggningar medräknade)	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
---	------	------	----------------------------	------	------	------

Palvelukokonaisuus - Servicehelhet

Liikunta - Idrott	110,3	118,6	121,9	116,9	117,6	118,7
		7,49%	2,80%	-4,12%	-2,38%	0,93%
Nuoriso - Ungdom	46,3	47,8	46,5	48,2	48,7	49,3
		3,22%	-2,71%	3,68%	1,47%	1,35%
Kirjasto - Biblioteket	62,4	63,2	63,6	63,5	64,1	64,9
		1,38%	0,58%	-0,19%	1,46%	1,30%
Kulttuuri - Kultur	121,0	124,7	129,2	122,8	121,2	124,3
		3,08%	3,63%	-4,96%	-0,98%	2,56%
Yhteensä - Sammanlagt	340,0	354,3	361,3	351,4	351,6	357,3
		4,22%	1,95%	-2,72%	-0,69%	1,62%

e / asukas (ilman avustuksia) - e/invånare (exklusive understöd)	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
---	------	------	----------------------------	------	------	------

Palvelukokonaisuus / palvelu - Servicehelhet/tjänst

Liikunta - Idrott	76,5	81,8	85,1	83,6	84,6	86,0
		6,87%	4,06%	-1,73%	1,89%	1,66%
Nuoriso - Ungdom	42,7	43,8	42,5	44,2	44,8	45,5
		2,66%	-2,96%	4,11%	1,69%	1,56%
Kirjasto - Biblioteket	62,4	63,2	63,6	63,5	64,1	64,9
		1,38%	0,58%	-0,19%	1,46%	1,30%
Kaupunginmuseo - Stadsmuseet	11,1	11,5	11,6	11,8	11,9	12,1
		4,22%	0,55%	1,63%	1,46%	1,30%
Orkesteri - Orkestern	19,3	19,5	19,4	19,1	19,3	19,5
		0,69%	-0,37%	-1,65%	1,48%	1,29%
Taidemuseo - Konstmuseet	10,5	13,3	13,1	13,0	10,9	13,2
		25,98%	-1,31%	-1,00%	-15,37%	20,91%
Kulttuurikeskukset ja kulttuurin edistäminen - Kulturcentrum och främjande av kultur	18,2	18,2	22,9	18,9	19,7	20,6
		-0,14%	25,87%	-17,35%	4,89%	4,98%
Yhteensä - Sammanlagt	240,7	251,3	258,2	254,1	255,3	261,9
		4,39%	2,75%	-1,58%	1,04%	2,59%

4 10 02 Kulttuurin laitosavustukset – Understöd till kulturanläggningar

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2020	2021	2021		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt							
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	22 971	23 047	23 047	22 902	22 902	22 902	22 902
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-22 971	-23 047	-23 047	-22 902	-22 902	-22 902	-22 902
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-22 971	-23 047	-23 047	-22 902	-22 902	-22 902	-22 902
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-22 971	-23 047	-23 047	-22 902	-22 902	-22 902	-22 902
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster							
Menot - Utgifter		0,3		-0,6	-0,6		

4 10 03 Liikunnan laitosavustukset – Understöd till idrottsanläggningar

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2020	2021	2021		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt							
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	14 048	15 904	15 904	14 613	16 513	14 613	14 613
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-14 048	-15 904	-15 904	-14 613	-16 513	-14 613	-14 613
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-14 048	-15 904	-15 904	-14 613	-16 513	-14 613	-14 613
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-14 048	-15 904	-15 904	-14 613	-16 513	-14 613	-14 613
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster							
Menot - Utgifter		13,2		-8,1	3,8	-11,5	

**Sosiaali- ja
terveys-
toimiala**

5

**Social- och
hälsovårds-
sektorn**

5 Sosiaali- ja terveystoimiala – Social- och hälsovårds sektorn

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ennuste -	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Prognos	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
						2022	2023
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	186 246	177 100	174 900	176 300	176 300	175 800	175 800
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	2 164 047	2 223 817	2 302 609	2 284 128	2 295 557	2 338 353	2 396 362
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 977 801	-2 046 717	-2 127 709	-2 107 827	-2 119 256	-2 162 553	-2 220 563
Poistot - Avskrivningar	11 670	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-1 989 471	-2 059 717	-2 140 709	-2 120 827	-2 132 256	-2 175 553	-2 233 563
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-1 989 471	-2 059 717	-2 140 709	-2 120 827	-2 132 256	-2 175 553	-2 233 563
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-4,9	-1,2	-0,5	-0,5	-0,3	-0,0
Menot - Utgifter		2,8	3,5	2,7	3,2	1,9	2,5

5 10 01 Sosiaali- ja terveystalvelut – Social- och hälsovårdstjänster

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ennuste -	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Prognos	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
						2022	2023
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	163 601	158 800	155 800	158 800	158 800	158 800	158 800
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	1 429 783	1 500 417	1 538 700	1 519 665	1 531 094	1 546 046	1 585 845
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-1 266 182	-1 341 617	-1 382 900	-1 360 865	-1 372 294	-1 387 246	-1 427 046
Poistot - Avskrivningar	11 667	12 998	12 998	12 998	12 998	12 999	13 000
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-1 277 849	-1 354 615	-1 395 898	-1 373 863	-1 385 292	-1 400 245	-1 440 046
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-1 277 849	-1 354 615	-1 395 898	-1 373 863	-1 385 292	-1 400 245	-1 440 046
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-2,9	-1,9	0,0	0,0	-0,0	0
Menot - Utgifter		4,9	2,6	1,3	2,0	1,0	2,6

Talousarvion 2021 keskeiset painopisteet ja tiivistelmä

Sosiaali- ja terveystoimialan viisi keskeisintä painopistettä vuonna 2021 ovat:

- Otamme käyttöön asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin huhtikuussa 2021.
- Parannamme palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta.
- Järjestämme ja tuotamme asiakkaille yhteensopivia, integroituja palveluja sekä rakennamme asiakkaille ehyitä palveluketjuja.
- Lisäämme oikea-aikaisia, ennaltaehkäiseviä, matalan kynnyksen palveluja kuntalaisille/asiakkaille.
- Laajennamme digitaalisia ratkaisuja asiakkaiden palveluihin ja johtamiseen.

Vuonna 2021 toiminnan keskiössä ovat akuutin koronaepidemian hoito, koronan myötä syntyneen hoito- ja palveluvelan hallittu purkaminen sekä asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin käyttöönotto. Palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta parannetaan muun muassa terveysasemien palveluhankinnalla ja palvelusetelin käytön laajentamisella. Toimiala panostaa asiakkaille yhteensopivien ja integroitujen palvelujen sekä ehyiden palveluketjujen kehittämiseen. Kehittämistyötä tehdään valtionavustuksilla rahoitettavissa Rakenneuudistus -hankkeessa ja Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelmassa. Palveluketjujen kehittämisessä painopisteinä ovat muun muassa lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut, lähisuuhdeväkivalta ja päihteiden käyttö lapsiperheissä sekä perhekeskus-, terveys- ja hyvinvointikeskus sekä senioripalvelut toimintamallien palvelujen integraatio. Toimialalla lisätään oikea-aikaisia, ennaltaehkäiseviä ja matalan kynnyksen palveluita asiakkaille esimerkiksi ikääntyneiden kotona asumista tukevilla ja suunterveyden palveluissa. Digitaalisia ratkaisuja otetaan käyttöön entistä laajemmin sekä asiakkaiden palveluissa että johtamisessa. Asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotti muuttaa toimialalla työn tekemisen tapaa ja tarjoaa uusia työkaluja esimerkiksi kotihoitoon ja asiakkaan asiointiin ammattihenkilöstön kanssa.

Toiminnan kuvaus

Toimialan palvelukokonaisuudet ovat perhe- ja sosiaalipalvelut, terveys- ja päihdepalvelut, sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut sekä hallinto.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen palveluja ovat lapsiperheiden hyvinvointi ja terveys, lastensuojelu, nuorten palvelut ja aikuissosiaalityö sekä vammaistyö.

Terveys- ja päihdepalvelujen palveluja ovat terveysasemat ja sisätautien poliklinikat, psykiatria- ja päihdepalvelut sekä suun terveydenhuolto.

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen palveluja ovat selvitys, arviointi ja sijoitus, etelän, idän, lännen ja pohjoisen palvelualueet sekä Helsingin sairaala. Palvelualueet tuottavat alueillaan muun muassa iäkkäiden neuvontapalveluja sekä kotihoidon, ympärivuorokautisen hoivan, gerontologisen sosiaalityön ja omaishoidon palveluja.

Toimialan hallintoon kuuluvat hallintopalvelut, talous- ja suunnittelupalvelut, henkilöstö- ja kehittämispalvelut, tietohallintopalvelut, viestintäpalvelut ja osallisuus, hankintapalvelut sekä tukipalvelut.

Centralla prioriteringar i budgeten 2021 och sammandrag

Social- och hälsovårdssektorns fem viktigaste tyngdpunkter är 2021 är:

- Vi tar i drift klient- och patientsystemet Apotti i april 2021.
- Vi förbättrar tillgången till tjänster och närbarheten.
- Vi ordnar och tillhandahåller för klienterna kompatibla, integrerade tjänster och bygger helgjutna servicekedjor för klienterna.
- Vi ökar antalet förebyggande tjänster med låg tröskel i rätt tid för kommuninvånarna/klienterna.
- Vi utvidgar de digitala lösningarna till kundtjänsten och ledningen.

Det centrala i verksamheten under 2021 är att sköta den akuta koronaepidemin samt att beta av de värdköer som den orsakat samt att ta patient- och klientdatasystemet Apotti i drift. Servicens tillgänglighet och närbarhet ska förbättras bland annat genom tjänsteupphandling i hälsocentraler och en utvidgning av användningen av servicesedlar. Sektorn satsar på att för klienterna utveckla tjänster som är kompatibla och integrerade och på att utveckla helgjutna servicekedjor. Utvecklingsarbetet utförs inom ramen för ett strukturreformprojekt som finansieras med statsbidrag och inom ramen för programmet Framtidens vårdcentral. I utvecklingen av servicekedjorna prioriteras bland annat barns och ungdomars mentalvårdstjänster, våld i nära relationer och användning av rusmedel i barnfamiljer, samt serviceintegration i verksamhetsmodellerna för familjecentren, centralerna för hälsa och välbefinnande och senioritjänsterna. Sektorn ökar mängden förebyggande service i rätt tid och med låg tröskel för klienter, exempelvis när det gäller tjänster som stöder de äldre att bo hemma och munhälsotjänster. Digitala lösningar kommer att införas i större utsträckning, inom både kundtjänst och ledning. Patient- och klientdatasystemet Apotti kommer att ändra på hur arbetet utförs i sektorn och erbjuder nya verktyg för t.ex. hemtjänsten och kundkontakten med proffs.

Beskrivning av verksamheten

Sektorns servicehelheter är familje- och socialtjänster, hälsovårds- och missbrukartjänster, sjukhus-, rehabiliterings- och omsorgstjänster samt administration.

Familje- och socialtjänsterna omfattar barnfamiljers välmående och hälsa, barnskydd, ungdomstjänster och socialt arbete för vuxna och personer med funktionsnedsättning.

Hälso- och missbrukartjänsterna omfattar hälsostationer och inremedicinska polikliniker, psykiatriska tjänster och missbrukartjänster samt munhälsa.

Tjänster inom sjukhus-, rehabiliterings- och omsorgstjänster är utredning, bedömning och placering, serviceområden i söder, öster, väst och norr samt Helsingfors sjukhus. Serviceområdena producerar bland annat rådgivning till äldre och hemtjänst, omsorg dygnet runt, gerontologisk socialvård och tjänster för närståendevården.

Till sektorns administration hör administrativa tjänster, ekonomi- och planeringstjänster, personal- och utvecklingstjänster, informationshanteringstjänster, kommunikationstjänster och delaktighet, upphandling och stödtjänster.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain

Väsentliga förändringar under budgetåret vid varje servicehelhet och tjänst

5 10 01 (1 000 €)	Menot €	Osuus ta- kohdan menoista %	Muutos ed. vuoteen €	Muutos ed. vuoteen %	Keskeisin selittävä tekijä
Sosiaali- ja terveysterveystyhteensä	1 531 094	100 %	30 667	2,0 %	
Perhe- ja sosiaalipalvelut	421 028	28 %	4 973	1,2 %	palkankorotukset, kustannustason muutos
Vammaispalvelu			1 165		Asu-hanke, kehitysvammaisten ryhmäkotien kokovuotistaminen
Terveys- ja päihdepalvelut	307 104	20 %	6 463	2,1 %	palkankorotukset, kustannustason muutos
Terveysasemat ja sisätautien poliklinikka			1 958		terveysasemien palveluhankinta
Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut	531 155	35 %	21 707	4,1 %	palkankorotukset, kustannustason muutos
SAS-palvelu (sijoitus, arviointi ja selvitys)			15 000		ikäntyneiden palveluasumisen kilpailutus
Hallinto	41 986	3 %	872	2,1 %	palkankorotukset, kustannustason muutos
Toimialan yhteiset	229 821	15 %	-3 338	-1,4 %	tuottavuus

5 10 01	Utgifter €	Andel av utgifterna på budgetmo- mentet %	Förändring jämfört med föregående år €	Förändring jämfört med föregående år %	Viktigaste förklarande faktor
Social- och hälsovårdstjänster sammanlagt	1 531 094	100 %	30 667	2,0 %	
Familje- och socialtjänster	421 028	28 %	4 973	1,2 %	löneförhöjningar, förändringen i kostnadsnivån
Tjänster för personer med funktionsnedsättning			1 165		Asu-projektet, åretruntboende i grupphem för personer med intellektuell funktionsnedsättning
Hälso- och missbrukartjänster	307 104	20 %	6 463	2,1 %	löneförhöjningar, förändringen i kostnadsnivån
Hälsostationer och inremedicinska polikliniken			1 958		upphandling av tjänster för hälsostationerna
Sjukhus-, rehabiliterings- och omsorgstjänster	531 155	35 %	21 707	4,1 %	löneförhöjningar, förändringen i kostnadsnivån
SAS-tjänst (placering, bedömning och utredning)			15 000		konkurrensutsättning av serviceboende för äldre
Förvaltning	41 986	3 %	872	2,1 %	löneförhöjningar, förändringen i kostnadsnivån
Gemensamma för sektorn	229 821	15 %	-3 338	-1,4 %	produktivitet

Toimintaympäristön keskeiset muutokset

Vuoden 2020 alkupuolella Suomeen levisi koronapandemia, jolla on ollut merkittäviä vaikutuksia sosiaali- ja terveystoimialan palveluihin ja vuoden 2021 aikana toimialalla keskitytään muun muassa syntyneen hoito- ja palveluvajeen purkamiseen sekä akuutin tautitilanteen vaatimiin palveluihin (esimerkiksi testaus ja jäljitys) ja muihin tarvittaviin toimiin.

Lainsäädäntö

Pääministeri Marinin hallituksen ohjelmassa Osallistava ja osaava Suomi – sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta (10.12.2019) julkisen talouden kestävyyspyrkimykset muun muassa palvelutuotannon tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantamisella.

Hallitusohjelman sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistuksessa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen koottaisiin kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille 1.1.2023 alkaen. Uudistukseen valmistautuminen on alkanut sosiaali- ja terveystoimialalla vuonna 2020 ja jatkuu tiiviinä vuonna 2021.

Sote-uudistuksen myötä noin 100 lakia tulee uudistettavaksi. Lakiuudistusten aikatauluista ei tällä hetkellä ole varmuutta, koska koronapandemiatilanne aiheuttaa siihen muutoksia. Sosiaali- ja terveyspalvelujen kannalta merkittäviä lakihankkeita ovat mielenterveys- ja päihdelainsäädännön, vammaispuolustajain (ja siten myös nykyisten erityishuoltopiirien tarkastelu), vanhustalouden, asiakasmaksulain ja palvelusetelilain uudistaminen, laki ihmiskaupan uhrien auttamisesta sekä äitiys- ja isyyslakien yhdistäminen. Meneillään on myös asiakastietolain uudistus sekä jo pitkään valmisteilla ollut lainsäädäntö, jolla vahvistetaan ihmisten itsemääräämisoikeutta sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Hallitusohjelmaan sisältyy yksityiskohtaisia sosiaali- ja terveyspalvelujen parantamiseen liittyviä toimia. Hoivahenkilöstön sitovaa vähimmäismitoitusta ympärivuorokautisen hoivan yksiköissä tiukennetaan vuodesta 2020 alkaen asteittain 0,7 työntekijään asiakasta kohti. Hoitotakuuta aiotaan tiukentaa perusterveydenhuollossa siten, että jatkossa kiireettömässä tapauksessa hoitoon pääsee viikon (seitsemän päivää) sisällä hoidon tarpeen arvioinnista. Lastensuojeluun aiotaan säätää asteittain kiristyvä vähimmäishenkilöstömitoitus niin, että vuonna 2024 mitoitus on 30 asiakasta ammattilaista kohden.

Alustavan arvion mukaan hoivahenkilöstön sitova vähimmäismitoitus lisäisi ympärivuorokautisen hoivan kustannuksia noin 9 miljoonaa euroa vuoteen 2023 mennessä. Seitsemän päivän perusterveydenhuollon hoitotakuun arvioidaan lisäävän kustannuksia lähes 30 miljoonaa euroa vuodessa. Hallitusohjelmaan sisältyy uudistuksiin kohdennettavaa lisärahoitusta, joka kuitenkin vaikuttaa riittävästi arvioituihin kustannuksiin nähden.

Hallitusohjelmaan sisältyy myös sosiaaliturvuudistuksen käynnistäminen, jonka yhteydessä toteutetaan toimeentulotuen kokonaisuudistus.

Väsentliga förändringar i omvärlden

I början av 2020 spred sig coronapandemin till Finland, vilket har medfört betydande konsekvenser för social- och hälsovårdssektorernas tjänster och under 2021 kommer man bland annat att koncentrera sig på att avhjälpa underskottet inom omvård och service samt på de tjänster som den akuta epidemin kräver (t.ex. testning och spårning) och övriga åtgärder.

Lagstiftning

Regeringsprogrammet för statsminister Marins regering Ett inkluderande och kunnigt Finland – ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle (10.12.2019) strävar efter hållbarhet i den offentliga ekonomin bland annat genom serviceproduktionen görs mer effektiv och slagkraftig.

I regeringsprogrammets reform av social- och hälsovårdstjänsterna samlas ansvaret för att ordna social- och hälsojourer hos självstyrande områden som är större än kommuner från och med 1.1.2023. Social- och hälsovårdssektorn har börjat förbereda sig på vårdreformen 2020 och detta fortgår aktivt under 2021.

I och med vårdreformen ska ungefär 100 lagar ändras. I detta nu är tidsschemat för lagändringarna oklart, eftersom coronapandemin orsakar ändringar. Aktuella lagstiftningsprojekt som är viktiga med tanke på social- och hälsovårdstjänsterna är reformen av lagstiftning om mental hälsa och missbruk, lagen om handikappservice (och därmed även översyn av befintliga specialomsorgsdistrikt), reformen av lagen om äldreomsorg, lagen om klientavgifter och lagen om servicesedlar, lagstiftning om hjälp till offer för människohandel samt sammanslagningen av lagarna om moderskap och faderskap. En reform av lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården och lagstiftningen för att stärka kundernas självbestämmanderätt inom social- och hälsovården är också anhängiga.

I regeringsprogrammet ingår detaljerade åtgärder som förbättrar social- och hälsovårdstjänsterna. Från och med 2020 skärps den bindande minimidimensioneringen för vårdpersonal gradvis till 0,7 anställda per klient vid enheterna med omsorg dygnet runt. Vårdgarantin kommer att skärpas inom primärvården på ett sådant sätt att man i ett icke-akut fall får behandling inom en vecka (sju dagar) efter att vårdbehovet bedömts. Inom barnskyddet är det meningen att bestämmelserna om minimiantalet anställda gradvis ska skärpas så att antalet anställda år 2024 är 30 klienter per yrkesutbildad person.

Enligt en preliminär bedömning kommer den bindande minimidimensioneringen av vårdpersonal att öka kostnaderna för omsorgen dygnet runt med cirka 9 miljoner euro fram till 2023. En sjudagarsgaranti för primärvården beräknas öka kostnaderna med närmare 30 miljoner euro per år. I regeringsprogrammet ingår tilläggsfinansiering för reformerna, som dock förefaller otillräcklig i förhållande till de uppskattade kostnaderna.

Enligt regeringsprogrammet ska man även inleda en reform av socialskyddet, och i samband med den görs en övergripande reform av utkomststöd.

Sote-uudistukseen liittyen toimialalle on myönnetty sosiaali- ja terveysministeriöstä valtionavustusta Rakenneuudistus -hankkeeseen 12,1 miljoonaa euroa (2020–2021) sekä Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaan 6,6 miljoonaa euroa (2020–2022). Sosiaali- ja terveystoimiala on hakenut valtionavustusta myös joihinkin muihin hankkeisiin.

Rakenneuudistus -hankkeen tavoitteita ovat:

- uuden sote-ratkaisun mukaisen järjestäjäroolin ja organisoitumisen varmistaminen
- järjestäjästrategian laatiminen sekä johtamismallien ja päätöksentekojärjestelmän kehittäminen
- palveluverkon ja sen toimijoiden hallinnan ja ohjauksen mallien kehittäminen
- palveluketjujen johtamisen ja ohjauksen kehittäminen uusien toimintamallien mukaisesti
- tiedolla johtamisen tiekartan laatiminen, tiedolla johtamisen kyvykkyyksien vahvistamisen suunnittelu ja tietoallusratkaisun toteuttaminen
- digitaalisten välineiden kehittäminen ja käyttöönotto uusien toimintatapojen ja prosessien yhtenäistämisen tukemiseksi

Lisäksi rakenneuudistus -hankkeessa kehitetään ja ohjataan yhteistyöaluetasolla erikoissairaanhoidon järjestämistä yhteistyössä Uudenmaan tulevien hyvinvointialueiden kanssa. Valmisteltavia kokonaisuuksia ovat mm. toiminnan ja talouden jatkuva seuranta, tietojohdamisen kehittäminen, palveluintegraatio ja alueellisten erikoissairaanhoidon rakenteiden suunnittelu. Tärkeimpiä tavoitteita ovat:

- parantaa HUS-yhtymän ja jäsenkuntien/maakuntien ja viranhaltijoiden johdon vuoropuhelua sekä selkiyttää ja systematisoida näiden tahojen välisiä yhteistyökäytäntöjä
- vahvistaa kuntien/maakuntien roolia strategisesti merkittävien asioiden (mm. strategisten tavoitteiden ja merkittävien kehittämishankkeiden) suunnittelussa ja seurannassa
- varmistaa, että strategisesti merkittävien asioiden valmistelussa huomioidaan sekä toiminnallinen että taloudellinen näkemys
- kehittää yhteistä tietopohjaa jatkuvan seurannan tarpeisiin sekä muodostaa toimintamalli toiminnan ja talouden seurantaan sekä operatiivisella että strategisella tasolla
- kehittää palveluintegraatiota perus- ja erityistason välillä.

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman tavoitteet ovat:

- Saatavuus, oikea-aikaisuus ja jatkuvuus
- Ennaltaehkäisy ja ennakointi
- Laatu ja vaikuttavuus
- Monialaisuus ja yhteen toimivuus ja
- Kustannusten nousun hillintä.

Lisäksi jatketaan käynnissä olevia toimialan kehittämisprojekteja kolmen toimintamallin (terveys- ja hyvinvointikeskus, perhekeskus ja senioripalvelut) mukaisesti ja palvelujen integraatiota vahvistaen.

Sosiaali- ja terveystoimialalla edistetään työllisyyden kuntakokeilussa maahanmuuttajien kotoutumista laajentamalla maahanmuuttoyksikön asiakaskriteerijä koskemaan kaikkia

I samband med vårdreformen har social- och hälsovårdsministeriet beviljat sektorn ett statsunderstöd på 12,1 miljoner euro (2020–2021) för omstruktureringsprojektet och 6,6 miljoner euro för programmet Framtida social- och hälsovårdscentral (2020/2022). Social- och hälsovårdssektorn har ansökt om statsunderstöd även för vissa andra projekt.

Målsättningar i projektet Strukturreform:

- garantera rollen som organisatör och organiseringen i enlighet med vårdreformen
- utarbeta en organisationsstrategi samt utveckla ledningsmodeller och ett system för beslutsfattande
- utveckla modeller för hantering och styrning av servicenätverket och dess aktörer
- utveckla ledning och styrning av servicekedjor i enlighet med nya strategier
- utarbeta en vägkarta för informationsledning, planera dess förmåga och bygga en datasjö
- utveckla och införa digitala verktyg för att stödja harmonisering av nya metoder och processer

I projektet strukturreform styrs och utvecklas dessutom organiseringen av specialistvården inom samarbetsområdet tillsammans med de blivande vårdområdena i Nyland. Bland de helheter som ska beredas finns kontinuerlig övervakning av verksamheten och ekonomin, utveckling av informationsledningen, serviceintegration och planering av regionala strukturer för specialiserad sjukvård. De viktigaste målsättningarna är:

- förbättra dialogen mellan HUS-koncernen och medlemskommunerna/landskapen och tjänsteinnehavarledningen samt klargöra och systematisera samarbetsmetoderna mellan dessa parter,
- stärka kommunernas/landskapens roll i planeringen och uppföljningen av ärenden med avsevärd strategisk betydelse (såsom strategiska mål och betydande utvecklingsprojekt)
- säkerställa att såväl det funktionella som det ekonomiska perspektivet beaktas i beredningen av ärenden med avsevärd strategisk betydelse
- utveckla en gemensam kunskapsbas för behovet av kontinuerlig övervakning och utforma en strategi för övervakning av verksamheten och ekonomin på både operativ och strategisk nivå,
- utveckla serviceintegrationen mellan bas- och specialnivån.

Målen för programmet Framtidens vårdcentral är:

- Tillgång, tidpunkt och kontinuitet
- Förebyggande och prognostisering
- Kvalitet och effektivitet
- Mångsidighet och interoperabilitet samt
- Kontroll av kostnadsstegringen.

Dessutom fortsätter sektorns pågående utvecklingsprojekt i enlighet med de tre verksamhetsmodellerna (central för hälsa och välbefinnande, familjecenter och senior tjänster) medan serviceintegrationen förstärks.

Social- och hälsovårdssektorn främjar invandrarnas integration inom kommunförbundet för sysselsättning genom att invandrarenhetens kundkriterier utvidgas till att omfatta alla

kotoutuja-asiakkaita ja kehittämällä maahanmuuttajien palveluja monialaisessa yhteistyössä.

Helsingin kaupungin ja Maahanmuuttoviraston välinen sopimus turvapaikanhakijoiden vastaanottoimmasta päättyi 24.10.2021. Maahanmuuttovirasto järjestää Helsingin vastaanottokeskuksen asiakkaana olevien turvapaikanhakijoiden palvelut jatkossa ja siirtoa valmistellaan yhteistyössä Maahanmuuttoviraston ja kaupungin kesken. Vakinaisella henkilöstöllä säilyy palvelussuhdeturva.

Väestö- ja asiakasmäärän kehitys

Väestö kasvaa Helsingissä vuonna 2021 viimeisimmän ennusteen mukaan kokonaisuudessaan 0,74% kuluvan vuoden tasosta. Ikäryhmittäin suurinta kasvu on ikääntyvissä, 75–84 -vuotiaissa, jossa arvioitu väestökasvu ensi vuonna on noin 5 %. Väestönkasvun painottuminen 75 vuotta täyttäneeseen väestöön tuottaa palvelutarpeen kasvua ikääntyneiden palveluissa.

Muiden muutosten vaikutukset palvelutuotantoon

Koronapandemia, valmistautuminen sote-uudistukseen ja sen toimeenpanoon liittyvä hanketyö ovat vaikuttaneet merkittävästi palvelustrategisten linjausten valmisteluun. Näissä olosuhteissa tärkeimmät periaatteet ovat toisiinsa vahvasti linkittyvät palvelujen järjestämisen konkretisointi ja kehittäminen sekä palvelujen saatavuuden ja integraation varmistaminen.

Rakenneuudistus-hankkeessa järjestäjän roolin konkretisointi on yksi keskeisistä tavoitteista. Vuoden 2021 aikana laaditaan järjestäjän visio ja strategia, joiden avulla valmistaudutaan sote-uudistuksen läpivientiin. Strategiassa määritellään painopisteet, palvelulupaukset sekä tavoitteet mm. palvelujen tuotannon, hankintojen, palvelurakenteen ja talouden osalta. Tätä varten laaditaan taustaselvityksiä koskien asiakkaiden terveyttä ja hyvinvointia, palvelutarvetta ja palvelujärjestelmää. Valmistelutyö linkittyy vahvasti myös Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman hyötytavoitteisiin.

Tuotantotapojen arvioinnin ja oman tuotannon läpivalaisun systemaattinen kehittäminen järjestämistehtävän tukena sisältää sekä tarkemman suunnitelman Make or Buy -analyysistä vuodelle 2021 että kunkin palvelujen osalta tilannekatsauksen (ns. mini-MoB -analyysimallin kehittämisen). Laajat MoB-analyysit kohdistuvat strategisesti merkittäviin kokonaisuuksiin kuten palvelujen elinkaareen tai palveluverkkoon liittyviin tarkasteluihin, tulevien merkittävien hankintojen valmisteluun sekä haastavassa tilanteessa olevien palvelujen tarkasteluun (mm. pandemian aiheuttama hoito- ja palveluvelka tietyissä palveluissa).

Palvelutuotannon ohjauksen ja hallinnan kehittäminen oman ja ulkoisen toiminnan sekä erikoissairaanhoidon osalta liittyy järjestämistoiminnan kehittämiseen. Kokonaisvaltainen palvelutuotannon hallinta ja ohjaus edellyttävät nykyistä selkeämpien prosessien, vastuiden ja välineiden määrittelyä ja niiden kehittämistä. Järjestäjästrategian painopisteet ja tavoitteet sekä tiedolla johtamisen suunnitelma ohjaavat osaltaan palvelutuotannon hallinnan ja ohjauksen prosessien määrittelyä ja kehitystä.

integrationskunder och genom att invandranas tjänster utvecklas inom ramen för sektorsövergripande samarbete.

Avtalet mellan Helsingfors stad och Migrationsverket om mottagning av asylsökande upphör 24.10.2021. Migrationsverket ordnar framöver service för de asylsökande som är kunder vid Helsingfors förläggning och överföringen förbereds i samarbete mellan Migrationsverket och staden. Anställningstryggheten bibehålls för ordinarie personal.

Utveckling i antalet invånare och kunder

Enligt den senaste prognosen kommer befolkningen i Helsingfors 2021 att öka med 0,74 procent från den nuvarande nivån. I åldersgruppen 75–84 år sker den största ökningen, uppskattningsvis ca 5 procent nästa år. Då befolkningsökningen är störst bland dem som fyllt 75 år ökar efterfrågan på service för äldre.

Hur de andra förändringarna påverkar tjänsteproduktionen

Coronapandemin, förberedelserna inför vårdreformen och projektarbetet i samband med att verkställa den har i hög grad bidragit till beredningen av tjänsteproduktionens riktlinjer. Under dessa omständigheter är de viktigaste principerna starkt sammankopplade med att konkretisera och utveckla serviceutbudet samt med att säkerställa servicens tillgänglighet och integration.

Ett av strukturreformens centrala mål är att konkretisera rollen som organisatör. Under 2021 utarbetas organisationens vision och strategi med hjälp av vilka man förbereder sig att verkställa vårdreformen. I strategin fastställs prioriteringar, tjänstelöften och målsättningar för bland annat serviceproduktionen, upphandlingen, servicestrukturen och ekonomin. För detta ändamål görs bakgrundsutredningar om kundernas hälsa och välbefinnande, servicebehovet och servicesystemet. Beredningen har ett starkt samband med nyttorna i programmet Framtidens vårdcentral.

Den systematiska utvecklingen av bedömningen av produktionsmetoder och genomlysningen av egen produktion som stöd för organiseringsuppdraget ska omfatta både en mer detaljerad plan för Make or Buy-analys för 2021 och en lägesrapport för varje tjänst (utveckling av en "mini-MoB-analysmodell"). Omfattande MoB-analyser är inriktade på strategiskt betydande helheter som översyn av tjänstelivscykeln eller tjänstenätet, förberedelse av framtida betydande upphandling och granskning av utmanande tjänster (t.ex. underskott för vissa tjänster/viss vård på grund av pandemin).

Utvecklingen av styrningen och hanteringen av serviceproduktionen i fråga om egen och extern verksamhet samt specialiserad sjukvård har ett samband med utvecklingen av organisationsverksamheten. En övergripande hantering och styrning av tjänsteproduktionen förutsätter tydligare processer, ansvar och verktyg än för närvarande och en utveckling av dem. Prioriteringarna och målen i anordnarstrategin samt planen för informationsledning fastställer och utvecklar processerna för hantering och styrning av tjänsteproduktionen.

Strategisen tuottajaohjauksen kehittämissuunnitelmaluonnoksen toimenpiteet konkretisoivat ulkoisen palvelutuotannon ohjauksen kehittämisen tavoitteet:

- tuottajaohjauksen perusprosessien ajan tasalle saattaminen
- hankinta-asiiantuntemuksen kasvattaminen
- hankintaa ja sopimushallintaa tukevien tietojärjestelmien käyttöönotto tai käytön tehostaminen
- hankintojen tiedolla johtamisen mahdollistaminen sekä tiedolla johtamisen kehittäminen
- tuottajaohjaukseen liittyvän yhteistyön lisääminen ylittämällä palvelukokonaisuus- ja yksikkörajat sekä sidosryhmät
- hankintojen vaikuttavuuden kasvattaminen
- hankintoihin liittyvien riskien tunnistaminen ja pienentäminen
- merkittävimpien sisäisten ja ulkoisten palvelu- ja materiaaliuottajien analysointi, validointi ja tarvittavien toimenpiteiden toteutus.

Tavoitteet ja suoritteet

Sosiaali- ja terveystoimialalla on neljä sitovaa toiminnan tavoitetta:

- parannamme asiakaskokemusta ja asiakastyytyväisyyttä
- edistämme helsinkiläisten hyvinvointia ja terveyttä ja ehkäisemme syrjäytymistä
- palvelumme ovat lähellä kaupunkilaisia ja helposti saatavissa
- toimintamme on taloudellisesti kestävää ja tuottavaa.

Tavoitteiden mittarit kytkeytyvät vuoden 2021 toiminnan painopisteisiin, kuten lasten ja mielenterveyspalvelujen sekä lähisuhdeväkivalta lapsiperheissä palveluketjujen toimeenpano, psykiatristen avohoidon potilaiden sairaalapäivien määrä, kotihoidon liikkumissopimukset, asiakaskokemuksen parantaminen, henkilökohtaisen avun projekti, terveysasemien hoitotakuu, suun terveydenhuollon yhteydensaanti, kotihoidon etähoito, ympärivuorokautinen hoito sekä sähköinen asiointi.

Toimiala on asettanut kaksi muuta toiminnan tavoitetta, jotka liittyvät lapsiperheiden sosiaaliseen osallisuuteen ja tehtävien täyttöasteeseen. Lisäksi toimiala osallistuu kaupunkiyhteisten hyte-tavoitteiden toteuttamiseen. Lasten ja nuorten harrastamisessa tuetaan vähävaraisten perheiden tai syrjäytymisriskissä olevien lasten ja nuorten harrastus- ja vapaa-ajan toimintaa sekä kannustetaan vanhempia tukemaan lasten harrastustoimintaa ja osallistutaan kaupunkiyhteisen toimintamallin ja koordinaattorikentän kehittämiseen. Ikäihmisten liikkumisen edistämiseksi panostetaan liikkumissopimuksen käytön laajentamiseen sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluihin, lisäämällä muun muassa etäpalveluiden käyttöä kotihoidon ja palvelukeskusten asiakkaille sekä vahvistamalla Seniori-Infon edellytyksiä antaa tietoa ja ohjausta liikkumiseen.

Toimialan vuoden 2021 suoritettavat tavoitteet pohjautuvat vuoden 2020 ennustettuun tasoon. Lisäksi suoritteissa on huomioitu toiminnallisia muutoksia, kuten asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin käyttöönotto ja digitalisaation lisääminen. Koronaepidemia aiheuttaa epävarmuutta suoritettaviin, koska epidemiatilanteen pahentuessa vuoden 2020 hoito- ja palveluvaje kasvaa ja purkaminen kohdistuu arvioitua enemmän vuodelle 2021.

Ätgärderna i utkastet till en plan för utveckling av den strategiska producentstyrningen har följande konkreta mål för utvecklingen av hur den externa tjänsteproduktionen styrs:

- uppdatering av de grundläggande processerna för producentstyrning
- ökad sakkunskap om upphandling
- införande eller effektivare användning av informationssystem till stöd för upphandling och avtalshantering
- möjlighet att styra upphandling datadrivet samt utveckling av datadrivet ledarskap
- ökat samarbete i fråga om producentstyrning över gränserna för serviceenheter, enheter och intressenter
- ökad effektivitet i upphandlingen
- identifiering och minskning av risker i samband med upphandling
- analys och validering av de viktigaste interna och externa tjänste- och materialproducenterna och genomförande av behövliga åtgärder.

Målsättningar och prestationer

Social- och hälsovårdssektorn har fyra bindande verksamhetsmål:

- vi förbättrar kundupplevelsen och kundnöjdheten
- vi främjar helsingforsarnas välbefinnande och hälsa och förebygger utslagning.
- våra tjänster är nära invånarna och är lättåtkomliga
- vår verksamhet är ekonomiskt hållbar och produktiv.

Målsättningarna anknyter till prioriteringarna i verksamheten år 2021, såsom tillhandahållandet av servicekedjor för barn och mentalvårdstjänster samt barnfamiljer med våld i nära relationer, antalet sjukhusdagar för psykiatriska patienter inom öppenvården, avtalen om hemvård, en förbättrad kundupplevelse, projektet för personlig assistans, vårdgarantin för hälsostationer, kontakt till munhälsovården, hemtjänstens distansvård, vård dygnet runt samt e-tjänsterna.

Sektorn har ställt upp två andra verksamhetsmål i samband med socialrådgivning för barnfamiljer och tillsättningsgraden för uppgifterna. Dessutom deltar sektorn i att nå stadens gemensamma må bra-målsättningar. Sektorn understöder hobby- och fritidsverksamhet för barn och ungdomar i mindre bemedlade familjer med risk att marginaliseras och uppmuntrar föräldrarna att stödja barnens hobbyer samt deltar i stadens gemensamma verksamhetsmodell och utveckling av samordningsstrukturen. De äldres rörlighet främjas genom motionsavtalen som utvidgas till sjukhus-, rehabiliterings- och omsorgstjänsterna och genom en ökning av distanstjänsterna för hemtjänstens och servicecentralernas kunder samt genom att förstärka Senior-infos förutsättningar att ge råd och handledning för motion.

Sektorns prestationsmål för 2021 grundar sig på den prognostiserade nivån för 2020. Dessutom har man i åtgärderna tagit hänsyn till operativa förändringar, såsom införandet av patient- och klientdatasystemet Apotti samt en ökad digitalisering. Coronaepidemin orsakar osäkerhet i prestationsmålen, eftersom epidemin blev värre under 2020 och underskottet inom vård och service ökar och man uppskattar att en allt större del ska avhjälpas under 2021.

Suurimmat nousut suoritämäärissä tapahtuvat hammashoidon muussa asiointissa (+33 %), sosiaalihuoltolain mukaista erityistä tukea tarvitsevien lasten määrässä (+12,5 %) ja lastensuojelun avohuollon lapsissa (+10 %). Hammashoidon muu asiointi kasvaa digipalveluiden kehittymisen myötä. Erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä kasvaa, koska on havaittu tarve sosiaalihuoltolain mukaiselle perhetyölle ja sen vuoksi kehitetty palvelutuotantoa. Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärät ovat kääntyneet usean vuoden laskun jälkeen kasvuun. Varhaisempi perheiden tuki ei ole riittänyt ehkäisemään sosiaalihuoltolain perhesosiaalityön ja lastensuojelun avohuollon lasten määrän nousua. Suoritteet laskevat merkittävimmin hammashuollon käynneissä (-16,3 %), päihdehuollon laitoshoidon hoitovuorokausissa (-12,5 %) sekä sosiaalihuoltolain palvelutarpeen arviointien määrä perhe- ja sosiaalipalveluissa (-11,8 %). Palvelutarpeen arviointien määrä laskee osaksi koronaepidemian vuoksi ja osaksi Apotin käyttöönoton aiheuttaman suoritevähenemän vuoksi.

Riskit ja epävarmuustekijät

Koronapandemia lisää merkittävästi toimialan tehtäviin liittyviä epävarmuustekijöitä. Moni asiakas ja potilas siirtää palveluun hakeutumistaan tartuntapelon vuoksi. Toimialan henkilöstöä on pandemiasta johtuen keskitetty tarvittaviin tehtäviin, mikä aiheuttaa palvelutarjonnan vähentymistä erityisesti kiireettömässä hoidossa. Suurin hoitovelka syntyy suun terveydenhuoltoon sekä terveydenhuollon kiireettömän hoidon piiriin kuuluviin toimenpiteisiin ja vastaanottoihin.

Osa hoito- ja palvelukäynneistä on mahdollista toteuttaa etäpalveluna, mutta esimerkiksi sosiaalihuollon ja mielenterveys- ja päihdepalvelujen osalta on välttämätöntä, että tarvittavat tapaamiset ja hoito pystytään järjestämään lähikohtaamisina.

Pandemian hoitoon liittyvät tehtävät kuormittavat vuonna 2021 ensi sijassa epidemiologista toimintaa, epidemiaterveysasemia (Laakso ja Malmi) sekä neuvonta- ja viestintäpalveluja. Mikäli tartunnan saaneiden osuus kasvaa merkittävästi, lisääntyy samalla sairaalatoiminnan ja pandemian hoitoon liittyvän oheistoiminnan kuormitus. Laakson sairaala toimii epidemiasairaalana ja tarvittaessa käyttöön otetaan Herttoniemessä sijaitseva varasairaala. Tartuntojen lisääntyessä on tärkeää turvata henkilöstön toimintakyky, jotta tarvittavia palveluja pystytään kohtuudella tarjoamaan.

Koronapandemian jälkeisiä kaupungin palautumisohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä, kuten digitaalisuuden lisäämistä ja palvelujen saatavuuden turvaamista, toteutetaan osana sosiaali- ja terveystoimen normaalia toimintaa.

Koko toimialan osalta henkilöstön saatavuus on keskeinen epävarmuustekijä. Tilannetta pyritään parantamaan jatkuvalla rekrytoinnilla, mutta haasteena on, että koulutettua työvoimaa ei ole riittävästi saatavilla. Lakiuudistukset lisäävät myös henkilöstön tarvetta.

Den största ökningen i antalet prestationer skedde inom övriga tandvårdsbesök (+33 %), antalet barn som behöver särskilt stöd i enlighet med socialskyddslagen (+12,5 %) och barnskydd i öppenvård (+10 %). Övriga ärenden i tandvården ökar i takt med att de digitala tjänsterna utvecklas. Antalet barn som behöver särskilt stöd ökar på grund av behovet av familjearbete enligt socialvårdslagen och därmed har serviceproduktionen utvecklats. Klientantalet i det öppna barnskyddet har ökat efter många år av en nedåtgående trend. Ett tidigare stöd till familjerna har inte räckt till för att motarbeta ökningen av socialarbetet enligt socialvårdslagen och antalet barn i det öppna barnskyddet. Prestationerna minskar mest för tandvårdsbesök (-16,3 %), vårdtyggn inom missbrukarvård (-12,5 %) och antalet bedömningar av servicebehovet i familje- och socialservice i enlighet med socialvårdslagen (-11,8 %). Antalet bedömningar av servicebehovet minskar delvis på grund av coronaepidemin och delvis på grund av att prestationerna minskar då Apotti införs.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Coronapandemin ökar märkbart osäkerheten i sektorns uppgifter. Många klienter och patienter skjuter upp besöket i rädsla för smitta. Sektorns anställda har på grund av pandemin hänvisats till uppgifter där de behövs, vilket leder till att serviceutbudet minskar speciellt i den icke-brådskande vården. Det största vårdunderskottet finns inom munhälsa samt åtgärder och mottagningar i den icke-akuta vården.

En del vård- och servicebesök kan genomföras på distans, men till exempel inom socialvården och mental- och missbrukarvården är det nödvändigt att möten och vård kan ordnas fysiskt.

Uppgifter i samband med hanteringen av epidemin belastar år 2021 främst den epidemiologiska verksamheten, epidemihälsostationerna (Dal och Malm) samt rådgivnings- och kommunikationstjänsterna. Om andelen smittade ökar avsevärt, ökar samtidigt belastningen av sjukhusverksamheten och verksamheten kring hanteringen av pandemin. Dals sjukhus är epidemisjukhus och i Herttonäs finns ett reservsjukhus som kan anlitas vid behov. När smittfallen blir fler är det viktigt att trygga personalens verksamhetsförmåga, så att behövlig service kan erbjudas i skäligen utsträckning.

Målen och åtgärderna för stadens återhämtningsprogram efter coronapandemin, såsom att öka digitaliseringen och trygga tillgången till tjänster, ska genomföras som en del av den normala verksamheten inom social- och hälsovårdsväsendet.

Tillgång på personal är en central osäkerhetsfaktor i hela sektorn. Man försöker avhjälpa situationen med kontinuerlig rekrytering, men risken finns att utbildad personal inte är tillgänglig. Lagändringarna ökar även behovet av personal.

Kaupunkistrategian toteuttaminen

Kestävän kasvun turvaaminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE) on keskeinen osa kaikkia sosiaali- ja terveystoimialan palveluja ja hankkeita. Toimiala määrittelee vuonna 2021 HYTE-valmistelua tukevat rakenteet osana palvelujen kehittämistä sekä kytkee kaupungin hyvinvointisuunnitelman ja Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystoimialan suunnitelman ja Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystoimialan suunnitelman -ohjelman toimenpiteet eheäksi kokonaisuudeksi.

Lasten ja nuorten mielenterveyden palveluja on kehitetty yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalvelujen sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin kuntayhtymän (HUS) kanssa. Kehittämisessä on hyödynnetty ilmiöpohjaista palveluketjumallinnusta ja rakennettu palvelujen kokonaisuutta huomioiden eri ikäryhmien ja eri palvelutarvetasojen tarpeet sekä palvelujen yhteensovittaminen. Toimialoilla otetaan vuonna 2021 käyttöön sovittuja toimintamalleja ja palveluja, koulutetaan henkilöstöä yhdessä sovittuihin työmenetelmiin sekä toteutetaan seurantaa ja arviointia tiedolla johtamisen tukemiseksi.

Lähisuhdeväkivalta- ja päihteet lapsiperheissä -palveluketjut otetaan käyttöön, jotta lapset ja perheet saisivat oikea-aikaisesti apua ja tukea lähisuhdeväkivallan ja päihteiden käytön aiheuttamiin ongelmiin. Henkilöstöä koulutetaan päihteiden käytön ja lähisuhdeväkivallan tunnistamiseen, siihen puuttumiseen ja hoitoon sekä kehitetään palveluketjujen tiedolla johtamista. Palveluaukkoja korjataan ottamalla käyttöön esimerkiksi maahanmuuttajaperheille kohdennettuja vanhemmuustaitoja vahvistavia hoitomenetelmiä. Lapsiperheiden palveluiden ja lastensuojelun tilannearviointiosaamista vahvistetaan oikea-aikaisen tuen varmistamiseksi.

Helsinki Lapset SIB -vaikuttavuusinvestointihankintaa (1.4.2019–31.3.2031) jatketaan Mellunkylän ja Vuosaaren alueilla. Tavoitteena on ehkäistä lastensuojelun tarvetta kohdentamalla pitkäkestoista ja ennaltaehkäisevää Perheen mukana -palvelua asiakasanalyysin pohjalta valikoituneille perheille. Tulospohjaisessa rahoitussopimuksessa sijoittajat kantavat hankkeen taloudellisen riskin ja kunta maksaa toimenpiteiden mitattavista ja todennettavista tuloksista.

Kaupunki osallistuu Helsingin poliisin uuden ihmiskauppayksikön moniammatilliseen yhteistyöhön.

Nuorten saamia digitaalisia palveluja, kuten monialaista chattia ja kasvokkain tehtävää työtä nuorten erilaisissa ja muuttuvissa toimintaympäristöissä parannetaan. Lastensuojelua kehitetään systeemisen mallin pohjalta yhdessä muiden keskeisten toimijoiden kanssa. Yli 18-vuotiaiden lastensuojelun jälkihuolto keskitetään kokonaisuudessaan nuorten palveluihin ja aikuissosiaalityöhön. Jälkihuollossa toteutetaan seurantatutkimusta nuorten hyvinvoinnista ja palveluista Helsingin ja Itä-Suomen yliopistojen kanssa.

Liikkumishjelma kytketään kaikkiin kaupungin palveluihin sekä kaikkien ikäryhmien palveluihin. Liikkumisen roolia vahvistetaan osana hoitoketjuja ja palveluohjausta. LiiKu-tuki on helsinkiläisten tarpeesta lähtevä monialaisesti liikunnan, kulttuurin ja sosiaali- ja terveystoimialan keinoin toteutettu tukimuoto, jota tarjotaan kaupunkilaisille, joilla esiintyy paljon terveys- ja hyvinvointiriskejä. LiiKu-tukea kehitetään sosiaali- ja

Genomförande av stadsstrategin

Tryggande av en hållbar tillväxt

Främjande av hälsa och välfärd (HYTE) är en central del av social- och hälsovårdssektorns alla tjänster och projekt. Sektorern bestämmer strukturer som stöder HYTE-beredningen 2021 som en del av serviceutvecklingen samt sammanför stadens välfärdsplan och åtgärderna för programmet Framtidens vårdcentral till en harmonisk helhet.

Mentalvårdstjänster för barn och unga har utvecklats tillsammans med fostrans- och utbildningssektorn, kultur- och fritidssektorns ungdomstjänster samt samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (HUS). Vid utvecklingen har man tillämpat fenomenbaserade modeller för servicekedjan och skapat helheter med hänsyn till olika åldersgrupper och olika servicebehov samt sammanjämkning av tjänsterna. Under 2021 inför sektorerna avtalade verksamhetsmodeller och tjänster, personalen tränas för överenskomna arbetsmetoder och uppföljning och utvärdering stöder det datadrivna ledarskapet.

Servicekedjan för barnfamiljer med våld i nära relationer och missbruk startar så att barnen och familjerna ska få hjälp och stöd i rätt tid för de problem som våldet och missbruket orsakar. Personalen utbildas för att identifiera, ingripa i och behandla missbruk och våld i nära relationer och dessutom utvecklas den datadrivna ledningen av servicekedjorna. Luckor i servicen lappas genom att man inför t.ex. vårdmetoder som stärker föräldraskapet för invandrarfamiljer. Servicen för barnfamiljer och kompetensen för lägesbedömningen i barnskyddet förstärks för att säkerställa stöd i rätt tid.

Upphandlingen av sociala utfallskontrakt för Helsingfors barn (1.4.2019–31.3.2031) fortsätter i områdena Mellungsby och Nordsjö. Meningen är att dämpa behovet av barnskydd genom att rikta varaktig och förebyggande service till familjer som valts ut på basis av en klientanalys. I det resultatbaserade finansieringsavtalet bär investerarna projektets ekonomiska risk och kommunen betalar för mätbara och verifierbara resultat.

Staden deltar i det multiprofessionella samarbetet vid Helsingforspolisens nya enhet för människohandel.

Digitala tjänster för unga, såsom mångsidig chatt och arbete ansikte mot ansikte bland unga i olika och föränderliga miljöer, ska förbättras. Barnskyddet utvecklas på grundval av en systemmodell tillsammans med andra viktiga aktörer. Eftervården av barnskyddet för personer över 18 år koncentreras i sin helhet till ungdomstjänsterna och vuxensocialarbetet. Vid eftervården görs en uppföljningsundersökning om ungdomars välfärd och service tillsammans med Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet.

Motions- och rörlighetsprogrammet ska kopplas till stadens alla tjänster och till tjänsterna för alla åldersgrupper. Betydelsen av motion kommer att förstärkas som en del av vårdkedjorna och servicerådgivningen. LiiKu-stödet utgår från helsingforsarnas behov, en stödform för motion, kultur och social- och hälsovårdstjänster som erbjuds invånare med stora risker när det gäller deras hälsa och välfärd. LiiKu-stödet utvecklas i samarbete

terveystoimen ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan yhteistyönä. LiiKu-tuki mahdollistaa terveyden ja hyvinvoinnin riskiryhmissä oleville asiakkaille yhdenvertaisen liikkumiseen ja kulttuuriin osallistumisen tarjoamalla heille palveluohjausta liikunnan ja kulttuurin palveluihin. Palvelutarjottimen laajentamiseksi toimialat ja kanslia kehittävät yritysyhteistyötä.

Henkilökunnan tietoisuutta liikkumisen hyödyistä ja mahdollisuuksista lisätään vahvistamalla säännöllistä viestintää toimialalla sekä yhdessä henkilöstön kanssa kehitetään aktiivisia toimintatapoja työn arkeen liikkumisen tueksi.

Uudistuvat palvelut

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmassa edistetään palvelujen integraatiota perhekeskus-, terveys- ja hyvinvointikeskus- sekä senioripalvelut -toimintamalleilla. Integraatiosta hyötyvät erityisesti paljon palveluja tarvitsevat asiakkaat. Ehyiden palveluketjujen rakentamista jatketaan monialaisena yhteistyönä tarvittaessa yli organisaatorajojen asiakkaille yhteensopivina, integroituina palveluina. Sosiaali- ja terveystoimialalla jatketaan terveysasemapaalvelujen parantamista Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeen tavoitteiden mukaisesti ja toimialalla analysoidaan terveysasemapaalvelujen kehittämiskohteet ja niitä tukevat rakenteet.

Ennaltaehkäiseviä, liikkuvia ja matalan kynnyksen palveluja lisätään. Kotiin vietävien palvelujen kehittämistä jatketaan ja aukioloaikoja laajennetaan mahdollisuuksien mukaan. Palveluseleiden käyttöä lisätään ja terveysasemapaalveluja hankitaan lisäpalveluna.

Perhekeskus-, terveys- ja hyvinvointikeskus- ja senioripalvelut -toimintamallien välillä kehitetään asiakasohjausta ja konsultaatiokäytäntöjä. Vahvistetaan yhteistyötä erikoissairaanhoidon sekä muiden toimialojen kanssa esimerkiksi yhteisten palveluketjujen kehittämisellä ja käyttöönotolla. Konsultaatioihin määritellään yhteinen malli sekä kehitetään esihenkilöverkostojen sujuvaa toimintaa ja palvelukonseptien yhteistä viestintää.

Palvelujen ja toimintatapojen systemaattista kehittämistä jatketaan hyödyntämällä Leania ja nelimaalin mukaisia asiakaskokemus ja saatavuus-, vaikuttavuus-, tuottavuus- ja henkilöstökokemuskäytäntöjä. Leania hyödynnetään myös johtamisessa.

Perhekeskus-, terveys- ja hyvinvointikeskus- ja senioripalvelut -toimintamalleihin liittyviä rakennushankkeita edistetään. Kampin perhekeskus avataan ja Myllypuron terveys- ja hyvinvointikeskukseen kuuluva Kontulan rakennus remontoidaan. Haagan ja Malmin perhekeskuksen ja terveys- ja hyvinvointikeskuksen osalta tehdään tarveselvitys. Myös uuden Malmin sairaalan tarveselvitys käynnistetään ensi vuoden aikana. Uusia seniorikeskuksia suunnitellaan Vuosaareen, Pohjois-Haagan, Ruoholahteen ja Laajasaloon. Koskelan Muistikylä-ideologian mukaisen seniorikeskuksen rakentamisen aloittamisen tavoiteaikataulu on loppuvuosi 2021.

Myönteisen erityiskohtelun määrärahan kohdentamista jatketaan alueille, joissa on sosioekonomisin mittarein suurempaa palvelujen tarvetta.

mellan social- och hälsovårdssektorn och kultur- och fritidssektorn. LiiKu-stödet gör det möjligt för personer i riskgrupperna att delta jämlikt i kultur och motion genom att de erbjuds servicevägledning i idrotts- och kulturtjänster. Sektorerna och stadskansliet utvecklar företagssamarbetet för att bredda servicepaletten.

Personalens medvetenhet om fördelarna med och möjligheterna till motion ska ökas genom att den regelbundna kommunikationen inom sektorn förstärks och genom att aktiva metoder som stöd för vardagsmotion utvecklas tillsammans med personalen.

Tjänsterna förnyas

Programmet Framtidens vårdcentral främjar serviceintegrering av verksamhetsmodellerna familjecenter, centraler för hälsa och välbefinnande samt seniortjänster. I synnerhet de som har ett stort servicebehov gagnas av integrationen. Man fortsätter bygga enhetliga servicekedjor i form av sektorsövergripande samarbete, vid behov i form av integrerade tjänster som är kompatibla med kunderna och som överskrider de organisatoriska gränserna. Inom social- och hälsovårdssektorn fortsätter förbättringen av hälsostationstjänsterna i enlighet med målen för projektet Framtidens vårdcentral, och i sektorn analyseras utvecklingsobjekt inom hälsostationstjänsterna och strukturer som stöder dessa.

Förebyggande och ambulerande tjänster liksom också tjänster med låg tröskel ska öka. Utvecklingen av tjänsterna som levereras till hemmen fortsätter och öppetiderna utökas såvitt det är möjligt. Användningen av servicesedlar ökar och man skaffar extra hälsocentraltjänster.

Mellan verksamhetsmodellerna för familjecenter, centraler för hälsa och välbefinnande och seniortjänster utvecklas kundvägledningen och konsultationspraxis. Samarbetet med den specialiserade sjukvården och andra sektorer stärks, till exempel genom utveckling och införande av gemensamma servicekedjor. En gemensam modell för konsultation fastställs, och en smidig drift av chefernas nätverk och den gemensamma kommunikationen mellan servicekoncepten utvecklas.

Den systematiska utvecklingen av tjänster och praxis fortsätter genom att man utnyttjar Lean samt kundupplevelser och synpunkter på tillgänglighet, slagkraft, lönsamhet och personalupplevelse. Även i ledarskapet utnyttjas Lean.

Byggnadsprojekt som hänför sig till verksamhetsmodellerna för familjecenter, centraler för hälsa och välbefinnande och seniortjänster främjas. Kampens familjecenter öppnas och byggnaden i Gårdsbacka, som hör till Kvarnbäckens central för hälsa och välbefinnande, renoveras. Det görs en behovsutredning för Hagas och Malms familjecenter och central för hälsa och välbefinnande. Behovsutredningen för Malms nya sjukhus startar också nästa år. Nya seniorcenter planeras i Nordsjö, i Norra Haga, i Gräsviken och på Degerö. Målet är att börja bygga ett seniorcenter i stil med Minnesbyn i Forsby i slutet av 2021.

Anslaget för positiv särbehandling fortsätter på de områden där det finns ett större behov av tjänster än vad som krävs enligt socioekonomiska indikatorer.

Osatyökykyisten työllistymistä tuetaan nivomalla työkyvyn tukea osaksi tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusta sekä kehittämällä tuetun työllistymisen, työvalmennuksen ja työhönvalmennuksen menetelmiä. Helsinki on hakenut mukaan sosiaali- ja terveysministeriön Työkykyhankkeeseen.

Helsinki on mukana Uudenmaan kehittämishankkeessa, jossa kehitysvammaisten terveyspalvelujen uudistamisella tavoitellaan kehitysvammaisten henkilöiden palvelujen saatavuuden turvaamista. Hankkeen keskeisiä tavoitteita ovat kehitysvammaisten terveydenhoidon hoitopolkujen ja hoidon porrastuksen suunnittelu, kehitysvammapsykiatrian sekä kehitysvammapoliklinikatoiminnan yhtenäistäminen Uudellamaalla ja toimivien konsultaatiokäytäntöjen rakentaminen.

Hävikkiruokaterminaali otetaan käyttöön sekä jatketaan ruoka-aputoiminnan kehittämistä osallisuutta ja ihmisten toimijuutta vahvistavaksi yhdessä ruoka-aputoimijoiden kanssa. Palveluohjausta parantamalla edistetään ruoka-avun käyttäjien kiinnittymistä sosiaali- ja terveyspalveluihin.

Asumattomuuden puolittamisen toimenpidesuunnitelmaa toteutetaan yhdessä muiden toimijoiden kanssa osana tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaa ja Helsingin sosiaali- ja terveystoimen paljon palveluita tarvitsevien asiakkaiden palveluja. Asumisneuvontapalvelua laajennetaan perustamalla matalan kynnyksen asumisen neuvontapiste sekä lisäämällä kaupunkitasoista asumisneuvontaa digitaalisia palveluja hyödyntäen.

Edistetään mielenterveyskuntoutujien asumisketjua sairaala-palveluasuminen-tukiasuminen-tavallinen asuminen.

Toimialan yksi keskeisiä tavoitteita on hyvän asiakaskokemuksen tarjoaminen helsinkiläisille. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi kerätään asiakaspalautetta kaikista palveluista monien eri kanavien kautta. Tavoitteena on hyödyntää saatua palautetietoa entistä systemaattisemmin mm. tekoälyn avulla ja näin vahvistaa tiedolla johtamista paremman asiakaskokemuksen aikaan saamiseksi.

Uusien toimintamallien ja palvelupisteiden suunnittelussa huomioidaan asiakkaiden tarpeet ja toiveet entistä varhaisemmassa vaiheessa. Aasukkaita kutsutaan mukaan kumppaneiksi palvelujen kehittämiseen. Asiakasraadit, kokemusasiiantuntijat ja lakisäätteiset neuvostot ovat vahvasti mukana uusien palvelujen suunnittelussa. Lisäksi hyödynnetään erilaisia digitaalisia osallisuuden välineitä, kuten kerrokantasi.hel.fi -alustaa.

Helsingissä toteutetaan osallistuvan budjetoinnin toinen kierros 2020–2021. Sosiaali- ja terveystoimiala tulee keskittymään erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien kuulemiseen osallistuvan budjetoinnin ideoinnissa ja yhteiskehittämisessä. Tavoitteena on luoda puitteet kaikkien kaupunkilaisten yhdenvertaiselle mahdollisuudelle olla mukana vaikuttamassa osallistuvan budjetoinnin toteutumiseen.

Etäpalvelujen käyttöä lisätään ja etäyhteyksiä hyödynnetään myös moniammatillisessa yhteistyössä. Johtamisessa käytetään digitaalisuutta aiempaa enemmän ja palveluissa vahvistetaan tietojohtamista.

Sysselsättningen av partiellt arbetsföra stöds genom en sammankoppling med framtidens vårdcentral och genom utveckling av nya metoder för sysselsättningsstöd, arbetsträning och vägar in i arbetslivet. Helsingfors har ansökt om att få delta i social- och hälsovårdsministeriets projekt Arbetsförmåga.

Helsingfors deltar i ett utvecklingsprojekt i Nyland, där syftet med reformen av hälsovårdstjänsterna för personer med intellektuell funktionsnedsättning är att trygga dessa personers tillgång till tjänster. Projektets centrala mål är att planera vårdsteg och -stigar för personer med intellektuell funktionsnedsättning, att förenhetliga psykiatri och den polikliniska verksamheten för sådana personer i Nyland samt att bygga upp en fungerande konsultationspraxis.

Matsvinnsterminalen inleder sin verksamhet och mathjälpen vidareutvecklas så att den förstärker delaktigheten och människornas aktivitet tillsammans med dem som levererar mathjälpen. Genom att förbättra servicevägledningen bidrar man till att de som anlitar mathjälpen får tillgång till social- och hälsovårdstjänster.

En åtgärdsplan för att halvera hemlösheten genomförs tillsammans med andra, som en del av programmet Framtidens vårdcentral och tjänster för kunder som behöver mycket service från social- och hälsovårdsväsendet i Helsingfors. Boenderådgivningstjänsten utvidgas genom att man inrättar ett lättillgängligt rådgivningsställe för boende och ökar boenderådgivningen på stadsnivå med hjälp av digitala tjänster.

För dem som genomgår psykisk rehabilitering främjas boendekedjan sjukhus–serviceboende–stödboende–vanligt boende.

En av sektorns centrala målsättningar är att erbjuda en god kundupplevelse åt helsingforsarna. För att uppnå detta mål samlar man in kundinformation om alla tjänster via flera olika kanaler. Syftet är att på ett mer systematiskt sätt utnyttja den respons som erhållits, bland annat med hjälp av AI, och på så sätt stärka det datadrivna ledarskapet för en bättre kundupplevelse.

Vid utformningen av nya verksamhetsmodeller och serviceställen beaktas kundernas behov och önskemål i ett allt tidigare skede. Invånare bjuds in som partner för att utveckla servicen. Kunderna, erfarenhetsexperterna och de lagstadgade råden är starkt engagerade i planeringen av nya tjänster. Dessutom utnyttjas olika digitala redskap för delaktighet såsom hel.fi-plattformen Säg din åsikt.

I Helsingfors genomförs medborgarbudgeten för andra gången 2020–2021. Social- och hälsovårdssektorn kommer att fokusera på att lyssna särskilt på dem i utsatt position i samband med idéer och gemensam planering i medborgarbudgeten. Målet är att skapa en ram för lika möjligheter för alla stadsbor att vara med och påverka medborgarbudgetens utfall.

Användningen av distanstjänster ökas och fjärruppkoppling utnyttjas också i det multiprofessionella samarbetet. Ledningen tillämpar digitalisering i allt större utsträckning och datadrivet ledarskap förstärks i servicen.

Apotti-järjestelmän käyttöönotto siirtyi lokakuusta 2020 huhtikuulle 2021 koronapandemian takia. Käyttöönoton siirtyminen aiheuttaa osin kustannusten siirtymistä vuodelta 2020 vuoteen 2021, mutta se aiheuttaa myös uusia kustannuksia mm. hankkeen uudelleen suunnittelusta syntyvien kustannusten muodossa.

Apotin käyttöönoton jälkeen monet tällä hetkellä käytössä olevat asiakas- ja potilastietojärjestelmät jäävät määräajaksi ns. katselukäyttöön. Järjestelmissä olevaa tietoa tarvitaan vielä, mutta uutta tietoa tai muutoksia tietoihin ei tallenneta. Osa tietojen siirrosta Apottiin ja kansalliseen arkistoon ajoittuu Apotin käyttöönoton jälkeiseen aikaan. Järjestelmien katselukäytöstä aiheutuu kustannuksia, jotka ovat alhaisempia kuin normaali käytössä, mutta kustannukset ovat tilapäisesti osin päällekkäisiä Apotin kustannusten kanssa.

Digitalisaatiota ja tiedolla johtamista edistetään vahvasti. Tietojohtamisen tietoaalustasta ja tietoaalustrategiasta mahdollistavat johtamisen tarvitsemien tietojen keräämisen, yhdistelyn ja muokkaamisen johtamisen tarpeisiin. Samalla mahdollistetaan asiakkaiden palveluissa tarvittavien tietojen saatavuus ja hyödynnettävyys, kun siirrytään vanhoista järjestelmistä uuden yhtenäisen Apotti-järjestelmän käyttöön.

Helsinki kehittää tietoon perustuvia ennakoivia palveluja, joilla asiakas voi saada palvelun ilman, että hänen tarvitsee erikseen hakea sitä. Tähän kytkeytyy oleellisesti kansalaisen oikeus hallita omia tietojaan ja tietoja itsestään. My data -periaatteen kehittämien ja tietoon perustuvien ennakoivien palvelujen tarjoaminen sosiaali- ja terveystoimialalla toimii myös ennalta ehkäisevästi, kun ongelmat eivät pääse kasautumaan. Sosiaali- ja terveystoimialan tiedolla johtaminen ja tietoaalustrategiasta kytketään osaksi kaupungin datastrategian kehittämistä.

Apotissa kotihoidon mobiilisovellus mahdollistaa reaaliaikaisen näkyvyyden asiakastietoihin ja asiakastietojen dokumentoinnin asiakkaan luona. Tämä parantaa potilasturvallisuutta ja varmistaa asiakkaan osallistumista sekä tiedonsaantia. Lisäksi se säästää ammattilaisten aikaa jälkikäteen kirjauksilta. Kotihoidon kaikki mobiilipuhelimet uusitaan Apotti-järjestelmän käyttöön sopiviksi.

Osana Apottia otetaan käyttöön kansalaisille tarkoitettu sähköinen asiakkaan asiointiportaali Maisa. Maisa mahdollistaa turvallisen kaksisuuntaisen viestinnän kansalaisen ja ammattihenkilöstön välillä ja monien uudenlaisten digitaalisten palvelujen toteuttamisen.

Omaolon ja Terveystieteiden kehittämistä jatketaan. Omaolo tuo merkittävää hyötyä kansalaisille mahdollistamalla Käypä hoito -suositukseen perustuvan laadukkaan oirearvion tekemisen ja toimenpidesuosituksen antamisen itsepalveluna. Samalla se säästää niukkoja ammattilaisresursseja niitä kriittisemmin tarvitsevien kansalaisten käytettäväksi. Omaolo-palvelua hyödynnetään uutena muun muassa suun terveydenhuollon määräaikaistarkastuksissa. Terveystieteiden kehittäminen mahdollistaa kansalaisen terveys- ja riskitietoihin perustuvan ennakoivan puuttumisen, ohjeet ja oikea-aikaisen tuen ja palvelun.

Erilaiset pikaviestintäratkaisut ja robottiratkaisujen käyttö asiakaspalveluissa lisääntyy ja korvaa osin puhelimitse tapahtuvia yhteydenottoja. Asiakas hyötyy ajasta ja paikasta riippumattomista palveluista samalla kuin palvelujen järjestäjä tai tuottaja säästää kustannuksissa. Myös puhelimitse annettavia

På grund av coronapandemin flyttas införandet av Apotti från oktober 2020 till april 2021. Denna senareläggning medför delvis att kostnader överförs från år 2020 till år 2021, men den medför också nya kostnader bl.a. i form av kostnader som förädlas av att projektet planeras om.

Efter övergången till Apotti bibehålls många nuvarande klient- och patientdatasystem en viss tid för s.k. bläddring. Data som finns i systemet behövs fortfarande men man matar inte in nya data eller gör ändringar i uppgifterna. En del data migreras till Apotti och en del till Riksarkivet efter att Apotti har införts. Det kostar att bläddra i systemen och trots att kostnaderna är lägre än vid normal användning är de tillfälligt överlappande med kostnaderna för Apotti.

Digitalisering och datadrivet ledarskap främjas kraftigt. Plattformen för datadrivet ledarskap och lösningen med en datasjö gör det möjligt att samla in, kombinera och bearbeta data för ledningen. Samtidigt blir data som behövs i kundservicen tillgänglig och användbar då man övergår från gamla system till att använda det nya enhetliga systemet Apotti.

Helsingfors utvecklar en databaserad proaktiv service som gör det möjligt för kunden att få service utan att separat behöva ansöka om den. Detta har ett starkt samband med den medborgerliga rättigheten att hantera sina egna data och uppgifter om sig själv. Att tillhandahålla proaktiva tjänster som utvecklas och baseras på My data inom social- och hälsovårdsbranschen fungerar också förebyggande när problemen inte anhopas. Social- och hälsovårdssektorns datadrivna ledarskap och lösning med en datasjö kopplas samman med utvecklingen av stadens datastrategi.

Apottis mobilapp för hemtjänsten gör det möjligt att se kunduppgifter i realtid och att dokumentera uppgifter hemma hos kunden. Detta förbättrar patientsäkerheten och garanterar att klienten är delaktig och får information. Dessutom sparar proffsen tid från att anteckna i efterhand. Alla mobiltelefoner i hemtjänsten byts ut så att de kan anpassas till Apotti-systemet.

Den för medborgarna avsedda elektroniska kundportalen Maisa börjar användas som en del av Apotti. Maisa möjliggör en säker tvåvägskommunikation mellan medborgare och sjukvårdspersonalen och att skapa många nya slags digitala tjänster.

Man fortsätter utveckla Omaolo och bedömningen av hälsovinster. Omaolo innebär en stor fördel för medborgarna genom att de som självbetjäning kan få en god bedömning av symtomen och behandlingsrekommendationer i enlighet med god medicinsk praxis. Samtidigt sparas de knapphändiga resurserna för de medborgare som mest behöver proffsen. Tjänsten Omaolo utnyttjas bland annat inom återkommande granskningar av munhälsan. En utveckling av hälsovinsterbedömningen gör det möjligt att ingripa, ge råd samt service och stöd i rätt tid baserat på medborgarens uppgifter om hälsa och risker.

Olika typer av snabbkommunikationslösningar och användning av robotik i kundtjänsten ökas och de ersätter delvis kontakter per telefon. Kunden drar nytta av tjänster som är oberoende av tid och plats samtidigt som organisationen eller producenten sparar på kostnaderna. Tjänster som tillhandahålls per telefon

palveluja tarvitaan tulevaisuudessa, ja takaisinoittoa perustuva palvelumalli otetaan käyttöön toiminnoissa, joihin se soveltuu.

Palvelusetelikäytössä olevan Effector-tietojärjestelmän käytön laajentamista myös ostopalvelujen hallintaan selvitetään.

Ammattilaisten työskentelyn, työvuorojen suunnittelun ja toiminnan tilojen tehokkaamman käytön ohjaamiseen kehitetään toiminnanohjausjärjestelmää, jonka määrittely aloitetaan vuonna 2021.

Tietojen parempi ja luotettava hyödyntäminen vaatii myös luotettavat arkistointiratkaisut. Kaupunki kehittää yhteistä sähköisen tallentamisen ja arkistoinnin ratkaisua. Sosiaali- ja terveystoimiala on yhdessä muiden kuntien ja HUS-yhtymän kanssa kehittämässä sähköisiä asiakirjojen arkistoinnin ratkaisuja potilasasiakirjojen ja kuvantamisen tietojen luotettavan pysyvän tallentamisen ja tietojen hyödyntämien varmistamiseksi.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen digitaalisia palveluja kehitetään. Perheentuki.fi -sisältöä ja sovellusta kehitetään tukemaan itsehoitoa. Hyvinvointitarkastus ja elintapavalmennuksia otetaan käyttöön ja Apotti-integraatiota edistetään. Liikkumisen ja kulttuurin etäpalveluja kehitetään ikääntyneille kaupunkiyhteisesti. Vahvistetaan ikääntyneiden digitaalisia valmiuksia. Tuetaan uusien digitaalisten innovaatioiden kehittämistä ja käynnistämistä. Tuetaan digiopetusta erityisesti ikääntyneille sekä informoidaan tehostetusti olemassa olevasta opetustarjonnasta.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa luodaan rakenteet asiakastarvelähtöiselle järjestöyhteistyölle ja vahvistetaan yhteistyötä järjestöjen kanssa.

Osaamisen kehittämisen painopisteenä on Apotin käyttöönoton tuki. Apotti muuttaa työtä ja työn tekemisen tapaa, mikä asettaa muutospainetta myös johtamiselle. Johtamisen kehittämisen keskiössä on uudistumisen edistäminen sekä kehittyminen tiedolla johtamisessa. Apotin käyttöönoton myötä panostaminen hyvään asiakaskokemukseen sekä monikanavaisen asiointin ja yhteisen työn edistäminen korostuvat entisestään.

Johtamisessa kiinnitetään huomiota tasalaatuisuuden varmistamiseen ja ripeään puuttumiseen ongelmatilanteissa. Esihenkilötyötä tehdään valmentavalla otteella ja esihenkilö varmistaa mm. onnistumiskeskustelujen avulla, että jokainen tiimi ja työntekijä tietävät työnsä tavoitteet. Tavoitteiden saavuttamiseen ja strategian mukaisiin työsuorituksiin kannustetaan käyttämällä monipuolisesti erilaisia palkitsemisen muotoja. Henkilöstökokemusta mitataan säännöllisesti ja työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelmat tehdään syksyllä 2020 toteutettavien Kunta10 ja Uudistumisen pulssi -henkilöstökyselyjen tulosten perusteella.

behövs också i framtiden och en servicemodell för återuppringning kommer att införas i de funktioner där detta är lämpligt.

Man utreder om datasystemet Effector, som används för servicesedlar, kan användas även för hanteringen av köpta tjänster.

För att styra proffsens arbete, planeringen av skift och en effektivare användning av verksamhetslokalerna utvecklas ett verksamhetsledningssystem, vars utformning inleds 2021.

Ett bättre och mer tillförlitligt utnyttjande av uppgifterna kräver också tillförlitliga arkiveringslösningar. Staden utvecklar en gemensam lösning för elektronisk lagring och arkivering. Social- och hälsovårdssektorn utvecklar tillsammans med andra kommuner och HUS-koncernen elektroniska lösningar för dokumentarkivering i syfte att säkerställa en pålitlig permanent lagring av journalhandlingar och uppgifter från utbildning och möjligheterna att utnyttja uppgifterna.

Digitala tjänster för främjande av välfärd och hälsa utvecklas. Innehållet i sajten Familjestöd utvecklas så att det stöder egenvården. Må bra-granskning och livsstilscoachning startar och Apotti-integrationen främjas. Staden utvecklar gemensamt distanstjänster inom motion och kultur för de äldre. De äldres digitala färdigheter stärks. Utvecklingen och införandet av digitala innovationer stöds. Den digitala undervisningen stöds i synnerhet för äldre, och det informeras effektivt om det befintliga undervisningsutbudet.

Inom familje- och socialservicen skapas strukturer för ett organisationssamarbete utifrån kundens behov och samarbetet med organisationerna förstärks.

Inom kompetensutvecklingen prioriteras stödet för att börja använda Apotti. Apotti ändrar arbetet och arbets sättet, vilket skapar förändringstryck också på ledarskapet. Inom ledarskapsutvecklingen är det essentiellt att främja reformen och att utvecklas i att leda datadrivet. I och med Apotti framhåvs satsningarna på en bra kundupplevelse och främjandet av servicen genom flera kanaler och av det gemensamma arbetet.

I ledningen fäster man vikt vid att kvaliteten är jämn och att man snabbt tar itu med problem. Chefsarbetet utförs coachande, och chefen säkerställer bl.a. genom framgångssamtal att varje team och anställd känner till målen för sitt arbete. Med hjälp av flera och mångsidiga belöningsformer uppmuntras personalen till att nå målen och till goda arbetsprestationer i enlighet med strategin. Personalupplevelsen mäts regelbundet och utvecklingsplanerna för arbetshälsan utarbetas på grundval av resultaten från personalenkäterna Kommun10 och Uudistumisen pulssi hösten 2020.

Vastuullinen taloudenpito

Yksikkökustannusten kehitys

Toimialan vuoden 2021 yksikkökustannukset on laskettu vuoden 2020 ennusteluvusta huomioiden sosiaali- ja terveystalouden määrärahojen kasvu ja tuottavuustavoite.

Talousarvion lastensuojelun yksikkökustannuksen ennustetaan nousevan hieman vuoden 2020 ennustetusta yksikkökustannuksesta. Yksikkökustannukseen vaikuttaa esimerkiksi koronapandemia, jonka vuoksi muun muassa lastensuojeluilmoitukset ja sijoitukset ovat vähentyneet.

Vammaistyön yksikkökustannuksen on arvioitu hieman kasvavan vuoden 2020 toisesta virallisesta ennusteesta. Koronapandemiatilanne vaikuttaa suuresti vammaistyön palvelujen, kuten kuljetuspalvelujen ja työ- ja päivätoiminnan käyttöön, joilla voi olla vaikutuksia yksikkökustannukseen.

Terveysasematoiminnan suoritteiden arvioidaan olevan samalla tasolla kuin vuoden 2020 ennusteesta laskettu yksikkökustannus. Koronapandemiasta johtuen lääkäreiden ja hoitajien terveysasemakäynnit ovat vähentyneet yhteensä 60 000 käynnillä vuoden 2019 vastaavasta tasosta. Koronapandemian vuoksi digitaalisen terveysaseman päivystysavun suoritteet ovat kasvaneet lähes 60 000.

Päihde- ja psykiatriapalveluissa yksikkökustannuksen nousuun vaikuttaa ostopalvelujen kasvaneet kustannukset.

Suun terveydenhoidon kiireetöntä hoitoa supistettiin merkittävästi kevään ja kesän aikana koronapandemian vuoksi, joka pienentää suun terveydenhuollon yksikkökustannusta.

Kotihoidon yksikkökustannuksen arvioidaan toteutuvan vuoden 2020 ennusteen tasoisena.

Kaupunkistrategian mukaan Helsinki tavoittelee yksikkökustannuksissa muiden suurten kaupunkien keskiarvoa. Sosiaali- ja terveystalouden yksikkökustannuksia seurataan Kuntaliiton Suurten kaupunkien terveydenhuollon kustannukset julkaisussa sekä Kuusikko-työryhmän julkaisuissa vanhusten sosiaali- ja terveystalouden kustannuksista, lastensuojelun palveluista ja kustannuksista, vammaisten palveluista ja kustannuksista sekä päihde- ja mielenterveyspalveluista. Talousarvion yksikkökustannuksia ei voi suoraan verrata kaupunkivertailujen yksikkökustannuksiin. Kaupunkien yksikkökustannusvertailut nostavat esiin eroavaisuuksia, jotka vaativat tarkempia analyyskejä. Tiedot ovat raporteissa mahdollisimman vertailukelpoiset, mutta kustannuseroihin voivat vaikuttaa esimerkiksi erot tietopohjassa ja palvelurakenteessa.

Yksikkökustannukset ovat terveystalouden muuta kuusikko-kaupunkeja korkeammat ikäryhmissä 0–6 -vuotiaat, 7–14 -vuotiaat, 75–84 -vuotiaat ja 85 vuotta täyttäneet. Kustannukset ovat muiden Kuusikko-kaupunkien keskiarvoa korkeammat myös lastensuojelussa, vammaispalveluissa ja päihdehuollon asumispalveluissa. Terveystalouden muuta Kuusikko-kaupunkeja korkeammassa yksikkökustannuksissa on vuonna 2019 lähennetty vuoteen 2018 verrattuna muissa ikäryhmissä paitsi 85 vuotta täyttäneissä. Espoo ja Vantaalla on lähennetty kaikkien ikäryhmien yksikkökustannuksissa. Lastensuojelussa asiakaskohteiset kustannukset ovat muissa Kuusikko-

Ansvarsfull hushållning

Utveckling i kostnaderna per enhet

Sektorns kostnader per enhet 2021 har beräknats med beaktande av de ökade anslagen för social- och hälsovårdstjänster och målet för produktivitet i förhållande till prognosen för 2020.

Den budgeterade kostnaden per enhet för barnskydd förutspås öka något jämfört med prognosen för 2020. Kostnaden per enhet påverkas exempelvis av coronaepidemin, som bland annat har lett till att barnskyddsanmälningarna och placeringarna har minskat.

Kostnaderna per enhet för arbete med personer som har en funktionsnedsättning beräknas öka något från den andra officiella prognosen för 2020. Coronapandemin påverkar i hög grad hur servicen för personer med funktionsnedsättning anlitats, såsom färdtjänst och arbets- och dagverksamhet, vilket kan ha konsekvenser för kostnaderna per enhet.

Prestationen för hälsostationsverksamheten beräknas ligga på samma nivå som den prognostiserade kostnaden per enhet för 2020. På grund av coronapandemin har antalet besök hos läkare och skötare på hälsocentralerna minskat med sammanlagt 60 000 från nivån 2019 men däremot har antalet prestationer inom jourtjänsten vid den digitala hälsostationen ökat med nästan 60 000.

Kostnadsökningen inom missbrukartjänsterna och de psykiatriska tjänsterna beror på de ökade kostnaderna för köpta tjänster.

Den icke-akuta munhälsovården skars ner ordentligt under våren och sommaren på grund av coronapandemin, vilket minskar kostnaderna per enhet för munhälsovård.

Hemtjänstens kostnader per enhet beräknas ligga på samma nivå som prognosen för 2020.

Enligt stadsstrategin söker Helsingfors i fråga om kostnader per enhet uppnå medelvärdet för övriga stora städer. Social- och hälsovårdstjänsternas kostnader per enhet följs upp i Kommunförbundets publikation om hälsovårdskostnaderna i de stora städerna samt arbetsgruppen Sextettens publikation om kostnader för äldre, tjänster och kostnader inom barnskyddet, tjänster och kostnader för personer med funktionsnedsättning samt missbrukar- och mentalvårdstjänster. Kostnaderna per enhet i budgeten kan inte jämföras direkt med motsvarande kostnader i stadsjämförelser. En jämförelse av kostnaderna per enhet i städerna visar på skillnader som kräver mer detaljerade analyser. Uppgifterna i rapporterna är så jämförbara som möjligt, men kostnadsskillnaderna kan exempelvis bero på skillnader i dataunderlaget och servicestrukturen.

Kostnaderna per enhet för hälsojourerna är högre än i de övriga Sextettstäderna i åldersgrupperna 0–6 år, 7–14 år, 75–84 år och 85 år fyllda. Genomsnittskostnaden är högre än i de övriga Sextettstäderna också inom barnskyddet, tjänsterna för personer med funktionsnedsättning och boendetjänsterna för missbrukare. Under 2019 har kostnaderna per enhet inom vården, vilka är högre än i de andra Sextettstäderna, närmast sig nivån för 2018 i alla åldersgrupper utom 85 år fyllda. Man har närmast sig Esbo och Vanda i kostnaderna per enhet i alla åldersgrupper. Kostnaderna per klient inom barnskyddet har stigit från år 2018 till 2019 i de andra Sextettstäderna, men i

kaupungeissa nousseet vuonna 2019 verrattuna vuoteen 2018, mutta Helsingin kustannukset ovat nousseet muita nopeammin. Vammaispalveluiden kustannukset ovat muissa Kuusikko-kaupungeissa laskeneet, Helsingin ero muihin on hieman kasvanut.

Yksikkökustannuseroja selittävät muun muassa palveluiden myöntämisperusteiden erot kaupunkien välillä. Esimerkiksi 75 vuotta täyttäneistä on Helsingissä säännöllisen kotihoidon piirissä selkeästi suurempi osa kuin Espoossa ja Vantaalla ja yleisesti palveluiden piirissä on hieman enemmän asiakkaita kuin naapurikaupungeissa. 75 vuotta täyttäneissä avopalvelujen, vanhainkotihoidon ja erikoissairaanhoidon kustannukset ovat vastaavan ikäistä asukasta kohden Helsingissä naapurikaupunkeja selkeästi korkeammat. Naapurikaupunkeja alemmat kustannukset ovat ko. ikäryhmässä terveyskeskuksen lyhytaikaisoidossa ja tehostetussa palveluasumisessa.

Lastensuojelussa sijoitettujen lasten määrä on kasvanut Helsingissä ja lapset ovat raskashoitaisempia, joka on johtanut laitoshoitovuorokausien kasvuun raskaimmissa palveluissa. Laitoshoidossa on tehty Uudenmaan yhteinen kilpailutus, jonka myötä vuorokausihinnat ovat jonkin verran nousseet.

Kehitysvammahuollon palvelujen laskennalliset käyttöpäiväkohtaiset nettokustannukset vuonna 2019 olivat Helsingissä naapurikaupunkeja korkeammat laitoshoidossa, perhehoidossa, tehostetussa palveluasumisessa sekä työ- ja päivätoiminnassa. Kehitysvammaisten tehostetun palveluasumisen korkeammat asiakaskohtaiset hinnat johtuvat osaksi Helsingin asiakkaiden suuremmista käyttöpäivien määristä.

Vaikutusten arviointi

Terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Osa helsinkiläisistä on erittäin haavoittuvassa asemassa ja heille kasautuu niin terveyteen kuin elämäntaatuunkin liittyviä ongelmia sekä niiden riskitekijöitä. Haavoittuvassa asemassa olevien korkea määrä kasvattaa tarvetta erityisesti monimuotoisten peruspalvelujen tarjonnalle, paljon palveluja tarvitsevien asiakasryhmien löytämiselle ja tunnistamiselle, palvelujen paremmalle kohdentamiselle niitä eniten tarvitseville sekä monialaisten palveluketjujen koordinoinnille.

Palvelujen saatavuutta parannetaan kehittämällä toimintamalleja, jotka esimerkiksi nopeuttavat palveluun pääsyä eri kanavien kautta, sekä auttavat etsimään ja tunnistamaan riskissä olevia asiakkaita. Palvelujen integraatio varmistaa kokonaisvaltaisen ja hyvän hoidon ja palvelun asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti.

Sosiaali- ja terveystoimialalla kehitetään ennaltaehkäiseviä ja ennakoivia palveluja, tukien samalla helsinkiläisten omaa vastuunottoa hyvinvoinnista ja terveydestä. Digitaalisten ja matalan kynnyksen palvelujen kehittäminen antaa siihen uusia mahdollisuuksia. Digitaalisia palveluja hyödynnetään ja räätälöidään osana asiakkaan palveluprosesseja. Samalla vapautetaan ammattilaisten resursseja niitä tarvitseville asiakkaille. Digitaalisten palveluiden kehittämisessä tulee kuitenkin huomioida, että kaikilla ei ole mahdollisuutta niiden hyödyntämiseen.

Etsivät ja matalan kynnyksen palvelut kohdistuvat usein ihmisiin, joilla on erittäin suuri avun tarve, mutta ei kykyä hakeutua

Helsingfors har kostnaderna ökat snabbast. Kostnaderna för tjänster för personer med funktionsnedsättning har sjunkit i de andra Sextettstäderna, och Helsingfors skillnad till de andra har ökat en aning.

Skillnaderna i kostnaderna per enhet förklaras bland annat av skillnaderna i kriterierna för att bevilja tjänster mellan städerna. Andelen av befolkningen som fyllt 75 i hemvården är t.ex. betydligt större i Helsingfors än i Esbo och Vanda och generell omfattas en större andel av servicen än i grannkommunerna. Kostnaderna för öppen service, vård på äldreboenden och specialiserad sjukvård för dem som fyllt 75 år är klart högre per invånare i Helsingfors än i grannstäderna. Inom denna åldersgrupp är kostnaderna för kortvarig vård vid hälsocentralen och för serviceboende med heldygnsomsorg lägre än i grannkommunerna.

Antalet utplacerade barn inom barnskyddet har ökat i Helsingfors och det är tyngre att vårda barnen, vilket har lett till en ökning av antalet dygn i institutionell vård i de tyngsta tjänsterna. I Nyland har den institutionella vården konkurrensutsatts gemensamt, vilket har lett till en viss ökning av dygnspriserna.

De kalkylerade nettokostnaderna per dag för service för personer med intellektuell funktionsnedsättning år 2019 var högre i anstaltsvården, familjevården, serviceboendet med heldygnsomsorg samt dag- och arbetsverksamheten i Helsingfors än i grannstäderna. De högre kostnaderna per klient för serviceboendet med heldygnsomsorg för personer med intellektuell funktionsnedsättning beror delvis på att Helsingfors klienterna har ett större antal vård dygn.

Konsekvensbedömning

Hälsa- och välfärdskonsekvenser

En del av helsingforsarna är i en ytterst utsatt position och hos dem hopas problem med hälsan och även livsstilen samt riskfaktorer i samband med dessa. Det stora antalet utsatta personer ökar behovet i synnerhet av att erbjuda mångsidiga bastjänster, att hitta och identifiera de kundgrupper som behöver mycket service, att bättre rikta servicen till dem som behöver den mest samt att koordinera branschövergripande servicekedjor.

Tillgången till tjänster förbättras genom att man utvecklar verksamhetsmodeller som t.ex. ger fortare tillgång till service via olika kanaler och som hjälper till att hitta och identifiera riskutsatta klienter. En serviceintegration säkerställer en holistisk och god vård och service i enlighet med kundens behov.

Social- och hälsovårdssektorn utvecklar förebyggande och proaktiva tjänster som samtidigt stöder helsingforsarnas eget ansvarstagande för sitt välbefinnande och sin hälsa. Utvecklingen av digitala tjänster med låg tröskel ger nya möjligheter till detta. Digitala tjänster utnyttjas och anpassas som en del av kundens serviceprocesser. Samtidigt frigörs de professionella resurserna för de kunder som behöver dem. Vid utvecklingen av digitala tjänster bör man dock ta hänsyn till att alla inte har möjlighet att utnyttja dem.

De uppsökande tjänsterna liksom också tjänsterna med låg tröskel riktar sig ofta till människor med mycket stort behov av

palveluihin. Ne lisäävät etenkin kaikista vaikeimmin tavoitettavien henkilöiden hyvinvointia ja osallisuutta. Aikuissoosiaalityön etsivää lähiötä kehitetään ja organisoidaan uudelleen muun muassa johtamisen ja kokemusasiantuntijuuden hyödyntämisen näkökulmista sekä tuotetaan sosiaalisen raportoinnin avulla tietoa haavoittuvassa asemassa olevien asiakasryhmien tilanteista.

Koronapandemian osalta on tunnistettu, että haavoittuvassa asemassa olevat väestöryhmät kärsivät epidemian vaikutuksista eniten. Koronapandemiolla on merkittäviä vaikutuksia väestön terveyteen ja hyvinvointiin ja sosiaali- ja terveyspalvelujen tarpeeseen. Päihde- ja mielenterveyden edistäminen ja hoito sekä lähisuhdeväkivallan ehkäisy ja hoito ovat tärkeitä koronapandemian aikana ja sen jälkeen. Rokottamatta jääneille pienille lapsille ja koululaisille järjestetään mahdollisuuksia saada rokotusohjelman mukaiset rokotukset.

Koronapandemia on lisännyt kotitalouksien taloudellista epävarmuutta ja heikentänyt tulevaisuuden ennakkointia. Vuonna 2021 valmistaudutaan pitkään perustoimeentulotukea saaneiden kotitalouksien hakeutumiseen täydentävän toimeentulotuen piiriin. Mikäli koronapandemia ja akuutin tuen tarve jatkuu uusilla tartunta-aalloilla, on myös vuonna 2021 varauduttava akuutin tuen järjestämiseen (ruokahuolto, majoitus, sosiaalityön tuki, kansalaismaskit).

Lapsivaikutukset

Talousarviossa on useita toimenpiteitä, joilla on merkittävää positiivista vaikutusta lasten ja nuorten hyvinvointiin ja terveyteen sekä vanhemmuuden vahvistamiseen. Keskeisimpiä niistä ovat lasten ja nuorten mielenterveyden palveluketjun, lähisuhdeväkivallasta lapsiperheessä ja lapsen kokemana palveluketjun sekä päihde- ja riippuvuudet lapsiperheessä palveluketjun valmisteleminen ja toimeenpaneminen, SIB-hanke sekä perhekeskus-toimintamallin integraatio Tulevaisuuden sote-keskukseen. Toimenpiteet edistävät lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ehkäisemällä syrjäytymistä ja siirtämällä palveluiden painopistettä lastensuojelusta ja erikoissairaanhoidosta varhaisempaan tukeen ja hoitoon.

Palveluketjujen kehittämisen tausta-aineistoina on käytetty seuranta- ja arviointitietoa lasten ja nuorten mielenterveyshäiriöiden, lähisuhdeväkivallan ja päihdeiden käytön yleisyydestä, palvelutarpeiden kasvusta sekä palvelujärjestelmän tämänhetkisistä puutteista ja palveluaukoista. Kehittämistyöhön on osallistunut kokemusasiantuntijoina nuoria sekä vanhempia ja heidän tuottamaansa tietoa on hyödynnetty ratkaisuisissa. Asiantuntijatietoa ovat tuottaneet sosiaali- ja terveystoimialan lisäksi erikoissairaanhoidon, kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan palvelujen edustajat. Palveluketjujen kehittäminen ja vahvistaminen ennaltaehkäisevistä palveluista erityistason tukeen ja hoitoon saakka parantaa palvelujen saatavuutta ja lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä.

Sukupuolivaikutukset

Sote-palveluissa asiakkaan tarve ratkaisee hänelle koottavan palvelukokonaisuuden. Tarpeeseen vaikuttavat monet hyvinvoinnin ja terveyden riskitekijät sukupuolinäkökulmaa laajemmin. Siksi myös talousarvioehdotuksen painopisteet ovat kohdentuneet sukupuolinäkökulman sijasta vahvemmin terveys-

hjälp men utan förmåga att söka sig till tjänsterna. De ökar välbefinnandet och delaktigheten särskilt för de personer som är allra svårast att nå. Det uppsökande arbetet inom socialvården för vuxna ska utvecklas och omorganiseras bland annat genom ledning och erfarenhetsexpenter. Med hjälp av social rapportering produceras information om situationen för klientgrupper i utsatt position.

Man har märkt att de befolkningsgrupper som är i en utsatt position lider mest av coronapandemins följder. Coronapandemin har betydande konsekvenser för befolkningens hälsa och välfärd samt behovet av social- och hälsovårdstjänster. Såväl under som efter pandemin är det viktigt att främja nykterhet och mental hälsa samt att förebygga och ta hand om våld i nära relationer. Små barn och skolbarn som inte vaccinerats ges möjlighet till vaccinationer inom ramen för vaccinationsprogrammet.

Coronapandemin har ökat hushållens ekonomiska osäkerhet och försvagat framtidsutsikterna. År 2021 förbereder man sig för att hushåll som länge fått grundläggande utkomststöd kan ansöka om kompletterande utkomststöd. Om coronapandemin och behovet av akut stöd fortsätter med nya smittvågor måste man även under 2021 vara beredd på att ordna akut stöd (matservice, inkvartering, stöd för socialarbetet, munskydd åt alla).

Konsekvenser för barn

Det finns ett antal åtgärder i budgeten som har en betydande positiv inverkan på barns och ungdomars välbefinnande och hälsa samt på att stärka föräldraskapet. De viktigaste är servicekedjan för mentalvårdstjänster för barn och unga, servicekedjan för barnfamiljer med våld i nära relationer och hur barn upplever våldet, beredning och verkställande av servicekedjan för rusmedel och beroende i barnfamiljer, projektet för sociala utfallskontrakt samt integration av verksamhetsmodellen för familjecenter i Framtidens vårdcentral. Åtgärderna främjar barns, ungas och familjers välfärd genom att förebygga utslagning och flytta tyngdpunkten i tjänsterna från barnskyddet och den specialiserade sjukvården till stöd och vård i ett tidigare skede.

För att utveckla servicekedjorna har man som bakgrundsmaterial använt uppföljnings- och utvärderingsinformation om frekvensen av psykiska störningar hos barn och unga, våld i nära relationer och användning av rusmedel, om ökade servicebehov samt om nuvarande brister och luckor i servicesystemet. Både unga och äldre erfarenhetsexpenter har deltagit i utvecklingen och den information de producerat har tillämpats i lösningen. Utöver social- och hälsovårdssektorn har representanter från den specialiserade sjukvården, fostrans- och utbildningssektorn samt kultur- och fritidssektorns tjänster producerat expertis. Utvecklingen och stärkandet av servicekedjorna från förebyggande tjänster till stöd och vård på specialnivå förbättrar såväl tillgången till tjänster som barns och ungas välfärd och hälsa.

Konsekvenser ur ett jämställdhetsperspektiv

Kundens behov är det avgörande då man samlar ihop en personlig helhet bestående av vårdtjänster. Behovet påverkas av många riskfaktorer inom hälsa och välfärd, utöver jämställdhetsperspektivet. Därför ligger också budgetförslagets fokus mera på att minska skillnaderna i hälsa och välfärd än att

ja hyvinvointierojen kaventamiseen. Kuitenkin sosiaali- ja terveyspalvelujen piirissä olevilla kuntalaisilla tiedetään oleva sukupuolittuneita riskitekijöitä, joihin pyritään tarttumaan ja ennakoidaan. Lisäksi sosiaali- ja terveyspalveluissa tunnistetaan olevan sukupuolittunutta tarjontaa, mikä voi vaikuttaa asiakaskokemukseen.

Toimialalla toteutetaan ”Ihmisoikeuksien Helsinki” – palvelujen kaupunkitasoista yhdenvertaisuussuunnitelmaa, jonka sosiaali- ja terveystoimen painopisteinä ovat henkilökunnan normitietoisien seksuaaliterveysosaamisen lisääminen ja tulkkipalvelujen kehittäminen. Henkilöstöä koulutetaan myös huomioimaan sukupuolen ja perheiden moninaisuutta. Miesten osallisuutta lasten neuvolakäynteihin ja perhevalmennuksiin tuetaan ja henkilökuntaa koulutetaan. Naisten osalta vahvistetaan lähisuuhdeväkivaltaa ennaltaehkäisevää ja tunnistavaa työtettä ja tarjotaan tukea lähisuuhdeväkivaltaa kokeneille.

Toimiala tunnistaa käytäntöjä, jotka tuottavat ja ylläpitävät eriarvoisuutta. Sosiaalisen raportoinnin avulla on tehty eriarvoisuutta lisääviä ilmiöitä näkyviksi. Tietoa hyödynnetään palveluissa niin, että tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ovat osa toimialan arkipäivää.

Ympäristövaikutukset

Vuonna 2021 edistetään ympäristöjärjestelmän rakentamista toimialalle. Ympäristövaikutusten arvioinnin pohjalta on valittu kehitettäväksi osa-alueiksi jätteen määrän vähentäminen ja lajittelu, energiatehokkuus ja uusiutuva energia, vastuulliset hankinnat sekä viestintä ja vaikuttaminen. Tarkemmat tavoitteet asetetaan uuteen ympäristöohjelmaan kaupungin ympäristöpolitiikan, kierto- ja jakamistalouden tiekartan sekä Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman pohjalta. Myös energiansäästön toimintasuunnitelma sisältyy ympäristöohjelmaan. Toimialan asiantuntijat osallistuvat Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpiteiden toteuttamiseen vastuualueillaan, esimerkiksi kierrätykseen, tuotteiden kunnostukseen, ruokapalveluihin ja hankintoihin liittyen. Ympäristöasioista viestitään säännöllisesti. Ympäristökoulutusta ja tukimateriaaleja tarjotaan ekotukihenkilöille, esimiehille ja koko henkilöstölle. Ekotukihenkilöiden verkostoa vahvistetaan edelleen.

Henkilöstösuunnitelma

Sosiaali- ja terveystoimialan vakanssien määrä on vuoden 2020 lopussa noin 12 700. Vuosina 2021–2023 eläkeiän saavuttaa noin 1 540 henkilöä. Tuottavuuden lisääminen edellyttää henkilöstöresurssien käytön tehostamista eli muun muassa henkilöstörakenteen, henkilöstön liikkuvuuden, tehtävien ja työnjaon jatkuvaa arviointia sekä uudistamista.

Vuosien 2021–2022 rekrytointitarve on eläköitymisen ja muun vaihtuvuuden vuoksi vuosittain noin 2 000 henkilöä. Vuonna 2021 sijaistarve on Apotti käyttöönoton vuoksi aiempaa suurempi. Työvoiman saatavuuden ja pysyvyyden turvaamiseksi kiinnitetään erityistä huomiota henkilöstökokemuksen ja työnantajakuivan parantamiseen sekä kilpailukykyiseen palkkaukseen. Henkilöstökokemuksen mittaaminen vakiinnutetaan toimialalla vuoden 2021 aikana ja työnantajaviestintään luodaan linjaukset. Työvoiman saatavuuden ja pysyvyyden edistämisen painopisteitä ovat

beakta genusperspektivet. Men man vet att det finns kommuninvånare med könsrelaterade riskfaktorer som omfattas av social- och hälsovården, och dessa försöker man ta itu med och förutse. Dessutom konstateras det att social- och hälsovårdstjänsterna har ett könsrelaterat utbud, vilket kan påverka kunderfarenheten.

Staden verkställer ”De mänskliga rättigheternas Helsingfors” – likabehandlingsplanen för tjänster på stadsnivå, i vilken social- och hälsovårdsväsendets fokus ligger på att öka personalens normmedvetna kompetens inom sexualhälsa samt en utveckling av tolktjänsterna. Personalen utbildas så att de kan ta hänsyn till genusfrågor och regnbågsfamiljer. Männan stöds att delta i barnens rådgivningsbesök och i familjeträning, och personalen utbildas. Sektorerna stärker det arbete som syftar till att förebygga och identifiera våld mot kvinnor i nära relationer och erbjuder stöd till dem som drabbats av detta

Sektorerna identifierar praktiker som orsakar eller bibehåller ojämlikhet. Med hjälp av den sociala rapporteringen har man synliggjort fenomen som ökar ojämlikheten. Information utnyttjas i tjänsterna på så sätt att jämställdhet och likabehandling blir en del av sektorernas vardag.

Miljökonsekvenser

Under 2021 arbetar sektorn för att bygga upp ett miljösystem. På grundval av miljökonsekvensbedömningen har man valt att minska och sortera avfall, energieffektivitet och förnybar energi, ansvarsfulla inköp samt kommunikation och påverkan som utvecklingsområden. Målsättningen för det nya miljöprogrammet preciseras utifrån stadens miljöpolitik, kartan för cirkulär ekonomi och delningsekonomi samt åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035. Även en verksamhetsplan för att spara på energi ingår i miljöprogrammet. Sektorernas experter deltar i att verkställa åtgärderna i programmet Kolneutralt Helsingfors 2035 inom sina ansvarsområden, exempelvis kring återvinning, reparation av produkter, matservice och upphandling. Man informerar regelbundet om miljöfrågor. Miljöutbildning och stödmaterial erbjuds till ekostödpersoner, chefer och hela personalen. Nätverket av ekostödpersoner stärks ytterligare.

Personalplan

Antalet anställningar inom social- och hälsovårdssektorn beräknas uppgå till ca 12 700 i slutet av 2020. Åren 2021–2023 kommer ca 1 540 anställda att uppnå pensionsåldern. En ökning av produktiviteten förutsätter att personalresurserna används mer effektivt, dvs. bland annat kontinuerlig utvärdering och förnyelse av personalstrukturen, personalens rörlighet, uppgifterna och arbetsfördelningen.

Rekryteringsbehovet under åren 2021–2022 är med anledning av pensionsavgångarna och den övriga omsättningen ca 2 000 personer/år. På grund av Apotti kommer behovet av vikarier under 2021 att vara större än förut. I syfte att trygga tillgången till arbetskraft och dess stabilitet riktas uppmärksamheten i synnerhet på personalupplevelsen, en bättre arbetsgivarimage och en konkurrenskraftig lön. Sektorerna etablerar mätning av personalupplevelsen under 2021 och riktlinjer dras upp för kommunikationen som arbetsgivare. Man satsar i synnerhet på läkare, socialarbetare, närvårdare, sjukskötare vid stadens

erityisesti lääkärit, sosiaalityöntekijät, lähihoitajat, kaupungin sairaaloiden sairaanhoitajat ja ruotsinkielinen henkilöstö.

Maahanmuuttajataustaisten sairaanhoitajien työllistymistä edistetään kehittämällä mahdollisuuksia tutkinnon laillistamisen edellyttämän työkokemuksen saamiseksi sosiaali- ja terveystoimessa.

Toimialalla varmistetaan, että kuntalaisille pystytään antamaan palveluja myös ruotsiksi sekä tarvittaessa englanniksi varmistamalla rekrytointivaiheessa riittävä kielitaito ja kouluttamalla henkilöstöä.

sjukhus och svenskspråkig personal då man främjar tillgången på personal och dess varaktighet.

Sysselsättningen för sjukskötare med invandrarbakgrund främjas genom att det utvecklas möjligheter att få den arbetserfarenhet som förutsätts för legalisering av examen inom social- och hälsovårdsväsendet.

Sektorn ser till att kommuninvånarna alltid kan betjänas på svenska, och vid behov även på engelska, genom att säkerställa tillräckliga språkkunskaper redan vid rekryteringen, och det ordnas kurser för personalen.

Talousarvion seurannassa tarkasteltavat tavoitteet

Mål som granskas vid budgetuppföljningen

Sitovat toiminnan tavoitteet

Bindande verksamhetsmål

Kaupunki-strategian teema	Sitova toiminnan tavoite	Sitovan toiminnan tavoitteen mittarit	Kaupunkiyhteiset yhteissuunnittelun teemat
Kestävän kasvun turvaaminen	Edistämme helsinkiläisten hyvinvointia ja terveyttä ja ehkäisemme syrjäytymistä	Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä HUS:n kanssa yhdessä konseptoituu lapsen ja nuoren mielenterveysongelmien ilmiöpohjaiseen palveluketjuun suunniteltu portaittainen toimeenpanosuunnitelma etenee suunnitellusti Lähisuhdeväkivalta lapsiperheissä -palveluketjun toimeenpano etenee suunnitellusti. Psykiatrisessa avohoidossa olevien potilaiden sairaalapäivien määrä on tasolla 2,20 hoitopäivää/avohoitopotilas. Tavoite saavutetaan avohoidon laadullisella kehittämisellä ja sen eri muotoja vahvistamalla. Kotihoidossa on kattavasti käytössä liikkumissopimus (vähintään 70 %:lle säännöllisen kotihoidon asiakkaista on tehty liikkumissopimus).	Kärkihanke: Strategia nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemiseen Teema: Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Teema: Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Kärkihanke: Liikkumishojelma
Kestävän kasvun turvaaminen	Parannamme asiakaskokemusta ja asiakastytyvääsyyttä	Asiakaskokemus paranee terveysasemilla ja psykiatria- ja päihdepalvelussa vuoteen 2020 verrattuna	Teema: Asiakaskokemus ja asiakastytyvääsyyys
Uudistuvat palvelut	Palvelumme ovat lähellä kaupunkilaisia ja helposti saatavissa	Vuonna 2020 alkanut henkilökohtaisen avun projekti jatkuu ja saatetaan palvelusuunnitelmien päivitys loppuun niin, että kaikkien niiden asiakkaiden joiden henkilökohtaisen avun määrä on 20h/vrk tai enemmän palvelusuunnitelmat on päivitetty 2020-2021 aikana. Terveysaseman hoitotakuun toteutuminen (ensikontaktissa toteutunut hoito, kiireellisen hoidon toteutuminen samana tai seuraavana arkipäivänä, kiireettömän hoidon toteutuminen 10 vuorokauden aikana) Suun terveydenhuollossa välitön yhteydensaanti toteutuu (mittari 1: kiireettömän hoidon takaisinsoittolinja on käytössä koko virka-ajan, mittari 2: kiireettömän hoidon takaisinsoittoon vastataan samana päivänä) 20 % kotihoidon asiakkaista on kuvallisen etähoidon asiakkaita.	Teema: Palvelujen saavutettavuus Teema: Palvelujen saavutettavuus Teema: Palvelujen saavutettavuus Teema: Palvelujen saavutettavuus
Vastuullinen taloudenpito	Toimintamme on taloudellisesti kestävä ja tuottavaa	Ympäri vuorokautisessa hoidossa laitoshoidon osuus vähenee edelliseen vuoteen verrattuna (laitoshoidossa olevien osuus kaikista ympärivuorokautisen hoidon asiakkaista) Sähköinen asiointi kasvaa vuoteen 2020 verrattuna	Teema: Taloudellisesti kestävä kehitys Teema: Taloudellisesti kestävä kehitys

Tema i stadsstrategin	Bindande verksamhetsmål	Mätare för bindande verksamhetsmål	Stadens gemensamma teman för samplaneringen
Tryggande av en hållbar tillväxt	Vi främjar helsingforsarnas välbefinnande och hälsa och förebygger utslagning.	<p>I den fenomenbaserade servicekedjan för psykiatriska tjänster för barn och ungdomar, ett koncept som utarbetades tillsammans med fostrans- och utbildningssektorn och HUS, avancerar den stegvisa fortskridningsplanen planerligt.</p> <p>Servicekedjan för barnfamiljer med våld i nära relationer avancerar planerligt.</p> <p>Antalet vård dagar på sjukhus är bland patienterna inom psykiatrisk öppenvård på nivån 2,20 vård dagar/patient. Målet nås genom att utveckla öppenvårdens kvalitet och stärka dess olika former.</p> <p>I hemvården utnyttjas rörlighetsavtal i vid utsträckning (ett rörlighetsavtal har gjorts upp för minst 70 % av de klienter som får regelbunden hemvård).</p>	<p>Spetsprojekt: Strategi för att lösa utmaningen med utslagning bland unga</p> <p>Tema: Främjande av välbefinnande och hälsa</p> <p>Tema: Främjande av välbefinnande och hälsa</p> <p>Spetsprojekt: Motions- och rörlighetsprogrammet</p>
Tryggande av en hållbar tillväxt	Vi förbättrar kundupplevelsen och kundnöjdheten.	Kundupplevelsen blir bättre på hälsostationerna och i den psykiatriska vården och missbrukarvården jämfört med år 2020.	Tema: Kundupplevelse och kundnöjdhet
Tjänsterna förnyas	Våra tjänster ligger nära invånarna och är lättåtkomliga	<p>Projektet med personlig hjälp, som inleddes 2020, fortsätter och uppdateringen av serviceplanerna slutförs så att alla klienter med personlig hjälp på minst 20 timmar om dygnet har fått en uppdaterad serviceplan under 2020-2021.</p> <p>Vårdgarantin genomförs vid hälsostationerna (vård vid första kontakten, icke-brådskande vård samma eller följande vardag, icke-brådskande vård inom 10 dygn)</p> <p>Omedelbar kontakt inom munhälsovården genomförs (mätare 1: återuppringslinjen för icke-brådskande vård är i bruk under hela tjänstetiden, mätare 2: återuppringsring för icke-brådskande vård sker samma dag)</p> <p>20 % av klienterna inom hemvården är klienter inom distansvården med bild.</p>	<p>Tema: Tillgång till tjänster</p> <p>Tema: Tillgång till tjänster</p> <p>Tema: Tillgång till tjänster</p> <p>Tema: Tillgång till tjänster</p>
Ansvarsfull hushållning	Verksamheten är ekonomiskt hållbar och produktiv	<p>Inom dygnetruntvården minskar andelen institutionsvård jämfört med året innan (andelen klienter i institutionsvård av alla klienter som får dygnetruntvård).</p> <p>Användningen av e-tjänster ökar jämfört med år 2020.</p>	<p>Tema: Ekonomiskt hållbar utveckling</p> <p>Tema: Ekonomiskt hållbar utveckling</p>

Muut toiminnan tavoitteet

Andra verksamhetsmål

Tavoite

Lapsiperheiden sosiaalineuvonnassa uuteen asiakkaaseen ollaan yhteydessä kiireellisissä tilanteissa samana päivänä ja kiireettömissä tilanteissa viimeistään 3. arkipäivänä asiakkaan yhteydenoton jälkeen.

Tehtävien täyttöaste nousee sosiaalityössä, kotihoidossa, terveysasemilla ja sairaalassa (lääkärit ja sairaanhoitajat) vuoteen 2020 verrattuna.

Målen

Inom socialrådgivningen för barnfamiljer kontaktas den nya klienten i brådskande fall under samma dag och i icke-brådskande fall senast inom tre dagar efter att klienten tagit kontakt.

Tillsättningsgraden för arbetsuppgifterna inom socialarbetet, hemvården och på hälsostationerna och sjukhusen (läkare och sjukskötare) stiger jämfört med år 2020.

Kaupunki-strategian teema	Toiminnan tavoite	Tavoitteiden mittarit	Kaupunkiyhteiset yhteissuunnittelun teemat
Kestävän kasvun turvaaminen	Lasten ja nuorten harrastamisen mahdollisuuksia parannetaan ja lisätään tietoisuutta oman alueen vapaa-ajan toiminnoista	<p>Sosiaali- ja terveystoimialalla tuetaan vähävaraisten perheiden tai syrjäytymisriskissä olevien lasten ja nuoren harrastustoimintaa ja vapaa-ajan toimintaa toimeentulotuen ja lastensuojelun taloudellisella avustamisella.</p> <p>Perheiden palveluissa perheiden tilanteiden kartoituksen osana huomioidaan myös lasten harrastukset sekä ohjataan ja kannustetaan vanhempia tukemaan harrastustoiminnassa.</p> <p>Toimiala osallistuu harrastamisen edistämisen kaupunkiyhteisen toimintamallin ja koordinaatorakenteen kehittämiseen.</p>	<p>Kärkihanke: Strategia nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemiseen</p> <p>Kärkihanke: Strategia nuorten syrjäytymishaasteen ratkaisemiseen, Liikkumisohjelma</p> <p>Teema: Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen</p>
Uudistuvat palvelut	Ikäihmisten liikkumisen edistäminen	<p>Laajennetaan liikkumissopimuksen käyttöä kaikkiin sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluiden palveluihin (seniorikeskukset, sairaalat, kotihoito, kuntouttava arviointiyksikkö ja asiakasohjaukset sekä gerontologisen sosiaalityön yksiköt) tavoitteena 70 %:n käyttöönottoaste.</p> <p>Lisätään etäpalveluiden käyttöä yhteistyössä muiden toimialojen kanssa tuottamalla tuettuja etäryhmiä kotihoidon ja palvelukeskusten asiakkaille, käynnistämällä Geriatrian poliklinikan etäkuntoutuspilotti ja lisäämällä henkilökunnan osaamista asiakkaiden etäpalveluun ohjauksessa ja motivoinnissa.</p> <p>Vahvistetaan monitoimijaisessa yhteistyössä Stadin Seniori-infon verkkosivuston ja Seniori-infon neuvontapalvelun edellytyksiä antaa liikkumiseen kannustavaa tietoa ja ohjausta.</p>	<p>Kärkihanke: Liikkumisohjelma</p> <p>Teema: Palvelujen saatavuus</p> <p>Kärkihanke: Liikkumisohjelma</p>

Tema i stadsstrategin	Verksamhetsmål	Mätare för verksamhetsmål	Stadens gemensamma teman för samplaneringen
Tryggande av en hållbar tillväxt	Barnens och ungdomarnas möjligheter till hobbyer förbättras och medvetenheten om fritidsaktiviteter i det egna området ökas	<p>Social- och hälsovårdssektorn stöder hobby- och fritidsaktiviteter för barn och ungdomar som hör till mindre bemedlade familjer eller som riskerar utslagning med ekonomiskt understöd inom utkomststödet och barnskyddet.</p> <p>Inom tjänsterna för familjer beaktas som en del av kartläggningen av familjernas situation också barnens hobbyer, och föräldrarna handleds och uppmuntras att stötta dem i hobbyverksamheten.</p> <p>Sektorn deltar i utvecklandet av en stadsgemensam verksamhetsmodell och samordningsstruktur för främjandet av hobbyverksamhet.</p>	<p>Spetsprojekt: Strategi för att lösa utmaningen med utslagning bland unga</p> <p>Spetsprojekt: Strategi för att lösa utmaningen med utslagning bland unga, Motions- och rörlighetsprogrammet</p> <p>Tema: Främjande av välbefinnande och hälsa</p>
Tjänsterna förnyas	Främjande av de äldres rörlighet	<p>Användningen av rörlighetsavtal utvidgas till all service inom sjukhus-, rehabiliterings- och omsorgstjänsterna (seniorcentren, sjukhusen, hemvården, rehabiliterande bedömningsenheten, klienthandledningen och enheterna för gerontologiskt socialt arbete) med en användningsgrad på 70 % som mål.</p> <p>Användningen av distanstjänster ökas i samarbete med de andra sektorerna genom att inrätta stödda distansgrupper för klienterna inom hemvården och vid servicecentralerna, genom att inleda ett pilotprojekt för distansrehabilitering vid geriatriska polikliniken och genom att öka personalens kompetens i handledning och motivering av klienterna till distanstjänster.</p> <p>I samarbete mellan flera aktörer stärks förutsättningarna för webbplatsen Stadens seniorinfo och för Seniorinfos rådgivningstjänst att ge information och handledning som sporrar till rörlighet.</p>	<p>Spetsprojekt: Motions- och rörlighetsprogrammet</p> <p>Tema: Tillgång till tjänster</p> <p>Spetsprojekt: Motions- och rörlighetsprogrammet</p>

Suorite-, yksikkökustannus- ja taloustavoitteet - Prestationsmål, mål för kostnaderna per enhet och ekonomiska mål

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Suoritetaavoitteet - Prestationsmål						
Lastensuojelu, avohuolto, lapset (ei kum.) - Barnskydd, öppenvård, barn (inte kum.)	3 175	3 000	3 400	3 300	3 300	3 300
Lastensuojelu, laitoshoido, hoitovrk - Barnskydd, institutionsvård, dygn	210 594	215 000	212 013	217 000	217 000	217 000
Omaishoidontuki, asiakkaat, vammaistyö - Stöd för närstående, klienter, handikapparbete	1 859	1 900	1 850	1 900	1 900	1 900
Henkilökohtainen apu, asiakkaat - Personlig hjälp, klienter	2 893	2 800	2 850	2 850	2 850	2 850
SHL:n mukaista erityistä tukea tarvitsevien lasten määrä (<18 vuotiaat) - Barn som behöver särskilt stöd med stöd av socialvårdslagen (<18 år)	1 486	1 600	1 800	1 800	1 800	1 800
SHL palvelutarpeen arviointien määrä perhe- ja sosiaalipalveluissa (lapset lkm) - Bedömning av särskilt stödbehov med stöd av SHL palvelutarpeen arviointien määrä perhe- ja sosiaalipalveluissa (aikuiset lkm) - Bedömning av särskilt stödbehov med stöd av socialvårdslagen inom familje- och socialvårdstjänster (antal vuxna).	9 656	9 300	9 800	9 800	9 800	9 800
Terveysasemien lääkärin vastaanotto, käynti - Läkarmottagning på hälsostationen, besök	438 069	430 000	390 000	430 000	430 000	430 000
Terveysasemien lääkärin vastaanotto, muu asiointi - Läkarmottagning på hälsostationen, andra tjänster	305 043	270 000	300 000	270 000	270 000	270 000
Terveysaseman hoitajan vastaanotto, käynti - Hälsovårdarmottagning på hälsostationen, besök	418 830	400 000	380 000	400 000	400 000	400 000
Terveysaseman hoitajan vastaanotto, muu asiointi*** - Hälsovårdarmottagning på hälsostationen, andra tjänster***				530 000	530 000	530 000
Hammashuolto, käynti - Tandvård, besök	522 211	480 000	376 350	402 000	530 000	530 000
Hammashuolto, muu asiointi - Tandvård, andra tjänster		20 000	21 500	26 600	26 600	26 600
Psykiatrian avohoitokäynti - Besök inom den psykiatriska öppenvården	179 199	175 000	139 000	175 000	175 000	175 000
Psykiatrian avohoido, muu asiointi - Den psykiatriska öppenvården, andra tjänster	74 370	70 000	127 000	70 000	70 000	70 000
Psykiatrian vuodeosastohoitopäivät - Vård dagar på psykiatrisk bäddavdelning	73 295	70 000	70 000	64 000	64 000	64 000
Polikliininen päihdehuolto, as. käynnit vuoden aikana - Poliklinisk missbrukarvård, besök per år	57 676	52 000	47 000	52 000	52 000	52 000
Päihdehuollon laitoshoido (oma ja osto), hoitovuorokaudet yht. - Missbrukarvård, institutionsvård (egen och köpt), antal dygn tot.	24 924	24 000	23 000	21 000	21 000	21 000
Mielenterveysasiakkaiden asumispalvelut (oma ja osto), vrk - Boendetjänster för klienter inom psykiatrisk vård (egna och köpta), dygn	759 992	710 000	764 000	760 000	760 000	760 000
Asunnottomien asumispalvelut (oma ja osto), vrk - Boendetjänster för bostadslösa (egna och köpta), dygn	528 339	550 000	528 000	530 000	530 000	530 000
Somaattinen sairaanhoito, päättyneet hoitokaudet - Somatisk sjukvård, avslutade vårdperioder	13 165	13 300	12 450	13 400	13 500	13 600
lääkäiden pitkäaikainen ympärivuorokautinen hoito (palveluasuminen ja laitosasuminen) - Långvarig dygnetruntvård av äldre (serviceboende och institutionsboende)	1 421 501	1 500 000	1 428 000	1 450 000	1 480 000	1 500 000
Kotiin vietävät palvelut (ent. kotihoito), käynti* - Tjänster hemma hos klienten (tid. hemvård), besök*	3 323 668	3 100 000	3 470 000	3 250 000	3 250 000	3 260 000
Kotiin vietävät palvelut (ent. kotihoito) hoitoasiointi** - Tjänster hemma hos klienten (tid. hemvård), värdtjänster**	316 429	410 000	370 000	435 000	465 000	438 000
* Sisältää kotihoidon oman toiminnan, kuntouttavan arviointiyksikön ja kotihoidon lääkäripalvelujen käyntisuoritteet sekä osto- ja palvelusetelituotannon. - * Innehåller besöksprestationerna för hemvårdens egen verksamhet, enheten för rehabiliterande bedömning och hemvårdens läkartjänster samt köp- och servicesedelproduktionen.						
** Sisältää kotihoidon oman tuotannon, kuntouttavan arviointiyksikön ja kotihoidon lääkäripalvelujen puhelut ja sähköisen asioinnin sekä kuvallisen etähoidon suoritteet. - ** Innehåller samtal och e-tjänster i hemvårdens egen produktion, enheten för rehabiliterande bedömning och hemvårdens läkartjänster samt prestationerna i distansvård med bild.						
*** Terveysaseman hoitajan vastaanotto, muu asiointi muutettu, lisätty päivystysapu - *** Hälsovårdarmottagning på hälsostationen, andra tjänster ändrad, jourhjälp lagts till						

Tuottavuusmittari - Produktivitet

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Tuottavuusindeksi - Produktivitetsindex (2019=100)	100	96,7	97,5	97,7	99,5	100,0

Tilankäytön tehokkuus - Effektivitet i lokalanvändningen

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Tilojen kokonaispinta-ala htm ² – Lokalyta sammanlagt, m ² lägenhetsyta	480 529	483 770	486 303	470 411	464 915	462 005
Tilojen pinta-alamäärä (htm ²) suhteessa asiakasmäärään – Lokalyta (m ² lägenhetsyta) i förhållande till antalet användare	0,98	0,96	0,97	0,92	0,90	0,88
Hallintokunnan oma mittari – Förvaltningens egen mätare tilat m ² /vakanssi – lokaler m ² /befattning	34,6	34,8	35,0	33,9	33,3	33,1

Vuonna 2020 tilaneliöt lisääntyvät noin 600 neliometriä vuodesta 2019 mutta vuonna 2021 tilaneliöt vähenevät 10 000 neliometriä verrattuna vuoteen 2019. - År 2020 ökar lokalerna med ca 600 kvadratmeter från år 2019, men år 2021 minskar de med 10 000 kvadratmeter jämfört med år 2019.

Yksikkökustannusten kehitys - Utveckling av kostnader per enhet

	2019	2020	ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
Lastensuojelun kokonaiskustannukset/asiakas (sis. lastensuojelulain ja sosiaalihuoltolain mukaiset asiakkaat) - Totalkostnader för barnskydd/klient (inkl. klienter enligt barnskyddslagen och socialvårdslagen)	12 637	12 997	11 970	12 002	12 155	12 342
Vammaistyön kokonaiskustannukset/asiakas - Totalkostnader inom arbetet med personer med funktionsnedsättning/klient	13 707	13 390	13 768	13 805	13 981	14 196
Terveysasemien kokonaiskustannukset/suorite - Totalkostnader för hälsostationerna/prestation	69	68	81	81	82	83
Psykiatria- ja päihdepalvelujen kokonaiskustannukset/asiakas - Totalkostnader inom psykiatri- och missbruksartjänsterna/klient	3 669	3 536	3 774	3 784	3 832	3 891
Suun terveydenhuollon kokonaiskustannukset/asiakas - Totalkostnader inom mun- och tandhälsövården/klient	346	376	354	355	360	365
Kotihoidon kokonaiskustannukset/suorite (oma toiminta ja etäkäynti) - Totalkostnader inom hemvården/prestation (egen verksamhet och distansbesök)	37	36	39	39	40	41

Vuoden 2021 yksikkökustannukset on laskettu vuoden 2020 ennusteluvusta huomioiden vuoden 2021 talousarvioehdotuksen sosiaali- ja terveystalouden kasvun 1,28 % ja tuottavuustavoite 1,0 %.

Vuosien 2022–2023 yksikkökustannuksissa on huomioitu tämänhetkiset ennusteet kyseisten vuosien kustannustason noususta tuottavuustavoite 1 % huomioiden. - 2021 års kostnader per enhet har beräknats utifrån 2020 års prognos med beaktande av ökningen i social- och hälsovårdstjänsterna med 1,28 % och produktivitetmålet 1,0 % i 2021 budgetförslag. I kostnaderna per enhet för åren 2022-2023 har man beaktat de nuvarande prognoserna för kostnadsökningen under de ifrågakvarande åren med beaktande av produktivitetmålet på 1 %.

Henkilöstön käyttö - Personalanvändning

	2019	2020	Ennuste prognos 2020	2021	2022	2023
TOIMIALAN HALLINTO - SEKTORNS FÖRVALTNING						
Henkilöstömäärä - Antal anställda	766	787	787	785	785	785
Henkilötyövuodet - Årsverken	668	690	690	690	690	690
PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT - FAMILJE- OCH SOCIALTJÄNSTER						
Henkilöstömäärä - Antal anställda	3 666	3 790	3 790	3 800	3 800	3 800
Henkilötyövuodet - Årsverken	3 058	3 123	3 123	3 123	3 123	3 123
TERVEYS- JA PÄIHDEPALVELUT - HÄLSO- OCH MISSBRUKARTJÄNSTER						
Henkilöstömäärä - Antal anställda	3 521	3 752	3 752	3 750	3 750	3 750
Henkilötyövuodet - Årsverken	2 845	2 954	2 954	2 954	2 954	2 954
SAIRAALA-, KUNTOUTUS- JA HOIVAPALVELUT - SJUKHUS-, REHABILITERINGS- OCH OMSORGSTJÄNSTER						
Henkilöstömäärä - Antal anställda	6 282	6 461	6 461	6 460	6 460	6 460
Henkilötyövuodet - Årsverken	5 312	5 315	5 315	5 315	5 315	5 315
Henkilöstömäärä yht. - Antal anställda tot.	14 235	14 790	14 790	14 795	14 795	14 795
Henkilötyövuodet yht. - Antal årsverken tot.	11 883	12 082	12 082	12 082	12 082	12 082

5 10 02 Toimeentulotuki – Utkomststöd

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2020	2021	2021		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	3 150	2 600	2 600	2 600	2 600	2 600	2 600
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	13 531	14 600	14 706	15 000	15 000	15 000	15 000
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-10 381	-12 000	-12 106	-12 400	-12 400	-12 400	-12 400
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-10 381	-12 000	-12 106	-12 400	-12 400	-12 400	-12 400
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-10 381	-12 000	-12 106	-12 400	-12 400	-12 400	-12 400
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-17,5					
Menot - Utgifter		7,9	0,7	2,7	2,7		

Toimeentulotuen talousarviokohdan menot muodostuvat täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen kustannuksista sekä pakolaisten kotouttamistuesta. Talousarviokohdan tulot muodostuvat valtion korvaamasta kotouttamistuesta, kuntouttavan työtoiminnan valtionkorvauksesta ja toimeentulotuen perinnästä.

Utgifterna på budgetmomentet sysselsättningsstöd består av kostnaderna för kompletterande och förebyggande sysselsättningsstöd och av integrationsstödet för flyktingar. Inkomsterna på budgetmomentet består av integrationsstödet ersatt av staten, statens ersättning för rehabiliterande arbetsverksamhet och indrivning av utkomststöd.

5 10 03 Vastaanottokeskukset ja valtion korvaamat maahanmuuttopalvelut – Flyktingförläggningar och invandringstjänster som staten ersätter

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2019	2020	2020	2021	2021	2022	2023
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	18 914	14 900	15 800	14 400	14 400	14 400	14 400
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	15 884	13 500	14 100	13 000	13 000	13 000	13 000
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	3 030	1 400	1 701	1 400	1 400	1 400	1 400
Poistot - Avskrivningar	2	2	2	2	2	1	
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	3 027	1 398	1 699	1 398	1 398	1 399	1 400
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	3 027	1 398	1 699	1 398	1 398	1 399	1 400
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		-21,2	6,0	-3,4	-3,4		
Menot - Utgifter		-15,0	4,4	-3,7	-3,7		

Vastaanottokeskusten toiminta on valtion toimeksiantosopimuksen mukaista toimintaa, josta saadaan täysi valtion korvaus tuloina.

Verksamheten på flyktingförläggningarna är verksamhet i enlighet med uppdragsavtalet med staten, och staten ersätter kostnaderna för verksamheten fullständigt i form av inkomster.

5 10 04 Apotti – Apotti

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2020	2021	2021		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt	581	800	700	500	500		
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	14 326	29 600	20 204	41 142	41 142	52 994	52 994
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-13 745	-28 800	-19 504	-40 642	-40 642	-52 994	-52 994
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-13 745	-28 800	-19 504	-40 642	-40 642	-52 994	-52 994
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-13 745	-28 800	-19 504	-40 642	-40 642	-52 994	-52 994
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster		37,7	-12,5	-37,5	-37,5	-100,0	
Menot - Utgifter		106,6	-31,7	39,0	39,0	28,8	

Yhteistä hanketta koordinoi tilaajaorganisaatioiden perustama osakeyhtiö, jolta järjestelmä ja sen käyttöpalvelut hankitaan palveluna. Talousarviokohdalta maksetaan osakeyhtiölle kehitys- ja hankekustannukset sekä muut kustannukset, jotka ovat pääosin tuotannon kustannuksia. Kehityskustannukset kirjataan taseeseen ja laskutetaan poistoina käyttöönottohetkestä alkaen päättyen lokakuussa 2028. Lisäksi talousarviokohdalta maksetaan Helsingin oman Apotti-tiimin kustannukset, jonka osalta saadaan tuloja osakeyhtiöltä työstä, jonka tiimi tekee Apotille.

Projektet samordnas av ett aktiebolag som bildades av beställarorganisationerna och hos vilket systemet och dess användartjänster ska upphandlas. Ur budgetmomentet betalas utvecklings- och projektkostnaderna till aktiebolag och andra kostnader som i huvudsak är produktionskostnader. Utvecklingskostnaderna bokförs i balansräkningen och faktureras som avskrivningar räknat från ibruktagandet till oktober 2028. Ur budgetmomentet betalas dessutom kostnader för Helsingfors eget Apotti-team för vilken inkomster fås från aktiebolaget för teamets arbete för Apotti.

5 10 05 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri – Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2020	2021	2021		
Tulot yhteensä - Inkomster sammanlagt							
Menot yhteensä - Utgifter sammanlagt	690 523	665 700	714 900	695 321	695 321	711 313	729 523
<i>Ylitysoikeus - Överskridningsrätter</i>							
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-690 523	-665 700	-714 900	-695 321	-695 321	-711 313	-729 523
Poistot - Avskrivningar							
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	-690 523	-665 700	-714 900	-695 321	-695 321	-711 313	-729 523
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-690 523	-665 700	-714 900	-695 321	-695 321	-711 313	-729 523
Muutos - Förändring, %							
Tulot - Inkomster							
Menot - Utgifter		-3,6	7,4	4,4	4,4	2,3	2,6

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri -talousarviokohdan määrärahat sisältävät Helsingin jäsenkuntamaksuosuuden erikoissairaanhoidon palveluista, kapitaatioperusteiset palvelut (mm. potilasvakuutus, ensihoito, Myrkytystietokeskus), kalliin hoidon tasauksen sekä muiden palvelujen laskutuksen (esim. päiväystoiminnot).

Anslagen på budgetmomentet Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt omfattar Helsingfors betalningsandel i egenskap av medlemskommun för tjänster inom den specialiserade sjukvården, kapitationsbaserade tjänster (bl.a. patientförsäkring, prehospital akutsjukvård, Giftinformationscentralen), utjämning av dyr vård och fakturering av andra tjänster (t.ex. jourfunktioner).

**Tulos-
laskelmaosa**

7

**Resultat-
räkningsdelen**

7 Tuloslaskelmaosa – Resultaträkningsdelen

Helsingin kaupungin tuloslaskelma 2019–2023 – Helsingfors stads resultaträkning 2019–2023

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ennuste - Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2020	2021		
Toimintatulot - Verksamhetsintäkter						
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	337 956	326 505	318 559	324 779	339 312	374 332
Maksutulot - Avgiftsinkomster	230 801	234 943	218 599	224 352	224 426	224 456
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	52 725	35 805	95 322	37 228	34 536	38 224
Vuokratulot - Hyresinkomster	387 670	377 034	350 025	369 612	372 676	378 945
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	196 023	138 687	151 842	133 100	131 481	131 693
Toimintatulot - Verksamhetsintäkter	1 205 175	1 112 974	1 134 347	1 089 071	1 102 432	1 147 650
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	176 558	153 038	174 826	175 409	173 409	174 409
Toimintamenot - Omkostnader						
Palkat - Löner	-1 402 211	-1 444 397	-1 460 418	-1 523 371	-1 542 025	-1 594 025
Henkilösivumeno - Lönebikostnader	-361 935	-403 323	-409 547	-412 838	-422 846	-437 920
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-1 967 058	-1 988 179	-2 025 845	-2 060 725	-2 071 344	-2 139 861
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-209 185	-207 676	-238 349	-207 304	-212 859	-219 868
Avustukset - Understöd	-317 976	-323 636	-363 415	-344 603	-322 392	-321 402
Vuokrat - Hyror	-218 608	-250 042	-232 051	-236 126	-244 119	-256 572
Muut menot - Övriga utgifter	-23 243	-20 608	-17 411	-22 663	-25 413	-23 084
Toimintamenot - Omkostnader	-4 500 216	-4 637 861	-4 747 035	-4 807 631	-4 840 998	-4 992 733
Toimintakate - Verksamhetsbidrag	-3 118 483	-3 371 849	-3 437 863	-3 543 150	-3 565 157	-3 670 673
Verotulot - Skatteintäkter	3 493 731	3 623 000	3 520 000	3 630 000	3 670 000	3 735 000
Valtionosuudet - Statsandelar	232 776	246 000	417 000	312 000	342 000	350 000
Rahoitustulot ja -menot - Finansieringsinkomster och -utgifter						
Korkotulot - Ränteinkomster	77 807	73 470	73 730	71 020	68 347	65 962
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	72 512	87 069	87 069	73 675	73 875	81 130
Korkomenot - Ränteutgifter	-16 586	-20 925	-18 985	-21 934	-25 028	-28 346
Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	-345	-1 000	-501	1 500	1 500	1 500
Vuosikate - Årsbidrag	741 412	635 765	640 451	523 111	565 537	534 572
Poistot - Avskrivningar	-364 436	-372 608	-382 066	-394 159	-394 815	-408 595
Satunnaiset erät - Extraordinära poster			3 000			
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat	376 976	263 157	261 385	128 952	170 722	125 978
Poistoeron muutos - Förändring i avskrivningsdifferens	-271	2 889	2 871	2 742	2 682	2 638
Varausten muutos - Förändring i reserveringar	-2 699	-1 144	-6 629	-3 871	-8 145	-8 626
Rahastojen muutos - Förändring av fonder	5 222	5 100	3 250	200	600	4 800
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	379 228	270 002	260 877	128 023	165 859	124 790

Helsingin kaupungin vuoden 2021 tuloslaskelma eriteltynä – Helsingfors stads resultaträkning 2021 specificerad

1 000 €	Kaupunki ilman liikelaitoksia ja rahastoja - Staden exkl. affärsverk och fonder	Liikelaitokset ja rahastot Affärsverk och fonder	Yhteensä, sisäiset erät mukana - Sammanlagt, inkl. Interna poster	Yhteensä, sisäiset erät vähennetty - Sammanlagt, exkl. Interna poster
Toimintatulot - Verksamhetsintäkter				
Myyntitulot - Försäljningsinkomster	144 568	441 844	586 412	324 779
Maksutulot - Avgiftsinkomster	224 312	40	224 352	224 352
Tuet ja avustukset - Understöd och bidrag	35 743	27 280	63 023	37 228
Vuokratulot - Hyresinkomster	840 612	10 905	851 518	369 612
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	127 216	12 884	140 100	133 100
	1 372 453	492 953	1 865 406	1 089 071
Valmistus omaan käyttöön - Tillverkning för eget bruk	16 000	159 409	175 409	175 409
Toimintamenot - Omkostnader				
Palkat - Löner	-1 342 895	-180 476	-1 523 371	-1 523 371
Henkilösivumenot - Lönebikostnader	-363 754	-49 084	-412 838	-412 838
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-2 118 921	-198 308	-2 317 228	-2 060 725
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-139 152	-78 522	-217 674	-207 304
Avustukset - Understöd	-367 328	-3 070	-370 398	-344 603
Vuokrat - Hyror	-669 466	-48 588	-718 054	-236 126
Muut menot - Övriga utgifter	-20 298	-2 366	-22 665	-22 663
Toimintamenot - Omkostnader	-5 021 814	-560 414	-5 582 227	-4 807 631
Toimintakate - Verksamhetsbidrag				
	-3 633 361	91 949	-3 541 412	-3 543 150
Verotulot - Skatteintäkter	3 630 000		3 630 000	3 630 000
Valtionosuudet - Statsandelar	312 000		312 000	312 000
Rahoitustulot ja -menot				
Korkotulot - Ränteinkomster	71 042	2 424	73 466	71 020
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	103 660		103 660	73 675
Korkomenot - Ränteutgifter	-17 700	-6 680	-24 380	-21 934
Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	1 500	-29 984	-28 484	1 500
Vuosikate - Årsbidrag				
	467 141	57 709	524 849	523 111
Poistot - Avskrivningar	-335 541	-58 618	-394 159	-394 159
Satunnaiset erät - Extraordinära poster				
Tilikauden tulos - Räkenskapsperiodens resultat				
	131 600	-909	130 690	128 952
Poistoeron muutos - Förändring i avskrivningsdifferens		2 742	2 742	2 742
Varausten muutos - Förändring i reserveringar		-3 871	-3 871	-3 871
Rahastojen lisäys - Ökning av fonder				
Rahastojen vähennys - Minskning av fonder	200		200	200
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	131 800	-2 038	129 761	128 023

7 Tuloslaskelmaosa – Resultaträkningsdelen

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster	3 916 286	4 065 002	4 116 901	4 116 901	4 185 139	4 271 777
Menot - Utgifter	17 117	18 700	16 200	16 200	17 400	19 000
Netto	3 899 169	4 046 302	4 100 701	4 100 701	4 167 739	4 252 777
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		3,8	1,3	1,3	1,7	2,1
Menot - Utgifter		9,2	-13,4	-13,4	7,4	9,2

7 01 Toiminnan rahoitus – Finansiering av verksamheten

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster	3 726 507	3 869 000	3 942 000	3 942 000	4 012 000	4 085 000
Menot - Utgifter	0					
Netto	3 726 508	3 869 000	3 942 000	3 942 000	4 012 000	4 085 000
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		3,8	1,9	1,9	1,8	1,8
Menot - Utgifter		-100,0				

7 01 01 Verotulot – Skatteinkomster

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster	3 493 732	3 623 000	3 630 000	3 630 000	3 670 000	3 735 000
Menot - Utgifter	0					
Netto	3 493 732	3 623 000	3 630 000	3 630 000	3 670 000	3 735 000
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		3,7	0,2	0,2	1,1	1,8
Menot - Utgifter		-100,0				

Talousarviokohtaan sisältyvät seuraavat määrärahat ja tuloarviot alakohdittain

Budgetmomenten omfattar följande anslag och beräknade inkomster undermomentvis

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2021	2021		
Tulot - Inkomster						
7010101 Kunnallisvero - Kommunalskatt	2 632 935	2 740 000	2 750 000	2 750 000	2 860 000	2 940 000
7010102 Yhteisövero - Samfundsskatt	586 905	600 000	598 000	598 000	520 000	500 000
7010103 Kiinteistövero - Fastighetsskatt	273 892	283 000	282 000	282 000	290 000	295 000

7 01 03 Valtionosuudet - Statsandelar

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2021	2021		
Tulot - Inkomster	232 776	246 000	312 000	312 000	342 000	350 000
Menot - Utgifter						
Netto	232 776	246 000	312 000	312 000	342 000	350 000
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		5,7	26,8	26,8	9,6	2,3
Menot - Utgifter						

7 02 Rahoitus- ja sijoitustoiminta – Finansierings- och investeringsverksamhet

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2021	2021		
Tulot - Inkomster	179 576	190 902	174 701	174 701	172 539	181 977
Menot - Utgifter	13 498	18 700	16 200	16 200	17 400	19 000
Netto	166 077	172 202	158 501	158 501	155 139	162 977
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		6,3	-8,5	-8,5	-1,2	5,5
Menot - Utgifter		38,5	-13,4	-13,4	7,4	9,2

7 02 01 Korot kaupunginkanslian käytettäväksi – Räntor, till stadskansliets disposition

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster	77 453	73 806	71 042	71 042	68 210	66 135
Menot - Utgifter	13 190	17 700	17 700	17 700	18 900	20 500
Netto	64 263	56 106	53 342	53 342	49 310	45 635
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-4,7	-3,7	-3,7	-4,0	-3,0
Menot - Utgifter		34,2			6,8	8,5

Talousarviokohtaan sisältyvät seuraavat määrärahat ja tuloarviot alakohdittain

Budgetmomenten omfattar följande anslag och beräknade inkomster undermomentvis

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster						
7020154 Asuntorakennustoiminnan tukemiseen myönnettyjen antolainojen korot - Räntor på lån som beviljats för stödjande av bostadsbyggnadsverksamheten	5 304	4 936	4 475	4 475	4 200	4 000
7020155 Muiden antolainojen korot - Räntor på övriga utgivna lån	3 134	919	1 150	1 150	1 050	950
7020156 Rakennusaikaisen luoton korot - Räntor på kredit under byggnadstiden	753	500	600	600	600	600
7020159 Muut korot - Övriga räntor	853	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
7020164 Helsingin Energian lainojen korot - Räntor på Helsingfors Energis lån	20 493	19 720	18 690	18 690	17 660	16 630
7020166 Helsingin Sataman lainojen korot - Räntor på Helsingfors Hamns lån	8 787	8 036	7 252	7 252	6 468	5 880
7020167 HKL:n lainojen korot - Räntor på HST:s lån	1 839	2 836	2 446	2 446	2 233	2 507
7020168 Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymän lainojen korot - Räntor på Samkommunen Helsingforsregionens miljöjästaners lån	36 290	35 859	35 429	35 429	34 999	34 568
Menot - Utgifter						
7020101 Ottolainojen korot - Räntor på upptagna lån	12 243	14 900	14 900	14 900	16 100	17 700
7020102 Tilapäisluoton ja maksuliiketilien korot - Räntor på tillfällig kredit och på transaktionskonton	947	2 800	2 800	2 800	2 800	2 800

7 02 02 Muu rahoitus, kaupunginkanslian käytettäväksi – Övrig finansiering, till stadskansliets disposition

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster	87 312	102 285	87 322	87 322	87 991	98 050
Menot - Utgifter	308	1 000	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Netto	87 004	101 285	88 822	88 822	89 491	99 550
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		17,1	-14,6	-14,6	0,8	11,4
Menot - Utgifter		224,7	-250,0	-250,0		

Talousarviokohtaan sisältyvät seuraavat määrärahat ja tuloarviot alakohdittain

Budgetmomenten omfattar följande anslag och beräknade inkomster undermomentvis

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster						
7020255 Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	506					
7020256 Osingot - Dividender	67 626	82 820	67 900	67 900	68 100	73 900
7020257 HKL:n infratulo - HST:s inkomst för infrastruktur	19 180	19 465	19 422	19 422	19 891	24 150
Menot - Utgifter						
7020204 Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	308	1 000	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500

7 02 04 Peruspääomien tuotot – Avkastning på grundkapital

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster	14 811	14 811	16 337	16 337	16 337	17 792
Menot - Utgifter						
Netto	14 811	14 811	16 337	16 337	16 337	17 792
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-0,0	10,3	10,3		8,9
Menot - Utgifter						

Peruspääomien tuotot jakaantuvat seuraavasti

Avkastningar på grunkapitalen fördelar sig enligt följande

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster						
7020404 HKL:n peruspääoman tuotto - Avkastning på HST:s grundkapital	8 442	8 442	8 442	8 442	8 442	8 442
7020405 HSL-peruspääoman tuotto – Avkastning på HRT:s grundkapital			72	72	72	72
7020406 HSY-peruspääoman tuotto – Avkastning på HRM:s grundkapital			1 455	1 455	1 455	2 909
7020407 HUS-peruspääoman tuotto - Avkastning på HNS grundkapital	4 249	4 249	4 249	4 249	4 249	4 249
7020408 Palvelukeskuksen peruspääoman tuotto - Avkastning på affärsverket grundkapital	80	80	80	80	80	80
7020411 Taloushallintopalvelun peruspääoman tuotto - Avkastning på affärsverket Ekonomiförvaltningstjänsters grundkapital	56	56	56	56	56	56
7020413 Työterveys Helsingin peruspääoman tuotto - Avkastning på Företagshälsan Helsingfors grundkapital	40	40	40	40	40	40
7020414 Staran peruspääoman tuotto - Avkastning på Stara grundkapital	1 944	1 944	1 944	1 944	1 944	1 944

7 03 Rahastointi – Fondering

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster	9 362	5 100	200	200	600	4 800
Menot - Utgifter	3 619					
Netto	5 743	5 100	200	200	600	4 800
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-45,5	-96,1	-96,1	200,0	700,0
Menot - Utgifter		-100,0				

7 03 06 Kamppi - Töölönlahtirahasto – Fonden för Kampen - Tölövikén

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster	5 267	5 100	200	200	600	4 800
Menot - Utgifter						
Netto	5 267	5 100	200	200	600	4 800
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-3,2	-96,1	-96,1	200,0	700,0
Menot - Utgifter						

7 03 07 Asuntotuotantorahasto – Bostadsproduktionsfonden

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter	3 619					
Netto	-3 619					
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter		-100,0				

7 03 09 Lähiörahasto – Förtortsfonden

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster	4 095					
Menot - Utgifter						
Netto	4 095					
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-100,0				
Menot - Utgifter						

7 05 Poistoerot – Avskrivningsdifferenser

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster	841					
Menot - Utgifter						
Netto	841					
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-100,0				
Menot - Utgifter						

Investointiosa

**Investerings-
delen**

8

8 Investointiosa – Investeringssdelen

8 Investointiosa – Investeringssdelen

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2021	2021		
Tulot - Inkomster	35 805	146 430	19 896	19 896	15 319	13 294
Menot - Utgifter	639 940	820 899	606 209	641 780	654 600	679 309
Netto	-604 135	-674 469	-586 313	-621 884	-639 281	-666 015
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		126 980				
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		309,0	-86,4	-86,4	-23,0	-13,2
Menot - Utgifter		28,3	-26,2	-21,8	2,0	3,8

Investointiosan kokonaisinvestoinnit ovat 642 milj. euroa vuonna 2021. Suunnitelmavuonna 2022 kokonaisinvestointitaso on 655 milj. euroa ja 679 milj. vuonna 2023.

Investeringssdelens totalinvesteringar uppgår till 642 miljoner euro år 2021. Planeringsåret 2022 uppgår investeringarna till sammanlagt 655 mn euro och år 2023 till sammanlagt 679 mn euro.

8 01 Kiinteä omaisuus – Fast egendom

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster	2 396	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Menot - Utgifter	105 750	137 094	95 800	108 800	80 900	80 500
Netto	-103 354	-132 094	-90 800	-103 800	-75 900	-75 500
<i>Yitykset - Överskridningar</i>		10 238				
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		108,6	0	0	0	0
Menot - Utgifter		29,6	-30,1	-20,6	-25,6	-0,5

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2021	2021		
Tulot - Inkomster						
80150 Kiinteän omaisuuden myynti – Försäljning av fast egendom	2 396	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Menot - Utgifter						
80101 Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä kaavoitus- ja täydennysrakennuskorvaukset, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi – Köp och inlösen av fastigheter och aktier som berättigar till besittning av fastigheter samt ersättningar för planläggning och kompletteringsbyggande, till stadsmiljönämndens disposition	23 518	14 000	13 500	13 500	13 500	13 500
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		91				
80102 Projektialueiden esirakentaminen, täyttötöyt, kaupunginhallituksen käytettäväksi – Grundberedning i projektområden, utfyllnadsarbeten, till stadsstyrelsens disposition	55 558	92 594	60 800	69 300	40 800	41 500
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		2 010				
8010201 Kamppi-Töölönlahden esirakentaminen – Grundberedning i Kampen-Tölöviken	153					
8010202 Länsisataman esirakentaminen – Grundberedning i Västra hamnen	16 235	24 800	10 800	10 800	8 300	7 000
8010203 Kalasataman esirakentaminen – Grundberedning i Fiskehamnen	26 404	50 000	37 000	45 500	14 500	7 300
8010204 Kruunuvuorenrannan esirakentaminen – Grundberedning i Kronbergsstranden	10 930	5 950	3 900	3 900	6 800	5 900
8010205 Kuninkaankolmion esirakentaminen – Grundberedning i Kungstriangeln	228	3 110	2 900	2 900	400	300
8010206 Pasilan esirakentaminen – Grundberedning i Böle	1 257	2 444	2 800	2 800	3 400	6 200
8010207 Uudet projektialueet ja muun täydennysrakentamisen selvitykset, toimenpiteet ja esirakentaminen – Nya projektområden och utredningar, åtgärder och grundberedning för övrigt kompletteringsbyggande	351	3 790	300	300	500	11 500
8010209 Malmin esirakentaminen – Grundberedning i Malm		2 500	3 100	3 100	6 900	3 300
80103 Esirakentaminen, täyttötöyt, rakentamiskelpoiseksi saattaminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi – Grundberedning, utfyllnadsarbeten, byggbarhetsåtgärder, till stadsmiljönämndens disposition	26 674	30 500	21 500	26 000	26 600	25 500
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		8 137				
8010301 Muu esirakentaminen, alueiden käyttöönotto ja tonttien rakentamiseksi saattaminen – Övrig grundberedning, ibruktagande av områden och åtgärder som gör tomter byggbara	26 674	30 500	21 500	26 000	26 600	25 500

8 01 50 Kiinteän omaisuuden myynti

Vuonna 2021 kiinteää omaisuutta arvioidaan myytävän 100 milj. eurolla, josta kiinteän omaisuuden myyntiin kirjataan tasearvon mukaiset 5 milj. euroa. Erotuksena syntyvät 95 milj. euron myyntivoitot kirjataan talousarviokohtaan Kaupunkira-kenne. Vuodelle 2022 arvioidaan edelleen 100 milj. euron maanmyyntitulot, mutta sen jälkeisinä vuosina niiden arvioidaan alentuvan kohti tasoa 50–70 milj. euroa/vuosi. Myyntiarvioon päästään, mikäli suhdannetilanne ei merkittävästi heikkene ja edellyttäen, että myytäväksi jo ennen uusia tontinluovutuslinjausten vahvistumista päätettyjen tonttien asemakaavat vahvistuvat suunnitellusti ja tonttien luovuttamisen vaatimien katujen, esirakentamisen ja rakennuskelpoiseksi saattamisen rahoitus- ja toteutusresurssit on ajoissa varmistettu.

Kaupunginhallitus on 1.4.2019 hyväksynyt uudet tontinluovutuslinjaukset, jossa tontit ensisijaisesti luovutetaan vuokraamalla ja myymällä vain erityisistä syistä.

Ennen linjauspäätöstä tehdyissä sopimuksissa ja varauksissa noudatetaan kuitenkin tehtyjä sopimuksia (vuokraus ostoptioin) sekä päätöksiä luovutusmuodosta. Linjausten yhteydessä arvioitiin, että tehtyjen sopimusten ja varausten toteutuminen mahdollistaisi keskimäärin 100 milj. euron vuosittaiset maanmyyntitulot. Pääosa voimassa olevista ostoptioista raukeaa vuoden 2022 aikana.

8 01 01 Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä-kaavoitus- ja täydennysrakennuskorvaukset

Talousarviossa on kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostoihin ja lunastuksiin sekä kaavoitus- ja täydennysrakentamiskorvauksiin varattu 13,5 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuosille 2022 ja 2023 määrärahaa on osoitettu vuosittain 13,5 milj. euroa.

Talousarviokohta 8 01 03 02 Täydennysrakennuskorvaukset ja korvausinvestoinnit lakkautetaan ja täydennysrakentamiskorvauksiin varattu määräraha 3,5 milj. euroa yhdistetään maanhankintaan varattuihin määrärahoihin talousarviokohtaan 8 01 01 Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset.

Täydennysrakentamiskorvauksella hankitaan kaupungille maata ja uutta asuinrakennusoikeutta. Korvausinvestointikustannuksilla hankitut alueet saatetaan rakentamiskelpoiksi tonteiksi. Vireillä on useita laajempia kaavahankkeita muun muassa Myllypurossa ja Laajasalossa, joissa lähivuosina tullaan soveltamaan korvausmenettelyä.

Maanhankinnan määräraha ei sisällä maanvaihtojen, erillisten ennakoimattomien hankkeiden vaatimien (kiireellisten) maanhankintojen eikä maankäyttösopimusten maana saatavien maankäyttökorvausten ja niihin liittyvien kiinteistöjärjestelyjen vaatimia ns. teknisiä määrärahoja, joiden määrät vuositasolla suuresti vaihtelevat. Niiden osalta esitetään tapauskohtaisesti ylitysoikeuksia.

8 01 50 Försäljning av fast egendom

Fast egendom beräknas år 2021 bli såld för 100 mn euro, varav 5 mn euro i enlighet med balansvärdet upptas under försäljning av fast egendom. Skillnaden på 95 mn euro, som utgör inkomster i form av försäljningsvinst, upptas på budgetmomentet Stadsstruktur. År 2022 beräknas markförsäljningsinkomsterna fortfarande uppgå till 100 mn euro, men under åren därefter beräknas de sjunka till 50–70 mn euro/år. Den uppskattade försäljningen uppnås om konjunkturläget inte försämras avsevärt och förutsatt att detaljplanerna för tomter som man har beslutat sälja redan innan nya riktlinjer för tomtöverlåtelse har fastställs enligt planerna och finansierings- och realiseringsresurserna för gatorna, grundberedningen och byggbarhetsåtgärderna som överlåtelsen av tomterna kräver har säkrats i tid.

Stadsstyrelsen godkände 1.4.2019 nya riktlinjer för överlåtelse av tomter, där tomterna i första hand överläts genom utarrendering och endast av särskilda skäl genom försäljning.

I avtal och reserveringar som tecknats före beslutet om riktlinjer iakttas dock de avtal som ingåtts (utarrendering med köpoption) samt beslut om överlåtelseformen. I samband med riktlinjerna bedömdes det att förverkligandet av de tecknade avtalen och reserveringarna skulle möjliggöra markförsäljningsinkomster på i genomsnitt 100 miljoner euro per år. Huvuddelen av de gällande köpoptionerna förfaller under år 2022.

8 01 01 Köp och inlösen av fastigheter och aktier som berättigar till besittning av fastigheter samt ersättningar för planläggning och kompletteringsbyggande

I budgeten har 13,5 mn euro reserverats för köp och inlösen av fastigheter och av aktier som berättigar till besittning av fastigheter samt för ersättningar för planläggning och kompletteringsbyggande. För ekonomiplaneåren 2022 och 2023 har man anvisat anslag på 13,5 mn euro per år.

Budgetmomentet 8 01 03 02, Ersättningar för kompletteringsbyggande och ersättningsinvesteringar, avskaffas och det anslag på 3,5 mn euro som reserverats för ersättningar för kompletteringsbyggande slås samman med anslagen för markförvärv under budgetmomentet 8 01 01, Köp och inlösen av fastigheter och aktier som berättigar till besittning av fastigheter.

Med ersättningar för kompletteringsbyggande anskaffas mark och ny bostadsbyggrätt till staden. Områden som skaffats med reparationsinvesteringskostnader görs till byggbara tomter. Ett flertal större detaljplaneprojekt är aktuella bland annat i Kvarnbäcken och Deger, där man under de närmaste åren kommer att tillämpa ersättningsförfarande.

I anslaget för markförvärv ingår inte s.k. tekniska anslag som markbyten, (brådskanie) markförvärv som separata oförutsägbara projekt och markanvändningsavtalens markanvändningsersättningar i form av mark och därtill hörande fastighetsarrangemang kräver och vars storlek varierar avsevärt på årsnivån. För dem föreslås överskridningsrätter från fall till fall.

8 01 02 Projektialueiden esirakentaminen, täyttötöyt, kaupunginhallituksen käytettäväksi

Projektialueiden esirakentamiseen ja täyttötöihin on talousarviossa varattu 69,3 milj. euron määräraha. Projektialueiden esirakentaminen kohtaan sisältyy kaikkien aluerakentamisprojektien (Länsisatama, Kalastama, Kruunuvuorenranta, Kuninkaankolmio, Pasila, Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen, Malmi) esirakentamisen talousarviomäärärahat. Vuodelle 2022 määrärahaa on osoitettu 40,8 milj. euroa ja vuodelle 2023 41,5 milj. euroa. Määrärahat on osoitettu kaupunginhallituksen käyttöön, ja kaupunginhallitus myöntää tarvittavan rahoituksen erillisellä päätöksellä toimialan käyttöön tiedossa olevan investointitarpeiden mukaisesti.

Määrärahoilla jatketaan vuonna 2021 jo käynnissä olevia urakoita Hernesaaren ja Verkkoosaaren pohjoisosan esirakentamiseksi sekä tiilikaasukellon kunnostusta. Näiden osuus on noin 60 % vuoden 2021 käytettävissä olevasta määrärahasta.

Länsisatamaan varatulla määrärahalta toteutetaan Hernesaaren itärannan ruoppaus ja täyttöurakka, jonka yhteydessä siirretään väliaikainen lumenkaatolaituri Hernesaaren kärkeen. Massojen välivarastointitoiminta ja pilaantuneiden maiden käsittely projektialueella jatkuu välivarastointitoiminnan painopisteen siirtyessä Jätkäsaaresta Hernesaareen.

Kalasatamaan varatulla määrärahalta mahdollistetaan taloussuunnitelmakaudella jo käynnissä olevien urakoiden jatkumisen (Vilhonvuorenkatu, Suvilahden tiilien kaasukello ja Verkkoosaaren pohjoisosa). Verkkoosaaren pohjoisosan urakan valmistuminen mahdollistaa asuntorakentamisen aloittamisen vuonna 2022. Lisäksi aloitetaan Nihdin alueen rakentaminen asuntorakentamisen käynnistämisen mahdollistamiseksi. Määrärahalta mahdollistetaan myös asuntorakentamisen jatkaminen Työpajanpihan alueella.

Kruunuvuorenrantaan varattu määräraha käytetään taloussuunnitelmakauden aikana pääasiassa Laajasalon raitiovaunuvarikon esirakentamiseen, jolla tontti saatetaan rakentamiskelpoiseksi. Kruunuvuorenrannassa esirakennetaan Hopealaakson alue, joka mahdollistaa liikuntapuiston rakentamisen. Lisäksi määrärahaa käytetään kiviaineksen välivarastointitoimintaan, joka jatkuu alueen eteläkärjessä Koirasaarilla.

Pasilan määrärahalta jatketaan Ilmalan raitiotieyhteyden rakentamista ja Radiokadun uudistamista. Veturitien pohjoisosan rakentaminen aloitetaan, mikä luo edellytykset Ratapihakortteleiden kunnallistekniikan rakentamisen jatkamiselle ja alueen pohjoisosien tonttien rakentamiskelpoisuudelle mukaan lukien Pasilan peruskoulu ja päiväkotit sekä noin 1 200 asunnon rakentamiselle. Eteläisen Postipuiston infran suunnittelua jatketaan.

Kuninkaankolmion määrärahalta toteutetaan esirakentamista Kuninkaantammen Lammenrannan ja Kuninkaantammentien ympäristön kaava-alueilla katu- ja asuntorakentamisen edellyttämässä aikataulussa. Honkasuolla esirakentaminen jatkuu suunnitelmakauden 2021–23 jälkeen.

8 01 02 Grundberedning i projektområden, utfyllnadsarbeten, till stadsstyrelsens disposition

För grundberedning i projektområden och utfyllnadsarbeten har i budgeten reserverats ett anslag på 69,3 mn euro. I momentet Grundberedning i projektområden ingår budgetanslagen för grundberedningen i alla områdesbyggnadsprojekt (Västra hamnen, Fiskehamnen, Kronbergsstranden, Kungstriangeln, Böle, Nya projektområden och övrigt kompletteringsbyggande, Malm). För år 2022 har det anvisats anslag på 40,8 mn euro och för år 2023 anslag på 41,5 mn euro. Anslagen har anvisats till stadsstyrelsens disposition och stadsstyrelsen beviljar den behövliga finansieringen genom ett särskilt beslut till sektorns disposition enligt de kända investeringsbehoven.

Med anslagen år 2021 fortsätter de pågående entreprenaderna för grundberedning på Ärtholmen och i norra delen av Nätholmen och istandsättningen av den tegelbeklädda gasklockan. Dessa utgör cirka 60 % av anslaget som finns tillgängligt för år 2021.

Med det anslag som reserverats för Västra hamnen genomförs muddrings- och utfyllnadsentreprenaden på Ärtholmens östra strand, och i samband med detta flyttas den tillfälliga snödumpningskajen till Ärtholmens spets. Mellanlagringen av massor och behandlingen av förorenad mark fortsätter i projektområdet, och mellanlagringens tyngdpunkt flyttas från Busholmen till Ärtholmen.

Med anslaget som reserverats för Fiskehamnen möjliggörs en fortsättning på de pågående byggentreprenaderna under ekonomiplanepreioden (Vilhelmsbergsgatan, den tegelbeklädda gasklockan i Södervik och norra delen av Nätholmen). Färdigställandet av entreprenaden i norra delen av Nätholmen gör det möjligt att inleda bostadsbyggandet år 2022. Dessutom inleds byggandet av området Knekten för att göra det möjligt att börja med bostadsbyggandet. Anslaget gör det också möjligt att fortsätta byggandet av bostäder i Verkstadsgårdens område.

Anslaget som reserverats för Kronbergsstranden används under ekonomiplanepreioden huvudsakligen för grundberedningen av spårvagnsdepån på Degerö, genom vilken tomten görs byggbar. I Kronbergsstranden görs grundberedningen för Silverdalens område, som gör det möjligt att bygga en idrottspark. Dessutom används anslag för mellanlagring av stenmaterial, som fortsätter i den södra spetsen av området på Hundholmarna.

Med anslaget för Böle fortsätter byggandet av spårvägsförbindelsen till Ilmala och förnyandet av Radiogatan. Byggandet av norra delen av Lokvägen inleds, vilket skapar förutsättningar för att fortsätta byggandet av kommunaltekniska anordningar för Bangårdskvarteren och för att göra tomterna i de norra delarna av området byggbara, inklusive Pasilan peruskoulu med daghem samt byggandet av ca 1 200 bostäder. Planeringen av infrastrukturen för södra Postparken fortsätter.

Med anslaget för Kungstriangeln görs grundberedning i planområdena för Dammstranden i Kungseken och Kungseksvägens omgivning enligt den tidtabell som gatu- och bostadsbyggandet förutsätter. Grundberedningen i Hongasmoora fortsätter efter planperioden 2021–23.

Malmin entisen lentokentän alueen rakentaminen käynnistyy suunnitelmakaudella 2021–23. Malmin määrärahoilla toteutetaan ensimmäisen asemakaava-alueen Nallenrinteen esirakentamiseen ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saamiseen liittyviä hankkeita. Suurimpana niistä on maakaasun runkoputken siirto, joka on edellytysinvestointi katu- ja asuntorakentamisen käynnistämiseksi sekä Nallenrinteen että Lentoasemankorttelien asemakaava-alueilla. Lisäksi toteutetaan tilapäinen lumenvastaanottoaika Nallenrinteen alueella asuntorakentamisen esteenä olevan lumenvastaanottoaikaan tilalle sekä rakentamislogistiikkaa ja muuta väliaikaiskäyttöä palvelevia reitti yhteyksiä.

Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen määrärahoilla toteutetaan uusien projektialueiden hankkeita. Määrärahoilla toteutetaan myös uudisrakentamisen suurpiirien hankkeita, jotka ovat välttämättömiä asunto- ja työpaikkatuotannon edistämiseksi.

Byggingen av det tidigare flygplatsområdet i Malm inleds under planperioden 2021–23. Med anslaget för Malm genomförs projekt som hänför sig till grundberedningen av det första detaljplaneområdet Nallebrinken och åtgärder för att göra tomter byggbara. Det största av dessa är överföringen av stamledningen för naturgas, som är en förutsättningsinvestering för att gatu- och bostadsbyggandet ska kunna inledas i detaljplaneområdena för både Nallebrinken och Flygstationskvarteren. Dessutom byggs en tillfällig snömottagningsplats vid Nallebrinkens område i stället för snömottagningsplatsen som utgör ett hinder för bostadsbyggandet, samt förbindelser som betjänar bygglogistiken och annan tillfällig användning.

Med anslaget för nya projektområden och annat kompletterande byggande genomförs projekt i nya projektområden. Med anslaget genomförs också sådana nybyggnadsprojekt i stordistriktet som är nödvändiga för att främja bostads- och arbetsplatsproduktionen.

8 01 03 Esirakentaminen, täyttötöyt ja rakentamiskelpoiseksi saattaminen**8 01 03 01 Muu esirakentaminen, alueiden käyttöönotto ja tonttien rakentamiskelpoiseksi saattaminen**

Talousarviokohtaan on vuodelle 2021 varattu 26 milj. euroa ja taloussuunnitelmavuodelle 2022 on osoitettu 26,6 milj. ja 25,5 milj. vuodelle 2023.

Määrärahaa käytetään pilaantuneiden maiden puhdistamiseen ja muuhun esirakentamiseen. Merkittävimmät tiedossa olevat kohteet ovat Marian kasvuyrityskampuksen kehittämiseen liittyvät esirakennustyöt, Laakson sairaala-alueen purkutyöt, Hakaniemen huoltopihan rakentaminen sekä Raide-Jokeriin liittyvien hankkeiden esirakentaminen. Lisäksi taloussuunnitelmakaudella on käynnistymässä täydennysrakentamiseen liittyviä esirakentamishankkeita, joista merkittävin on Myllypuron Karhunkallion alue.

Taloussuunnitelmakaudella alkaa myös Kruunusillat hankkeeseen liittyvä Hakaniemenrannan esirakentaminen.

8 01 03 02 Täydennysrakennuskorvaukset ja korvausinvestoinnit

Talousarviokohta lakkautetaan yhdistämällä täydennysrakentamiskorvaukset maksettaviksi maanhankintamäärärahoista talousarviokohdasta 8 01 01 Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset.

8 01 03 Grundberedning, utfyllnadsarbeten och byggbarhetsåtgärder**8 01 03 01 Övrig grundberedning, ibruktagande av områden och åtgärder som gör tomter byggbara**

På budgetmomentet reserveras 26 mn euro för 2021, 26,6 mn euro för planeringsåret 2022 och 25,5 mn euro för år 2023.

Anslaget används för sanering av förorenad mark och annan grundberedning. De viktigaste kända objekten är grundberedningen i anslutning till utvecklandet av Maria campus för tillväxtföretag, rivningsarbetena i Dals sjukhusområde, byggandet av servicegården i Hagnäs samt grundberedningen av projekt i anslutning till Jokerbanan. Dessutom håller man under ekonomiplaneperioden på att inleda grundberedningsprojekt i anslutning till kompletteringsbyggande, varav det viktigaste är Björnklippan i Kvarnbäcken.

Under ekonomiplaneperioden inleds också grundberedningen av Hagnäskajen som hänför sig till projektet Kronbroarna.

8 01 03 02 Ersättningar för kompletteringsbyggande och ersättningsinvesteringar

Budgetmomentet avskaffas genom att ersättningarna för kompletteringsbyggande slås samman så att de betalas från budgetmomentet 8 01 01 01, Köp och inlösen av fastigheter och aktier som berättigar till besittning av fastigheter.

8 02 Rakennukset – Byggnader

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2019	2020	2021	2021	2022	2023
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter	266 118	256 130	250 000	271 380	267 000	278 010
Netto	-266 118	-256 130	-250 000	-271 380	-267 000	-278 010
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		35 864				
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter		-3,8	-2,4	6,0	-1,6	4,1

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2019	2020	2021	2021	2022	2023
Menot - Utgifter						
80201 Uudis- ja lisärakennushankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi – Ny- och kompletteringsbyggnadsprojekt, till stadsmiljönämndens disposition	116 163	122 220	137 490	144 250	127 680	118 320
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		34 000				
8020101 Uudisrakennushankkeiden tarveselvitykset – Behovsutredningar för nybyggnadsprojekt	3 846	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
8020102 Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan uudis- ja lisärakennushankkeet – Ny- och tillbyggnadsprojekt inom fostrans- och utbildningssektorn	94 556	109 700	98 480	105 240	116 050	113 660
8020103 Kaupunkiympäristön toimialan uudis- ja lisärakennushankkeet – Ny- och tillbyggnadsprojekt inom stadsmiljösektorn	42	210	11 360	11 360	9 390	2 970
8020104 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan uudis- ja lisärakennushankkeet – Ny- och tillbyggnadsprojekt inom kultur- och fritidssektorn	14 064	9 010	10 670	10 670	740	
8020105 Sosiaali- ja terveystoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet – Ny- och tillbyggnadsprojekt inom social- och hälsovårdssektorn	196	2 300	4 880	4 880	500	690
8020106 Muut uudisrakennushankkeet – Övriga nybyggnadsprojekt	3 458		11 100	11 100		
8020107 Rakennusten ja liikehuoneistojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden hankkiminen – Förvärv av byggnader och aktier som berättigar till besittning av byggnader och affärslokaler						
80202 Korjaushankkeet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi – Reparationsprojekt, till stadsmiljönämndens disposition	149 053	133 910	112 510	127 130	139 320	159 690
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
8020201 Korjausrakennushankkeiden tarveselvitykset – Behovsutredningar för reparationsbyggnadsprojekt	1 897	1 900	1 000	1 000	1 000	1 000
8020202 Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan korjausrakennushankkeet – Reparationsbyggnadsprojekt inom fostrans- och utbildningssektorn	103 209	91 600	72 670	77 290	72 690	98 990
8020203 Kaupunkiympäristön toimialan korjausrakennushankkeet – Reparationsbyggnadsprojekt inom stadsmiljösektorn	7 187	10 810	8 440	8 440	9 230	
8020204 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan korjausrakennushankkeet – Reparationsbyggnadsprojekt inom kultur- och fritidssektorn	3 697	2 960	460	660	2 490	7 180
8020205 Sosiaali- ja terveystoimialan korjausrakennushankkeet – Reparationsbyggnadsprojekt inom social- och hälsovårdssektorn	17 984	3 630	11 110	11 110		
8020206 Muut korjausrakennushankkeet – Övriga reparationsbyggnadsprojekt	15 080	23 010	18 830	28 630	53 910	52 520
80203 Kaupungintalokortteleiden kehittäminen, kaupunginhallituksen käytettäväksi – Utveckling av stadshusvarteren, till stadsstyrelsens disposition	903					
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		1 864				

8 02 Rakennukset

Talonrakennusinvestointeihin vuodelle 2021 on varattu yhteensä 271 milj. euroa, josta uudis- ja lisärakennushankkeisiin ja niiden suunnitteluun on varattu 144 milj. euroa sekä korjaushankkeisiin ja niiden suunnitteluun 127 milj. euroa. Suunnitelmavuodelle 2022 talonrakennusinvestointeihin on osoitettu 267 milj. euroa ja 278 milj. eurolle 2023.

Rakentamishjelma vuosiksi 2021–2030 pohjautuu vuoden 2020 talousarvion 10-vuotiseen talonrakennushankkeiden rakentamishjelmaan. Rakentamishjelmaan sisältyvien hankkeiden toteutusajataulut ja rakentamiskustannukset on päivitetty vastaamaan nykyhetken tietoa.

Uudisrakentamisen pääpaino kaudella 2021–2030 on uusien projektialueiden palvelurakennusten ja korvaavien uudisrakennusten toteuttamisessa. Talousarviovuoden 2021 merkittävimmät rakentamishankkeet ovat Pakilan koulujen ja päiväkotien allianssihanke, Puotilan ala-asteen, Vuosaaren lukion ja Helsingin kielilukion korvaavat uudisrakennukset, Mäkelänrinteen lukion laajennus ja perusparannus, Pirkkolan korvaava jäähalli ja Hyvösen lastenkodin korvaava uudisrakennus sekä lasten päiväkodit Kukaniitty ja Vaapukka. Merkittävimpiä vuonna 2021 alkavia uudishankkeita ovat Helsingin kielilukion elinkaarihanke, päiväkodit Honkasuo, Kaarelanraitti ja Verkkosaari sekä Konalan pelastusasema.

Ohjelmakauden 2021–2030 muita merkittäviä uudis- ja lisärakennushankkeita ovat Keski-Pasilan peruskoulu ja päiväkotit, Kruunuvuorenrannan keskuskoulu, päiväkotit ja liikuntatilat, Merilahden peruskoulun korvaava uudisrakennus sekä Malmin sairaalan laajennus. 10-vuotiskaudella rakennetaan noin 50 uutta erillistä tai koulun yhteydessä toimivaa päiväkotia.

Korjausrakentamisen ohjelmoinnin lähtökohtana on kaikkien toimitilojen, mutta erityisesti koulurakennusten ja päiväkotien käyttökelpoisuuden, terveellisuuden ja turvallisuuden varmistaminen. Vuonna 2021 korjausrakentamisen investointitaso on 127 milj. euroa. Uudisrakentamisesta 87 milj. euroa on korvaavaa uudisrakentamista, eli talousarviovuonna 2021 käytetään yli 200 milj. euroa rakennusten korjausvelan hillitsemiseen.

Talousarviovuoden 2021 merkittävimmät rakentamishankkeet ovat Etu-Töölön lukion, Kallion lukion, Käpylän peruskoulun Väinölä-rakennuksen, Lauttasaaren ala-asteen, Pohjois-Haagan ala-asteen ja Hakaniemen kauppahallin perusparannukset. Merkittävimpiä yksittäisiä korjaushankkeita suunnitelmakaudella 2021–2030 ovat Töölön kisahallin ja Finlandiatalon perusparannukset.

Rakentamishjelmaa on valmisteltu yhteistyössä kasvatuksen- ja koulutuksen, sosiaali- ja terveystoimen ja kulttuurin- ja vapaa-ajan toimialan sekä Finlandiatalon ja pelastuslaitoksen kanssa.

Kaikki yli 1,0 milj. euron kohteet on esitetty omina hankkeinaan. Näiden hankkeiden lisäksi vuodelle 2021 kohdentamattomiin korjaushankkeisiin on varattu 20,2 milj. euroa. Määräraha käytetään rakennusosien ja laitteiden ennakoiviin korjauksiin, vaurioituneiden tilojen korjaamiseen, tilojen pitämiseen käyttökunnossa sekä välttämättömiin toiminnallisiin muutostöihin palveluverkkoa kehitettäessä.

8 02 Byggnader

För husbyggnadsinvesteringar har det för 2021 reserverats sammanlagt 271 mn euro, varav 144 mn euro för ny- och tillbyggnadsprojekt och planering av sådana och 127 mn euro för reparationsprojekt och planering av sådana. Det har anvisats anslag på 267 mn euro för husbyggnadsinvesteringar för planeringsåret 2022 och 278 mn euro för år 2023.

Byggnadsprogrammet för åren 2021–2030 baserar sig på det tioåriga byggnadsprogrammet för husbyggnadsprojekt i 2020 års budget. Tidsschemat för genomförande av projekten som ingår i byggnadsprogrammet och dessas byggkostnader har uppdaterats att motsvara de uppgifter som nu finns att tillgå.

När det gäller nybyggnad ligger tyngdpunkten under programperioden 2021–2030 på servicebyggnader i nya projektområden och på ersättande nybyggnader. De viktigaste nybyggnadsprojekten som pågår under budgetåret 2021 är alliansprojektet för skolor och daghem i Baggböle, de ersättande nybyggnaderna för Puotilan ala-aste, Vuosaaren lukio och Helsingin kielilukio, utvidgningen och ombyggnaden av Mäkelänrinteen lukio, den ersättande ishallen i Britas och nybyggnaden som ersätter Hyvönens barnhem samt barndaghemmen Kukaniitty och Vaapukka. De viktigaste nybyggnadsprojekten som inleds år 2021 är Helsingin kielilukios livscykelprojekt, barndaghemmen Honkasuo, Kaarelanraitti och Verkkosaari samt Kånala räddningsstation.

Andra omfattande ny- och tillbyggnadsprojekt under programperioden 2021–2030 är Keski-Pasilan peruskoulu med daghem, en centralskola, ett daghem och motionslokaler i Kronbergsstranden, en ersättande nybyggnad för Merilahden peruskoulu och en tillbyggnad till Malms sjukhus. Under tioårsperioden byggs det cirka 50 nya daghem, antingen separat eller i anslutning till en skola.

Utgångspunkten för arbetet på programmet för reparationsbyggande är att säkerställa att alla lokaler, men särskilt skolhusen och daghemmen, är användbara, sunda och säkra. Nivån för investeringar i reparationsbyggande är 127 mn euro år 2021. Av nybyggnaderna är 87 mn euro ersättande nybyggnader, varför det under budgetåret 2021 används sammanlagt över 200 mn euro för att dämpa det eftersatta underhållet.

De viktigaste reparationsprojekten som pågår under budgetåret 2021 är ombyggnaderna av Etu-Töölön lukio, Kallion lukio, Väinölä-byggnaden på Käpylän peruskoulu, Lauttasaaren ala-aste, Pohjois-Haagan ala-aste och Hagnäs saluhall. Till de viktigaste enskilda reparationsprojekten under planperioden 2021–2030 hör ombyggnaderna av Tölö sporthall och Finlandiahuset.

Byggnadsprogrammet har beretts i samarbete med fostrans- och utbildningssektorn, social- och hälsovårdssektorn och kultur- och fritidssektorn samt Finlandiahuset och räddningsverket.

Alla objekt på över 1,0 mn euro anges som egna projekt. Vid sidan av dessa projekt har det för 2021 reserverats 20,2 mn euro för ospecificerade reparationsprojekt. Anslagen används för förebyggande reparationer på byggnadsdelar och anordningar, för reparation av skadade lokaler så att de kan hållas i användbart skick och för nödvändiga funktionella ändringsarbeten vid utvecklingen av servicenätet.

Investointiohjelman lisäksi kaupunki toteuttaa uudishankkeitaan myös vuokra- ja osakekohteina sekä kiinteistöyhtiömuotoisina. Suunnitelmakauden 2021–2023 merkittävimmät vuokrahankkeet ovat Suuntimopuiston monitoimitalo, Resson peruskoulun ja lukion lisätilat, Maatullin ala-asteen ja päiväkodin korvaava uudisrakennus sekä Luonnontiedelukio.

Palvelukeskuksen ruoantuotantolaitos, Laakson yhteissairaala, Kampin terveys- ja hyvinvointikeskus, Haagan ja Malmin perhekeskukset ja terveys- ja hyvinvointikeskukset sekä Stadin ammattiopiston Roihupellon ja Myllypuron kampuksen tulevat tilat suunnitellaan rahoitettavaksi investointiohjelman ulkopuolelta. Myös Suutarila-Siltamäki-alueen koulu- ja päiväkotihankkeet suunnitellaan toteutettavaksi käyttäen vaihtoehtoista toteutus- ja rahoitusmuotoa.

Utöver investeringsprogrammet genomför staden sina nya projekt också som hyres- och aktieobjekt samt i fastighetsbolagsform. De viktigaste hyresprojekten under planperioden 2021–2023 är Pejlingsparkens allaktivitetshus, tilläggslokalerna för Resson peruskoulu ja lukio, nybyggnaden som ersätter Maatullin ala-aste och daghem samt Luonnontiedelukio.

Servicecentralens matproduktionsanläggning, Dals gemensamma sjukhus och centralen för hälsa och välbefinnande i Kampen, familjecentren och centralerna för hälsa och välbefinnande i Haga och Malm samt Yrkesinstitutet Stadin ammattiopistos campus i Kaså Kern och Kvarnbäcken planeras bli finansierade utanför investeringsprogrammet. Även daghemsprojekten i området Skomakarböle–Brobacka planeras för genomförande enligt en alternativ genomförande- och finansieringsmodell.

8 03 Kadut ja liikenneväylät – Gator och trafikleder

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2019	2020	2021	2021	2022	2023
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter	158 718	148 660	146 400	156 400	207 100	233 000
Netto	-158 718	-148 660	-146 400	-156 400	-207 100	-233 000
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		4 191				
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter		-6,3	-1,5	5,2	32,4	12,5

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2021	2021		
Menot - Utgifter						
80301 Uudisrakentaminen ja perusparantaminen sekä muut investoinnit, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi – Nybyggnad och ombyggnad samt övriga investeringar, till stadsmiljönämndens disposition	75 894	75 600	69 100	76 600	82 600	85 550
<i>Yitykset - Överskridningar</i>		3 711				
8030101 Uudisrakentaminen – Ombyggnad	22 765	19 400	20 400	26 900	17 900	31 150
Eteläinen suurpiiri - Södra stordistriktet	1 063	800	800	1 600	600	600
Läntinen suurpiiri - Västra stordistriktet	1 642	2 200	3 300	3 800	2 800	3 000
Keskinen suurpiiri - Mellersta stordistriktet	1 833	3 000	5 300	6 300	2 300	13 100
Pohjoinen suurpiiri - Norra stordistriktet	687	1 200	2 000	2 500	1 300	2 000
Koillinen suurpiiri - Nordöstra stordistriktet	7 784	4 000	3 300	4 300	2 800	3 000
Kaakkoinen suurpiiri - Sydöstra stordistriktet	2 253	2 200	1 500	2 000	1 500	3 100
Itäinen suurpiiri - Östra stordistriktet	6 869	4 800	3 800	6 000	6 300	6 250
Östersundomin suurpiiri - Östersundoms stordistrikt	35	200	400	400	300	100
Melusteet - Bullerskärmar	599	1 000				
8030102 Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt – Ombyggnad och trafikregleringar	49 956	52 600	45 700	46 700	53 900	50 000
Katujen peruskorjaukset - Ombyggnad av gator	10 542	8 400	8 000	8 000	8 600	8 100
Siltojen peruskorjaukset - Ombyggnad av broar	10 622	13 400	5 000	6 000	12 400	10 300
Päällysteiden uusiminen - Förnyande av beläggning	4 225	4 600	4 000	4 000	4 000	4 000
Joukkoliikenteen kehittäminen - Utveckling av kollektivtrafiken	2 526	1 000	3 000	3 000	3 000	2 500
Liikennejärjestelyt - Trafikregleringar	8 139	5 700	6 200	6 200	6 400	5 600
Jalankulun ja pyöräilyn väylät - Leder för gång- och cykeltrafik	13 900	19 500	19 500	19 500	19 500	19 500
8030103 Muut investoinnit – Övriga investeringar	3 174	3 600	3 000	3 000	10 800	4 400
Täytemaan vastaanottoaikat - Mottagningsplatser för fyllnadsjord	305	500	750	750	750	750
Lumenvastaanottoaikat ja hiekkasilot - Snöstjälpningsplatser och sandsilor	579	450	850	850	850	850
Yleiset käymälät - Allmänna toaletter	528	250	300	300	300	300
Ranta-alueiden kunnostus - Iståndsättning av strandområden	1 762	2 400	1 100	1 100	8 900	2 500
Liityntäpysäköintipaikat - Infartsparkeringsplatser						
80302 Projektialueiden kadut, kaupunginhallituksen käytettäväksi – Gator i projektområden, till stadsstyrelsens disposition	81 904	72 060	75 400	77 900	121 300	134 450
<i>Yitykset - Överskridningar</i>						
8030201 Kamppi-Töölönlahti – Kampen–Tölviken	2 617	5 100	200	200	600	4 800
8030202 Länsisatama – Västra hamnen	16 920	18 000	16 100	16 100	14 500	8 400
8030203 Kalasatama – Fiskehamnen	15 704	10 100	10 900	11 400	45 800	55 350
8030204 Kruunuvuorenranta – Kronbergsstranden	2 910	6 350	17 000	17 000	16 300	29 200
8030205 Pasila – Böle	34 897	22 490	17 000	19 000	23 000	10 100
8030206 Kuninkaankolmio – Kungstriangeln	5 913	2 800	1 800	1 800	1 900	3 800
8030207 Kruunusillat – Kronbroarna	508	5 400	10 800	10 800	16 300	18 300
8030208 Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen – Nya projektområden och övrigt kompletteringsbyggande	2 436	1 120				2 500
8030209 Malmi - Malm		700	1 600	1 600	2 900	2 000
80303 Yhteishankkeet Väyläviraston kanssa, kaupunginhallituksen käytettäväksi – Samprojekt med Trafikledsverket, till stadsstyrelsens disposition	919	1 000	1 900	1 900	3 200	13 000
<i>Yitykset - Överskridningar</i>		480				

8 03 Kadut ja liikenneväylät

Talousarviossa vuodelle 2021 on varattu katujen ja liikenneväylien toteuttamiseen 156,4 milj. euroa. Suunnitelmavuodelle 2022 määrärahaa on osoitettu 207,1 milj. euroa ja 233 milj. vuodelle 2023.

AM-ohjelman mukainen asuntotuotantotavoite kohdistuu aluerakentamisprojekti-alueiden lisäksi voimakkaasti suurpiirien täydennysrakentamisalueille. Vuonna 2019 Helsingissä valmistui 6 736 asuntoa ja näistä suurpiirien täydennysrakentamisalueilla toteutui 57,5 %. Investointiohjelman lähtökohtana on turvata jo käynnissä olevien hankkeiden ja täydennysrakentamisalueiden rahoitus.

Isojen raideliikennehankkeiden yhteydessä toteutetaan ns. liittyviä katuhankkeita, jotka ovat joko ratatöiden edellytysinvestointeja tai kokonaistaloudellisesti edullisia toteuttaa raitiotieuran yhteydessä. Liittyvät katuhankkeet ovat joko liikennejärjestelyjä, jalankulun ja pyöräilyn verkoston täydennyksiä, siltojen peruskorjausta/uudisrakentamista tai täydennysrakentamista palvelevia katuyhteyksiä. Raide-Jokerin allianssiurakka on käynnissä ja urakan liittyviä kustannuksia on yhteensä noin 40 milj. euroa. Vuoden 2020 ennusteen toteutuessa, on vuosina 2021–2023 Raide-Jokeriin liittyviä sidottuja katuinvestointeja noin 20 milj. euroa. Kruunusillat-hankkeeseen liittyviä katuinvestointeja on arvioitu olevan noin 110 milj. euroa. Lisäksi 10-vuotiskaudella on käynnistymässä Länsi-Helsingin raitiotiehanke, Viikki-Malmi raitiotiehanke sekä Kalasatama-Pasila raitiotiehanke.

Jalankulun ja pyöräilyn vuosittainen investointitaso on koko suunnitelmakauden 19,5 milj. euroa. Määrärahalla edistetään pyöräilyn tavoiteverkon toteutumista sekä kantakaupungissa että pyöräilyn pääväylien eli baanojen osalta. Lisäksi toteutetaan pyöräilyverkostoa raidehankkeiden rakentamisen yhteydessä ns. liittyvinä hankkeina. Jalankulun ja pyöräilyn väylien ja raideliikenneverkoston kehittäminen edellyttävät usein koko katupoikkileikkauksen muutosta, joka lieventää osaltaan perusparantamisen rahoitusvajetta. Raideverkoston kehittämisen investoinnit kiskojen ja niihin liittyvien perustusten ja ratatekniikan osalta sisältyvät HKL-liikelaitoksen investointeihin, ja muut katukustannukset kohdistuvat hankkeelle. Samassa yhteydessä uusitaan pääsääntöisesti kadun Yhteinen kunnallistekninen työmaa (YKT) -osapuolten verkostot. Kaikki vähintään 1,0 milj. euron vuosien 2021-2023 kohteet on esitetty omina hankkeinaan.

8 03 01 Uudisrakentaminen, perusparantaminen ja muut investoinnit

Talousarviokohdalle on varattu vuodelle 2021 määrärahaa yhteensä 76,6 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2022 on osoitettu 82,6 milj. euroa ja vuodelle 2023 on osoitettu 85,6 milj. euroa.

8 03 Gator och trafikleder

I budgeten har det för år 2021 reserverats 156,4 mn euro för förverkligande av gator och trafikleder. För planeringsåret 2022 har det anvisats anslag på 207,1 mn euro och för år 2023 har det anvisats 233 mn euro.

Målet för bostadsproduktionen enligt BM-programmet riktar sig förutom till områden med områdesbyggnadsprojekt också starkt till stordistriktens områden för kompletteringsbyggande. År 2019 färdigställdes 6 736 bostäder i Helsingfors, 57,5 % av dem i områdena för kompletteringsbyggande i stordistriktet. Utgångspunkten för investeringsprogrammet är att trygga finansieringen av redan pågående projekt och områden för kompletteringsbyggande.

I samband med stora spårtrafikprojekt genomförs s.k. anknýtande gatuprojekt, som antingen är investeringar nödvändiga för banarbeten eller sådana som det är totalekonomiskt förmånligt att genomföra samtidigt med en spårvägsentreprenad. De anknýtande gatuprojekten är antingen trafikregleringar, kompletteringar i nätverket för gång- och cykeltrafik, om- eller nybyggnad av broar eller gatuförbindelser som tjänar kompletteringsbyggandet. Alliansentreprenaden för Jokerbanan pågår och de bundna kostnaderna kring denna uppgår sammanlagt till ca 40 mn euro. Om prognosen för 2020 går i uppfyllelse uppgår gatuinvesteringarna åren 2021–2023 som är bundna till Jokerbanan till ca 20 miljoner euro. Gatuinvesteringarna som hänför sig till projektet Kronbroarna beräknas uppgå till ca 110 mn euro. Under 10-årsperioden inleds dessutom spårvägsprojektet i västra Helsingfors, spårvägsprojektet Vik–Malm samt spårvägsprojektet Fiskehamnen–Böle.

Gång- och cykeltrafikens årliga investeringsnivå är 19,5 miljoner euro under hela planperioden. Med anslaget främjas förverkligandet av målet för cykelvägnätet både i innerstaden och i fråga om huvudlederna för cykeltrafiken, dvs. pendlingsstråken. Dessutom förverkligas cykelvägnätet i samband med byggandet av spårvägsprojekt i form av s.k. anknýtande projekt. Utvecklandet av gång- och cykeltrafiklederna och spårtrafiknätet kräver en ändring av hela gatusektionen, vilket bidrar till att lindra underskottet i finansieringen av gatuumbyggnader. Investeringarna i utveckling av spårnätverket när det gäller räls med underbyggnad och banteknik ingår i affärsverket HST:s investeringar, medan de övriga gatukostnaderna hänförs till projektet. I detta sammanhang förnyas i regel nätverket för parterna inom den gemensamma kommunaltekniska byggarbetsplatsen. Alla objekt på minst 1,0 mn euro för åren 2021–2023 anges som egna projekt.

8 03 01 Nybyggnad, ombyggnad och övriga investeringar

På budgetmomentet har för 2021 reserverats anslag på sammanlagt 76,6 mn euro. För ekonomiplaneåret 2022 har det anvisats anslag på 82,6 mn euro och för 2023 anslag på 85,6 mn euro.

8 03 01 01 Uudisrakentaminen

Katujen uudisrakentamiseen on talousarviossa vuodelle 2021 varattu määrärahaa 26,9 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2022 on osoitettu 17,9 milj. euroa ja 31,2 milj. euroa vuodelle 2023.

Uudisrakentaminen sisältää myös tarvittavat katujen ulkovalaistus- ja liikennevaloinvestoinnit.

Suurpiirien katuinvestoinnit kohdistuvat täydennysrakentamisalueille kuten Orapihlajantien ja Paatsamantien alue Haagassa, Kutomotie 1 ja 9 ympäristö Pitäjänmäessä, Koskelan sairaala-alue, Oulunkylä, Vanha Helsingintien alue, Maatullinpuiston eteläosa, Jakomäen keskiosa, Työnjohtajankadun korttelit ja Vuosaari. Lisäksi erillisiä katuhankkeita toteutetaan kaava-alueiden keskeneräisyyden vuoksi. Sorakatuojen rakentaminen etenee täydennysrakentamisen edellyttämässä laajuudessa.

Määrärahalla toteutetaan myös Hakaniemenrannan katurakentamista Kruunusillat -hankkeen liittyvinä hankkeina.

Meluntorjunnan erillishankkeet kohdistuvat meluntorjuntaselvityksen suuntaviivojen ja kohdepriorisoinnin mukaisille, rakennetun pääkatuverkon osille (Vanha Porvoontie, Suutarilantie, Tapaninkyläntie). Uusien katujen ja liikenneväylien meluntorjunta toteutetaan tarvittaessa osana kyseisiä hankkeita. Lisäksi meluntorjuntaa sisältyy Helsingin kaupungin ja Uudenmaan ELY -keskuksen yhteishankkeisiin.

8 03 01 02 Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt

Katujen perusparantamiseen ja liikennejärjestelyihin on talousarviossa vuodelle 2021 varattu määrärahaa 46,7 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2022 on osoitettu 53,9 milj. euroa ja vuodelle 2023 on osoitettu 50 milj. euroa.

Suunnitelmakauden merkittävimpiä peruskorjaushankkeita ovat vuonna 2020 alkaneet ja vuosille 2021-2022 jatkuvat Suomenlinnan katujen peruskorjaus sekä Hietaniemenkadun pohjoispuolen koivukujan uusiminen ja jalkakäytävän kunnostus. Muut katujen peruskorjaushankkeet ovat joukkoliikenteen ja pyöräilyn kehityshankkeiden tai vesihuollon (HSY) saneerauksen yhteydessä tehtäviä koko kadun perusparannuksia ja vakavien rakenneaurioiden kuten painumien korjaustarpeita eri puolilla kaupunkia. Vieraslajien torjunta-asetuksen (704/2019) mukaisesti erillisenä työvaiheena vaihdetaan asetuksessa mainittuja katuistutuksissa käytettyjä kasvilajeja muihin kasvilajeihin.

Ulkovalaistuksen peruskorjaus ja liikennevalojen sekä muun telematiikan uusinta on osa katujen peruskorjausta. Ulkovalaistuksen peruskorjaus keskittyy olemassa olevan valaistusverkon saneeraukseen toimenpideohjelman mukaisesti siten, että EU:n EcoDesign-direktiivin kiristyneet vaatimukset saavutetaan. Ulkovalaistuksen energiatehokkuuden parantamiseksi käynnistetty ns. Helsinki LED -hankkeen ensimmäinen vaihe valmistui vuonna 2019. Jatkoa Helsinki LED -hankkeelle valmistellaan. Lisäksi vanhoja ulkovalaisimia vaihdetaan LED-valaisimiksi joko hankkeiden peruskorjauksen yhteydessä tai erillisenä hankkeena käytettävissä olevien määrärahojen mukaan. Telematiikan peruskorjaus keskittyy

8 03 01 01 Nybyggnad

För nybyggnad av gator har det i budgeten för år 2021 reserverats anslag på 26,9 mn euro. För ekonomiplaneåret 2022 har det anvisats anslag på 17,9 mn euro och för år 2023 anslag på 31,2 mn euro.

Nybyggnaden omfattar också behövliga investeringar i utomhusbelysning och trafikljus på gatorna.

Stordistriktens gatuinvesteringar riktas till områden för kompletteringsbyggnad, såsom området Hagtornsvägen–Frangulavägen i Haga, området kring Väverivägen 1 och 9 i Sockenbacka, Forsby sjukhusområde, Åggelby, Gamla Helsingevägens område, Landtullsparkens södra del, mellersta delen i Jakobacka, Arbetsledaregatus kvarter och Nordsjö. Dessutom genomförs det separata gatuprojekt som halvfärdiga detaljplaneområden kräver. Permanentbeläggningen av grusgator fortskrider i den omfattning som kompletteringsbyggnadset förutsätter.

Med anslaget genomförs också gatubyggnad i Hagnäskajen som projekt i anslutning till projektet Kronbroarna.

Separata bullerbekämpningsprojekt riktas i enlighet med riktlinjerna och objektprioriteringarna i en bullerbekämpningsutredning till delar av det befintliga nätet av huvudgator (Gamla Borgåvägen, Skomakarbölevägen, Staffansbyvägen). Bullerbekämpningen vid nya gator och trafikleder förverkligas vid behov som en del av projekten i fråga. Dessutom ingår bullerbekämpning i projekt som är gemensamma för staden och Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland.

8 03 01 02 Ombyggnad och trafikregleringar

För ombyggnad av gator och trafikregleringar har det i budgeten för år 2021 reserverats anslag på 46,7 mn euro. För ekonomiplaneåret 2022 har det anvisats 53,9 mn euro och för 2023 har det anvisats 50 mn euro.

Planperiodens viktigaste ombyggnadsprojekt, som inleddes år 2020 och fortsätter åren 2021–2022, är ombyggnaden av gatorna på Sveaborg samt förnyandet av björkallén på norra sidan av Sanduddsgatan och istandsättningen av gångbanan. De övriga gatuombyggnadsprojekten är ombyggnader av hela gatan som utförs i samband med utvecklingsprojekt för kollektivtrafik och cykeltrafik eller vattenförsörjningen (HRM) och behov av att reparera allvarliga konstruktionsskador, såsom sättningar, på olika håll i staden. Växtarter som nämns i förordningen om hantering av risker orsakade av invasiva främmande arter (704/2019) och som använts vid gatuplanteringar byts ut mot andra växtarter i form av en separat arbetsfas.

Ombyggnad av utomhusbelysningen och förnyande av trafikljus och annan telematik är en del av ombyggnaden av gator. Ombyggnaden av utomhusbelysningen koncentreras på saneringen av det befintliga belysningsnätverket enligt åtgärdsprogrammet så att de skärpta kraven för EU:s EcoDesign-direktiv uppnås. Första skedet i det s.k. Helsinki LED-projektet som startades för att förbättra energieffektiviteten i utebelysningen färdigställdes år 2019. En fortsättning på Helsinki LED-projektet är under beredning. Dessutom byts gamla utelampor ut mot LED-lampor antingen i samband med ombyggnadsprojekt eller separata projekt enligt de tillgängliga anslagen. I ombyggnaden av telematiken ligger fokus på att byta

vanhan kuparisen liikennevaloja palvelevan tietoliikenneverkon uusintaan valokuiduksi. Hanke on aloitettu vuonna 2019.

Siltojen ja muiden erikoisrakenteiden (ranta- ja tukimuurit, portaat, meluesteet) peruskorjausten määrärahaan sisältyvät peruskorjausten lisäksi myös uusittavien siltojen investointikustannukset. Merkittävin määrärahalla toteutettava siltainvestointi taloussuunnitelmakaudella on Hakaniemensillan uusiminen Kruunusillat -hankkeen yhteydessä.

Uudelleenpäälystys kohdistetaan vuosittain tehtävän päälystysohjelman perusteella eniten kuormitetuille pää- ja kokoojakaduille, mutta myös huonokuntoisten jalkakäytävien sekä jalankulun ja pyöräilyn väylien päälysteiden uusimista lisätään. Uudelleenpäälystyksestä on laadittu pää- ja kokoojakatuja koskeva ohjelma, jonka avulla on mahdollista parantaa kustannustehokkuutta yhteistyössä muiden infraa rakennuttavien yhteisen kunnallisteknisen työmaan sopimuskomppaneiden kanssa.

Joukkoliikenteen kehittämisen määrärahalla varaudutaan parantamaan joukkoliikennejärjestelmää ja sen luotetta-vuotta HSL:n Helsingille tekemän esityksen mukaisesti. Vuonna 2021 varaudutaan liittymä- ja pysäkkijärjestelyiden toteutukseen runkolinjan 570 välillä Mellunmäki-Tikkurila käynnistyessä sekä sähköbussiliikenteen käynnistymiseen linjoilla 18, 39 ja 40. Nauvontien katusuunnittelu mahdollistaa oikea-aikaisen raideyhteyden Ruskeasuon tulevalle raitiovaunuvarikolle. Suunnitelmakaudella varaudutaan bussiliikenteen linjastomuutosten edellyttämien pysäkkijärjestelyjen tekemiseen ja muuhun joukkoliikenteen luotettavuuden parantamiseen poistamalla rakennetussa katuverkossa olevia rakenteellisia häiriötekijöitä.

Liikennejärjestelyhankkeet kohdistetaan erityisesti turvallisuutta edistäviin liittymä-, risteys- ja kaistajärjestelyihin, jotka tukevat myös joukko- ja muun liikenteen sujuvuutta. Määrärahaa varaudutaan myös älyliikenteen järjestelmien sekä opasteiden kehittämiseen. Vuonna 2020 aloitettua automaattisten nopeusvalvontapisteiden asennusta kaduille jatketaan. Uuden tieliikennelain mukaisia liikennemerkinmuutoksia tehdään käytettävissä olevan määrärahan puitteissa. Liikennejärjestelyihin sisältyy myös Raide-Jokerin ja Kruunusiltojen -raidehankkeen osalta sellaisia katu ympäristön muutoshankkeita (ns. liittyviä hankkeita), jotka eivät aiheudu raitiotien rakentamisesta, mutta on välttämätöntä suunnitella samanaikaisesti raidehankkeiden kanssa. Osa niistä on välttämätöntä toteuttaa raidehankkeen toteutuksen yhteydessä joko allianssiin kuuluvina tai erillisinä urakoina.

Pyöräilyn ja jalankulun väyliin osoitettu määräraha käytetään pyöräiliikenteen tavoiteverkon toteuttamiseen sekä baana-verkon laajentamiseen eri puolilla kaupunkia joko erillisinä hankkeina tai raidehankkeiden yhteydessä. Määrärahaan sisältyy myös jalankulun ja pyöräilyn yli- ja alikulkusiltojen rakentamista liikkumisen turvallisuuden ja sujuvuuden parantamiseksi. Erityistä huomiota kiinnitetään jalankululle ja pyöräilylle turvatomiksi koettujen ja liikenteellisesti vaarallisten alueiden valaistuksen parantamiseen. Taloussuunnitelmakauden 2021–2023 suurimmat investoinnit ovat Kansalaistori-Kaisaniemi pääradan alikulkukäytävä (n. 25 milj. euroa) sekä Helsinginkadun-Runeberginkadun-Caloniuksenkadun urakka. Suunnitelmakaudella on ohjelmoitu alkavaksi isoja pyöräilyhankkeita nykyisessä katuverkossa kuten Mannerheimintie välillä Postitalo-Reijolankatu, Aleksis Kiven katu ja Sturenkatu. Lisäksi tutkitaan mahdollisuutta toteuttaa pyöräilyn kantakaupungin tavoiteverkon edistämiseksi hankkeita, joissa ei ole

ut det gamla telekommunikationsnätet av koppar, som betjänar trafikljusen, mot ett nytt optiskt nät. Projektet inleddes år 2019.

I anslagen för ombyggnad av broar och andra specialkonstruktioner (strand- och stödmurar, trappor, bullerskärmar) ingår utöver ombyggnaderna också investeringskostnaderna för förnyande av broar. Den mest betydande broinvesteringen som genomförs med anslaget under ekonomiplaneproduktionen är förnyandet av Hagnäsbron i samband med projektet Kronbroarna.

Nybeläggningen riktas utifrån det årliga beläggningsprogrammet till de mest belastade huvud- och matargatorna, men också nybeläggningen av gångbanor i dåligt skick och av fotgångar- och cykelleder ökas. Om nybeläggningarna har utarbetats ett program för huvud- och matargator, med hjälp av vilket det är möjligt att förbättra kostnadseffektiviteten i samråd med andra avtalspartner som låter bygga infrastruktur på den gemensamma kommunaltekniska bygghattsen.

Med anslaget för utvecklande av kollektivtrafiken bereder man sig på att förbättra kollektivtrafiksystemet och dess tillförlitlighet i enlighet med HRT:s förslag till Helsingfors. År 2021 bereder man sig på att utföra anslutnings- och hållplatsarrangemang då stomlinjen 570 mellan Mellungsbacka och Dickursby börjar trafikera samt på att inleda elbusstrafiken på linjerna 18, 39 och 40. Naguvägens gatuplanering möjliggör en spårvägsförbindelse i rätt tid till den kommande spårvagnsdepån i Brunakärr. Under planperioden görs förberedelser för utförande av hållplatsändringar enligt vad linjeändringarna förutsätter och för andra sätt att förbättra smidigheten inom kollektivtrafiken genom att konstruktionsmässiga störande faktorer i det byggda gatunätet avlägsnas.

Trafikregleringsprojekten gäller i synnerhet säkerhetsfrämjande anslutnings-, korsnings- och körfältsregleringar, som också bidrar till att kollektivtrafiken och den övriga trafiken blir smidigare. Anslaget omfattar också en reservering för utvecklande av smarta trafiksystem och av skyltningen. De år 2020 påbörjade inställningarna av automatiska hastighetsövervakningspunkter på gatorna fortsätter. Ändringar i vägmärken enligt den nya vägtrafiklagen görs inom ramen för det anslag som står till förfogande. Trafikregleringarna omfattar också i fråga om Jokerbanan och spårvägsprojektet Kronbroarna sådana ändringsprojekt i gatuumgivningen (s.k. anknyttande projekt) som inte beror på anläggandet av spårvägen, men som det är nödvändigt att planera samtidigt med spårvägsprojektet. En del av dem måste genomföras i samband med spårvägsprojektet, antingen inom alliansen eller som separata entreprenader.

Anslaget för leder för gång- och cykeltrafik används för att uppfylla målet för cykelvägnätet och för att utvidga nätet av pendlingsstråk på olika håll i staden, antingen som separata projekt eller i anslutning till spårvägsprojekt. Anslaget används också för att bygga över- och undergångar som förbättrar säkerheten och smidigheten för gång- och cykeltrafiken. Speciell uppmärksamhet riktas åt förbättring av belysningen i områden som upplevs vara otrygga för gång- och cykeltrafiken och som är farliga från trafiksynpunkt. De största investeringarna under ekonomiplaneproduktionen 2021–2023 är en tunnel under huvudbanan mellan Medborgartorget och Kaisaniemi (ca 25 miljoner euro) samt entreprenaden på Helsingegatan–Runebergsgatan–Caloniussgatan. Under planperioden utförs stora cykelprojekt i det nuvarande gatunätet enligt schema, såsom Mannerheimvägen på avsnittet Posthuset–Grejusgatan, Aleksis Kivis gata och Sturegatan. Dessutom undersöks möjligheten att för att främja målet för cykelvägnätet i innerstaden genomföra projekt

lähivuosina ohjelmoitua infran uusimistarvetta. Kantakaupungin pyöräverkon rakentamisen vaiheistuksessa huomioidaan myös rakentamisen aikaiset vaikutukset muuhun liikenteeseen. Tavoitteena on välttää useamman keskustaan saapuvan pääsisääntuloväylän samanaikainen katuremontti.

8 03 01 03 Muut investoinnit

Muihin investointeihin on talousarviossa vuodelle 2021 varattu määrärahaa 3,0 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2022 on osoitettu 10,8 milj. euroa ja 4,4 milj. euroa vuodelle 2023.

Muut investoinnit ovat kadunpidon tukipalvelujen tai muita yleisten alueiden vaatimia investointeja. Täytemaan vastaanottoaikaisten määräraha käytetään kaivumaiden hyödyntämishankkeen mukaisesti maa-ainesten hyötykäyttö- ja vastaanottoaikaisten toteuttamiseen.

Lumenvastaanottoaikaisten ja hiekkasiilojen investointimäärärahoilla kehitetään lumen lähivastaanottojärjestelyjä ja nykyisiä vastaanottoaikoja sekä nykyisten hiekoitusseppien varastosilojen ja suolavarastojen perustamiseksi kaupungin eri osissa. Toimenpiteet ohjelmoituvat vuosittain laadittavan toteutusohjelman mukaisesti. Yleisten käymälöiden rakentamisen määräraha käytetään uusittavien käymälöiden vaatiman kunnallistekniikan rakentamiseen ja perustamistoihin. Vuosittain toteutetaan yksi uusi yleinen käymäläyksikkö.

Ranta-alueiden kunnostuksen määrärahalta toteutetaan Vanhankaupunginkosken itähaaran kunnostus ja Pikku Huopalahdessa Haaganpuron padon purku sekä varaudutaan toteuttamaan Uudenmaan Ely-keskuksen laatiman rannikkoalueen tulvariskikartoituksen mukaisia muita kohteita. Merellisen strategian mukaisia hankkeita peruskorjataan laadittavan toteutusohjelman mukaisesti.

8 03 02 Projektialueiden kadut, Khn käytettäväksi

Projektialueiden katuihin on kaupunginhallituksen käyttöön vuodelle 2021 varattu 77,9 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2022 on osoitettu 121,3 milj. euroa ja 134,5 milj. euroa vuodelle 2023.

Määrärahoilla toteutetaan Kruunusiltojen sekä Laajasalontien bulevardisoinnin katurakenteita ja asuntotuotannon edellyttämiä katuja kuten Kalasataman, Jätkäsaaren, Pasilan ja Kruunuvuorenrannan alueilla.

Kamppi-Töölönlahti

Kamppi-Töölönlahden määrärahalta toteutetaan Töölönlahden tulvasuojeluhanke, jolla estetään tulvan pääsy Finlandialtolle.

Länsisatama

Länsisataman määrärahalta toteutetaan Telakkarannan ja Jätkäsaaren alueen katuja. Katujen rakentaminen jatkuu koko suunnitelmakauden ajan. Jätkäsaaren Atlantinsillan rakentaminen valmistuu vuonna 2021. Telakkakadun rakentaminen valmistuu vuonna 2021. Hernesaaren katurakentaminen käynnistyy aikaisintaan vuonna 2022.

där det under de närmaste åren inte finns ett schemalagt behov av att förnya infrastrukturen. I periodiseringen av byggandet av cykelnätverket i innerstaden beaktas också verkningarna för den övriga trafiken under byggtiden. Målet är att undvika samtidiga gatuparationer på flera huvudinfartsleder till centrum.

8 03 01 03 Övriga investeringar

För övriga investeringar har det i budgeten för år 2021 reserverats anslag på 3,0 mn euro. För ekonomiplaneåret 2022 har det anvisats anslag på 10,8 mn euro och för år 2023 anslag på 4,4 mn euro.

De övriga investeringarna är sådana som krävs för stödtjänster inom gatuhållningen eller för andra allmänna områden. Anslaget för mottagningsplatser för fyllnadsjord används i enlighet med programmet för utnyttjande av schaktmassor för byggande av platser för utnyttjande och mottagning av jordmaterial.

Med investeringsanslagen för snötippor och sandsilor utvecklas systemet med lokala snöstjälplningsplatser i områdena och nuvarande tipparna. Även de nuvarande lagersilorna för sandningsmakadam och saltupplagen byggs om i olika delar av staden. Åtgärderna schemaläggs enligt ett årligt genomförandeprogram. Anslaget för byggande av allmänna toaletter används för kommunaltekniska anordningar och grundläggningsarbeten som krävs för toaletter som byts ut. Det anläggs årligen en ny enhet med allmänna toaletter.

Anslaget för istandsättning av strandområden används för att genomföra istandsättningen av Gammelstadsforsens östra gren och rivningen av Hagabäckens damm i Lillhoplax och göra förberedelser för andra objekt i enlighet med kartläggningen av översvämningsrisker i kustområdet som NTM-centralen i Nyland utarbetat. Projekt upptagna i havsstrategin ombyggs i enlighet med ett kommande genomförandeprogram.

8 03 02 Gator i projektområden, till stadsstyrelsens disposition

För gator i projektområden har i budgeten för år 2021 reserverats 77,9 mn euro till stadsstyrelsens disposition. För ekonomiplaneåret 2022 har det anvisats anslag på 121,3 mn euro och för år 2023 anslag på 134,5 mn euro.

Anslaget används för att bygga gatukonstruktioner för Kronbroarna och boulevardiseringen av Degerövägen och gator som bostadsproduktionen förutsätter i områden såsom Fiskehamnen, Busholmen, Böle och Kronbergstrandens.

Kampen-Tölövikens

Anslaget för Kampen-Tölövikens används för att genomföra projektet för Tölövikens översvämningskydd, som hindrar översvämningen från att nå Finlandiahuset.

Västra hamnen

Anslaget för Västra hamnen används för att bygga gator i Docksstranden och Busholmen. Byggandet av gator fortsätter under hela planperioden. Byggandet av Atlantbron på Busholmen färdigställs år 2021. Byggandet av Docksgatan färdigställs år 2021. Byggandet av gator på Ärtholmen kommer i gång tidigast 2022.

Kalasadama

Kalasadaman määrärahaan sisältyvät Kalasadaman alueen kadut. Taloussuunnitelmakaudella määräraha mahdollistaa nykyisten, käynnissä olevien urakoiden jatkumisen muun muassa Sompasaaressa ja Verkkosaaren pohjoisosassa sekä Vilhonvuorenkadun rakentamisen. Sörnäistentunnelin hankesuunnitelma valmistui vuoden 2020 aikana. Tunnelin rakentamiseen varaudutaan 10-vuotisen liikenneinvestointiohjelman lopulla ja osittain Kalasadama-Pasila raitiotien aikataulun mukaisena edellytysinveistointina. Tunnelin investointikustannusten on arvioitu olevan noin 160 milj. euroa.

Kruunuvuorenranta

Kruunuvuorenrannan määrärahalla toteutetaan Kruunuvuorenrannan, Laajasalon ja Herttoniemen katuja. Määrärahaa käytetään Herttoniemessä Itäväylän liikennejärjestelyiden muutostöihin ja siihen liittyviin katuihin. Kruunuvuorenrannassa määräraha mahdollistaa taloussuunnitelmakauden aikana käynnissä olevan Haakoninlahti 2:n katu-urakan jatkumisen. Kruunusillat pikaraitiotieyhteyden toteutuksen edellytysinveistoinnit Laajasalossa ovat merkittäviä taloussuunnitelmakauden aikana. Laajasalontien keskiosa muutetaan boulevardiksi, jonka lisäksi aloitetaan useita suuria kadunrakentamisurakoita, jotka on toteutettava Kruunusillat-hankkeen aikataulussa. Vuoden 2021 aikana Herttoniemessä valmistuu Laivalahdenkadun ja Suunnittelijankadun katu-urakka.

Pasila

Pasilan määrärahalla jatketaan Ilmalan raitiotieyhteyden rakentamista ja Radiokadun uudistamista. Veturitien pohjoisosan rakentaminen aloitetaan, mikä luo edellytykset Ratapihakortteleiden kunnallistekniikan rakentamisen jatkamiselle ja alueen pohjoisosien tonttien rakentamiskelpoisuudelle ml. Pasilan peruskoulu ja päiväkotia ja noin 1 200 asunnon rakentamiselle. Postipuiston kunnallistekniikan rakentamista jatketaan ja Vallilan Konopaja-alueen infran rakentamisen edellytykset turvataan. Eteläisen Postipuiston infran suunnittelua jatketaan.

Kuninkaankolmio

Kuninkaankolmion määrärahalla toteutetaan Kuninkaantammen ja Honkasuon kadut. Katurakentaminen jatkuu koko suunnitelmakauden ajan asuntotuotannon vaatimusten mukaisesti. Suunnitelmakauden 2021–23 katurakentamisella luodaan edellytykset asuntorakentamisen käynnistämiseksi Kuninkaantammen Lammenrannan kaava-alueella.

Fiskehamnen

Gatorna i Fiskehamnen ingår i anslaget för Fiskehamnen. Under ekonomiplaneprioden möjliggör anslaget att de nuvarande, pågående entreprenaderna fortsätter bland annat i Sumparn och norra delen av Nättholmen, samt byggandet av Vilhelmsbergsgatan. Projektplanen för Sörnästunneln färdigställdes under 2020. För tunnelbygget ingår en reservering i slutet av det tioåriga trafikinvesteringsprogrammet och delvis som en investering som krävs med tanke på tidsschemat för spårvägen Fiskehamnen–Böle. Tunnelns investeringskostnader har beräknats uppgå till cirka 160 mn euro.

Kronbergsstranden

Anslaget för Kronbergsstranden används för att bygga gator i Kronbergsstranden, Degerö och Hertonäs. Anslaget används i Hertonäs för ändringsarbeten i Österledens trafikregleringar och för gator i anslutning till dem. I Kronbergsstranden möjliggör anslaget en fortsättning på gatuentreprenaden i Håkansviken 2 som pågår under ekonomiplaneprioden. Investeringarna som krävs för snabbspårvägförbindelsen Kronbroarna på Degerö är betydande under ekonomiplaneprioden. Mellersta delen av Degerövägen byggs om till en boulevard, och utöver detta inleds flera stora gatubyggnadsentreprenader som ska genomföras enligt tidsschemat för projektet Kronbroarna. År 2021 färdigställs en gatuentreprenad på Båtviksgatan och Planerargatan i Hertonäs.

Böle

Med anslaget för Böle fortsätter byggandet av spårvägsförbindelsen till Ilmala och förnyandet av Radiogatan. Byggandet av den norra delen av Lokvägen inleds, vilket skapar förutsättningar för att fortsätta med byggandet av kommunaltekniska anordningar i Bangårdskvarteren och för att göra tomterna i de norra delarna av området byggbara, inkl. Pasilan peruskoulu med daghem och byggande av cirka 1 200 bostäder. Byggandet av kommunaltekniska anordningar i Postparken fortsätter och förutsättningarna för byggandet av infrastrukturen i Maskinverkstadsområdet i Vallgård tryggas. Planeringen av infrastrukturen för södra Postparken fortsätter.

Kungstriangeln

Anslaget för Kungstriangeln används för att bygga gator i Kungseken och Hongasmossa. Gatuarbetena fortsätter under hela planperioden enligt kraven som bostadsproduktionen ställer. Genom gatubyggandet under planperioden 2021–23 skapas förutsättningar för att inleda bostadsbyggandet i planområdet Dammstranden i Kungseken.

Kruunusillat

Kruunusillat määrärahalta toteutetaan uusi raitiotie- sekä jalankulku- ja pyöräily-yhteys Laajasalosta keskustaan Korkeasaaren, Kalasataman (Nihti) ja Hakaniemen kautta. Toteuttamiskustannuksiin osallistuu myös HKL Liikelaitos joukkoliikenteen kustannusosuudella. Kruunusillat -hankkeen hankesuunnitelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 31.8.2016. Hanke on jaettu kahteen osaprojektiin. Allianssin kehitysvaihe on käynnissä ja jatkuu vuoden 2021 alkupuolelle. Siltaurakan käynnistämistä valmistellaan ja tavoite kilpailuttamiselle on talvikausi 2020–2021. Molempien osaprojektien rakentaminen voi alkaa vuoden 2021 aikana ja yhteyden avaaminen liikenteelle aikaisintaan vuoden 2026 aikana.

Malmi

Malmin entisen lentokentän alueen rakentaminen käynnistyy suunnitelmakaudella 2021–23. Malmin määrärahalta toteutetaan aloitusalueen Nallenrinteen kaava-alueen katuja ja muiden kaava-alueiden katujen suunnittelua ja toteutusta asuntotuotannon edellytysten mukaisesti. Malmin rakentaminen jatkuu koko suunnitelmakauden ajan.

Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen

Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen määrärahalta toteutetaan uusien projektialueiden hankkeita. Määrärahalta toteutetaan myös uudisrakentamisen hankkeita, jotka ovat välttämättömiä asunto- ja työpaikkatuotannon edistämiseksi.

8 03 03 Yhteishankkeet Väyläviraston kanssa, Khn käytettäväksi

Yhteishankkeisiin väyläviraston kanssa on kaupunginhallituksen käyttöön vuodelle 2021 varattu 1,9 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2022 on osoitettu 3,2 milj. euroa ja 13 milj. vuodelle 2023.

Kaupungin kustannusosuutta Väyläviraston yhteishankkeissa koskeva määrärahaehdotus sisältää valtion maanteihin liittyvät liikennejärjestely- ja meluntorjuntahankkeet kaupungin alueella. Yhteishankkeiden toteutus on sidoksissa hankkeiden valtion osuuden rahoitukseen valtion tulo- ja menoarviossa lukuun ottamatta niitä kaupungin maankäytön kehittämisestä aiheutuvia hankkeita, jotka kaupunki rahoittaa kokonaan.

Kehä I/Myllypuron eritasoliittymän tiesuunnitelma valmistui vuonna 2015 ja sitä on esitetty valtioneuvostoon hyväksyttäväksi. Valtio myönsi lisäbudjetissaan väylävirastolle 0,5 milj. euroa hankkeen rakennussuunnitelman laatimiseen ja rakennussuunnitelma valmistuu yhteishankkeena vuonna 2021. Hankkeen toteutukseen varaudutaan vuodesta 2022 alkaen edellyttäen, että Väylävirasto osoittaa määrärahan omaan maksuosuuteensa. Hankkeen kokonaiskustannus on yhteensä noin 36,5 milj. euroa.

Tuusulanväylällä melusteiden toteutukseen Torpparinmäen kohdalla varaudutaan vuonna 2021, mikäli Ely-keskus saa rahoituksen. Hanke valmistuu taloussuunnitelmakauden aikana edellyttäen Ely-keskuksen rahoitusosuutta.

Kronbroarna

Anslaget för Kronbroarna används för att bygga en ny spårvägs-, gång- och cykelförbindelse från Degerö till centrum via Högholmen, Fiskehamnen (Knekten) och Hagnäs. I genomförandekostnaderna deltar också affärsverket HST med kollektivtrafikens kostnadsandel. Projektplanen för projektet Kronbroarna godkändes 31.8.2016 i stadsfullmäktige. Projektet är indelat i två delprojekt. Alliansens utvecklingsfas pågår och fortsätter till början av år 2021. Inledningen av broentreprenaden är under beredning och målet för konkurrensutsättningen är vintersäsongen 2020–2021. Byggarbetena i båda delprojekten kan inledas under år 2021 och förbindelsen kan öppnas för trafik tidigast år 2026.

Malm

Byggandet av det tidigare flygplatsområdet i Malm inleds under planperioden 2021–23. Anslaget för Malm används för att bygga gator i detaljplaneområdet för startområdet Nallebrinkens och för planering och av gator i andra detaljplaneområden i enlighet med kraven inom bostadsproduktionen. Byggandet av Malm fortsätter under hela planperioden.

Nya projektområden och övrigt kompletteringsbyggande

Med anslaget för nya projektområden och annat kompletterande byggande genomförs projekt i nya projektområden. Med anslaget genomförs också sådana nybyggnadsprojekt som är nödvändiga för att främja bostads- och arbetsplatsproduktionen.

8 03 03 Samprojekt med Trafikledsverket, till stadsstyrelsens disposition

För samprojekt med Trafikledsverket har i budgeten för år 2021 ställts 1,9 mn euro till stadsstyrelsens disposition. För ekonomiplaneåret 2022 har det anvisats anslag på 3,2 mn euro och för år 2023 anslag på 13 mn euro.

Det föreslagna anslaget för stadens andel av kostnaderna för samprojekt med Trafikledsverket omfattar trafikreglerings- och bullerbekämpningsprojekt som hänför sig till statliga landsvägar inom Helsingfors. Genomförandet av samprojekten är förknippat med statsandelsfinansieringen i statsbudgeten, dock inte i fråga om projekt som orsakas av utveckling av stadens markanvändning, vilka staden finansierar helt och hållet.

Vägplanen för en planskild korsning Ring I/Kvarnbäcken färdigställdes år 2015 och den har lämnats till statsrådet för godkännande. I sin tilläggsbudget beviljade staten Trafikledsverket 0,5 miljoner euro för utarbetande av en byggplan för projektet, och byggplanen färdigställs som ett gemensamt projekt år 2021. Staden förbereder sig på genomförandet av projektet från och med år 2022, förutsatt att Trafikledsverket anvisar ett anslag i sin egen betalningsandel. Projektets kostnader är totalt cirka 36,5 mn euro.

Staden förbereder sig på att bygga bullerskärmar på Tusbyleden vid Torparbacken under år 2021, om NTM-centralen får finansiering. Projektet blir färdigt under ekonomiplaneperioden, med NTM-centralens finansieringsandel som förutsättning.

Lahdenväylän eritasoliittymä Malmin kohdalla (Ilmasilta) liittyy Malmin lentokenttäalueen asuntorakentamiseen varautumiseen ja ajoittuu suunnitelmakauden keskivaiheille. Lahdenväylän ylittävän Ilmasillan toteutus on osa Malmin eritasoliittymän toteutusta. Ilmasilta luo yhteyden Kivikon ja Malmin välille ja palvelee sekä entisen lentokenttäalueen kehittämistä uudeksi asuinalueeksi että alueiden yritystoimintaa. Ilmasillan alueen tiesuunnitelman laadinta on käynnissä. Viikin meluesteen toteuttaminen ajoittuu taloussuunnitelmakaudelle. Koskelantien eritasoliittymän länsipuolisten ramppien toteutus ajoittuu pääosin suunnitelmakauden jälkeen.

Hämeenlinnanväylällä Kuninkaantammen eritasoliittymä on tärkeä asuinalueen saavutettavuudelle, ja eritasoliittymän toteutukseen varaudutaan vuosina 2022-2024. Tiesuunnitelman laadinta Kannelmäki-Kehä III valmistui vuonna 2020. Vuonna 2021 varaudutaan rakennussuunnitelman laadintaan.

Länsiväylällä eritasoliittymän alustava tiesuunnitelma Koivusaaren kohdalla valmistui vuonna 2020. Tie- ja rakennussuunnitelman laadintaan varaudutaan taloussuunnitelmakauden aikana.

Itäväylän itäosan kehittämistoimet ajoittuvat suunnitelmakauden loppupuolelle. Toimenpiteisiin sisältyy muun muassa Uussillantien alikulkutunnelin rakentaminen.

Den planskilda korsningen på Lahtisleden vid Malm (Luftbron) hänför sig till beredskapen att bygga bostäder i området för Malms flygplats och förläggs till mitten av planperioden. Byggandet av Luftbron över Lahtisleden är en del av byggandet av Malms planskilda korsning. Luftbron skapar en förbindelse mellan Stensböle och Malm och betjänar både utvecklingen av det tidigare flygplatsområdet till ett nytt bostadsområde och företagsverksamheten i områdena. Utarbetandet av en vägplan för luftbroområdet pågår. Byggandet av en bullerskärm i Vik infaller under ekonomiplanepreioden. Byggandet av ramperna väster om den planskilda korsningen på Forsbyvägen sker huvudsakligen efter planperioden.

Byggandet av Kungsekens planskilda korsning på Tavastehusleden, som är viktig för att bostadsområdet ska vara lätt att nå, är planerat för åren 2022–2024. Arbetet med vägplanen för avsnittet Gamlas–Ring III färdigställdes år 2020. År 2021 bereder man sig på att utarbeta en byggplan.

Den preliminära vägplanen för en planskild korsning på Västerleden vid Björkholmen blev färdig år 2020. Planer finns för att utarbeta en väg- och byggplan under ekonomiplanepreioden.

Åtgärderna för utveckling av östra delen av Österleden vidtas i slutet av planperioden. I åtgärderna ingår bland annat byggandet av en tunnel under Nybrovägen.

8 04 Puistot ja liikunta-alueet – Parker och idrottsområden

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2019	2020	2021	2021	2022	2023
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter	34 911	34 820	23 200	26 200	25 600	25 200
Netto	-34 911	-34 820	-23 200	-26 200	-25 600	-25 200
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter		-0,3	-33,4	-24,8	-2,3	-1,6

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2019	2020	2021	2021	2022	2023
Menot - Utgifter						
80401 Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi – Parker och friluftsområden, till stadsmiljönämndens disposition	23 453	25 600	16 100	19 100	19 600	18 800
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
8040101 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaukset – Nya parker och ombyggnader av parker	12 025	14 200	10 100	10 100	9 600	9 800
8040102 Liikuntapaikat ja ulkoilualueet – Idrottsplatser och friluftsområden	11 428	11 400	6 000	9 000	10 000	9 000
80402 Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet, kaupunginhallituksen käytettäväksi – Parker och friluftsområden i projektområden, till stadsstyrelsens disposition	11 459	9 220	7 100	7 100	6 000	6 400
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
8040201 Kamppi-Töölönlahti alueen puistot – Parker i Kampen–Tölövikén	2 497					
8040202 Länsisataman puistot ja liikunta-alueet – Parker och friluftsområden i Västra hamnen	6 441	4 600	2 500	2 500	2 000	1 050
8040203 Kalasataman puistot – Parker i Fiskehamnen	1 293	1 120	1 000	1 000	330	
8040204 Kruunuvuoren rannan puistot ja liikunta-alueet – Parker och friluftsområden i Kronbergsstranden	471	900	1 000	1 000	1 500	1 700
8040205 Pasilan puistot – Parker i Böle	51	900	1 000	1 000	70	300
8040206 Kuninkaankolmion puistot – Parker i Kungsträngeln	706	1 100	1 000	1 000	500	2 300
8040207 Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen - Nya projektområden och övrigt kompletteringsbyggande					500	
8040209 Malmin puistot – Parker i Malm		600	600	600	1 100	1 050

8 04 Puistot ja liikunta-alueet

Talousarviossa on puistojen ja liikunta-alueiden toteuttamiseen varattu yhteensä 26,2 milj. euroa. Vuodelle 2022 määrärahaa on osoitettu 25,6 milj. euroa ja 25,2 milj. vuodelle 2023.

Talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotus on laadittu kaupunkiympäristön toimialan sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalveluluiden hanketarpeisiin perustuen, joita on valmisteltu kaupungin keskeisten yhteistyötahojen kanssa. Ehdotuksen sisältämät hankkeet on sovitettu yhteen muiden Yhteinen kunnallistekninen työmaa (YKT) -osapuolten investiohjelmien kanssa ja varmistettu hankkeita koskevan yhteistoteutuksen osapuolet ja laajuus. Lisäksi ehdotuksessa on otettu huomioon puistojen turvatarkastuksissa, ylläpidossa ja aluesuunnitelmissa esiin nousseet peruskorjaustarpeet. Liikunta-alueinvestoinneissa peruskorjaus- ja uusien investointikohteiden tarvemäärittelyn tekee liikunta-alueomaisuutta hallinnoiva ja ylläpitävä kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala.

8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet Kylkn käyttöön

Talousarviokohdalle on vuodelle 2021 varattu määrärahaa yhteensä 19,1 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2022 on osoitettu 19,6 milj. euroa ja 18,8 milj. vuodelle 2023.

8 04 01 01 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus

Uusiin puistoihin ja puistojen peruskorjauksiin on talousarviossa vuodelle 2021 varattu määrärahaa 10,1 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2022 on osoitettu 9,6 milj. euroa ja 9,8 milj. vuodelle 2022.

Vuonna 2020 käynnistyneitä ja vuonna 2021 jatkuvia hankkeita ovat Kirsikkapuisto, Leikkipuisto Traktori Malmilla, Tapaninvainion aluepuisto ja Piperin puiston peruskorjaus Suomenlinnassa. Kaisaniemenpuiston peruskorjauksen suunnittelu on käynnissä.

Puistojen uudisrakentaminen keskittyy suurten asuntotuotantokohteiden puistohankkeisiin erityisesti keskisen, koillisen ja itäisen suurpiirin alueilla. Taloussuunnitelmakaudella käynnistyviä hankkeita ovat muun muassa Vallilanpuisto, Suuntimopuisto ja Vuosaaren Mosaikkipuisto.

Luonnonsuojelualueinvestoinnit kohdistuvat nykyisten luonnonsuojelualueiden käytettävyyden parantamiseen kuten opasteisiin, luontopolkujen kunnostuksiin, katselulavojen toteuttamiseen, ruoppauksiin ja muun muassa purojen ja korprien ennallistamiseen.

Peruskorjausinvestoinnit kohdistuvat lähinnä sellaisten puistojen peruskorjaamiseen, jotka eivät tehtyjen aluesuunnitelmien ja turvallisuustarkastusten mukaan enää täytä toiminnallisia ja turvallisuusvaatimuksia, vaan vaativat välitöntä peruskorjausta. Tehtävät toimenpiteet ovat ensisijaisesti leikki- ja -puistojen välineiden uusimista, käytävä- ja oleskelualueiden parantamista sekä laite- ja kalustekannan ajanmukaistamista nykyisten vaatimusten mukaisiksi. Merkittävimmät vuonna 2021 käynnistyneet hankkeet ovat Leikkipuisto Iso-Antti Marjaniemessä ja Leikkipuisto Hilleri Herttoniemessä. Ta-loussuunnitelmakaudella käynnistetään lisäksi Sibeliusen puiston peruskorjaus.

8 04 Parker och idrottsområden

I budgeten har det reserveras sammanlagt 26,2 mn euro för anläggning av parker och idrottsområden. För år 2022 har det anvisats anslag på 25,6 mn euro och för år 2023 anslag på 25,2 mn euro.

Förslaget till budget och ekonomiplan är utarbetat med tanke på projektbehoven inom stadsmiljösektorn och kultur- och fritidssektorns idrottstjänster, och projekten har beretts i samråd med stadens viktigaste samarbetspartner. De projekt som ingår i förslaget har anpassats till investeringsprogrammen för de övriga parterna inom den gemensamma kommunaltekniska byggarbetsplatsen, och parterna och omfattningen för det gemensamma genomförandet av projekten har säkerställts. Dessutom beaktar förslaget iståndsättningsbehov som kommit fram i säkerhetsgranskningar, underhåll och områdesplaner i fråga om parker. För investeringarna i idrottsområden fastställs behovet av iståndsättnings- och nya investeringsobjekt av kultur- och fritidssektorn, som förvaltar och upprätthåller egendomen med idrottsområden.

8 04 01 Parker och idrottsområden, till stadsmiljönämndens disposition

På budgetmomentet har för år 2021 reserverats anslag på sammanlagt 19,1 mn euro. För ekonomiplaneåret 2022 har det anvisats anslag på 19,6 mn euro och för år 2023 anslag på 18,8 mn euro.

8 04 01 01 Nya parker och iståndsättning av parker

För nya parker och för iståndsättning av parker har det i budgeten för år 2021 reserverats anslag på 10,1 mn euro. För ekonomiplaneåret 2022 har det anvisats anslag på 9,6 mn euro och för år 2023 anslag på 9,8 mn euro.

Projekt som inleddes år 2020 och som fortsätter år 2021 är Körsbärsparken, lekparken Traktori i Malm, områdesparken i Staffansslätten och iståndsättningen av Pipers park på Sveaborg. Planeringen av iståndsättningen av Kaisaniemiparken pågår.

Nyanläggningen av parker koncentreras till parkprojekt i stora bostadsproduktionsobjekt särskilt i mellersta, nordöstra och östra stordistriktet. Projekt som inleds under ekonomiplaneperioden är bland annat Vallgårdsparken, Pejlingsparken och Mosaikparken i Nordsjö.

Investeringarna i naturskyddsområden gäller förbättring av de befintliga naturskyddsområdenas användbarhet, såsom skyltning, upprustning av naturstigar, anläggning av utsiktsplattformar, muddring och bland annat restaurering av bäckar och kärr.

Iståndsättningsinvesteringarna riktas närmast till iståndsättningar av sådana parker som enligt områdesplaner och säkerhetsgranskningar inte längre uppfyller de funktionella kraven och säkerhetskraven, utan är i behov av omedelbar iståndsättning. Åtgärder i fråga går i första hand ut på att redskapen på lekplatser och i lekparken byts ut, gångarna och områdena för utevistelse förbättras och utrustningen och möblerna byts ut mot sådana som uppfyller de nuvarande kraven. De viktigaste projekten som inleds år 2021 är lekparken Iso-Antti i Marudd och lekparken Hilleri i Herttonäs. Under ekonomiplaneperioden inleds dessutom iståndsättningen av Sibeliusparken.

8 04 01 02 Liikuntapaikat ja ulkoilalueet

Liikuntapaikkoihin ja ulkoilalueisiin on talousarviossa vuodelle 2021 varattu määrärahaa 9 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2022 on osoitettu 10 milj. euroa ja 9 milj. vuodelle 2023.

Liikuntapaikat ja ulkoilalueet sisältävät kaikki muut kuin talonrakentamiseen kuuluvat liikunta-alueinvestoinnit. Tehtäviin kuuluvat muun muassa rantarakenteet, venelaiturit, veneväylät, kentät, katsomot, ulkoilureitit ja uimarannat. Merkittävimmät ulkoilueinvestoinnit kohdistuvat parina ensimmäisenä vuonna pääosin liikuntapaikkojen ja kenttien peruskorjaukseen. Määrärahalla toteutetaan muun muassa Brahen tekonurmikentän peruskorjaus, Viikin kentän peruskorjaus, veneiden talvisäilytysalue Tolkisiin sekä jatketaan Uimastadionin peruskorjaushanketta. Vuonna 2021 toteutetaan lisäksi Johanneksenpuiston tekojäärata. Suunnitelmakaudella pyritään käynnistämään myös nykyisten liikuntapuistojen, kuten Herttoniemen liikuntapuiston peruskorjaus.

8 04 02 Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet Khn käytettäväksi

Talousarviokohdalle on vuodelle 2021 varattu määrärahaa yhteensä 7,1 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2022 on osoitettu 6,0 milj. euroa ja 6,4 milj. vuodelle 2023.

Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet -alakohtaan on yhdistetty kaikkien aluerakentamisprojektien talousarviomäärärahat.

Kamppi-Töölönlahden puistot

Kamppi-Töölönlahden puistoihin ei ole varattu määrärahaa.

Länsisataman puistot ja liikunta-alueet

Länsisataman puistot ja liikunta-alueet -määrärahalla toteutetaan Jätkäsaaren ja Saukonpaaden alueen puistoja. Jätkäsaaren keskeisen Hyväntoivonpuiston puistorakentaminen alkoi vuonna 2013 ja jatkuu koko taloussuunnitelmakauden ajan kiinteistöjen rakentamisen tahdissa. Saukonpaadenpuiston rakentaminen valmistuu vuonna 2021. Jätkäsaaren liikuntapuiston toteutus käynnistyi vuonna 2018 ja jatkuu koko taloussuunnitelmakauden ajan.

Kalasadaman puistot ja liikunta-alueet

Kalasadaman puistot ja liikunta-alueet -määrärahalla toteutetaan alueen puistoja, muun muassa Kalasadaman-puisto ja Loviseholminpuisto. Puistojen rakentaminen jatkuu alueen toteuttamisen edellytysten mukaisesti suunnitelmakauden aikana.

8 04 01 02 Idrottsplatser och friluftsområden

För idrottsplatser och friluftsområden har det i budgeten för år 2021 reserverats anslag på 9 mn euro. För ekonomiplaneåret 2022 har det anvisats anslag på 10 mn euro och för år 2023 anslag på 9 mn euro.

Idrottsplatserna och friluftsområdena omfattar alla andra investeringar i idrottsområden utom de som hör till husbyggnaden. Till uppgifterna hör bland annat strandkonstruktioner, båtbygggar, farleder, planer, åskådarlåktare, friluftsstråk och badstränder. De viktigaste investeringarna i friluftsområden riktas under de första några åren huvudsakligen till ombyggnad av idrottsplatser och planer. Anslaget används för att genomföra bland annat en ombyggnad av Brahe konstgräsplan, en ombyggnad av planen i Vik, ett vinterförvaringsområde för båtar i Tolkis samt en fortsättning på Simstadions ombyggnadsprojekt. År 2021 byggs dessutom konstisplanen i Johannesparken. Under planperioden är det meningen att också en istandsättning av de befintliga idrottsparkerna, såsom Hertonäs idrottspark, ska inledas.

8 04 02 Parker och idrottsområden i projektområden, till stadsstyrelsens disposition

På budgetmomentet har för år 2021 reserverats anslag på sammanlagt 7,1 mn euro. För ekonomiplaneåret 2022 har det anvisats anslag på 6,0 mn euro och för år 2023 anslag på 6,4 mn euro.

På undermomentet parker och idrottsområden i projektområden har kombinerats alla områdesbyggnadsprojekts budgetanslag.

Parker i Kampen-Tölvöken

Det har inte reserverats något anslag för parkerna i Kampen-Tölvöken.

Parker och idrottsområden i Västra hamnen

Med anslaget för parker och idrottsområden i Västra hamnen anläggs parker på Busholmen och i Utterhällsområdet. Parkbyggnaden i den centrala Godahoppsparken på Busholmen började år 2013 och fortsätter under hela ekonomiplanepreioden i takt med byggandet av fastigheterna. Byggnaden av Utterhällsparken färdigställs år 2021. Byggarbetena på Busholmens idrottspark inleddes år 2018 och fortsätter under hela ekonomiplanepreioden.

Parker och idrottsområden i Fiskehamnen

Anslaget för parker och motionsområden i Fiskehamnen används för att anlägga parker i området, bland annat Fiskehamnsparke och Loviseholmsparke. Byggnaden av parkerna fortsätter enligt förutsättningarna som förverkligandet av området medger under planperioden.

Kruunuvuorenrannan puistot ja liikunta-alueet

Kruunuvuorenrannan puistot ja liikunta-alueet -määrärahalla toteutetaan Kruunuvuorenrannan ja Laajasalon puistoja ja liikunta-alueita. Kruunuvuorenrannan liikuntapuiston toteuttamiseen varaudutaan taloussuunnitelmakauden aikana.

Pasilan puistot

Pasilan puistot -määrärahalla suunnitellaan ja toteutetaan Pasilan alueen puistoja. Keski-Pasilan puistojen suunnittelua jatketaan. Muilla Pasilan osa-alueilla käynnistetään puistohankkeita asuntorakentamisen edellytysten mukaisesti suunnitelmakauden aikana.

Malmin puistot

Malmin entisen lentokentän alueen rakentaminen käynnistyy suunnitelmakaudella 2021–23. Määrärahalla toteutetaan Nallenrinteen puistoalue erityisesti siltä osin kuin maakaasun runkoputken siirron maisemointityöt edellyttävät. Lisäksi alueelle tuodaan erilaisia väliaikaiskäyttöä ja tulevaa asutusta palvelevia liikunta- ja leikkitoimintoja, myös myöhemmin rakennettaville alueille.

Kuninkaankolmion puistot

Kuninkaankolmion puistot -määrärahalla toteutetaan Kuninkaantammen ja Honkasuon alueen puistoja. Kuninkaantammen alueella jatketaan Helene Schjerfbeckin puiston rakentamista ja käynnistetään Taidemaalari- ja puiston sekä Ellen Thesleffin puiston rakentaminen. Honkasuon alueen puistorakentaminen käynnistyy vaiheittain ja toteutuu pääosin vasta suunnitelmakauden jälkeen.

Parker och idrottsområden i Kronbergsstranden

Med anslaget för parker och idrottsområden i Kronbergsstranden anläggs det parker och idrottsområden i Kronbergsstranden och Degerö. Förberedelser görs för förverkligandet av Kronbergsstrandens idrottspark under ekonomiplanepérioden.

Parker i Böle

Anslaget för parker i Böle används för att anlägga parker i Böle. Planeringen av parkerna i Mellersta Böle fortsätter. I de andra delområdena i Böle inleds parkprojekt under planperioden enligt det som bostadsbyggandet medger.

Parker i Malm

Byggandet av det tidigare flygplatsområdet i Malm inleds under planperioden 2021–23. Anslaget används för att förverkliga Nallebrinkens parkområde i synnerhet till den del landskapsarbetena i anslutning till stamledningen för naturgas förutsätter det. I området inrättas dessutom olika slags idrotts- och lektjänster för tillfälligt bruk och med tanke på det framtida boendet, även i områden som byggs senare.

Parker i Kungstriangeln

Anslaget för parker i Kungstriangeln används för att bygga parker i Kungseken och Hongasmossa. I Kungstriangeln fortsätter anläggandet av Helene Schjerfbeck's park och inleds anläggandet av Bildkonstnärsparken och Ellen Thesleff's park. Anläggningen av parker i Hongasmossa inleds i etapper och genomförs huvudsakligen först efter planperioden.

8 05 Irtaimen omaisuuden perushankinta – Grundanskaffning av lös egendom

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster	360	680	296	296	219	294
Menot - Utgifter	58 847	76 195	73 809	62 000	62 000	54 999
Netto	-58 487	-75 515	-73 513	-61 704	-61 781	-54 705
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		45 677				
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		89,0	-56,5	-56,5	-26,0	34,2
Menot - Utgifter		29,5	-3,1	-18,6	0	-11,3

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster						
80550 Pelastustoimi – Räddningsväsendet	360	680	296	296	219	294
Menot - Utgifter						
80501 Keskushallinto – Centralförvaltningen	8 156	12 858	21 260	17 800	16 950	14 692
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		13 918				
8050101 Kaupunginkanslia – Stadskansliet	1 757	1 507	1 760	1 700	1 403	1 216
8050102 Keskitetyt tietotekniikkahankinnat – Centraliserade IT-anskaffningar	6 399	11 351	11 000	7 600	8 770	7 602
8050105 ICT-yhteispalvelut – Gemensamma ICT-tjänster			8 500	8 500	6 777	5 874
80502 Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala – Fostrans- och utbildningssektorn	26 330	22 300	24 300	20 200	23 167	18 888
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		18 040				
8050201 Tietotekniikkahankinnat – IT-anskaffningar	14 696	12 240	12 240	8 140	12 538	10 367
8050202 Muut hankinnat – Övriga anskaffningar	11 634	10 060	12 060	12 060	10 629	8 521
80503 Kaupunkiympäristön toimiala – Stadsmiljösektorn	6 984	17 741	10 285	8 600	8 609	7 452
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		7 912				
8050301 Pelastustoimi – Räddningsväsendet	2 202	3 442	4 985	4 985	5 000	5 000
8050302 Tietotekniikkahankinnat – IT-anskaffningar	3 922	13 645	4 995	3 400	3 489	2 252
8050303 Muut hankinnat – Övriga anskaffningar	860	654	305	215	120	200
80504 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala – Kultur- och fritidssektorn	6 727	7 346	7 179	6 400	6 744	8 107
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		2 306				
8050401 Tietotekniikkahankinnat – IT-anskaffningar	3 444	3 431	3 353	2 929	3 014	3 304
8050402 Muut hankinnat – Övriga anskaffningar	3 283	3 915	3 826	3 471	3 730	4 803
80505 Sosiaali- ja terveystoimiala – Social- och hälsovårdssektorn	10 651	15 950	10 785	9 000	6 530	5 860
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		3 501				
8050501 Tietotekniikkahankinnat – IT-anskaffningar	5 509	8 250	3 850	3 500	3 189	2 764
8050502 Muut hankinnat – Övriga anskaffningar	5 142	7 700	6 935	5 500	3 341	3 096

Talousarviossa on käytettävissä vuodelle 2021 irtaimen omaisuuden määrärahaa 62 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2022 on määrärahaa osoitettu 62 milj. euroa ja 55 milj. vuodelle 2023.

Kaupungin digitaalista perustaa uudistetaan perustamalla kaupunginkansliaan yksikkö, joka tuottaa kaupungin kriittiseen tietoliikenteeseen, kyberturvaan, ICT-tukeen sekä ylläpitoon liittyviä palveluita. Muutoksessa perustietotekniikan hankinnat keskitetään kaupunginkansliaan, jolta jatkossa toimialat hankkivat nämä palvelujen ostoina. Muutosta varten on perustettu talousarviokohta 8050105 ICT-yhteispalvelut, jossa perustietotekniikan hankintoihin on varauduttu 8,5 milj. eurolla.

I budgeten har man för år 2021 reserverat anslag på 62 mn euro för lös egendom. För ekonomiplaneåret 2022 har det anvisats anslag på 62 mn euro och för år 2023 anslag på 55 mn euro.

Stadens digitala grund förnyas genom att det inrättas en enhet vid stadskansliet som tillhandahåller tjänster som hänför sig till stadens kritiska datakommunikation, cybersäkerheten, ICT-stödet och underhållet. I förnyelsen centraliseras anskaffningarna av grundläggande informationsteknik till stadskansliet, som sektorerna i fortsättningen skaffar dessa av i form av köpta tjänster. Med tanke på ändringen har man grundat budgetmomentet 8050105, Gemensamma ICT-tjänster, på vilket det har reserverats 8,5 mn euro för anskaffning av grundläggande informationsteknik.

8 06 Arvopaperit – Värdepapper

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2019	2020	2021	2021	2022	2023
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter	10 783	167 000	16 000	16 000	11 000	6 600
Netto	-10 783	-167 000	-16 000	-16 000	-11 000	-6 600
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		27 000				
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster						
Menot - Utgifter		1 448,8	-90,4	-90,4	-31,3	-40,0

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2019	2020	2021	2021	2022	2023
Menot - Utgifter						
80601 HITAS-osakkeiden hankkiminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi – Förvärv av HITAS-aktier, till stadsmiljönämndens disposition	1 003	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
80602 Muut kohteet, kaupunginhallituksen käytettäväksi – Övriga objekt, till stadsstyrelsens disposition	9 480	166 000	15 000	15 000	10 000	5 600
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		27 000				
80603 Helsingin Stadion Oy:n osakkeiden merkintä, kaupunginhallituksen käytettäväksi – Tecknande av aktier i Helsinki Stadion Oy, till stadsstyrelsens disposition	299					
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						

Talousarvioon on vuodelle 2021 varattu määrärahaa yhteensä 16 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuodelle 2022 on osoitettu 11 milj. euroa ja 6,6 milj. vuodelle 2023. Määräraha sisältää Hitas-osakkeiden ostoihin määrärahaa 1 milj. euroa/vuosi.

Määrärahalla varaudutaan mm. Kiinteistö Oy Kaapelitalon pääomittamiseen Tanssin talon rakentamista varten.

I budgeten har för år 2021 reserverats anslag på sammanlagt 16 mn euro. För ekonomiplaneåret 2022 har det anvisats anslag på 11 mn euro och för år 2023 anslag på 6,6 mn euro. Anslaget innehåller ett anslag på 1 miljon euro/år för köp av Hitas-aktier.

Med anslaget bereds bl.a. kapitaliseringen av Fastighets Ab Kabelhuset med tanke på bygget av Dansens hus.

8 07 Muu pääomatalous – Övrig kapitalhushållning

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2019	2020	2021	2021	2022	2023
Tulot - Inkomster	33 049	140 750	14 600	14 600	10 100	8 000
Menot - Utgifter	4 812	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Netto	28 237	139 750	13 600	13 600	9 100	7 000
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		4 010				
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		325,9	-89,6	-89,6	-30,8	-20,8
Menot - Utgifter		-79,2	0	0	0	0

1 000 €	Käyttö Förbrukning	Talousarvio Budget	Ehdotus Förslag	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2019	2020	2021	2021	2022	2023
Tulot - Inkomster						
80750 Valtionosuudet ja -avustukset – Statsandelar och -understöd	10 534		6 500	6 500	6 500	4 900
80751 Rakennusten ja osakkeiden myyntitulot – Inkomster från försäljning av byggnader och aktier	21 943	133 000	3 000	3 000	3 000	3 000
80752 Muut pääomatulot – Övriga kapitalinkomster	572	7 650	5 000	5 000	500	
80753 Väestönsuojakorvaukset – Ersättningar för skyddsrum		100	100	100	100	100
Menot - Utgifter						
80701 Lähiörahastosta rahoitettavat hankkeet, kaupunginhallituksen käytettäväksi – Projekt som finansieras med medel ur förortsfonden, till stadsmiljönämndens disposition	4 095					
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		3 010				
80702 Kehittämishankkeet, kaupunginkanslian käytettäväksi – Utvecklingsprojekt, till stadskansliets disposition	717	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>		1 000				

Vuosina 2021–2023 rakennuksia ja osakehuoneistoja arvioidaan myytävän noin 10 milj. eurolla vuosittain, josta muuhun pääomatalouteen kirjataan tasearvon mukaiset noin 3 milj. euroa. Myytävät kohteet ovat pääosin pienrakennuksia tai kohteita, joissa palvelutuotanto on loppunut. Myyntikohteiden valinnan lähtökohtana on korjausvelan ja korjaustarpeen sekä ylläpitokustannusten pienentäminen ottaen huomioon myös kohteista mahdollisesti saatavat vuokraustuotot.

Valtionosuuksiin ja -avustuksiin sekä muihin pääomatuloihin on arvioitu vuodelle 2021 valtion sekä Jane ja Aatos Erkon säätiön Tanssin talo -hankkeelle myöntämät avustusosuudet, jolla pääomitetään Kiinteistö Oy Kaapelitaloa Tanssin talon rakentamiseksi. Pääomitus tehdään talousarviokohdalta 8 06 02 Muut kohteet, Khn käytettäväksi.

Väestönsuojakorvauksia arvioidaan perittävän 0,1 milj. euroa.

Ären 2021-2023 beräknas byggnader och aktielägenheter bli sålda för ungefär 10 mn euro årligen, varav ca 3 mn euro, som motsvarar balansvärdet, upptas under övrig kapitalhushållning. Objekten som säljs är huvudsakligen små byggnader eller objekt där serviceproduktionen har upphört. Utgångspunkten för valet av försäljningsobjekt är att det eftersatta underhållet, reparationsbehovet och underhållskostnaderna ska minska med beaktande av också eventuella hyresintäkter från objekten.

I statsandelarna och -understöden och övriga kapitalinkomsterna har för år 2021 beräknats de understödsandelar som staten och Jane och Aatos Erkkos stiftelse har beviljat, med vilka Fastighets Ab Kabelhuset kapitaliseras för byggandet av Dansens hus. Kapitaliseringen görs på budgetmomentet 8 06 02, Övriga objekt, till Stns disposition.

Ersättningarna som tas ut för skyddsrum beräknas uppgå till 0,1 mn euro.

Rahoitusosa

9

**Finansierings-
delen**

9 Rahoitusosa – Finansieringsdelen

Helsingin kaupungin rahoituslaskelma 2019–2023 – Helsingfors stads finansieringskalkyl 2019–2023

1 000 €	Käyttö Förbrukning 2019	Talousarvio Budget 2020	Ennuste Prognos 2020	Talousarvio Budget 2021	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
Toiminnan rahavirta - Kassavirta från verksamheten						
Tulorahoitus - Inkomstfinansiering						
Vuosikate - Årsbidrag	741 412	635 765	640 451	523 111	565 537	534 572
Satunnaiset erät - Extraordinära poster			3 000			
Tulorahoituksen korjauserät - Korrektivposter i inkomstfinansiering	-190 198	-112 980	-110 231	-95 001	-94 351	-94 351
Investointien rahavirta - Kassavirta från investeringar						
Investointimenot - Investeringsutgifter	-780 382	-1 046 119	-1 138 033	-881 488	-920 782	-921 057
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar i investeringsutgifter	15 034	29 239	34 101	38 549	26 153	5 294
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot – Försäljningsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	181 192	243 520	241 591	96 191	96 191	96 191
Toiminnan ja investointien rahavirta - Kassavirta från verksamheten och investeringar	-32 942	-250 575	-329 121	-318 638	-327 252	-379 351
Rahoituksen rahavirta - Kassavirta från finansieringen						
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen						
Antolainasaamisten lisäykset - Ökningar i lånefordringar	-86 268	-122 350	-66 253	-122 620	-71 750	-68 350
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar i lånefordringar	79 891	85 583	82 255	94 183	84 741	63 053
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånen						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån		92 000	92 000	271 600	427 228	434 791
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	-86 541	-81 585	-81 585	-92 085	-90 085	-93 085
Lyhytaikaisten lainojen muutos -Förändring i kortfristiga lån						
Oman pääoman muutokset - Förändring av eget kapital						
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-3 514	22 910	22 487	11 410	-1 497	-1 327
Rahoituksen rahavirta - Kassavirta från finansieringen	-96 432	-3 442	48 904	162 488	348 637	335 082
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	-129 374	-254 017	-280 217	-156 150	21 385	-44 269

Helsingin kaupungin vuoden 2021 rahoituslaskelma eriteltynä – Helsingfors stads finansieringskalkyl 2021 specificerad

1 000 €	Kaupunki ilman liikelaitoksia ja rahastoja - Staden exkl. affärsverk och fonder	Liikelaitokset ja rahastot - Affärsverk och fonder	Yhteensä, sisäiset erät mukana - Sammanlagt, inkl. interna poster	Yhteensä, sisäiset erät vähennettynä - Sammanlagt, exkl. interna poster
Toiminnan rahavirta - Kassavirta i verksamheten				
Tulorahoitus - Inkomstfinansiering				
Vuosikate - Årsbidrag	467 141	57 709	524 849	523 111
Satunnaiset erät - Extraordinära poster				
Tulorahoituksen korjauserät - Korrektivposter i inkomstfinansiering	-95 001		-95 001	-95 001
Investointien rahavirta - Kassavirta för investeringarnas del				
Investointimenot - Investeringstransaktioner	-641 780	-239 708	-881 488	-881 488
Rahoitusosuudet investointimenoihin - Finansieringsandelar i investeringstransaktioner	11 896	26 653	38 549	38 549
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot - Försäljningsinkomster av tillgångar bland bestående aktiva	96 191		96 191	96 191
Toiminnan ja investointien rahavirta - Verksamhetens och investeringarnas kassavirta	-161 553	-155 346	-316 900	-318 638
Rahoituksen rahavirta - Kassavirta för finansieringens del				
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen				
Antolainasaamisten lisäykset - Ökningar i lånefordringar	-50 890	-71 730	-122 620	-122 620
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar i lånefordringar	97 541	10 852	108 393	94 183
Lainakannan muutokset - Förändringar i lånen				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys - Ökning av långfristiga lån	80 000	191 600	271 600	271 600
Pitkäaikaisten lainojen vähennys - Minskning av långfristiga lån	-79 000	-27 295	-106 295	-92 085
Lyhytaikaisten lainojen muutos - Förändring i kortfristiga lån				
Oman pääoman muutokset - Förändring av eget kapital				
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	25 073	-13 663	11 410	11 410
Rahoituksen rahavirta - Kassavirta för finansieringens del	72 724	89 764	162 488	162 488
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten	-88 830	-65 582	-154 412	-156 150

9 Rahoitusosa – Finansieringsdelen

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster	74 043	175 393	177 541	177 541	268 442	296 905
Menot - Utgifter	216 842	161 850	129 890	129 890	125 350	128 350
Netto	-142 799	13 543	47 651	47 651	143 092	168 555
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		136,9	1,2	1,2	51,2	10,6
Menot - Utgifter		-25,4	-19,7	-19,7	-3,5	2,4

9 01 Pitkävaikutteinen rahoitus – Långfristig finansiering

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster	74 043	175 393	177 541	177 541	268 442	296 905
Menot - Utgifter	216 842	161 850	129 890	129 890	125 350	128 350
Netto	-142 799	13 543	47 651	47 651	143 092	168 555
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		136,9	1,2	1,2	51,2	10,6
Menot - Utgifter		-25,4	-19,7	-19,7	-3,5	2,4

9 01 01 Antolainat asuntotuotantoon, Khn käytettäväksi – Långgivning för bostadsproduktion, till Stns disposition

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster	17 787	17 546	16 967	16 967	16 602	14 975
Menot - Utgifter	189	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Netto	17 598	14 546	13 967	13 967	13 602	11 975
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		-1,4	-3,3	-3,3	-2,2	-9,8
Menot - Utgifter		1 486,8				

9 01 02 Muu antolainaus, Khn käytettäväksi – Övrig långivning, till Stns disposition

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster	56 257	65 847	80 574	80 574	71 840	51 930
Menot - Utgifter	143 197	90 350	47 890	47 890	45 350	45 350
Netto	-86 940	-24 503	32 684	32 684	26 490	6 580
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster		17,0	22,4	22,4	-10,8	-27,7
Menot - Utgifter		-36,9	-47,0	-47,0	-5,3	

Talousarviokohtaan sisältyy seuraavat lainamäärärahat ja lainanlyhennykset alakohdittain:

Budgetmomentet omfattar följande låneanslag och amorteringar undermomentvis:

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster						
9010252 Vuokra-asuntotuottajien oman pääoman osuutta varten myönnettyjen lainojen lyhennykset - Amorteringar på lån för hyresbostadsproducenternas egen kapitalandel	9	9				
9010254 Muiden antolainojen lyhennykset - Amorteringar på övriga lån	4 276	6 884	16 479	16 479	8 100	8 000
9010255 Helsingin Energian lainojen lyhennykset - Amorteringar på Helsingfors Energis lån	20 600	20 600	20 600	20 600	20 600	20 600
9010257 Helsingin Sataman lainojen lyhennykset - Amorteringar på Helsingfors Hamns lån	19 600	19 600	19 600	19 600	19 600	
9010258 HKL:n lainojen lyhennykset - Amorteringar på HST:s lån	1 988	9 210	14 210	14 210	14 210	14 210
9010259 Sosiaalisen luototuksen lainojen lyhennykset - Amorteringar på lån för social kreditgivning	1 664	1 424	1 565	1 565	1 210	1 000
9010260 HSY lainojen lyhennykset - Amorteringar på HRM:s lån	8 120	8 120	8 120	8 120	8 120	8 120
Menot - Utgifter						
9010201 Lainojen myöntäminen kouluille - Lån till skolor	5 918	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
9010202 Muut koululainat - Övriga skollån		30 000	5 000	5 000	5 000	5 000
9010204 Sosiaaliin tarkoituksiin myönnettäviä lainoja varten - Lån för sociala ändamål	139	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
9010205 Lainoja kaupunginorkesterin soittajille soitinhankintoja varten - Lån till stadsorkesterns musiker för anskaffning av instrument		50	50	50	50	50
9010221 Liikelaitosten lainat - Affärsverkens lån	90 000	20 000				
9010222 Sosiaalisen luototuksen lainojen myöntämiseen, sosiaalilautakunnan käytettäväksi - Lån för social kreditgivning, till socialnämndens disposition	1 676	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800
9010233 Lainat kaupunkikonsernin yhteisöille - Lån till sammanslutningar i stadskoncernen	45 465	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
9010235 Lainat vapaapalokunnille – Lån till frivilliga brandkårer			2 540	2 540		

9 01 03 Ottolainat ja niiden lyhennykset, rahoitusjohtajan käytettäväksi - Upplåning och amorteringar, till finansdirektörens disposition

1 000 €	Käyttö	Talousarvio	Ehdotus	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Budget	Förslag	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	2021	Ekonomiplan	Ekonomiplan
					2022	2023
Tulot - Inkomster		92 000	80 000	80 000	180 000	230 000
Menot - Utgifter	73 456	68 500	79 000	79 000	77 000	80 000
Netto	-73 456	23 500	1 000	1 000	103 000	150 000
<i>Ylitykset - Överskridningar</i>						
Muutos - Förändring, %						
Tulot - Inkomster			-13,0	-13,0	125,0	27,8
Menot - Utgifter		-6,7	15,3	15,3	-2,5	3,9

Rahastot

Fonder

Asuntotuotantorahasto

Urheilu- ja ulkoilurahasto

Vakuutusrahasto

Innovaatorahasto

Osallisuusrahasto

Bostadsproduktionsfonden

Fonden för idrotts- och friluftsanläggningar

Försäkringsfonden

Innovationsfonden

Delaktighetsfonden

Rahastot – Fonder

Rahastot

Rahastot osa sisältää ne rahastot, jotka ovat kirjanpidossa eriytetty itsenäisiksi taseyksiköiksi. Helsingin kaupungilla on viisi tällaista rahastoa: Asuntotuotantorahasto, Urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto, Vakuutusrahasto, Innovaatorahasto ja Osallisuusrahasto.

Asuntotuotantorahasto

Rahaston tarkoituksena on kaupungin omaan omistukseen tulevan yhtiömuotoisen uuden asuntotuotannon ja peruskorjauksen sekä kiinteästi asuntotuotantoon liittyvien palvelutilojen omarahoituksen turvaaminen, kaupungin oman asuntotuotannon rakennuttamisen riskien hallitseminen, asuntotuotantoon liittyvän kehittämis- ja koerakentamistoiminnan rahoittaminen sekä kaupungin omistamien, vuoden 1992 jälkeen rakennettujen korkotukiasuntojen pääomakustannusten hoitaminen. Rahastoa kartutetaan siirtämällä rahastoon vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä rahaston tilikauden tulos. Rahastoon on yhdistetty vuonna 1.1.2013 Asuntolainarahasto.

Urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto

Rahaston tarkoituksena on Helsingin kaupunkiin rakennettavien urheilu- ja ulkoilulaitosten rahoituksen helpottaminen. Rahastoa kartutetaan vuosittain rahaston tilikauden tuloksella.

Vakuutusrahasto

Rahaston tarkoituksena on kaupungin oman ja sen huostassa olevan vieraan vakuuttamattoman omaisuuden vahingonvaaran muuntaminen tasaisiksi vuosikustannuksiksi. Rahastoa kartutetaan tai puretaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä rahaston yli- tai alijäämällä.

Innovaatorahasto

Rahaston tarkoituksena on Helsingin osaamisperustan vahvistaminen yhteistyössä korkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa. Rahastoa kartutetaan siirtämällä rahastoon vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä rahaston tilikauden tulos. Rahaston varoja käytetään rahaston tarkoituksen mukaisten joko kaupungin toimesta tai yhteistyössä muiden osapuolien kanssa toteutettavien tulevaisuuden elinkeinoperustaa luovien investointihankkeiden ja projektien rahoitukseen.

Fonder

Avsnittet fonder omfattar de fonder som i bokföringen utgör självständiga balansräkningsenheter. Helsingfors stad har fem sådana fonder: Bostadsproduktionsfonden, Fonden för idrotts- och friluftsanläggningar, Försäkringsfonden, Innovationsfonden och Delaktighetsfonden.

Bostadsproduktionsfonden

Syftet med fonden är att säkerställa den egna finansieringen för ny bostadsproduktion i form av bolag som kommer i stadens ägo, för ombyggnad och för servicelokaler som är fast anknutna till bostadsproduktionen, att hantera byggherreriskerna vid stadens egen bostadsproduktion, att finansiera utvecklings- och försöksbyggnadsverksamhet inom bostadsproduktionen och att betala kapitalkostnaderna för räntestödsbostäder i stadens ägo som är byggda efter 1992. Till fonden överförs årligen det belopp som utgör räkenskapsperiodens resultat för fonden i anslutning till bokslutet. Fonden sammanslogs 1.1.2013 med Bostadslänefonden.

Fonden för idrotts- och friluftsanläggningar

Fonden har till syfte att underlätta finansieringen av idrotts- och friluftsanläggningar som ska byggas i Helsingfors stad. Till fonden överförs årligen det belopp som utgör räkenskapsperiodens resultat för fonden.

Försäkringsfonden

Fonden har till syfte att omvandla skaderisken för stadens oförsäkrade egendom och utomstående tillhörig oförsäkrad egendom i stadens besittning till jämna årliga kostnader. Till fonden överförs årligen i samband med bokslutet det belopp som utgör fondens över- eller underskott.

Innovationsfonden

Syftet med fonden är att kunskapsbasen ska stärkas i Helsingfors i samråd med högskolorna och näringslivet. Till fonden överförs årligen det belopp som utgör räkenskapsperiodens resultat för fonden i anslutning till bokslutet. Fondmedlen används för finansiering av investeringsprojekt och andra projekt som är i överensstämmelse med syftet och som skapar en näringsbas för framtiden. Projekten kan genomföras av staden ensam eller tillsammans med andra parter.

Osallisuusrahasto

Osallisuusrahaston tarkoituksena on edistää yhdenvertaista kaupunkia luomalla taloudelliset edellytykset helsinkiläisten asukkaiden ja yhteisöjen esittämien hankkeiden ja projektien toteuttamiselle. Rahastoa kartutetaan kaupunginvaltuuston erikseen päättämällä määrillä, rahaston tarkoituksen mukaisten, joko kaupungin toimesta tai yhteistyössä muiden osapuolien kanssa toteutettavien kaupunginvaltuuston tai kaupunginhallituksen erikseen päättämien investointien tai projektien toteutukseen sekä osallistuvan budjetoinnin toteuttamisen edellyttämiin menoihin.

Delaktighetsfonden

Syftet med delaktighetsfonden är att främja en jämlik stad genom att skapa ekonomiska förutsättningar för att invånare och samfund i Helsingfors ska kunna genomföra föreslagna projekt. Till fonden överförs de medel som stadsfullmäktige separat fattat beslut om och de används för finansiering av investeringar, projekt eller utgifter för medborgarbudgetering vilka stämmer överens med syftet och som baserar sig på ett separat beslut av stadsfullmäktige eller stadsstyrelsen. De kan genomföras av staden ensam eller tillsammans med andra parter.

Itsenäisinä taseyksikköinä toimivien rahastojen yhdistetty tuloslaskelma ja rahoituslaskelma – Kombinerad resultaträkning och finansieringskalkyl för de fonder som utgör självständiga balansräkningsenheter

1000 €	Käyttö	Ennuste -	Talousarvio	Talous-	Talous-
	Förbrukning	Prognos	Budget	suunnitelma	suunnitelma
	2019	2020	2021	Ekonomiplan 2022	Ekonomiplan 2023
Liikevaihto - Omsättning		2 293	2 511	2 723	2 949
Vuokratulot - Hyresinkomster	17 011	200	315	315	315
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	6				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-30		-405	-405	-405
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-2 473	-4 510	-4 000	-4 000	-4 000
Henkilöstökulut - Personalkostnader	-432				
Vuokrat - Hyror	-14 644	-200			
Muut menot - Övriga utgifter	-3 397	-1 204	-3 781	-6 730	-4 230
Varsinaiset kulut - Kostnader	-20 976	-5 914	-8 186	-11 135	-8 635
Poistot - Avskrivningar					
Liikelijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-3 960	-3 421	-5 360	-8 097	-5 371
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	4 499	2 205	2 424	2 370	2 334
Muut korkomenot - Övriga ränteutgifter	-19				
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet					
Rahastojen muutos - Förändring av fonder	-521				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)		-1 216	-2 936	-5 727	-3 037

1000 €	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
	2019	2020	2021		
Toiminnan rahavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-3 960	-3 421	-5 360	-8 097	-5 371
Poistot - Avskrivningar					
Korkotulot - Ränteinkomster	2 190	2 205	2 424	2 370	2 334
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	2 309				
Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	-19				
Investointimenot - Investeringsutgifter		-2 076	-452	-3 450	-950
Toiminnan ja investointien rahavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta	521	-3 292	-3 388	-9 177	-3 987
Rahoituksen rahavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta					
Rahoituksen rahavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta					
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen					
Antolainasaamisten lisäykset - Ökningar i lånefordringar	-32 882	-29 600	-71 730	-23 400	-20 000
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar i lånefordringar	7 835	8 453	10 852	10 509	10 358
Peruspääoman muutos - Förändring i grundkapitalet	33 619				
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-9 093				
Rahoituksen rahavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta - Kassavirta	-521	-21 147	-60 878	-12 891	-9 642
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten		-24 439	-64 266	-22 068	-13 629

Asuntotuotantorahasto tuloslaskelma ja rahoituslaskelma – Resultaträkning och finansieringskalkyl för bostadsproduktionsfonden

1000 €	Käyttö Förbrukning 2019	Ennuste - Prognos 2020	Talousarvio Budget 2021	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
Vuokratulot - Hyresinkomster	17 011	200	315	315	315
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter	6				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-6		-405	-405	-405
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-1 967	-10	-1 000	-1 000	-1 000
Henkilöstökulut - Personalkostnader					
Vuokrat - Hyror	-14 631	-200			
Muut menot - Övriga utgifter	-216		-280	-280	-280
Varsinaiset kulut - Kostnader	-16 820	-210	-1 685	-1 685	-1 685
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	196	-10	-1 370	-1 370	-1 370
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	2 285	2 205	2 424	2 370	2 334
Muut korkomenot - Övriga ränteutgifter	-19				
Rahastojen muutos - Förändring av fonder	-2 462				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)		2 195	1 054	1 000	964

1000 €	Käyttö Förbrukning 2019	Ennuste Prognos 2020	Talousarvio Budget 2021	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	196	-10	-1 370	-1 370	-1 370
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Korkotulot - Ränteinkomster	2 190	2 205	2 424	2 370	2 334
Muut rahoitustuotot - Övriga finansieringsinkomster	95				
Muut rahoitusmenot - Övriga finansieringsutgifter	-19				
Toiminnan ja investointien rahavirta - Kassaflöde från verksamheten och investeringar	2 462	2 195	1 054	1 000	964
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen					
Antolainasaamisten lisäykset - Ökningar i lånefordringar	-6 400	-15 600	-16 730	-5 400	-5 000
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar i lånefordringar	2 466	2 374	2 512	2 459	2 520
Peruspääoman muutos - Förändring i grundkapitalet	3 619				
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-2 147				
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansieringen	-2 462	-13 226	-14 218	-2 941	-2 480
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten		-11 031	-13 164	-1 941	-1 516

Urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston tuloslaskelma ja rahoituslaskelma – Resultaträkning och finansieringskalkyl för fonden för idrotts- och friluftsanläggningar

1000 €	Käyttö Förbrukning	Ennuste - Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2019	2020	2021	2022	2023
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	4				
Korkokulut kaupungin lainasta - Räntekostnader för stadens lån					
Muut korkomenot - Övriga ränteutgifter					
Korvaus peruspääomalle - Ersättning på grundkapitalet					
Rahastojen muutos - Förändring av fonder	-4				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)					
1000 €	Käyttö Förbrukning	Ennuste Prognos	Talousarvio Budget	Talous- suunnitelma Ekonomiplan	Talous- suunnitelma Ekonomiplan
	2019	2020	2021	2022	2023
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott					
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Korkotulot - Ränteinkomster	1				
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	3				
Toiminnan ja investointien rahavirta - Kassaflöde från verksamheten och investeringar	4				
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen					
Antolainasaamisten lisäykset - Ökningar i lånefordringar	-26 481	-14 000	-55 000	-18 000	-15 000
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar i lånefordringar	5 369	6 079	8 340	8 050	7 838
Peruspääoman muutos - Förändring i grundkapitalet	10 000				
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	11 109				
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansieringen	-4	-7 921	-46 660	-9 950	-7 162
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten		-7 921	-46 660	-9 950	-7 162

Vakuutusrahaston tuloslaskelma ja rahoituslaskelma – Resultaträkning och finansieringskalkyl för försäkningsfonden

1000 €	Käyttö Förbrukning 2019	Ennuste - Prognos 2020	Talousarvio Budget 2021	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
Liikevaihto - Omsättning		2 293	2 511	2 723	2 949
Muut menot - Övriga utgifter	-1 027				
Varsinaiset kulut - Kostnader	-1 027				
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-1 027	2 293	2 511	2 723	2 949
Rahoitustuotot - Finansiella intäkter	2 211				
Rahastojen muutos - Förändring av fonder	-1 183				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)		2 293	2 511	2 723	2 949
1000 €	Käyttö Förbrukning 2019	Ennuste Prognos 2020	Talousarvio Budget 2021	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-1 027	2 293	2 511	2 723	2 949
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Korkotulot - Ränteinkomster					
Muut rahoitustulot - Övriga finansieringsinkomster	2 211				
Toiminnan ja investointien rahavirta - Kassaflöde från verksamheten och investeringar	1 183	2 293	2 511	2 723	2 949
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen					
Antolainasaamisten lisäykset - Ökningar i lånefordringar					
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar i lånefordringar					
Peruspääoman muutos - Förändring i grundkapitalet					
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-1 183				
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansieringen	-1 183				
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten		2 293	2 511	2 723	2 949

Innovaatorahaston tuloslaskelma ja rahoituslaskelma – Resultaträkning och finansieringskalkyl för innovationsfonden

1000 €	Käyttö Förbrukning 2019	Ennuste - Prognos 2020	Talousarvio Budget 2021	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
Vuokratulot - Hyresinkomster					
Muut toimintatulot - Övriga verksamhetsintäkter					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat - Material, förnödenheter och varor	-24				
Palvelujen ostot - Köp av tjänster	-506	-4 500	-3 000	-3 000	-3 000
Henkilöstökulut - Personalkostnader	-432				
Vuokrat - Hyror	-13				
Muut menot - Övriga utgifter	-2 154		-3 000	-3 000	-3 000
Varsinaiset kulut - Kostnader	-3 129	-4 500	-6 000	-6 000	-6 000
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-3 129	-4 500	-6 000	-6 000	-6 000
Rahastojen muutos - Förändring av fonder	3 129				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)		-4 500	-6 000	-6 000	-6 000
1000 €	Käyttö Förbrukning 2019	Ennuste Prognos 2020	Talousarvio Budget 2021	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott	-3 129	-4 500	-6 000	-6 000	-6 000
Rahoitustuotot ja -kulut - Finansiella intäkter och kostnader					
Korkotulot - Ränteinkomster					
Toiminnan ja investointien rahavirta - Kassaflöde från verksamhetens och investeringar	-3 129	-4 500	-6 000	-6 000	-6 000
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Antolainauksen muutokset - Förändringar i utlåningen					
Antolainasaamisten lisäykset - Ökningar i lånefordringar					
Antolainasaamisten vähennykset - Minskningar i lånefordringar					
Peruspääoman muutos - Förändring i grundkapitalet	20 000				
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten	-16 871				
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansieringen	3 129				
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten		-4 500	-6 000	-6 000	-6 000

Vuosina 2021–2023 innovaatorahastosta arvioidaan käytettävän noin 6 miljoonaa euroa vuodessa. Kaupunkistrategian mukaisesti on tarkoituksenmukaista toteuttaa kasvavasti määräaikaista kehittämis-, innovaatio- ja elinkeinohankkeita yritysten ja muiden kumppaneiden kanssa.

Åren 2021–2023 beräknas ca 6 miljoner euro av medlen i innovationsfonden bli använda årligen. I enlighet med stadsstrategin är det ändamålsenligt att i allt högre grad genomföra tidsbestämda utvecklings-, innovations- och näringslivsprojekt tillsammans med företag och andra partner.

Osallisuusrahaston tuloslaskelma ja rahoituslaskelma – Resultaträkning och finansieringskalkyl för delaktighetsfonden

1000 €	Käyttö Förbrukning 2019	Ennuste - Prognos 2020	Talousarvio Budget 2021	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
Muut menot - Övriga utgifter		-1 204	-501	-3 450	-950
Varsinaiset kulut - Kostnader		-1 204	-501	-3 450	-950
Poistot - Avskrivningar					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott		-1 204	-501	-3 450	-950
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) - Räkenskapsperiodens överskott (underskott)		-1 204	-501	-3 450	-950
'1000 €	Käyttö Förbrukning 2019	Ennuste - Prognos 2020	Talousarvio Budget 2021	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2022	Talous- suunnitelma Ekonomiplan 2023
Toiminnan rahavirta - Kassaflöde från verksamheten					
Liikelylijäämä/alijäämä - Rörelseöverskott/underskott		-1 204	-501	-3 450	-950
Poistot - Avskrivningar					
Investointimenot - Investeringsutgifter		-2 076	-452	-3 450	-950
Toiminnan ja investointien rahavirta - Kassaflöde från verksamheten och investeringar		-3 280	-953	-6 900	-1 900
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansiering					
Peruspääoman muutos - Förändring i grundkapitalet					
Muut maksuvalmiuden muutokset - Övriga förändringar i likviditeten					
Rahoituksen rahavirta - Kassaflöde från finansieringen					
Vaikutus maksuvalmiuteen - Effekt på likviditeten		-3 280	-953	-6 900	-1 900

Osallisuusrahastosta tuloutetaan 1,0 miljoonaa euroa osallistuvaan budjettiin investointi-, palkka- ja käyttötalousmenoihin kaupunkilaisten ehdotuksiin ja äänestystulokseen perustuen. Osallisuusmallin toimeenpanoon 1,1 miljoonaa euroa palkka- ja käyttötalousmenoja kaupunginkanslian määrärahoihin.

Från delaktighetsfonden redovisas 1,0 mn euro för medborgarbudgetering till investerings-, löne- och driftsekonomiutgifterna utifrån stadsbornas förslag och röstningsresultatet. För verkställande av delaktighetsmodellen löne- och driftsekonomiutgifter på 1,1 mn euro till stadskansliets anslag.

Talousarvion liitteet

Bilagor till budgeten

Talousarvion liitteet – Bilagor till budgeten

1. Vuoden 2021 talousarvioon sisältyvät avustuspäärahat ja avustuksenluonteiset korvauspäärahat – Understödsanslag och understödmässiga ersättningsanslag i 2021 års budget

	TA	Haettu	TAE	TSE	TSE
	2020	avustus	2021	2022	2023
	euro	euro	euro	euro	euro
Kaupunginhallitus - Stadsstyrelsen	2 108 000	3 362 891	2 348 000	2 048 000	2 048 000
Finlandia-talo Oy - Finlandia-huset Ab	60 000				
Helsingin kaupungin 450-vuotistaitelijatalosäätiö sr - Stiftelsen					
Helsingfors stads 450-årskonstnärshus sr	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö sr - Stiftelsen för Helsingforsnejdens sommaruniversitet sr	156 800	306 800	156 800	156 800	156 800
Y-säätiö sr - Y-stiftelsen sr	109 000	109 000	109 000	109 000	109 000
Vuosaaren Urheilutalo Oy	72 000	75 000	75 000	72 000	72 000
Asukasosallisuuden avustukset - Understöd för invånardelaktighet	796 000	1 754 261	1 096 000	796 000	796 000
Muiden yhteisöjen avustukset - Understöd till andra sammanslutningar	864 200	1 067 830	861 200	864 200	864 200
Valtionperinnöt - Arv som tillfallit staten *	0		3 800 000	4 200 000	4 200 000
kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle - till kultur- och fritidssektorn			850 000	1 050 000	1 050 000
sosiaali- ja terveystoimialalle - till social- och hälsovårdssektorn			2 950 000	3 150 000	3 150 000
Kasvatus- ja koulutuslautakunta - Fostrans- och utbildningsnämnden	9 571 000		10 403 000	10 947 000	11 167 000
kasvatus- ja koulutuslautakunta - fostrans- och utbildningsnämnden	9 571 000		10 403 000	10 947 000	11 167 000
Kaupunkiympäristölautakunta - Stadsmiljönämnden	1 750 000		1 150 000	1 150 000	1 150 000
hissiaavustukset - understöd för hissar	1 600 000		800 000	800 000	800 000
Ympäristö- ja lupajaosto - Miljö- och tillståndssektionen	60 000		60 000	60 000	60 000
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy - Huvudstadsregionens Återanvändningscentral Ab	90 000		90 000	90 000	90 000
Smart & Clean -säätiö - Smart & Clean-stiftelsen			200 000	200 000	200 000
Pelastuslautakunta - Räddningsnämnden	122 000		122 000	122 000	122 000
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta - Kultur- och fritidsnämnden	67 210 000		67 424 000	65 524 000	65 524 000
kulttuurijaoston avustukset - kultursektionens understöd	17 718 000		17 018 000	17 018 000	17 018 000
liikuntajaoston avustukset - idrottssektionens understöd	8 166 000		8 366 000	8 366 000	8 366 000
nuorisajaoston avustukset - ungdomssektionens understöd	2 375 000		2 625 000	2 625 000	2 625 000
kulttuurin laitosaavustukset - understöd till kulturanläggningar	23 047 000	23 552 000	22 902 000	22 902 000	22 902 000
Helsingin teatterisäätiö sr - Helsingfors teaterstiftelse sr	13 868 000	13 948 000	13 723 000		
<i>laina-avustus - låneunderstöd</i>	5 360 000	5 200 000	5 200 000		
<i>toiminta-avustus - verksamhetsunderstöd</i>	5 618 000	5 843 000	5 618 000		
<i>vuokra-avustus - understöd för hyror</i>	2 890 000	2 905 000	2 905 000		
Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr - Högholmens djurgårds stiftelse sr	4 580 000	5 000 000	4 580 000		
Suomen Kansallisoopperan säätiö sr - Stiftelsen för Finlands Nationalopera sr	3 694 000	3 694 000	3 694 000		
UMO-säätiö - UMO Stiftelsen	816 000	820 000	816 000		
Suomen Urheilumuseosäätiö sr - Stiftelsen för Finlands Idrottmuseum sr	89 000	90 000	89 000		
liikunnan laitosaavustukset - understöd till idrottsanläggningar	15 904 000	21 290 983	16 513 000	14 613 000	14 613 000

	TA	Haettu	TAE	TSE	TSE
	2020	avustus	2021	2022	2023
	euro	euro	euro	euro	euro
Helsinki Stadion Oy	438 000	345 000	338 000		
<i>toiminta-avustus - verksamhetsunderstöd</i>	398 000	305 000	298 000		
<i>vuokra-avustus - understöd för hyror</i>	40 000	40 000	40 000		
Jääkentäsäätiö sr - Isbanestiftelsen sr	1 191 000	2 227 000	1 302 000		
<i>korot ja lyhennykset - räntor och amorteringar</i>	964 000	1 069 000	1 069 000		
<i>vuokra-avustus - understöd för hyror</i>	227 000	233 000	233 000		
<i>toiminta-avustus - verksamhetsunderstöd</i>		925 000			
Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy	617 000	1 100 000	605 000		
Stadion-säätiö sr - Stadionstiftelsen sr	6 853 000	8 828 983	7 529 000		
<i>korot ja lyhennykset - räntor och amorteringar</i>	4 274 000	5 168 983	5 169 000		
<i>toiminta-avustus - verksamhetsunderstöd</i>	2 121 000	3 200 000	1 900 000		
<i>vuokra-avustus - understöd för hyror</i>	458 000	460 000	460 000		
Urhea-säätiö sr **		200 000	150 000		
Urheiluhallit Oy	4 082 000	4 955 000	4 000 000		
Vuosaaren Urheilutalo Oy	2 388 000	2 840 000	2 340 000		
muut laitosaavustukset - övriga anläggningsunderstöd	335 000	795 000	249 000		
Sosiaali- ja terveyslautakunta - Social- och hälsovårdsnämnden	6 661 000		4 261 000	4 261 000	4 261 000
Sosiaali- ja terveyslautakunta - Social- och hälsovårdsnämnden	4 261 000		4 261 000	4 261 000	4 261 000
Valtionperinnöistä myönnettävät avustukset - Understöd beviljade ur arv som tillfallit staten *	2 400 000				
Avustukset yhteensä - Understöden sammanlagt	87 422 000		89 508 000	88 252 000	88 472 000

*Vuosina 2019-2020 valtionperinnöt tuloutettiin sosiaali- ja terveyspalvelujen talousarviokohdalle (5 10 01) ja avustusliitteeseen kirjattiin vuosittain talousarviossa valtionperinnöistä jaettavien avustusten määrä. - Åren 2019-2020 upptogs arv som tillfallit staten på budgetmoment för social- och hälsovård (5 10 01) och beloppet för understöd ur arv som tillfallit staten upptogs årligen i understödsbilagan i budgeten.

Vuodesta 2021 alkaen valtionperinnöt on eriytetty uudelle talousarviokohdalle ja avustusliitteeseen kirjataan kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialalle sekä sosiaali- ja terveystoimialalle osoitettavien avustusten määrä. - Från år 2021 upptas arv som tillfallit staten på ett nytt budgetmoment och beloppet för de understöd som anvisas kultur- och fritidssektorn och social- och hälsovårdssektorn upptas i understödsbilagan.

Vuonna 2021 valtionperinnöistä jaettava avustusmääräraha sisältää 20.12.2019 vastaan otettua valtionperintöä 550 000 euroa kummallekin toimialalle. - Det understödsanslag som år 2021 delas ut ur arv som tillfallit staten innehåller arvsmedel på 550 000 euro till vardera sektorn, vilka tagits emot 20.12.2019.

**Urhea-säätiön vuonna 2020 saama avustus, 81 000 euroa, on sisällytynyt muihin liikunnan laitosaavustuksiin. - Understödet till Urhea-säätiö år 2020, 81 000 euro, har ingått i övriga understöd till idrottsanläggningar.

2. Vuoden 2021 talousarvioon sisältyvien jäsenmaksujen erittely – Specifikation av medlemsavgifterna i 2021 års budget

Yhdistyksen yms. nimi – Sammanslutningens namn	2021
	€
1 Keskushallinto - Centralförvaltningen	
1 50 03 Maksuosuudet, korvaukset ja jäsenmaksut, Kaupunginkanslian käytettäväksi - Betalningsandelar, ersättningar och medlemsavgifter, till stadskansliets disposition	
Climate KIC Nordic	25 000
Esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys GRAMEX ry	50 000
European Cities Marketing ECM	4 500
Eurocities asbl	16 300
Euroopan Unionin pääkaupunkien liitto, UCUE	1 000
Focus Localis	200
Future Home -konsortio	2000
Helsingin seudun kauppakamari – Helsingfors regionens handelskammare ry	6 400
International Meetings Association, ICCA	3 000
Kopiosto ry	204 000
KT Kuntatyönantajat – KT Kommunarbetsgivarna	600 000
Kunnallistieteen yhdistys – Föreningen för kommunalvetenskap ry	200
Laatukeskus Excellence Finland Oy	8 000
Lightning Urban Community International – verkosto, LUCI	5 300
Mayors for Peace	15
Network of Good Food Cities of the World – verkosto, DELICE	3 000
Open Geospatial Consortium (OGC) GovFuture	200
Saksalais-Suomalainen Kauppakamari	780
SAP Finnish user group ry	1 000
Suomen Kuntaliitto – Finlands Kommunförbund	2 000 000
Suomen Tekoälykeskus (FCAI)	25 000
Sydkustens landskapsförbund rf	62 000
Säveltäjän Tekijänoikeustoimisto Teosto ry	75 000
Sanastokeskus TSK ry – Terminologicentralen TSK rf	1 100
Tietotekniikan liitto ry	980
Union of the Baltic Cities	7 300
Urban Mobility Association EIT	50 000
Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry – Förening Nylands friluftsområden rf	450 000
WHO European Healthy Cities	6 000
Wonderful Copenhagen	23 000
World Tourism Cities Federation (WTCF)	1 800
World Trade Center Association Helsinki ry	600
Taloushallintopalveluliikelaitos – Affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten	
Suomen Taloushallintoliitto ry	11 000
Työterveysliikelaitos – Affärsverket företagshälsan	
TTH-seura	400
Työ ja Terveys ry – Arbet och Hälsa rf	800
Työterveyslaitos, Laatuverkosto -	800
Rakentamispalveluliikelaitos – Affärsverket byggtjänsten	
Suomen osto- ja logistiikkayhdistys (LOGY) ry – Finlands inköps- och logistikförening (LOGY) rf	1 000
Helsingin Autoteknillinen Yhdistys ry (Haty)	200
Kauppapuutarhaliitto – Handelsträdgårdsförbundet ry	600
Taimistoviljelijät ry – Planskoleodlarna ry	200
Sähkölaitteiden kunnossapitoyhdistys ry	200

Yhdistyksen yms. nimi – Sammanslutningens namn

2021

€

2 Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala - Fostrans- och utbildningssektorn

International Baccalaureate Organization	12 600
Suomen ammatillisen koulutuksen kulttuuri- ja urheiluliitto, SAKU ry	14 000
Suomen ammattitaito - Skills Finland ry	3 000
Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry	20 000
Valtakunnallinen työpajayhdistys ry	400
Suomen oppisopimuskoulutuksen järjestäjät ry – Läroavtalsutbildningsarrangörerna i Finland rf	1 100
Kansalais- ja työväenopistojen liitto KTOL – Medborgar- och arbetarinstitutens förbund MAIF ry;	3 000
Förbundet för arbetar- och medborgarinstitut i Svenskfinland FAMI rf	2 040
International Association of Educating Cities	1 700
KNX Finland ry	200
Sähkö- ja teleurakoitsijoiden liitto STUL ry	50

3 Kaupunkiympäristön toimiala - Stadsmiljösektorn

METREX, Euroopan metropolialueiden ja alueiden verkosto (the Network of European Metropolitan Regions and Areas)	3 000
BuildingSMART Finland	2 800
Pohjoismaiden Tieteellisen Liiton PTL Suomen osasto - Nordiska Vägtekniska Förbundets NVF avdelning i Finland ry	400
Pyöräilykuntien verkosto	2 400
Pyöräilylähetystö (Finnish Cycling Embassy)	0
DOCOMOMO Suomi Finland ry	380
ICOMOS Suomen osasto ry	250
Älykkään liikenteen verkosto - ITS Finland Oy	3 780
Kansainvälinen liikenneturvallisuustutkimuksen verkosto ICTCT	680
Euroopan pyöräilyjärjestöjen kaupunkiverkosto - Cities for Cyclists	2 000
Sähkölaitteiden kunnosapityöyhdistys, SÄKPY ry	700
IFHP International Federation for Housing and planning	80
Green Net Finland Oy	800
Luonto-Liitto ry	200
The International Council for Local Environmental Initiatives, ICLEI	4 500
Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys – Vattenskyddsföreningen för Vanda å och Helsingforsneiden ry	63 000
WUP (World Urban Parks)	2 175
Suomen tieyhdistys	900
Viherympäristöliitto	1 500
Energie Cities	5 500
Carbon Neutral Cities Alliance	9 000
Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto, RAKLI ry	25 000
ArchiMad-kerho, toimittaja Micro Aided Design	1 000
Finnish Green Building Council	3 500
Delice Network	3 500
WUWN World Union of Wholesale Markets	1 153
Nordiks Forum för torg-, salu- och partihallar (NOFO)	500

Pelastuslaitos - Räddningsverket

Helsingin Pelastusliitto ry – Helsingfors Räddningsförbund rf	8 500
---	-------

Liikenneliikelaitos – Trafikaffärsverket

Union Internationale des Transports Publics, UITP	20 000
---	--------

Yhdistyksen yms. nimi – Sammanslutningens namn

2021

€

4 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala - Kultur- och fritidssektorn

Art Nouveau European Route (Ruta Europaea del Modernise) -verkosto	0
Artist International Assosiation small size	100
Design District Helsinki – Designkortteri ry	225
European Network of Cultural Centres, ENCC	500
Engage International	300
International Federation of Library Associations and Institutions, IFLA	612
International Cities of Refuge Network (ICORN)	2 300
International Association of Music Libraries, IAML	100
International Artist Managers Assosiation, IAMA	311
International Biennial Assosiation	200
International Council of Museums, ICOM	800
Major Orchestra Librarians Association, MOLA	220
Nordisk Orkesterbibliotek Union, NOBU	100
Sponsorointi & Tapahtumamarkkinointi ry	1 000
RFID-lab Finland Oy	1 600
Suomen Museoliitto – Finlands museiförbund rf	2 000
Suomen lastenkulttuurikeskuksen liitto ry – Förbundet för barnkulturcenter i Finland rf	450
Suomen elokuva-liitto, SEOL ry	245
Suomen kotiseutuliitto ry – Finlands Hembygdsförbund rf	860
Suomen laatuyhdistys	0
Suomen leirintäalueyhdistys	590
Suomen Musiikkikirjastoyhdistys ry	160
Suomen Sinfoniaorkesterit ry	4 900
Sähkölaitteiden kunnossapito ry	190
World Cities Culture Forum	9 500

5 Sosiaali- ja terveystoimiala - Social- och hälsovårdssektorn

ADHD –liitto ry	66
Adoptiopeheet ry	5
Kehitysvammaliitto – Förbundet Utvecklingshämning ry	500
Lastensuojelun Keskusliitto ry – Centralförbundet för Barnskydd rf	200
Potehu ry	25
Presidents institute APS	4 600
Reposalmen venekerho ry	25
Suomen sosiaali- ja terveysty ry – Finlands social och hälsa rf	2 000
Suomen Muistiasiantuntijat	600
Suomen Haavanhoitoyhdistys – Föreningen för Sårvård i Finland rf	100
European Cities Against Drugs, ECAD	8 200
European network on intercultural	148
The International Hospital Federation, IHF	500
Työterveyden Edistämisyhdistys ry	700

3. Konserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja -säätiöt – Dottersammanslutningar och -stiftelser inom koncernen

Tytäryhteisöt

Tytäryhteisöllä tarkoitetaan yhteisöä, jossa Helsingin kaupungilla on kirjanpitoalaisia tarkoitettu määräysvalta. Kaupungilla on määräysvalta yhteisössä, kun sillä on enemmän kuin 50 prosenttia yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä. Kaupungilla on määräysvalta myös silloin, kun kaupungilla on oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä yhteisön tai säätiön hallituksessa.

Asunto-osakeyhtiö Merimiehenkatu 12

Asunto-oy Paciuksenkatu 4

Etelä-Hermannin Pysäköinti Oy

Fallkullan Kiilan Pysäköinti Oy

Finlandia-talo Oy – Finlandia-huset Ab

Forum Virium Helsinki Oy

Helen Oy – Helen Ab

Helsingin Asumisoikeus Oy

Helsingin kaupungin 450-vuotis-taiteilijatalosäätiö sr – Stiftelsen Helsingfors stads 450-årskonstnärshus sr

Helsingin kaupungin asunnot Oy – Helsingfors stads bostäder Ab

Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy – Helsingfors stads bussverksamhet Ab

Helsingin Konsernihankinta Oy – Helsingfors Koncernupphandling Ab

Helsingin Leijona Oy – Helsingfors Lejon Ab

Helsingin Musiikkitalon säätiö sr

Helsingin Satama Oy – Helsingfors Hamn Ab

Helsingin Seniorisäätiö sr

Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö sr – Stiftelsen för Helsingforsnejdens sommaruniversitet sr

Helsingin tapahtumasäätiö sr – Helsingfors evenemangsstiftelse sr

Helsingin teatterisäätiö sr – Helsingfors teaterstiftelse sr

Helsingin Tiedepuiston Yrityshautomot Oy

Helsingin V Yhteiskoulun Talo Oy

Helsingin Väylä Oy – Helsingforsleden Ab

Helsinki Abroad Ltd Oy

Helsinki Marketing Oy Ltd

Helsinki Region Marketing Oy

Helsinki Stadion Oy

Hernesaaren jätteen putkikeräys Oy – Ärtholmens Sopsug Ab

Itä-Pasilan Pysäköinti Oy

Jätkäsaaren jätteen putkikeräys Oy – Busholmens Sopsug Ab

Jätkäsaaren Pysäköinti Oy – Busholmens Parkering Ab

Jääkentäsäätiö sr – Isbanestiftelsen sr

Kalasadaman jätteen putkikeräys Oy – Fiskehamnens Sopsug Ab

Keskinäinen Kiinteistöosakeyhtiö Villamonte

Kiinteistö Oy Ab Pakkalantie 30

Kiinteistö Oy Auroranlinna – Fastighets Ab Auroraborg

Kiinteistö Oy Hansasilta

Dottersammanslutningar

Med dottersammanslutning avses en sammanslutning i vilken staden har sådant bestämmande inflytande som avses i bokföringslagen. Staden har bestämmande inflytande i en sammanslutning då den innehar mer än 50 procent av rösterna för samtliga aktier eller andelar i sammanslutningen. Staden har bestämmande inflytande också då den innehar rätt att utse eller avsätta flertalet av ledamöterna i sammanslutningens eller stiftelsens styrelse.

Kiinteistö Oy Helsingin Kalasataman Kymppi
 Kiinteistö Oy Helsingin Malminkatu 3 – Fastighets Ab Helsingfors Malmgatan 3
 Kiinteistö Oy Helsingin Toimitilat – Fastighets Ab Verksamhetslokalerna i Helsingfors
 Kiinteistö Oy Helsingin Ympäristötalo
 Kiinteistö Oy Intiankatu 31
 Kiinteistö Oy Kaapelitalo – Fastighets Ab Kabelhuset
 Kiinteistö Oy Kaisaniemen Metrohalli – Fastighets Ab Kajsaniemi Metrohall
 Kiinteistö Oy Käpylän Terveystalo
 Kiinteistö Oy Malmin Liiketalo
 Kiinteistö Oy Mosaiikkitorin Pysäköintilaitos – Fastighets Ab Mosaiktorgets Parkeringsanläggning
 Kiinteistö Oy Myllypuron Kampus – Fastighets Ab Kvarnbäckens campus
 Kiinteistö Oy Puistolan Pankkitalo
 Kiinteistö Oy Rastilankallion päiväkot
 Kiinteistö Oy Suutarilan Lampputie
 Kiinteistö Oy Torpparinmäen korttelitalo
 Kiinteistö Oy Vanha Helsingintie 20
 Kiinteistö Oy Viikin viher- ja ympäristötietokeskus Fastighets Ab
 Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Sähkötalo – Fastighets Ab Helsingfors Elhus
 Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Tennispalatsi – Fastighetsaktiebolag Helsingfors Tennispalats
 Kiinteistöosakeyhtiö Puu-Myllypuron Yhteistila – Fastighetsaktiebolaget Trä-Kvarnbäckens Gemensamhetslokal
 Kiinteistö-oy Parmaanpuisto
 Kontulan Palvelutalo Oy
 Korkeasaaren eläintarhan säätiö sr – Högholmens djurgårds stiftelse sr
 Kruunuvuorenrannan jätteen putkikeräys Oy – Kronbergsstrandens Sopsug Ab
 Metropolilab Oy
 Mäkelänrinteen Uintikeskus Oy
 Niemikotisäätiö sr – Stiftelsen Uddhemmet sr
 Oulunkylän kuntoutuskeskus sr
 Oy Helsingin Asuntohankinta Ab
 Palmia Oy
 Palvelukeskus Albatross Oy
 Postipuiston Pysäköinti Oy
 Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy – Huvudstadsregionens Återanvändningscentral Ab
 Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy
 Seure Henkilöstöpalvelut Oy
 Stadion-säätiö sr – Stadion-stiftelsen sr
 Suomenlinnan Liikenne Oy – Sveaborgs Trafik Ab
 Työmaahuolto Oy Ab
 Töölönlahden pysäköinti Oy – Tölövikens Parkering Ab
 UMO-säätiö sr – UMO Stiftelsen sr
 Urheiluhallit Oy
 Vuosaaren Urheilutalo Oy

4. Investointiohjelma vuosiksi 2021–2030 – Investeringsprogram för åren 2021–2030

	Käyttö Använt 2019 milj. €	TA BDG 2020 milj. €	TA BDG 2021 milj. €	TS EP 2022 milj. €	TS EP 2023 milj. €	Alustava Preliminär 2024 milj. €	Alustava Preliminär 2025 milj. €	Alustava Preliminär 2026 milj. €	Alustava Preliminär 2027 milj. €	Alustava Preliminär 2028 milj. €	Alustava Preliminär 2029 milj. €	Alustava Preliminär 2030 milj. €
INVESTOINTIOSA - INVESTERINGSDELEN	639,9	820,9	641,8	654,6	679,3	646,9	642,4	667,5	676,7	648,7	669,5	676,7
8 01 KIIINTEÄ OMAISUUS - FAST EGENDOM	105,8	137,1	108,8	80,9	80,5	93,2	106,3	112,4	109,8	95,7	106,2	103,9
Kiinteän omaisuuden myynti (tasearvo) - Försäljning av fast egendom (balansvärde)	2,4	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Kiinteistöjen ja kiinteistöjen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostot ja lunastukset sekä kaavoitus- ja täydennysrakennuskorvaukset, Kylkn käytettäväksi – Köp och inlösen av aktier som berättigar till besittning av fastigheter samt planläggningsersättningar, till stadsmiljönämndens disposition	23,5	14,0	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	13,5	16,5	16,5
Projektialueiden esirakentaminen, täyttötöyt, Khn käytettäväksi – Grundberedning, utfyllnadsarbeten i projektområden till Stns disposition	55,6	92,6	69,3	40,8	41,5	49,7	64,8	71,9	69,3	55,2	60,7	58,4
Kamppi-Töölönlahden esirakentaminen - Grundberedning i Kampen-Töölöviken	0,15	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Länsisataman esirakentaminen - Grundberedning i Västra hamnen	16,2	24,8	10,8	8,3	7,0	4,5	4,4	3,7	1,4	1,2	0,6	0,1
Kalasadaman esirakentaminen - Grundberedning i Fiskehamnen	26,4	50,0	45,5	14,5	7,3	22,5	20,0	25,0	23,4	18,0	18,2	19,4
Kruunuvuorenrannan esirakentaminen - Grundberedning i Kronbergsstranden	10,9	6,0	3,9	6,8	5,9	1,6	3,0	5,2	4,5	1,4	1,4	0,0
Kuninkaankolmion esirakentaminen - Grundberedning i Kungseken	0,2	3,1	2,90	0,40	0,30	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pasilan esirakentaminen - Grundberedning i Böle	1,3	2,4	2,80	3,40	6,20	3,2	1,1	1,0	2,6	4,2	3,5	0,0
Uusien projektialueiden ja muun täydennysrakentamisen edellyttämät selvitykset, toimenpiteet ja esirakentaminen - Utredningar, åtgärder och grundberedning som nya projektområden och övrigt kompletteringsbyggande förutsätter	0,4	3,8	0,30	0,50	11,50	14,5	26,0	22,6	23,0	16,0	16,0	14,7
Malmin esirakentaminen - Grundberedning i Malm	0	2,5	3,10	6,90	3,30	1,8	10,3	14,4	14,4	14,4	21,0	24,2
Esirakentaminen, täyttötöyt, rakentamiskelpoiseksi saattaminen, Kylkn käytettäväksi - Grundberedning, utfyllnadsarbeten, byggbarhetsåtgärder, till stadsmiljönämndens disposition	26,7	30,5	26,0	26,6	25,5	30,0	28,0	27,0	27,0	27,0	29,0	29,0

	Käyttö Använt 2019 milj. €	TA BDG 2020 milj. €	TA BDG 2021 milj. €	TS EP 2022 milj. €	TS EP 2023 milj. €	Alustava Preliminär 2024 milj. €	Alustava Preliminär 2025 milj. €	Alustava Preliminär 2026 milj. €	Alustava Preliminär 2027 milj. €	Alustava Preliminär 2028 milj. €	Alustava Preliminär 2029 milj. €	Alustava Preliminär 2030 milj. €
Muu esirakentaminen, alueiden käyttöönotto ja tonttien rakentamiseksi saattaminen - Övrig grundberedning, ibruktagande av områden och åtgärder som gör tomter byggbara	26,7	30,5	26,0	26,6	25,5	30,0	28,0	27,0	27,0	27,0	29,0	29,0
8 02 RAKENNUKSET - BYGGNADER	266,1	256,1	271,4	267,0	278,0	265,0	277,0	275,0	280,0	280,0	280,0	280,0
Uudis- ja lisärakennushankkeet, Kylkn käytettäväksi - Ny- och tillbyggnadsprojekt, till stadsmiljönämndens disposition	116,2	122,2	144,3	127,7	118,3	123,6	161,5	168,9	136,1	132,3	96,6	89,6
Uudisrakennushankkeiden tarveselvitykset - Behovsutredningar av nybyggnadsprojekt	3,8	1,00	1,00	1,00	1,00	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Kasvatus- ja koulutustoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet - Fostrans- och utbildningssektorns ny- och tillbyggnadsprojekt	94,6	109,7	105,2	116,1	113,7	107,9	138,4	145,5	114,2	109,1	37,1	24,8
Kaupunkiympäristötoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet - Stadsmiljösektorns ny- och tillbyggnadsprojekt	0,4	0,21	11,4	9,4	3,0	4,5	3,0	4,5	0,6	10,4	10,6	6,1
Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet - Kultur- och fritidssektorns ny- och tillbyggnadsprojekt	14,1	9,0	10,7	0,7	0,0	0,1	0,2	0,2	4,5	4,0	0,0	0,0
Sosiaali- ja terveystoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet - Social- och hälsovårdssektorns ny- och tillbyggnadsprojekt	0,2	2,3	4,9	0,5	0,7	10,1	19,0	1,0	7,2	7,9	48,0	57,6
Muut uudisrakennushankkeet - Övriga nybyggnadsprojekt	3,5	0,0	11,1	0,0	0,0	0,0	0,0	16,6	8,6	0,0	0,0	0,0
Korjaushankkeet, Kylkn käytettäväksi - Reparationsprojekt, till stadsmiljönämndens disposition	149,1	133,9	127,1	139,3	159,7	141,4	115,5	106,2	143,9	147,7	183,4	190,5
Korjausrakennushankkeiden tarveselvitykset - Behovsutredningar av reparationsprojekt	1,9	1,9	1,00	1,00	1,00	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Kasvatus- ja koulutustoimialan korjaushankkeet - Reparationsprojekt inom fostrans- och utbildningssektorn	103,2	91,6	77,3	72,7	99,0	78,5	76,2	72,8	94,9	75,2	56,2	27,7
Kaupunkiympäristötoimialan korjaushankkeet - Reparationsprojekt inom stadsmiljösektorn	7,2	10,8	8,4	9,2	0,0	0,0	0,0	0,1	2,7	0,4	7,4	7,4
Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimialan korjaushankkeet - Reparationsprojekt inom kultur- och fritidssektorn	3,7	3,0	0,7	2,5	7,2	15,5	14,7	11,1	11,9	44,5	72,8	65,0
Sosiaali- ja terveystoimialan korjaushankkeet - Reparationsprojekt inom social- och hälsovårdssektorn	18,0	3,6	11,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut korjaushankkeet - Övriga reparationsprojekt	15,1	23,0	28,6	53,9	52,5	46,4	23,6	21,1	33,4	26,6	46,0	89,3
Kaupungintalokorttelien kehittäminen, Khn käytettäväksi - Utveckling av stadshuskvarteren, till Stns disposition	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

	Käyttö Använt 2019 milj. €	TA BDG 2020 milj. €	TA BDG 2021 milj. €	TS EP 2022 milj. €	TS EP 2023 milj. €	Alustava Preliminär 2024 milj. €	Alustava Preliminär 2025 milj. €	Alustava Preliminär 2026 milj. €	Alustava Preliminär 2027 milj. €	Alustava Preliminär 2028 milj. €	Alustava Preliminär 2029 milj. €	Alustava Preliminär 2030 milj. €
8 03 KADUT JA LIIKENNEVÄYLÄT - GATOR OCH TRAFIKLEDER	158,7	148,7	156,4	207,1	233,0	199,2	170,7	193,6	197,6	183,7	193,6	203,1
Uudisrakentaminen ja perusparantaminen sekä muut investoinnit, Kylkn käytettäväksi - Nybyggnad och ombyggnad samt andra investeringar, till stadsmiljönämndens disposition	75,9	75,6	76,6	82,6	85,6	96,9	86,1	88,0	90,4	88,4	99,9	103,5
Uudisrakentaminen - Nybyggnad	22,8	19,4	26,9	17,9	31,2	37,8	32,1	29,8	30,2	27,7	33,0	34,5
Eteläinen suurpiiri - Södra stordistriktet	1,1	0,8	1,60	0,60	0,60	2,4	3,0	3,9	3,9	3,2	4,2	4,2
Läntinen suurpiiri - Västra stordistriktet	1,6	2,2	3,80	2,80	3,00	3,9	3,7	3,4	4,2	3,0	2,9	2,9
Keskinen suurpiiri - Mellersta stordistriktet	1,8	3,0	6,30	2,30	13,10	14,5	5,9	3,0	3,0	3,2	3,1	3,0
Pohjoinen suurpiiri - Norra stordistriktet	0,7	1,2	2,50	1,30	2,00	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,3	2,4
Koillinen suurpiiri - Nordöstra stordistriktet	7,8	4,0	4,30	2,80	3,00	5,0	4,9	6,0	5,4	5,0	5,0	6,0
Kaakkoinen suurpiiri - Sydöstra stordistriktet	2,3	2,2	2,00	1,50	3,10	2,0	4,3	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Itäinen suurpiiri - Östra stordistriktet	6,9	4,8	6,00	6,30	6,25	6,6	7,0	7,2	7,2	6,8	8,0	8,0
Östersundomin suurpiiri - Östersundoms stordistrikt	0,04	0,2	0,40	0,30	0,10	0,3	0,3	0,5	0,5	0,5	1,0	1,0
Meluesteet - Bullerskärmar	0,6	1,0	0,00	0,00	0,00	1,1	1,0	1,8	2,0	2,0	4,5	5,0
Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt - Ombyggnad och trafikregleringar	50,0	52,6	46,7	53,9	50,0	54,0	50,5	53,7	55,6	55,3	61,4	63,5
Katujen peruskorjaukset - Ombyggnad av gator	10,5	8,4	8,00	8,60	8,10	10,4	12,0	10,2	9,9	10,3	11,4	12,9
Siltojen peruskorjaukset - Ombyggnad av broar	10,6	13,4	6,00	12,40	10,30	10,4	7,0	10,0	12,5	11,0	13,0	13,1
Päällysteiden uusiminen - Förnyande av beläggning	4,2	4,6	4,00	4,00	4,00	4,0	4,0	5,0	5,7	6,0	6,0	6,5
Joukkoliikenteen kehittäminen - Utveckling av kollektivtrafiken	2,5	1,0	3,00	3,00	2,50	3,0	2,5	3,0	3,0	3,0	5,0	5,0
Liikennejärjestelyt - Trafikregleringar	8,1	5,7	6,20	6,40	5,60	6,7	5,5	6,0	5,0	5,5	6,5	6,5
Jalankulun ja pyöräilyn väylät - Leder för gång- och cykeltrafik	13,9	19,5	19,50	19,50	19,50	19,50	19,50	19,50	19,50	19,50	19,50	19,50
Muut investoinnit - Övriga investeringar	3,2	3,6	3,00	10,8	4,4	5,1	3,5	4,5	4,6	5,5	5,5	5,5
Täytemaan vastaanottoaikat - Mottagningsplatser för fyllnadsjord	0,3	0,5	0,75	0,75	0,75	1,0	1,0	1,0	1,1	1,0	1,0	1,0
Lumenvastaanottoaikat ja hiekkasiilot - Snöstjälpningsplatser och sandsilor	0,6	0,5	0,85	0,85	0,85	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Yleiset käymälät - Allmänna toaletter	0,5	0,3	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Ranta-alueiden kunnostus - Istandsättning av strandområden	1,8	2,4	1,10	8,90	2,50	3,1	1,6	2,5	2,5	3,5	3,5	3,5

	Käyttö Använt 2019 milj. €	TA BDG 2020 milj. €	TA BDG 2021 milj. €	TS EP 2022 milj. €	TS EP 2023 milj. €	Alustava Preliminär 2024 milj. €	Alustava Preliminär 2025 milj. €	Alustava Preliminär 2026 milj. €	Alustava Preliminär 2027 milj. €	Alustava Preliminär 2028 milj. €	Alustava Preliminär 2029 milj. €	Alustava Preliminär 2030 milj. €
Projektialueiden kadut Khn käytettäväksi - Gator i projektområden, till Stns disposition	81,9	72,1	77,9	121,3	134,5	78,9	64,9	82,3	90,4	73,5	87,0	96,5
Kamppi-Töölönlahti - Kampen-Tölövikens	2,6	5,1	0,20	0,60	4,80	2,2	2,2	3,6	1,7	0,0	0,0	0,0
Länsisatama - Västra hamnen	16,9	18,0	16,10	14,50	8,40	10,8	8,4	14,8	12,1	6,3	5,5	3,0
Kalasadama - Fiskehamnen	15,7	10,1	11,40	45,80	55,35	14,5	5,4	9,8	18,4	9,3	29,9	32,0
Kruunuvuorenranta - Kronbergsstranden	2,9	6,4	17,00	16,30	29,20	19,6	11,7	5,5	11,5	13,0	15,0	10,0
Pasila - Böle	34,9	22,5	19,00	23,00	10,10	8,7	8,7	22,7	10,9	10,0	13,0	1,0
Kuninkaankolmio - Kungstriangeln	5,9	2,8	1,80	1,90	3,80	2,8	1,3	4,2	0,5	0,5	0,1	0,0
Kruunusillat - Kronbroarna	0,5	5,4	10,80	16,30	18,30	14,9	21,0	8,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen - Nya projektområden och övrigt kompletteringsbyggande	2,4	1,1	0,00	0,00	2,50	3,8	3,0	8,3	34,0	30,0	14,0	43,0
Malmi - Malm	0,0	0,7	1,60	2,90	2,00	1,6	3,2	4,8	1,3	4,4	9,5	7,5
Yhteishankkeet Väyläviraston kanssa, Khn käytettäväksi - Samprojekt med Trafikledsverket, till Stns disposition	0,9	1,0	1,9	3,2	13,0	23,4	19,8	23,3	16,8	21,8	6,7	3,1
Kehä I (Myllypurontien eritasoliittymä) - Ring I (planskild anslutning vid Kvarnbäcksvägen)		0,10	0,40	0,70	4,20	4,2						
Kehä I (Itäväylä, eritasoliittymä) - Ring I (Österleden, planskild anslutning)							0,5	5,0	14,0	14,0	3,0	
Kehä I / Länsi-Pakila, lisäkaistat ja meluesteet - Ring I / Västra Baggböle, tilläggskörfält och bullerskärmar								2,5	7,5			
Länsiväylä, Koivusaaren eritasoliittymä - Västerleden, planskild anslutning vid Björkholmen	0,1	0,2	0,0	0,2	5,0	5,0						
Hämeenlinnanväylä, Kuninkaantammen liittymä - Tavastehusleden, Kungsekens anslutning	0,1	0,3	0,5	1,3	3,0	2,9						
Lahdenväylä / Koskelantien liittymä + länsip. rampit - Lahtisleden / anslutning vid Forsbyvägen + ramper på västra sidan												0,6
Kehä I meluntorj. / Vantaanjoki - Itäväylä – Ring I bullerbekämpning / Vanda å – Österleden											2,0	2,0
Lahdenväylä, Viikki, meluste - Lahisleden, Vik, bullerskärm				0,50								
Lahdenväylä / Ilmasillan eritasoliittymä - Lahtisleden / Luftbron, planskild anslutning	0,030	0,30			0,50	10,5	17,0	15,0				
Turunväylän ja Huopalahdentien liittymä - Åboledens och Hoplaksvägens anslutning						0,5	2,0	3,0				
Tuusulanväylä, Torpparinmäki, meluste - Tusbyleden, Torparbacken, bullerskärm			0,50									
Hämeenlinnan väylä, Pohjois-Haagan meluste – Tavastehusleden, bullerskärm i Norra Haga											1,2	
Tiehankkeiden suunnittelu - Planering av vägprojekt	0,13	0,14	0,50	0,50	0,30	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5	0,5

	Käyttö Använt 2019 milj. €	TA BDG 2020 milj. €	TA BDG 2021 milj. €	TS EP 2022 milj. €	TS EP 2023 milj. €	Alustava Preliminär 2024 milj. €	Alustava Preliminär 2025 milj. €	Alustava Preliminär 2026 milj. €	Alustava Preliminär 2027 milj. €	Alustava Preliminär 2028 milj. €	Alustava Preliminär 2029 milj. €	Alustava Preliminär 2030 milj. €
8 04 PUISTOT JA LIIKUNTA-ALUEET - PARKER OCH IDROTTSOMRÅDEN	34,9	34,8	26,2	25,6	25,2	30,0	28,9	29,8	32,6	32,6	33,0	33,0
Puistot ja liikunta-alueet, Kylkn käytettäväksi - Parker och idrottsområden, till stadsmiljönämndens disposition	23,5	25,6	19,1	19,6	18,8	19,3	17,6	18,5	21,6	21,6	22,0	22,0
Uudet puistot ja puistojen peruskorj. - Nya parker och istandsättning av parker	12,0	14,2	10,1	9,6	9,8	10,1	10,3	10,1	10,7	10,7	10,9	10,9
Liikuntapaikat ja ulkoilualueet - Idrottsplatser och friluftsområden	11,4	11,4	9,0	10,0	9,0	9,2	7,3	8,4	10,9	10,9	11,1	11,1
Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet, Khn käytettäväksi - Parker och idrottsområden i projektområden, till Stns disposition	11,5	9,2	7,1	6,0	6,4	10,7	11,3	11,3	11,0	11,0	11,0	11,0
Kamppi-Töölönlahti-alueen puistot - Parker i Kampen- Tölviken	2,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Länsisataman puistot ja liikunta-alueet - Parker och idrottsområden i Västra hamnen	6,4	4,6	2,5	2,0	1,1	1,3	1,1	2,6	3,1	3,9	3,5	2,6
Kalasadaman puistot ja liikunta-alueet - Parker och idrottsområden i Fiskehamnen	1,3	1,1	1,0	0,3	0,0	0,7	0,4	0,7	0,6	0,4	0,5	0,4
Kruunuvuoren rannan puistot ja liikunta-alueet - Parker och idrottsområden i Kronbergsstranden	0,5	0,9	1,0	1,5	1,7	2,0	2,0	2,8	2,0	2,1	3,3	2,5
Pasilan puistot - Parker i Böle	0,1	0,9	1,0	0,1	0,3	0,7	0,3	0,4	0,3	0,5	0,2	0,0
Kuninkaankolmion puistot - Parker i Kungsträngeln	0,7	1,1	1,0	0,5	2,3	1,8	1,5	0,1	0,1	0,3	0,0	0,0
Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen - Nya projektområden och övrigt kompletteringsbyggande				0,5	0,0	0,6	1,3	0,6	2,5	3,5	3,5	3,0
Malmi puistot - Parker i Malm	0,0	0,6	0,6	1,1	1,1	3,8	4,8	4,2	2,5	0,5	0,0	2,6
8 05 IRTAIMEN OMAISUUDEN PERUSHANKINTA - GRUNDANSKAFFNING AV LÖS EGENDOM	58,8	76,2	62,0	62,0	55,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
MUU INVESTOINTITALOUS - ÖVRIG INVESTERINGSEKONOMI	15,6	168,0	17,0	12,0	7,6	9,5	9,5	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7
Rakennusten ja osakkeiden myyntitulot (tasearvo) - Inkomster från försäljning av byggnader och aktier (balansvärde)	21,9	133,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0

5. Talonrakennushankkeiden rakentamishjelma vuosiksi 2021–2030

Kohde	Sisältö	Osoite	Laajuus	Rakenta- miskustan- nuukset (alv 0)	Rakenta- misen ajoitus	TA 2021	TS 2022	TS 2023	Alustava 2024	Alustava 2025	Alustava 2026	Alustava 2027	Alustava 2028	Alustava 2029	Alustava 2030
			brm2	milj. €		milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
8 02 01 UUDIS- JA LISÄRAKENNUSHANKKEET, Kyik:n käytettäväksi						144,24	127,68	118,31	123,6	161,5	168,8	136,1	132,3	96,6	89,5
8 02 01 01 Uudisrakennushankkeiden tarveselvitykset, hanke- ja muu suunnittelu						1,00	1,00	1,00	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
KOONTIHANKE	Uudisrakennushankkeiden tarveselvitykset	KOONTIHANKE				1,00	1,00	1,00	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
8 02 01 02 Kasvatus- ja koulutustoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet						105,24	116,05	113,66	107,9	138,4	145,5	114,2	109,1	37,1	24,8
Fallkullan koulu	Uudisrakennus	Helluntairaitti 1	10000	40,00	2030-32							0,4	0,7	0,9	6,7
Helsingin kielilukio/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Kiviparintie 1	8000	34,00	2021-23	8,15	11,65	12,81							
Hermanninrannan koulu	Uudisrakennus	Kalasatama 2	9000	35,00	2026-28			0,34	0,5	0,8	5,2	16,3	11,9		
Hernesaaaren peruskoulu	Uudisrakennus	Laivakatu 4	11000	40,00	2025-27		0,38	0,55	0,9	5,9	18,6	13,6			
Kallion ala-aste	Uudisrakennus (Lpk Kalevan korvaavat tilat)	Neijäs linja 11-15	1538	6,82	2021-23	1,37	2,31	4,20							
Kannelmäen peruskoulu/Runo 40	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Runonlaulajantie 40	7500	30,00	2024-26	0,32	0,49	0,66	5,4	12,4	10,7				
Keski-Pasilan peruskoulu ja Lpk	Uudisrakennus (peruskoulu ja päiväkot)	Veturitie	12000	45,00	2022-24	1,01	0,49	0,49	4,8	19,9	18,4				
Keskuskoulu, Kruunuvuorenranta	Uudisrakennus (peruskoulu, päiväkot ja liikuntahalli)	Haakoninlahti	14000	48,00	2024-26	0,26	0,68	1,11	7,1	22,4	16,4				
KOONTIHANKE	Pakilan palvelurak. (Pakilan ylä- ja ala-asteen, Lpk Havukan, Lpk Pakilan ja nuorisotilojen korv)	KOONTIHANKE	13372	52,80	2019-23	10,81	17,91	9,21							
Koskelan yhtenäinen pk/Uusi korvaava	Uudisrakennus (Koskelan ala-asteen ja Lpk Herttuan korvaava uudisrakennus)	Juhana-herttuan tie 13	5000	19,00	2024-26	0,13	0,13	0,30	0,5	4,4	8,9	4,8			
Kottby grundskola/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Pohjolankatu 45	5500	22,00	2022-24	0,44	0,18	4,40	10,2	6,9					
Kuninkaantammen pk ja Lpk	Uudisrakennus (peruskoulu ja päiväkot)	Kuninkaantammenkierto 22	4600	18,50	2022-23	0,77	8,53	8,98							
Lp Kimmo/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Turjantie 3	175	1,00	2024-25			0,03	0,3	0,7					
Lp Mellunmäki/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Siltapolku	175	1,00	2022-23	0,03	0,28	0,69							
Lp Munkki/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Perustie 38	175	1,00	2026-27					0,0	0,3	0,7			
Lp Nuoli/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Nuolitie 5	175	1,00	2025-26				0,0	0,3	0,7				
Lp Rusthollari/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Rusthollarintie 15a	175	1,00	2022-23	0,03	0,28	0,69							
Lp Seppä/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Tehtaanpuisto	200	1,50	2021-22	0,39	1,10								
Lp Ulvila/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Ulvilantie 17b	175	1,00	2028-29							0,0	0,3	0,7	
Lpk Eika/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Riihitie 9	2100	8,80	2022-23	0,31	3,95	4,40							
Lpk Hertta/Uusi korvaava	Uudisrakennus (Ilmalan päiväkot, korvaava uudisrakennus)	Leankatu 6	1500	6,00	2023-24	0,07	0,16	2,65	3,1						
Lpk Honkasuo	Uudisrakennus	Perhosenkierto 5	1500	5,90	2021-22	2,96	2,60								
Lpk Hopealaakso	Uudisrakennus	Koirasaarentie 31	2229	9,74	2020-21	4,87									
Lpk Ilomäki/Lp Kiiltotähti	Päiväkodin laajennus	Ilomäentie 4	1000	4,10	2025-26			0,06	0,1	1,6	2,4				
Lpk Isoniitty/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Limingantie 39	1540	7,10	2020-21	4,59									
Lpk Jäkälä/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Jäkälätie 11	2400	9,60	2023-24	0,07	0,28	4,37	4,8						
Lpk Kaarelanraitti ja pk luokat 1-2	Uudisrakennus (Lpk Vuorilinnan ja Hakuninmaan korvaavat ja pk luokat 1-2)	Kaarelan raitti 1	3300	14,90	2021-22	7,47	6,57								
Lpk Kajuutta	Päiväkodin laajennus	Kalkkiahiekankuja 4	2500	10,50	2027-28				0,1	0,2	0,3	4,7	5,3		
Lpk Kontula/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Naapurintie 14	1500	6,50	2025-26		0,03	0,12	0,2	2,9	3,3				

Kohde	Sisältö	Osoite	Laajuus	Rakenta- miskustan- nukset (alv 0)	Rakenta- misen ajoitus	TA	TS	TS	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava
						2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
			brm2	milj. €		milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Lpk Kukkaniitty/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Kukkaniityntie 19	1885	7,14	2020-21	3,89									
Lpk Longinoja/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Ampujantie 3	2662	10,40	2022-23	0,17	4,93	4,88							
Lpk Louhikko/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Kiillette 6	1300	5,28	2019-21	0,98									
Lpk Mellunmäki/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Rukatunturintie 14	2500	10,50	2028-29				0,1	0,2	0,3	4,7	5,3		
Lpk Myllytonttu ja Lp Mustapuro	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Rusettipolku 4	3200	13,00	2026-27			0,14	0,2	0,4	6,5	5,7			
Lpk Myllytupa/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Myllärintie 2a	1500	6,50	2027-28				0,0	0,1	0,2	2,9	3,3		
Lpk Nallenrinne	Uudisrakennus	Gustafsberginkatu	2400	9,60	2028-29					0,0	0,2	0,3	4,3	4,8	
Lpk Nihti	Uudisrakennus	Konttinosurinkuja, Sompasaari	1500	6,50	2023-24	0,10	0,19	2,48	3,7						
Lpk Nuotti/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Pieksupolku 5	2000	8,00	2022-23	0,20	3,07	4,50							
Lpk Pasila pohjoinen	Uudisrakennus	Pasila pohjoinen	1352	6,20	2023-24	0,09	0,20	2,66	3,1						
Lpk Pelimanni ja Tiuku/Korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Purpuripolku 3-5	2100	8,80	2021-22	1,51	7,08								
Lpk Perhonen/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Maaherrantie 34 – 42	1500	6,42	2023-24	0,16	0,16	3,65	2,1						
Lpk Prinssintie	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Prinssintie 1	2400	9,60	2028-29					0,0	0,2	0,3	4,3	4,8	
Lpk Sarvasto/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Sarvastonkaari 11	1800	7,50	2029-30						0,0	0,1	0,2	3,4	3,8
Lpk Siilitie/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Hillierikuja 1	2000	8,50	2026-27			0,09	0,2	0,2	4,3	3,8			
Lpk Siima	Päiväkodin laajennus	Ramsinniementie 6	1200	5,00	2029-30							0,1	0,1	1,9	2,9
Lpk Sompasaari	Uudisrakennus	Sompasaarenlaituri	2129	9,20	2022-23	0,28	4,37	4,38							
Lpk Suvi/Takatasku/lp Traktori/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Takaniitynkujat 7	2000	8,40	2024-25	0,05	0,08	0,26	3,7	4,3					
Lpk Topelius ja Päiväpirtti/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Rajasaarentie 6	1500	6,50	2023-24	0,06	0,19	2,96	3,3						
Lpk Tunturi/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Korvatunturintie 7	1700	6,80	2023-24	0,05	0,24	3,06	3,4						
Lpk Tuuli /Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Jasmiinikuja 3	2100	8,80	2023-24	0,16	0,22	3,93	4,4						
Lpk Tähtitorni/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Kasarmikatu 13	1000	4,50	2026-27				0,1	0,1	2,0	2,3			
Lpk Vaapukka/Roihuv. a-a Marjaniem.	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Sinivuokonpolku 9	3532	14,51	2020-22	5,49	5,18								
Lpk Vanhainen/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Soittajantie 10	2400	11,47	2022-23	0,38	5,45	5,46							
Lpk Verkkoasaari	Uudisrakennus (suomen- ja ruotsinkielinen päiväkot)	Capellan puistotie 27	3233	14,06	2021-22	4,28	9,09								
Lpk Yliskylänlahti	Uudisrakennus		2100	9,00	2030-31							0,1	0,2	0,2	4,0
Malmi lentokentän alueen koulu/lpk	Uudisrakennus	Malmi lentoasema	10000	38,00	2030-32							0,3	0,6	0,9	7,5
Melkinlaiturin koulu ja päiväkot	Uudisrakennus (päiväkot ja peruskoulun luokat 1-2)	Melkinlaituri	9600	38,00	2026-28			0,41	0,6	0,8	7,4	16,9	11,9		
Mellunmäen peruskoulu	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Naulakalliontie 13	10000	40,00	2027-28			0,22	0,4	0,8	0,9	14,1	23,6		
Merilahden pk ja lpk/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus; peruskoulu, päiväkot ja nuorisotilat)	Jaluspolku 3	12000	45,00	2024-26	0,25	0,61	1,23	8,9	20,0	14,1				
Mylypuron pk/Yläkivenrinne 4	Koulun laajennus yhtenäiseksi peruskouluksi	Yläkivenrinne 4	7222	14,67	2020-22	7,87	3,00								
Mäkelänrinteen lukio	Koulun laajennus	Mäkelänkatu 47	9797	20,33	2019-21	6,16									
Oulunkylän ala-aste	Laajennus ja C-osan korvaava tila	Teinintie 12	7097	22,64	2021-23	5,22	4,65	10,06	7,1						
Pohjois-Pasilan peruskoulu ja Lpk	Uudisrakennus	Pohjoinen Postipuisto	10000	40,00	2027-29				0,4	0,7	0,9	7,2	16,5	14,3	
Puistolankatu ja lpk/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Koudantie 2	10000	40,00	2024-26	0,43	0,65	0,88	6,7	14,6	16,7				
Pukinmäenkaaren pk/Kenttäpolku 3	Lpk Pukinmäenkaari (Lpk Asterin ja Barnabon korvaava uudisrakennus)	Kenttäpolku 3	2400	10,00	2027-28				0,1	0,2	0,3	4,8	4,7		
Puotilan ala-aste/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Klaavuntie 17	5740	23,72	2020-22	11,17	8,07								
Solakallion koulu/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Kansantie 1	2000	9,00	2023-24	0,17	0,24	4,75	3,8						

Kohde	Sisältö	Osoite	Laajuus	Rakenta- miskustan- nukset (alv 0)	Rakenta- misen ajoitus	TA 2021	TS 2022	TS 2023	Alustava 2024	Alustava 2025	Alustava 2026	Alustava 2027	Alustava 2028	Alustava 2029	Alustava 2030
			brm2	milj. €		milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Vanha Helsingintie pk ja Lpk	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Vanha Helsingintie 5	10000	40,00	2026-28			0,43	0,7	0,9	6,7	14,6	16,7		
Vartiokylän ala-aste/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Kiviportintie 10	9100	36,00	2024-25	0,41	0,36	1,19	17,2	16,7					
Vuosaaren lukio/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Mosaikkiraitti 2b	6802	28,00	2019-21	11,67									
8 02 01 03 Kaupunkiympäristötoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet						11,36	9,39	2,97	4,5	3,0	4,5	0,6	10,4	10,6	6,1
Hakaniemen kauppahalli	Maanalaisen huoltopihan rakentaminen	Hakaniemen tori	2543	14,79	2020-22	8,19	4,87								
Konalan pelastusasema	Uudisrakennus	Muonamiehentie 13	1272	7,79	2021-22	3,10	4,30								
Kontulan pelastusasema	Uudisrakennus	Kontula	2300	7,50	2023-24	0,07	0,22	2,90	4,3						
Kruunuvuorenrannan pelastusasema	Uudisrakennus	Kruunuvuorenranta	2300	7,50	2028-29					0,1	0,2	2,9	4,3		
Malmin uusi pelastusasema	Uudisrakennus		4000	13,00	2029-30							0,2	0,4	6,3	6,1
Tapanilan pelastusasema	Uudisrakennus	Tapanila	2300	7,50	2025-26			0,07	0,2	2,9	4,3				
Vuosaaren pelastusasema	Uudisrakennus			7,50	2028-28					0,1	0,2	0,2	7,1		
8 02 01 04 Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet						10,67	0,74	0,00	0,1	0,2	0,2	4,5	4,0	0,0	0,0
Johanneksen kenttä huoltorakennus	Uudisrakennus	Johanneksenpuisto	150	1,00	2021-22	0,21	0,74								
Kruunuvuorenrannan merel. tukikohta	Uudisrakennus	Haakoninlahdenkatu	1500	9,00	2027-28				0,1	0,2	0,2	4,5	4,0		
Pirkkolan liikuntapuisto/Urh./PO	Korvaavan jäähallin rakentaminen	Pirkkolan metsätie 6	8236	18,03	2020-21	10,46									
8 02 01 05 Sosiaali- ja terveystoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet						4,88	0,50	0,69	10,1	18,9	1,0	7,2	7,9	48,0	57,6
Hyvösen lastenkoti/Uusi korvaava	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Myrskylänkuja 1	1447	6,07	2020-21	4,56									
Malmin sairaala	Malmin sairaalan laajennus	Talvelantie 6	45000	200,00	2029-31					0,8	0,8	3,5	3,7	48,0	57,6
Malmin lastenkoti ja perhearvointi	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Riihenkulma 4	3000	12,50	2024-25	0,13	0,22	0,31	4,8	7,0					
Myllypuron terveys- ja hyvinvointikeskus	Terveys- ja hyvinvointikeskuksen laajennus	Jauhokuja 4	4200	17,00	2024-25	0,18	0,28	0,37	5,2	11,0					
Naulakallion vastaanottokoti Naut11	Uudisrakennus (korvaava uudisrakennus)	Naulakalliontie 11	2000	8,30	2027-28				0,1	0,1	0,2	3,7	4,2		
8 02 01 06 Muut uudis- ja lisärakennushankkeet						11,10	0,00	0,00	0,0	0,0	16,6	8,6	0,0	0,0	0,0
Pikku-Finlandia	Väistötilan rakentaminen	Karamzininranta 4	2750	9,95	2021-21	9,50									
Suuntimopuiston monitoimitalo	Uudisrakennus (koulu, päiväkotiki, kirjasto ja nuorisotalo)	Suuntimopuisto	12000	27,00	2026-27	1,60					16,6	8,6			

Kohde	Sisältö	Osoite	Laajuus	Rakenta- miskustan- nukset (alv 0)	Rakenta- misen ajoitus	TA	TS	TS	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava
						2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
			brm2	milj. €		milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
8 02 02 KORJAUSHANKKEET, Kyll:n käytettäväksi						127,14	139,32	159,68	141,4	115,5	106,2	143,9	147,7	183,4	190,5
8 02 02 01 Korjausrakennushankkeiden tarveselvitykset, hanke- ja muu suunnittelu						1,00	1,00	1,00	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
KOONTIHANKE	Korjausrakennushankkeiden tarveselvitykset	KOONTIHANKE			2019-30	1,00	1,00	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
8 02 02 02 Kasvatus- ja koulutustoimialan korjausrakennushankkeet						77,29	72,69	98,99	78,5	76,2	72,8	94,9	75,2	56,2	27,7
Aleksis Kiven peruskoulu	Perusparannus	Porvoonkatu 2	11520	30,15	2019-21	3,19									
Degerö lägstadie	Perusparannus	Linnanrakentajantie 16	1500	4,50	2027-28					0,1	0,1	2,0	2,3		
Drumsö lägstadieskola	Perusparannus	Tallbergin puistotie 12	4440	12,50	2022-23	0,37	3,62	7,96							
Etu-Töölön lukio	Perusparannus	Arkadiankatu 26	5741	18,05	2020-21	12,18									
Grundskolan Norsen Cygnaeus-enheten	Perusparannus	Ratakatu 8	4195	14,96	2023-24	0,28	0,48	5,76	7,7						
Gymnasiet Lärkan/Hoplaxskolan	Perusparannus	Isonnevantie 22	8024	23,20	2023-24	0,26	0,37	11,60	10,2						
Hertsikan ala-aste/Hillerikuja 4	Perusparannus ja laajennus	Hillerikuja 4	5000	15,00	2027-28			0,08	0,1	0,3	0,3	7,5	6,6		
Hgin kuvataide- ja Kallion lukio	Perusparannus	Pengerkatu 5	2920	8,50	2025-26	0,09	0,10	0,10	0,1	3,7	4,3				
Hoplaxskolan/Dh Sockenstugan	Koulurakennusten perusparannus	Konalantie 13	800	2,40	2029-30							0,0	0,1	1,1	1,2
Hoplaxskolan/Lokkalantie 9	Perusparannus ja laajennus	Lokkalantie 9	4615	14,00	2022-23	0,30	6,73	6,18							
Itäkeskuksen peruskoulu	Perusparannus	Jäättänssipolku 1	5500	15,50	2027-28			0,09	0,1	0,3	0,3	7,8	6,8		
Kallion ala-aste	Perusparannus	Neijäs linja 11-15	7488	20,40	2021-23	4,98	7,78	11,48							
Kallion lukio	Perusparannus	Porthaninkatu 15	4378	13,23	2020-21	7,27									
Katajanokan ala-aste	Perusparannus	Laivastokuja 6	3250	9,50	2029-30						0,1	0,2	0,3	3,8	5,2
Kontulan ala-asteen koulu	Perusparannus ja laajennus	Rintinpolku 4	8900	27,00	2024-26	0,29	0,44	0,59	5,2	12,0	8,4				
KOONTIHANKE	Koulujen ja oppilaitosten lukitusjärjestelmien uusiminen F-talon perusparannus päiväkodiksi (Lpk Koskelan ja dh Fenixin korvaava päiväkot)	KOONTIHANKE		2,10	2019-26	0,30	0,30	0,30	0,3	0,3	0,3				
Koskelan monipuolinen palvelukeskus		Käpyläntie 11	5000	13,52	2023-25	0,17	0,26	1,95	6,1	4,6					
Kruununhaan yläasteen koulu	Perusparannus	Snellmaninkatu 18	5630	15,45	2019-21	1,35									
Käpylän peruskoulu/Mäkelänkatu 93	Ruokahuoltotilojen laajennus	Mäkelänkatu 93	846	2,59	2022-23	0,08	1,29	1,08							
Käpylän peruskoulu/Väinölänk.	Käpylän koulun Untamo-rakennuksen perusparannus	Väinöläntie 7	4496	16,30	2022-23	0,33	4,84	10,49							
Käpylän peruskoulu/Väinölänk.	Käpylän koulun Väinölä-rakennuksen perusparannus	Väinöläntie 7	5273	18,40	2020-22	6,94	9,20								
Laajasalon peruskoulu/ala-aste	Perusparannus ja laajennus	Holmanmoisionpolku 1	9000	31,00	2026-28			0,33	0,5	0,7	7,2	14,6	7,8		
Laajasalon peruskoulu/yläaste	Perusparannus ja laajennus	Koulutanhua 1	10500	36,00	2028-30					0,4	0,6	0,8	8,3	16,9	9,0
Laakavuoren korttelitalo/a-a/Lpk	Perusparannus	Jänkäpolku 1	4400	13,00	2027-28				0,2	0,3	0,3	5,7	6,5		
Laakson sairaala	Rak. 1, Sophie Mannerheimin koulun lasten ja nuorten psykiatrian opetustilojen rakentaminen	Lääkärintie 8	1000	4,98	2028-29				0,0	0,1	0,1	0,1	2,0	2,5	
Latokartanon peruskoulu	Sisäilmakorjaukset	Agromoninkatu 22		4,40	2018-21	1,36									
Lauttasaaren ala-aste	Perusparannus	Myllykalliontie 3	7885	20,20	2020-21	10,77									
Lpk ja Lp Tuorinniemi	Perusparannus	Agnetankuja 4	2210	6,50	2029-30							0,1	0,2	2,5	3,7
Lpk Merituuli	Perusparannus	Suolakivenkuja 6	1300	4,00	2028-29						0,1	0,1	1,5	2,3	
Lpk Pihlaja	Perusparannus	Pihlajatie 32	2250	7,00	2024-25	0,05	0,12	0,13	2,3	4,4					
Malmin peruskoulu/Talvelantie 1	Perusparannus	Talvelantie 1	5500	15,00	2024-25	0,07	0,25	0,33	4,6	9,7					
Maunulan ala-aste/opev vaka nuoke	Perusparannus ja laajennus	Maunulanmäki 5	10000	33,00	2023-25	0,44	0,44	5,80	13,6	11,8					

Kohde	Sisältö	Osoite	Laajuus	Rakenta- miskustan- nukset (alv 0)	Rakenta- misen ajoitus	TA 2021	TS 2022	TS 2023	Alustava 2024	Alustava 2025	Alustava 2026	Alustava 2027	Alustava 2028	Alustava 2029	Alustava 2030
			brm2	milj. €		milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Meilahden yläaste	Perusparannus	Kuusitie 12	6800	19,00	2028-29					0,2	0,3	0,4	4,9	13,2	
Mustakiven korttelitalo, lpk+koulu	Aineopetusluokkien (7-9 –luokka-asteille) rakentaminen	Pohjavedenkatu 3	1529	6,81	2019-21	2,13									
Pihlajiston ala-aste	Perusparannus	Pihlajistontie 3	6300	21,00	2022-23	0,26	10,50	9,26							
Pitäjänmäen pk ja nuorisotalo	Perusparannus ja laajennus (peruskoulu, päiväkot, kirjasto ja nuorisotilat)	Viinenukka 6	13000	35,00	2025-27	0,11	0,11	0,66	0,7	6,3	14,5	12,5			
Pohjois-Haagan ala-aste	Perusparannus ja laajennus	Tolarintie 6	7691	19,72	2020-21	12,65									
Porolahden peruskoulu ylä-aste	Perusparannus	Satumaanpolku 2	6500	18,00	2026-27		0,10	0,17	0,4	0,4	7,4	9,6			
Pukinmäenkaaren pk/Kenttäkuja 12	Vanhan osan perusparannus ja laajennus	Kenttäkuja 12	9700	22,00	2026-27		0,12	0,21	0,5	0,5	8,2	12,5			
Ressun peruskoulu	Perusparannus	Lapinlahdenkatu 10	7600	21,00	2026-28			0,22	0,3	0,5	4,1	9,3	6,6		
Snellmanin ala-aste/Lpk Rööperi	Perusparannus	Punavuorenkatu 8	4390	15,00	2030-31						0,1	0,1	0,3	0,3	6,6
Stadin am.op/Niisiänskatu 3	Tauchertalon korjaus peruskouluksi	Niisiänskatu 3	5000	13,50	2027-28			0,08	0,1	0,3	0,3	5,5	7,2		
Suomenlinnan ala-aste	Perusparannus	Suomenlinna c 55	1100	3,30	2029-30						0,0	0,0	0,1	1,5	1,7
Tahvonlahden ala-aste/R Tahvonlah	Perusparannus ja laajennus (koulu ja päiväkot)	Gunillantie 12	7383	27,40	2021-23	5,29	9,50	10,96							
Taivallahden peruskoulu	Perusparannus	Eteläinen Hesperiankatu 38	10443	33,37	2022-24	0,52	4,30	12,31	15,1						
Tehtaankadun ala-aste	Perusparannus	Tehtaankatu 15-17	4329	17,52	2021-22	5,09	11,21								
Töölö gymnasium	Koulun perusparannus	Sandelsinkatu 3	5300	16,00	2031-32								0,2	0,3	0,4
Töölön ala-aste	Perusparannus ja laajennus	Töölönkatu 41-45	4600	15,00	2025-26		0,16	0,25	0,3	4,6	9,7				
Vallilan ala-aste/Hämeentie 80	Perusparannus	Hämeentie 80	3600	10,00	2024-25	0,12	0,12	0,12	4,1	5,3					
Vuoniityn peruskoulu/Heteniyntien	Perusparannus ja laajennus	Heteniyntien 4	8500	33,00	2027-29				0,3	0,5	0,7	5,9	13,6	11,8	
Yhtenäiskoulu	Perusparannus	Louhentie 3	4397	11,00	2024-25	0,05	0,26	0,28	5,2	4,9					
Zacharias Topeliuskolan	Perusparannus	Stenbäckinkatu 14	3640	10,00	2025-26		0,13	0,21	0,2	4,1	5,3				
8 02 02 03 Kaupunkiympäristötoimialan korjausrakennushankkeet						8,44	9,23	0,00	0,0	0,0	0,1	2,8	0,4	7,4	7,4
Erottajan väestönsuoja	Perusparannus	Yrjönkatu 3a		7,80	2030-30								0,1	0,3	7,4
Hakaniemen kauppahalli	Perusparannus	Hakaniemen tori	4675	19,04	2018-21	2,51									
Karstulantie väestönsuoja	Perusparannus	Karstulantie 4	1700	2,80	2027-27					0,0	0,1	2,6			
Keskuspelastusasema	Vesi- ja viemärikorjaukset	Agricolankatu 15		10,11	2020-22	4,16	4,04								
Keskuspelastusasema	HIKLU- johtokeskuksen rakentaminen	Agricolankatu 15		3,50	2022-22	0,12	3,30								
Kulosaari väestönsuoja	Perusparannus	Svinhufvudintie 9-11		7,50	2029-29							0,1	0,3	7,1	
Niemenmäki väestönsuoja	Talotekninen peruskorjaus	Lapinmäentie 1 vastapäätä		2,00	2022-22	0,06	1,89								
Tukkutori	Rak 1, Tuotanto- ja varastotilojen muutos	Työpajankatu 2a-2b		2,30	2020-21	1,60									
8 02 02 04 Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimialan korjausrakennushankkeet						0,66	2,49	7,18	15,5	14,7	11,1	11,9	44,4	72,8	65,0
E-Haagan kirjasto,Isonnevantie 16 B	Perusparannus	Isonnevantie 16b	1195	3,00	2025-26			0,04	0,1	1,4	1,5				
Hakasalmen huvila	Perusparannus	Mannerheimintie 13b	1100	3,50	2025-26			0,05	0,1	1,6	1,8				
Itäkeskuksen monitoimitalo, Stoa	Perusparannus	Turunlinnanatie 1	10800	32,00	2029-31						0,3	0,5	0,7	6,2	14,2
Itäkeskuksen uimahalli	Perusparannus	Olavinlinnanatie 6		20,00	2029-30					0,1	0,2	0,4	0,4	8,5	10,4
Maunulan väestönsuoja	Sisäilmakorjaukset	Maunulanmäki 5		3,12	2022-23	0,08	1,55	1,30							
Munkkiniemen kirjasto ja NT	Nuorisotalon perusparannus	Laajalahdentie 7	880	2,40	2024-25		0,04	0,07	1,1	1,2					
Oulunkylän urheilupuisto	Huoltorakennuksen perusparannus	Käskynhaltijantie 11		6,00	2023-24	0,08	0,18	2,15	3,6						

Kohde	Sisältö	Osoite	Laajuus	Rakenta- miskustan- nukset (alv 0)	Rakenta- misen ajoitus	TA	TS	TS	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	Alustava	
						2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
						milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	
Oulunkylän urheilupuisto	Jäähallin perusparannus	Käskynhaltijantie 11	3200	8,00	2023-24	0,12	0,24	2,87	4,8							
Pääkirjasto	Perusparannus	Rautatieläisenkatu 8	12000	35,00	2028-30					0,4	0,6	0,8	6,8	15,5	10,9	
Ratsastie 8	Liikuntahallin ja maneesin perusparannus	Ratsastie 8	7000	14,00	2029-30						0,1	0,2	0,3	4,5	8,8	
Rikhardinkatu 3, kirjasto	Perusparannus	Rikhardinkatu 3	3000	11,00	2028-29				0,1	0,1	0,2	0,2	4,5	5,9		
Suvilahden Kaasukellot	Tiilisen kaasukellon kulttuuritoimitilahanke	Parrukatu 2		15,00	2024-26	0,27	0,28	0,30	2,7	6,4	4,2					
Talin jalkapallohalli	Perusparannus	Purotie 8	9500	6,00	2024-25		0,09	0,18	2,7	3,0						
Töölön kisahalli	Perusparannus	Paavo Nurmen kuja 1	24920	80,00	2028-30	0,12	0,12	0,12	0,1	0,1	1,8	2,0	22,4	32,3	20,7	
Yrjönkadun uimahalli	Perusparannus	Yrjönkatu 21 b	6000	18,00	2027-28			0,10	0,2	0,4	0,4	7,7	9,3			
8 02 02 05 Sosiaali- ja terveystoimialan korjausrakennushankkeet						11,11										
Helsingin Malminkatu 3 Koy	Kampin perhekeskus, toiminnallinen muutos	Malminkatu 3	2907	3,73	2020-21	2,68										
Kivelän vanhustenkeskus/Lpk Kivelä	Rak. 25 ja 27, Laakson ja Töölön terveysasemien, neuvoloiden ja fysioterapian korvaavat tilat	Sibeliuksenkatu 14-16	4930	4,49	2021-21	4,24										
Laakson sairaala	Rak. 1, Lännen psykiatrian- ja päihdekeskuksen väistötilat	Lääkärintie 8	2260	1,96	2020-21	1,10										
Pakilakoti	Sisäilmakorjaukset	Suovakuja 1		3,40	2019-21	1,19										
Sturenkatu 8/Hgin toimitilat Koy	Laakson geriatrian, kotihoidon lääkäreiden ja SAS-palvelun korvaavat tilat	Sturenkatu 8		1,29	2020-21	0,73										
Sörnäisten rantatie 33 Koy	Uusix verstaan siirto Parrukatu 4:stä	Sörnäisten rantatie 33		3,15	2020-21	1,17										
8 02 02 06 Muut korjausrakennushankkeet						28,63	53,91	52,52	46,4	23,6	21,1	33,4	26,6	46,0	89,3	
Finlandia-talo	Perusparannus	Mannerheimintie 13e	30738	119,00	2022-24	2,68	29,91	35,50	29,0	15,5						
Keskusvarasto Stara	Peruskorjaus ja lisärakentaminen	Liukumäentie 4		15,00	2025-27			0,23	0,4	2,2	6,9	5,1				
Kluuvin virastotalo / K 32	Työympäristön kehittämishankkeen muutokset	Pohjoisesplanadi 19/Unioninkatu 28		1,57	2019-21	0,96										
Kluuvin virastotalo / K 32	Perusparannus	Pohjoisesplanadi 19/Unioninkatu 28	3500	10,50	2032-33								0,0	0,1	0,1	
KOONTIHANKE	Kestävän kehityksen investoinnit	KOONTIHANKE		11,00	2019-30	1,00	1,00	1,00	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
KOONTIHANKE	Energiatoteutuksen investoinnit aurinkosähköön	KOONTIHANKE		9,00	2020-23	1,50	1,50	1,50								
Leijona kortteli/K30, Kaupungintalo	Kaupungintalon perusparannus	Pohjoisesplanadi 11-13/Aleksanterinkatu 20-24	15000	45,00	2028-30				0,0	0,3	0,7	1,0	8,8	18,6	15,4	
Leijona kortteli/K30, Kaupungintalo	Bock-Burtz-Hellenius-talojen perusparannus	Pohjoisesplanadi 11-13/Aleksanterinkatu 20-24	3000	10,00	2026-28			0,11	0,3	0,3	2,2	4,4	2,5			
Liikuntamyylly, ent. Paragon	Energiatoteutuksen investoinnit pilotointi palvelukiinteistöissä	Myllyaukio 4		1,20	2020-21	0,98										
Sarvikuono kortteli / K 31	Apteekintalo, Kaupunginkanslian työympäristömuutos	Aleksanterinkatu 26-28		1,65	2020-21	1,15										
Sarvikuono kortteli / K 31	Fennian talon perusparannus	Aleksanterinkatu 26-28	1500	5,00	2022-23	0,17	1,84	2,85								
Sarvikuono kortteli / K 31	Apteekintalo ja Rahatoimiston perusparannus	Aleksanterinkatu 26-28	2000	6,50	2030-32							0,1	0,1	0,1	1,0	
Kohdentamattomat korjaushankkeet ja väistötilat						20,20	19,66	11,33	15,8	4,3	10,3	21,8	14,2	26,2	71,9	
RAKENNUSHANKKEET YHTEENSÄ						271,38	267,00	278,00	265,0	277,0	275,0	280,0	280,0	280,0	280,0	

5. Byggnadsprogram för husbyggnadsprojekt för åren 2021–2030

Objekt	Innehåll	Adress	Omfattning	Byggbkostnader (moms 0)	Byggtid	Budget	Ekonomi-	Ekonomi-	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär
						2021	plan	plan	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
						milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
8 02 01 NYBYGGNADS- OCH TILLBYGGNADSPROJEKT, till nämndens disposition						144,24	140,19	144,43	160,03	141,13	127,79	112,16	87,19	70,43	30,63
8 02 01 01 Behovsutredningar för nybyggnadsprojekt, projektplanering och övrig planering						1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
SAMLINGSPROJEKT	Behovsutredningar för nybyggnadsprojekt	SAMLINGSPROJEKT				1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
8 02 01 02 Ny- och tillbyggnadsprojekt inom fostrans- och utbildningssektorn						105,23	120,22	142,93	157,91	137,23	119,04	62,45	17,95	21,01	16,38
Falkkullan koulu	Nybyggnad	Pingststråket 1	10000	40,00	2030-32							0,4	0,7	0,9	6,7
Helsingin kiellukio/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Kiviparintie 1	8000	34,00	2021-23	8,15	11,65	12,81							
Hermanninrannan koulu	Nybyggnad	Fiskehamnen 2	9000	35,00	2026-28			0,34	0,5	0,8	5,2	16,3	11,9		
Hemesaaren peruskoulu	Nybyggnad	Skeppsgatan 4	11000	40,00	2025-27		0,38	0,55	0,9	5,9	18,6	13,6			
Kallion ala-aste	Nybyggnad (Ersättande lokaler för daghemmet Kaleva)	Fjärde linjen 11-15	1538	6,82	2021-23	1,37	2,31	4,20							
Kannelmäen peruskoulu/Runo 40	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Runosångarvägen 40	7500	30,00	2024-26	0,32	0,49	0,66	5,4	12,4	10,7				
Keski-Pasilan peruskoulu och daghem	Nybyggnad (grundskola och daghem)	Lokvägen	12000	45,00	2022-24	1,01	0,49	0,49	4,8	19,9	18,4				
Centralskola, Kronbergsstranden	Nybyggnad (grundskola, daghem och idrottshall)	Häkansvik	14000	48,00	2024-26	0,26	0,68	1,11	7,1	22,4	16,4				
SAMLINGSPROJEKT	Baggböle servicebyggnad (Ersättande lokaler för Pakilan yläaste och ala-aste, daghemmet Havukka och daghemmet Pakila och ungdomslokaler)	SAMLINGSPROJEKT	13372	52,80	2019-23	10,81	17,91	9,21							
Koskelan yhtenäinen peruskoulu/Nya ersättande lokaler	Nybyggnad (Ersättande nybyggnad för Koskelan ala-aste och daghemmet Herttua)	Hertig Johans väg 13	5000	19,00	2024-26	0,13	0,13	0,30	0,5	4,4	8,9	4,8			
Kottby grundskola/Nya ersättande lokaler	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Pohjolagatan 45	5500	22,00	2022-24	0,44	0,18	4,40	10,2	6,9					
Kuninkaantammen peruskoulu och daghem	Nybyggnad (grundskola och daghem)	Kungseksringen 22	4600	18,50	2022-23	0,77	8,53	8,98							
Lekparken Kimmo/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Turjavägen 3	175	1,00	2024-25			0,03	0,3	0,7					
Lekparken Mellunmäki/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Brostigen	175	1,00	2022-23	0,03	0,28	0,69							
Lekparken Munkki/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Grundvägen 38	175	1,00	2026-27					0,0	0,3	0,7			
Lekparken Nuoli/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Pilvägen 5	175	1,00	2025-26				0,0	0,3	0,7				
Lekparken Rusthollari/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Rusthällarvägen 15a	175	1,00	2022-23	0,03	0,28	0,69							
Lekparken Seppä/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Fabriksparken	200	1,50	2021-22	0,39	1,10								
Lekparken Ulvila/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Ulfbyvägen 17b	175	1,00	2028-29							0,0	0,3	0,7	
Daghemmet Elka/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Rievägen 9	2100	8,80	2022-23	0,31	3,95	4,40							
Daghemmet Hertta/Ny ersättande	Nybyggnad (daghemmet Ilmala, ersättande nybyggnad)	Leagatan 6	1500	6,00	2023-24	0,07	0,16	2,65	3,1						
Daghemmet Honkasuo	Nybyggnad	Fjärilsringen 5	1500	5,90	2021-22	2,96	2,60								
Daghemmet Hopealaakso	Nybyggnad	Hundholmsvägen 31	2229	9,74	2020-21	4,87									
Lekparken Ilomäki/Lekparken Kiiltotähti	Utbyggnad av daghemmet	Ilomäkvägen 4	1000	4,10	2025-26			0,06	0,1	1,6	2,4				
Daghemmet Isoniitty/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Limingovägen 39	1540	7,10	2020-21	4,59									
Daghemmet Jäkälä/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Lavvägen 11	2400	9,60	2023-24	0,07	0,28	4,37	4,8						
Daghemmet Kaarelanraitti och grundskolans årskurser 1–2	Nybyggnad (daghemmet Vuorilinna och daghemmet Hakuninmaa, ersättande lokaler, och grundskolans årskurser 1–2)	Kärböle bygata 1	3300	14,90	2021-22	7,47	6,57								

Objekt	Innehåll	Adress	Omfattning	Byggnadskostnader (moms 0)		Byggtid	Budget	Ekonomi-	Ekonomi-	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	
				2021	plan		plan	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030			
							milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	
							brm2	milj. €									
Daghemmet Kajuutta	Utbyggnad av daghemmet	Kalksandstranden 4	2500	10,50	2027-28					0,1	0,2	0,3	4,7	5,3			
Daghemmet Kontula/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Nabovägen 14	1500	6,50	2025-26			0,03	0,12	0,2	2,9	3,3					
Daghemmet Kukkaniitty/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Blomängsvägen 19	1885	7,14	2020-21	3,89											
Daghemmet Longinoja/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Skyttevägen 3	2662	10,40	2022-23	0,17	4,93	4,88									
Daghemmet Louhikko/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Glimmervägen 6	1300	5,28	2019-21	0,98											
Daghemmet Mellunmäki/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Rukatunturivägen 14	2500	10,50	2028-29					0,1	0,2	0,3	4,7	5,3			
Daghemmet Myllytonttu och lekparken Svartbäcken	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Rosettstigen 4	3200	13,00	2026-27				0,14	0,2	0,4	6,5	5,7				
Daghemmet Myllytupa/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Mjölmarvägen 2a	1500	6,50	2027-28					0,0	0,1	0,2	2,9	3,3			
Daghemmet Nallenrinne	Nybyggnad	Gustafsbergsgatan	2400	9,60	2028-29						0,0	0,2	0,3	4,3	4,8		
Daghemmet Nihti	Nybyggnad	Containerkransgränden, Sumparn	1500	6,50	2023-24	0,10	0,19	2,48	3,7								
Daghemmet Nuotti/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Pjäxstigen 5	2000	8,00	2022-23	0,20	3,07	4,50									
Daghemmet Pasila pohjoinen	Nybyggnad	Böle norra	1352	6,20	2023-24	0,09	0,20	2,66	3,1								
Daghemmen Pelimanni och Tiuku/Ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Potpurristigen 3–5	2100	8,80	2021-22	1,51	7,08										
Daghemmet Perhonen/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Landshövdingvägen 34–42	1500	6,42	2023-24	0,16	0,16	3,65	2,1								
Daghemmet Prinsintie	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Prinsvägen 1	2400	9,60	2028-29					0,0	0,2	0,3	4,3	4,8			
Daghemmet Sarvasto/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Fladabågen 11	1800	7,50	2029-30						0,0	0,1	0,2	3,4	3,8		
Daghemmet Siilitie/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Illergränden 1	2000	8,50	2026-27				0,09	0,2	0,2	4,3	3,8				
Daghemmet Siima	Utbyggnad av daghemmet	Ramsöuddsvägen 6	1200	5,00	2029-30							0,1	0,1	1,9	2,9		
Daghemmet Sompasaari	Nybyggnad	Sumparnskajen 1	2129	9,20	2022-23	0,28	4,37	4,38									
Daghemmet Suvu/Takataasku/lekparken Traktor/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Utängsgränden 7	2000	8,40	2024-25	0,05	0,08	0,26	3,7	4,3							
Daghemmen Topelius och Päiväpirtti/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Råholmsvägen 6	1500	6,50	2023-24	0,06	0,19	2,96	3,3								
Daghemmet Tunturi/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Korvatunturivägen 7	1700	6,80	2023-24	0,05	0,24	3,06	3,4								
Daghemmet Tuuli/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Jasmingränden 3	2100	8,80	2023-24	0,16	0,22	3,93	4,4								
Daghemmet Tähtitorni/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Kaserngatan 13	1000	4,50	2026-27					0,1	0,1	2,0	2,3				
Daghemmet Vaapukka/Roihuv. a-a Marudd	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Blåsippsstigen 9	3532	14,51	2020-22	5,49	5,18										
Daghemmet Vanhainen/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Musikantvägen 10	2400	11,47	2022-23	0,38	5,45	5,46									
Daghemmet Verkkosaari	Nybyggnad (finsk- och svenskspråkigt daghem)	Capellas allé 27	3233	14,06	2021-22	4,28	9,09										
Daghemmet Yliskylänlahti	Nybyggnad		2100	9,00	2030-31							0,1	0,2	0,2	4,0		
Skola/daghem i Malms flygplatsområde	Nybyggnad	Malms flygplats	10000	38,00	2030-32							0,3	0,6	0,9	7,5		
Melkinliaturin koulu och daghem	Nybyggnad (daghem och grundskola, årskurserna 1–2)	Melkökajen	9600	38,00	2026-28			0,41	0,6	0,8	7,4	16,9	11,9				
Mellunmäen peruskoulu	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Spikbergsvägen 13	10000	40,00	2027-28			0,22	0,4	0,8	0,9	14,1	23,6				
Merilahden peruskoulu och daghem/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad; grundskola, daghem och ungdomslokaler)	Skotstigen 3	12000	45,00	2024-26	0,25	0,61	1,23	8,9	20,0	14,1						
Mylypuron peruskoulu/Ovanstensbrinken 4	Utbyggnad av skolan till en enhetlig grundskola	Ovanstensbrinken 4	7222	14,67	2020-22	7,87	3,00										
Mäkelänrinteen lukio	Utbyggnad av skolan	Backasgatan 47	9797	20,33	2019-21	6,16											
Oulunkylän ala-aste	Utbyggnad och lokal som ersätter C-delen	Djåkrnevägen 12	7097	22,64	2021-23	5,22	4,65	10,06	7,1								
Pohjois-Pasilan peruskoulu och daghem	Nybyggnad	Norra Postparken	10000	40,00	2027-29				0,4	0,7	0,9	7,2	16,5	14,3			
Puistolans peruskoulu och daghem/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Koutavägen 2	10000	40,00	2024-26	0,43	0,65	0,88	6,7	14,6	16,7						

Objekt	Innehåll	Adress	Omfattning	Byggnads- (moms 0)	Byggtid	Budget	Ekonomi-	Ekonomi-	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär
						2021	plan	plan	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
						milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Pukimäenkaaren peruskoulu/Fältstigen 3	Daghemmet Pukimäenkaari (nybyggnad som ersätter daghemmet Asteri och Barnabo)	Fältstigen 3	2400	10,00	2027-28				0,1	0,2	0,3	4,8	4,7		
Puotilan ala-aste/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Klávusvägen 17	5740	23,72	2020-22	11,17	8,07								
Solakallion koulu/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Folkvägen 1	2000	9,00	2023-24	0,17	0,24	4,75	3,8						
Vanha Helsingintie grundskola och daghem	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Gamla Helsingevägen 5	10000	40,00	2026-28			0,43	0,7	0,9	6,7	14,6	16,7		
Vartiokylän ala-aste/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Stenportsvägen 10	9100	36,00	2024-25	0,41	0,36	1,19	17,2	16,7					
Vuosaaren lukio/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Mosaikstråket 2b	6802	28,00	2019-21	11,67									
8 02 01 03 Ny- och tillbyggnadsprojekt inom stadsmiljösektorn						11,36	9,39	2,97	4,5	3,0	4,5	0,6	10,4	10,6	6,1
Hagnåshallen	Byggande av en underjordisk servicegård	Hagnås torg	2543	14,79	2020-22	8,19	4,87								
Kánala räddningsstation	Nybyggnad	Statarvägen 13	1272	7,79	2021-22	3,10	4,30								
Gårdsbacka räddningsstation	Nybyggnad	Gårdsbacka	2300	7,50	2023-24	0,07	0,22	2,90	4,3						
Kronbergsstrandens räddningsstation	Nybyggnad	Kronbergsstranden	2300	7,50	2028-29					0,1	0,2	2,9	4,3		
Malms nya räddningsstation	Nybyggnad		4000	13,00	2029-30						0,2	0,4	6,3	6,1	
Mosabacka räddningsstation	Nybyggnad	Mosabacka	2300	7,50	2025-26			0,07	0,2	2,9	4,3				
Nordsjö räddningsstation	Nybyggnad			7,50	2028-28					0,1	0,2	0,2	7,1		
8 02 01 04 Ny- och tillbyggnadsprojekt inom kultur- och fritidssektorn						10,67	0,74	0,00	0,1	0,2	0,2	4,5	4,0	0,0	0,0
Johannesplanen, servicebyggnad	Nybyggnad	Johannesparken	150	1,00	2021-22	0,21	0,74								
Kronbergsstrandens havsnära arbetsstation	Nybyggnad	Håkansviksvägen	1500	9,00	2027-28				0,1	0,2	0,2	4,5	4,0		
Britas idrottspark/PO	Byggande av en ersättande ishall	Britas skogsväg 6	8236	18,03	2020-21	10,46									
8 02 01 05 Ny- och tillbyggnadsprojekt inom social- och hälsovårdssektorn						4,88	0,50	0,69	10,1	18,9	1,0	7,2	7,9	48,0	57,6
Hyvönens barnhem/Ny ersättande	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Mörskomgränd 1	1447	6,07	2020-21	4,56									
Malms sjukhus	Utbyggnad av Malms sjukhus	Talvelavägen 6	45000	200,00	2029-31					0,8	0,8	3,5	3,7	48,0	57,6
Malms barnhem och familjebedömning	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Rikroken 4	3000	12,50	2024-25	0,13	0,22	0,31	4,8	7,0					
Kvambäckens central för hälsa och välbefinnande	Utbyggnad av centralen för hälsa och välbefinnande	Mjölgården 4	4200	17,00	2024-25	0,18	0,28	0,37	5,2	11,0					
Spikbergets mottagningshem Naut11	Nybyggnad (ersättande nybyggnad)	Spikbergsvägen 11	2000	8,30	2027-28				0,1	0,1	0,2	3,7	4,2		
8 02 01 06 Övriga ny- och tillbyggnadsprojekt						11,10	0,00	0,00	0,0	0,0	16,6	8,6	0,0	0,0	0,0
Lilla Finlandia	Byggande av en tillfällig lokal	Karamzins strand 4	2750	9,95	2021-21	9,50									
Pejlingsparkens allaktivitetshus	Nybyggnad (skola, daghem, bibliotek och ungdomsgård)	Pejlingsparken	12000	27,00	2026-27	1,60					16,6	8,6			

Objekt	Innehåll	Adress	Omfattning	Byggbkostnader		Byggtid	Budget	Ekonomi-	Ekonomi-	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	
				2021	plan		plan	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030		
						brm2	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	
8 02 02 REPARATIONSPROJEKT, till nämndens disposition							127,14	139,32	159,68	141,4	115,5	106,2	143,9	147,7	183,4	190,5
8 02 02 01 Behovsutredningar för reparationsprojekt, projektplanering och övrig planering							1,00	1,00	1,00	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
SAMLINGSPROJEKT	Behovsutredningar för reparationsbyggnadsprojekt	SAMLINGSPROJEKT			2019-30		1,00	1,00	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
8 02 02 02 Reparationsprojekt inom fostrans- och utbildningssektorn							77,29	72,69	98,99	78,5	76,2	72,8	94,9	75,2	56,2	27,7
Aleksis Kiven peruskoulu	Ombyggnad	Borggäatan 2	11520	30,15	2019-21		3,19									
Degerö lågstadieskola	Ombyggnad	Borgbyggarvägen 16	1500	4,50	2027-28					0,1	0,1	2,0	2,3			
Drumsö lågstadieskola	Ombyggnad	Tallbergs allén 12	4440	12,50	2022-23		0,37	3,62	7,96							
Etu-Töölön lukio	Ombyggnad	Arkadiagatan 26	5741	18,05	2020-21		12,18									
Grundskolan Norsen Cygnaeus-enheten	Ombyggnad	Bangatan 8	4195	14,96	2023-24		0,28	0,48	5,76	7,7						
Gymnasiet Lärkan/Hoplaxskolan	Ombyggnad	Stormyrvägen 22	8024	23,20	2023-24		0,26	0,37	11,60	10,2						
Hertsikan ala-aste/Illegrändan 4	Ombyggnad och utbyggnad	Illegrändan 4	5000	15,00	2027-28				0,08	0,1	0,3	0,3	7,5	6,6		
Hgin kuvataidelukio och Kallion lukio	Ombyggnad	Terrassgatan 5	2920	8,50	2025-26		0,09	0,10	0,10	0,1	3,7	4,3				
Hoplaxskolan/Daghemmet Sockenstugan	Ombyggnad av skolbyggnaderna	Känalavägen 13	800	2,40	2029-30							0,0	0,1	1,1	1,2	
Hoplaxskolan/Locklaisvägen 9	Ombyggnad och utbyggnad	Locklaisvägen 9	4615	14,00	2022-23		0,30	6,73	6,18							
Itäkeskuksen peruskoulu	Ombyggnad	Isdansstigen 1	5500	15,50	2027-28				0,09	0,1	0,3	0,3	7,8	6,8		
Kallion ala-aste	Ombyggnad	Fjärde linjen 11-15	7488	20,40	2021-23		4,98	7,78	11,48							
Kallion lukio	Ombyggnad	Porthansgatan 15	4378	13,23	2020-21		7,27									
Katajanokan ala-aste	Ombyggnad	Maringrändan 6	3250	9,50	2029-30						0,1	0,2	0,3	3,8	5,2	
Kontulan ala-asteen koulu	Ombyggnad och utbyggnad	Grindstigen 4	8900	27,00	2024-26		0,29	0,44	0,59	5,2	12,0	8,4				
SAMLINGSPROJEKT	Förnyande av skolornas och läroanstalternas läsanordningar	SAMLINGSPROJEKT		2,10	2019-26		0,30	0,30	0,30	0,3	0,3	0,3				
Forsby mångsidiga servicecentral	Ombyggnad av F-huset till daghem (ersättande daghem för daghemmet Koskela och daghemmet Fenix)	Kottbyvägen 11	5000	13,52	2023-25		0,17	0,26	1,95	6,1	4,6					
Kruununhaan yläasteen koulu	Ombyggnad	Snellmansgatan 18	5630	15,45	2019-21		1,35									
Käpylän peruskoulu/Backasgatan 93	Utbyggnad av lokalerna för matjänsten	Backasgatan 93	846	2,59	2022-23		0,08	1,29	1,08							
Käpylän peruskoulu/Väinölagatan	Ombyggnad av byggnaden Untamo på Käpylän peruskoulu	Väinölagatan 7	4496	16,30	2022-23		0,33	4,84	10,49							
Käpylän peruskoulu/Väinölagatan	Ombyggnad av byggnaden Väinöla på Käpylän peruskoulu	Väinölagatan 7	5273	18,40	2020-22		6,94	9,20								
Laajasalon peruskoulu/lågstadieskola	Ombyggnad och utbyggnad	Holmgårdsstigen 1	9000	31,00	2026-28				0,33	0,5	0,7	7,2	14,6	7,8		
Laajasalon peruskoulu/högstadieskola	Ombyggnad och utbyggnad	Skoltäet 1	10500	36,00	2028-30					0,4	0,6	0,8	8,3	16,9	9,0	
Bredbergets kvartersgård/åk 1-6/Daghem	Ombyggnad	Fjällmyrsstigen 1	4400	13,00	2027-28					0,2	0,3	0,3	5,7	6,5		
Dals sjukhus	Byg. 1, byggande av lokaler för Sophie Mannerheims skolas undervisning i barn- och ungdomspsykiatri	Läkargatan 8	1000	4,98	2028-29					0,0	0,1	0,1	0,1	2,0	2,5	
Latokartanon peruskoulu	Inneluftsreparationer	Agronogatan 22		4,40	2018-21		1,36									
Lauttasaaren ala-aste	Ombyggnad	Kvarnbergsvägen 3	7885	20,20	2020-21		10,77									
Daghem och Lekpark Tuorinniemi	Ombyggnad	Agnetagrändan	2210	6,50	2029-30							0,1	0,2	2,5	3,7	
Daghemmet Merituuli	Ombyggnad	Saltstensgrändan 6	1300	4,00	2028-29						0,1	0,1	1,5	2,3		
Daghemmet Pihlaja	Ombyggnad	Rönnvägen 32	2250	7,00	2024-25		0,05	0,12	0,13	2,3	4,4					
Malmin peruskoulu/Talvelavägen 1	Ombyggnad	Talvelavägen 1	5500	15,00	2024-25		0,07	0,25	0,33	4,6	9,7					

Objekt	Innehåll	Adress	Omfattning	Byggnadskostnader (moms 0)		Byggtid	Budget	Ekonomi-	Ekonomi-	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär
				2021	plan		plan	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030		
			brm2	milj. €				milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Maunulan ala-aste/fostrans- och utbildningssektorn	Ombyggnad och utbyggnad	Månsasbacken 5	10000	33,00	2023-25		0,44	0,44	5,80	13,6	11,8					
Meilahden yläaste	Ombyggnad	Granvägen 12	6800	19,00	2028-29						0,2	0,3	0,4	4,9	13,2	
Svartstens kvartersgård, daghem+koulu	Byggnad av ämnesutbildningsklasser (för åk 7-9)	Grundvattensgatan 3	1529	6,81	2019-21		2,13									
Pihlajiston ala-aste	Ombyggnad	Rönningevägen 3	6300	21,00	2022-23		0,26	10,50	9,26							
Pitäjänmäen peruskoulu och ungdomsgård	Ombyggnad och utbyggnad (grundskola, daghem, bibliotek och ungdomslokaler)	Kogergränden 6	13000	35,00	2025-27		0,11	0,11	0,66	0,7	6,3	14,5	12,5			
Pohjois-Haagan ala-aste	Ombyggnad och utbyggnad	Tolarivägen 6	7691	19,72	2020-21		12,65									
Porolahden peruskoulu högstadieskola	Ombyggnad	Sagolandsstigen 2	6500	18,00	2026-27			0,10	0,17	0,4	0,4	7,4	9,6			
Pukinmäenkaaren peruskoulu/Fältgränden 12	Ombyggnad och utbyggnad av gamla delen	Fältgränden 12	9700	22,00	2026-27			0,12	0,21	0,5	0,5	8,2	12,5			
Ressun peruskoulu	Ombyggnad	Lappviksgatan 10	7600	21,00	2026-28				0,22	0,3	0,5	4,1	9,3	6,6		
Snellmanin ala-aste/Daghemmet Rööperi	Ombyggnad	Rödbergsgatan 8	4390	15,00	2030-31						0,1	0,1	0,3	0,3	6,6	
Stadin am.op./Nilsägatan 3	Reparation av Taucherhuset till grundskola	Nilsägatan 3	5000	13,50	2027-28				0,08	0,1	0,3	0,3	5,5	7,2		
Suomenlinnan ala-aste	Ombyggnad	Sveaborg c 55	1100	3,30	2029-30						0,0	0,0	0,1	1,5	1,7	
Tahvonlahden ala-aste/R Tahvonlah	Ombyggnad och utbyggnad (skola och daghem)	Gunillavägen 12	7383	27,40	2021-23		5,29	9,50	10,96							
Taivallahden peruskoulu	Ombyggnad	Södra Hesperiegatan 38	10443	33,37	2022-24		0,52	4,30	12,31	15,1						
Tehtaankadun ala-aste	Ombyggnad	Fabriksgränd 15-17	4329	17,52	2021-22		5,09	11,21								
Tölö gymnasium	Ombyggnad av skolan	Sandelsgränd 3	5300	16,00	2031-32								0,2	0,3	0,4	
Töölön ala-aste	Ombyggnad och utbyggnad	Töölögatan 41-45	4600	15,00	2025-26			0,16	0,25	0,3	4,6	9,7				
Vallilan ala-aste/Tavastvägen 80	Ombyggnad	Tavastvägen 80	3600	10,00	2024-25		0,12	0,12	0,12	4,1	5,3					
Vuonityn peruskoulu/Gjutångsvägen	Ombyggnad och utbyggnad	Gjutångsvägen 4	8500	33,00	2027-29					0,3	0,5	0,7	5,9	13,6	11,8	
Yhtenäiskoulu	Ombyggnad	Louhivägen 3	4397	11,00	2024-25		0,05	0,26	0,28	5,2	4,9					
Zacharias Topeliuskolan	Ombyggnad	Stenbäcksgatan 14	3640	10,00	2025-26			0,13	0,21	0,2	4,1	5,3				
8 02 02 03 Reparationsprojekt inom stadsmiljösektorn							8,44	9,23	0,00	0,0	0,0	0,1	2,8	0,4	7,4	7,4
Skillnadens skyddsrum	Ombyggnad	Georgsgatan 3a		7,80	2030-30								0,1	0,3	7,4	
Hagnäshallen	Ombyggnad	Hagnäs torg	4675	19,04	2018-21		2,51									
Karstulavägens skyddsrum	Ombyggnad	Karstulavägen 4	1700	2,80	2027-27						0,0	0,1	2,6			
Centralräddningsstationen	Vatten- och avloppsreparationer	Agricolagatan 15		10,11	2020-22		4,16	4,04								
Centralräddningsstationen	Byggnad av HIKLU-ledningscentralen	Agricolagatan 15		3,50	2022-22		0,12	3,30								
Brändö skyddsrum	Ombyggnad	Svinhufvudsvägen 9-11		7,50	2029-29							0,1	0,3	7,1		
Näshöjdens skyddsrum	Ombyggnad av hustekniken	mittemot Labbackavägen 1		2,00	2022-22		0,06	1,89								
Partitorget	Byggn. 1, ändring av produktions- och lagringslokaler	Verkstadsgatan 2a-2b		2,30	2020-21		1,60									
8 02 02 04 Reparationsprojekt inom kultur- och fritidssektorn							0,66	2,49	7,18	15,5	14,7	11,1	11,9	44,4	72,8	65,0
S-Haga bibliotek, Stormyrvägen 16 B	Ombyggnad	Stormyrvägen 16b	1195	3,00	2025-26				0,04	0,1	1,4	1,5				
Villa Hagasund	Ombyggnad	Mannerheimvägen 13b	1100	3,50	2025-26			0,05	0,1	1,6	1,8					
Östra centrums allaktivitetshus, Stoa	Ombyggnad	Åbohusvägen 1	10800	32,00	2029-31						0,3	0,5	0,7	6,2	14,2	
Östra centrums simhall	Ombyggnad	Olofsborgsvägen 6		20,00	2029-30					0,1	0,2	0,4	0,4	8,5	10,4	
Månsas skyddsrum	Inneluftsreparationer	Månsasbacken 5		3,12	2022-23		0,08	1,55	1,30							

Objekt	Innehåll	Adress	Omfattning	Byggnads- (moms 0)	Byggtid	Budget	Ekonomi-	Ekonomi-	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär	Preliminär
						2021	plan	plan	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
						milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €
Munksnäs bibliotek och ungdomsgård	Ombyggnad av ungdomsgården	Bredviksvägen 7	880	2,40	2024-25		0,04	0,07	1,1	1,2					
Äggelby idrottspark	Ombyggnad av servicebyggnaden	Ståthållarvägen 11		6,00	2023-24	0,08	0,18	2,15	3,6						
Äggelby idrottspark	Ombyggnad av ishallen	Ståthållarvägen 11	3200	8,00	2023-24	0,12	0,24	2,87	4,8						
Huvudbibliotek	Ombyggnad	Järnvägsmanngatan 8	12000	35,00	2028-30					0,4	0,6	0,8	6,8	15,5	10,9
Ridvägen 8	Ombyggnad av idrottshallen och manegen	Ridvägen 8	7000	14,00	2029-30						0,1	0,2	0,3	4,5	8,8
Richardsgatan 3, bibliotek	Ombyggnad	Richardsgatan 3	3000	11,00	2028-29				0,1	0,1	0,2	0,2	4,5	5,9	
Söderviks Gasklockor	Projektet för kulturlokalen i den tegelbelagda gasklockan	Bjälkgatan 2		15,00	2024-26	0,27	0,28	0,30	2,7	6,4	4,2				
Tali fotbollshall	Ombyggnad	Bäckvägen 8	9500	6,00	2024-25		0,09	0,18	2,7	3,0					
Tölo sporthall	Ombyggnad	Paavo Nurmis gränd 1	24920	80,00	2028-30	0,12	0,12	0,12	0,1	0,1	1,8	2,0	22,4	32,3	20,7
Georgsgatans simhall	Ombyggnad	Georgsgatan 21 b	6000	18,00	2027-28			0,10	0,2	0,4	0,4	7,7	9,3		
8 02 02 05 Reparationsprojekt inom social- och hälsovårdssektorn						11,11									
Fastighets Ab Helsingfors Malmgatan 3	Kampens familjecenter, funktionell ändring	Malmgatan 3	2907	3,73	2020-21	2,68									
Stengårds servicecentral/Daghemmet Kivela	Byg. 25 och 27, ersättande lokaler för Dals och Tölo hälsostationer, rådgivningsbyråer och fysioterapi	Sibeliusgatan 14–16	4930	4,49	2021-21	4,24									
Dals sjukhus	Byg. 1, tillfälliga lokaler för västra psykiatri och missbrukavården	Läkargatan 8	2260	1,96	2020-21	1,10									
Pakilakoti	Inneluftsreparationer	Stackgränden 1		3,40	2019-21	1,19									
Sturegatan 8/Hgin toimitilat Koy	Ersättande lokaler för Dals geriatri, hemvårdens läkare och SAS-tjänsten (utred-bedöm-placera-tjänsten)	Sturegatan 8		1,29	2020-21	0,73									
Kiinteistöasakeyhtiö Sörnäisten rantatie 33	Flyttning av Uusix-verkstan från Bjälkgatan 4	Sörnäs strandväg 33		3,15	2020-21	1,17									
8 02 02 06 Övriga reparationsprojekt						28,63	53,91	52,52	46,4	23,6	21,1	33,4	26,6	46,0	89,3
Finlandiahuset	Ombyggnad	Mannerheimvägen 13e	30738	119,00	2022-24	2,68	29,91	35,50	29,0	15,5					
Centralförärd Stara	Ombyggnad och tillbyggnad	Hasabackavägen 4		15,00	2025-27			0,23	0,4	2,2	6,9	5,1			
Ämbetshuset i Gloet/K 32	Ändringar i projektet för utveckling av arbetsmiljön	Norra esplanaden 19/Unionsgatan 28		1,57	2019-21	0,96									
Ämbetshuset i Gloet/K 32	Ombyggnad	Norra esplanaden 19/Unionsgatan 28	3500	10,50	2032-33								0,0	0,1	0,1
SAMLINGSPROJEKT	Investeringar i hållbar utveckling	SAMLINGSPROJEKT		11,00	2019-30	1,00	1,00	1,00	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
SAMLINGSPROJEKT	Energieffektivitetsinvesteringar i solet	SAMLINGSPROJEKT		9,00	2020-23	1,50	1,50	1,50							
Kvarteret Lejonet/K 30 Stadshuset	Ombyggnad av stadshuset	Norra esplanaden 11–13/Alexandersgatan 20–24	15000	45,00	2028-30				0,0	0,3	0,7	1,0	8,8	18,6	15,4
Kvarteret Lejonet/K 30 Stadshuset	Ombyggnad av Bockska, Burtzka och Helleniuska huset	Norra esplanaden 11–13/Alexandersgatan 20–24	3000	10,00	2026-28			0,11	0,3	0,3	2,2	4,4	2,5		
Sportkvarnen, tid. Paragon	Pilotförsök med energipartnerskapsmodell i servicefastigheter	Kvarnplatsen 4		1,20	2020-21	0,98									
Kvarteret Noshörningen/K 31	Apotekshuset, ändring av stadskansliets arbetsmiljö	Alexandersgatan 26–28		1,65	2020-21	1,15									
Kvarteret Noshörningen/K 31	Ombyggnad av Fennias hus	Alexandersgatan 26–28	1500	5,00	2022-23	0,17	1,84	2,85							
Kvarteret Noshörningen/K 31	Ombyggnad av Apotekshuset och Drättselkontoret	Alexandersgatan 26–28	2000	6,50	2030-32							0,1	0,1	0,1	1,0
Ospecificerade reparationsprojekt och tillfälliga lokaler						20,20	19,66	11,33	15,8	4,3	10,3	21,8	14,2	26,2	71,9
BYGGPROJEKT SAMMANLAGT						271,38	267,00	278,00	265,0	277,0	275,0	280,0	280,0	280,0	280,0

6. Katujen ja liikenneväylien rakentamishjelma vuosiksi 2021-2023 (Vähintään 1,0 milj. euron hankkeet)

Kohde	Sisältö	Kaupunginosa	Kustannus- ennuste milj.€	Suunnittelun ja rakentamisen ajoitus	TA 2021 milj.€	TS 2022 milj.€	TS 2023 milj.€
8 03 KADUT JA LIIKENNEVÄYLÄT							
8 03 01 UUDISRAKENTAMINEN, PERUSPARANTAMINEN JA MUUT INVESTOINNIT/Kylkn käyttöön							
8 03 01 01 Uudisrakentaminen							
Eteläinen suurpiiri							
Marian kasvuyrityskampus (AM/ak 12629)	Uudisrakentaminen	Kamppi	2,0	2020-	0,7	0,2	0,2
Hiekkarannantie, Merikannontie (ak 11290, Taivallahden kylpylä)	Uudisrakentaminen	Etu-Töölö	1,8	2020-	0,6	0,0	0,0
Porkkalankatu, Itämerenkatu (ak 12597)	Uudisrakentaminen	Länsisatama	3,0	2020-	0,3	0,0	0,0
Läntinen suurpiiri							
Huopalahdenportti (AM/ak 12591)	Uudisrakentaminen	Ruskeasuo	4,5	2020-2027	0,2	0,0	0,6
Laakson sairaala-alue (AM)	Uudisrakentaminen	Laakso	1,1	2021-2024	0,1	0,3	0,2
Lapinmäentie 1, Pohjola-talo (AM/ak 12383)	Uudisrakentaminen	Munkkiniemi	1,4	2019-2021	0,6	0,0	0,0
Konalan keskusta (AM/ak 32038)	Uudisrakentaminen	Konala	1,8	2021-2026	0,1	0,1	0,0
Naapuripellontie, Pihkatie 12 alue (AM/ak 11807)	Uudisrakentaminen	Kaarela	1,4	2021-2027	0,1	0,1	0,2
Kutomotie 1 ja 9 (AM/ak 12516)	Uudisrakentaminen	Pitäjänmäki	1,2	2020-2023	0,5	0,5	0,2
Pitäjänmäentie, Pitäjänmäen asemakeskus (AM/ak 12602)	Uudisrakentaminen	Pitäjänmäki	2,3	2020-2025	0,2	0,7	0,0
Keskinen suurpiiri							
Hakaniemi Kruunusiltojen liittyvät hankkeet	Uudisrakentaminen	Kallio	47,0	2019-2026	4,6	1,3	13,3
Koskelan sairaalan ja pesuloiden alue (AM)	Uudisrakentaminen	Koskela	2,8	2019-2024	0,8	0,5	0,5
Pohjoinen suurpiiri							
Pirjontien ja Pirkkolantien alue (AM/Raidejokeri)	Uudisrakentaminen	Oulunkylä	1,8	2019-2025	0,2	0,3	0,4
Käskynhaltijantien alue (AM/Raidejokeri)	Uudisrakentaminen	Oulunkylä	3,5	2019-2025	0,5	0,6	1,0
Maaherrantien alue (AM/Raidejokeri)	Uudisrakentaminen	Oulunkylä	1,3	2019-2025	0,7	0,5	0,0
Koillinen suurpiiri							
Viikinmäen alue viimeistely	Uudisrakentaminen	Viikki	1,4	2020-2023	0,3	0,6	0,3
Vanha Helsingintien alue	Uudisrakentaminen	Malmi	3,6	2021-2026	1,0	1,0	0,2
Fallkullan kiila (AM)	Uudisrakentaminen	Tapaninkylä	5,8	2018-2024	1,5	0,5	0,5
Jakomäen keskiosa (AM)	Uudisrakentaminen	Suurmetsä	3,0	2018-2022	0,7	0,5	0,5
Kaakkoinen suurpiiri							
Mischan ja Maschan aukio, Kruunusillat	Uudisrakentaminen	Kulosaari	5,5	2021-2025	0,3	0,1	1,4
Työnjohtajankadun korttelit (AM) ak 12481	Uudisrakentaminen	Herttoniemi	5,5	2020-2027	0,8	1,5	1,0
Itäinen suurpiiri							
Karhunkaataja (Karhukallio) ak 12550	Uudisrakentaminen	Vartiokylä	8,0	2022-2029	0,0	0,4	0,4
Kauppamylyntien ympäristö ak 12646	Uudisrakentaminen	Vartiokylä	1,9	2020-2022	0,5	0,8	0,0
Itäkeskuksen Jokerikortteli ak 12633	Uudisrakentaminen	Vartiokylä	1,8	2021-	0,2	0,2	0,4
Mellunmäen keskus/metroasema	Uudisrakentaminen	Mellunkylä	4,0	2023-2027	0,0	0,0	0,2
Voimalaitoskorttelit	Uudisrakentaminen	Mellunkylä	3,9	2017-2023	0,0	0,3	0,0
Meri-Rastilan täydennysrakentaminen ak 12570	Uudisrakentaminen	Vuosaari	7,0	2021-2028	0,2	1,3	0,4
Vuosaaren lukio ak 12485	Uudisrakentaminen	Vuosaari	5,0	2019-2021	1,5	0,0	0,0
Punakiventie ak 12280	Uudisrakentaminen	Vuosaari	1,0	2019-2023	0,0	0,0	0,3
Pauligin alue	Uudisrakentaminen	Vuosaari	2,9	2018-2023	0,3	0,4	0,7
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet					9,4	5,2	8,3
Hankkeet yhteensä 8 03 01 01					26,9	17,9	31,2

Kohde	Sisältö	Kaupunginosa	Kustannus- ennuste milj.€	Suunnittelun ja rakentamisen ajoitus	TA 2021 milj.€	TS 2022 milj.€	TS 2023 milj.€
8 03 01 02 Perusparantaminen ja liikennejärjestelyt							
Eteläinen suurpiiri							
Hietaniemenkatu	Perusparannus	Etu-Töölö	1,7	2020-	1,2	0,3	0,0
Töölöntori	Perusparannus	Taka-Töölö	1,0	2022-	0,0	0,1	0,0
Suomenlinnan kadut	Perusparannus	Suomenlinna	2,0	2021-2024	0,8	0,5	0,5
Läntinen suurpiiri							
Kannaelmäen ja Malminkartanon asemanseudut	Perusparannus	Kaarela	1,3	2021-2025	0,1	0,7	0,0
Keskinen suurpiiri							
Pasilan pysäköinti Oy Yhteishankkeet	Perusparannus	Pasila	2,1	2021-2024	0,4	0,4	0,3
Ulkovaistuksen ja liik.valojen peruskorjaukset	Perusparannus	Eri kaupungiosia	12,0	jatkuva	4,0	4,0	4,0
Siltojen peruskorjaus ja uusiminen							
Hakaniemensilta	Uudisrakentaminen	Kallio	27,0	2020-2024	1,3	10,4	7,8
Päällysteiden uusiminen	Perusparannus	Eri kaupungiosia		jatkuva	4,0	4,0	4,0
Joukkoliikenteen kehittäminen							
Rosina Heikelin puisto/Meilahden rait.kääntöp.	Perusparannus	Meilahti	1,0	2021-2022	0,1	0,9	0,0
Ruskeasuon varikko	Perusparannus	Ruskeasuo	3,0	2021-2023	0,2	1,4	1,4
Runkolinja 570 (Mellunmäki - Aviapolis)	Perusparannus	Suurmetsä	1,1	2020-2021	1,0	0,0	0,0
Liikennejärjestelyt							
RJ:n hankkeet yhteensä liikennejärjestelyt	Liikennejärjestely	Eri kaupungiosia	4,7	2021-2022	3,2	1,5	0,0
Elielinaukio	Liikennejärjestely	Kluuvi	1,2	2022-2025	0,0	0,1	0,0
Kruunusiltojen liittyvät hankkeet	Liikennejärjestely	Eri kaupungiosia	2,1	2021-2026	0,1	0,0	0,0
Pakilantie välillä Pirjontie - Kuusmiehentie	Liikennejärjestely	Pakila	1,2	2023-2025	0,0	0,0	0,5
Automaattisen kameravalvonnan laajennus	Perusparannus	Eri kaupungiosia	1,0	2021-	0,2	0,2	0,2
Liikennemerkkimuutokset ja merkinnät (Tieliikennelaki 1.6.2020)	Perusparannus	Eri kaupungiosia	10,0	2021-	0,5	0,7	0,7
Älyliikenteen järjestelmät	Liikennejärjestely	Eri kaupungiosia	2,3	2021-	0,3	0,3	0,3
Jalankulun ja pyöräilyt väylät							
RJ:n liittyvät hankkeet	Perusparannus	Eri kaupungiosia	8,8	2021-2022	6,5	2,3	0,0
Runeberginkatu (Arkadiankatu - Caloniuksenkatu)	Perusparannus	Etu-Töölö	1,1	2023-2026	0,0	0,0	0,1
Runeberginkatu (Caloniuksenkatu - Töölöntori-Mannerheimintie)	Perusparannus	Taka-Töölö	2,3	2023-2026	0,6	0,8	0,1
Mannerheimintie (Postikatu-Helsinginkatu)	Perusparannus	Eri kaupungiosia	8,2	2023-2026	0,0	0,0	4,1
Mannerheimintie (Helsinginkatu - Nordenskiöldinkatu)	Perusparannus	Taka-Töölö	1,8	2021-2024	0,1	0,0	0,7
Mannerheimintie (Nordenskiöldinkatu-Reijolankatu)	Perusparannus	Taka-Töölö	1,5	2023-2026	0,0	0,0	0,8
Caloniuksenkatu (Mechelininkatu - Runeberginkatu)	Perusparannus	Etu-Töölö	1,0	2021-2022	0,4	0,6	0,0
Topeliuksenkatu (Töölöntori - Nordenskiöldin aukio)	Perusparannus	Taka-Töölö	1,9	2023-2026	0,0	0,0	0,2
Topeliuksenkatu (Nordenskiöldin aukio - Tukholmankatu)	Perusparannus	Taka-Töölö	1,9	2023-2026	0,0	0,0	0,2
Lauttasaarentie (Isokaari - Ruukinlahdentie)	Perusparannus	Lauttasaari	0,8	2021-2022	0,1	0,7	0,0
Lauttasaarentie (Klaarentie - Lauttasaaren silta)	Perusparannus	Lauttasaari	1,5	2022-2023	0,0	0,6	0,8
Kaisaniemenkatu	Perusparannus	Kluuvi	0,1	2023-2026	0,0	0,0	0,1
Länsibaana, Kansalaistori-Kaisaniemi (AKS)	Perusparannus	Kluuvi	25,0	2020-2023	10,0	8,0	4,0
Pasilanbaana, Tiikankatu - Pasilankatu	Perusparannus	Eri kaupungiosia	1,7	2022-2024	0,0	0,2	0,7
Pitäjänmäenbaana (Pitäjänmäen asema - Postipuisto)	Perusparannus	Eri kaupungiosia	3,0	2023-2025	0,0	0,0	0,3
Helsinginkatu (Sturenkatu - Kaarlenkatu)	Perusparannus	Alppiharju	1,0	2021-2022	0,4	0,6	0,0
Sturenkatu	Perusparannus	Alppiharju- Vallila	5,2	2023-2024	0,0	0,0	2,0
Itäbaana (Hakaniemi/Siltasaari)	Perusparannus	Sörnäinen- Kruunuhaka	4,0	2023-2026	0,0	0,0	1,0

Kohde	Sisältö	Kaupunginosa	Kustannus- ennuste milj.€	Suunnittelun ja rakentamisen ajoitus	TA 2021 milj.€	TS 2022 milj.€	TS 2023 milj.€
Malminkaari	Perusparannus	Malmi	2,0	2022-2023	0,0	0,6	1,4
Itäbaana	Perusparannus	Eri kaupungiosia	9,3	2020-2024	1,8	2,5	0,8
Itäväylä v. Linnavuorentie - Linnanpajankuja + Uussillantien AKK	Perusparannus	Vartiokylä	2,0	2022-2025	0,0	0,2	0,0
Itäväylä v. Linnanpajankuja- Kehä III (parannus)	Perusparannus	Mellunkylä	1,0	2022-2026	0,0	0,2	0,0
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet					9,4	11,1	13,0
Hankkeet yhteensä 8 03 01 02					46,7	53,9	50,0
8 03 01 03 Muut investoinnit							
Ranta-alueiden kunnostus (tulvasuojelurak.)							
Haaganpuron pato	Perusparannus	Haaga	1,0	2021-2022	0,5	0,5	0,0
Vanhakaupunginkosken itähaara+saari	Perusparannus	Vanhakaupunki	1,5	2021-2023	0,2	0,9	0,5
Pyörökivenpuiston tulvasuojelu	Uudisrakentaminen	Tammisalo	1,0	2021-2024	0,1	0,0	0,6
Mustapuron tulvasuojelu v. Kehä I-Tulisuontie	Uudisrakentaminen	Vartiokylä	3,0	2020-2027	0,2	0,0	0,0
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet					2,0	9,4	3,3
Hankkeet yhteensä 8 03 01 03					3,0	10,8	4,4

6. Byggprogram för gator och trafikleder 2021-2023 (Projekt värda minst 1,0 mn euro)

Objekt	Innehåll	Stadsdel	Kostnads-	Tidpunkt för planeringen och byggandet	TA - BDG	EP	EP
			prognos		2 021	2 022	2 023
			mn €		mn €	mn €	mn €
8 03 GATOR OCH TRAFIKLEDER							
8 03 01 NYBYGGNAD, OMBYGGNAD OCH ÖVRIGA							
INVESTERINGAR/till stadsmiljönämndens							
disposition							
8 03 01 01 Nybyggnad							
Södra stordistriktet							
Maria campus för tillväxtföretag (BM/dp 12629)	Nybyggnad	Kampen	2,0	2020-	0,7	0,2	0,2
Sandstrandsvägen, Merikantovägen (dp 11290, Edesvikens badinrättning)	Nybyggnad	Främre Tölö	1,8	2020-	0,6	0,0	0,0
Porkalagatan, Östersjögatan (ak 12597)	Nybyggnad	Västra hamnen	3,0	2020-	0,3	0,0	0,0
Västra stordistriktet							
Hoplaxporten (BM/dp 12591)	Nybyggnad	Brunakärr	4,5	2020-2027	0,2	0,0	0,6
Dals sjukhusområde (AM)	Nybyggnad	Dal	1,1	2021-2024	0,1	0,3	0,2
Labbackavägen 1, Pohjola-huset (BM/dp 12383)	Nybyggnad	Munksnäs	1,4	2019-2021	0,6	0,0	0,0
Kånala centrum (BM/dp 32038)	Nybyggnad	Kånala	1,8	2021-2026	0,1	0,1	0,0
Naboängsvägen, Kådvägen 12 område (BM/dp 11807)	Nybyggnad	Kårböle	1,4	2021-2027	0,1	0,1	0,2
Väverivägen 1 och 9 (BM/dp 12516)	Nybyggnad	Sockenbacka	1,2	2020-2023	0,5	0,5	0,2
Sockenbackavägen, Sockenbacka stationscenter (AM/ak 12602)	Nybyggnad	Sockenbacka	2,3	2020-2025	0,2	0,7	0,0
Mellersta stordistriktet							
Hagnäs projekten som hänför sig till Kronbroarna	Nybyggnad	Berghäll	47,0	2019-2026	4,6	1,3	13,3
Området för Forsby sjukhus och tvätterier (BM)	Nybyggnad	Forsby	2,8	2019-2024	0,8	0,5	0,5
Norra stordistriktet							
Birgittavägens och Britasvägens område (BM/Jokerbanan)	Nybyggnad	Äggelby	1,8	2019-2025	0,2	0,3	0,4
Ståthällarvägens område (BM/Jokerbanan)	Nybyggnad	Äggelby	3,5	2019-2025	0,5	0,6	1,0
Landshövdingvägens område (BM/Jokerbanan)	Nybyggnad	Äggelby	1,3	2019-2025	0,7	0,5	0,0
Nordöstra stordistriktet							
Vikbackaområdet färdigställande	Nybyggnad	Vik	1,4	2020-2023	0,3	0,6	0,3
Gamla Helsingevägens område	Nybyggnad	Malm	3,6	2021-2026	1,0	1,0	0,2
Fallkullakilen (BM)	Nybyggnad	Staffansby	5,8	2018-2024	1,5	0,5	0,5
Jakobacka mellersta del (BM)	Nybyggnad	Storskog	3,0	2018-2022	0,7	0,5	0,5
Sydöstra stordistriktet							
Mischas och Maschas plats, Kronbroarna	Nybyggnad	Brändö	5,5	2021-2025	0,3	0,1	1,4
Arbetsledaregatans kvarter (BM) dp 12481	Nybyggnad	Hertonäs	5,5	2020-2027	0,8	1,5	1,0
Östra stordistriktet							
Björnjägarområdet (Björnklippan) dp 12550	Nybyggnad	Botby	8,0	2022-2029	0	0	0
Handelskvarnsvägens omgivning dp 12646	Nybyggnad	Botby	1,9	2020-2022	0,5	0,8	0,0
Jokerkvarteret i Östra Centrum dp 12633	Nybyggnad	Botby	1,8	2021-	0,2	0,2	0,4
Mellungsbacka centrum/metrostation	Nybyggnad	Mellungsby	4,0	2023-2027	0,0	0,0	0,2
Kraftverkskvarteren	Nybyggnad	Mellungsby	3,9	2017-2023	0,0	0,3	0,0
Kompletteringsbyggande i Havsrastböle dp 12570	Nybyggnad	Nordsjö	7,0	2021-2028	0,2	1,3	0,4
Vuosaaren lukio dp 12485	Nybyggnad	Nordsjö	5,0	2019-2021	1,5	0,0	0,0
Rödstensvägen dp 12280	Nybyggnad	Nordsjö	1,0	2019-2023	0,0	0,0	0,3
Pauligs område	Nybyggnad	Nordsjö	2,9	2018-2023	0,3	0,4	0,7
Övriga investeringsprojekt under 1 mn euro					9,4	5,2	8,3
Projekt sammanlagt 8 03 01 01					26,9	17,9	31,2

Objekt	Innehåll	Stadsdel	Kostnads- prognos mn €	Tidpunkt för planeringen och byggandet	TA - BDG	EP	EP
					2 021 mn €	2 022 mn €	2 023 mn €
8 03 01 02 Ombyggnad och trafikregleringar							
Södra stordistriktet							
Sanduddsgatan	Ombyggnad	Främre Tölö	1,7	2020-	1,2	0,3	0,0
Tölö torg	Ombyggnad	Bortre Tölö	1,0	2022-	0,0	0,1	0,0
Sveaborgs gator	Ombyggnad	Sveaborg	2,0	2021-2024	0,8	0,5	0,5
Västra stordistriktet							
Gamlas och Malmgårds stationsomgivningar	Ombyggnad	Kårböle	1,3	2021-2025	0,1	0,7	0,0
Mellersta stordistriktet							
Pasilan pysäköinti Oy Samprojekt	Ombyggnad	Böle	2,1	2021-2024	0,4	0,4	0,3
Ombyggnader av utebelysning och trafikljus	Ombyggnad	Olika stadsdelar	12,0	Fortgående	4,0	4,0	4,0
Ombyggnad och förnyande av broar							
Hagnäsbron	Nybyggnad	Berghäll	27,0	2020-2024	1,3	10,4	7,8
Förnyande av beläggning							
	Ombyggnad	Olika stadsdelar		Fortgående	4,0	4,0	4,0
Utveckling av kollektivtrafiken							
Rosina Heikels park/Mejlans spårv. vändp.	Ombyggnad	Mejlans	1,0	2021–2022	0,1	0,9	0,0
Brunakärrs depå	Ombyggnad	Brunakärr	3,0	2021-2023	0,2	1,4	1,4
Stomlinje 570 (Mellungsbacka - Aviapolis)	Ombyggnad	Storskog	1,1	2020-2021	1,0	0,0	0,0
Trafikarrangemang							
Jokerprojekt sammanlagt trafikarrangemang	Trafikarrangemang	Olika stadsdelar	4,7	2021–2022	3,2	1,5	0,0
Elieiplatsen	Trafikarrangemang	Gloet	1,2	2022-2025	0,0	0,1	0,0
Projektet som hänför sig till Kronbroarna	Trafikarrangemang	Olika stadsdelar	2,1	2021-2026	0,1	0,0	0,0
Baggbölevägen mellan Birgittavägen och Sexmansvägen	Trafikarrangemang	Baggböle	1,2	2023-2025	0,0	0,0	0,5
Utvidgning av den automatiska kameraövervakningen	Ombyggnad	Olika stadsdelar	1,0	2021-	0,2	0,2	0,2
Ändringar av vägmärken och markeringar (Vägtrafiklag 1.6.2020)	Ombyggnad	Olika stadsdelar	10,0	2021-	0,5	0,7	0,7
Smarttrafiksystem	Trafikarrangemang	Olika stadsdelar	2,3	2021-	0,3	0,3	0,3
Leder för gång- och cykeltrafik							
Projekt med anknäytning till Jokern	Ombyggnad	Olika stadsdelar	8,8	2021–2022	6,5	2,3	0,0
Runebergsgatan (Arkadiagatan - Caloniusgatan)	Ombyggnad	Främre Tölö	1,1	2023-2026	0,0	0,0	0,1
Runebergsgatan (Caloniusgatan - Tölö torg - Mannerheimvägen)	Ombyggnad	Bortre Tölö	2,3	2023-2026	0,6	0,8	0,1
Mannerheimvägen (Postgatan - Helsingegatan)	Ombyggnad	Olika stadsdelar	8,2	2023-2026	0,0	0,0	4,1
Mannerheimvägen (Helsingegatan - Nordenskiöldsgatan)	Ombyggnad	Bortre Tölö	1,8	2021-2024	0,1	0,0	0,7
Mannerheimvägen (Nordenskiöldsgatan-Grejusgatan)	Ombyggnad	Bortre Tölö	1,5	2023-2026	0,0	0,0	0,8
Caloniusgatan (Mechelingatan - Runebergsgatan)	Ombyggnad	Främre Tölö	1	2021–2022	0,4	0,6	0
Topeliusgatan (Tölö torg - Nordenskiöldsplatsen)	Ombyggnad	Bortre Tölö	1,9	2023-2026	0	0	0,2
Topeliusgatan (Nordenskiöldsplatsen - Stockholmmsgatan)	Ombyggnad	Bortre Tölö	1,9	2023-2026	0	0	0,2
Drumsövägen (Storsvängen - Bruksviksvägen)	Ombyggnad	Drumsö	0,8	2021–2022	0,1	0,7	0
Drumsövägen (Klaravägen - Drumsö bro)	Ombyggnad	Drumsö	1,5	2022-2023	0	0,6	0,8
Kajsaniemigatan	Ombyggnad	Gloet	0,1	2023-2026	0	0	0,1
Västerbanan, Medborgartorget-Kajsaniemi (AKS)	Ombyggnad	Gloet	25	2020-2023	10	8	4
Bölebanan, Tilkgatan - Bölegatan	Ombyggnad	Olika stadsdelar	1,7	2022-2024	0	0,2	0,7
Sockenbackabanan (Sockenbacka station - Postparken)	Ombyggnad	Olika stadsdelar	3	2023-2025	0	0	0,3
Helsingegatan (Sturegatan - Karlsgatan)	Ombyggnad	Åshöjden	1	2021–2022	0,4	0,6	0
Sturegatan	Ombyggnad	Åshöjden-Vallgård	5,2	2023-2024	0	0	2

Objekt	Innehåll	Stadsdel	Kostnads- prognos mn €	Tidpunkt för planeringen och byggandet	TA - BDG	EP	EP
					2 021 mn €	2 022 mn €	2 023 mn €
Österbanan (Hagnås/Broholmen)	Ombyggnad	Sörnäs - Kronohagen	4	2023-2026	0	0	1
Malmbågen	Ombyggnad	Malm	2	2022-2023	0	0,6	1,4
Österbanan	Ombyggnad	Olika stadsdelar	9,3	2020-2024	1,8	2,5	0,8
Österleden, Brobergsvägen - Borgsmedjegränden + Nybrovägen tunnel	Ombyggnad	Botby	2	2022-2025	0	0,2	0
Österleden, Borgsmedjegränden - Ring III (förbättring)	Ombyggnad	Mellungsby	1	2022-2026	0	0,2	0
Övriga investeringsprojekt under 1 mn euro					9,4	11,1	13
Projekt sammanlagt 8 03 01 02					46,7	53,9	50
8 03 01 03 Övriga investeringar							
Upprustning av strandområden (översvämningsskyddsk.)							
Hagabäckens damm	Ombyggnad	Haga	1	2021–2022	0,5	0,5	0
Gammelstadsforsens östra gren+ö	Ombyggnad	Gammelstaden	1,5	2021-2023	0,2	0,9	0,5
Hjulstensparkens översvämningsskydd	Nybyggnad	Tammelund	1	2021-2024	0,1	0	0,6
Svartbäckens översvämningsskydd, Ring I - Kaskärsvägen	Nybyggnad	Botby	3	2020-2027	0,2	0	0
Övriga investeringsprojekt under 1 mn euro					2	1,7	3,3
Projekt sammanlagt 8 03 01 03					3	10,8	4,4

7. Puistojen ja liikunta-alueiden rakentamishjelma vuosiksi 2021-2023 (Vähintään 1,0 milj. euron hankkeet)

Kohde	Sisältö	Kaupunginosa	Kustannus- ennuste milj.€	Suunnittelun ja rakentamisen ajoitus	TA 2021 milj.€	TS 2022 milj.€	TS 2023 milj.€
8 04 PUISTOT JA LIIKUNTA-ALUEET							
8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet /Kylkn käyttöön							
8 04 01 01 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus							
Eteläinen suurpiiri							
Kaisaniemenpuisto	Perusparannus	Kluuvi	10,0	2020-	0,4	0,0	0,0
Hesperian puisto	Perusparannus	Etu-Töölö	1,7	2022-2027	0,0	0,2	0,0
Sibeliuksen puisto	Perusparannus	Taka-Töölö	3,0	2020-	0,0	0,4	0,8
Läntinen suurpiiri							
Haaganpuronlehto	Uudisrakentaminen	Ruskeasuo	1,0	2020-2027	0,1	0,0	0,0
Munkinpuisto	Perusparannus	Munkkiniemi	1,0	2018-2024	0,0	0,0	0,2
Pohjoinen suurpiiri							
Maexmontaninpuisto ja koira-aitauksen siirto Jokiniementielle	Perusparannus	Oulunkylä	1,2	2023-2027	0,0	0,0	0,1
Koillinen suurpiiri							
Maarianmaanpuisto	Uudisrakentaminen	Viikki	3,0	2017-2021	0,3	0,0	0,0
Lp Traktori	Perusparannus	Malmi	1,3	2020-2021	0,9	0,0	0,0
Siltamäenpuiston peruskorjaus (frisbeegolf)	Perusparannus	Suutarila	1,0	2023-2025	0,0	0,0	0,1
Kaakkoinen suurpiiri							
Kirsikkapuisto	Perusparannus	Herttoniemi	2,3	2019-2022	0,9	0,7	0,0
Itäinen suurpiiri							
Mustapuronpuiston ymp./Myllypuron laakso	Perusparannus	Vartiokylä	1,0	2019-2024	0,1	0,1	0,0
Lp Mellunmäki (Asukaspuisto Luosto)	Perusparannus	Mellunkylä	1,1	2021-2024	0,1	0,7	0,0
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet					7,2	7,5	8,6
Hankkeet yhteensä 8 04 01 01					10,1	9,6	9,8
8 04 01 02 Liikuntapaikat ja ulkoilualueet							
Tolkkinen, veneiden talvisäilytysalue	Uudisrakentaminen	Tolkkinen	2,7	2022-2023	0,0	1,0	1,7
Kivikon liikuntapuisto	Uudisrakentaminen	Mellunkylä	15,0	2020-	0,0	0,9	2,3
Johanneksenpuiston tekojäärata	Perusparannus	Ullanlinna	1,0	2020-2022	0,8	0,2	0,0
Kotisatama-hanke	Perusparannus	Kruununhaka	4,5	2021-2025	0,1	0,2	0,3
Merellisen strategian saaristoinvestoinnit	Perusparannus	Eri kaupunginosia	1,2	2022-2030	0,0	0,7	0,0
Uimastadionin alueen peruskorjaukset	Perusparannus	Taka-Töölö	1,2	2021-2023	0,5	0,0	0,7
Pirkkolan yleisurheilukenttä	Perusparannus	Oulunkylä	1,0	2021-2022	0,1	0,9	0,0
Tekonurmikenttien peruskorjaus (Brahe, Pukimäki, Herttoniemenranta)	Perusparannus	Eri kaupunginosia	7,7	2021-	1,1	0,9	0,9
Töölönkenttä 1 peruskorjaus	Perusparannus	Taka-Töölö	1,5	2020-2021	0,7	0,0	0,0
Roihuvuoren liikuntapuiston pesäpalloareena	Perusparannus	Roihuvuori	1,0	2020-2021	0,8	0,0	0,0
Herttoniemen liikuntapuiston perusparannus 14,4 ha	Perusparannus	Herttoniemi	10,0	2021-2027	0,1	0,3	1,3
Mustikkamaan liikuntapuiston perusparannus n. 2,5 ha	Perusparannus	Mustikkamaa-Korkasaari	3,2	2022-2026	0,0	0,2	0,0
Lähiliikuntapaikkojen peruskorjauksia	Perusparannus	Eri kaupunginosia	3,9	2021-2030	0,3	0,9	0,3
Laiturien uusiminen	Perusparannus	Eri kaupunginosia	6,8	2021-2030	0,8	0,5	0,5
Muut alle 1 milj. euron investointihankkeet					3,7	3,3	1,0
Hankkeet yhteensä 8 04 01 02					9,0	10,0	9,0

7. Byggprogram för parker och idrottsområden 2021-2023 (Projekt värda minst 1,0 mn euro)

Objekt	Innehåll	Stadsdel	Kostnads- prognos mn €	Suunnittelun ja rakentamisen ajoitus	TA - BDG 2021 mn €	EP 2022 mn €	EP 2023 mn €
8 04 PARKER OCH IDROTTSOMRÅDEN							
8 04 01 Parker och idrottsområden /till stadsmiljönämndens disposition							
8 04 01 Nya parker och istandsättning av parker							
Södra stordistriktet							
Kajaniemiiparken	Ombyggnad	Gloet	10,0	2020-	0,4	0,0	0,0
Hesperiaparken	Ombyggnad	Främre Tölö	1,7	2022-2027	0,0	0,2	0,0
Sibeliusparken	Ombyggnad	Bortre Tölö	3,0	2020-	0,0	0,4	0,8
Västra stordistriktet							
Hagabäckslunden	Nybyggnad	Brunakärr	1,0	2020-2027	0,1	0,0	0,0
Munksparken	Ombyggnad	Munksnäs	1,0	2018-2024	0,0	0,0	0,2
Norra stordistriktet							
Maexmontanparken och flyttning av hundstängslet till Anäsvägen	Ombyggnad	Äggelby	1,2	2023-2027	0,0	0,0	0,1
Nordöstra stordistriktet							
Marielandsparken	Nybyggnad	Vik	3,0	2017-2021	0,3	0,0	0,0
Lp Traktori	Ombyggnad	Malm	1,3	2020-2021	0,9	0,0	0,0
Ombyggnad av Brobyparken (frisbeegolf)	Ombyggnad	Skomakarböle	1,0	2023-2025	0,0	0,0	0,1
Sydöstra stordistriktet							
Körsbärsparken	Ombyggnad	Hertonäs	2,3	2019–2022	0,9	0,7	0,0
Östra stordistriktet							
Svartbäcksparken omg/Kvarnbäcksdalen	Ombyggnad	Botby	1	2019-2024	0,1	0,1	0
Lp Mellunmäki (Invånarparken Luosto)	Ombyggnad	Mellungsby	1,1	2021-2024	0,1	0,7	0
Övriga investeringsprojekt under 1 mn euro					7,2	7,5	8,6
Projekt sammanlagt 8 04 01 01					10,1	9,6	9,8
8 04 01 02 Idrottsplatser och friluftsområden							
Tolkis, vinterförvaringsområde för båtar	Nybyggnad	Tolkis	2,7	2022-2023	0	1	1,7
Stensböle idrottspark	Nybyggnad	Mellungsby	15	2020-	0	0,9	2,3
Konstisplanen i Johannesparken	Ombyggnad	Ulrikasborg	1	2020-2022	0,8	0,2	0
Hemhamnsprojektet	Ombyggnad	Kronohagen	4,5	2021-2025	0,1	0,2	0,3
Havsstrategins skärgårdsinvesteringar	Ombyggnad	Oliika stadsdelar	1,2	2022-2030	0	0,7	0
Ombyggnader i Simstadionområdet	Ombyggnad	Bortre Tölö	1,2	2021-2023	0,5	0	0,7
Britas friidrottsplan	Ombyggnad	Äggelby	1	2021–2022	0,1	0,9	0
Ombyggnad av konstgräsplaner (Brahe, Bocksbacka, Hertonäs strand)	Ombyggnad	Oliika stadsdelar	7,7	2021-	1,1	0,9	0,9
Tölöplanen 1, ombyggnad			1,5	2020-2021	0,7	0	0
Kasbergets idrottspark, bobollsarena			1,0	2020-2021	0,8	0	0
Ombyggnad av Hertonäs idrottspark 14,4 ha	Ombyggnad	Hertonäs	10	2021-2027	0,1	0,3	1,3
Ombyggnad av Blåbärslandets idrottspark 2,5 ha	Ombyggnad	Blåbärslandet-Högholmen	3,2	2022-2026	0	0,2	0
Ombyggnader av näridrottsplatser	Ombyggnad	Oliika stadsdelar	3,9	2021-2030	0,3	0,3	0,3
Förnyande av bryggor	Ombyggnad	Oliika stadsdelar	6,8	2021-2030	0,8	0,5	0,5
Övriga investeringsprojekt under 1 mn euro					5,2	3,9	1
Projekt sammanlagt 8 04 01 02					9	10	9

8. Vuokra- ja osakekohteiden suunnitteilla olevat uudis- ja peruskorjaushankkeet vuosina 2021–2030 – Hyres- och aktieobjekt, planerade nybyggnads- och ombyggnadsprojekt under åren 2021–2030

Kohde - Objekt	Laajuus Omfattning htm2 / m2 ly	Suunniteltu vuokra-aika - Planerad hyrestid	Toteutusmuoto Genomförande	Arvioitu pääomavuokra 1000 € / vuosi /- Uppskattad kapital- hyra 1000 € / år
Kasvatuksen- ja koulutuksen toimialan osake- ja vuokrahankkeet - Aktie- och hyresprojekt inom fostrans- och utbildningssektorn				
Lasten päiväkoti Fredriksberg (sis. Lpk Solhällanin korvaavat tilat) - Barndaghemmet Fredriksberg (inkl. ersättande lokaler för bdh Solhällan)	1 349	2021 - 36	Vuokrahanke - Hyresprojekt	332
Suuntimopuiston monitoimitalo - Pejlingsparkens allaktivitetshus	6 800	2021 - 26	Vuokrahanke - Hyresprojekt	1 900
Ressun peruskoulun ja Ressun lukion lisätilat - Tilläggslokaler för Ressun peruskoulu och Ressun lukio	5 890	2021 - 36	Vuokrahanke - Hyresprojekt	1 540
Jätkäsaaren leikkipuisto - Busholmens lekpark	175	2022 - 37	Vuokrahanke - Hyresprojekt	63
Metsolan ala-aste (korvaava uudisrakennus - ersättande nybyggnad)	3 500	2022 - 52	Vuokrahanke - Hyresprojekt	833
Päiväkotitiloja Töölöön - Daghemskolor till Tölö	500	2022 - 52	Koy	150
Kutomokujan päiväkoti - Väverigrändens daghem	2 400	2022 - 52	Vuokrahanke - Hyresprojekt	667
Päiväkotitiloja kantakaupunkiin (mm. daghemmet Albertin ja päiväkoti Kaisaniemen korvaavat tilat) - Daghemskolor till innerstaden (bl.a. ersättande lokaler för svenska daghemmet Albert och daghemmet Kaisaniemi)	2 100	2022 - 37	Vuokrahanke - Hyresprojekt	680
Koulujen väistö- ja lisätilat - Tillfälliga lokaler och tilläggslokaler för skolor	5 867	2022 - 37	Vuokrahanke - Hyresprojekt	1 276
Luonnontiedelukio (korvaavat tilat) - Luonnontiedelukio (ersättande lokaler)	8 500	2023 - 53	Vuokrahanke - Hyresprojekt	2 500
Stadin ammattiopiston Myllypuron kampus - Stadin ammattiopisto, campus i Kvarnbäcken	9 190	2023 - 53	Koy	3 000
Päiväkotitiloja Kruunuhakaan - Daghemskolor till Kronohagen	2 000	2023 - 38	Vuokrahanke - Hyresprojekt	667
Lpk Käpylinnan korvaava päiväkoti - Daghemmet Käpylinna, ersättande daghem	2 400	2023 - 53	Vuokrahanke - Hyresprojekt	667
Lpk Kotitorppa ja Torpparinmäki (korvaava uudisrakennus) - Daghemmen Kotitorppa och Torpparinmäki (ersättande nybyggnad)	2 200	2023 - 53	Koy	583
Stadin ammattiopiston Meritalon osittaiset muutostyöt opiskelijalisäyksen takia - Yrkeshögskolan Stadin ammattiopisto, partiellt ändringsarbete med anledning av fler studerande	2 000	2023 - 53	Koy	360
Uusi suomenkielinen päiväkoti ja daghemmet Killingenin korvaava - Nytt finskt daghem och ersättande för svenska daghemmet Killingen	2 400	2023 - 53	Vuokrahanke - Hyresprojekt	667
Kalasaatan leikkipuisto - Fiskehamnens lekpark	175	2024 - 39	Vuokrahanke - Hyresprojekt	63
Maatullin ala-aste ja Lpk/Uusi korvaava - Maatullin ala-aste och daghem/Ny ersättande	10 000	2024 - 54	Vuokrahanke - Hyresprojekt	2 833
Kulosaaren pysyvät päiväkotitilat - Permanenta daghemskolor på Brändö	1 000	2024 - 44	Vuokrahanke - Hyresprojekt	265
Yrkeshögskolan Stadin ammattiopisto, Campus i Kasäkern	45 000	2025 - 55	Koy	14 667

Kohde - Objekt	Laajuus Omfattning htm2 / m2 ly	Suunniteltu vuokra-aika - Planerad hyrestid	Toteutusmuoto Genomförande	Arvioitu pääomavuokra 1000 € / vuosi /- Uppskattad kapital- hyra 1000 € / år
Sosiaali- ja terveystoimen toimialan osake- ja vuokrahankkeet - Aktie och hyresobjekt vid social- och hälsovårdsverket				
Myllypuron seniorikeskus, perusparannus (tontti: 45136/2) - Kvarnbäckens seniorcenter, ombyggnad (tomt: 45136/2)	14 000	2021 - 51	Heka	133
Kehitysvammaisten asuntoryhmä C, Fallkulla, Jokipoikasenkaari 3 (tontti: 39282/2) - Bostadsgrupp för personer med intellektuell funktionsnedsättning C, Fallkulla, Störrågen 3 (tomt: 39282/2)	1 400	2022 - 42	Heka	45
Kehitysvammaisten asuntoryhmä C, Fallkulla, Jokipoikasenkaari 10 (tontti: 17128/1) - Bostadsgrupp för personer med intellektuell funktionsnedsättning C, svensk, Postparken 1, Flakgatan 10, (tomt: 17128/1)	1 400	2022 - 42	Heka	45
Krämertintien nuorten vastaanotto - Krämertsvägen, mottagning för unga	1 000	2022 - 52	Heka	350
Kustaankartanon seniorikeskus, F-, G- ja H-rakennus, muutostyöt ryhmäkodeiksi (tontti: 28169/5) - Gustafsgårds seniorcenter, byggnad F, G och H, ombyggnad till grupphem (tomt: 28169/5)	8 000	2022 - 52	Heka	67
Kehitysvammaisten asuntoryhmä Vuosaarentie 3 (tontti: 54157/1) - Bostadsgrupp för personer med intellektuell funktionsnedsättning, Nordsjövägen 3 (tomt: 54157/1)	1 600	2023 - 43	Heka	50
Kehitysvammaisten asuntoryhmä D, Koskelantie 66 a (tontti: 26962/1) - Bostadsgrupp för personer med intellektuell funktionsnedsättning D, Forsbyvägen 66 a (tomt: 26962/1)	1 400	2023 - 43	Heka	45
Koskelan seniorikeskus, uudisrakennus (tontti: 26979/10) - Forsby seniorcenter, nybyggnad (tomt: 26979/10)	20 000	2023 - 53	Heka	367
Itäkeskuksen palvelutalo, muutostyöt ryhmäkodeiksi - Östra centrums servicehus, ombyggnad till grupphem	3 000	2023 - 53	Heka	23
Kehitysvammaisten asuntoryhmä B, Postipuisto 2, Postijooninkatu (tontti: 17123/1) - Bostadsgrupp för personer med intellektuell funktionsnedsättning B, Postparken, Postiljonsgatan (tomt: 17123/1)	1 400	2024 - 44	Heka	45
Pohjois-Haagan seniorikeskus (tontti 29175/2 ja 4) - Norra Haga seniorcenter (tomt 29175/2 och 4)	30 000	2024 - 54	Heka	667
Kustaankartanon seniorikeskus, A-, B- ja C-rakennukset, muutostyöt ryhmäkodeiksi (tontti: 28169/5) - Gustafsgårds seniorcenter, byggnad A, B och C, ombyggnad till grupphem (tomt: 28169/5)	8 000	2024 - 54	Heka	67
Keskustan seniorikeskus - Centrums seniorcenter	15 000	2025 - 55	Heka	333
Vuosaaren seniorikeskus, uudisrakennus (tontti 54180/14) - Nordsjö seniorcentrum, nybyggnad (tomt 54180/14)	20 000	2025 - 55	Heka	367
Vuorensyrjän uusi palvelutalo - Bergssidans nya servicehus	4 000	2025 - 55	Heka	67
Siltämäen palvelutalo, A- ja B-rakennukset, peruskorjaus ryhmäkotiasumiseen - Brobacka servicehus, byggnad A och B, ombyggnad för grupphemsboende	1 000	2025 - 55	Koy	23
Kannelmäki-Malminkartanon seniorikeskus - Gamlas-Malmgårdss seniorcenter	12 000	2027 - 57	Heka	233
Haagan perhekeskus ja terveys- ja hyvinvointikeskus - Haga familjecenter och central för hälsa och välbefinnande	22 000	2027 - 57	Vuokrahamke - Hyresprojekt	8 000
Kampin terveys- ja hyvinvointikeskus - Kampens central för hälsa och välbefinnande	10 773	2027 - 57	Vuokrahamke - Hyresprojekt	5 167
Malmin perhekeskus ja terveys- ja hyvinvointikeskus - Malms familjecenter och central för hälsa och välbefinnande	22 000	2027 - 57	Vuokrahamke - Hyresprojekt	8 000
Laakson yhteissairaala - Dals gemensamma sjukhus	118 000	2027 - 57	Koy	27 500
Laajasalon seniorikeskus - Degerö seniorcenter	10 000	2029 - 59	Heka	200
Malmin seniorikeskus - Malms seniorcenter	10 000	2030 - 60	Heka	200

Kohde - Objekt	Laajuus Omfattning htm2 / m2 ly	Suunniteltu vuokra-aika - Planerad hyrestid	Toteutusmuoto Genomförande	Arvioitu pääomavuokra 1000 € / vuosi /- Uppskattad kapital- hyra 1000 € / år
Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan osake- ja vuokrahankkeet - Kultur- och fritidssektorns aktie- och hyresprojekt				
Viikin kirjaston toiminnallinen muutos - Viks bibliotek, funktionell ändring	915	2021 - 31	Vuokrahanke - Hyresprojekt	198
Bunkkeri (uimahalli- ja liikuntatilat) - Bunkern (simhalls- och idrottslokaler)	14 000	2023 - 53	Vuokrahanke - Hyresprojekt	3 233
Muut osake- ja vuokrahankkeet - Övriga aktie- och hyresprojekt				
Tukkutorin uusi pakastamo - Partitorgets nya fryshus	2 500	2022 - 42	Koy	700
Apollon yhteiskoulun uudet tilat - Apollon yhteiskoulu, nya lokaler	4 000	2023 - 53	Koy	1 000
Englantilaisen koulun uudet tilat - Engelska skolan, nya lokaler	6 500	2023 - 53	Koy	2 000
Rudolf Steiner koulun uudet tilat - Rudolf Steinerskolan, nya lokaler	6 000	2024 - 54	Koy	1 500
Ruoantuotantolaitos - Matproduktionsanläggning		2025 - 55	Koy	4 000
Siltämäki-Suutarila alueen palvelutilaverkon uudistaminen - Förnyande av servicelokalnätet i Brobacka-Skomakarböle		2026 - 56	avoin - öppen	8 000
Pelastuslaitoksen Kontulan kevytyksikköpaikka - Räddningsverkets lättnhetsplats i Gårdsbacka	540	2021 - 24	vuokra - hyra	65

9. HKL -liikelaitoksen investoinnit 2021-2030 – Investeringar vid affärsverket HST 2021-2030

Investointikustannukset (alv 0) - Investeringskostnader (moms 0)	TA BDG 2021	TS EP 2022	TS EP 2023	Alustava Preliminär 2024	Alustava Preliminär 2025	Alustava Preliminär 2026	Alustava Preliminär 2027	Alustava Preliminär 2028	Alustava Preliminär 2029	Alustava Preliminär 2030	
milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	
HKL:N INVESTOINNIT YHTEENSÄ - HST:S INVESTERINGAR SAMMANLAGT	1 701,4	234,3	258,0	236,1	168,8	185,0	156,5	129,1	100,3	101,7	131,6
Kruunusilta, infra - Kronbroarna, infrastruktuur	152,2	17,5	27,6	31,0	25,4	35,5	14,8	0,4	0,0	0,0	0,0
Raide-Jokeri Infra - Jokerbanan, infrastruktuur	141,7	77,8	52,7	11,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Viikin-Malmin raitiotie, infra - Spårvägen Vik-Malm, infrastruktuur	132,9	0,0	0,0	0,1	0,2	0,5	1,3	10,0	40,0	40,0	40,9
Vihdintien bulevardi, infra - Vichtisvägens boulevard, infrastruktuur	94,9	0,0	0,2	0,3	0,5	32,0	32,0	29,9	0,0	0,0	0,0
Kruunusilta, raitiovaunut - Kronbroarna, spårvagnar	91,1	9,2	1,9	1,8	13,3	29,2	23,2	9,6	1,9	1,0	0,0
Kruunusilta, raitiovaunuvarikko - Kronbroarna, spårvagnsdepå	89,7	2,2	3,8	3,3	33,5	42,4	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Raide-Jokerin raitiovaunut - Jokerbanan, spårvagnar	87,9	1,3	20,4	36,7	16,0	2,5	11,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Kalasadaman raitiotiet, rata - Spårvägar i Fiskehamnen, bana	82,5	1,0	37,5	32,5	11,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Viikin-Malmin raitiotie, kalusto - Spårvägen Vik- Malm, materiel	69,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,1	0,0	9,7	26,2	25,2
Läntisen kantakaupungin raitiotie, infra - Spårvägen i västra innerstaden, infrastruktuur	64,6	0,0	0,2	0,3	0,5	20,0	22,0	21,6	0,0	0,0	0,0
Vihdintien bulevardi, raitiovaunut - Vichtisvägens boulevard, spårvagnar	58,1	0,0	0,0	0,0	5,8	0,0	12,4	24,8	12,2	1,6	1,4
Herttoniemen metroaseman peruskorjaus - Ombyggnad av Herttonäs metrostation	48,2	1,7	18,4	18,9	9,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raide-Jokeri ratikkavarikko - Jokerbanan, spårvagnsdepå	39,2	25,1	14,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uudet metrojunat (M400) - Nya metrotåg (M400)	37,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	37,0
Uudet metrojunat (M300, optionhankinta) - Nya metrotåg (M300, optionsupphandling)	34,9	14,4	13,6	5,8	1,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raitiotieradan peruskorjaukset 2022-2030 - Ombyggnad av spårvägsbanan 2022-2030	29,8	0,0	2,8	2,8	2,8	2,8	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
Metron liikenteenohjauksjärjestelmän uudistaminen - Förnyande av metrons trafikstyrningssystem	29,7	2,0	2,6	2,6	2,6	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3
M100-metrojunien peruskorjaus - Ombyggnad av M100-metrotåg	20,2	10,7	8,8	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Artic-raitiovaunujen 10 vuoden peruskunnostus - Artic-spårvagnar, grundlig istandsättning 10 år	17,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,7	5,7	5,7	0,0
Muut investoinnit - Övriga investeringar	380,4	71,5	53,4	88,4	46,1	17,0	20,0	20,0	23,7	20,2	20,1

Investointikustannukset (alv 0) - Investeringskostnader (moms 0)	TA BDG 2021	TS EP 2022	TS EP 2023	Alustava Preliminär 2024	Alustava Preliminär 2025	Alustava Preliminär 2026	Alustava Preliminär 2027	Alustava Preliminär 2028	Alustava Preliminär 2029	Alustava Preliminär 2030	
milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	milj. €	
HKL:N NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ - HST:S NETTOINVESTERINGAR SAMMANLAGT	1 655,9	207,7	239,2	236,1	168,8	185,0	156,5	129,1	100,3	101,7	131,6
Raide-Jokerin valtionosuus - Jokerbanans statsandel	-45,5	-26,7	-18,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

**HKL:N OSAKEKOHTEIDEN SUUNNITTEILLA OLEVAT UUDIS- JA PERUSKORJAUSHANKKEET VUOSINA 2021-2030 -
HST:S HYRES- OCH AKTIEOBJEKT, PLANERADE NY- OCH OMBYGGNADSPROJEKT UNDER ÅREN 2021-2030**

	Laajuus Omfattning htm2	Rakentamisen ajoitus Tidsperiod för byggandet	Toteutus- muoto Genom- förande	Kustannus- arvio Kostands- kalkyl milj. €
Ruskeasuon varikko, uudisrakennus - Brunakärrs depå, nybyggnad	37 399	2021-2023	Koy	150,6

10. Ottolainat – Upptagna lån

Nostovuosi/laina nro Lån för år/lån nr	Alkuperäinen lainapääoma Ursprungligt lånekapital EUR	Pääoma 1.1.2021 Kapital 1.1.2021 EUR	Lainojen lisäys Ökning i lån	Lainojen lyhennys Amortering av lån	Maksetut korot Betalda räntor EUR	Siirtyvät korot Räntor som överförs	Korot yhteensä Räntor totalt	Pääoma 31.12.2021 Kapital 1.1.2021 EUR	Erävuosi Sista amorteringsår
Lainat Kuntarahoitus Oyj:ltä									
Lån från Kommunfinans Abp									
Kuntarahoitus Oyj 17081/19.12.2013	150 000 000,00	122 727 272,00		6 818 182,00	3 660 954,52	111 862,50	3 772 817,02	115 909 090,00	2038
Kuntarahoitus Oyj 17557/10.11.2014	100 000 000,00	100 000 000,00		0,00	1 992 000,00	276 666,67	2 268 666,67	100 000 000,00	2034
Kuntarahoitus Oyj 17558/10.11.2014	100 000 000,00	100 000 000,00		0,00	2 027 000,00	281 527,78	2 308 527,78	100 000 000,00	2035
Kuntarahoitus Oyj 12628/12.11.2007	40 000 000,00	6 956 530,00		3 478 260,00	0,00	0,00	3 478 270,00	3 478 270,00	2022
Yhteensä – Summa	390 000 000,00	329 683 802,00		10 296 442,00	7 679 954,52	670 056,95	8 350 011,47	319 387 360,00	
Lainat ulkomaisilta rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta									
Lån från utländska finans- och försäkringsinstitut									
Council of Europe Development Bank CEB 15.12.2010	50 000 000,00	8 333 333,30		4 166 666,67	10 806,25	0,00	10 806,25	4 166 666,63	2022
Euroopan investointipankki 2002/2022	150 000 000,00	16 666 666,68		8 333 333,33	0,00	0,00	0,00	8 333 333,35	2022
Euroopan investointipankki 2004/2024	190 000 000,00	38 000 000,00		9 500 000,00	0,00	0,00	0,00	28 500 000,00	2024
Evangelische Zusatzversorgungskasse anstalt des öffentlichen rechts (EZVK) 4.10.2013	20 000 000,00	20 000 000,00		0,00	664 000,00	160 087,67	824 087,67	20 000 000,00	2033
Deutsche Bank, Schuldschein 15.11.2013	33 000 000,00	33 000 000,00		0,00	1 039 500,00	131 005,48	1 170 505,48	33 000 000,00	2033
Euroopan investointipankki 81914/18.12.2013	70 000 000,00	57 272 727,28		3 181 818,18	1 560 109,10	52 003,64	1 612 112,74	54 090 909,10	2038
Euroopan investointipankki 81914/15.12.2014	55 000 000,00	46 444 444,46		2 444 444,44	33 921,79	1 506,86	35 428,65	44 000 000,02	2039
Council of Europe Development Bank LD 1800/15.12.2014	50 000 000,00	37 499 999,99		4 166 666,67	10 865,62	950,00	11 815,62	33 333 333,32	2029
Euroopan investointipankki 22.273/31.1.2007	50 000 000,00	6 000 000,00		4 000 000,00	0,00	0,00	0,00	2 000 000,00	2022
Euroopan investointipankki 23.872/9.7.2007	40 000 000,00	6 400 000,00		3 200 000,00	0,00	0,00	0,00	3 200 000,00	2022
Euroopan investointipankki 23.872 II/16.3.2009	110 000 000,00	18 333 333,30		9 166 666,67	0,00	0,00	0,00	9 166 666,63	2022
Council of Europe Development Bank LD 1800 last tranche 16.12.2015	60 000 000,00	50 000 000,00		5 000 000,00	0,00	0,00	0,00	45 000 000,00	2030
Euroopan Investointipankki 83501/15.12.2016	50 000 000,00	50 000 000,00		2 380 952,38	574 000,00	23 916,67	597 916,67	50 000 000,00	2041
Yhteensä – Summa	928 000 000,00	387 950 505,01		55 540 548,34	3 893 202,76	369 470,32	4 262 673,08	334 790 909,05	
Lainat muilta kotimaisilta luotonantajilta									
Lån från andra inhemska kreditgivare									
Seniorisäätiö/2011, Khs 13.12.2010 1353 § Kauppahinnan velkaosuus – Köpesummans lånedel	6 974 527,00	7 437 802,77		0,00	113 116,58	0,00	113 116,58	7 437 802,77	2030
Yhteensä – Summa	6 974 527,00	7 437 802,77		0,00	113 116,58	0,00	113 116,58	7 437 802,77	

Korot ilmoitettu nykyisellä korkokannalla – Räntorna enligt nuvarande räntesats

Nostovuosi/laina nro Lån för år/lån nr	Alkuperäinen lainapääoma Ursprungligt lånekapital EUR	Pääoma 1.1.2021 Kapital 1.1.2021 EUR	Lainojen lisäys Ökning i lån	Lainojen lyhennys Amortering av lån	Maksetut korot Betalda räntor EUR	Siirtyvät korot Räntor som överförs	Korot yhteensä Räntor totalt	Pääoma 31.12.2021 Kapital 1.1.2021 EUR	Erävuosi Sista amorteringsår
Lainat ulkomaisilta rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta									
Lån från utländska finans- och försäkringsinstitut									
Liikenneliikelaitos – Trafikaffärsverket									
Euroopan investointipankki 31470/14.12.2012	50 000 000,00	32 558 139,50		2 325 581,40	853 139,53	38 606,72	891 746,25	30 232 558,10	2034
Euroopan investointipankki 31470 II/5.11.2013	70 000 000,00	51 219 512,18		3 414 634,15	1 374 484,14	213 549,80	1 588 033,94	47 804 878,03	2035
Euroopan investointipankki 31470/III/26.11.2014	50 000 000,00	38 095 238,10		2 380 952,38	604 952,38	57 134,39	662 086,77	35 714 285,72	2036
Euroopan investointipankki 84962/ 9.6.2020	60 000 000,00	60 000 000,00		0,00	186 000,00	10 850,00	196 850,00	60 000 000,00	2045
Pohjoismaiden investointipankki L5154/15.9.2009	30 000 000,00	21 509 433,92		1 132 075,48	25 754,72	9 750,94	35 505,66	20 377 358,44	2039
Pohjoismaiden investointipankki L5154 II/15.3.2011	20 000 000,00	14 339 622,65		754 716,98	35 770,44	13 542,98	49 313,42	13 584 905,67	2039
Pohjoismaiden investointipankki L6141/17.11.2016	60 000 000,00	49 230 769,22		3 076 923,08	117 600,00	23 958,97	141 558,97	46 153 846,14	2036
Yhteensä – Summa	340 000 000,00	266 952 715,57		13 084 883,47	3 197 701,21	367 393,80	3 565 095,01	253 867 832,10	
Suunniteltu lisälainanotto vuonna 2020									
Planerad ytterligare upplåning år 2020									
Kaikki yhteensä - Sammanlagt	1 664 974 527,00	992 024 825,35	0,00	78 921 873,81	14 883 975,07	1 406 921,07	16 290 896,14	915 483 903,92	

Korot ilmoitettu nykyisellä korkokannalla – Räntorna enligt nuvarande räntesats

TALOUSARVIOEHDOTUKSEN 2021 AVAINLUKUJA

NYCKELTAL FÖR BUDGETFÖRSLAGET 2021

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Väestökehitys (Helsingin kaupungin väestöennuste 2020) – Befolkningsutveckling (Helsingfors stads befolkningsprognos 2020)						
Koko väestö - Hela befolkningen	648 042	653 835	658 696	664 812	671 172	677 560
<i>Muutos-% - Förändring %</i>	0,74	0,89	0,74	0,93	0,96	0,95
1-6-vuotiaat - 1–6-åringar	39 502	38 986	38 359	38 063	37 571	37 480
<i>Muutos-% - Förändring %</i>	0,04	-1,31	-1,61	-0,77	-1,29	-0,24
7-15-vuotiaat - 7–15-åringar	52 253	53 657	55 117	56 504	57 702	58 720
<i>Muutos-% - Förändring %</i>	3,1	2,69	2,72	2,52	2,12	1,76
16-18-vuotiaat - 16–18-åringar	16 097	16 286	16 538	17 078	17 460	17 924
<i>Muutos-% - Förändring %</i>	-0,22	1,17	1,55	3,27	2,24	2,66
19-64-vuotiaat - 19–64-åringar	423 590	425 993	427 327	429 684	432 616	435 585
<i>Muutos-% - Förändring %</i>	0,36	0,57	0,31	0,55	0,68	0,69
Yli 65-vuotiaat - Över 65-åringar	110 303	112 618	114 798	117 052	119 127	121 094
<i>Muutos-% - Förändring %</i>	1,79	2,10	1,94	1,96	1,77	1,65
Yli 75-vuotiaat - Över 75-åringar	46 608	48 189	50 785	53 718	56 629	59 276
<i>Muutos-% - Förändring %</i>	3,03	3,39	5,39	5,78	5,42	4,67
Työllisyys Helsingissä (Tilastokeskus, työvoimatutkimus) – Sysseisättningen i Helsingfors (Statistikcentralen, arbetskraftsundersökning)						
Työllisyysaste, % - Sysseisättningsgrad, %	74,0	74,7	73,5			
Työlliset - Sysseisatta	336 900	338 400	335 600			
Työpaikat - Jobb	434 400	445 000				
Työttömyysaste, % - Arbetslöshetsgrad, %	10,9	10,4	16,4			
Työttömät (kesäkuu) - Arbetslösa (juni)	37 120	35 774	57 529			
Pitkäaikaistyöttömät - Långtidsarbetslösa	11 306	10 719	12 795			
Avoimet työpaikat (kesäkuu) - Lediga jobb (juni)	8 080	8 776	6 640			
* Työllisyys ja työttömyyslukuissa vuoden 2020 arvio on neljännesvuosien liukuva vuosikeskiarvo ajalta 2020/I-2020/II * Siffrorna för sysseisättning och arbetslöshet 2020 är ett uppskattat årligt genomsnitt för kvartalen 2020/I-2020/II						
Asuntotuotanto – Bostadsproduktion	4 843	6 736	7 000	7 000	7 000	8 000

	TP2019	TA2020	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintakulut, M€ – Omkostnader, M€	4 500	4 638	4 747	4 808	4 841	4 993
Toimintakate, M€ – Verksamhetsbidrag, M€	-3 118	-3 372	-3 438	-3 543	-3 565	-3 671
Verotulot yhteensä, M€ – Skatteinkomster sammanlagt, M€	3 494	3 623	3 520	3 630	3 670	3 735
Valtionosuudet yhteensä, M€ – Statsandelar sammanlagt, M€	233	246	417	312	342	350
Vuosikate, M€ – Årsbidrag, M€	741	636	640	523	566	535
Poistot ja arvonalentumiset, M€ – Avskrivningar och nedskrivningar, M€	364	373	382	394	395	409
Tilikauden tulos, M€ – Räkenskapsperiodens resultat, M€	377	263	261	129	171	126
Bruttoinvestoinnit, M€ – Bruttoinvesteringar, M€	780	1 046	1 138	881	921	921
Investointien omarahoitusosuus, M€ – Andelen investeringar med egen finansiering, M€	765	1 017	1 104	843	895	916
Lainakanta, M€ - Länestock, M€	1 014	1 010	1 023	1 203	1 540	1 882
Lainakanta, €/asukas - Länestock, €/invånare	1 551	1 530	1 553	1 810	2 294	2 778
Investointien tulorahoitus-% – Investeringar med internt tillförda medel, %	98	63	58	62	63	58

